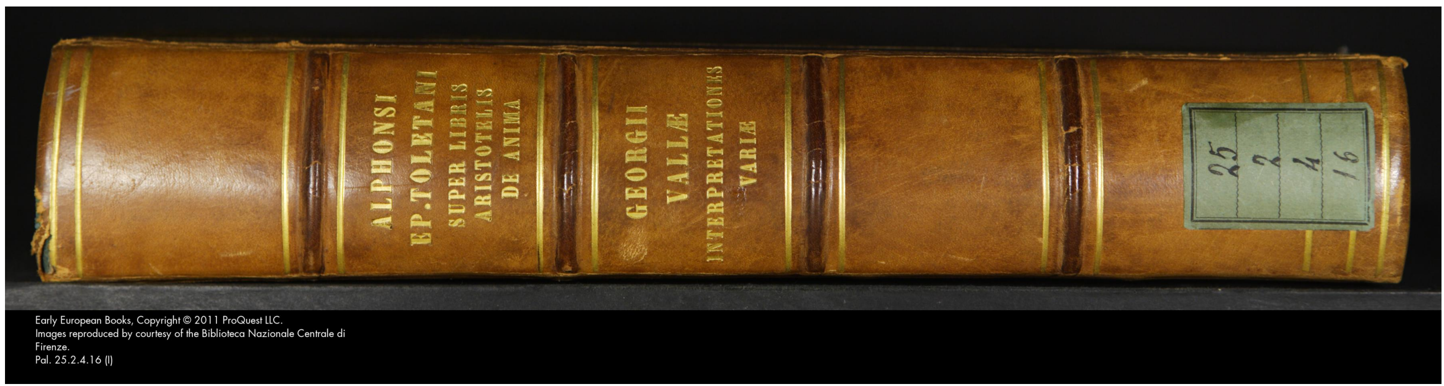

ALPHONSI
EP. TOLETANI
SUPER LIBRIS
ARISTOTELIS
DE ANIMA
GEORGII
VALLÆ
INTERPRETATIONES
VARIÆ
25
2
4
16

Collegij

Incipiunt questiones sup libris de aia
edite a reuerēdo dño alphōso archiepō
toletano doctore subtilissimo ordinis
fratrum heremitaꝝ sancti augustini.

q
Ueriť nᵉ ex nobilitate
et pfectione sbi adeq̄ti
formaľr sūpti arguať
denecessitate nobilitas
z pfectō hitus sciētifici
et uideť ꝙ ꝙ nō. Nam sic se hꝫ uitas sbi
formaľr sumpti ad unitatē scie ita uid
tur se habere nobilitas z pfectio sbi ad
nobilitatē et pfectōem hitus sciētifici
Et ista uidetur p tanto uera qa si nobi
litas arguit nobilitatē et uitas uitatē
ꝫ ex unitate sbi nō neccio arguiť uitas
scie ꝙ W.a.pꝫ sic qa ñ minꝰ dpēdet uni
tas poᵉ ab unitate obiecti ꝙ uitas scie
ab uitate sbi. ꝫ due poᵉ hñt unū obiec
tū sꝫ eadē zōe formali ꝙ W.a.pꝫ de se
.b. pbať qa uisus et sensus cois habēt
colorē p obiecto et qꝫ haꝝ potētiaꝝ
ferť icolorē sꝫ zōe coloris qd nō eēt ñ
eēt eaꝝ obiectum ꝙ W. Ꝑo ad pncipale
ar² sic ex nobilitate et pfcōe efficientis
aut finis ñ denecessitate ar² pfecō facti
uľ ad finē ordinati alias oēs cature a
deo pducte et ī deū tāꝙ ifinē ultimū or
dinate eēnt eiꝰ pfecōis et nobilitatis
qd fłm ē. ꝫ sbm respectu scie nō pōt se
hēe ñ ī gñe cāe efficientis uľ finaľ ꝙ W
.b. pꝫ sic qa cū sbm sit extinsecū ipi scie
et ois cā extinseca sit efficiēs uľ finis ñ
potit sbꝫ opari ad sciam ñ ut efficiēs
uľ finis ꝙ W. Ad oppoitū ē aristoti
les ilibro de aia ī plogo et ꝫ id aristo
tiles ī 6ᵒ methaphisice ubi postꝙ pba

Solebam

uit methaphicā aliā esse aphisica qa osi
derat d abstractis ꝫm esse de qbꝫ nō osi
derat phica ōñdit illā pfecōrē ex maiori
pfecōe sbi. Pro ī ista qōe ta sꝫ uidēda
p° utrum uitas speᶜᵃ hitus scientifici
summať ex uitate sbi formaľr sumpti
qa ꝫ tangit pꝫ arꝫ. ꝫm ē ī quo gñe cāe
se hꝫ sbm ad sciam in specificando et ꝫ
qrit ꝫm arꝫ. tertiū ē qd qrit qō pncipa
lis ꝫ tangūt auctoritates inoppoitum
Quātū ad pmū ē adūtend ꝙ ꝙuis di
cať cōit ꝙ uitas speᶜᵃ scie summatur
ex sbo formaľr sumpto. Opio Aureoli
qdā tñ doctores negāt istā oclusiōem
dicētes ꝙ huiꝰmodi specificatio summi
tur ex alio et alio mō cognoscēdi speci
fico siue ex alio et alio mō sciēdi speci
fico intľctus. Et ponūt isti doctores
duas oclusiones. pma ē negatia vꝫ ꝙ
scia nō sortiť spēm a zōne formali sbi
ꝫa ē affirmatia vꝫ ꝙ unitas speᶜᵃ scie
summiť ex alio et alio mō cognoscēdi
speᶜᵒ itľctus et p oñs uitas ex uitate
pma oclusiō sic pbať. Opio et scia ma
gis differūt ꝙ due scie z tñ possunt esse
de eod sbo formaľr sumpto ꝙ multo
fortꝰ due scie erūt deeod sbo. oña nota
ē de se et añs pbať ꝙtū ad duas ptes
ꝙ é magis differāt opio et scia ꝙ due
scie pꝫ. hitus é diuidiť iopionē et sciē
tiā et sic de aliis 6ᵒ ethicoꝝ. cū ꝙ oēs
scie oprehēdanť sbuno mbro diuisiōis
a quo p oppoitū distīguiť opio magis
cōueniūt qcunqꝫ due scie ꝙ scia et opio
sicꝰ magis ouenīūt duo zōnalia ꝙ zōna
le et irzōnale. Secūda ps añtis pꝫ qa
deeod unꝰ pōt hēe sciam et alꝰ opioem

ğ ꝫ. P̄ ad id rō formal' sbi a qua
summit oza speca uel ē una ꝭm spēm
ut ꝭm geñ sbaltnū. ut ꝭm geñ genera
lissimu. ut rōe ētis ñ una ꝭm spēm. qa
sic tot eēnt scie quot st̄ spēs specialissi
me qd ē fl̄m. ñ una ꝭꝫ geñ sbaltnū. qa
tot eēnt scie quot st̄ gña sbaltna qd ñ
ē fl̄m. ñ rōe gñalissimi qa tūc eēnt dcē
scie et ñ plures qd ē simılit fl̄m. ñ rōe
entis qa ñ esset ñ una scia qd fl̄m ē ğ
scia ñ summit̄ specifice ex fozli rōe sbi
ñ specificat̄ ab eo. Secūda ꝯo ꝓbat̄
sic. scie debēt distingui ꝭm diūsos mōs
se hñdi ipius itl̄ctus. ß intl̄ctus se hꝫ
alit̄ et alit̄ siue hꝫ aliū modū cognoscē
di pn͡a ꝛ demōstrādi ꝯclusiōes. qa aliqñ
cognoscit extēsus adsꝭibilia sic ī ñalibꝫ
aliqñ extēsus ad imaginabilia situata
sic i geometa abstracta ū a situ sic ī nu
meris et arismtca aliqñ ū ē cōūsus ad
se ipm ut itelligit pura intelligibilia ꝛ
simpr abstracta ut in methaca ğ ꝫ. b.
declarata ē. a. pꝫ. Nā cū scie sit ꝑfcōnes
itl̄ctus necesse ē ipas distigui p diūsos
mōs se hñdi ip̄ī intl̄ctus. Aliter sic dꝫ e
specifice diðunt zōem fozmalē gñis et
cōstituunt spēm ut pꝫ 6o mece. alatū ē
et nō alatū ñ diūsificāt spēm alis ido
ꝙ ñ didūt cōgnoscere et sentire ß al'
et al' modus cognoscendi specificus ip
sius itl̄ctus st̄ differētie specifice scie ğ
ꝫ. Et cōfirmat̄ ista opio p p̄hm et co
mtatorē 6o methaphisice ubi dicūt ꝙ
diūsitas artiū fit p diūsitatē modi dif
finitionū dicēdaꝝ i eis et p ꝯñs p diū
sitatē modi cognoscēdi et demōstrādi
Cōtra Aureolū. ß aūt opio salua pace

nō uꝫ uera ñ motiua ē et ido q̄ tū ad
istū articulū uꝫ michi dicēd Cui' gr̄a
adūtēd ē ꝙ specificatio ē duplex extin
seca et intinseca. Est notād ꝙ aliq̄ acci
dētia st̄ iqbꝫ al' mod specificatēis rep
itur q̄ i sbstātus. sba ē ñ specificat̄ ñ p
dzam q ē de intinseca zōe qdditatia ut
hō pzōnale qdā ū accidētia specificant̄
p extinseca ut simitas q diffinienda ē
nasi curuitas ita ꝙ id accidēs tbit̄ ad
spēm simitates p nasuꝫ. cui uitas nūq̄
ñ inaso eēt simitas et ipossibile ē ij am
esse i naso qn sit simitas ğ simitas uꝫ
specificari p aliqd ꝙ ē ext̄ ñam suam
qa p sbm et ß specificatio pōt dici ex
tinseca qa lꝫ ña diuisim ibi specificetur
ut simitas specificat̄ tñ p aliqd extinse
cū ꝛ istomō unꝫ specificari cēs passiōes
ꝓpe ꝯūtibiles cū sbo qa ad diuersitatē
specificā sbi sequit̄ necco diūsitas speci
fica ꝓpe passiōis. alias ē in duabꝫ ñis
spetie di ictis eēt ua ꝓpietas eīd zōis
q nō ē ꝓpa passio alicui' ñe imo eēt acci
dēs cōe. dꝫ aūt tal' passio specificari a
sbo qz sic spēs sbe ñ possunt esse ñ itel
ligi sine dza sua et aduarie atē dze se
quit̄ uariatō spēi. ita talis passio non
pōt esse nec intelligi sine sbo ut patuit
de simitate innaso uariat̄ ē passio ꝓpa
aduarietatem spetiei et sic differentia
cadit i diffinitiōe spēi sic suo modo i
diffinitione proprie passiōis cadit pro
priū sbm ut di2 pmo poꝝ. Cpio pro
pa et uera. Appꝫ igit̄ ex dcis ꝙ qdā ē
specificatio extinseca ꝛ qdam itinseca. si
ğ loqmur despecificōne extinseca pono
duas conclusiōes oppoitas duabꝫ añce

dictub; añ dcis. pª ē q̃ unitas specifica bitus scientifici summit ex unitate sbi adeq̃ti formalr sumpti. Secũda 2° ē q̃ tal' uitas ñ pōt summi ex alio et alio mō specifico cognoscēdi. Si aũt loq̃mur de specificatōe itnseca dico q̃ scia nō specificat a sbo ñ a mō cognoscendi. s; se ipsa p essentiā suā formalr specificat. Primā 2clusiōez sic probo du². p sic se h; m̃sa intnseca ad specificatō itnsece ita se habet m̃sa extrinseca ad specificatō extrīsece s; propa m̃sa intrīseca esse rei specificat rē intnsece ut dr̃a spēs uitas mima g. ppa m̃sa extnseca essentie alicui' specificat illud extnsece. s; sbm ē ppa m̃sa extrīseca scie s; pbm ℞ et decimo m̃taᶜᵉ ubi dicit q̃ scibile mēsurat sciam certum ē q̃ ē m̃sa ppa scie g. xᶜ. Secũdo p illud 2stituit aliqd i esse specifico p qō distiguit ab aliis specifice. h appz qa id ē pncipiuz 2stitutiuũ et distictiuũ. s; scia q̃cũq; distiguit spēᶜᵉ ab aliis sciis p sbm adeq̃tu; formalr ut pz 3° de aia secant scie quēadmoō et res. Et 2firmat ista positio pmo posterioz quia scia una ē unius gnis sbi. Secũda 2° pbat dup². pmo q̃ñcunq; aliq; cāe sb ordinate q̃z una depēdet ab alia cōcurrũt ad unũ effectũ mag; p se depēdet effectus a cā idepēdēte q̃ a depēdente s; ad diuersitatē specificā bitus scientifici 2currit diuersitas modi cognoscēdi et diuersitas obiecti cognoscibil' alietas modi cognoscendi depēdet ab alietate obiecti cognoscibil' g. diuersitas specifica bitus p se depēdet mag; ab alietate cognoscibil' obiecti q̃ ex alietate modi cognoscēdi. a. ē nota de se. b. pʳ omne illud q̃ pōt diuersis modis cognosci ē diuisimode cognoscibile. alit' itlctus cognosceret q̃ ipossibile ē cognosci qō iplicat et p 2ñs non pōt assignari diuersitas i mō cognoscēdi sine diuersitate aliq̃ ex pte obiecti cognoscibil'. pz ñ ē qa itlctus aliter et alit' itelligit obiecta s; alit' et aliter intelligibilia. imo p oppoitũ qa obiectũ ē aliter et alit' itelligibile id circo pōt itlctus aliter et alit' ipsũ itelligere et p 2ñs diuersitas modi cognoscēdi depēdet ex diuersitate obiecti cognoscibilis g. xᶜ. Secũdo ad iō si diuersitas modi cognoscēdi sufficit ad diuersitatem specificā sciaz sequeret' q̃ ueritas eiꝰ cōclusiōis nō pōt sciri ieadē scia diuersimode. 2ñs ē fl̃m q² scia natural' pōt dēmōstrare eā dē cōclusiōem diuersis modis sib; p oppoita gña causaz g. et añcedēs 2ña nota ē de se. Tertia cōclusio probat' du². pmo nulla res specificat' itnsece p illud q̃ ē ei totalr extnsecum. s; sbm scie. s. scibile ē ei totalr extrīsecum g. 2°. a. ē nota dē se. b. dupʳ pz. Nā scibile realr distinguit' a scia. sō si obiectũ specificaret sciam specificatiōe itrīseca seq̃ret' q̃ oīe obiectũ cognoscibile eēt q̃litas exñs i intlctu. 2ñs ē fl̃z g. 2ña pz. Nā cũ illud q̃ specificat itrīsece rē sit de essentia eiꝰ si obiectũ h mō specificaret sciam eēt de essentia eiꝰ z p 2ñs esset qualitas exñs i itlctu. Restat g. respōdere ad rōes alteriꝰ opiōnis Ad pmā probātē primam cōclusiōem dico q̃ 2ña ñ ē uera Nā nō ē simile de opiōe

et scia et duab; sciis opio naq; ñ distin guit a scia p sbm s p me᷑. Due autem scie distigūt ab iuicē p obiectū nō per m̄aiū et ideo qr cūcūq; due scie differāt iter se mag tn cōueniūt q̄ opio ⁊ scia et tn̄ scie q̄cūq; distingūt p obiecta conue niūt i gñe sb quo nō cōueniūt opio et scia et tn̄ scie q̄cūq; distingūt p obiecta opio aūt ⁊ scia nō ñ p mediū potunt. g̊ opio et scia esse de eod obiecto formal'r sumpto due scie mīme q̄ declarari pōt i simili q̄uis naq; risibile magis cōue niat cū rudibili q̄ cum quātitate. qa tn̄ ppe passiōes distigunt p sba et accidēs cōe nō distiguit a ppo p sbm s p h q̄ ē oriri ex ppis principiis spēi iᵒ circo poterūt esse risibilitas et q̄titas i eod i qo nō se cōpatiūt risibilitatis et ru diтatis et ita ē i pposito. opio g̊ et scia poterūt esse i eod sbo s necc̄o differūt in medio. pcedit ē scia p mediū necessa riū. opio p me᷑ cōtingēs. due autē scie ɔueniūt i h q̄ ē hr̄e mediū necc̄iū. s dif ferūt necc̄io i sbo g̊ nō cōcludit rō. Ad s̄m dico q̄ illa diuio ē isufficiēs qa rō formal' obiecti respectu oiu; ɔsiderato rum i scia ñ ē necc̄io rō spēca ñ gñis ñ entis s ē rō aneloga ul' p attributiōem ē una. sanitas ē ad urinā cibū et aīmal ē una rō aneloga et tn̄ ē rō formalis obiecti medicīe. Deitas ul' glificatio ē una rō omniū cōsideratoꝝ i theologia p attributiōem et ē rō formal' i theoª g̊ nō cōcludit. Ad pmā rōnē pe cōclusiōis dico q̄ maᵒʳ ē simpl'r falsa. pbatio ma gis cōcludit oppoitū q̄ ppositū qa ex quo oēs scie pficiūt itlc̄tū nō pōt eaꝝ

diūsitas summi ex aliquo qd se teñat ex pte itlc̄tus s summet penes illud i quo hz icōpossibilitatē et h ē sbm ut patuit. Ad s̄m qdqd sit de. b. dicēd q̄ maior summit fl'm et suppoito q̄ nō summeret fl'm nō ē ad propoitū. qn̄ ē dz q̄ dz̄e spēᶜᵉ didunt rōem gñis for malē dicēd q̄ fl'm ē. rō naq; formalis gñis nō didit p dz̄as cū tota rō gñis reseruet i q̄lz spetie. dz̄e ē ñ diminuūt aliqd d rōe gñis s sup illā addunt se ipsas ut rōnale nō tollit aliqd ab hoie de rōe al'is s addit se sup al'. Verū ē q̄ p hāc additōem tollit ābitus al'is qa aīal rōnale nō hz ita magnū ābitū sicū al' qd ē gen̄ s aliud ē ābitus et aliud ē rō formal' gñis. cōcesso tn̄ q̄ h dicm eēt uerū nō ē ad propoitū qa ñ qrim̄ hic de specificatōe itriseca que summit eēnᶻ a dz̄a. tl'is ē specificatio non ē ñ p eēntiā rei et isto mō sic ɔñsum ē ñ ab obiecto ñ a mō itelligēdi diūsificātur s se ipsis formis g̊ ñ ē ad propoitum Ad dēm phi et comētatoris dicend q̄ isti modi diūsi diffinīēdi et declarandi q regrunt ad diūsitatem sciaꝝ nichil aliud st̄ q̄ tmini et proposītōes prop'e cui'lz scie de qb; debent dari diūse diffi nitōes diuersitatis taliū diffinitiōum facit diūsitatis sciaꝝ diūsaꝝ et qa pn cipal'r distigūt penes obiecta relīqt q̄ scie distigūt per obiecta et ideo auctori tas facit magis ad proposītū q̄ ad op poitum. Secū᷑ articul'. Ad s̄m in quo gñe cāe se hz sbm ad scīetiā ut speci ficat ipsā dn̄t aliq i gñe cāe efficientis Alii q̄ in gñe cāe final' motiuū istoꝝ

tactū ē magnitudo. už ē eis q̄ cū obiectū sit extrīsecū ipi scie et ois cā extrīsec a sit efficiēs uł finał q̄ sm nō potit cō parari scie ħ i gñe cause efficiētis uł fi nał. ħ opio už michi ipossibił et uidet michi q̄ sm cōparat ad sciam ut for ma exēplaris. ē ē scia imago qdam sui obiecti z obiectū ē exēplar q̄ dā bitus scietifici et q2 de rōe imaginis ē q̄ du cat io possibile cognitōem sui exēplaris id circo sic ipossibile ē q̄ imago cesaris nō ducat icognitōem cesa. q2 tūc eēt i mago ce. et nō eēt imago ce. ita ipossi bile ē q̄cūq3 ūitate esse sciaz de corpore mobili cui nō respōdeat p obiecto corp̄ mobile. Cū g̃ q̄rit i quo gñe cāe se ba beat sm ut specificat sciam dico q̄ in gñe cāe formał et exēplaris eo modo quo expoitū ē. Pono duas ōclusiōes pma ē q̄ sm ut specificat sciam ñ pōt se hēe ad ipm i gñe cāe efficientis uł fi nał. sa ē q̄ se h3 i geñre cāe formalis exēplaris. Prima ōclusiōem p bo sic dus pōt supplere uicē cāe efficiētis uł finał. pōt ē facere sine cā sa efficiēti uł finali qdqd pōt cū illis ħ deus nō pōt supplere uicē obiecti ut specificat hitū ñ pōt facere sciam de core mobili cui ñ resdōdeat p obiecto ħ deus. g̃ obiectū respectu scie nō pōt hēe cāte3 efficiētis uł finis. Secūdā ōclusiōem pbo sic sic se hñt cause itrīsece ad specificād rem specificatōe itrīseca ita se hñt cāe extri sece ad specificād rē specificatōe extri seca ħ iſt causas itrīsecas solū geñt cause formał ē specificatiuū itrisece g̃ iter cās extrīsecas solū geñ cāe formał exē plaris ē maxime specificatiuū extrīsece. q̄ specificatiuū habet ppam cām exē plarē g̃ sm pōt specificat sciam ut ē forma exēplaris eſt q̄ ut ē efficiētis uł finał. Ad alioz motiuū solutū ē per pdicta. procedit ē ex isufficiēti diuisio ne q̄ data ē tria cā extrīseca pret effi ciētē et finalē. s. cā exēplaris formał Tertius articulus. Quātū ad itiū p3 ex his q̄ dca st speciałr i pmo articulo q̄ ex nobilitate et pfecōe sbi arg̃ⁱ nectio nobilitas et pfectio scie z pōt formari rō tłis ex eo h3 scia q̄ sit pfcōir et di gnior alus sciis ex quo ōseqtur suam specificatōez ħ hb3 ex sbo formałr scip to ut pbatū ē i pmo articulo. g̃. a. pro bat q2 sciam esse pfectōrē et dignorē alus ē ipsuz hēe altiorē gradū specifi cum g̃. Ad rōes ad pmā cū dicit i. b. q̄ due poe hñt unum obiectū sb eadē rōe formali dico q̄ sīm ē. Nā ħ color sb rōe coloris pcit a sīu cōi nō pp ħ ē eſt obiectū aōq̄tū ħ ps sbiua sui obiecti adeq̄ti sic ē albedo respectu uisus. imo color nō ē obiectū duaz potētiaz ħ uniſ. s. uisus. ipsius sīus cōis ē obiectū mle ido nō cōcludit rō. Ad tam rōem p3 qd dicēd sit p dicta. nā. b. procedit ex isfficiēti diuisiōe. sb3 ē respectu scie ñ se habet i geñre cāe efficiētis uł fina lis. ħ i geñre cāe formał exēplaris. g̃.

Onsequēter q̄rit utrū aīa sit sb3 c in ħ lio. Et uidet q̄ sic. illud ē sm in ħ lio de quo pmo et pncipałr ōsiderat i eo. ħ anima ē huiusmodi g̃. a. p3 quia ħ ē de rōe sbi minor p3 intitu latio libri dicit esse a pori et dignori

primus Articulus

Subiectum dr x scilicet in quo / de quo

ĩ scĩa ꝫ iste liber intitulat᷑ de anima ꝙ̊
Ad oppoitum arguit᷑ sic sbm et hitus
debẽt esse adeq̃ti. ꝫ aĩa et doctina tdita
ĩ ꝫ liᵒ ñ st᷑ adequata qa ad mlta se extẽ
dit ꝫ doctrina ad q̃ ie nõ extẽdit aĩa
ñ q̃ st᷑ aĩa ut pꝫ intuẽti ꝙ̊. Rñ⁰ i ista
qõe st᷑ ta. pmo uidenð ẽ ul᷑ sit ið esse
sbm i scĩa et esse de cõsideratõe scie qa
ꝫ querit pmũ arꝫ. Secũdo uidẽdũ ẽ
q̃l᷑ adequatio debeat poni it᷑ hitũ ꝛ sbm
et ꝫ querit sm arꝫ. 3ᵒ uidẽð ẽ ꝙ q̃rit
qð pricipal᷑. Primꝰ articulꝰ. Quãtũ
ad primũ añq̃ uideamꝰ ul᷑ sit idẽ esse
sbm i scĩa et esse de consiðratõe scientie
ẽ aduertẽð ꝙ nõ itẽdimꝰ hic loq̃ ð sbo
ĩ quo ẽ scĩa. sic ẽ sbm omnium sciaꝝ ẽ.
unum et ið. s. aĩa itlctiua ꝫ itẽdimꝰ de
sbo de quo, ẽ scĩa et tale sbm oꝫ habere
quatuor cõditões. prima ẽ ꝙ sit aliq̃d
ĩcplexũ. s. terminꝰ et nõ ꝙ positio. sa
ẽ ꝙ oĩa cosiderata i scĩa recipiant predi
catõem ipsius ul᷑ hñat p se attributõem
ad ipm. tertia ẽ ꝙ aliqð possit predi
cari de eo denoĩatiue. quar ta ẽ ꝙ illud
tale sit pᵉ et pmo et pricipal᷑r cosidera
tum i scĩa cuiꝰ dicit᷑ esse sbm. unde si ali
qua istaꝝ cõditõum deficiat nõ põt esse
sbm. imo pbo istas cõditiões necc̃o in
esse cuilꝫ sbo scie Primã cõditõem sic ið
qð ẽ sbm i scĩa ẽ sbm cõclusiõis demon
strate ꝫ sbm cõclusiõis demõstrate ẽ ali
quis tminꝰ ppositõis icplexus et non
ppositio ꝙ̊. b. pꝫ probat᷑ maᵒʳ qa scĩa
ẽ hitus cõclusiõis demonstrate et p cõñs
illud ẽ sbm i scĩa de quo aliud ẽ demon
stratũ ĩ cõclusiõe scita ꝫ i cõclusiõe scita
demõstrat᷑ predicatũ de sbo ꝙ̊ sbm con
clusiõis scite ẽ sbm iscĩa et ꝫ ẽ icõplexũ
Probo sam cõditiõem sic si oĩa pᵉ cõ
siderata nõ recipent predicatõeꝫ sbi að
quati ipsius scie ul᷑ salti ñ haberẽt att
butõem ad ipsũ seq̃ret᷑ ꝙ nulla scĩa de
mũdo eẽt una et sic tolleret᷑ uitas i sciẽ
tia et p cõñs distictio qð ẽ flm. probat᷑
cõña qa tũc i quacũq̧ scĩa cõsiderãt᷑ diuᷝ
sa ut diuisa st᷑ et nõ aliquo mõ ut unuꝫ
scĩa que de talibꝫ cõsiderat et non esset
una qa ĩ una scĩa impossibile ẽ ꝙ con
sideret᷑ diuᷝsa ut diuersa st᷑ et ñ aliquo
mõ ut unũ ꝙ̊. tertiã cõditõem pbo sic
oĩs scĩa probat de sbo aliquas passiões
ul᷑ aliqua p modũ passiõum ꝫ passiões
predicantur denominatiue. ꝙ̊ de sbo scie
predicãt᷑ aliq̃ denominatiue et nõ solum
eẽnᶻ maᵒʳ et minor patẽt ꝙ̊ Quartã
cõditõem pbo sic oĩs scĩa cõseq̃t᷑ specifi
catõem et pfcõem abeo de quo pmo et
pncipal᷑r cõsiderat aliĩ cũ scie cõsiderẽt
de multis magꝰ et minꝰ pfectis q̃lꝫ scĩa
eẽt in diuersis et q̃lꝫ eẽt pfecõr et nobi
lior seipsa qð impossibile ẽ ꝫ ut pro
batũ ẽ i precedẽti qõe scĩa cõseq̃t᷑ nobi
litatẽ et pfcõem ex sbo adequato for
mal᷑r sumpto ꝙ̊ tale dꝫ considerari in
sciẽtia pᵉ pmo et pncipal᷑r et ꝫ erat q̃r
ta cõditio His uisis dico q̃tũ adistum
articulũ ꝙ ñ ẽ ið esse sbm insciẽtia et
esse decõsideratõe sciẽtie nõ ẽ omne qð
cõsiderat᷑ insciẽtia et p se ẽ sbm adequa
tũ sciẽtie qð probo dupl᷑ Primo sic si
õe pᵉ cõsideratũ insciẽtia eẽt sbm ade
quatũ sciẽtie sequeret᷑ ꝙ unaq̃q̧ scien
tia hñet diuersa sba adequata cõñs est
flm ꝙ̊. falsitas cõseq̃ntis pꝫ exquatuor

pmo qa si ita eēt nullū illoꝝ sbiectoꝝ
eēt sbm adeq̄tū et cū q̄libꝫ illoꝝ ponat̄
esse adeq̄tū eēt adequatū et ñ adequatū
qḋ iplicat. ꝓo sic q2 tunc nulla scia eēt
una q2 pmo posterioꝝ scia una q̄ ē unl̄
gn̄is ꝛc. si g̊ q̄libꝫ scia hꝫ plura sba adeq̄
ta nulla eēt una ꝯña ꝓbat̄. qa cum q̄libꝫ
scia p se ꝯsideret plura et diuersa si ōe
tale sit sbm q̄libꝫ scia hēet pl'a sba et sic
pꝫ ꝯña. tertio adiḋ sic sic se hꝫ obiectū
ad pōꝫ sic suo mō se hꝫ sbm ad sciam
ꝫ non omne p se cognitū a potētia ē eī
obiectū adequatum. ꝫ pōt esse eī p s sb
iectiua g̊ nō omne p se ꝯsideratū i scia
erit i scia sbm imo potit de m̄l'tis p se
ꝯsiderare q̄ nō erūt sbm. ut ḋ ptib9 sbi
adeq̄ti q̄ nō sꝫ sbm in scia et m̄l'tis q̄ sꝫ
p accidēs. ¶ Secūḋ articul9. Quan
tū ad ɜm articulū supposito q̄ p sꝫm
adeq̄tum hitus itelligat̄ illud sbm qḋ
non excedit hitū ñ excedit ab eo. sicut
p obiectū adequatū po° itelligit̄ illud
qḋ ñ excedit po^{as} ñ ex cedit ab ea. ꝫ ē
mō attēdit̄ adequatio it. oīa q̄ dñr ade
quata adiuicē siue sint adeq̄ta q̄titatie
siue ꝫ agere et pati siue quousqꝫ alio
mō alias q̄ poitur esse adeq̄tū ponret̄
i eē iadeq̄to qḋ fl'm ē. Dubitatō. Oc
currit una dubitatō magna. Nā cū sbꝫ
adequāꝫ hitū l' obiectū adeq̄ns po^{as} so
lum sit unū ɜm qd simp^{r} aūt pl'a ut pꝫ
ut i obiecto uisus si sit color. color nā
qꝫ ē unū ꝫ qd. nō ē dicit unitatē aliq̄
realē ꝫ solū ɜm rōem ut suppono ad
p̄ns ē autē simp^{r} pl'a. q̄ñ ɜm rē dicit
pl'es colores et ꝫ pōt ḋclarari de corꝫ
mobili qḋ ē sbm in pħia ñali. ē ē sic co
lor unū ɜm qd pl'a aūt ɜm rē cor^{a} et
simp^{r}. Occurrit dubitatio magna
ualde. ut^{m} tale sbm adequat hitū ut ē
pl'a simp^{r} ul' ut ē unū ɜm qd et ꝫ idē
dubiū ē. de obiecto potētie ut adequat
ipam. Reo alioꝝ. Adqḋ respōdēt
aliqui doctores dicētes. q̄ sbm adeq̄t
sciam et obiectū po^{as}/ut sꝫ pl'a simp^{r} ꝛ
nō ut sꝫ unū ꝫ qd qḋ ꝓbit dup^{r} ꝓ sic
obiectū adeq̄tum. potētie ul' adeq̄t ipꝫ
p pl'es rōnes ut pl'es ul' p pl'es ut una
aut p unā. ut una si dicat̄ q̄ p pl'es ut
pl'es habet̄ ꝓpoitū si p pl'es i q̄tū una
ꝫ ē ipossibile q2 tūc sequeret̄ q̄ sꝫus ñ
cognosceret i suo obiecto adequato pl'es
rōnes distictas ut distincte qḋ pꝫ fl'm
poñs sꝫus discurrēdo. nā certū ē q̄ ui
sus se extēdit ad cognoscēḋ album et
nigrū ut distigūt̄ adiuicē et sic designal'
ꝯña ꝓbat̄ sic. nulla po^{a} extēdit se ul'ꝫ
suū obiectum adequatū. si g̊ ponat̄ q̄
obiectū adeq̄tū adeq̄uat sibi po^{as} p pl'es
rōes ut una. illa sola una adeq̄bit po^{as}
et p ꝯñs nō extēdit se po^{a} ad alias plu
res distictas ꝫ solū i q̄tū sꝫ idistīcte sb
illa. et idē icōueniēs sequeret̄ et mal' si
ponat̄ q̄ obiectū adeq̄t po^{as} p unā rō
nē i q̄tū una. reliq̄t̄ g̊ q̄ p pl'es i q̄tū
pl'es. 2o sic uniu'sale sumptū uniuer
sal'r ē simp^{2} pl'a. ꝫ obiectū adequatuꝫ
unl'cuiqꝫ po° ē uniu'sale sumptū uniu'
sal'r g̊ ē sim^{2} pl'a. a. nota de se. b. ꝓbat̄
q̄tum ad ambas ptes. Nā q̄ obiectuꝫ
cuiꝫ potētie ul' sꝫus sit ul'e aliq̄ appꝫ
ɜm aristotilē. 2o posterioꝝ ubi ait sꝫus
ē uniu'saliū. scire pticulariū q̄ autē
illud uniuersale ḋbeat suum i uniuer

secundus Ar.°

opio. scoti.

ista est opio gerardi de senis et firmiter arguit q. 2. primi. ar° p°

salr si sit sbm adequatū pbat. nā si uni
uersale nō uniuersalr sūptū eēt obiec
tum sēsus adequatū seqret q sēsus puta
uisus posset attigere io uniuersale qd
flm ē g ꝯ. Hec aūt opio q̄uis sit sbti
lissimi doctoris nō tn̄ ei itelligo et iō
pbo dupr q obiectū nō adeq̄t po^a n̄
sbm sciam p ples rōes ut st simp^2 ples
Itē pbatō opiois. Primo sic. si
sbm adequaret sciam p ples rōnes ut
ples se queret q hitus specificus n̄ cō
sequeret suā specificatiōem a sbo adeq̄
to ꝯn̄s ē flm g. ꝯn̄s ē i qōe precedenti
re pbatū et ipimet asserūt ꝯn̄a pbatur
q2 ul sbm specificat sciam fundamtalr
sumptū ut formalr nō ꝑ mō q2 de uno
et eod sbo fūdamtalr sumpto possunt
ꝯsiderare diuerse scie sb alia et alia rōe
et p ꝯn̄s ut sic nō specificat ipsas relin
quit q formalr sumptum sbm tale g
sbm specificabit sciam ul sb una rōne
formali ul sb plib; ut st diuerse. si ꝑ
mō habet propoitū q2 p illā rōem ade
quat hitū p q̄ specificat ipsā. si aūt de
ꝑm a pp3 ꝯn̄a qa a diūsis ut diuersa st
nō pōt summi unū ut unū. imo magis
e oppoitum. g reliqt q ul ab obiecto
formalr sūpto nō specificat hitus qd
flm ē g ꝯ. S^a rōe arguit cōt illud
q dr. s. q ule sumptū ulr ē obiectum
adequatū cui cūq3 potētie. sic si ule ulr
sumptū esset obiectum cuicumq3 potē
tie ul sbm scie sequeret q qlz po^a et q
lz scia haberet pla et diūsa sba et obiec
ta adequata ꝯn̄s ē flm g probat ꝯn̄a
qa signū ule distributiuū distribuit p
dicatum p quolz cōtēto sb sbo ut p3 in
tuēti. Et cōfirmat qa ois et qlz equi
pollēt. si g ois color ē obiectū adeq̄tū
uisus et pari rōe nigdo et qlz alicui co
lor et quodlz corp mobile eēt sbm ade
quatum scie nal et sic qlz sēsus et hitus
haberēt pla obiecta adequata q flm ē
Ad pmo ad rōes pme opiois ad p3 cum dr
q aut obiectū adequat po^a p ples rōes
ut ples. aut ut unā dico q p ples ut u^a
h ē ut habet uitatē i obiecto adequato
q̄cunq3 sit illa. Ad pbatōem cum dr q
nulla po^a se extēdit ad aliqd q ē ext
suū obiectum adequatū. dico q aliqd
esse extra^d pōt intelligi dupr. uno mō
q sit ext diffinitōem seu qdditatiam
rōem illi et ext ābitum ei. et isto mō
lapis ē ext al. Alio mō pōt esse aliqd
ext a^d. qa ē ext diffinitiōem ei eo q
diffinitō ei nō cōpetit huic adequate n̄
autē ext ābitum et h mō ē hō ext aial
qn̄ g dr nulla po^a pōt ferri i aliud qd
sit ext suum obiectū adequatum ꝯcedo
si sit ext ꝑ mō nō autem si sit ext 2o
mō et h p3 esse uerum i ꝯsimili. al ē est
sbm adequatum sēsibilitatis qa al iquā
tū al ē sēsibile et iō bn̄ dēm ē q illud q
ē ext ābitum alis nō sit sēsibile nō tn̄
sequit q quidquid sit ext al q non sit
sēsibile imo totum oppoitū oīe ē cōtē
tum sb aīmali ē sēsibile similr i propo
sito si color i q̄tum color ē obiectū ade
q̄tum uisus potit uisus cognoscere al
bediem et nigrediem distincte et quid
quid cōtinet sb colore cum nullū tale sit
extra ābitū eius similr dico de quacūq3
alia po^a respectu cōtētoꝝ sb suo obiec
to et de quacūq3 scia respectu cōtētoꝝ

ꝭ suo ꝭo. Ad ꝭam rõem cũ reuerẽ
tia nego .b. nã ut ẽ probatũ nõ uꝫ pos
sibile ꝙ ulꝫe sumptum ulꝛr sit ꝭm ade
quatũ alicuius scie ñ põe. qñ dꝫ ꝙ poª
põt ferri i suũ obiectum adequatũ et sic
uisus potit cognoscere ulꝫe abstractum
a suis singularibꝫ. dico ꝙ ꝭꝫ aristotilẽ
2o posterioꝝ sentire ẽ pticulariũ ꝙuis
ꝭus sit ulꝛium et qa poª ꝑ ferꝫ nõ in
obiectum ñ ꝑ actum. lꝫ obiectum uisus
sit color nõ tñ uidebit colorẽ abstractũ
ꝫ sufficit ꝫ uidere colorẽ qꝛ uidẽdo co
lorẽ ptiꝛrꝫ ẽ ũum dicere ꝙ uidet colo
rẽ et iõ uerũ ẽ dicere ꝙ poª ferꝫ i obiec
tum suũ adequatũ. qa qñ uisus ferꝫ in
albedinẽ ulꝫ ferꝫ i colorẽ ꝫ nõ ferꝫ i ip
sum ut hꝫ esse abstractũ qꝛ ut sic habet
esse i intellectu ñ ẽ bona ꝯña poª ferꝫ
i obiectũ ꝫ ꝭ esse abstracto. sufficit eꝙ
feraꝫ ꝭ ulꝫ illo mõ et ꝭ de 2o ꝑncipali

¶ Tertiꝫ articulꝫ. Quãtũ ad ꝫtium
pono duas cõclusiões. ꝑma ẽ ꝙ aĩa ñ
ẽ ꝭm i ꝭ liº. ꝫa ꝙ ꝭm huiꝫ libri ẽ corꝑ
aĩatum i qꝫtũ aĩatũ. Priꝫ probo sic
sicꝫ se habet scia ad sciam ita ꝭm ad ꝭꝫ
ꝫ doctrina tradita i ꝭ liº ẽ ps ꝭiua phie
ñalꝫ. ꝫ ꝭm huiꝫ libri ẽ ps ꝭiua ꝭi phie
ñalꝫ ꝫ aĩa nõ põt esse ꝭiua ps eiꝫ cũ ꝭꝫ
phie ñalꝫ ut ad presens suppoiꝫ sit cor
pus mobile ꝫ ꝫ. Secũduꝫ ꝑbaꝫ sic il
lud ẽ ꝭm i ꝭ liº cui ꝯueniunt oĩs cõdi
tões ptiñtes ad ꝭm ipsius. corpus ani
matũ i qꝫtũ aĩmatum ẽ huiꝫ ꝫ .a. pꝫ .b.
ꝑbaꝫ dictas ꝯditões discurrendo. ẽ ẽ
corpus aĩmatũ ꝫminꝫ i ꝯplexus et oĩa
q ꝑ se cõsideraꝫ in ista scia ulꝫ recipiunt
ꝑdicatõem eiꝫ ulꝫ hñt attibutõem ad ip
sum ut pꝫ i ꝯuẽti processũ. Itẽ possũt
ẽ de eo predicari denoĩatiẽ et ꝑ et ꝑnci
palꝛr ꝯsideraꝫ tm̃ i hac doctrina qa de ip
sa aĩa cõsiderat phs ut i format corpus
ꝫ corꝑ aĩatũ ut sic erit ꝭm i ꝭ liº. Ad
rões ꝑncipales ad ꝑmã cũ dꝫ i .b. ꝙ aĩa
ẽ ꝯ q ꝑ et ꝑncipalꝛr ꝫ. Dico ꝙ ꝭm ẽ
imo corpus aĩatũ i qñtũ aĩatũ ẽ. Ad ꝑ
batõem dico ꝙ nõ oꝫ sꝫp librũ i titula
ri a ꝭo. imo aliqñ i titulaꝫ a cã eficiẽte
aliqñ a ꝭo aliqñ ab eo qꝫ ẽ formale i
ꝭo sicꝫ hic. qm̃ iste liber i titulaꝫ ꝯ aĩa
qꝫ ẽ formale rõe cuiꝫ corꝑ aĩamatũ ẽ
hic ꝭm. Ad rõeꝫ i oppoitũ nõ oꝫ resꝑ
põdere i qꝫtum arguit de aĩa qa ꝑbat
propoitũ meum. ꝫ qa eaꝯ rõ fieri pos
set de corꝑe aĩato id ꝫeo dico ad .a. ꝙ
ꝭm formalꝛr sumptũ cum oĩbꝫ q hñt
attibutõeꝫ ad ipm ꝭm illã rõeꝫ forma
lẽ dꝫ hituꝫ adeqꝫre et nõ aliquod corꝑ
aĩatũ cũ oĩbꝫ q hñt attibutõem sufficiẽ
ter adeqꝫt oĩa ꝑ se cõsiderata i ꝭ liº. et
iõ tale corꝑ ẽ ꝭm adeqꝫtum ꝫ.

Onseqñꝫ qriꝫ qa phs dicit i tex
tu ꝙ ulꝫe qꝫ ẽ geñ aꝫe nichil est
aut posꝫ suis singularibꝫ. ubi dicit co
mtator ꝙ itꝫctus ẽ q faꝫ uniuersalita
tẽ i rebꝫ qro istã qõem utꝫ ulꝫe sit uerũ
ẽs reale hñs esse preꝫ opatõem itꝫctus
ulꝫ sit tm̃ ens rõis hñs esse tm̃ ꝑ opatio
nẽ itꝫctus. Et uꝫ ꝑ ꝙ sit uerũ ens rea
le spẽs specialissima ẽ uerũ ulꝫe ꝫ spẽs
specialissima ẽ uerũ ens reale extꝫ itel
lectũ. ꝫ .a. pꝫ .b. probaꝫ illud qꝫ uere
et proꝑe ẽ diffinibile. habet uerũ esse
reale extra itꝫctũ seu preꝫ opatõnẽ in
tellectus spẽs specialissima ẽ huius ꝫ

a 5

+ genus

maᵒʳ ūz nota ꝓtãto qꝛ res diffinit̃ et ñ ɔceptus cū sit posterioꝛ reb⁊ difficilibus minoꝛē ponit exp̃sse boeci̾ qꝛ sola sp̄es diffinit̃ ec a pp̄z p pb̄m qꝛ ptiᶜᵉ nõ diffinit̃ ut dī 7 methᶜᵉ. g̃ 7 nõ diffinit̃ qꝛ ul̾e qd̄ ē geñ aut nichil ē aut posteri̾ est g̃ sola sp̄es diffinit̃ q̃re ꝛc̄. 2ᵒ adid̄ ens coit̃ acceptum habet ūum esse reale extra itl̾ctū g̃ ꝙ h̾ ul̾e ē ūum ens reale ɔña uz bona ꝓ tãto qꝛ si repugnat alicui cōi hꝛe esse reale multo forti̾ repugnaret ēti qd̄ ē comuius oīm alio añs ꝓbat̃ 1ᵒ qd̄ ꝓ occurrit itl̾ctui habet uerum esse reale extra itl̾ctum. ens in cōi ē huiusmodi g̃. a. ē nota. b. probat̃ et ē auicēne i ꝓ methaᶜᶜ sue cᵒ ⁊ qui dicit ꝙ esse et ens ꝑma i pressiōe iprimūtur i aia ⁊ st̄ notissima iotᵘ g̃. Inoppoitū ē comētator ꝓ de aia ɔmto 8ᵒ qui dicit ꝙ itl̾ctus ē qui facit uniu̾salitatē i reb̄ Ideo i ista qōe ta st̄ uidēda. ꝓ uᵐ uitas specifica sit uitas real̾ qꝛ h̾ tãgit p³ argumtū. 2ᵒ uᵐ rō ētis dicta icōi d̄ deo et creaturis sit una rō real̾ qꝛ h̾ tãgit f³ ar³. 3ᵒ uidēd̄ h̾ qd̄ q̃rit qd̄ ꝑncipal̾ q̃r³ ad ꝑmū dñt aliqui ꝙ sp̄es q̃cūq₃ h₃ esse uerū reale extra aiam sic ꝙ unitas specifica ē uera uitas realis. hñs esse in re⁊ ña pret opatōem itl̾ctus qd̄ probit mltiplicit̃ ꝓ sic. aquocūq₃ remouet̃ diu̾sitas real̾ aliq̄ i illo necc̄io poit̃ uitas real̾ oppoita illi diuersitati h̾ a socrate et platone remouet̃ diu̾sitas specifica real̾ g̃ i eis ponit̃ uitas specifica real̾ oppoita huic diuersitati maior nota ꝓtãto q a ñ tollit̃ unū oppoitoꝝ ñ ꝑ altum minor de se p³ qꝛ socrates et plato st̄ eiᵒd̄ sp̄ci 2ᵒ sic aquocūq₃ remouet̃ aliq̄ diuersitas i eal̾ maiori diuersitate ꝑpa i illo necc̄io poit̃ aliq̄ uitas real̾ alia ab uitate ꝓpria cuiuil̾s istoꝝ ista p³ per ꝓbatōem maioꝛē se 2ōis h̾ a soꝛte et plone remouet̃ diu̾sitas specifica real̾ q ma ᵒʳ ē q̃ diuersitas numral̾ g̃ i it eos ponit̃ uitas real̾ alia abuitate numali ē aūt h̾ specifica g̃ ꝛc̄ 3ᵒ adid̄ sic ponat̃ ꝙ i specie humana ñ sit ñ soꝛ h̾ suppoito uitas specifica erit ꝛeal̾ tūc arguit̃ sic ꝑ positōem pla. cum soꝛte nō poit̃ diu̾sitas aliqua oppoita uitati specifice g̃ ꝑpositōem plōis nō tollit̃ unitas specifica q erat i soꝛte solo. h̾ ista erat ꝛeal̾ ut suppositū ē g̃ uitas i soꝛte ⁊ plone ē real̾ ɔña clara ē nã si ppōem soꝛtis et platōis nō ponitur aliq̄ diuersitas opposita ꝑme unitati mañbit illa unitas. añs pꝛobat̃ ꝑ pōe⁊ plōis cū soꝛte non poitur aliq̄ diuersitas ñ tm̄ numal̾. diuersitas aūt numal̾ nō oppoʳ uitati specifice imo ē cum ea

Itē pꝛobatio opionis Hec aūt pōquamuis sit magnoꝛū doctoꝝ uz tm̄ i possibil̾. Deño g̃ cōclusiōem oppoitaꝫ s. ꝙ nō sit dare unitatē specificā realē imo necc̄io ē uitas rōis qd̄ pꝛobatur sic ꝓ si unitas specifica eēt unitas real̾ seq̃retur ꝙ deus nō posset unū hoīem de nouo c̄aꝛe ɔñs ē ɔt̃ fidē g̃. ɔña ᵗ pꝛobat̃ sic possibili poito iesse ꝛc̄ h̾ stante ipostasi si deus c̄aret unū hoīem seq̃retur impossibile q a tal̾ hō denouo c̄atus nō eēt c̄atus ꝙ aūt seq̃tur ꝓbatur sic ista pꝛoductio nō ē c̄atio que d̄necessitate p̄supponit aliquā entitatē realem de

essentia ẽmini producti.cũ ćatio ẜm au
gustinũ sit productio totalr̃ denichilo
ƺ productio illi' hoĩs denouo pducti
ẽ hu'modi.ğ sua productõ nõ ẽ ćatio
et p̱ ɔñs hõ q ponit' ćatus nõ ẽ ćatus
.b.pʒ.nã p̱ eos humaĩtas p̱ ex ñs i alis
ẽ uere real' cũ uĩtas specifica sit uĩtas
real' et iẽẽt de ẽẽntia ill' hoĩs produc
ti ut pʒ qa iste ẽẽntialr̃ ẽẽt hõ. Cõfir
mo istã rõem adhuc sic.productio illa
q̃ pauciores ẽtitates p̱ suppoĩt deessen
tia ẽmini producti mag appĩqt ad ća
tõem q̃ȝ illa q̃ pl'es presuppoĩt et p̱ op
poĩtũ q̃ pl'es presuppoĩt mag distat a
rõe ćatõisƺ illa productio q̃ p̱ suppoĩt
unã solã ẽtitatẽ ẽmini producti nõ dẽ
ćatio ğ productio q̃ p̱ suppoĩt uere ⁊
realr̃ m'tas realitates ẽmini produc
ti mĩ' erit ćatio et mirabile ẽ.gño ẽ ñ
ẽ ćatio solũ qa p̃suppoĩt m̃am p̱ mam
qño ğ erit productio ćatio q̃ p̱ suppoĩt
m'tas realitates q̃ꝝ q̃lʒ ẽ pfciõr m̃ p̱a
q̃ tenet ĩfimũ ğdũ.i gñe ẽtiũ qm̃ ẜʒ au
gustinũ ẽ pzope m'tis. 2° si uĩtas spe
cifica ẽẽt unitas real' sequeret' q̃ affir
matio et negatõ eĩdẽ ẜbi et eiu' ð pre
dicatõib' ɔditõib' q̃ rq̃rũt' ad ɔ̃dic
tõem positis nõ ẽẽnt cõ'dcõa ɔñs ẽ
ẜl'm ğ ɔña probat' sic.peto atenentib'
istã uiã si deus põ anichillare unũ hoĩẽ
si diceret' q̃ ñ ẽẽt erret ĩ fide si ũ dicat'
q̃ põt supponat' q̃ anichilet' de facto
qa nullũ ꝑꝑ ƺ sequeret' ĩpossibile ƺ p̃
suppoĩto ista prop' o ẽ ũa iste hõ ẽ ani
chilatus ƺ probo ul'tiq̃ ista alia sit' ue
ra iste hõ.s. plato nõ ẽ anichilatus lo
quẽdo de eoð hoĩe arguit' sic m'te rea

litates de ẽẽntia hu' hominis manent
ĩ re ğ iste hõ nõ ẽ anichilatus ɔña no
ta ẽ ĩt'ẽcto qd ĩpoĩ tat' noĩe anichilatõ
nis añs tenʒ p̱ eos qz adhuc ẽ realitas
humana aĩalitatis et usq; ad rõem en
tis q̃ realitates erũtuere deessentia hu'
hoĩs ğ uera ẽ propõ q̃ dicit' iste hõ.s.
plato nõ ẽ anichilatus loquẽdo de eoð
hoĩe et p̱ ɔñs iste due propões erunt
siml' ũe qð ẽ ɔ̃dictoriũ ğ ꝛ̃d. 3° ad
i dẽ sic qñcũq; aliq̃ due dz̃e diuidũt' ex
opposito qdquid ɔtine' ẜb una illaꝝ
oppoĩt' oĩƀ ɔtentis ẜb alia et ɔuerso
ƺ unitas real' et diuersitas exoppoĩto
distinguũtur ğ qdquid cõtinetur ẜb di
uersitate reali oppoĩtur cõtẽtis uita
ti reali et ecõuerso sic q̃ ñ cõpatiũtur
se ĩeoð cũopposita nõ possint siml' esse
i eodẽ ƺ ĩ sor.et pla.ẽ aliq̃ diuersitas
real'.s.num̃al' ğ ĩ eis nulla erit de mũ
do unitas real' ğƺ cõstat q̃ ĩ eis ẽ uĩ
tas specifica ğ unitas t'lis nõ ẽ real'.a.
pʒ exẽplo et rõe. Exẽplo qdẽ uidem'
ẽ q̃ eo q̃ corporeũ et ĩ corporeũ diui
ditur ex oppoĩto id circo qdqd cõtine
tur ẜb corp̱eo oppoĩt' cuicũq; cõtento
ẜb ĩcorp̱eo ita q̃ nũq̃ cõpatiũt' se ĩeoð
ñ ecõuerso ğ isto mõ erit in oĩb' aliis
q̃ oppoĩo mõ didũtur. Ad.a.cõfirma
tõem hu' ppositõis pbo eã rõe sic qc
quid ĩcludit unũ oppoĩtoꝝ ĩtrĩsece et
formalr̃ hʒ oppõem ad aliud opposi
tũ et ad oĩe qð ĩcludit formalr̃ et ĩtrĩ
sece aliud oppositũ ƺ pʒ ex ẽminis. ƺ
quicquid cõtinetur formalr̃ ẜb una dif
ferẽtia ĩcludit ipsã foʒalr̃ et ĩtrĩsece ğ
oĩe tale hʒ dz̃am oppoĩtam adaliam

dr̃am et ad oia cōtēta sb illa differentia eo q̄ icludit eā formalr̄ g̃ ꝛc.tota rō pz exēplo dato ꝺcorpeo et icorpeo .a. g̃ pz.b. pbat̄ sic.diuersitas real' specifica oppoit̄ unitati reali nūmali sbpz te se tūc arguit̄ sic quicqd cōpetit pticulare differētib3 spetie ꝯpetit eis p ali quod cōe sbm cui 1° conpetit i q̃3 tale p̄ p̄ oz patet eo q̄ sentire p se cōpetit homini et asino necc̃io cōpetit eis p al' cui cōpetit iquātū tale.iquātū ē al' ē al' ē sbibile sb opponi uitati reali nūmali oppositōe pdicta cōpetit dūsitati reali nūmali g̃ cōpetit eis p aliqđ cōe sbz sb primū cōe i quo cōueniūt iste diuersitates reales ē diuersitas real' absolute sumpta g̃ diuersitati reali in q̃3 dūsitas real' ē cōpetit oppoi uitati reali g̃ ꝛc.et sic ē.b. pbata.Ad rōes ad p̄maz qñ dr̃ a quibꝫcūq3 remouere diuersitas real' ꝛc.dico q̄ sb ꝓpō pōt dup² itelligi sic ista aquocūq3 remouet̄ uiuū poitur nō uiuū tñ remouere ab aliquo uiuū pōt dupr̄ cōtigere ul' uiuersalr̄.s. quādo remouet̄ om̄e uiuum ul' pticulr̄ .s.qñ remo᷑ sb uiuū.s.specificū ut uiuere uita humana. aquocūq3 remouet̄ g̃ uiuersal'r uiuū necc̃io i eo poit̄ nō uiuum ul' esse nichl'.sa quocūq3 remouet̄ uiuū pticular̄ ul' specificū nō oz q̄ ieo ponat̄ nō uiuū sb sufficit q̄ pōnat̄ illud uiuū specifice distictū.l3 ē ab homie remoueat̄ uiuū asininū nō tñ poitur ieo nō uiuū sb sufficit q̄ i eopoitur aliq uiuū.s.humanū.uñ peccaret p fallaciam elenchi ul' ꝯñs ita i ꝓposito dico nam diuersitas real' pōt ammoueri abaliq b3 dupr̄ uno ul'r sic q̄ i ista nulla realis diuersitas remañat et tūc ꝓpō ē uera.s q̄ italib3 necc̃io poitur aliq̄ uitas real' sb tūc minor eēt falsa q2 afozte ꝛ platōe nō remoueretur ois dūsitas real' cū real'r distiguit̄. Alio mō pōt abeis remoueri diuersitas real' pticulariṫ q a tal' realitas puta realitas specifica remouet̄ abeis et tūc nō oz q̄ i eis ponat̄ aliq̄ unitas real'.sb sufficit q̄ in eis ponat̄ aliq̄ diuersitas real' et ita ē i ꝓpoito q2 q̃uis ab eis remoueatur diuersitas specifica real'.ponitur tñ ieis diuersitas nūmal' et sic ꝺplano cōmictitur fallacia ꝯñs et breuiṫ t'lis forā arguēdi ꝺficit i oib3 formis h̄ñtibus g̃dū ul' g̃ ꝛc.Ad s̄m dico eođ mō sicut ad p̄3 q2 eođ mō se h3 totalr̄.qñ g̃ dr̃ aquocūq3 remouet̄ dūsitas ma.ꝛ ꝺico q̄ nō oz sb sufficit q̄ ponat̄ ieis alia dūsitas alī rōis ut super' ē expressū et ita ē i ꝓpoito ut pz ex dc̃is.Ad ṫtiū cū dr̃ q̄ si sor sol' ponatur i ñ̃a huāna tūc uitas specifica eēt uitas real' dico q̄ sic ñ̃a specifica ē idifferēs adesse i plib3 suppoitis.et adesse tm̄ iuno ita ē idifferēs ad hāc unitatē realē et rōis.nā qñ ñ̃a specifica iuno solo ē iduiduo tunc uitas e' specifica ē real'.et qñ t'is ñ̃a ē i plib3 tūc e' uitas ē s̄m rōem et cū dr̃ ultius q̄ diuersitas nūmal' stat cūunitate specifica dico q̄ uerū ē tm̄ cū unitate s̄m rōem sb nō cūuitate reali imo repugnat sibi eo q̄ s̄ opponit̄ sicut supⁱ ē uisū g̃ ꝛc. Secūđ articul᷒ Quātū ad s̄m dñt ipsi ꝺoctores qui ponūt uitatē specificā esse realē q̄ ratio ētis

dicta ꝺ deo et cãturis ẽ una rõ realis.
ꝓbãt ꝑ duas ↄclusiões.ṗma ẽ ꝙ rõ en
tis ẽ una i cõi.ſ̃a ẽ ꝙ ẽ real' et hꝫ eſſe i
ña pret oꝑatõem itl'ctus. Primã ↄclu
sioẽm ꝓbat sic.illa rõ i q̃ aliq̃ ſt̃ ↄꝑabi
lia ſm magis et miñ ẽ una tm̃. ſ; i rõe
ẽtis ſba et accñs ſt̃ ↄꝑabilia. ꝑ rõ ẽtis
ẽ una tm̃. a.pꝫ.b.habet ab aristotile ꝯ
me^ce dicẽte ꝙ ſba ẽ mag̃ ens q̃ꝫ accñs
Et confirmat̃ iſta rõ qa cũ dico ſba ẽ
mag̃ ens q̃ꝫ accñs itl'igim̃ pli ẽs ſolã
nocẽ ul' ꝓṗam rõem ſbe ul' ꝓṗã rõem
accidẽtis ul' nichl' ł rõem cõem entis.
nõ põt dici ꝙ itelligam̃ ſolam uocem
qa tũc eaꝝ ↄꝑa^o nõ eẽt ſm entitates
ſ; ſolũ ſm uoces.nõ põt dici ꝙ intelli
gam̃ ꝓṗam rõem ſbe qa tunc eſſet ac
ſi diceret̃.ſba ẽ mag̃ ſba q̃ accidẽs qꝺ
ẽ ꝺriſoriũ.ñ põt dici ꝙ itelligam̃ ꝓ
priã rõem accidẽtis qa tũc ſl'm diceret̃
eẽt ẽ ſl'ſus ꝙ ſt̃a eẽt mag̃ accidẽs q̃ꝫ ac
cidẽs.ñ põt dici aliquo mõ ꝙ nichl' ꝑ
religt̃ ꝙ ꝑ li.ens itl'igit̃ una rõ entis
2o ad iꝺ rõ entis ẽ rõ uni' ſbi uni' ſcie
ꝑ ẽ una tm̃ ↄña pꝫ qa una ſcĩa dicit̃ ha
bere tm̃ ſbm ſ; una rõe foꝛali.añs pꝫ
ex 4° metha phiſice ubi dicit̃ ꝙ cõſite
ratio methaphiſici ẽ entis iquantũ ẽs
rõ ꝑ formal' methaphiſici ſbi ẽ rõ ẽtis
et cũ metha^ca ſit una ſcĩa.religt̃ ꝙ rõ
ẽtis ſit una tm̃.cõcluſiõem ſ̃am ꝓbãt
ſic rõ icluſa qdditatie i rõe quidditati
ua reali ẽ uere real' ſ; rõ ẽtis ẽ hui'mo
di ꝑ. a^or pꝫ q² nullũ reale icludit in
ſua rõe quidditatiã aliquod ẽs rõnis
mi^or ꝙ patet nã rõ ẽtis icludit̃ quiddi
tatie ĩ rõe quidditatiã cuil'; ẽtis real'

alias iꝺ ens reale nõ eẽt quidditatiue
ens et ꝑ ↄñs nichl' qꝺ ñ ẽ dicẽꝺ patet
ꝙ illa mi^or ꝑ auicẽñ ṗ me^ce ſue c^o 4
dicẽtẽ ꝙ ens ↄcipit̃ iↄceptu ſiue iintel
lectu cuil'; rei.qꝺ non eẽt ñ rõ ẽtis in
cluderet̃ quidditatie ĩ rõe quidditatiã
cuil'; rei. 2o ad iꝺ arguit̃ ſic ṗꝫ motiꝰ
itel'ctus hꝫ de nccĩtate ũꝫ eſſe reale ex
tra intl'ctum rõ ẽtis ẽ hui' ꝑ ma^or pa
tet q² qꝺ mouet po^aꝫ ad aliquẽ actũ
ṗcedit illũ actũ neccĩo aliť non poſſet
mouere illã po^aꝫ ad talẽ actũ ꝑ iꝺ qꝺ
mouꝫ ad priꝰ actũ ṗcedit omnẽ actum
et ꝑ ↄñs habet eſſe ext̃ intl'ctũ ṗt oꝑa
tõem itl'ctus ṗmũ motiuũ itl'ctus eſt
hui' ꝑ minoꝛem põnit exṗſſe auicẽñ ṗ
metha^ce ſue c^o 4 qui dicit ꝙ ens ꝛ res
ṗ^a iṗſſiõe ĩ aĩa inṗmũt̃. Opio uera
cõt̃ ſcotũ. Hec opio ml'to miñ uꝫ mi
chi uera quã prima q̃ ponebat uitatẽ
ſpecifici realẽ.pl'a ẽ icõuenĩẽtia ſecũt̃
ad hãc poĩtõem ĩmo ꝓbo ꝙ ĩpoſſibile
ẽ rõem ẽtis dc̃am ꝺ ꝺo et cãturis eſſe
unã. 2o ꝓbo ꝙ poĩto ꝙ tl'is rõ ſit u^a
adu^ꝰ ꝙꝫ ẽ total'r ĩpoſſibile talẽ rõnem
eſſe realẽ. Quaꝫ ad ṗmũ arguo ṗ ſic
ſi rõ ẽtis dc̃a de deo et cãturis eẽt una
rõ cõis ſeq̃retur ꝙ ſe haberet per abñ
gatõem et indz̃am ad actũ et po^aꝫ cõ
ſequẽs ẽ ſl'm ꝑ et añs ↄña patet qa õe
cõe ſe hꝫ ꝑ abnegatõem et ĩ dz̃am ad
ſua iferiora eo ẽ ꝙ rõ ſſibilitatis ẽ co
muior rõale et irõnale ſe habet ꝑ abñ
gatõem et ĩ dz̃am ad ipſa.ſt̃ ẽ rões ſpe
tiales reſpectu ipſius cũ ꝑ rõ ẽtis ſi eſ
ſet una eẽt rõ cõis om̃ ẽti ſe haberet
neccĩo ꝑ abnegatõem et ĩdifferentiam

ad rões spãles ẽtiũ et p ꝯñs ad actum et poᵃꝫ qa actus et poᵃ sꝫ rões spetia les respectu rõis ẽtis si eẽt una. pꝫ cõ seqncia et falsitas ꝯñs ꝓbat᷑. Nã si rõ ẽtis se haberet p abneᵉꝫ et idꝫam ad actũ et poᵃꝫ seq᷑et ꝙ eẽt totalr̃ nichl̃ et cũ ponat᷑ aliqd poñret᷑ euidẽt iplica tio assumptũ ꝓbat᷑. 1ᵒ ẽ qd nõ hꝫ esse i actu ñ i poᵃ nullo mõ habet esse et p ꝯñs ẽ totalr̃ nichl̃ ꝭ sic eẽt de rõe entis si se haberet p abnegatiõem et idꝫam ad actũ et poᵃꝫ ergo ꝛc. 2ᵒ si rõ ẽtis i cõi eẽt una seq̃ret᷑ ꝙ pl̃a eẽnt ꝑdicabi lia ꝗ̃ qnte ꝯñs ẽ cõt̃ om̃em doctrinã ergo ꝓbat᷑ ꝯña. nã si rõ ẽtis eẽt una ens ꝑꝫ isti rõem faceret ũam ꝑdicatõem i qd sic gen̄ et spẽs et ꝯñs eẽt predicabile qꝛ haberet oĩa q̃ req̃rũt᷑ ad ũbũ predi cabile et ult̃ cũ nõ sit gen̄ ñ spẽs nec dĩa ñ ꝓpũ ñ accñs eẽt ꝑdicabile unũ ab istis distinctũ. 3ᵒ ad idẽ si rõ ẽtis ẽẽ se q̃ret᷑ ꝙ sb̃a ꝛ accñs haberẽt eẽntia lẽ similitudiem et p ꝯñs sb̃a nõ eẽt ꝑ or accñte cogñtõe cui᷒ oppositũ habet᷑ ꝑ methaphisice ꝓbat᷑ ꝯña qꝛ ista q̃ habẽt uni rõem cõem eẽntialr̃ iclusã iq̃ddita tibꝫ cui᷒ eoꝝ sꝫ eẽntialr̃ similia et in cludũt᷑ saltẽ ꝑ istã rõem siml̃. ꝭ sb̃a et accñs sꝫ hui᷒ ergo. et p ꝯñs sb̃a nõ erit ꝑor accidẽte cognitõe. et augeo 1ᵒ icõueni ens p dionisiũ ð diuinis noĩbꝫ q q̃ uis ibi cõcederet ꝙ c̃atura eẽt siml̃ deo nullo mõ uult cõcedere ꝙ deus sit simi lis c̃aturis qd tñ seq̃ret᷑ qꝛ non solũ se q̃ret᷑ ꝙ sb̃a et accñs haberet eẽntialẽ ordinẽ it̃ se ꝭ cũ deo et ecõũso. Quã tũ ad ꝑ ꝓbo totalr̃ rõem ẽtis non esse

realẽ et esse ĩpossibile poito ꝙ sit una ꝑ rõem ꝙ tñ ñ ẽ uerum qd ẽ p habita maꝫ. Arguit᷑ ꝑ sic oĩs realitas c̃atura 2ũ añ c̃atõem c̃aturaꝝ fuit nichl̃ ergo nul la realitas c̃aturaꝝ ẽ aliq̃ realitas dei c̃antis et p cõseq̃ues nõ cõuenit i aliq̃ realitate i rõe entis si aliq̃ sit cum ꝙ lꝫ istoꝝ sit uere ens ergo tal̃ rõ ñ ẽ real̃. a. ꝛ .b. patẽt de se. 2ᵒ sic cm̃e cõe ẽti rea li et enti rõnis hñs se p idꝫam et abne gatõem ad ipsa abstrait de necessitate a quolꝫ istaꝝ. rõ de deo et c̃aturis ẽ hui᷒ ergo abstrahit abẽte reali et rõis et p cõ seq̃ues ñ erit real̃. a. ẽ nota. b. ꝓbat᷑ ex dc̃is aduersarioꝝ. nã ꝑ scotũ in priᵃ di stictõe ꝑᵃ diuio ẽtis ẽ ifinitũ ꝛ ĩifinitũ ista ergo diuio erit iens reale finitũ et di uidet᷑ ꝑ eũ i dc̃e ꝑdicam̃ta et ĩc̃s rõis. ꝭ suppoito arguo sic. qdquid ẽ cõe fini to et ĩfinito ẽ comũe oibꝫ cõtẽtis sb̃ fi nito et ĩfinito rõ ẽtis comuis deo et c̃a turis et hui᷒modi p eos. ergo erit comuĩs ẽti reali et rõis q̃ cõtinet᷑ sb̃ finito ẽte ergo. Tertia rõ si ratio ẽtis dicta deo et creaturis eẽt una ratio real̃ seq̃ret᷑ ꝙ aliq̃ ẽtitas real̃ alia abẽtitate diui na eẽt ĩña q̃ ñ eẽt adeo ꝓducta. seque retur ult̃ ꝙ aliq̃ ẽtitas real̃ alia ab ẽtitate diuĩa eẽt i ñã q̃ nonposset per diuĩam poᵃꝫ anichilari. seq̃retur ẽtio aliquã ẽtitatẽ realẽ aliã abẽtitate di uina esse et̃nã. seq̃retur 4ᵒ aliq̃ ẽtitatẽ realẽ esse i r̃r ñã q̃ ñ eẽt c̃ator ñ c̃a tura. oĩa ista sꝫ ĩpossibilia et cont̃ fidẽ ergo. ꝓbo ergo ꝑ falsitatem conseq̃ntiũ ꝛ po stea conseq̃ns. primũ ergo ꝙ seq̃tur ẽ to talr̃ ipossibile. nã iohannis ꝑ scribitur

oīa p ip̄m facta sūt ubi dicit glosa. et ē augustinum. et sine ipso factum ē nichil ñ q nichil sit fcm. h̄ q2 nō aliud ē a deo qd ñ sit fcm ab eo. Secūdo ꝙ qd sequit̄ ē ipossibile. nā ex quo oīa sūt fca a deo pos sunt ꝙ anichilari a deo et si eēt aliquid a deo quod nō posset anichilari. iā non eēt oipotēs. tertiū ūqd seqt̄ ē ipossibile nā oīa pduxit dus i tpe et p ɔñs nichil distictū a deo pōt esse etnū. q̄rtū autē ē cōt beatū augustinū i de fide ad petrum ubi dicit. fide teneō ē omnē ñam q tri nitas deus nō ē ex nichilo creatum esse ab ipsa sba et trinitate q uerus deus ē et p ɔñs ipossibile ē dare aliq̄m realitatē que ñ sit cator ñ catura. h̄ ꝙ auctoritas augustini pbat ipossibilitatē p̄mi ɔñs app3 g falsitas. ɔñas aūt pbare facile ē. nam ista rō ētis real' que nō ē ētitas diuina alias nō predicaret eēntial'r de caturis predicatōe dicēte h̄ ē h̄ nō ē p ducta a deo. nā si eēt pducta a do eēt p prie catura et p ɔñs nō cōis deo et crea turis. ista ꝙ nō pōt anichilari p po3 diuinā. nā cū eēntial'r predicet' de deo z creaturis si anichilaret'. anichilaretur aliquid de eēntia dina ul' di et p cōñs deus anichilādo aliq̄ rōem anichilaret se ipsum. cū ipossibile sit rē remanere anichilato ipso qd ē de essentia sua h̄ ē inpossibile g inpossibile ē q possit ani chilare rōem predictā. Ista rō ꝙ ē et na alias deus ab etno ñ haberet qdqd ē de' eēntia et iterū sibi aduenirer ali quid ex tēpore qd ē cōt beatū augusti nū libro de trinitate ꝑ c° ubi pbat itri sece nullū reale do adueire ex tēpore

ulteri' ista rō ñ eēt creator nec catura nā si eēt creatura ñpredicaret' eēntial'r de catore. si creator ñpredicaret' de crea tura. app̄et g ɔnie supradicte. Et cō firmat' ista 2ō sic nullū ɔe do et creatu ris ē neccio deus ul' catura de tritate om̄e reale ē neccio deus l' catura g nul lū reale ē cōe deo et creaturis. a. ē nota de se. b. ē augustini auctoritate allega ta sup' i de fide ad petrū. u2 g michi i possibile q rō ētis dicta de deo et crea turis sit una 2ō real'. Rño ad rōes p̄p solutōem p̄me rōis qñ dicebat' illa 2ō i q aliq̄ sūt cōparabilia f mag et minus ē una tm̄. Aduertēd q ista compatio ñ ē accipiēda f aliq̄ 2ōem ētis itnsecā cōem sbe et accidēti p abstractōem q2 ēs ut pbatū ē ñ dicit unā talē 2ōem h̄ accipiēda ē ista cōpatio f rōem ētis ex tnsecā cōem sbe et accidēti p attributōē ut' sit | sūs sba ē mag ēs q accñs. i. ē mag ap ppiquat p̄ ēti p cui' attributō nem et pticipatōem oīa dñr entia q̄m a ppiquat ipsum accñs. tūc g ad 2ōem a° cōcedit' h̄ cū dz i minori q i 2ōe en tis copat' sba et accidēs. dico q sba et accñs cōpant' i rōe ētis ex tnsece cōi ut q3 p attributōem nō aūt i rōe ētis itnse ce comuni sbe et accidēti p abstractōem de q pcedit rō p iō p3 quid sit dicēdū ad cōfirmatōem. Ad f p3 quid sit dicēd p super' dca dictū ē fuit super' q 2ō formal' alicui' hitus nō dz f spe tie ñ f gen' h̄ sufficit q sit una p attribu tōem et anologiā rō g ētis si sit 2atiō formal' methaphisice erit una f anolo giā sicut rō saitatis ē una rō spetialis

ī medicina hāc uitatē bñ cōcedo ꝙ̃ ipsi
uoluīt ꝓbare rōe ētis eē unā unitate
q̄ ī n ie². Ad alias ꝓbātes rōem ētis.
realē. R̄ńo ad pᵐ cū dī rō iclusa q̄ddi
tatie i rōe q̄dditatia reali ē real'. dico
si ista rō eēt bona pari rōe ꝓbaret ꝙ rō
ētis eēt ens rōis. arguit sic rō inclusa
q̄dditatie i rōe q̄dditatia rōis ē ēs ra
tōis. rō ētis ē hui' ḡ ꝛc̄. a. et. b. patent
sic sue. oꝫ ḡ ipsum mꝫ respōdere adra
tōem et ideo ad rōem ꝯcedo. a. ꝙ̃ cū dī
ī minori ꝙ rō ētis icludit q̄dditatiue
ī rōe q̄dditatia reali cuilꝫ dico ꝙ ipsi
loquūt de rōe ētis i cōi aut de rōe ētis
ī spāli si itl'igāt ꝓpositōem p̄mō sic. b
ē fl'a. nam rō ētis ut deductū ē ñ ē uᵃ
real' si aūt itl'igāt ꝓpōem ꝫo mō sic cō
cedo eis. a. rō ē hui' ētis pticularis bñ
ē real' ut ipm pticulare. ꝙ̃ tūc nichl' cō
cludit ad ꝓpoitū ut pꝫ et qñ dī ꝙ ēs
ꝯcipit' i intl'ectu cuilꝫ rei p auicēñ dico
ꝙ uerū ē tñ ñ ꝓꝑ ꝭ habebit unā rōem
realē ꝙ̃ sufficit ꝙ q̄lꝫ res sit uere ens p
suā ꝓpiā et spe ilē entitatē quā bene cō
cedo esse realē. Ad ꝫ cū dī pˣ motiˣ
itl'ectus ꝛc̄ cōcessa. a. dico ad minorē ꝙ
zō ētis i cōi sumpta ñ ē pˣ motiˣ itel
lectus q2 ista rō ñ ē una ñ real' ñ ista
fuit it'tio auicēñ. ꝙ̃ dico ꝙ aliꝙ determi
natū ēs alicui' p̄dicati pōt esse p̄mum
motiˣ itl'ectus et p̄ occurrit itl'ectui et ta
le bene uolo ꝙ sit ens reale idtñ ēs mo
uet itl'ectum p̄ ſꝫ rōe qua ens q̄ ſꝫ rōe q̄
tale ens. eo ꝙ coīa ſt nob. p̄mo nota ut
dᶻ p̄mo phicoꝝ nō tñ ꝓꝑ ꝭ seq̄t ꝙ nō
ētis i cōi sit unaꝫ su ficit ꝙ idē sit ūm
ens ꝓsui ꝓpriā et determinatā rōem en

tis seu entitatē et ꝭ sufficit ad ꝭ ꝙ pos
sit mouere itl'ectū ſꝫ zōe entis ꝛc̄. Ter
tiˡ articulˢ. Quātū ad tiū dicūt isti
doctores ꝙ oīe uniu'sale deīdo hꝫ es
se uerū reale ext' aiam ꝯdiuisum ꝯt' ēs
zōis. Opio scoti et alioꝝ. Distin
gūt tñ duplex ul'e habet ē ul'e esse unū
ī mltis et unū ꝓꝑ mlta. ut ḡ ul'e habꝫ
esse unū pret' mlta sic habet esse ī itel'
ctu et idō ul'e dī itētionale ut aūt ul'e hꝫ
esse unū ī ml'tis nō ē ī intl'ectu. ꝙ̃ habet
esse ext' itl'ectū ī ipsis ptibꝫ istud tñ ul'e
dī reale et ē ūum ēs reale p̄t omēꝫ oꝑ
atōem itl'ectus cuiscūꝙ Hoc aūt ipsi ꝓ
bāt mltiplicit'. p̄ sic obiectū adequatū
scīe real' debet esse reale ꝙ̃ ul'e ē obiectū
adequatū scīe real' ḡ aᵒᶻ nota qm̄ scia
real' ñ hꝫ ꝓ obiecto aliꝙ ens rōis alit'
eēt de ētibꝫ rōis et p ꝯñs nō eēt zealis
minoz pꝫ dup² silꝫ auctoritate q̄a oīs
scia ē de ul'i p̄ p̄oꝝ. zōe sic q̄a ul'ſꝫm scie
real' et ꝭ dico ul'ſꝫ de quo ñ i quo. ul' ē ul'e
ul' pᵉ ꝭ pꝫ p̄ p terias ꝙ̃ pᵉ non pōt esse
ſꝫm alicui' scīe cū pticulariū nō sit scia
ñ diffinitō ut dicit' 7ᵒ methaceᵉ P̄ zᵒ
obiectū adeq̄tū potētie p̄cedētis omnē
actū itl'ectus necc'io habet uerū esse rea
le ext' itl'ectū ul'e ē hui' aᵒᶻ pꝫ q̄a obiec
tū adequatū potētie ñ ē posteri' poten
tia ꝛ p ꝯñs si poᵃ precedit omem actū
itl'ectus nostri cum nostra cognitio ici
piat a sēsu ꝛ obiectū adquatū nr̄i sēsus
nō ē pa.ᵉ ꝙ̃ ul'e zᵒ posterioꝝ ubi dī ꝙ
q̄uis sentire sit pticulariū sensus tñ
ē uliium ꝛc̄. 3ᵒ adid predicamēta ſt ūa
entia realia p̄t omnē operatōem itel'
lectus ꝯña uz nota q̄ seq̄t silꝫ ḡ ul'e

ē uerū ēs reale. tñ ꝓbaẗ. q̄m predicam
ta sṫ uſia q̄ aſṫ gñ̄a gñ̄aliſſima añs ꝓba
tur sic. ōe cōtētū sb ēte reali ut ens rea
le ꝙ dicit̃ cōtra ēs rōis ē uerū ēs rea
le predicamta sṫ hui ḡ. a. ē aristotilis
6° methaphisice ubi poit diuiſiōem
ētis i ens reale et rōis et postea dicit
ens reale i decē predicamta ḡ ꝛc. 4
si ulē ñ eēt uerū ēs reale seq̄ret̃ ꝙ nō
mag̃ ꝯuenīūt duo īdiuidua eī ſpēi ſpetiei
ſ rē q̄m duo diuerſaꝝ ſpetieꝝ. ꝯñs ē
falſū ḡ ꝓbaẗ ꝯña. q̄ꝛ ſi tale ñ eēt ēs rea
le duo īdiuidua eī ſpēi ñ cōuenirēt i
aliquo reali i quo ñ cōuenirēt duo īdi
uidua diuerſaꝝ ſpēꝝ et p ꝯñs ex pte
rei ñ cōuenirēt ⁊ sic diuerſitas i re
aliq̄ necc̄io arguit realē ētitatē et ui
tatē cū ſlꝫ iſtoꝝ. ß omni itlctu circum
ſcripto ñ̄a hoīs ē diuīſa a ñ̄a equi aliter
eēnt id cū id et diuerſū dicūt ēs oīe
ſufficiēt ḡ ōi itlctu ccūſcripto ñ̄a hoīs
et eq̄ habebūt uitatē realē realr d. ū
ſam. b. pꝫ p iā dc̄a. a. ꝓbaẗ q̄ꝛ diuīſum
eſſe preſuppoit eſſe a dſſe āte necc̄o ſeq̄
ẗ unū q̄ꝛ ēs et unū cōūtūt et oīe ꝙ ē
id ē ī. ibidē de unitate et uno. 6°. ſi
ulē ñ eēt uerū ens reale ſeq̄ret̃ ꝙ ſupio
ra ñ eēnt de eēntia ſuoꝝ iferioꝝ. ñ p
dicarent̃ eēntialr de ipſis ꝯñs ē. fſm ḡ
ꝯña ꝓbaẗ q̄ꝛ ſi ulē ñ ē ēs reale tūc oīa
ſupiora ſṫ ētia rōis. ētia aūt rōis nō ſṫ
de eēntia pticulariū exiſtētiū ex̄ itlctū
ñ predicarēt̃ de eis eēntialr ḡ ꝛc. Opi
nio cōis. Hec poſitō ñ uꝫ michi poſſi
bilē cū qdquid remoueẗ a ſtremo a ſupp
mo et iſimo uideaẗ remoueri a mēdio ß
ſſe reale remoueẗ abētē icōi ⁊ a ſpetie

ſpetialiſſima ut bitū ē. ḡ uꝫ necc̄io re
mouerì a quolꝫ ulī cum oīa alia ulīa te
ñant mediū it illa. ē tñ aduertēd ꝙ de
ulī poſſumꝰ loq̄ui dupꝛ. ul̄ fundamtalr
q̄ntū ad ſuū eſſe fundamētale ꝙ hꝫ in
ipſis rebꝫ ul̄ formalr q̄ntū ad ſuum eſſe
formale ꝙ habet iſe. ſi ḡ loq̄mur de ulī
p ſic dico ꝙ habet uerū eſſe reale bm̄ p
ticularia q̄ reſpōdēt uiuſali fundamta
li ſṫ uera ētia realia ex̄ itlctū ñ tamē
pp̄ h uolo ꝙ habeāt aliquā uitatē realē
ex̄ aīam aliā ab ītītōibꝫ pticularium
ſṫ ut imaginaẗ alia opio. ß ipſe ñ̄e ſeu
realitates pticulariū cōſiđrate preter
cōditōes ñ̄e correſpōdent ulī fundam
tali et dicūt ul̄e fūdamtalr. et iſta ē i
tētio doctoris noſtri egidii iſcripto d
aīa ſup illo uerbo ul̄e ꝙ ē geñ aut nil
ē aut poſtiꝰ ē. Si aūt loq̄mur de ulī fo
mō. s. ſ ſuū eſſe formale ꝙ habet i ſe p
bo ß ipoſſibile eſſe reale ex̄ itlctū et ꝙ
uis oēs rōes de p̄ et ſ articulō ꝓbāt ß
id directe pret illas adduco nouit qua
tuor. p ſic ſi ul̄e formalr ſumptū eſſet
uerū ēs reale ul̄ eēt i itlctu ul̄ ex̄ itlc
tum ß ñ pōt eſſe aliq̄ reale i intlctu q̄ꝛ
eſſe reale ꝙ ē i intlctu ē ſpēs ul̄ hitus
uel actus de nullo iſtoꝝ pōt dici ꝙ ſit
ul̄e reale q̄a ul̄e reale p eos p̄dicatur
eſſentialr de eis q̄ ſṫ ex̄ itlctum nullū
aūt iſtoꝝ predicaẗ de hiis. pꝫ ḡ nō pōt
dari ñ ß. s. ꝙ uniuſale ſit uerū ēs reale
extra itlctum q̄ꝛ ul̄ eſſet extra itlctū
ſbſiſtiñt ul̄ ihēñt nō ſbſiſtñt q̄ꝛ tūc re
diret opio platōis quā phs i ꝓbat a. p
poſitō ñ ihēñt q̄ꝛ ut ī ꝓbabo rediret
opio platōis q̄ꝛ plato nō poſuit ideas

abstractas esse sbo s tn̄ s esse pp.2.que dicebat de talibꝫ ideis. dixit ẽ ideas predicari eẽntialr de ptibꝫ et esse qdditates partiū exquo s app3 ꝙ idea ñ erat abstracta sbo a ptibꝫ qꝛ illud ꝙ predicat̃ eẽntialr de aliquo ñ eẽt distictū siue abstractū abeo de quo pdicat̃. Jte3 qdditas rei ñ abstrat realr abeo cuiꝰ ẽ qdditas ꝗ solū ponit tale ul'e esse abstractū q̃ntū a de esse ñ aũt sbo. s aũt directe ponit ista opio ut p3 ituēti ꝗ redibit opinio pla 2e sic om̄e ẽs reale ext̃ aiam ẽ unū num̄o. ul'e ñ ẽ unū num̄o ꝗ.b. p3 de se.a. p3 p boetiū om̄e ꝙ ẽ ẽ. ñ pōt dici ꝙ boetiꝰ ibi loq̄t de pticularibꝫ tātū qa tunc peteret pncipiū. eẽt ẽ sḃus ꝙ ōe pe ẽ unū numo et s directe ẽ petere pncipiū qa id ẽ pticulare et id num̄o ꝗ o3 ꝙ boetiꝰ accipiat ppōem ul'it et ut sit sḃus ꝙ ōe ẽs ext̃ aiam sit unū num̄o nã alit̃ peteret et sic p3.a. 3o sic si uniũsale sumptū foz̄alr eẽt aliqđ reale, seqret̃ ꝙ duo ul'ia eẽnt duo ẽtia realia ꝯñs ẽ fl'm ꝗ ꝯña nota ẽ. nã si ul'ia sꝫ entia 2ōis bene seqt̃ ad m'ltitudiem uniũsaliū m'ltitudo ẽtiū rōis. parĩ ꝗ rōne si ul'ia sꝫ ẽtia realia seqt̃ ad m'ltitudinem ul'iū m'ltitudo entiū realium. falsitas ꝯñis pbat̃ qa genꝰ et spẽs uere sꝫ uniũsalia et tn̄ iesse reali poĩtiuo nullꝰ diceret ꝙ eẽnt duo ẽtia realia nĩ illa q ita se habẽt ꝙ unum p̂dicat̃ de alĩo eẽntial'z nō ponũt in num̄m real'r gen̄ et spẽs sꝫ huiꝰ ꝗ. s aũt ñ pōt puenire ex alio ñqa ĩsuo esse formali ñ iportãt aliꝙ reale. 4o si ul'e foz̄alit̃ sumptū eẽt aliqd reale, sequit̃ ꝙ eẽt aliqđ totum reale ꝯ sequẽs ẽ falsum ꝗ ꝯsequentia nota qꝛ s aristotilẽ ꝓ phisicoꝝ ul'e ẽ qđā totū qꝛ m'lta ꝯprehẽdit si ꝗ eẽt uerũ ens reale eẽt ꝙ qđ a totũ reale ꝯñis falsitas sic pbat̃ nullũ reale habet totam eẽntiã iqlꝫ pte sui s p3 iductie in omibꝫ ul'e habet totã eẽntiã suã et realitatẽ iqualꝫ pte sui. nã pdicat̃ de qlꝫ sui pte pdicatōe dnẽ s ẽ s z eẽntialr ꝗ ẽẽ spositō uꝛ esse de itẽtione sanctoꝝ doctoꝝ et phi et com̄tatoris quibꝫ in hac m̄a uꝛ esse ẽ dẽđ. dicit ẽ damaẽ libro ꝓ caꝰ xi. o3 aũt scire ꝙ ađ ẽ i re ꝯsiderare et ađ rōe z cogitatōe. ꝗ iomibꝫ ẽatūris ipostasis ñ quidẽ re oĩa cōsiderat̃ 2ō aũt pet apaulo ꝯsiderat̃ sepat̃ cōitas alia hoꝝ z ꝯpilatio 2ōe z cogitatōe ꝯsiderat̃ itelligiĩꝰ ẽ itl'ctu qm̄ petrus z paulꝰ sꝫ eiđ ñe et comunẽ hñt naturã unũquisqꝫ illoꝝ al' rōale mortale ẽ. s ẽ cōis ñ a 2ōie ẽ ꝯsiderabil' s damaẽ. Ad s iđ facit com̄tator ꝓ de aia com̄to 8o dñs ꝙ demonstrat̃ p s qa aristotiles ñ opinat̃ ꝙ dictōnes genꝝ z spetieꝝ ñ sꝫ dictōes, r̃r ul'iū existẽtium ext̃ aiam s sꝫ diuisiōes r̃r pticulariũ ext̃ itl'ctum. s itl'ctus ẽ qui agit ineis uniũsalitatẽ. Ad s facit ꝙ dicit ipse m3. xii. methaphisice com̄to 4o dñs uniũsalia apud aristotilẽ sꝫ collectō ex pticularibꝫ abitl'ctu q accipit iĩr ea similitudiem et faẽ ea unã itẽtōem. app3 igit̃ ex dẽis ul'ia esse ẽtia rōis et nullo mō realia extĩ itl'ctũ. Rñđo ad rōes oppositas. Ad pmã qñ d̃ iminori ꝙ ul'e ẽ sbz scie real' dico ꝙ ul'e pōt accipi dupl'r .s. fundamẽtalr ul' formalr. si accipiat̃

formal'r.b.ē falsa q2 ul'e foāal'r sump
tūē purū ēs rōis ut sup' ē aductū .siū
itl'igāt de ul'i fundamētal'r sūmpto con
cedo q tale ul'e ē sbm scie real' et tale
bene ē ens reale ut dēm ē.z isto modo
currūt pbatōes ill'i.b. Ad s cū dz in
minori q ul'e ē obiectū adeqtū potētie
pcedētis omem accū itl'ctus.dico sicut
ad p3 q ul' itl'igūt de ul'i foāal'r sump
to ul' fundamētal'r si p mō itl'igit' falsa
ē qa tale ul'e fit p actū itl'ctus et solū
hz esse i intl'ctu si aūt itl'igat' 2o mō 9
cedit'.b.s tūc nō facit ad ppoitū ut dic
tuz ē et de tali ul'i loq' aristotiles 2o
poz g' dl. Ad 3ⁱū qn dz q predica
mta st ūe ētia realia g' dl dico q eo mō
quo pdicamta st ētia realia z ul'e ē ue
rū ens reale predicamta aūt si forma
l'r summat' n st ētia realia qa st qdam
ul'ia s fundamētal'r st ētia realia z isto
mō 9tinēt sb ente reali qn didit' i.x.p
dicamta et sic bene cōcedit' q fundamē
tal'r sumptū sit uerū ens reale g' 2ō n
cōuenit. Ad quartū qn dz si ul'e n eēt
uerū ens reale nō mag cōuenirēt.2.
idiuidua dl .9ña negat' et pp pbatōē
dicūt aliq doctores q duo idiuidua eī
dē spēi quis habeāt diūsas formas
diūsas eēntias n tn pse differūt p suas
foāas s solū p pncipia idiuiduātia et
2ō hu' est qa ña specifica per se ē una
accidit aūt s plurificari 2ōe suppoito
z imo m'ltiplicatō ñe specifice i diuer
sis suppositis p se n ē p eēntiā n p for
mā s tn p pncipia ididuª.duo aūt in
diuidua diuersaz spēz p se differūt
p foāas et eēntias qa ñe specifice p se
m'ltiplicāt' et nullo mō possūt esse una
bus g' suppositis dicūt ad rōem q quā
uis ul'e nō habeat esse reale magis tn
differūt ex ña rei.2.idiuidua diuersa
z spēz q2 differūt p foāas et eēntias
qm duo uni' spēi q solū differūt p pn
cipia ididuātia et itali rōe cōmictitur
fallacia 9ñis.argr ē ap'lib) causis ueri
tatis ad unū.nā q ul'e sit ens reale ul'
rōis nō ē cā aliq quare aliqua mag ul'
min' cōueniāt ut app3 isolutōe nam
mag differūt q differunt p eēntias q
q solū differūt p pncipia indiuiduātia
g' dl. Quāuis solutō sit appēs et bona
u ī michi alit' posse dici. Cu' gza ē adū
tēd q duplex ē similitudo qdā extīn
seca qdā itnseca similitudo extīnseca dz
similitudo fundata sup aliquib) q nō
st de rōe quidditatia rei uñ si petrus
assimilat' curado i albediem. t'lis simili
tudo ē extīnseca quia fundat' sup albe
diem q nō ē de itnseca rōe rei.s.pet' et
curradi. similitudo itnseca ē similitu
do q fundat' in ña et sup aliquo qd ē
d itnseca rōe rei. assimilat' ē petrus cō
rado i ña q2 quil3 eoz 'al' rōale morta
le ē et ista similitudo ē intnseca q fun
dat' iña q ē de rōe itnseca rei cu' ē ña
et q ista debeat dici uere et pprie simi
litudo app3 per pbm et comētatorez
et themixū. dicit ē comtator xiiº me
thaphisice ut super' dēm ē comto no +
nō q ul'a apud aristotilē sunt collectō
ex particularib) ab itl'ctu qui accipit in
ter ea similitudiem et facit ea unū i itē
tionē quero de qua similitudine loqt'
ibi pbs et comtator ctū ē q n de itnseca

qz asimilitudie ext̄nseca ñ pōt summi
collectio que sit uł'e qa tūc nō mīn unī'
spēi eēnt petrus al' et lapis alb' q̄m pe
trus al' et corad' nigez̄ ꝙ fłm ē. g̃ ōne
cessitate loq̄t' phs de itnseca similitudi
ne fundata i naturis ꝑticularīū et sic
habet ꝓpositū. Hoc iō ꝑthemiū dicē
tē coceptus gn̄is esse sine ipostasi sum
mati collectos extenui similitudie ꝑ
ticularīū. ista aūt similitudo ñ pōt esse
extrīseca ut ꝓbatū ē g̃ fuerūt isti locu
ti de similitudie itrīseca. Tūc dico ad
ꝓpositū ꝙ sic similitudo ext̄nseca ar
guit q̄ndā couenīētiā extrīsecā ita ē si
militudo itrīseca arguit similitudie;
uł' couenīētiā itrīsecā et ꝑ ōns itrīsece
ex pte rei. magis cōueniūt petrus z cō
radus q̄m petrus et asinꝰ et unꝰ asinus
cū petro q̄ asinꝰ et lapis. h̄ suppoīto di
co ad formā rōis sic dicebat' i ꝓma so
latōe ꝙ q̄muis uł'e ñ sit ens reale mag̃
tñ cōueniūt itrīsece ex ñ̄a rei duo idiui
dua eīd' spēi q̄ duo diuīsaz̄ spēz̄ ꝑꝑ
similitudiem itrīsecā q̄z hn̄t ꝑfcōrem
iter se et iō i ista rōe ut dicebat' cōmit
tit' fallacia ōn̄is. Ad qntū q̄n dž imio
ri ꝙ omī itłctu circūscripto ñ̄a bois ē
disticta abequo. dico si loq̄t' de ñ̄a hois
et eq i cōi fłm ē qa ut sic fłt entia rōis
et ñ possunt distigui circūscripta rōne
si aūt loq̄t' de ñ̄a hois et eq i spēali di
co adhuc qz uł' loq̄t' de ñ̄a hois uł' equi
reperta in uno ho ie uł' iuno equo uł'
hois et eq reptis idiuersis hominib'
et diuīsis equis. si h̄ mō sic cōcedo ꝙ ta
lī ñ̄a habet ueri uitatē qz ñ̄a hois in
uno hoie ē tm̄ particularis aut itłigit'

h̄o mō dico ꝙ tūc ñ ē quidditas distic
ta aquidditate equi. h̄ ples q̄dditates
hominū diuersoz̄ fłt distincte aplib' q̄d
quidditatib' diuīsoz̄ equoz̄ et iō ñ se
quit' ꝙ quidditas hoisut siml' ē idiuer
sis suppositis sit una sic h̄ una ut ē in
quolz suppoito sigulari accepto ut dic
tum ē pr'. Ad ultimā dico ꝙ supiora
ꝑdicari eēntialr' de iferiorib' pōt itłigi
dupł'. uno mō ꝙ ipsum supꝰ formalit'
sumptū predicat' de iferiori formalr' sūp
to sic s̄z rō preterdare et iste itłctus fłs
ē nā tūc seq̄ret' ꝙ ens reale et ens rōis
eēnt unū eēntialr' ꝙ ē ipossibile. Alio
mō pōt itłigi superꝰ predicari deiferio
ri qa id ꝙ iportat' noie supioris et id
ꝙ iportat' noie iferioris fłt unū eēntia
lr'. et iste itłctus uerus ē nā cū dž hō ē
al' id ꝙ ꝑ illud superꝰ al' importat' et ꝑ
illud iferꝰ hō faciūt unā rē ꝑticularē
per eēntiā h̄ ex h̄ ñ arguit' ꝙ uł'e forma
lr' sumptū sit unum ēs reale et h̄ de ter
tio ꝑncipale. ad rōes ꝑncipales. ad pri
mam cū dž in .b. ꝙ spēs specialissima
h̄z uerum esse reale ex' itłctū pz ex h̄
articulo ꝙ ñ ē uerum. ad ꝓbatōem cū
dž ꝙ spēs specialissima uere et ꝓꝑe ē
diffinibil'. pz q̄d' ē dicēd' per auctorita
tē q̄ndā comtatoris supꝰ adductā. ubi
dicit comtator ꝙ aristotiles nō opinat'
ꝙ diffinitōes genꝰū et spēz̄ sint diffi
nitōes fłt uł'iū existn̄tiū ex' itłctuz̄. h̄
itellectus ē q facit unīuersalitatē i reb'
nō g̃ spēs ē diffinibil' ñ ꝓut supponit
et stat in ipsis particularib' ex' aīam
exn̄tib' imo sufficit ꝙ talia hal eāt ue
rum esse reale. ñ h̄ u̇z alicui dubitabile

nā cū dž ħ ē al'zōale moꝛtale nō ē dı
cēđ ꝙ aliqs ītıigat unū hoiem cōem
q̄ sit al'roale mortale. ute ē ñ ē gn̄abi
le ñ cōruptibile et ꝑ ꝯñs ñ mortaleſ
hoies ꝑticulares ſt' rōales et corrupti
biles ꝰ ꝗ. Ad ꝓ cū dž ꝙ ens cōıt ſump
tū hꝫ uerū eſſe reale pꝫ q̄d dicēđ ꝑticu
larē articulūꝙ. s. ñ ē uerū. ad ꝓbatōes
cū dž ꝙ ēs ē 1° ꝙ ꝓ occurrit itl'cui. pꝫ
ꝙ ñ ē uerū ꝑ 1ā ꝺcā ī ſo articulo ñ auc
toritas auicen̄ fac̄ ad ꝓpoitū ut pꝫ ī ſo
lutōe ultimi argumēti iſti' ſi articuli
ubi expoit' et declarat' ħ auctoritas ꝓ ī
tētōem auicen̄ et iō rō iſta min' conclu
dit q̄m prima ꝰ. Scotus liber.

Queritur utrum aīa itl'ctia ſit forma
corporis huāi et uīž ꝙ ñ. ſi aīa in
tl'ctiua eēt foꝛma ſbal' corporis huāni
ſeq' ꝙ m̄a ꝓa pōt exiſtere ſiñ forma cō
ſequēs ē fl'm ꝰ falſitas ꝯñs ul' ꝑ auc
toritatē auicen̄ dicētis m̄ ē quoddā ꝙ
ñ hꝫ eſſe ñ exiſtere ſine forma. ꝯña ꝓba
t' qꝛ ſepara aīa rōali acorpore xp̄i uel
fuit alia forma ītroducta. ul' reqritur
m̄ ſiñ forma. ul' reqrit' ꝙ ſimul cū aīa
eēt alia forma īcōpoſito. pꝰ ñ pōt dici
qa tūc corpus xp̄i mortuū et uiuū nō
fuit iđ numoꝙ ē cōt' fidē. ꝓ ñ qa ut ꝓ
bat' auctoritate auicen̄ m̄ ē ꝙ dā ꝗ. ē
tiū uō pōt dari qꝛ cū eſſe ſit aforma ꝛ
uni' rei ſit uica forma 6° thopicoꝝ. re
liqt' ꝰ ꝓꝙ remāſit m̄ ſiñ forma ħ aīt
ē fl'm ꝰ. 2° ad iđ illud ꝙ aduēit actu
hñti foꝛmā q̄ iaduētu e' ñ corrūpitur
nō ē forma ill' ul' erūt pl'es forme ſb
ſtātiales icōpoſito aīa itl'ctia ē hu' reſ
pectu corporis humani ꝰ. a. pꝫ. b ꝓba

tur quō ad ābas ꝑtes ꝙ aīa itl'ctiua ad
ueiat actu hñti formā pꝫ. adueit ē cor
pori aīmato aīa ſenſitia ħ ꝙ tūs for
ma ñ corrūpit' ꝓbo qa q̄dquid corrū
pit' a ſuo cōtrio corrūpit' ſ aīa itl'ctiua
ñ ꝯtrariat' aīe ſſitiue tū qꝛ ē ſba et ſbe
nichl' ꝯtriū. tū qꝛ ē ꝑficiēs et cōplēs ñ
cōtrariat' eiꝙ cōplet' ħ forma ſequēs ē
cōplēs precedētē ꝰ. In oppoſitum ē
phs ī 1ža et ħ iđ cōfirmat' 1° ꝑ ꝙ aliq̄d
diſtinguit' eēn̄tial'r aquocūq; alio non
tl'i ē forma ſbal' e' nā actus ē q̄ ſepat
.1. actus ſbal' ſaīatū diſtiguit' eēntial'r
ab īanimato ꝑ animā itl'ctiuā aquocū
q; ñ tali ut pꝫ de ſe. Rño in iſta q̄ōe tā
ſt' uidēda. pꝰ utrum m̄a poſſit exiſtere ſiñ
forma ꝙ tāgit ꝓmū argumētū. ꝓ utrum ī
uno conpoſito poſſint eſſe pl'es foꝛme
ſbales ꝙ tāgit' argumētū. tertiūꝙ q̄rit
q̄° principal'. Quātū ad pꝰ dicūt aliq
doctores ꝙ ꝑ̄uis ñalit m̄ ñ poſſit exi
ſtere ſine forma. ſicut ñ accidens ſine
ſbo uirtute tñ dīa pōt eſſe ſine forma
ita bene ſicut accn̄s ſine ſbo. Cu' gr̄a
ē adūtēđ ꝓ eos ꝙ ꝑ̄uis m̄ de ſe ñ ſit ēs
in actu foꝛmali qꝛ ħ hꝫ aforma ē tñ ī
actu ētitiuo uerū ēs actual'r diſtictuꝫ
aquocūq; ꝙ nō ē m̄a. ē ꝓ eos duplex ac
tus. actus formal' qui ē aforma et . ac
tus ētitiuus qui ē abētitate cu'l; hñtis
ētitatē et ſic ē ipoſſibile ꝙ aliquid ha
beat eſſe foꝛale et nō habeat actū for
malē qui ē forma ita už eis ipoſſibile
ꝙ aliquid habeat eſſe aliquo mō et nō
habeat actū ētitiuū qui ē abeſſe ſeu en
titate cu'cūq; habētis ētitatē. Probāt
ꝰ iſti doctores duas cōcluſiōes ꝓma ē

Utrum materia poſſit exiſtere ſine forma

ꝙ̄ m̄ i ña sua ꝑ se nõ ē poª pura sicut aliq̄ imaginatur. B. ꝫ ueraꝫ ētitatē et ue ra actualitatē ētitiuā distictā actualit̄ a quocūq; ꝙ ñ ē m̄. ka 2° ē h̄ supposito ꝙ deus pot sine aliq̄ repugnātia face re actualiter m̄am existere sine forma

Primi cōclusiōem ponit sic ois effec tus a deo cātus ē aliqd actu ña sua m̄a ē huiꝰ ꝫ. a. nota ꝓ tanto ꝙ effectus cā tus a dō refert realr ad deum et omne tate ē aliqd i ña sua actu. nā sic referri presuppoit esse ita actu referri actualit̄ esse. b. ponit bēs augustiñ xi cōfessionū ubi dicit ñ dubitādū ē; illā iformē m̄ā ꝓpe esse nil qñ fuit facta a deo ꝫ. 2° sic oē ꝙ ē i ña sua uerū ens reale ꝑ ut ens reale diuidit cōtra ens rōis et cōt̄ nichl̄ dicit uerā actualitatē et ētitatē distictā a quocūq; ñ tali m̄a ē huiꝰ ꝫ. b. ꝑ ꝫ ētū ē ꝙ m̄a nō ē simpr nichl̄ alit̄ cōpositū ex m̄a et forma eēt cōpo situ ex nichilo et forma ñ ē ens rōnis q̄ i nūc eēt cōpositū ex ente rōis et for ma ꝫ ē ūam ens reale distictū cōt̄ nil̄ et ens rōis. a. ꝓbatr ꝑ ꝓhm q dicit ꝙ ꝙ to res hꝫ de entitate tm̄ habet de actua litate et ꝑ oñs ꝙ ē uerū ens reale dicit uerā actualitatē q̄re ꝫ. 3° sic om̄e ꝙ ē bonū aliq̄ ē, aliqd i ña sua m̄a est huiꝰ ꝫ aᵃ ꝑꝫ q a ens et bonū cōuertūt̄ mīᵃ ē augustini i re ña boni q dicit ꝙ si bonū aliquid ē forma ꝓculdubio bo nū aliquid erit capacitas forᵉ capa ita tē forme uocat m̄ā i ꝫ. 4 si m̄a i ña sua ñ diceret actu aliq̄ ētitatē seq ret ꝙ compositum ex m̄a et forma eēt totaliter simplex et nullo mō con

positū oñs ē fl̄m ꝫ falsitas oñis nota ꝓbatr oña. de illud iquo nō ē ñ una es sentia ē realr simplex et nullo mō con positū sꝫ si m̄a nō eēt aliq̄ ña actu ꝺ teriata icōposito nō eēt ñ uª eentia. s forma ꝫ. ka cōclusio ꝓbatr sic qncūq; aliq̄ aduicē cōiūcta st̄ ꝑ ꝑpā ñam sepa ta et quodlꝫ illoꝝ ꝙ tū ad obseruatō nem sui dep̄et et a deo deus pōt idifferē ter facere unū sine alio. materia et for ma st̄ huiusmodi. b. quo adunā ptē ē no ta ꝑ ꝑmā cōclusiōem. s ꝙ m̄a ꝛ for ma st̄ ꝑ ꝑpās ñas separata. ka ꝑs ē nota ē nā materia et forma et oīa entia de m̄do depēdēt a deo totalr q̄ntum ad sui cōseruatōem. nā sic deus ē oium cā tor ita cōseruator aᵃ ꝓbatr nā nō uꝫ ad nectēo reqū ad hꝫ ꝙ una possit existere sine altera ñꝙ sit disticta realr ab alia et ꝙ totalr a solo deo depēdeat q̄ tū ad sui cōseruatōem istis duobꝫ positis nul lā iplicat cōtradictōem unū fieri siñ alio et esse et ꝑ oñs pōt fieri a deo. 2° ad id i eentialr ordinatis ꝑ ꝑus et posterius ñ repugnat itrinsece et formalr prꝰ esse siñ posteriori et ꝑ oñs poterit a deo fieri et cōseruari sine illo. m̄a et forma st̄ eētialr ordinata ꝛ m̄a ordie ñe ē ꝑor forma ꝫ aᵃ uꝫ nota de se mīᵃ satis cla ra. nā 1° ꝙ recipit aliud ordie ñe pre cedit ipm. m̄a recipit formā et non ecōuerso lꝫ ē m̄a sit siml̄ cāta cū forma forma tm̄ cāta ē i m̄a et recipit in ipā et nō ecōuerso ꝫ. 3° ñ minꝰ depēdet accidēs a sbā ꝙ m̄a a forma lꝫ ꝑꝫ q a magꝭ distat quodcūq; accidēs a sbā q̄m una sbā ab alia sꝫ nō obstāte ista depēdē

tia pōt deus facere actualr̄ existere ac
cidēs sin̄ sba ut pʒ isacramēto altaris
ḡ n̄ obstāte depēdētia m̄e aforma po
test deus facere m̄am sin̄ forma. 4. ad
id sic seb; itel̄ctus adfoꝛ̄as itel̄igibiles
ita m̄a ad foꝛ̄as s̄ꝭibiles ꝭ comitatorē
s̄posito ꝙ itel̄ctus nullā foꝛ̄am itel̄igi
bilē recipet sic nullā spēm itel̄igibileꝫ
ꝗuis sit pura poᵃ itel̄igibiliū ad h̄ eēt
ūa n̄a et ens. ḡ posito ꝙ m̄a nullā reci
ꝑet foꝛmā adhuc in n̄a sua eēt aliꝗ ēs
et ꝑ ꝯn̄s deus pōt eā facere sine forma
Opio cōis et Egidii. Quāuis h̄
positō si magnoꝝ et attibuat poᵉ diē
h̄ totū qa m̄lta pl̄a pōt facere ꝗ̄ itel̄c
tus nr̄ itel̄igere tn̄ qꝛ tota difficultas
huꝰ qōis stat icognoscēdo qd ꝑꝑe ipʳ
noie m̄e id circo n̄ asserēdo s̄gr̄a dispu
tatōis pono duas cōclusiōes oppoitas
ꝑōcis duabꝫ. Prima ē ꝙ mat̄ia nul
la demundo dicit actualitatē n̄ foꝛ̄alē
n̄ aliā s̄tm̄ ē poᵃ pura igne ētiū. Ea
ē ꝙ suppoito ꝙ mat̄ia sit tm̄ pura poᵃ
igne ētiū ꝙ deus nō pōt facere mat̄iā
sine forma existere. Primā cōclusio
nem ꝓbo quadupl̄r et ꝭ sic aut actus et
poᵃ differunt rōalit̄ inm̄a aut nō. si n̄
ḡ idē ꝭ idē ē inpoᵃ et inactu ꝙ ē ipole
ut pʒ ix methᶜᶜ si aūt dr̄ ꝙ differunt
realit̄ aut uł̄ ꝗ ꝺt rōm m̄e. aut actus
tenet rōm m̄e et poᵃ rōm forme. aut
poᵃ tenꝫ rōm m̄e et actus rōm forme
pʒ diuisione sufficiēti. si dicat̄ ꝙ utrūꝗ
tenꝫ rōm m̄e cū mat̄ia i quātū mat̄ia
sit ipoᵃ. uerus actus iq̄mtū actus erit
ipoᵃ ꝙ ē oppoꝝ iadicᶜto si actus tenet
rōem mat̄ie et poᵃ locū forme clar̄ se

qt̄ ꝑdcm icōueniēs vꝫ ꝙ actus iq̄tū aᶜ
tus ē uere ipoᵃ. si uere dēt̄ tertiū et dᵢ
cat̄ ꝙ poᵃ tenet locū mat̄ie et actus lo
cū forme seqt̄ ꝙ materia iq̄ mtū mate
ria habebit formā et simil̄r uꝛ̄ opposi
tum iadicᶜto reliqt̄ ḡ ꝙ materia ē poᵃ
pura et ꝙ nullū actū icludit itnsiᵉce. Eo
si materia haberet aliquē actū dēse se
qret̄ ꝙ ex materia et forma non fieret
unū ꝑ se ꝯn̄s ē fl̄m ḡ ꝯn̄a ꝓbat̄. qm̄ ex
rebꝫ existētibꝫ actu l3 unū sit ipotētia
ad aliud nō pōt fieri tertiū n̄ ꝑaccidēs
eo ē ꝙ hō ē i actu et albedo istis duobꝫ
nō pōt fieri unū n̄ ꝑ accidēs. si ḡ mate
teria ē aliqd actu et forma sit se² rōḡ
3ᵒ oīe recipiēs debet esse denudatum
a n̄a recepti ꝭ ph̄m s̄materia ē recepti
ua oium foꝛmaꝝ q̄ sc̄ q dā actus. ḡ de
bet esse ꝺnudata ōi actu et ꝑ ꝯn̄s n̄ di
cit aliquē actū ꝑ istā rōem ꝓbat ph̄s ꝙ
itel̄ctus debꝫ esse denudatus om̄i spetie
itel̄igibili sin̄ forma ēt ḡ pari rōe debꝫ
esse denudata materia om̄i actu. nec ua
let si dicat̄ ꝙ materia ē denudata om̄i
actu foꝛ̄ali qa debet recipe foꝛ̄as q̄ sc̄ q
dā actus foꝛmales. nā actus formal̄ł
ē titiuus uł̄ diuidunt̄ ex oppoito uł̄ sc̄
dispata uł̄ sc̄ ad inicē sic sup̄ et infer̄
oꝛdinati. nō pōt dari ꝑꝰ qa tūc actus
foꝛmal̄ nō eēt actus ētitiuus ꝛ ꝑ ꝯn̄s
forma. cū sit q ꝺ i actus foꝛmal̄ nō ha
beret actū ētitiuū nec eēt ens ꝭ nō pōt
dici nā si isti actus essent dispati habe
rēt aliꝗ cōe sup se sic hō ꝛ asin̄ h̄ aūt ē
ipolᵉ qa cū actus ētitiuus cōurat̄ cuꝫ
ente ꝑ eos nichil posset esse cōe actui en
titiuo ꝛ foꝛ̄ali si ūo dēt̄ tertiū ꝙ actus

formal' ē sup^r ad actū ētitiuū ul' ecō
ūsō.pmā ñ qz tūc haberet actū forma
lē cū hz ētitiuū ꝙ negat si aūt^r.s.ꝙ ac
tus ētitiuus sit sup^r ad actū formalem
oporteret ꝙ deus caret aliquē aliū actuꝫ
cōdiuisū ɔ^r actū formalē cōtētū sb ac
tu ētitiuo.eo ē ipo ꝙ al' ē sup^r ad hoi
nē oꝫ dare sb^a aliū q̄mdā aliā ipēm con
diuisā cōt^r hoiem ñ pōt dici ūꝙ aliqd
sup^r ad a^o ñ cōtīnat sb se 1° et aliqd
a^o.al'r illud eēt sup^r respectu sui ip^r
ꝙ ē icōueniēs.ɔdare t' noiare talē acꝫ
ē vocal'r ipo^le ñ uocaret eū actū po^leꝫ
ita ꝑsic ēs diuit^r iactū z po^aꝫ sic actus
ētitiuus q ē equal' ābitus cū ente didi
tur iactū formalē et pōtētialem siue
m̄alē.h aūt directe ē cōt^rdictiōem im
plicare.nā ex quo actus et po^a ex oppo
sito didūt^r dicere actū potētialem esse
ē iplicatō cōt^rdictōis g^o ipossibile ē ac
tū^r ētitiuū esse sup^r ad forālē.nullo g^o
mō pōt dici ꝙ m̄ ē denudata omī actu
simp^r et p ɔñs manēt rō pma i uigore
suo. 4 si m̄a de se haberet aliquē ac
tum seqret^r ꝙ eēt i qdditate suppositi
ɔñs ē fl'm et cōt^r ph'm.sola ē forma di
cit qdditatē suppoiti et ē de qdditate
ipsius ɔña pbat^r nā qd quid ē de actuali
tate rei ē de qdditate ip^r ut pꝫ 2o me
tha^ce.si g^o m̄aria de se diceret aliqueꝫ
actū eēt de actualitate suppositi et per
ɔñs de qdditate ꝙ ē ipossibile. ¶Eam
cōclusiōem pbo ꝑ rōibꝫ.pma ē ista de
us ñ pōt suplere uicē cāe formal' ifor
mātis g^o nō pōt m̄atiā siñ forma face
re.añs notū ē.q̄muis ē deus possit sup
plere uicē cāe ext'nsece ut efficiētis uel
fi^nal'.nō tñ pōt supplere uicē cāe it'nse
ce ut m̄atial' ul' formal' h ē arguēt ieo
maximā ip̄fectōem ɔña pbat^r.nā ex quo
m̄ atia de se nullā habet actualitatem
ut pbatū ē i pma cōclusiōe nō pōt actu
existere ñ habeat esse actuale p formā
q forma ē actus rei ul' p aliquod ꝙ sup
pleat locū forme.cū g^o deus nō sit forā
iformās si nō pōt supplere locū cāe ul'
tal' forme nō poterit m̄atiā actu facere
existere siñ forma nā si posset actu eaꝫ
facere siñ forā ponat^r ꝙ faciat.pt'o ista
m̄atia habet actu esse ut suppoit^r.h mō
habet esse a se ut pbatū ē sup^r.illud g^o
esse actuale ul' ē ipse deus.uel aliqd di
stīctū a deo nō ipse deus qz ut dz i ante
cedēte deus nō pōt supplere uicem cāe
foral' iforantis.si dicat^r tale esse distic
tum a deo habet^r ppoitū qa illud tale
esse ē forma et sic m̄atia nō ē sine forā
q̄re. 2o effectus formal' nō pōt aliqua 2°
uirtute esse sine cā formali sua.ñ ē po
test aliq̄ uirtute esse aliqꝙ corpus albū
sine albedie z sic de singul'.h effectus p
pri^r forme ē dare esse actu.g^o ipossibile
ē aliq̄ uirtute m̄atiā sine forma esse ac
tual'r. 3° qa illud esse q̄ haberet m̄a 3°
tia sine forma ul' eēt sb^ale ul' accidēta
le nō pōt dari accidētale qz nullū esse
accidētale pōt dari nisi p formā accidē
talē.Et iterum nōn pōt itelligi aliquid es
se albū sine albedie &c.g^o m̄atia nō ha
bebit illud esse accidētale nisi p forām
accidētalē.Itē 1o esse nō pot esse sb^ale
qz esse sb^ale nō minus dependet a forma
sb^ali ꝙ esse accidētale a forma accidēta
li.h esse accidētale neccio presupponit

4° (margin, beside "suo.")
2ª con° arg. p° (margin, beside "cōclusiōem pbo")

formã accidẽtalem aq̃ ẽ ⁊ aq̃ d̃nomĩat̃ g̊ et forma sb̃alẽ p̃supponit esse sb̃ale.

ꝗ͛ oĩe suppoitũ ẽ ialiq̃ spẽcie d̃t̃i nata siue educat̃ ñal̃r siue sup ñal̃r si ue sic inoua spẽcie siue ñ. qa si non eẽt aliq̇ suppoitũ illi⁹ spẽi ip̃m posset fa cere nouã spẽm ut si nũc caret̃ nouus angl̃s ꝫ ipo^le ẽ m̃am esse ialiq̃ spẽcie d̃t̃miare sine forma g̊ ipossibile ẽ eã existere siñ forma. nã si existezet neces sario eẽt suppoitũ. sb̃sisteret ẽ p̱ se et nõ ialio ñ actu ñ aptitudĩe cũ ñ sit ac tus et p̱cõñs eẽt suppoitũ. a. p3. b. p̱ba tur qa oĩe q̇ recipit̃ ĩspẽcie repoit̃ p̱ formã p̱pã cũ d̃za cõstitutĩa spẽi sic a forma ĩpossibile ẽ g̊ m̃am ĩaliq̃ spẽcie esse d̃t̃miate sine forma et p̱ ꝯ ñs ẽ im possibile eã actual̃r esse sine foza. Ad rõẽs oppoitas. ad p̱mã dico q̇ p̱p̃e lo q̇ndo d̃ effectu ad quẽ p̱ se d̃t̃miat̃ a gẽtis op̱atõ m̃ ñ ẽ effectus d̃i ñ forma ꝫ totũ cõpoitũ ex m̃ et forma. sic ẽ nõ g̃nat̃ p̱ se ñ m̃atia nec forma ꝫ totũ ꝯ poitũ. sic ẽt ñ c̃at̃ p̱se nec m̃atia ñ for^a ꝫ cõpoitũ. ꝫ loquẽdo d̃ effectu p̱ õi eo q̇ p̱ductũ ẽ p̱ se ul̃ p̱ accñs cũ alio et i alio sic m̃atia ẽ effectus d̃i et aliud ñ q̇dẽ actu ꝫ po^a. ẽ ẽ pura po^a ut dictũ ẽ sup̱⁹. ad fozam g̊ rõis cum d̃z i. a. q̇ oĩs effectus a d̃o c̃atus ẽ aliq̇d dico q̇ uerũ ẽ d̃ effectu p̱mõ dicto nõ aũt d̃ effectu 2o mõ q̃l̃ ẽ m̃atia tal̃ ẽ effectus nõ p̱se p̱ductus ꝫ et ialio et cũ alio suf ficit q̇ habeat esse actuale ex ñe ialio ⁊ ab alio et sic m̃atia h̃z esse in cõposito ab ipsa forma et p̱ formã. Ad ẽ cũ d̃z oĩe ens reale cõdiuisum cõt̃ nichil

et ẽs rõis dicit uerã ẽtitatẽ R̃d. dico q̇ i reb⁹ a d̃o p̱ductis p̱põ ũa ẽ si itl̃igit̃ d̃ ente p̱se p̱ducto et ad q̇ p̱se op̱atõ agẽ tis t̃miat̃ si aũt itl̃igit̃ d̃ quocũq̧ ẽte p̱ducto siue p̱ se siue p̱ accñs ueritatẽ nõ h̃z. sufficit ẽ t ali enti q̇ sic p̱ducit̃ cũ alio et ialio habeat esse cũ alio et in alio eod̃ mõ quo d̃cm ẽ i precedẽti so lutõe. et cũ d̃z q̇ q̃ntũ res habet d̃ en titate t̃m habet d̃ actualitate dico q̇ uerũ ẽ si bñ itl̃igit̃. oĩs ẽ res existẽs i r̃r ñ a habet aliq̃m actualitatẽ l̃ p̱se ul̃ p̱ a^d si t̃lis nõ põt p̱duci p̱se et id̃o bñ cõcedo q̇ m̃atia habet esse actuale icõpoito non t̃n d̃ se et ad se ꝫ a forma. Ad t̃tiũ cũ d̃z i maiori q̇ oĩe bonum R̃d. dico q̇ oĩe bonũ p̱se p̱ductũ et p̱ se exñs ẽ aliq̇d in ñ a sua bonũ autẽ t̃m i alio et simĩl̃ cũ alio sic ẽ materia non o3 ꝫ sufficit tali bono habere distictõ nem et actualitatẽ ab alio ut dictum ẽ. Ad quartũ cũ d̃z si materia in ñ a sua nõ differet R̃d. nego ꝯ ñam ad p̱batõẽ cũ d̃z i. b. si materia nõ ẽ aliqua ñ a di sticta i se q̇ icõpoito nõ eẽt ñ unũ v3 es se forme dico q̇ ſl̃m ẽ. l3 ẽ materia sit po^a pura et total̃r indisticta. actuata autẽ p̱ formã uere ẽ disticta et habet esse iactu. Et id̃o materia essentiã et en titatẽ dicit abeẽntia et ẽtitate forme eẽntia ẽ materie non ẽ essentia forme ñ, e cõuerso q̇uis ex hus duab⁹ resultet quedã eẽntia cõposita Ad p̱mã rõnẽ p̱batẽ p̱mã cõclusioẽm cũ d̃z inmaiori quã d̃ocũq̧ aliqua adinicẽ cõiuncta pez p̱pi ñ am disticta R̃d dico q̇ h̃ maior ẽ isufficiẽs p̱l̃a ẽ reqrunt̃ ad h̃ q̇ unũ

possit esse actualr͛ siñ alt͛o. duo ẽ conre
latia hñt oms illas cõditões et tñ nul
la uirtute põt fieri unũ cõrelatiuũ siñ
alt͛o. Opiõ ppa. Jdeo uñ michi ꝙ
ad h͛ ꝙ una res possit esse siñ alt͛a et ac
tu existere aq̃ distiguit͛ realr͛ ad miñ
reqzunt͛. tria p͛z ẽ ꝙ sit absoluta et ñ
respectia et ꝑ h͛ unũ cõrelatiuũ ñ exi
stit siñ alio. s͛ ẽ ꝙ possit esse p se t͛mius
alicui͛ pductõis. nãꝙ nõ põt esse per se
t͛m ius alicui͛ pductõis nõ põt p se sta
re et ista ẽ cõditõ m̃e. tertiũ ẽꝙ nullo
mõ depẽdeat ab alio ñ ꝙ̃tũ ad esse ñ ꝙ̃
tũ adcõs͛uari et ista ɔditõ ĩ deficit m̃e
depẽdit ẽ aforma ꝙ̃tũ. ad esse actual͛ e
xistñtie cũ de se sit purũ potẽtiale. Et
iõ nullo mõ põt actualr͛ fieri sine for
ma. Ad s͛ cõcedo ꝙ m̃ sit p̃or forma or
die ñe qa ẽ receptiuũ forme. esse tñ ac
tual͛ existñtie ñalr͛ post͛ ẽ ipsa forma
sic͛ effectus formal͛ ipsius et iõ m̃a nul
lo mõ põt habere actualitatẽ forme q̃
ẽ ipm esse sine forma. ũde ꝙ̃uis sit s͛ba
p̃or accidẽte ordie ñe qa esse albũ ẽ ef
fectus albedis et ñalr͛ post͛ albedine
nõ põt s͛ba habere esse albũ siñ albedie
et inc adformã zõis eũ dz͛ i. b. ꝙ non re
pugnat p̃ori esse posteriori. dico ꝙ s͛lm
ẽ si sit cõpatio iter p̃us et post͛ respec
tu alicui͛ tertii. uñ si cõpat͛ s͛ba ad albe
diem respectu esse albũ q̃muis s͛ba sit
p̃or albedie nũq̃ poterit esse alba sine
albedie et t͛lis cõpatõ fit i ppoito. cõ
pat͛ ẽ m̃ a dformã respectu esse actual͛
existñtie ꝙ ẽ effectus forme. Et iõ qaui
uis m̃ sit p̃or non tñ potest actualr͛ exi
stere siñ forma. Ad tertiũ cũ dz͛ ꝙ nõ

miñ depẽdet accñs a s͛ba q̃d. dico ꝙ non
ẽ simile de accñte rᵛ s͛be et de m̃ rᵛ forme
Et rõ huius ẽ q̃m accñs ꝙ cũꝙ de se dicit
aliquã actualitatẽ. ẽ ẽ ꝙ cũꝙ accñs que
dã forma forma aũt et accidens iõ et
iõ ꝙ h͛ accñs dicit aliꝙ̃ actualitatẽ ꝙ̃
uis ipfectã. materia aũt de se nullũ ac
tũ dicit s͛ solũ ẽ pura poᵃ iõ dicit bea
tus augustinus ꝙ materia ẽ ppre nichil
ꝙ nõ dz͛ de accñte aliquo et repugnat
mag͛ m̃e existere siñ forma aq̃ h͛z esse
q̃m accñti siñ s͛ba cũ de se h͛at aliquod
esse actuale ꝙ nõ h͛z materia. dico g͛ ad
maiorẽ ꝙ i aliq͛b; mag͛ depẽdet m̃a
aforma q̃m accñs as͛ba. depẽdet ẽ accñs
as͛ba s͛biue et efficie. ẽ s͛ba ẽ s͛bm acciden
tiũ et cã efficiẽs eoꝝ nullo istoꝝ mo
doꝝ depẽdet m̃a a forma ñ ẽ ẽ for
ma s͛bm m̃e nec cã effectia ipi͛ q̃mtũ ũ
ad esse actual͛ existñtie. mag͛ depẽdet m̃
aforma q̃m accñs a s͛ba. nã sic dcm ẽ ma
teria ẽ pura poᵃ et q̃ tũ ad tale esse de
pẽdet totalr͛ aforma. accñs ũ ñ ẽ pura
poᵃ. imo dicit aliquẽ actũ de se iõ quo
ad tale esse nõ depẽdet totalr͛ as͛ba ⁊ sic
ista ppõ nõ ẽ totalr͛ ũa imo ꝙ facit ad
ppoᵐ ei͛ ẽ totalr͛ s͛lm. Ad quartum
cũ dz͛ sic se habet itlectus ad spẽs itelli
gibiles dico ꝙ illa zõ mag͛ concludit
oppoᵐ q̃m ppoᵐ. Cui͛ gr͛a ẽ aduẽtedũ
ꝙ istã rõem recitat doctor nr͛ egidius
i 2e s͛mãꝝ cõt͛ eos dicẽs. ꝙ secus ẽ loq
d poᵃ pura i aliquo gñe determiata ut
puta i ñe itligibiliũ ⁊ de poᵃ pura simr͛
et absolute in gñre entiũ. nã pura po
tẽtia in gñe determiato non excludit
omem actũ s͛ solum actum i tali gñe

ipſa aũt poᵃ ſimpˡ͛ d necessitate exclu
dit omem actũ q pȝ nã ſicut ſe hȝ poᵃ
pura ĩaliquo gñe ad actũ illꝰ gñis ita
potẽtia pura ad actũ ſimpˡ͛. ſ poᵃ pu
ra ĩal iquo gñe excludit oẽm actũ illꝰ
gñis ꝑ͛ poᵃ pura ĩgñe entiũ excludit
ſimpʳ omem actũ illꝰ gñis tã forma
lẽ q̃m qdditatiuũ et qa m̃ ꝑ eos ẽ hu
ius ꝑ͛. cõcedo eis. a. qa ut pȝ ẽ cõt͛ eos
ſ cũ dz̃ i. b. ꝙ poĩto q ĩtlc̃tus nullam
ſpẽm ĩtlĩgibilẽ recipet ꝯ dico q uerũ
ẽ eo q ĩtlc̃tus ſit ĩpura poᵃ ĩ tali gñe
q nõ ẽ poᵃ pura ſimpʳ. mat͛ia aũt nõ
ſolũ ẽ poᵃ pura ſimpʳ ĩgñe ſ ſimpʳ un
mo 2º nõ ſeq̃t͛ ex ꝑmiſſis ĩmo totũ op
poitũ. nã ſic ĩtlc̃tus denudatus õi foꝛ̃a
ĩtlĩgibili qa ẽ pura potẽtia ĩtali gene
re nullo mõ ẽ actu ĩtlc̃tus ita m̃. qa ẽ
pura potẽtia ſimpʳ ſi denudet͛ omĩ for
ma nullo mõ dz̃ actu ens. Secũd
articulꝰ. Quãtũ ad ꝭ articulũ dicũt
aliq doctores ĩcompoſito ex mat͛ia et
forma d necessitate pl͛es foꝛ̃as ſbales
eſſe. iſti aũt ſt͛ diuiſi nã qdã eoꝝ dicũt
ſolũ ĩhoĩe eſſe pl͛es foꝛ̃as ſbales. Alii
nõ ſolum dicũt ĩ hoĩe ſ in quolȝ aĩali
Opĩo anglica et minoꝝ. Alii di
cũt h ĩquolȝ cõpoſito abſolute om̃s ꝑ͛
iſti doctores cõcordãt ĩ h q ĩhoĩe alia
ẽ foꝛma ſbalis ꝑ q̃m ẽ hõ et alia ꝑ q̃z
eſt al͛ et ſic de ſingulis. nã aᵈ cõpetit ei
eẽntialʳ et ĩtnſece ĩ quãtũ ẽ ſba et aᵈ
ĩquãtũ corpus et aᵈ ĩquaꝝ al͛ et aliud
ĩquãtũ hõ. hãc autẽ cõcluſiõem ꝓbãt
multipliciť. ꝑ ſic qcq̃d cõpetit hõi per
formã ꝑquã ẽ hõ cõpetit ẽ ĩquãtũ ẽ hõ
ſ ſuppoito q ĩcõpoito nõ ſit n͛ una for
ma ſbal͛ qcq̃d cõpetit hõi cõpetit ẽ ꝑ
formã ꝑquã ẽ hõ ſeu ĩquãtũ hõ 2ñ ẽ
fl͛a ꝑ͛ aliq̃ ꝑmiſſaꝝ nõ. a. iſta ẽ de ſe eſt
nota nã ex ꝓpoſito predicati deſt͛ ſbȝ
illud ꝙ nõ cõpetit hõi ĩ h quãtũ hõ ñ ẽ
põt cõpetere ꝑ formã ꝑ quã ẽ hõ ꝑ͛. b.
ẽ fl͛a ſ ñ ẽ fl͛a ſtãte ſuppoĩto q ſi ĩho
mĩe ñ eẽt n͛ una forma et ꝑ illam ẽ hõ
qcq̃d ei cõpetit totũ cõpetit ſibi ꝑiſtã
formã. qꝛ nõ habet aliã reliq̃t͛ ꝑ͛ neceſ
ſario idẽ ſuppoꝛ eſſe fl͛m. ſ. q ĩcõpoſi
to tm̃ ſit una forma ſbal͛ ſt͛ ꝑ͛ pl͛es in
cõpoito. 2º aduciente aĩa ĩtl͛iua cor
pori humano ul͛ cedit ei aĩa ſſitiua uel
manet ſimul͛ cũ ea. pȝ ñ põt dari reliq̃t͛
ꝑ͛ ꝭ et erũt pl͛es forme ſbales ĩcõpoſi
to. ꝓbat͛ aſſumptũ nã ſi aĩa ſſitiua ce
dit ipſi aĩe ĩtlc̃tiẽ ul͛ cedit añquã ĩtro
ducat͛ ĩtlc̃tiã ul͛ poſt eĩ ĩtroductõnem
ul͛ ĩeodẽ ĩſtãti ſſitiã cedit ĩquo ĩtlc̃tiã
ĩtroducit͛ qꝛ ñ ẽ dare m̃dium nõ põt
dici q añ qꝛ ſequeret͛ ꝙ mat͛ia poſſet
exiſtere actu ꝑillo tũc ſine forma q ẽ
ĩ2ueniẽs ſi aũt dicat͛ q poſt habet͛ ꝓpo
ſitum q iã ꝑaliquo nũc ſt͛ due foꝛme
ĩcõpoſito et ſic pl͛es et eaᵈ rõe ſemper
poſſunt ſi autẽ det͛ tertiũ q ĩeoᵈ ĩſtan
ti cedit ſſitiua ꝯ. ſeq̃t͛ magnũ ĩcoueĩ
ens ſilȝ q unum ꝛ idẽ ſbm ĩuno et eoᵈ
inſtãti eẽt et ñ eẽt rõe forme cedentis
nõ eẽt et eẽt rõne forme ĩtroducente
tunc ul͛ ĩ illo ĩſtãti aĩa ſſitiua eẽt tota
ext͛ corpus ul͛ tota incorpe ul͛ ꝑtim in
corpe et ꝑtim ext͛ corpus ſi det͛ ꝑmuȝ
habet͛ ꝓpoſitũ nã illo eoᵈ inſtãti cum
aĩa intlc̃tiua ſit ĩtroducẽda ſimul͛ erũt
due forme ineoᵈ ſi det͛ ꝭ eundẽs cont͛

dictõ q a i illo nõ cedit ſ̄ßitia inquo to
ta ext̄ corpus ē q² cũ ceſſit deþ̄tito ieo
dē iſtāti cedet et ñ cedet. Itē ſi aliquo
iſtāti ē ex t̄ corpus totalr̄ nec t̄io ſepata
fuit in tēpe a cope i alio inſtāti et cũ it̄
duo inſtāt ia cadat tp̄s mediũ i inſto in
ſtāti mañret m̄ actu ſiñ forma p̄ē incõ
ueiens. ſi aũt det̄. t̄tiũ ſeq̄t̄ magnũ in
cõueiens nã tũc i illo iſtāti una forma
eēt cõdimidia q̄ ē totalr̄ irõale. nullo
g̊ mõ uz̄ poſſibile q̄ aĩa ſ̄ßitiā cedat in
t̄ēctiue et p õñs mañt cũ illa et ſic deþ
ad ultimũ ezũt p̄l̄es foz̄e icõpoito. 3°
ad id ſi in hoie non eēt niſi una forma
ſ̄bal̄ ſeq̄ret̄ q̄ ñ eēt gñatus õñs ē fl̄m
g̊ õña p̄bat̄ nã ñ eēt geñratus rõe m̄e
q² m̄a ē igeñrabil̄ et incorruptibil̄ 4°
meᶜᵉ ñ rõe forme q² ſi in hoie ñ eēt ñ
una ß eēt aĩa intl̄ctiua ßaĩa intl̄ctiua
ñ gñat̄ ßeducit̄ ab ext̄ p̄ cr̄eatõem nichil
g̊ hz̄ p q̄ poſſit dici geñratus ß autem
inpoˡᵉ g̊. ẋ ſic inpoˡᵉ ē corruptiˡᵉ et i
corruptiˡᵉ in aliquo idēptificari aliť
cõt̄dictoria de eod̄ u̇ſificarēt̄ ßſ̄ßitiuũ
et itl̄ctiuũ ſepant̄ ſic̄ corruptibile et i
corruptibile ƒ p̄hm 2° de aĩa g̊ inpoſſi
bile ē ſ̄ßitiuũ et itl̄ctiuũ idēptificari i
aliquo cũ g̊ recipiat̄ in hoie erũt ibi di
ſtincte et p̄l̄es g̊. Preter iſtas ñales
rões adducũt̄ theologice p̄bantes in
corpe xp̄i eſſe aliã fozam ßalē preter
aniam intl̄ctiuã. ꝑ ſic ſi in xp̄o eēt tm̄
una forma ßal̄ ſeq̄ret̄ q̄ in altari ñ eſ
ſet u̇ñ corpus xp̄i ƒ formã a xp̄o nob̄ t̄
ditã õñs ē hereticũ g̊. õña p̄bat̄ ſic nã
ſi i xp̄o eēt tm̄ una forma ßal̄ nec t̄io
q̄dq̄d eēt in eo ul̄ ē deitas ul̄ aĩa rõal̄

ul̄ m̄ ſola ul̄ aliq̄ accñs ß p3 in tuenti
ß ſuppoſito p̄bat̄ õña ſic. cõu̇ſio panis
in corp̄ xp̄i aut ē cõuerſio panis i diui
nitatē aut ē cõu̇ſio in aiam rõalē. aut
in m̄az ſolã. aut in aliq̄ accñs p3 ex ſup
poſito ñ pōt dici q̄ ſit cõu̇ſio in deieatē
deitas ē ab omi cõu̇ſiōe et uariatōe eſt
abſtracta. ñ t̄ pōt dici q̄ ſit cõu̇ſio in
aĩam rõalē. nã omē idᵒ inquo fit cõu̇ſio
ē ibi ui ſacramēti aĩa aũt rõal̄ ut tenet̄
ab omib3 ƒ fidē ñ ē ibi ui ſacramēti ßſo
lũ ex ñali cõcoitātia. uñ cõit̄ dz̄ a doc
torib3 q̄ q̄ cõſec̄ſſet in t̄duo conſec̄ſſet
corpus ſiñ aĩa. tal̄ g̊ cõu̇ſio nõ fit i ani
mã rõalē ñ pōt fieri in aliq̄ accñs. naz
ſpēali noie ß cõuerſio bñ dc̄a uocatur
t̄nſſbſtātiatõ q² p̄inea t̄ßſtātiat̄ ßa pa
nis in ßam corpis xp̄i. ult̄ ñ pōt dici
q̄ ß cõu̇ſio fit in ſolã m̄am ꝑꝑ ta u̇ba
nob̄ a xp̄o t̄dita uerboꝝ xp̄i forma ßē
ß ē corpus meũ ß ſola m̄ ñ pōt dici ß
ñ corpus ñ meũ g̊ ipoſſibile ē talē cõ
uerſiōem i ſolã m̄am eſſe aſſumptũ p̄
bat̄ ſic. idᵒ cui õña ſua cõpetit eſſe indi
ſtinctũ et diſtigui p aᵒ amoto diſtin
guitio ñ pōt dici ß. cũ ß noiet diſtinctõ
nē m̄ ſola ē huiꝰ. nã dēña ſua ñ ẜ conpe
tit diſtõ aliqua ßtota ſua diſtinctõ ē a
forma. nã actus ē qui diſtiguit amōta
g̊ forma nullũ potit dici ß. ult̄ ñ po
terit dici corpus. nã ſi ſola maťia poſ
ſit dici corpus ul̄ eēt corpus in q̄ntita
te ul̄ in gñe ßbe nõ pōt dici corpus ꝑ q²
eēt accñs q̄ ē fl̄m. ñ pōt dici corpus de
gñe ßbe. ē ē duplex corpus de geñe ßbe
.s. corpus q̄ pſe ē in predicamēto ⁊ cor
pus q̄ ē alt̄a ps cõpoſiti q² tale corꝑ

ꝑ p̄hm 2o deaīa ē corpus organizatū
ē ē aīa actus corporis phẏ.sola autē m̄
ñ ē corpus orgaīzatū.h̄ é ꝑuenit abali
q̄ forma phẏ. Itē cū corpora iaīmata
sint cōposita ex matia ⁊ forma si sola
m̄ diceref corpus .corpa iaīata essent
cōposita ex corpe et formaq̄ fl'm ē nul
lo g̊ mō pōt dici corpus. Itē poito
q̄ si sola matia eēt corpus ñ pōt dici
corpus m̄um ē é matia q̄t ē dese una
iom̄ib; et dese nō habet q̄ ñ sit huł uł
illł ꝑh habet a forma.āmota g̊ forma
posito q̄ eēt corpus nō posset xp̄s di
cere h̄ ē corpus meū ñ ualde in ꝑpe q̄
nullo mō ē imaginād nullo g̊ mō ial
tari ē corpus xp̄i ꝑ formā a xp̄o nob̄ ī
ditā et sic pꝫ ɔña.Atenitād tātū picu
lū necc̄iū ē ponere icōpoito pl'es foȝas
ꝑbales. Opio Egidii et cois. hec
aūt poitio q̄muis habeat apparētes rōs
non uꝫ michi necessaria nec aliquo mō
uera. Teñoq̄ i omi cōposito ē tm̄ una
forma ꝑbał.hāc aūt cōclusiōem ꝑbo q̄
dupr.ꝑ sic si icōppsito eēnt pl'es foȝe
ꝑbales seq̄ref q̄ supiora ñ predicarenf
eēntialr de ifezioribȝ ɔñs ē fl'm g̊ ɔña
ꝑ2.nā i omi predicatōe eēntiali predi
catū et ꝑbm dicūt unū eēntialr uel pre
dicatō eēt fl'a ista é predicatō nō ē eēn
tiał ꝑdenoīatia hō ē albus q̄re q̄a hō
et albedo nō ſt ide ꝑeētiā ꝑ si ihoie
ē alia forma ꝑ q̄ ē corpus et alia ꝑ q̄
ē ał et alia ꝑ q̄m ē hō nūq̄ꝫ predicatū
et ꝑbm faciūt unū eēntialr.dicēdo eni
hō ē ał forma q̄ iportaf ꝑ li ał et for
ma q̄ iptaf ꝑ hō ꝑbm ñ ſt unū eēntialr
imo ſt due forme distīcte et ꝑeēntiam

q̄muis sint ieod gn̄e.tał g̊ predicatio
nō erit eēntiał ꝑmag̊ denoīatiua h̄ au
tē ē ipossibile g̊ oꝫ esse i omi cōposito
solā foȝam ꝑbalē. 2o si icōposito es · 2ª.
sent pl'es forme ꝑbales seq̄ref q̄ gn̄atō
unł nō eēt corruptio alterł ɔñs ē fl'ꝫ
g̊ ꝑbaf ɔña.q̄a adueīente aīa itlctiua
uł cedit ei aīa ꝑsitiua uł nō si dicaf q̄
nō habeo ꝑpoitū.erit é gn̄atō hois ra
tōne forme noui itroducēde et nulla
erit ibi corruptō q̄a nulla forma ꝑbał
sepaf corruptō aūt fit ꝑsepatōem for
me ꝑbał.sic gn̄atio ꝑ itroductōem for
me ꝑbał.si aūt dicaf q̄ adueīente aīa i
tlctia cedit ei ꝑsitia habeo ꝑpositū ꝑn
cipale.nā peto ulterł uł adueīente aīa
ꝑsitiua cedit uegetatia uł nō.si nō erit
gn̄atō sine corruptōe si sic pari rōe pe
tam de illa forma respectu forme pre
cedētis ⁊ q̄a nō ē abire i infinitū.neces
sario oꝫ cōcedere uł q̄ gn̄atio sit sine
corruptōe uł q̄ i composito sit tm̄ una
forma ꝑbał h̄ 2ō i hac m̄ uꝫ michi dmō
ſtratio i hac ñ uelit ꝑhm negare ⁊ rō
nē expresse. 3o si icōposito eēnt plu 3°
res foȝe ꝑbales seq̄ref q̄ gn̄atio hois
nō eēt genratō simpr ꝑm̄ ꝑ q̄d.ɔñs
ē fl'm g̊ ɔña ꝑbaf.gn̄atio é ē ꝑgressus
de nō esse simp2 ad esse simp2 ꝑ ꝑhm in
post predicam̄tis.h̄ supposito argmf
sic.cōpositū habēs u'um esse ꝑbale āte
itroductōem formeq̄ manet simł cuꝫ
illa forma nō acq̄rit esse simpr ꝑ itro
ductōem alterł forme.et ꝑ ɔ̄sequens
acq̄sitō tał forme nō ē simp2 gn̄o ut
pꝫ ex suppoito ꝑ hō habet uerū esse ꝑba
le āte itroductōem aīe itlctie ⁊ manf

simꝉ cū illa si sint plꝛes forme sbales ī
eodem ꝗ hō ꝑ itroductōem aīe itꝉctie
ū acqrit esse simpꝛ et ꝑꝯñs acqsitō huꝰ
aīe no ē simpliciꝰ gñō. gñō ꝗ hoīs nō
ē simpꝛ gñō ꝫ tm̄ ꝓ gd. ꝯx si icōposi
to eēnt plꝛes forme seqreꝰ ꝙ unū et idē
īdiuiduū eēt idiusis spēbꝫ cōstitutis ꝑ
diuersas dīas formalr et itnsece ꝯñs
ē fl'm ꝗ ꝓbaꝰ ꝯña. Supponaꝰ ꝙ ex
uno lapide gñeꝰ uīmis ꝫ pōt bñ ñaliter
fieri tūc peto ꝉ forma lapidis cedet for
me uermis uꝉ nō ꝫ stabit cū ea si dicaꝰ
ꝙ cedet pari rōe dicēdū ē deqꝉꝫ alia foꝛā
et sic iaduētu uniꝰ forme cedit alia et ꝑ
ꝯñs icōposito ñ eēt nisi una forma si ū
dicaꝰ ꝙ nō. tūc uīmis geñratus erit uē
lapis et uermis qꝛ uere et realr habet
formā ꝑ q̄ ē lapis et formā ꝑ q̄ ē uīmis
et sic unū et idē indiuiduū uere erit aīa
tū et iaīmatū et ꝑꝯñs i diuersis spēbꝫ
cōstitutis ꝑ ꝓpꝛietas dīas intnsece et
formalr ꝙ ē ipossibile ꝗ ꝛc. Appꝫ igiꝰ
ex ꝓdcīs icōposito tantū esse unā formā
sbalē. Rō adrōes altꝰ opiōis. Ad
primā cū dī qcqd cōpetit hōi ꝑ formā
ꝑ quā ē hō ꝛc. dico ꝙ ista ꝓpō sic absolu
te sumpta nō ē usqꝫquaqꝫ uera siñ ali
qua modificatōe. cuiꝰ gr̄a aduertēdū ꝙ
i formis sbalibꝫ talꝉ ordo iueiꝰ realr ꝙ
forma supior et ꝑfecior semꝑ cōtinet
omnē perfecioem forme iferioris seu
formaꝝ iferioꝝ si hꝫ sibi se ꝛ semꝑ ꝯtinet
ꝑfcōm sui ipius formaliꝰ. aīa ꝗ intellēua
ꝯtinet uirtualr ꝑfectōem oīum forma
ꝝ tā aīe sēsitiue ꝙ uegetatiue ꝙ omnium
aliaꝝ et isup continet ꝑfectōem suam
ꝓpꝛiā formalr et idō forma supior pōt
qcqd possunt forme i feriores si eēnt
ꝑsentis et aduc plus potit ꝗ cōpetere
conposito ꝑ formā supiorē solā ut per
aīam itꝉctiam oīa q̄ ei cōpeterēt ꝑ oēs
formas iferiores seu iꝑfectōres si ipꝫ
actu iformarēt. Dico ꝗ adglosam ꝙ
qcqd cōpetit hōi ꝑ formā ꝑ q̄ꝫ ē hō ut
ista forma solū dicit ꝑfectōem ꝓpꝛiam
q̄ hꝫ ise formalr. totū ꝫ cōpetit s̄ in
quātū hō. ꝫ qcqd cōpetit hōi per foꝛā
ut illa forma suplet uicē alteriꝰ forme
cuiꝰ perfcōem cotinet uīrtualr nō oꝫ ꝙ s̄
cōpetat iq̄m hō. ꝫ s̄ cōpetet i quātū
alꝉ uꝉ corꝑ uꝉ iquātū aliqd aliud nā si idē
cōpetat s̄ ut forma hōis supplet uicē
aīe sēsitiue cōpetit s̄ iquātū alꝉ si ū iquā
tū supplet uicē corporeetatis cōpetit
s̄ ut corpus. et sic ꝯsingulꝉ q̄re ñ cōclu
dit. Ad ꝫ dico ꝙ adueiente aīa itꝉcti
ua cedit sēsitia sic adueiēte sēsitia cedit
uegetia ꝑ ꝓbatōem ē adūtēdū ꝙ non
oꝫ dare ultimū istās i corruptōe sicut
ē dare ꝑ̄ꝫ igñatōe ēo qꝛ ad itroductō
nem noue forme seqꝰ gñtio. oꝫ dare
ꝑ̄ꝫ instās inquo talꝉ forma inducꝰ. ꝫ ñ
oꝫ dare ultimū instās iquo talꝉ forma
cedat seu corrūpaꝰ ꝗ dicēdū ꝙ cōpositū
ꝑ totū tēps ꝑcedēs habet esse ꝑ formam
ꝑcedētē et i instāti inquo noua induci
tur icipit habere esse ꝑ formā seqntem
et ideo rō ista ꝓcedit ex falsa inmagiā
tōe. inmaginaꝰ ē ꝙ oꝫ dare ultimū in
stās incorruptōe sic ꝑ̄ꝫ ingñatōe ꝙ nō
uꝫ michi uerū uñ si ista rō eēt bona pa
ri rōe ꝓbareꝰ ꝙ simꝉ et semꝉ ieadē par
te aeris eēt lux et tenebra et inmedio
ocꝉo cecitas et uisio ꝙ ē impoꝉe assump

tum p3 cuil3 itl'igēti rō g nō cōcludit
Ad tātū dico q ꝓcedit ex fl'a imagi
natōe. imaginat' ē q i omī gn̄atō debe
at gen̄rari forma ul' m̄ q ē sl'm. nā ꝯ
pl'm forma nō gn̄at' n̄ m̄ ꝑse ꝫ cōpoi
tū et iō q̄mis hō sit nō3 q gen̄ret' m̄ l'
aīa itl'ctia q ē forma ei' ꝫ sufficit q ge
nerās disponat corpus humanū ad in
troductōem aīe itl'ctie cui' itroductio
dicit' hoīs gen̄ratō. Ad quartū con
cessa. a. cū dā i. b. q itl'ctiuū et s'sitiuū
sepant' sicut ꝑpetuū z corruptile dico
q itl'ctiuū et sensitiuū et uegetatium
ubi repiūt' formal'r separāt' ab itl'ctio
sic ꝑpetuū a corruptibili ꝫ ubi solum
uirtual'r cōtinēt' nō o3 s'sitiuū ē forma
l'r sumptū necc'io ē corruptibile. ꝫ uir
tual'r sumptū nō repugnat esse ꝯ ꝑpe
tuū ul' icorruptile. nā oīs cāture cōti
nēt' ideo uirtual'r et q̄uis ise formal'r
sint corruptiles ideo tn̄ icorruptibil'r
cōtinēt' et ita ē i ꝑposito bn̄ g cōcedo
q i pole ē unū et idē formal'r esse s'siti
uū et itl'ctiuū nā tale esset corruptibile
et icorruptibile ꝫ unū et idē bn̄ pōt es
se formal'r itl'ctiuū et uirtual'r sensiti
uum et uegetatiuū sic ē i ꝑposito g Ad
Ad aliā de corpe xp̄i dicēdū q total' dif
ficultas isti' ꝓcess'us petit qd noīe cor
pis iportet'. h' ē uiso facile erit uidere
quomō i altari stat uerū corpus xp̄i ꝯ
formā a xp̄o nob' ēditā cū ueritate for'e
s'bal'. De h' aūt s't diuersi modi dicēdi
quo2 ql3 habet solēpnes doctores et
iō pri' ē uidēdū ꝯ poitiōes ipso2 quid
significet nom̄ corpis et per ꝯn̄s quid
dicēdū de pncipali q̄sito. Respōdēt g

aliqui doctores distiguētes de corꝑe di
cūt q tp' dā corpus. uno mō q ē igne
quātitatis q dicit ītiā diuisiōm. alio
mō dā corpus q ē igne s'be directe et
ē gen̄ imediate s'b s'ba huiumōi autē di
cit m̄am cū forma corꝑitatis q i hoīe
ut dēm ē et bn̄ n̄ ē alia ab aīa rōali. un̄
h' mō sumptū corpus ꝑdicat' de homīe
eēntial'r sic sup' de iferiori 3° mō dā
corpus q ē alt'a ps cōpositi aīe cōdiui
sum et ꝑdicat' de hoīe denoīatiue sicut
pars de suo toto ut cū dā hō ē ex corꝑe
et sic ē igne s'be per reductōem sic' ps
s'be ul' pricipiū et h' mō corpus acceptū
poit' indiffinitōe aīe i 2e de aīa h' autē
3° mō accipit' corpus cū dā s'ba panis ꝯ
uertit' in corpus xp̄i. corpus autem sic
sumptū nō iportat m̄am et formā ꝫ
m̄am soli. q2 m̄ ꝯ se accepta nō m̄ret'
no m̄ corporis iō dicūt q huiumodi cor
pus dicit m̄a3 ut h3 modū quātitatis
q̄ acqrit ex eo q ē quātitati cōiūcta. nā
h' mod' ē derelictus ex ipsa quātitate
nō tn̄ ita q tale corpus dicat m̄am et
quātitatē ꝫ dicit solā m̄am cū tali mō
quātitatio q nullā rē addit supra ma
teriā ipsam l3 sit mod' real'. q2 summi
t' ex re. m̄ autē sic accepta sic noīata et
modificata uocat' corpus q ē alt'a pars
ꝯpositi et tn̄ dā sola m̄ q2 ille modus
ut dēm ē nullā rē addit sup m̄am et
itū ut dicūt m̄a cū isto mō dā q dā
totū q2 ꝑtes habet l3 nō sit pncipalis
n̄ per quātitatē tn̄ alie s't partes m̄e a
ꝑtib' quātitatiuis. un̄ q2 ꝯ eos s'ba pa
nis cōu'tit' i materiā n̄ ē s'b tali m̄a
q sic sumpta dā corpus z dā totū iō fit

cõuśio totꝰ sb̃e panis intotū ꝙ dã. ꝑ g̊
istã positõem isolã matiã fit cõuersio
sb̃e panis. nõ aũt iformã ñ iṽitatẽ ñ i
aliꝙ accñs et tñ potit sola materia sic
noiata sic modificata dici h̃ ꝛ dici corꝑ
ꝙ ẽ alta ꝑs cõpositi et dici meũ ut pȝ
ituẽti et iã ꝑ istã uiã rõ rõ modicũ con
cluderet. Jmꝓbatõ istꝰ dicẽdi. Jste
aũt moꝰ dicẽdi q̃muis sit sb̃tilꝰ uꝫ tñ
dubꝰ q̃mtũ adalia q̄ ponit. ꝓ qa dicit
matiã cũ isto mõ q̃ntitatio esse solam
m̃am. h̃ autẽ uꝫ ulꝰ ꝺe mirabile. Naꝫ
iste moꝰ derelictus aquãtitate ulꝰ ẽ ali
qd ulꝰ nichꝫ. si nichꝫ ñ põt materia dici
cũ eo magꝫ corpus ꝙ siñ eo. si aliqd ulꝰ
reale ulꝰ ꝛõis nõ rõis tũ qꝛ talꝰ cõuśio
ñ habet fieri ialiꝙ ẽs rõis. tũ ẽ qꝛ m̃a
cum tali mõ corpus ñ diceretꝰ ꝙ ẽ alta
ꝑs ꝯpoĩti sicꝰ ipi uolũt. si g̊ ẽ aliqd rea
le ulꝰ ẽ iꝺ realꝫ cũ materia lꝰ ñ. si dicatꝰ
ꝙ ñ. g̊ ñ ẽ solũ matia qꝛ simlꝰ cũ ea ẽ
aliqd realeꝙ nõ ẽ ipsa. si aũt dicatꝰ ꝙ
sic sicꝰ ipsimꝫ unꝫ dicere seq̄ntꝰ mlta im
possibilia. pꝫ ẽ ꝙ materia erit effectus
formalꝰ quãtitatis siue moꝰ derelictus
aquãtitate ꝙ oĩo ẽ ipoꝰle. ꝯña pꝛ ꝑ silo
gismũ expoĩtũ sic. h̃ moꝰ ẽ effectus q̃
titatis. h̃ moꝰ ẽ matia g̊ h̃ matia est
effectus q̃titatis. siue modus derelic
tus aq̃titate ꝑ ẽ ꝙ iꝺ erit ꝑus et postꝰ
seipso ñalꝰr cĩcũscripto oĩi ope itꝰlctus
ꝙ ipoꝰle ẽ. ꝯña ꝓbatꝰ. nã qcq ꝺ ẽ ꝑus ꝑo
ri ẽ ꝑus posꝰriori ꝫ matia ẽ ꝑor q̃titate
quãtitas aũt ẽ ꝑor isto mõ derelicto q
ẽ effectus quãtitatis si g̊ matia et iste
modus derelictus aquãtitate sꝰt iꝺ idẽ
erit ꝑus se ipo ñalꝰr unũ põt sic formari

rõ. h̃ matia ẽ ꝑor hac quantitate ñalꝰr
quãtitas h̃ ẽ ꝑor h̃mõ quãtitatis aquã
titate derelicto g̊ matia h̃ ẽ ꝑor istomõ
derelicto et sꝰt iꝺ ĩ se g̊ iꝺ ẽ ꝑus et po
sꝰt se ipso. Tertiũ ꝙ iꝺ simlꝰ eẽt ꝛ ñ
eẽt ꝙ iplicat cõrꝺcõem ꝯña pꝫ qa a am
mota ista quãtitate ñlꝰr lꝰ ꝑ poꝛ diam
iste moꝰ desinet esse cũ sit effectus foꝛ
malꝰ ipsius ꝛ abea derelictus. matia an
tẽ põt remanere et ꝑ ꝯñs unũ ꝛ iꝺ si
mlꝰ erit ꝛ ñ erit. uñ põt sic formari rõ
Jlla nõ sꝰt iꝺ quoꝝ unũ mañt alio cor
rupto mõ põt matia remañre ut ꝺcla
ratũ ẽ. g̊ ñ sꝰt iꝺ materia ꝛ ille modus
g̊ matia cũ isto mõ ñ põt dici sola ma
teria. Et cõfirmatꝰ lꝰ matia hñs mo
dũ lꝰ hꝫ aliqd ꙩ priꝰ ñ hẽbat lꝰ ñ. si sic g̊
matia cũ tali mõ nõ solũ ẽ materia si
nõ g̊ matia cũ tali mõ non potit dici
corpus magꝫ q̃m sine ipso cuꝰ oppoĩtũ
ipsi uolunt. 2° iste modus dicendi uꝫ
dubꝰ qa dicit matiã cũ tali mõ quãtita
tio posse dici corpus ꝛ posse dici totũ
ꝙ dã. nã si matia cũ tali mõ nõ ẽ ñ so
la materia ꝛ ipsa materia ꝑ se accepta
ñ põt dici ñ corꝑ ñ totũ ut cõcedunt g̊
ñ cum tali mõ. 3° uꝫ dubꝰ qꝛ ponitꝙ
sb̃a panis ꝯũtatꝰ imateriã extẽsam qa
si corpus eꝫ ꝙ dã totũ ꝛ cũ simlꝰ dicit
cõuśiõem illã fieri isolã materiã. mate
ria nãqꝫ extẽsa nõ erit sola m̃ extẽsio
ũ nõ ẽ sola m̃. Assumptũ ꝓbatꝰ sic nul
la realitas materie ꝑcedit m̃am oĩs
realitas materie precedit extẽsioneꝫ
matie cum ꝑcedat ĩ quãtitatẽ. g̊ extñ
sio materie nõ ẽ materia g̊ ista ñ u idẽ
ꝑ stare simlꝰ. Et iꝺ ẽ alꝰ modus dicẽdi

alioꝝ doctoꝝ q dicūt ꝙ distincto assi
gnata decc rꝑe uera ē ꝙ corpus ī quo
sba panis cōūtit̄ ē corpus qđ ē ꝑs ho
mis aīe cō diuisū et ꝙ poit̄ ī diffinitōe
aīe cū dr̄ aīa ē actus corꝑis ꝫ huīmōi
corpus nō dicit m̄am solā cū quodam
mō q̄titatio ut ꝑcedēs opīo ponebat
īmo dicit m̄am et q̄ntitatē ꝙ sic abeis
ꝓbat̄ .nom̄ corꝑis nāq ut dicūt ꝓ im
po͞ fuit ad designād q̄titatē dimēsi
nā .s. ī nā dimēsiōem ut qa quātitatis
ē accn̄s cōe oib; sbaīs corꝑib; .ite ē ꝙ
forma omū corporaliū ī q oīa corꝑalia
cōueniunt uocata ē corꝑeitatis eo mō
quo forme sbales noīant̄ noib; accidē
talib; q̄ s̄t notiora ūde corpus ꝙ dicit
michi m̄am cū huīmodi foꝛa cōi .s. cor
ꝑeitatis ē corpus ꝙ ē gen̄ m̄ aūt cum
quātitate dr̄ corpus ꝙ ē alt̄a ꝑs cōposi
ti sic m̄ ut ē sballbedie dr̄ alba un̄ sicut
albū significat s̄m et accn̄s ꝙ ē albedo
ita corpus ꝫ mō significat .s. materiā
et quātitatē .ē ē q̄si nom̄ denoīatiuum
lꝫ habeat modū significādi s̄batiuum
nom̄ aūt dnoīatiuū significat accn̄s et
sbm ut dicit coītator ꝯ me͞ce lꝫ accn̄s
pricipalr̄ sbm ex cōseq̄nti corpus igit̄ ī
quod sba panis cōuertit̄ non dicit foꝛ
mā sbalē ꝫ dicit m̄am et quātitatē m̄a
aūt cum quātitate pōt dici ꝫ et corꝑus
qđ ē alt̄a ꝑs cōpositi et m̄ū. et si dicat̄
ꝯt̄ eos ꝙ corpus ī ꝙ sba panis couertit̄
dicit sbā cū quātitate ꝙ cōuersio nō fit
ī solā materiā ꝫ ī m̄ā et quātitatē ꝙ nō
ē uerū cū ī hac gloriosa cōūsiōe nichl̄ cō
uertat̄ ī accidētia ꝫ solū ī sbā. Respō
dēt dicētes ꝙ aliq locutōes s̄t uere ꝑse

aliq ꝑaccn̄s unde ꝫ ꝑpō amic͞us hedifi
cat. uera ē q̄uis sit ꝑaccn̄s. quando g̊
dr̄ ꝙ sba panis cōuertit̄ in corpus xp̄i
ex ea ꝑte q̄ corpus dicit m̄am cū quan
titate et nō solū m̄am. uera ē ꝑaccidēs
q̄ ꝯuertit̄ sic sba panis ī a͗d cui accidit
esse quātū et esse corpus. sic g̊ ꝫ ē uera
locutō sba panis cōuertit̄ ī corpus aīa
tū et tn̄ ī ipsam aīam nichl̄ cōuertitur
ita ꝫ ē uera ꝙ sba panis ī materiā quā
tā et tn̄ nichil ꝯuertit̄ ī quantitatē et
ꝙ ī q̄ntitatē nichl̄ ꝯuertat̄ uerū ē dice
re ꝙ sba panis ꝯuertit̄ ī corpus xp̄i z ꝫ
ꝫ facile ē respōdere ad rōes. Improba
tio ꝫa. Iste tam̄ modus dicēdi perse
uz̄ michi dubi᷑ quātū ad aliq̄. ꝓ q̄z po
nit ꝙ corpus ꝙ ē alt̄a ꝑs hoīs aīe condi
uisum dicere m̄am et quātitatē. ꝫ ē n̄
uz̄ esse uerū ꝓꝑ m̄ltaꝓ q̄z seq̄ret̄ ꝙ tale
corpus nō eēt unū ꝑse ꝫꝑ accidēs ꝙ ē
oīo ī cōueniēs qa tūc hō nō eēt unū ꝑse
si eī ꝑtes eēntiales nō haberēt uītatē
ñ ꝑaccn̄s. ꝯn̄a ꝑz. qa ex sba et accidēte
nūq̄ fit unū ꝑse. 2o qa seq̄ret̄ istud
corpus nō esse ī predicamēto sbe ꝑse ñ ꝑ
reductōem ꝙ ē f̄lm ꝯn̄a ꝑz qa quamti
tas nullo mō ē ī gn̄e sbe ñ ualet si di
cat̄ ꝙ ꝫ ē uera ꝑaccn̄s corpus ꝙ ē altera
ꝑs cōpositi ē ī gn̄e sbe qa ē cui accidit
esse quātum et corpus .s. materia ē in
gn̄e sbe qa pari rōe diceret̄ ꝙ ꝫ ē uera
ꝑaccidēs corpus ꝙ ē altera ꝑs hoīs aīe
cōdiuisum ē ī gn̄e quātitatis qa illud
cui cōiungit̄ materia adhuc ꝙ habeat
esse quātū et esse corpus ē ī gn̄e quātita
tis. Et cōfirmat̄ ꝑ eos nā cū dr̄ ma
teria cū quātitate ē corpus ē predicatō

denoiatia. sic cū dr̄ mā ē alba ut ipi dicat. nom̄ aūt denoiatiū ut dicūt pncipalr significat accn̄s et cōseqnt sbm. corp᷒ g̊ q̄ ē alt̄a ps hois aie cōdiuisum pncipal' significat accn̄s q̄ sbam et pōns pncipal' erit i g̃ne accidētis q̄ sbe q̄ ē oio icuenies. 3° q̄ ex aīa et corpe q̄ ē alta ps cōpositi cōstituat' hō eēntialr sicut ex duaby ptiby eēnliby. si g̊ corpus sic sumptū includeret quātitatē q̄titas ptinēret ad eēntiā hois q̄ oio ē ipole. 2° iste mo᷒ dicēdi ur̄ dubi' qa dicit corp᷒ predicari dem̄ cū quātitate denoiatiue q̄ n̄ ur̄ qa tūc nō diceret' matia cū quātitate ē corpus s corpea sic corpus albū et nō albedo. 3° ur̄ dubi' qa dicit hāc ppositōem esse nō ucrā p se sp accn̄s sba panis cōuertit' in corpus xp̄i si h̄ eēt uerū seqret' i altari nō esse uerū corpus exui sacramēti i quo cōuertit' sba panis si g̊ cōuertit' i solā matiā ut dicūt q̄muis dicat' p accn̄s cōuerti i quātū l' i corpus sola matia et nō corpus erit ibi ui sacm̄ti. Itē pari rōe potit dici q̄ sba panis cōuertit' i accidētia et i aiam rōle3 et ueitatē p accn̄s qa cōuer^r iid cui ista s̄t cōiūcta et si nō exui sacm̄ti ex n̄li tn̄ pcomititia q̄ tn̄ nullo mō ē d d. Itē q̄ sit oīa ūba xp̄i q̄ by utit' i glorioso sacra n̄to eēnt i ppa qa sola matia ē i q̄ ꝑ peos fit cōuersio q̄ n̄ pōt dici h̄ n̄ corpus n̄ meū pōn̄s tal' locutō ē i ppa h̄ n̄ ur̄ rōle q̄ xp̄s i tali m̄ i mo i nulla loq̄t' i ppe. Isti g̊ mōi dicēdi salua semper reuerētia dicētiū uidēt' i ppi. Et iō posset esse al' mo᷒ dicendi. s. q̄ corpus q̄ ē alt̄a ps cōpoiti i qd sba panis

cōuertit' n̄ dicit solā materiā ut pōnebat opio pª n̄ matiā cū quātitate ut ponebat s̄ a s̄ dicit matiā cū quodā quātitatio mō derelicto i matia a quātitat e q̄ tn̄ n̄ ē id zealr cū matia et matia cum isto mō pōt dici h̄ et corpus et meum z pōn̄s pōt saluari forma uerboz xp̄i Ite pbatō eid. s adhuc iste mo᷒ dicēdi ur̄ dubi' qa aut materie cōuersio fit i solā materiā l' i matiā z istū modum nō i solā materiā ꝑ rōes iā factas s' poitōem precedētē n̄ inmateriā et istū modū nā cū iste mo᷒ nō sit id cuz materia z sit derelictus a quātitate erit accn̄s et pcō sequēs cōuersio fieret i aliq̄ accn̄s q̄ nō ē uerū. Si aūt aliqs posset soluere istam rōem q̄ cois huic mō dicēdi et inmediate preterito. ista uia uideret' pbatior alis zples uitaret difficultates. uerūq̄ h̄ bn̄ saluare uidetur ualde difficile id circo ur̄ salua reuerētia aliter posse dici ppus mo᷒ dicendi. Cui' gr̄a aduertēd ē q̄ sic se h3 accidental' forma ad dare esse accīle ita se h3 forma sbal' ad dare esse sbale forma accidētal' dat esse accidētale sbo i quo est dādo s' effectū aliq̄ formalē siue modū derelictū q̄ p eod accipio g̊ a simili forma sbal' dat esse sbale materie dando s' effectū aliquē formalē siue modum derelictū ab ea un̄ sic esse extn̄su3 ē effectus formal' quātitatis et modus derelictus ab ea. ita esse corpeū ē effectus corpeitatis forme et modus derelictus ab ea et esse aīatū ē effectus forme ipsius aīe siue mo᷒ derelictus ab ea m̄ g̊ cū forma corpeitatis et isto modo

derelicto dž corpus q̄ ē ig̃ne sb̃e .nā qa tale corpus p̄dicat̃ eēntialr̃ deicludēti b; modū et formam. necc̃io oz q̄ dicat m̃am et formā corpus uero q̄ ē alt̃a ps cōpositi dicit solā m̃am cū isto mō de relicto a forma corpeitatis l' ab aliq̃ alia ipam uirtualr̃ cōtinēte ut dico spetia lr̃ ipsam abaliqua alia uirtualr̃ cōtinē te. qa foꝛa cōtinēs alias uirtualr̃ pōt i p̄pos alioꝝ effectus seu modos eo q̄ cōtineat pfcōes ipaꝝ ut declaratū ē su pra i solutōe p̄mi argum̃ti. m̃ g̊ i hoīe cū isto mō derelicto ab aīa rōali dž cor pus q̄ ē alt̃a ps cōpositi z pōt dici h̄ z meū et totū q̄ dā. et pcōns pōt saluari forma ūboꝝ. Cōuersio g̊ nō fit i so lā m̃am s; i materia cū tali mō ñ tñ fit i aliq̄ accñs qa iste mod̃ cū sit effectus foꝛmal' forme sbal' nō ē accñs. His g̊ suppoītis facile ē respōdere adrōes for matas decorpe xp̄i q2 precedit p̄ma ex isufficiēti diuisiōe q2 cōuersio panis ñ fit i deitatē ñ i aīam rōalē ñ i accñs nec i solā m̃am s; i m̃a cum tali mō q2 ut sic pōt dici h̄ et corpus et meū et ex h̄ non seq̄t i altari nō e.se uerū corpus xp̄i s; formā a xp̄o nob̄ t̄dit̄ ut dicebāt g̊ ñ cōclu. dit rō. Sed 9t' hūc modū dicēdi decorpe orit' t̄plex dubitatō. Prima ē ul' modus erit m̃ ul' idē cū forma l' ali q̄ tertiū differēs ab utroq; nō idē cum m̃ qa tūc cōuersio fieret i solā m̃aꝫ. Itē qa pōt separi ab ipsa p separatōeꝫ forme sbal' cū ponat' effectus ipsius forme ñ pōt dici q̄ sit forma q2 tūc cōu̇sio fie ret i aīam rōalē q̄ solū poit' foꝛa i xp̄o ñ pōt ulteri' dici q̄ dā tertiū differens

ab utroq; qa om̄e q̄ ē ig̃ne sb̃e ul' ē m̃a ul' forma ul' 9poitū q̄ nō pōt dici deta li mō. Sc̃a dubitatō ē si i m̃ dereliq̄t' t'lis modus a forma forma 'ñ adueiet materie im̃diate s; m̃diate 1° mō q̄ ē expresse 9t' p̄h̄m 2e hul' et ĩ cōtra rō nē qa forma seipsa imediate pficit ma teriam. tertia dubitatō ē q2 ut coiter poit' a doctoriby q cōsecrasset i 1° t̊duo 9secrasset corpus sine aīa 9stat aūt q̄ m̃ i 1° t̊duo nō hēbat modū aliquē dere lictū ab aīa qa nō hēbat aīam g̊ m̃a p̄ liqd aᵒ et nō p talē modū dž corpus

Rn̄o pordiem ad ista. Ad p̄ᵐ dico q̄ ille modus nō ē simp² idē cū ma t'ia nec cū foꝛa s; ē modus materie stantis sb foꝛma et cū d' tūc eēt materia l' for ma ul' conpositū nego. nā ad h̄ q̄ sit p reductōem i g̃ne sb̃e sufficit q̄ sit mo dus istoꝝ qa modus ē i eod̄ g̃ne cū eo cui' ē modus et si aliq̄n iueiat' a p̄h̄o l' ab aliquo doctore q̄ om̄is sba ul' ē ma teria ul' foꝛma ul' cōpositū intelligend̄ ē cum iclusiōe modoꝝ z ñ cū exclusiōe Ad s̄ d̄r q̄ iste modus non m̃diat iter materiā et foꝛmā imo seq̄t' ipsam for mā. foꝛma nāq; i foꝛando materiā dat s̊ esse et id̄ esse dž effectus sbal' forme siue modus d̊relictus ab ea. uñ si albe do dat alicui esse albū. esse albū nō m̃ diat iter sb̄m et albediem sic q̄ albedo m̃diate isto mō iformat sb̄m imo esse albū cōseq̄t' albedinē qa effectus uniu̇ salr̃ ē posterior sua cā g̊ nec ecōu̇so. Et si dicat' q̄ s̄ hūc aīa nō diceret' actus corp̄is q2 s̄ istā nō uidet' informare corpus s; solā materiā. dicēd̄ q̄ aīa siue forma dž

actus corpis nō qa mā sine forma sbā
li sit ue corpus s3 qa forma iformādo
matiā dat s esse corpeū q ē mod dere
lictus s abea cūquo ppe dr̄ corpus q ē
altera ps cōpositi et igne sbe p reduc
tōem. Ad tertiū dicēd q m̄ i illo tri
duo habuit esse corpeū et si nō ab aīa
rōali ab aliq̄ tn̄ forma sbali q nouiter
fuit introducta siue ista fuerit forma
corpeitatis siue aliq̄ alia ipsam uirtua
lr̄ cōtinēte et iō q cōsecrasset i illo tri
duo cōsecrāsset corpus sine aīa. quō tn̄ s3
stat q corp xp̄i mortuū et uiuū fuerit
id numro appz isoluēdo rōes pncipa
les. Quātū ad tertiū articulū q̄uis apd
modernos nulli sit dubiū aīam itlctiā
esse formā sbalē corpis huāi. fuit tam̄
maximū dubiū apd ātiquos. pla. e et
comtator cdixerūt aīam itliuā nō esse
formā sbalē corpis huāi. dicebat ē. pla.
q aīa rōal nō erat uita corpi s esse sic
q eēt actus corpis et pfectio s3 erat o
iūcta s s opatōem sic nauta naui. erat
ē motor ipsius corpis sic nauta nauis
comtator aūt dicebat ipsum itlctū esse
q̄dā sbā sepatā et nullo mō corpi uitā
s esse s3 copulabat michi et aliis p fan
tasmata q sūt ime et ialiis et rōe huius
unionis. hō ue et ppe poterat itligere
imaginabat ē comtator q una et eadē
spēs numro eēt infantasia mea et i in
tlctu sepato. Et iō p unā et eād spēm
i ipso et nob existntē copulat et uitur
nob intlctus sepatus et p s3 dū itlctus
ille itligit. hō cui copulat et uit pfe
et uere dr̄ itligere et qa i diuersis di
uersa sūt fantasmata cōueit unū hoīem

itligere aliqd. aliomō intligēte illud
qdqd ḡ diuersitatis ē i itlctōe nostra
totū ē expte nostra z expte diūsitatis
spēz existētiū i diuersis fantasiis no
stris. qdqd aūt ē expte intlctus ē unū
tm̄. itlctus ē q̄tū ē dese semp se habet
uifozit. et iō corruptis hoib3 remanet
solū unū itlctus numro. p3 ḡ ex predic
tis q̄m spectet ad ppoitū nr̄m aīam
itlctiam nō esse formā nostrā. s. sbalē
corpis nostri s itn̄ tōem pla. et comta
toris. Probatō opiōis comtatoris
Hec pōt pbari aliqb3 rōnib3. Hec
aūt positō q̄uis sit fl̄a z erronea pōt
pbari aliqb3 rōib3. arguit p ex dc̄is co
mtatoris sic. sic se h3 itlctus qui ē qd
ps aīe itlctie ad ptē corpis huāi ita se
h3 tota aīa itlctia ad totū corpus huā
nū s3 itlctus n̄ ē actus n̄ perfcō alicui
partis corporis huāi. ḡ n̄ tota aīa to
tius corporis huāni. a. poit apho quia si
cut se habet pars ad partē ꝛc. Et per
s3 pbat aīam sitiuā esse formā corpo
ris. b. p3 per oms. 2o ad id forma sba
lis corporis n̄al pōt iduci uirtute agē
tis n̄al alit n̄a deficeret i necc̄iis s3 aīa
itlctiua n̄ pōt iduci uirtute alicuius agē
tis n̄al cū nō educat depoa me s3 sit in
nob ab extēt denichilo cata. care autē
repugnat omī agēti n̄li ḡ aīa itlctia
nō ē forma corporis huāi cum corpus
huāiū sit n̄ale et p̄hicū. 3o si aīa itlc
tiua ꝛc seqret q nūq̄m posset a corpo
re separari oñs ē fl̄m oña pbatur sic
quicquid cōpetit alicui s se semper cō
petit ei s3 forme s se semp cōpetit uni
ri matie ḡ semper q̄z diu ē. 4o ad id

.1ª forma.

illa forma q̃ ablata remanet id corpus numero q̃ prius. ergo a^{ra} p3 per ph̃m qui dicit q̃ si dolabra eēt corpus n̄ale ablata forma dolabre a dolabra nō remaneret dolabra n̄ equiuoce. b. pbat̃ q2 eadē accidētia remanent i corpore uiuo & mortuo sicut id color eod̄ cicatrices eedē ordo mēbrorum ut p3 ad sensum ergo corpus mortuum et uiuū ē id numero c̄n̄a p3 q̄a impossibile ē unū & id accn̄s numero esse i distinctis sbis n̄alr nō ē fert desbo i ad

Opinio uera Et catholica. Hec positio nō solū ē cōtra fidē s3 c̄tra rōem phicā id circo pbo aīam itelectiam esse formam sbalē corporis humāi. p sic principiū cuiusli operatōis n̄al' oz esse formā aliq̄m operantis s3 itelligere et uelle st̄ opatōes hois n̄al' ergo oz ponere i hoiem aliq̄m formā q̄ sit earū principiū s3 nulla forma esse potest principiū istarū opatōum n̄ aīa itelectiua ergo &c̄. b. nota ē dese a^{ra} pbat̃ q̄m s̄ cōmētatorē i lr̄a forme ē agere alr̄ n̄ poe pati. Itē unūq̄ q3 agit p id p q̄ ē iactu s3 omē ēs ē iactu p formā ergo ōis opatō a forma s3 huic ē rōi imit̃ aristoteles q̄ dicit eā demostratiā. arguit ē sic id quo p̄ et principalr̄ uiuim' sum' mouem' et itelligim' ē forma sbal' s3 aīa ē huiusmodi ergo et aliā rōez cōcludit uirtute isti' ppositōis. s. q̄ principiū cuiusli opatōis n̄alis oz esse aliq̄ formā opantis et t̄m istā uocat rōem seu distictōem mediū siue principiū demōstratōis ad c̄cludēd̄ ppā diffinitōem aīe. s. aīa ē actus corporis phici &c̄. ergo aīa ē forma sbal' corporis humāni. 2a illa forma ē forma substantial' corporis huāni. qua remota nō remanet

cg° credo q̄ p̄ ista rōez sine distinctioē 2a est for^a assistes, et inheres, solue r̄it^r oēs iste rōnes.

corp' humanū n̄ equoce. s3 rez numero s3 remota aīa itelectiua n̄ remanēt corp' humanū n̄ equoce ergo. a p3 p ph̃m d̄ dolabra ut d̄cm ē. b p3 p ph̃m 4 me^{ce} ubi dic̄ q̄ unumq̄ q3 ens h3 suā ppam opatōnem īmq̄ cū pōt d^r id et cū n̄ pōt nō d^r id ē n̄ equoce sicut ocul' cū n̄ pōt uidere. n̄ dicit̃ ocul' n̄ equoce. cū aūt pōt uidere d^r ocl'us. s3 remota aīa itelectiua ab hoīe nō pōt hō āplr̄ i operatōem suā ergo nō ē id q̄ pri' nisi equoce. et iō d̄r hō mortuus n̄ ē hō n̄ equoce appet ergo ista minor et tota rō. 3° ad id s̄ ph̃m 9 me^{ce} d̄r a cōstitutiā spēi summit̃ a forma sbali q̄a ē d̄r a ē de eēntia cōstituti nō pōt summi nisi a m̄ ul' forma sbali. ista ē st̄ i tr̄nseca cuiusli rei cōpoīte ex m̄ et forma oīa aūt alia st̄ accidētia s3 d̄r a nō pōt summi a m̄ reliqt̃ ergo necēio q̄ a forma sbali. hoc ergo suppoīto arguit̃ sic d̄r a cōstitutiā hois i esse specifico summit̃ a forma sbali ipsius s3 d̄r a hois cōstitutiua i esse specifico summit̃ ab aīa rōali ergo aīa rōal' ē forma sbal' hois a^{ra} huius rōis p3 ex suppoīto minor ē d̄ se nota nā cū 2ōale sit d̄r a cōstitutiā hois i esse specifico nō pōt summi nisi ab aīa rōali ergo 4 si anima itelectiua &c̄ seq̄ret̃ q̄ hō nullo mō posset intelligere c̄n̄s ē f̄lm per oms ergo c̄n̄a pbat̃ sic operatō q̄ n̄ t̄nsit i m̄am ex tiorē nō pōt comunicari a se distincto suppoīto Intelligere ē huius s̄ ph̃m 9 me^{ce} q2 ē actus immanēs et n̄ t̄nsiēs i exteriorē m̄am ergo itelligere nō pōt comunicari alicui disticto supposito ab intellectu siue ab aīa itelectiua si ergo anima itelectiua nō ē forma hominis

Apud dicētes aīaz intellectiuā nō ē dare eē corpi dāt ipsū reponi in actu et in eē specifico & aīaz cogitatiuā et p̄ ipsā distinguim ab aliis

ꝗ itꝉigẽtia ſepata itꝉigere nullo mõ
potıt comuicari alicui diſticto ſuppoſi
to abitꝉctu.b.hnı̃ rõis nota ẽ ex ĩmis
nã exoppoito ꝑdicamẽti deſtruit̃ ſꝫm
ıᵒ ẽ ꝙ comuicat̃ aſe diſticto ſuppoito
denecesſitate ĩnſit inexĩiorẽ mãm q̃re
ꝝd. appꝫ ꝗ exdc̃is aiam itꝉctiuam eſſe
formã ſꝫalẽ hoĩs. Nũc reſtat reſpõdē
re ad rões ioppoitũ. Cuı̃ gr̃a aduẽtẽꝺ
ẽ ꝙ forme ñ dicũt̃ mãles rõe materie
ex q̃ ꝗ ſolũ rõe matie iqua. nulla enı̃ꝫ
forma habet matiã exqua ut̃ mãm pa
rẽ ſui ꝙ ſic ꝓbat̃. ſi forma cõponet̃ ex
mã et forma peto ut̃ forma illa exq̃ ꝯ
poit̃ iſta forma ẽ ad h̃ cõpoita ex mat̃
ia et forma ut̃ nõ. ſi dicat̃ ꝙ nõ pari rõ
ne ſtãꝺ erit ipᵃ. ſi autẽ dicat̃ ꝙ ſic ad
huc petã ulteri⁹ exquo cõponat̃ ꝑa for
ma. et ſic ĩfitũ ꝗ ẽ ſtãꝺ ıp̃ma. ſ. ꝙ nul
la forma ꝯpoit̃ ex m̃ et forma ñ hab̃ꝫ
materiã ꝑtẽ ſui. nulla ꝗ forma dicitur
mãl̃ rõe m̃e exq̃ ꝗ bñ rõe m̃e iqua. nã
eo ıp̃o ꝙ aliq̃ forme ſt̃ pfcões m̃e et in
formãt mateᵃꝝ alie ũ nõ dicũt̃ aliq̃ue
matiales aliq̃ ũo imatiales. Itẽ foꝛe
matiales q̃ dicũt̃ pfcões materie diſti
gũt̃ qa aliq̃ educũt̃ depoᵃ materie ꝑꝫ
eẽtiã et diſpõitõem. Et iſte dicũt̃ oĩo
matales aliq̃ uero ſolũ educũt̃ de poᵃ
materie ꝑ diſpoſitõem et nõ ꝑ eẽntiã
et hu⁹ ſt̃ aie itꝉctie ſolũ et tales dicũt̃
habere mediũ iter formas. ſt̃ ẽ partiꝫ
ĩmateriales qa nõ educũt̃ depoᵃ matie
ꝑ eẽntiã ꝗ educũt̃ abextˢ peẽntiã qꝛ ſt̃
educte pcatõem et ſic aie itꝉctie tenẽt
m̃diũ iter formas oĩo matiales et oĩo
ĩmateriales. ita ſuo mõ uirtutes aie i
tꝉctie tenẽt m̃diũ iꝉ uirtutes foꝛaꝝ
oĩo materialiũ et foꝛaꝝ oĩo ĩmateriali
ũ. nã ũtutes foꝛaꝝ ſimpˡʳ materialiũ
oĩs ſt̃ matiales et organice et reqrũ
tur ꝑnecesſitatẽ organũ incorpe. uirtu
tes aũt totalr̃ foꝛaꝝ ſeꝑataꝝ tenẽt al
terũ extremũ. nulla ẽ tal̃ uirtus ẽ ma
terial̃ nec organica et ꝓꝯñs nõ reqrũ
tur organũ icorpe. uirtutes uero q̃ ſe
cũt̃ aiã itꝉctiuã tenẽt m̃diũ modũ qm̃
aliq̃ue ſt̃ matiales et reqrũt̃ organũ ĩ
corpe. aliq̃ uero ſt̃ ĩmateriales et non
reqrũtur organũ in corpe et rõ ẽ qm̃
oĩs foꝛe eẽntiales q̃ ꝑ eẽntiã educun
tur depoᵃ m̃e ñ poſſunt hre aliq̃ ũtutẽ
q̃ ñ ſit educta ꝺ poᵃ m̃e. et iõ nullius
uirtutis potıt tal̃ foꝛa eſſe ſꝫm ꝓꝑũs
necc̃o ſꝫm tal̃ uirtutis ẽ corpus aia an
tẽ nr̃a itꝉctia cũ ꝑ eẽntiã nõ educatur
depoᵃ m̃e et oĩs eẽnti. habeat aliq̃
uirtutẽ ſ ꝑportionatã q̃ q̃ dẽ ñ ẽ educ
ta depotñtia m̃e et illius uirtutis non
erit ſꝫm aliq̃ organũ corpale. ꝗ ipſa
foꝛa que nõ ẽ depotñtia m̃e educta

Solutõ comẽtatoris et platõis.

Hus uiſis dico adrõem oppoᵒʳ. Ad
pᵐ cũ dʳ ſic ſe habet itꝉtus adptẽ cor
pis ita tota aia intꝉctiua ad totũ corꝑ
dico ꝙ nõ ẽ ũũ et rõ huius ẽ qm̃ aia in
tꝉctiua infoꝛat totũ corpus. intꝉctus
aũt nõ reqrit organũ corpale ut decla
ratũ ẽ et qñ ꝓbatur. illa ꝓpõ ẽ ꝓbatõ
ꝑ phm ꝛe de aia ſic ſe habet ps adptẽ
ꝝd. dico ꝙ phs bñ arguit in mã ſ data
ſiue in mã inq̃ arguit. arguit ẽ ſic ſic
ſe habet ps ſſitiua adptẽ corpis ita to
ta anima ſſitiua adtotũ corpus ꝛ h̃ iꝺ

Cur forme mat(eria)les dicat(ur)

ad 2m

ad 3m

ad 1

uerũ ẽ. nã sicut aĩa ĩtẽctiua ẽ actus et p
fectõ corpis sic ꝗlꝫ eĩ ps ẽ actus siue p
fectõ alicuꝰ ptis corpis cũquelꝫ uirtus
eꝰ sit orgaica. Ad ꝭ cũ dĩ ꝙ forma
ſbaꝉ corpis nãꝉ põt edici uirtute agen
tis nãꝉ. dicoꝙ ꝓpõ illa habet uirtutẽ
deformis q̃ educũtꝰ depoᵃ materie ꝭ eſ
sentiã et ꝭ quãtũ ad dispositõem. nõ
aũt habet uirtutẽ deforma q̃ solũ duci
ꝭ depotẽtia mẽe quãtũ ad dispõem. et ñ
ꝭ eẽntia ꝭ sufficit ad ꝭ ꝙ taꝉ sit forã
ſbaꝉ corpis ꝙ agẽs nãle sufficientꝰ dis
ponat corpus ad itroductõeꝫ huiꝰ for
me cũ ipsa solũ educatꝰ de poᵃ mẽe ꝭm
dispositõem et qꝛ aĩa itẽctia educitꝰ de
poᵃ mẽe ꝭ dispositõem ut dẽm ẽ iõ ꝛᵒ
Ad tertiũ dico ꝙ ꝗuis aliis formis re
pugnet p nãꝫ aĩa sua separi q̃ ſꝭ educ
te depoᵃ mẽe ꝭ eẽntiã et dispõem ꝭ tñ
nõ repugnat aĩe huãe q̃ solũ educitꝰ
depotẽtiã mẽe ꝭm dispõem ad ꝓbatõẽ
cũ dĩ ꝙ iᵈ ꝙ cõpetit alicui ꝭm se ꝛᵒ di
co ꝙ cõpetere alicui aliqd ꝭ se siue pse
põt itẽligi dupꝉ ꝗꝫ ad presens spectat
uꝉ iᵈ cõpetit ꝭ i ꝭ mõ pseue. uꝉ in ꝛᵒ
si ꝭ mõ uera ẽ ꝓpõ qꝛ que sic cõpetũt
ſꝭ deitnseca rõe rei et p ꝯñs nũq̃m pos
sunt abeo separi si uero ꝯpetit ꝭo mõ
dico ꝙ talia possunt separi actu a se ꝗ
uis nõ actitudine. Risibile esse ꝯpetit
hõi iꝭo mõ dicẽdi p se. sepatꝰ tñ ab eo
actu ꝭ nõ aptitudĩe semp ẽ ẽ aptus na
tus adridẽdũ. Et tũc ad. b. cũ dĩ ꝙ for
me cõpetit per se uiri dicoꝙ nõ cõpetit
ꝭ i ꝭ mõ qꝛ ꝭ nõ ẽ deitnseca rõe ipsius
ꝭ cõpetit ꝭ ꝛᵒ mõ ꝛ iõ sufficit ꝭ ꝙ sem
per sit apta nata ꝭ uiri ꝭo mõ ꝭ nõ re
qritꝰ ꝙ semp sit ei uita actuaꝉr et sic ẽ i
ꝓposito qꝛ semper apta nata ẽ et ap
petit reuiri corpori. Ad q̃rtũ cum dĩ
i. b. ꝙ ablata aĩa itẽctia remãt iõ cor
pusꝙ ꝑus dicoꝙ ñ ẽ uerũ iõ ut patuit
nõ remanet idẽ corpus ñ equoce. Ad
ꝓbatõem cũ dĩ ꝙ eadẽ accñia remanẽt
icorpe uiuo et mortuo dico ꝙ nõ ẽ ũũ
ꝭ remanẽt i similia. et cũ dĩꝙ ꝭ sem
sus indicat. dico ꝙ non spectat ad ſꝭm
idicare deidẽptitate et qdditate accidẽ
tiũ imo ꝭ solũ ptinet aditẽctũ ꝭ ad sẽ
sum pertinet indicare uꝉ sufficit sensui
solum habere ꝙ ista accidentia ſꝭ simi
lia p itẽctũ autẽ possumꝰ scire et indica
re illa nõ esse eadem ute patet inte lli
genti . Ad rões ꝑncipales. ad ꝑmã
cum dĩ si aĩa itẽctia eẽt forma ꝛᵒ. seq
retꝰ mãm existere sine forma nego cõ
sequẽtiã. Ad ꝓbatõem dicoꝙ separata
aĩa itẽctia acorpore xp̃i fuit alia forã
nouitꝰ itroducta a qua huit esse corpo
reũ degñe ſbe ꝛ cũ dicitꝰ ultꝰꝙ tunc cor
ꝑ xp̃i uiuũ ꝛ mortuũ nõ eẽt idem nu
mõ dicoꝙ corpus xp̃i uiuũ ꝛ mortuũ
fuit unum numero numerositate sup
poĩti diuini. fuit enim in xp̃o natura
humana assumpta ad uitatme suppo
siti diuini ꝙ uere fuit unũ ꝛ idẽ i xp̃o
mortuo ꝛ uiuo quãuis ꝭ corpus xp̃i ñ
fuerit idẽ numõ numõsitate que seqtꝰ
uitatẽ forme fuit tñ idẽ numõ numõ
sitate q̃ seqtꝰ uitatẽ diuini suppoĩtiꝙ
nõ põt dici dealiquo alio hoĩe ꝛ nullũ
aliud corpus acorpore xp̃i põt dici iõ
numõ mortuo ꝛ uiuo ut pꝫ ex predic
tis ꝛ istã uitatẽ siue idẽptitatẽ ꝛ non

aliā tenet fidēs icorpe xpī i uiuo z mor
tuo ꝙ nō tenet inaliquo alio corpore
Ad ſm cū dī iminori ꝙ aīa itl̄ctia ad
uenit corpi hn̄ti formā ꝯcedo et cū dī
ulterius ꝙ illa forma nō corrumpit nego
imo adueniente aīa rōali corrūpit̄ ſēſitiua
et adueniente ſenſitiua corrūpit uegeta
tiua. ad pbatōem cū dī ꝙ omē ꝙ corrū
pit aſuo ꝯtrio corrūpit dico ꝙ uerū ē
de hiis q̄ corrūpūt p ſe. forma aūt pce
dēs aduētū alterius forme ſolū corrūpit
p accn̄s nā qa q̄lʒ forma acqrit z reqrit
diuerſas diſpōes i mā nā actus actiuoꝝ
ꝫ̄. hic ē ꝙ corruptis diſpōnibꝫ neccio
reqſitis ad formā precedētē i aduētu
forme ſeqntis. qa reqrit alias diſpōes
i qbꝫ nō poſſunt pcedentes ſtare coꝝ
p accn̄s ipſa precedēs forma et nō p ſe
ut patuit.

Uerū uꝫ aīa itl̄ctia ꝯiūcta cor
pori extēdat. extēſiōe corporis
Et uiꝫ ꝙ ſic. Receptiuum inm̄diatum
q̄titatis habet eſſe neccio extēſum p
quātitatē aīa itl̄ctia ē huiꝰ ꝑ. a. pꝫ nā
nō ē itl̄igibile ꝙ forma iherēs pficiat
ſuū ſuſceptiuū et nō det ꝯ ppū effectū
formalē. ſꝫ omē extēſum ē effectus p
priꝰ formal' quātitatis. ꝑ ſi aīa huma
na ē im̄diatū receptiuū quātitatis oꝫ ꝙ
ipa ſit extēſa p quātitatē. b. pbat ſic
qn̄cūqꝫ aliqua tria ſūt ſic ordinata ꝙ ꝫ
tiū nō recipit̄ i p̄o n̄ mediāte ſcdo imediatū
receptiuū tertii dī eſſe ſcdm ſic color nō re
cipit icorpe niſi m̄diāte ſupficie. im̄dia
tum coloris receptiuū ē ſupficies ſꝫ nul
la forma accidētal' recipit i mā n̄ m̄diā
te forma ſbali. tū qꝛ eſſe ſumpt̄ pcedit
eſſe ꝑ qd tū ī qꝛ mā cum forma ē cau
ſa omīū accn̄tiū exiſtētiū ieaꝫ phicoꝝ
et pōn̄s mā m̄diāte forma ē cā ſuſcep
tiā talium accidētiū cum forma ſbalis
ē im̄diatū receptiuū quātitatis z alio
ꝝ accidētiū. 2ᵐ ꝙ cōpetit aīe uegeta
tiue et ſēſitiue n̄ potit repugnare itl̄ctiue
ſꝫ extēdi extēſiōe corpis conpetit aīe
uegetatiue et ſēſitiue. ꝑ. a. pꝫ qa uegetati
uū cōtinet̄ iſenſitiuo et uegetatiū z ſen
ſitiuū i intl̄ctiuo ſcdo de aīa et pōn̄s ꝙ cō
petit uni nō repugnat alteri. b ī pꝫ eo
ꝺ ſcdo de aīa ubi dicit aꝝ. ꝙ plāte et q̄ꝺ
aīalia decisa uiuūt. Oppoitū. In
oppoitū arguit̄ 1ª forma q̄ ē tota i to
to et tota i q̄lʒ pte corpis nō extēdit̄
extēſiōe corpis aīa intl̄ctiua ē huiꝰ ꝑ. b.
ponit bt̄s auguſtiꝰ 6º de trinitate cº 6º
dicēs ꝙ iuno corpe toto ē tota aīa z to
ta iq̄lʒ pte eiꝰ. Rō in iſta qōe tā ſūt ui
dēda p̄ō ē q̄ ē rō ſuſceptiua ſeu receptiua
quātitatis z ꝫ tāgit p̄ᵐ argumētū. ſcdm
ē uꝫ aliq̄ forme ſbales extēdāt̄ exten
ſiōe corpis et ꝫ tāgit ſcdm argumētum
tertium ē uꝫ aīa itl̄ctiua ſit extēſa et ꝫ
q̄rit tertiū argumētū ioppoitum. Pri
mꝰ articulꝰ. Quātū ad p̄ᵐ ē aduētēdū ꝙ ſi
cut ex pte agētis ē cōſiderare illud q̄ꝺ
agit z rōem agēdi ſic ex pte patiētis z
recipiētis ē cōſiderare illud q̄ꝺ recipit
z rōem recipiēdi z ꝫ innuit comētator
ſup ſcdo de aīa dicēs ꝙ forme ē agere al
terius uo poe ē pati z ētū ē ꝙ loqt̄ de prin
cipio agēdi z patiēdi ſꝫ articulꝰ iſte poſ
ſet querere qd ſit receptiuū quātita
tis z que ſit eiꝰ rō recipiēdi ſeu recepti
ua quātitatis ſcdm tn̄ eius itl̄ctum ſcdm

mag̃ uertit̃ ĩdubiũ. Et io q̃rit̃ ad istũ
ſm intellctũ deducet̃ articul᷒ iste. Ad q̃
dicũt aliq̃ doctores q̃ rõ recipiẽdi q̃
titatẽ ĩquocũq̧ cõposito nõ ẽ sola m̃a
ñ forma ſꝫ totũ cõpoĩtũ ex m̃a et for
ma rõe utusq̧ ptis. Ad cuĩ ĩtlctũ disti
ctõem ponũt derõe receptia dicẽtes q̃
qdĩ ẽ rõ receptia total̃ queda ũo ptia
l̃. rõ receptia total̃ dĩ illa q̃ ĩsuo gra
du nõ recipit aliã cãm ubi gr̃a in g̃du
ĩmete recipiẽdi colorẽ quãtitatis est
total̃ cã q2 nõ requirit aliqd, ad q̃ sit cũ
ipsa rõ recipiẽdi colorẽ q̃uis suppoãt
ſꝫm. rõ uero ptial̃ dĩ illa que ĩ suo g̃
du exigit aliud ut cõcãm sic aĩa ẽ rõ p
tial̃ l̃ cã recipiẽdi passiões aliq̃s q2 exi
git ut cõcãm m̃alẽ ptis hoĩs que simi
l̃r ẽ rõ ptial̃ l̃ cã recipiẽdi eas qa totũ
cõpositũ rõe utus ptis ẽ ĩmediatũ re
ceptiuũ istoꝝ passiõum. Tũc g̃ ad ppo
sitũ applicãdo dicũt q̃ m̃a nõ ẽ totalis
cã recipiẽdi q̃titatẽ ñ sola forma et p͛
sequẽs oꝫ q̃ huĩ cã total̃ sit ipsum cõ
poĩtũ. Ponũt g̃ isti doctores duas cõ
clusiões exquibꝫ ser̃ ĩtẽtiũ. p͛ ẽ q̃ m̃a nõ
ẽ total̃ ã siue rõ recipiendi qñatitatẽ
ſm ẽq̧ sola forma ſꝫal̃ nõ ẽ total̃ cau
sa receptia quãtitatis. Prima cõclusio
pbat̃ sic diũsitas actuum gñe remoto
differẽtiũ reqrit diuersitatẽ ppoꝝ sus
ceptioꝝ ſꝫ forma ſꝫal̃ et accidẽtal̃ sũt ac
tus gñe remoto differẽtes. g̃ relinqt̃
eaꝝ esse diuersa susceptia ſꝫ ppũ et in
mediatũ receptiuũ forme ſꝫal̃ ẽ sola
m̃ g̃ m̃a nõ ẽ pprium et inmediatum
receptiuum quantitatis et si dicatur
ad istam rõẽꝫ q̃ receptiuũ istoꝝ actũ
põt esse ad et aliud qa totũ cõpositum
recipit quãtitatẽ et sola m̃a formam
ſꝫalẽ recipit. ſꝫ rõ recipiẽdi utr̃q̧ põt
esse ead .s. m̃a ñ rõ pbat oppositũ ar
guo ctr̃ ꝫ qa sic ex pte agentis diũsita
tis actuũ pcedẽtiũ ab agẽte mag̃ argu
it diũsitatẽ pncipioꝝ q̃ sũt rões agẽdi
quã diũsitatẽ ipoꝝ agẽtiũ q̃ pꝫ qa iõ
agẽs p diuersa pñª pducit diũsos effec
tus ⁊ tñ si ĩdiũsis agentibꝫ eẽt ead rõ
agẽdi ut ĩpr̃e ⁊ filio eadẽ uirtus gñã
tia iõ eẽt actus nõ obstãte diũsitate a
gẽtiũ ita a simili ex pte recipiẽtis diũ
sitatis receptoꝝ mag̃ debet arguere
diũsitatẽ rõnũ recipiẽdi q̃ diuersitatẽ
receptiuoꝝ ⁊ iõ si sola m̃ ẽ rõ recipiẽ
di formã ſꝫalẽ. ĩpossibile ẽ q̃ sit sola
rõ recipiẽdi quãtitatẽ. 2o sic se hꝫ ẽs
ĩpoª simpr ad recipiẽd formã ſꝫalem
q̃ ẽ actus simr g̃ ita se habet ẽs inpoª
ſꝫqd q̃ p iº p q̃ ẽ ĩpoª ſm qd habet ra
tõem recipiẽdi formã accidẽtalẽ q̃ est
actus ſm qd ſꝫ illud p q̃ ẽ ens ĩpoª ſꝫ
qd non ẽ sola m̃a q̃ ẽ poª pura simpr
ſꝫ m̃a simĩ cũ forma ſꝫali g̃ m̃a sola ñ
ẽ receptia quãtitatis ñ alicuĩ altĩ for
me accidẽtal̃. 3o adiõ illud cuĩ actual̃
ẽtitas depẽdet ex actuali ẽtitate recep
tiũ ſꝫiue l̃ effectiẽ ⁊ nõ eõ uerso reqrit
pse ĩſꝫo receptio ut recipit pfecõrẽ en
titatẽ actualẽ q̃ sit sua ẽtitas actual̃
ſꝫ quãtitatis ⁊ oĩe accñs sũt huĩ g̃ quia
dr̃ ꝯmece accidẽtia non sũt ẽtia ẽẽ. g̃
quãtitatis reqrit ĩsuo receptio pfecõ
reꝫ entitatẽ actualẽ quã sit sua ẽtitas
actual̃ ſꝫ sola m̃a nõ põt habere pfecõ
rẽ entitatẽ actualẽ cũ sit pura poª. ꝯx

sic se habet ēs p̄ accidēs ad ens s̄m se ita uio p accidēs ad uionē p se. s̄z ē ē p ac cn̄s p̄supponit ēs p se ḡ ois uio p accn̄s p̄ suppoit uionē p se. cū ḡ uio q̄titatis cū m̄a sit uio p accn̄s et uio m̄e cū fo᷑a sit unio p se. o᷑ q̄ q̄titas presupponit formā s̄bal̄ē ī m̄a et p᷑ r̄s sola m̄a nō ē rō recipiēdi q̄titatē. Ista ↄclusio ñ uz̄ eis ita difficil' pbat̄ tñ una rōe tali q̄ñcunq᷒ aliqd ē total' cā recipiēdi ali quē actū isto pōt ipsum p se recip̄e si sep̄at̄ a s̄bo et existat p se uerbi gr̄a qa q̄titas ē total' cā recipiendi colorē. id circo si q̄titas sep̄at̄ a s̄bo est receptia colo᷑ imo sep̄at̄ cū colore ut p᷒ ī sacr̄m to altaris. si ḡ forma s̄bal' eēt total' cā q̄l. q̄ñ aīa humana sep̄at̄ a corp̄e rema neret cū q̄titate et colore et aliis acci dētib᷒ q̄ nullus diceret ḡ aīa nō ē total' cā receptia q̄titatis. ↄ p᷑ oñs nec aliqua forma s̄bal' seq̄t̄ ḡ q̄ totū cōpositū sit illud. Opio comunis ↄ egidii. Hec pō nō uz̄ uera imo ostñdo q̄ cōpoitu᷑ ex m̄ et forma nō ē total' rō receptiua q̄titatis q̄ pbo᷑ medius p̄ sic actus ei dē rōis requirit necc̄io ī suo receptio rōē receptiuā eiusdē rōis s̄ eēntia hois cōpo sita ex m̄a et forma et eēntia celi cōpo sita ex m̄a et forma ñ s̄t eiusdē rōis ḡ rō total' receptia q̄titatis q̄ ē eiusdē rōnis ī hoīe et celo nō pōt esse eēntia eo᷑ ↄ poita ex m̄a et forma b. p᷒ q̄ de se corp̄a le ↄ icorp̄ale nō s̄t eiusdē rōis. a. p᷒ nā l᷒ id qd̄ recipit actus eiusdē rōis possit esse aliud et aliud ut p᷒ de hoīe ↄ equo recipiētib᷒ albedinem rō tñ recipiendi eiusdē rōis ē ī utroq᷒. s. sup̄ficies q̄ p

bat̄ qa īpossibile ē diu̇sa ut diuersa s̄t esse rōem recipiēdi aliq̄ eiusdē rōis ut s̄t eiusdē rōis. Sc̄o arguo sic sic se habet diuersitas actuū ad diuersitatē rōnū receptia᷑ ita se habet uitas ad uitatē rōis receptiui h᷒ p᷒. nā si uitas non ar guit uitatē nec diuersitas arguet diu̇ sitatē s̄ diuersitas actuū p eos arguit diu̇sitatē rōnū receptia᷑ ḡ uitas actu um arguit uitatē rōnū receptiua᷑ s̄ q̄titas ē una seu uius rōis ī omib᷒ ha bētib᷒ eā ḡ requirit rōem receptiuam eiusdē rōis ī oib᷒. s̄ba aūt cōpoita nō ē eiusdē rōis ī oib᷒ habētib᷒ q̄titatem ut dēm ē ḡ. 3° ad id rō total' recepti ua q̄titatis habet necc̄io esse extēsum p q̄titatē s̄ tota eēntia hois ↄposita ex m̄a et forma nō habet esse extēsum p q̄titatē ḡ tota rō receptia nō ē totū cōpositū a. huius p᷒ p eos. eo ē q̄ q̄ti tas ē total' rō recipiendi colorē habet esse coloratū pari ḡ rōe. rō receptia to tal' q̄titatis habet esse extēsum. b. p᷒ si tota eēntia hois cōposita ex m̄a et forma eēt extēsa. aīa itl̄ctia eēt extē sa cū sit forma s̄bal' corp̄is q̄ ē f̄lm. 4° si s̄ba cōposita ex m̄ et forma esset to tal' rō q̄l. seq̄ret̄ q̄ unū et idē ↄpoitū ex m̄a et forma esset p̄ncipiū q̄ ↄ quo respectu unius ↄ eiusdē quod f̄lm ē fal sitas cōsequētis p᷒ p b̄tm augustinu᷑ 7° de trinitate c° septio ubi pbat q̄ rela tō nō refert̄ qa esset p̄cessus ī infinitū ī relatōib᷒. illud aūt argumētū nichil ↄ cluderet. si unū et idē esset ul' posset es se p̄ncipiū quod ↄ quo respectu eiusdē oña nota ē de se nā ipsi nullā d̄ram po

nunt assignari it pn^9 qd et quo. cũ to
tũ cõpoitũ sit rõ receptia q̃titatis et
recipiẽs ipam g̃ 𝔄𝔩. ⁋ sic ex dc̃is te
nẽtiũ pma uiã diũsitas ex g̃ne differẽ
tiũ remoto reqrit diũsitatẽ ipsoꝝ re
ceptoruz ꝓpoꝝ s risibilitas ⁊ q̃titas
sꝫ g̃ne remoto differẽtes g̃ reqrũt ali
q̃ diuersa et ꝓpa receptia s ꝓpriũ et ĩ
mediatũ receptiuũ risibilitatis ẽ ñ ho
mis tota cõposita ex m̃a ⁊ forma g̃ to
ta ñ̃a hoĩs cõposita ex m̃a et forma ñ
erit pncipiũ imediatũ receptiuum q̃ti
tatis. tota rõ eoꝝ ẽ usqꝫ ad id qd dz
q ꝓpriũ et ĩmediatũ risibilitatis rece
ptiuũ sit tota ñ̃a hoĩs cõposita ex m̃a
et forma h aũt ꝓbo prõem p q̃ ipsi ꝓ
bãt q sola forma nõ ẽ receptia q̃tita
tis ñ põt esse. Arguit sic. q̃ncũqꝫ est
rõ totalꝫ recipiẽdi aliquẽ actũ isbo põt
ipsum p se recipe si sepat a sbo et p se
existat s aĩa itl̃ctĩa sepata acorpe non
dat nec recipit risibilitatẽ. nõ ẽ ẽ apta
nata ridere ul flere hmc^e g̃ aĩa itl̃ctĩa
nõ ẽ totalꝫ rõ receptĩa risibilitatis et
mlꝫto miñ m̃a sola p eãd rõe. sepata ẽ
aĩa am̃a nõ põt ridere ñ risibilitatẽ re
cipit. relinqꝫ g̃ q totalꝫ rõ receptĩa ipꝫ
ẽ tota ñ̃a hoĩs cõpoita ex m̃a et foꝛa
Nũc rñ^o ad rões alterꝫ opinis. Ad
pmã cum dz diũsitas actuũ g̃ne remo
to differentiũ 𝔄𝔩. dico q fl̃m ẽ si tales
actus cãent adiũsis agẽtib; ul abeodẽ
ꝫ diuersas rões agẽdi. Cuꝫ g̃ra adũtẽ
dũ ẽ q sic ex pte agẽtis id agẽs p eãdẽ
rõem agẽdi põt causare diuersos effec
tus ĩ diũsis sbis ut sol p eãdẽ calorẽ ɔ
dẽpsat lutũ et liq̃facit cerã imo q plꝫsẽ

ĩeo d passo põt causare diũsos effectus
ꝫ diuersas rões recipiẽdi. sol ẽ p eãdẽ
lucẽ illuĩat aerẽ et calefacit eũ sic tñ q
ĩ aere ẽ alia rõ receptĩa lucis alia calo
ꝝ. Ita a simili se hꝫ ex pte passi. unũ
ẽ ⁊ idẽ p eãdẽ rõem patiẽdi põt recipe
diuersos effectus ul actus differentes
g̃ne solũ q causent adiuersis agẽtib; ul
ab eodẽ p diũsas rões agẽdi. i. õ ẽ a o
repugnãtia ẽ unũ passum p unã rõem
recipiẽdi recipe diuersos effectus ul ac
tus. q̃m unũ et id agẽs p eãd rõem a
gẽdi cãre diuersos effc̃us ul actus. Di
uersitas g̃ actuũ receptoꝝ nõ arguit
necc̃io diuersitatẽ ĩ rõe receptia ñ ta
les actus cãrẽt abeodẽ agẽte p eãdem
rõem agẽdi uel a diuersis agẽtibus
p eãdẽ rõem si ũ tales actus cãrẽt ab
eod ul diuersis agẽtib; p diuersas rõ
nes agẽdi nõ oꝫ q sit diuersitas in rõe
receptiua ut dc̃m ẽ. sic ẽ ĩ ꝓpoito nam
agẽs ñ̃ale p aliã rõem foꝛmalẽ ĩtrodu
cit foꝛmã sbalẽ et p aliã q̃titatẽ. Ad
ꝫm sicut se hꝫ ens ipo^a simp^r ad reci
piẽd actũ sbalẽ dico q si li. sicut sit no
ta ꝓpõis ꝓpõ ũa ẽ. nã sic ens ipo^a sim
p^r põt recipe actũ simp^r ita ens ipo^a
ꝫ qd põt recipe actũ ꝫ qd. si aũt li sic
sit nota similitudis ñ̃al sic ꝓpõ ẽ fl̃a
nã ꝫm m̃am id ens q ẽ ipo^a simp^r est
et ꝫm qd s nõ eõũso uñ m̃ pma exclu
dit om̃e actũs ita ẽ ipo^a simp^r q ẽ ipo
tẽtia ꝫ qd nã illud q excludit actũ ꝫ
qd et põt ipsum recipe ꝫm qd et esse ĩ
po^a ꝫm qd. m̃a aũt sic accepta ẽ huius
g̃ 𝔄𝔩. id nõ ẽ totalꝫ similitudo it ens
ĩpotẽtia simp^r et ens ĩ po^a ꝫm qd qa

de se ē ipotētia simp^r nō pōt recipe ac
tū simp^r. hō é ē ipotētia ꝭ qd nō tam̄
ipo^a simp^2 et iō nō recipit actū simp^2
ñ appꝫ aliq̄ icōueiens q̄ potētia a^m
cuiꝰmōi ē potētia simp^a recipiat actum
minorē cuiꝰ ē actus ꝭm qd ꝑ capue cum
m̄a sit ipo^a utrōꝫ respectu illoꝝ actuū
gn̄e differētiū. Et cū dž ulti⁹ q̄ illud p
q̄ᵗ aliqd ē i potētia ꝭm qd nō ē sola
m̄a q̄a de se ē po^a pura. ℞ dico q̄ sola
m̄a nō solū ē ipotētia ꝭm qd ꝭ simul
cū h̄ ē ipotētia simp^a et iō pōt recipe
tā actū ꝭm qd q̄ᵖ actū simp^a ut dc̄m ē
nā q̄ᵖuis potentia q̄ ꝭm qd q̄ ē minor
de se nō icludat ise potētia simp^a que
ē a^m et min⁹ nō icludit maius potētia
simp^2 q2. a. icludit potētiā ꝭ qd q2. a
icludit minorē. Ad t̄tiū cū dž i^o cuiꝰ
actualꝭ ētitas ꝛc. dico q̄ actus nō depen
det sbiue a rōe recipiēdi ꝭ a sbo receptio
siue recipiēte sic̄ effectus alicuiꝰ agētis
nō depēdet effectiue a rōe agēdi ꝭ ab agē
te et iō lꝫ m̄a sit rō receptia q̄ᵖtitatis
ꝯpoitū tñ ē illud q̄ᵒ recipit q̄ᵖtitatem
Et iō sufficit q̄ totū cōpoitū dicat p
fectōrē entitatē actualē q̄ᵖ ipsa q̄ᵖtitas
et h̄ bn̄ cocedo ipi tñ deficit q2 nichꝭ
distigūt it̄ p̄nᵒ qᵒ z pricipiū qᵒ. Ad q̄r
tū cū dž q̄ uīo p accn̄s p̄suppoit uionē
p se dico q̄ rō ñ pbat q̄ rō receptia q̄ᵖti
tatis nō sit m̄a ꝭ stāte uione m̄e z for
me sbaꝭ pōt supueire q̄ᵖtitas ipsi com
poito p ipsā m̄am tamq̄ᵖ p rōem recep
tiam sicut uirtusꝰ q̄ stāte uione m̄e cū
forma pōt ipsum cōpoitū agere p for
mā tāq̄ᵖ p rōem agendi. arguit tñ ista
rō si aliqd cōcludit ꝯ t^e pōnem cōmēta
toris. s. q̄ q̄ᵖtitas nō precedit formam
sbalē i m̄a de h̄ aūt nichꝭ quo ad p̄sens
Ad q̄ntū qᵒ pbat q̄ sola forma sbaꝭ
nō sit totaꝭ cā ꝛc. nō oꝫ me respōdere
q2 h̄ bn̄ cōcedo et ēdo h̄ totalr̄ esse ū m
ut stati appebit. Iste ḡ moꝰ dicēdi ñ
uꝫ michi stare pp predc̄a. Est aūt alꝭ
moꝰ dicēdi alioꝝ doctoꝝ q̄ sola for
ma ē rō recipiēdi q̄ᵖtitatē et tñ aīa in
t̄ꝭctia nō extēdit q2 ei repugniat ex
tēdi uñ nō oꝫ ꝭm eos q̄ sbm q̄ᵖtitatis
sit extēsum modaꝭr ꝭ sufficit q̄ habeat
q̄ᵖtitatē sine mō extēsiōis ise et aq̄ᵖti
tate derelicto q2 ille moꝰ dereliq̄t sbo
q̄ntitatis qn̄ sbm ē extēsibile aīa aūt
huāna nō ē extēsibiꝭ. Probāt ḡ isti
duas ꝯclusiōes. pma ē q̄ sola forma ē
receptia q̄ntitatis. ꝭa ē q̄ nō ostāte h̄
aīa tñ humana nō extēdit p q̄ᵖtitatē
Probō p^e ꝯclusiōis. Prima ꝯclu
sio pbat sic. eēntialiꝰ depēdet oīs actus
ꝭm qd ab actu sim^a quā unus actus ꝭ
qd ab alio actu ꝭm qd. ꝭ uniꝰ actus ꝭm
qd. s. q̄ᵖtitatis ē p se rō receptia quoꝝ
dā alioꝝ actuū secūd qd puta coloris
ꝛc. ḡ actus sim^a q ē forma sbaꝭ ē p se
rō receptia oīum actuū secūd qd q̄ᵖuis
quodā ordie q2 unū presuppoit aliud
Secūda ꝯ^o pbat sic nō ē a^m repugnī
tia q̄ q̄ᵖtitas iformet aīam z tñ aīa ñ
extēdat quā q̄ᵖ aīa iformet sbm qu^iᵘ
et tñ ipsa nō extēdat. ꝭ 2^m ñ ē ipo^le
imo necēiū aliť nō pōt saluari q̄ aīa ñ
eēt extēsa. ḡ nec primū icōueiens. 2°
aīa cū m̄a facit unū secūd esse nō autē
cū q̄ᵖtitate et iō ē a^m unitas aīe cū m̄a
quā aīe cū quātitate. si ḡ possibile est

ꝙ aīa īformet q̄tū et tñ nō extēdat cū eo possibile erit ꝙ aīa īformaret a q̄titate et tñ nō extēdat p ea. Im p bō istē opiōis. Sed nec iste modus uꝫ sufficiēs et iō arguo ɔ̄ istas predictas cōclusiōes duas pordiem. q̄uis rōnes aducte cōt pmā opiōnē ꝓpte maiori cōcludāt ɔ̄ pmam cōclusiōem huī opiōis &c. et specialr tēia. reduco tñ ɔ̄ eos rōem q̄m faciebāt illi de prima opione. si aīa itētia eēt rō receptia q̄titatis seqret. s. ꝙ aīa itētia sepata acorpe separet cū quātitate ꝙ ē fl̄m. et confirmo istā ɔ̄nāꝫ qa magē uꝫ ꝙ rō receptia q minus depēdet asbo et pōt ñalr p se existere possit pse recipe actū cuī ē rō receptia quā illa rō recipiēdi q magē depēdet asbo et nullo mō pōt pse ñalr existere ꝭ aīa huāna qa pōt ñalr acorpe separi. nā seqē abalio sicut ꝑpetuū acorruptibili minus depēdēt a corpe q̄m quātitas asbo q ñalr non pōt p se esse siñ eo ḡ si quātitas asbo recipit actū eē erat rō receptia ī sbo. s. colorē ut pꝫ isacm̄to altaris. ḡ m̄to fortī aīa sepata recipet et retiñret quātitatē si ipsa ī cōpoito eētrō receptiua quātitatis ꝭ aūt fl̄m ꝭo cuicūqꝫ repugnat extēdi formalr et repugnat recipe q̄ntitatē formalr et imediate et pōns rōē receptiam quātitatis. ꝭ aīe huāe p eos repugnat extēdi formalr ḡ aⁿ nota nā cuicūqꝫ repugnat effectus formal q denecessitate seqē cām formalē eidē repugnat necc̄io recipe īmediate talem formā ꝭ esse extēsum denecessitate sequtur quātitatē ḡ &c. uꝫ ḡ ꝙ fa cōclusio

dārūt pmā. & ɔ̄uso et iō ista pō nullo mō ē possibilē. Rō aḋmotia eoꝝ. Ad pmū q̄n dz ꝙ eēntialē depēdet oīs actus fm qd abactu simpr q̄m unus fm qd abalio fꝫ qd dico ꝙ lꝫ oīs actus fm qd eēntialius depēdeat simᵉ et absolute abactu simr quā unus fm qd abalio fm qd potit tñ unus actus fm qd abalio actu fm qd depēdere et tñ isto mō nō oꝫ ꝙ actus fm qd depēdeat abactu simr etiā poito ꝙ quātitas ñ depēdeat aforma sbali sicut arōe receptia. depēdet tñ abea sic cū m̄ sic asbo totali recipiēte et ꝭ depēdētia ē aⁿ ḡ pᵃ qꝛ ꝙ lꝫ accñs eēntialius depēdet a sba q̄m abalio accñte cū ḡ color depender abaccidēte sicut arōe receptia. asba aūt sicut asbo ɔtigit aūt dz ꝙ dz qd eēntialius depēdet accñs asbo qd recipit ipsum quā a rōe receptia. Ad alias rōes pbātes secūdā cōclusiōem dico ad pmā cū dz ꝙ sicut aīa huāna recipit in quātitatio et tñ nō extēdit ita potit i eo recipi quātitas absqꝫ eo qd extēdatur nō ē simile nā lꝫ aīa recipiat ī m̄a quāta tam̄ quātitas nō ē rō recipiēdi ipsam forma sbalē et iō nō seqē si illa q cōtigūt ī 3ᵒ quoꝝ unū nō ē rō receptia altius ñ se afficiūt ꝙ illa quoꝝ unū ē rō receptiua altius nō se afficiat prīꝰ ē īpossibile. 2ᵐ oīo incōueniēs. Ad 2ᵐ cū dz ꝙ aīa cū m̄a facit unū p se et tñ ñ extēdit dico ꝙ m̄a ut facit pse unuꝫ cū aīa ñ icludit quātitatē alīt quātitas esset dentīnseca rōe sbe et ideo aⁿ unio esset anime cū quātitate si anima esset rō recipiēdi quātitatem quā sit anime

cū quanto eo ꝙ q̄tᵘᵐ ut sic nō ē recepti
uū aīe p se ꝫ sola m̄a nā m̄a ut p se fa
cit unū cū aīa nō includit quamtitatē

Opio ꝓbabil'. Iste moᵈ dicendi
ñ uz michi possibil'. Et iō adhuc ē alr
moᵈ dicēdi q uz michi ꝓbatior. s. ꝙ
sola m̄a ē receptia q̄titatis et h̄ patet
1° ꝑ ꝑ locū assufficiēti diuisiōe nā ex quo
ꝓbat ē ɔᵗ ꝑmā opiōem ꝙ cōpositū ex
m̄a et forma non pōt esse total' rō re
ceptia q̄titatis et ostēsum ē cōᵗ fam
opionē ñ ꝙ sola forma . seqr necc̄io ꝙ
sola m̄a sit total' rō receptia q̄titatis
2° 2o h̄ iō pz ex distictōe q̄ consueuit da
ri de accn̄tibȝ. s. ꝙ quedā accn̄tia secūt
cōpoitū rōe forme ut q̄litas q̄dā rōne
m̄e ut q̄titas. h̄ aūt distictō ñ haberet
ūtatē ñ rō receptia q̄titatis i ɔpoito
eēt ip̄a m̄a. 3o h̄ idē pz qa actus eiᵈ
3° rōis reqrūt i suis receptis. rōem recep
tiam eiᵈ rōis ut dicebat' ɔᵗ ꝑmā opio
nem. ꝫ q̄titas ē eīdē rōis i oibȝ haben
tibȝ eā et nichl' ē eīdē rōis i oibȝ q̄tita
tibꝫ nisi m̄a g° m̄a et nichil aliud ē rō
4° receptia q̄titatis. 4° sic se hȝ cōpoi
tū ex m̄a et forma adagere ꝑ formam
ita se hȝ adpati seu recipe per m̄am ꝫ
respectu cuiuscūqȝ actōis cōpoite forma
ē rō agēdi g° respectu cuiuscūqȝ passiōis
seu receptōis m̄a ē rō patiēdi ul' reci
piēdi et p ɔñs m̄a ē rō receptia q̄tita
tis. a. pz p comētatorē ꝫo de aīa. nā sicut
om̄e agens agit p illud p qd ē in actu
ita om̄e patiēs seu recipiēs patit' p id
p qd ē ipoᵃ ꝫ cōpoitū ex m̄a et forma
ē i actu p formā et ipoᵃ p m̄am g° sicut
se hȝ cōpoitū adagere p formā ita se

hȝ adpati seu recipe p m̄am. b. pz per
pħm 2o de aīa. nā p istā ꝓbatōem ꝓbat
aīam esse actū corporis qa ē rō et ꝑnci
piū agēdi. dicit ē omnē opatōem faci
m' p formā ꝫ ul' q̄titas ꝫm esse i deter
miatū ꝑcedat in m̄a formā sbalem ut
uult comētator i li° de sba orbis. l' for
ma sbal' ñ precedat q̄titatē i m̄a et h̄
nō obstāte ꝙ m̄a sit rō receptia q̄tita
tis ut q̄dā solempnes doctores dicūt
ñ ē ad ꝓpoitū ꝫ ad presens sufficit ꝙ
rō receptia q̄titatis sit m̄a. Occurrūt
tñ duo dubbia cōᵗ dc̄a. ꝑmū ē querit
nᵘᵐ sola m̄a erit sbm qd recipit q̄tita
tē ul' totū cōpoitū ex m̄a et forma si ᵈ
ē ꝑˢ seqr ꝙ unū et idē respectu eiusdē
erit ꝑnᵐ quo et ꝑnᵐ qd ꝙ ē ipoˡᵉ ut ꝓ
batū ē cōᵗ ꝑmā opionē. si deᵗ ꝫm seqr
ꝙ aīa itlc̄tia ē extēsa et q̄tᵃ. nā ꝓbatū
fuit cōᵗ secūdā opionē om̄e ꝙ recipit q̄
titatē ē foz̄alr extēsum. ꝫ si totū con
poitū ē illud qd recipit q̄titatē foz̄a
lr oz ꝙ aīa recipiat q̄titatē. nā da op
poitū sequet' ꝙ totū cōpoitū ñ recipiat
ꝫ solū m̄a. ꝫm dubiū ē qa ꝫm pħm
ītiō huis itligere ē ꝙ dā pati et tñ ꝫȝ
eū iꝫo et ītiō huius rō siue ꝑncipium
q̄ iō itligim' ñ ē m̄a imo ipsa aīa itlc̄ti
ua g° ꝫm ēqd nūc dicebat' iq̄rta rōe. s
ꝙ m̄a ē rō receptiua respectu cuiuslȝ
passiōis. Ad ꝑˢ dico. ꝙ aliqua conpe
tūt cōpoito rōe utriusqȝ ptis. aliqua ū
rōe unius ptis tantū. sentire ē uidere
ꝛ audire ꝛ sic de similibȝ actibȝ potētiaꝝ
organicaꝝ cōpetūt ipi cōposito rōe utri
usqȝ ptis qa nō possunt separi cū aliq
bus ptiū. ꝛ que sic cōpetūt cōposito cō

petũt ptib' ei' saltẽ p accñs. Informari
é ɔpetit cõposito tm̃ rõe alti' ptis .s.
rõe m̃e. eo é ipo q forma p se iformat
m̃am oz iformare cõpositũ. h tñ nõ
cõpetit cõposito rõe utrusq3 ptis aliť
aĩa sine foza ifozaret se ipsam quod ẽ
ipossibile et q h mõ cõpetũt cõposito
dicũť ue z pp̃e cõpetere conposito sic
tñ q nullo mõ cõpetũt alti pti. Infor
mari ẽ sic cõpetit cõpoĩto qd solũ ɔpe
tit m̃e z nullo mõ forme nã q iõ ifor
maret se ipsum ẽ oĩo ipoleͤ sic ẽ i ppo
sito. cõposito é cõpetit recipe q̃titatẽ
et esse q̃tũ et extẽsum ñ rõe utrusq3 s
rõe m̃e tm̃. z iõ sic cõpetere poterit es
se q̃tũ et extẽsum composito rõe m̃e
qd nullo mõ ñ p se nec p accñs cõpetit
forme. s. aĩe itl̃ctiue. Nec ualet si dicať
q idẽ diceret de om̃i forma s̃bali z p̃s
sequẽs q nulla forma s̃bal' erit extẽsa
h ẽ ñ seqť bñ nãq3 uolo q nulla forma
habeat esse extẽsum ĩq̃tũ esse extẽsuz
z q̃tũ cõpetit cõpoĩto tm̃ rõe alti' ptis
qa si sic h cõpeteret om̃i forme ɔiũcte
m̃e cũ qdqd cõpetat alicui ĩq̃tũ tale ɔ
petat om̃i tali s ẽ alia cã pret' istã rõm
cui' cõpetit aliis formis esse q̃tũ q nul
lo mõ cõpetit aĩe itl̃ctiue nec reperiť iea
s ẽ alie foze q̃te ñ qa cõpoĩtũ ẽ q̃tũ
rõe alterius ptis s qa educunť de poᵃ
m̃e quãte et extẽse ut apparebit ĩ s̃o ar
ticulo. h aũt. s. educi de poᵃ m̃e ñ cõpe
tit aĩe itl̃ctiue. z iõ q̃uis alie forme sit
extẽse ipsa tñ nullo mõ extẽdiť. Ad
secũdã rõem. Ad s̃ dico dico q itl̃igere
dupl' põt ad itl̃ctũ cõparari. recipiť ẽ in
eo s̃biue et cãť ab eo effectiue cũ sit actio
imanẽs z oĩs tal' actõ manet i agẽte s
pħm ix meͤᵉ. põt ğ itl̃ctio cõpari ad
itl̃ctũ ut recipiť i eo s̃biue et ut cãť ab
eo effectiue et iõ si intl̃ctio cõpať ad itl̃c
tũ ut ie o recipiť s̃biue sic itl̃ctus dz es
se ipoᵃ respectu itl̃ctoĩs nã õe recipiẽs
ut recipiẽs ẽ ipoᵃ ad recipiẽd aliť non
posset aliqd recipe si uo ɔpareť ad eũ
s̃m qd ab ipso cãť effectiue sic itl̃ctus ẽ i
actu respectu intl̃ctõis qa om̃e agens
agit ut ẽ actu h supposito dico ad rõez
cũ dicebať q intl̃igere ẽ q dã pati ɔce
do q p ut intelligere recipiť in itl̃ctu
s̃biue ẽ q dã pati ñ q̃cũq3 passio s solus
z receptio ut patebit postea deo dante
z ideo ut sic itl̃ctus rᵛ intl̃ctõis solum
se habet passiue z nõ actiue pp̃ qd dicit
com̃tator q sic m̃a prima ẽ in poᵃ ad
formas s̃sibiles sic intl̃ctus ad fozas
intl̃igibiles z uocat intl̃ctũ purã poᵃz
ingñz itl̃cium z cũ dicebať in arguẽdo
q m̃a ẽ rõ receptiua rᵛ cuiuscũq3 passio
nis intl̃igẽdũ sane sił3 q om̃e recipiẽs
ul' patiẽs habet m̃am p quã tãquã p rõ
nem receptiuã recipit ul' patiť. patiť ẽ
aliqd qa habet aliqd loco m̃e z iõ ĩ an
gelis s̃m doctorẽ nrũm ẽ aliqd loco
m̃e z iᵈ ẽ rõ recipiẽdi in ipsis siẽ illud
q ẽ in ipsis loco forme ẽ rõ agẽdi. rõ
ğ recipiẽdi intl̃ctõem in nob ẽ illud q
tenet locũ m̃e in ipso intl̃ctu z ideo nõ
seqť q m̃a uel materiale non sit ratio
receptiua rᵛ cuił3 passionis et h de p̃

Secũd' articul'. Quãtum ad s̃x
articulũ. s. utrũ omnes forme s̃bales
alie ab aĩa intl̃ctiua sint extẽse z quãte
ẽ m̃ltiplex modus dicẽdi. Ad clariorẽ

itelle͡ctū eoꝝ que dicet̄ ē aduītend̄ ꝙ ut
adpresens spectat totū dr̄ īplicat̄ s̄m
triplex genus ptiū. ē ē ꝙdā totū eēn
tiale cōpoitū ex ptibꝫ eēntialibꝫ sic s̄t
m̄a et forma ul' genus ⁊ dr̄a. ē aͦ to
tū potētiale seu ūtuale cōpoitū ex p ti
bꝫ seu diuīsis potētiis seu ūtutibꝫ. Est
aliud totū q̄titatiuū ꝯpoitū ex diuīsis
ptibꝫ q̄titatis. p̄ma totalit̄ nō cōpetit
aīe ꝯiūcte. qa ñ ē ꝯpoita ex m̄a ⁊ for
ma ñ ex gn̄e ⁊ dr̄a qa non ē spēs s̄ ps
spēi. s̄a totalitas q̄uis cōpetat aīe nō
facit ad ppoitū. nā māifestū ē ꝙ aīa s̄m
oīs suas potētias ñ ē iq̄lꝫ pte corp̄is
Et iō detali totalitate ñ procedit q̄ō p̄
sens. t̄tia totalitas ex ptibꝫ q̄titati
uis cōtinuis hꝫ locū ī ppoito nā q̄daꝫ
forme s̄t que h̄nt talē totalitatē p ac
cñs ut hꝫ albedo q̄ ūe hꝫ partes iusta
ptes. q̄titatis ⁊ iō albedo tota ñ pōt es
se iq̄lꝫ pte q̄titatis ⁊ ad istū itelle͡ctū re
ducit̄ p̄ns q̄ō. q̄r adm̄ articulum. s.
ut̄ alie forme ab aīa itelle͡ctiua sint isto
mō extēse aut q̄lꝫ eaꝝ sit tota ītoto ⁊
tota iq̄lꝫ pte corp̄is. Ad q̄ō dicūt a
liq doctores ꝙ nulla forma s̄bal' extē
dit̄ extēsiō e m̄e nec ē q̄ta p̄se nec per
accñs. s̄ ꝯo pbat̄ dup̄r. p̄ sic si aliq̄ for
ma s̄bal' eēt extēsa ul' extēderet̄ rōne
sui ul' rōe s̄bi īquo recipit̄ ñ rōe sui qa
forma dese ē īdiuisibil'. Itē qa extēdi
rōe sui ē ppū quāti ñ rōe s̄bi īquō re
cipit̄ qa īmediatū s̄bm forme s̄bal' ē m̄
p̄a q̄ dese nec ē q̄ta nec diuisibil' ḡ nul
la forma s̄bst antial' ē q̄ta nec extēsa
2e sic nulla forma cui' esse ē iq̄lꝫ pte
corp̄is ē q̄ta ul' extēsa p se ul' p accñs

s̄ cui' lꝫ forme s̄bal' esse ē iqualꝫ p̄te cor
p̄is cui' ē forma. ḡ nulla forma s̄bal' ē
q̄ta ul' extēsa p̄se nec p accñs. a. ē nota
p̄se. b. pbat̄ qa ñ esse cuiꝫ forme s̄bal'
eēt iqualꝫ pte corporis q̄lꝫ ps ignis ñ
eēt ignis et q̄lꝫ ps aque nō eēt aqua ꝙ
f̄lm ē ḡ. Hec aūt pō ñ pōt stare ⁊ iō
arguo ꝯt̄ eā dup̄r. p̄ sic illa forma que
didit̄ diuīone corp̄is ē extēsa saltem
p accñs s̄ forme corpoꝝ iaīatoꝝ et ī
aīatoꝝ didunt̄ diuīone corp̄is ḡ saltē
tales s̄t extēse p accñs. a. ē nota dese qa
diuīo nō pōt cōpetere ñ quātitati. b.
pbatur deformis corp̄um iaīatoꝝ qa
talia corpa diuidūt̄ ipte eiō rōis ꝙ ñ
posset esse nisi forme istoꝝ diuiderēt̄. de
formis aīatoꝝ pꝫ p ph̄m dicētē ꝙ plā
te et aliq̄ aīalia decisa uiuūt tāq̄ habē
tia aīam unā q̄dē actu pl'es aūt poten
tia. 2e sic si illud ꝙ miū uz̄ iesse iest
et illud ꝙ mag̃. s̄ miū uꝫ ꝙ aīa s̄sibilis
et uegetatīa sint extēse q̄ forme iaīa
toꝝ et tñ s̄t ut pbabitur stati ꝯt̄ s̄am
opiōnē. Rō ḡ ad rōes alti' opiōnis
et p̄ redūco eas cōt̄ eos. nā si p̄ ͣ rō ali
q̄d excluderet pbaretur ꝙ m̄ nullomō
eēt quāta sic si m̄a eēt quāta siue extē
sa ul' extēdretur rōe sui ul' rōe s̄bi in
quo recipitur. nō rōe sui qa de se p eos
m̄a nec ē quāta nec extēsa nec rōe s̄bi.
nō ē recipitur īaliquo s̄biue s̄ alia reci
piūtur īip̄a nullo ḡ mō m̄a ē extensa
q̄ō f̄lm ē. Et iō dico ꝙ ista rō pcedit
ex īsufficiēti diuīone. nō ē extenditur
forma p aliquā istaꝝ cāꝝ s̄ qa ē s̄bꝫ q̄
titatis ul' ps quātitatis l' qa educitur
ꝯpoͣ m̄e ut postea patebit. Reduco ī

ẜam ↄtˢ eos ni si illa rō aliqd̾ coclude
ret ꝓbaret̾ ꝙ nulla forma accn̄al' eēt
extēsa ⁊ accipio.a.suā ⁊ adoo.b. ꝟ cuiˢ
lꝫ forme accn̄al' essē ē iq̄ualꝫ ꝑte corꝑis
cuiˢ ē forma ģ.b.ꝓbat̾ sic ⁊ sua. naꝫ si
eēntia cuiꝫ forme accn̄al' ut albedinis
n̄ eēt iq̄lꝫ ꝑte albi q̄libꝫ ꝑs albi nō eēt
alba ꝙ fl'm ē.et iō dico ꝙ ista rō sic ꝑa
ꝓcedit ex isufficiēti diuione ni posito
ꝙ i q̄lꝫ pte ignis non eēt forma ignis
tota totalitate q̄ᵗitatis de qua nūc lo
qr.adhuc q̄libet ꝑs ignis eēt ignis et
q̄lꝫ ꝑs aque eēt aqua et i q̄libet ꝑte cor
ꝑis eēt ꝑs forme sic i q̄libet parti albi
ē ꝑs albedis .⁊ si cōtigeret ignē diui
di i duas ptes forma ī̃ diuideret̾ i duas
sic albedo ista igʳ pō nō uꝫ sufficiens.

Alia opio. ¶Et iō ē aliˢ mod' dicen
di alioꝝ doctoꝝ.s.ꝙ int̾ formas ſba
les sole forme iaiatoꝝ sꝫ extēse ⁊ q̄ᵗte
ꝑ accn̄s nulla aūt forma aiatoꝝ n̄ ꝑse
n̄ ꝑaccn̄s ē extēsa n̄ q̄ᵗta qd̾ ꝓbat̾ q̄du
plr̄.ꝑ sic qn̄ receptū supat n̄am recipiē
tis recipiēs nō ītbit ad se receptū ꝟ ꝯo
triˢ e ↄuūso receptū ītbit ad se recipiēs ꝟ q̄
libet aīa ē forma ſbal' ⁊ sꝫ egrediēs cō
ditōes m̄e ⁊ supans eā ģ aia nō ītbet̾
ad cōditōem m̄e ⁊ iō licet anima reci
piat̾ i m̄a qua ita nō oꝫ ꝙ sit q̄ta siue
extēsa.b.nota ē dese aⁿ uꝫ nota ꝓtan
to qa ipsᵉius n̄ pōt ad n̄am suā trahe
re ꝑfecius. 2ᵉ oīs forma q̄ᵗta ꝑse uꝉ ꝑ
accn̄s equalr̄ respicit ⁊ denoiat totū et
partes sic ꝑꝫ de aqua ⁊ de igne ⁊ de cōsi
milibꝫ ꝟ nulla aīa denoiat equalr̄ totū
⁊ partes qa nō q̄libet pars aial' ē al' si
cut q̄libet pars ignis ē ignis ģ nulla

aīa ē q̄ta siue extēsa siue ꝑ se siue per
accn̄s. 3º ad idē nulla forma q̄ᵗta ꝑ
accn̄s reqrit diuūsitatē iꝑtibꝫ ꝟ aīa q̄cū
q̄ꝫ reqrit diuūsitatē ipartibꝫ i suo ꝑfec
tibili ģ minor ē de se nota aⁿ ꝑꝫ qa ↄ
dº quāti siue extēsi ē habere partes
eiˢdē rōis ⁊ per ↄn̄s nulluꝫ tale reqrit
diuūsitatē ipartibꝫ. 4ᵒ sic oīs foꝛa
q̄nta per se uꝉ per accn̄s habet easdē
operatōes itoto uꝉ inpartibꝰ nulla aīa
hꝫ easdē oꝑatōes itoº ꝉ i oibꝰ ꝑtibꝰ ģ mi
nor ꝑꝫ qa q̄libet aīa habet diuūsas oꝑa
tōes idiuūsis partibꝰ sui perfcibil' aⁿ ē
nota ⁊ nō pōt dari istātia exᵗᵒ ꝓpoitū
ꝑistas easdē rōes ꝓbāt isti doctores ꝙ
forme ſbales corpoꝝ iaiatoꝝ sꝫ quāte
et extēse per accn̄s ꝑº qa nō superāt cō
ditōes m̄e.sꝫ ē totalr̄ m̄ales.2º qa eq̄
lr̄ denoiant totū ⁊ partes.3ᵗio qꝛ non
reqrūt diuūsitatē ipartibꝰ sui perfcibil'.
4º qꝛ h̄nt easdē operatōes itoto uꝉ in
oībꝫ partibꝫ ut ꝑꝫ i igne.auro i ossibꝰ
⁊ possunt formari iiiᵒʳ rōes ꝑ dcis op
poite. Hec opio ↄfirmat̾ per bt̄m augu
stinū i liº de imortalitate aīe caº 8º qd̾
ī̃ ꝓbat̾ experimto.dicit eꝙ si umis pū
geret̾ iuna parte ret̾het se totū ꝙ non
eēt n̄ aīa tota sentiret ⁊ tota eēt i illa
parte ⁊ ꝯn̄s i q̄libet parte ⁊ ꝑ h̄ uꝫ ꝙ
nō extēdat̾ cū corpore Itē h̄ uꝫ de iten
tōe sua i libro de q̄ᵗte aīe ubi dicit ꝙ spe
cies i ocl'o nō extēdit̾ qꝛ si extēderet̾
quāto corpus esset maiˢ tāto faceret ibi
maiorē spēm ⁊ sm̄ h̄ esse posset aliqd̾
corpus ita magnū cuius spēs nullo mō
posset recipi i ocl'o qd̾ ꝑꝫ esse fl'm si aᵃ
spēs insꝑu nō extēderet̾ multo miū de

bet extēdi ꝓus et si sensus nō extēdit nec aīa sensitia extēdit ꝫ ꝑ ońs ñ aliq̄ alia aīa qa nulla cā appet iaia sētitiua q̄re ñ vbeat extēdi mag̃ ꝗ ꝗcūqꝫ alia aīa. In ꝓbō opionis. Ista aūt opinio ꝗuis sit magnoꝝ doctoꝝ ñ uꝫ ūa ꝫ iō arguō ɔ̄ eā 4. ꝓ sic. si aīa sensitiua ꝫ uegetatia nō extēderēt ꝑ se nec ꝑ accńs seq̄ret ꝙ plāte et aīalia bruta essent imago dei. ońs ē flm ğ falsitas ɔsequētis pꝫ ꝑ mgām sentētiaꝝ dist ic tōe itia isuo ꝓbi ꝓbat ꝙ imago dei q̄ rēda ē ieo ꝙ excellētiē ihoīe ońa ꝓbatur ꝑ btm augustinū ifmōe deimagie ubi dicit hoīem esse adimagiem dei qa aīa huāna ē tota itoto ꝫ tota in q̄lꝫ ꝑte. queadmod deus ē totus itoto mūdo ꝫ totus iqualꝫ ꝑte mundi. si ğ aīa sensitia et uegetatia nō sīt extēse ꝫ q̄lꝫ earum eēt tota intoto ꝫ tota iq̄lꝫ ꝑte seq̄ret ꝙ plāte ꝛ eēnt ad imaginē dei qd̄ ē absurdū. 2o ille forme q̄ne dicūnt diuiōne corpis extēdūt extēsiōe ipsius et diuisio solū cōpetit q̄to et extēso ꝫ aīa uegetatia et sensitia aliūm ipsoꝝ dicūt ad diuisiōē corpꝝm ğ. b pꝫ ꝑ pħm ꝫo huiꝰ dicēte ꝙ plāte et animalia quedā decisa uiuūt tāq̄ exn̄te in hus aīa actu qdē una poᵃ ūo plꝫes ꝫ ɔfirmat nā aīa q̄ ē iq̄libet ꝑte decisi ł ē ibi pdecisiōem uł ꝑ nouā ğnatōem nō pōt dici ꝙ sit i ꝑ nouā ğnatōem qa i ñ appet aliꝙ ğnans. diuidēs ē nō ē generās nā ad diuisiōnē ꝑse seq̄t corruptō et nō ğnō. Itē om̄em ğnatōem ꝑcedit aliq̄ alterō ꝫ i tali diōne nō precedit alterō q̄ consueuit precedere talem

ğnatōem aiatoꝝ et iqualꝫ ꝑte aīis decisi nō pōt esse aīa ꝑnouā ğnatōem relīq̄t ğ ꝙ sit i ꝑsui diōnem. tertio sic om̄is res peᵃ et simpʳ ꝑticularis ꝫ corpalꝫ ē capax seu capacitatis q̄ ꝑse ꝫsimplicit iē incoditōe corpeitatis ꝫ om̄is forma generabiliū et corruptibiliū excepta forma rōali ē peᵃ ꝫ simpᶻ corporalꝫ qa nulla ipsaꝝ ē ñ pōt esse ꝑ ñam ñ incorpe cuꝰ sīt per se ꝑtes ğ oīs foꝛa sbalꝫ ē q̄ta uł extēsa saltē ꝑaccńs precꝫ aiam rōnalē de qua uꝫ extendatꝫ patebit statī infeq̄nti articulo. 4. ad idē om̄s forme educte ꝑ eēntiā de poᵃ m̄e extēdūꝫ et sīt q̄te saltē ꝑ accńs ꝫ om̄s forme ñales excepta aīa rōali sīt huiꝰ ğ. b. nota ē dese. a. ꝓbatꝫ qa om̄is forma que recipitꝫ tota intota m̄a et ꝑs inꝑte m̄e ē q̄ta et extēsa ꝑ accńs ꝫ om̄is forma educta ɔpoᵃ m̄e ē huiꝰ qa om̄is forma que educitꝫ depoᵃ m̄e. educitꝫ necēo tota detota m̄a, et ꝑs ēꝑte m̄e et ꝑ ońs om̄is talꝫ forma recipitur tota intota m̄a et pars inparte m̄e. Et ista uꝫ michi melior rō que possit fieri adistā conclusiōem accipitꝫ ꝑmedio cām extēsionis. nā educi depoᵃ m̄e ē extensiōis cā et ē deintēnōe doctoris nři fratris egidii li. ꝓ distinctōe octtua perquā ꝓbat ꝙ om̄s forme sbales alie abaīa rōnali sīt q̄te et extēse per accńs qa educūtꝫ de potētia m̄e. anima rōalꝫ minime qa nō educitur depoᵃ m̄e. Instātia. Inpugnatur tam̄ ista rō aq̄bꝫdā et uꝫ eis ꝫ imponere duplicē defectū. ꝓ uidētur dicere ꝙ ista rō inse non cōuenit. ꝫo dicūt ꝙ cōpetit ꝙ debet ꝓbare. primum

sic pbāt sic forma educitur de potētia
mē passiue loquēdo. ita educitur de po
tētia agētis actiue loquēdo z forte ue
rius. Sz nō dicimꝰ ꝙ de alia et alia pte a
gētis educatur alia et alia pars forme
Sz de toto agēte siue gen̄rāte tota for
ma ꝗ nō debemꝰ dicere ꝙ tota forma e
ducatꝰ de tota mā z ps de pte mē uz ꝗ
eis ꝙ prefata rō nō cōcludat. Sm ūo p
batꝰ sic qa rō fratris egidii pbat ꝙ for
ma sit extēsa paccn̄s qa de alia z alia p
te mē educitꝰ alia et alia ps forme. et
ita supponitꝰ formā hēe ptē et ptē. Sz
formā habere partē z ptē ē ipam esse
extēsam. supponit ꝗ ista rō formā esse
extēsā Sz B ē ꝙ qritꝰ ꝗ petit ꝙ debet p
bare. Respōdeo ad istātiā. Hus tn̄
nō obst itiby dico ꝙ rō illa ē optia si bn̄
itlligatꝰ etiā respōdeo ad ipugnatōnes
pdcās. Ad pmā cū dz ꝙ sic forma edu
citꝰ de poᵃ mē passiue loquēdo ē. dico
ꝙ. li. sicut si sit nota eqlis necessitatis
ūa ē ppō qa si forma debet reduci d po
tētia ad actū equ e necciū ē ꝙ educatꝰ d
poᵃ agētis actīe sic ꝙ educatꝰ de poᵃ mē
passiue. unū ē nō sufficit sine alīo si au
tē itlligatꝰ li. sicut nota absolute. et ōi
mode similitudis ppō ē falsa nā qa n̄
eod mō pre existit i utroq non educitꝰ
eod mō ab utroqz. sic ē forma pexistit
i potētia actīa agētis ꝙ suū fieri et suū
esse st sepata a tali potētiaᵛ Sz i potētia
passiua mē sicut pre existit suū fieri et
esse ꝙ cōseqtꝰ ad fieri ꝙ st cōiūcta cū ipa
potētia et iō n̄seqtꝰ ꝙ diuisibilitas for
me nō accipitꝰ Sm diuisibilitatē poten
tie actīe aqua ut dcm ē ē sepata ꝙᵛ ad
esse et ꝙᵛ ad fieri ꝙ nō debeat sumi
Sm diuisibilitatē potētie passiue cui nece
saria ē cōiūcta Sm esse et fieri et iō rō
nō ōt. mutat ē modū necessitatis imo
dū similitudis ut appet ex dcis. Ad
Sm cū dz ꝙ rō. petit pncipiū siue suppo
it qd debet pbare. nego. z cū p b atꝰ qa
uidebatꝰ illa rō supponere formā habe
re ptē et ptē et p cōsequens supponit
formā esse extēsam dico ꝙ si illa bene
itlligatur nō supponit formā habere pē
et p ōn̄s nō supponit esse formā extēsaz
supponit tn̄ ista rō tāq̄ coitꝰ concessum
ꝙ mā decuꝰ potētia educitꝰ forma neces
sario sit diuisibilꝰ et extēsa ita ꝙ si eēt
idisibilꝰ oīo nulla forma posset de ea e
duci B aūt supposito pbat fratꝰ egidius
doctor nz ꝙ forma hz ptē et p ōn̄s est
diuisibilꝰ et extēsa qa ꝙ educitur de disi
bili et extēso i ꝙᵛ diuisibile ē. accitᶜ es
se mō i diuisibili Sz qd educitur de extē
so mō diuisibili. educitur totū de toto
z ps de pte z p ōn̄s ē diuisibile z exten
sum. ad ꝗ ē qd supponitur i rōe docto
ris nr̄i et ad ꝙ pbatur ut pz ex dcis
et iō rō n̄ petit pncipiū ut ei iponebātꝰ
remanet ꝗ i uigore suo. Pro ad rōes
altꝰ opionis. Restat nūc respōdere
ad rōes alterꝰ opionis. Et pᵒ reduco rō
nes ōtᵃ eos. nā si pma rō aliqd cōclude
ret sequeretur ta magna incōueientia
Primū esset ꝙ mā nō eēt diuisibilꝰ nec
extēsa. Sm eēt ꝙ nulla forma sbalꝰ eēt
extēsa ꝙ ē flm et cōtᵃ eos. Tertiū ꝙ quāti
tas recepta i sbo ōpoita ex mā et fozā
eēt i diuisibilꝰ similꝰ z nō extēsa. H oīa
st icōueniētia ꝗ ꝙ aūtb seqrētur appet

ꝑ formã rõis ſue et arguitur. qñ recep
tũ ſupat ñam recipiẽtis recipiẽs nõ t̃
hit receptũ ad naturã ſuã ſ; potiꝰ ecõ ũ
ſo. ſ; aĩa ſupat m̃am et cõditões m̃e g°
aĩa t̃hit m̃am ad ñam ſuã et nõ ecõ ũ
ſo. ſ; ña ipſius aĩe ẽ ꝙ ſit idiuiſibilꝭ ꝛ i
extẽſa ꝑ eos g° m̃a que t̃hetur ad ñaꝝ
et cõditõem aĩe erit idiuiſibilꝭ et extẽ
ſa tota rõ ẽ eoꝝ pȝ igᵗ primũ icõueni
ens. Secũdũ ĩ ꝑ eãdẽ rõem euidẽt̃
ſeqꝛ. accipit eãdẽ .a. ꝛ iferꝛ .b. ſ; q̃libꝫ
forma ſbalꝭ ſupat ñam et ↄditiõm m̃e
g° nulla forma trahet adↄditiõm m̃e.
et poñs ꝗuis recipiat in m̃a ꝗnta. nõ
erit extenſa ſine ꝗta. tota rõ ẽ ſua ꝑt
.b. q ẽ uera euidẽt. c̃tum ẽ. n. ꝙ q̃libet
forma ſbalꝭ ẽ ꝑfcioꝛ ipa m̃a ꝛ ſupat eꝰ
ñam cũ m̃a ſit pura poᵃ. et forma ſbalꝭ
q̃cũqꝫ ſit actus. ꝯ huiꝰ actus aũt ſemꝑ
ſupat ñam poᵉ q̃re ꝛc. Zᵐ inↄueniens
manifeſte apparet. nam ſi receptũ qᷣ
ſupat ñam ↄcipientis trahit ipſum ad
ñam recepti et recipiẽs qᷣ ſupat ñam
recepti trahit adſe ñam recepti cũ con
poſitũ ex m̃a et forma ſbali ſupet na
turã ꝗtitatis ſeqꝛ ꝙ cõpoſitũ trahit
ꝗtitatẽ adſui ↄditõem et ſic cũ tale ↄ
poitũ q̃ tñ ẽ ↄña ſua nõ ſit extẽſum t̃
hit q̃ntitatẽ ad ſui conditõem et reci
pit eã tali mõ ꝙ nõ erit extẽſa q̃re ꝛc
iſta g° rõ nilꝭ cõueit ut pȝ ex dcis. Rñ
g° ad rõeꝫ ꝛ dico ꝙ rõ imaginaꝛ ꝙ for
ma ſbalꝭ nõ hẽat eſſe ꝗtũ et extẽſum ſ;
qꝛ recipiꝛ i extẽſo et ꝗto h aũt ẽ ſlm
nã forma q̃cũqꝫ ſbalꝭ nõ hꝫ eſſe ꝗᵐ niſi
qꝛ educiꝛ ↄpotẽtia m̃e ꝗte et extẽſe
ut declaratũ ẽ i q̃rta rõe cõtꝰ ꝑdictã opi

nioẽ rõ igᵗ iſta accipit ñ cãm ꝑ cã. Sꝫa ĩ
rõ põt ſimiltr reduci cõtra eos nã ↄſtat
ꝙ forma imagis nõ equaltr ↄnoiat to
tũ et ꝑtes et tñ ẽ quãta paccñs ſic ipſi
cõcedũt. Dico g° ad rõem ꝙ forma ꝗtũ
cũqꝫ ſit extẽſa ſi ex ſui ꝑfecõe cõpetũt
ẽ diuſe opatões quas nõ põt elicere ꝑ
unũ organũ ñ ꝑ unã poᵃꝫ organo affi
xã. oꝫ ꝓꝑ diuſitatẽ potẽtiaꝝ et orga
noꝝ ꝙ diuſimõe ↄnoiet ꝑtes et totũ
forme aũt iaĩatoꝝ q ꝓꝑ ipfcõem ſuam
ñ hñt has diuſas opatões nõ idigẽt
bus diuſis iſtrumẽtis ñ diuſis potẽtiaꝫ
et iõ eodẽ mõ ↄnoiat totũ et ꝑtes a °
g° ꝓpõ ñ ẽ ſimpᵗ uã cũ dẽ ꝙ oĩs for
ma equaltr reſpicit et ↄnoiat totũ et ꝑ
tes. In ↄductõ aũt pꝗ ꝓbaꝛ iſufficiẽs ẽ
Sꝫtia rõ põt ĩ reduci cõtꝰ eos qꝛ nilꝭ
ꝓhibet illud ꝙ ẽ ꝗtũ paccñs reqrere
diuſitatẽ iꝑtibꝰ ſic pȝ euidẽt ↄ forma
imagis et iõ dico ad rõem ꝑ iterpetra
tõem. a. ꝓꝑ cãm ſupradcãm inſolutõ e
ſtati preterita. Et cũ ꝓbaꝛ qꝛ cõditio
quãti ẽ habere ꝑtes eiſdẽ rõis dico ꝙ aĩ
ma nõ reqriꝛ diuſitatẽ ꝑtiũ iquãtũ eſt
q̃nta ſine extẽſa ſ; iquãtũ ꝑfca icõpa
tõe ad formas iaĩatoꝝ et iõ aliq̃ foꝛa
extẽſa reqrit diuſitatẽ i ꝑtibꝫ aliq̃ uõ
ñ et eodẽ mõ ẽ dicẽdũ ad tertiũ. iſta ẽ ſtãt
i ſimilꝭ vꝫ ꝙ aliqua forma ſit extenſa et
tñ in diuſis ꝑtibꝫ ſuſceptibilꝭ diuſas hꝫ
opatões ꝑ diuſas potẽtias rõe ſue per
fcõis. Ad cõfirmationẽ ĩ bti augu
ſtini dico ꝙ auguſtinus i libris ſupꝰ al
legatis loqꝛ iuqrẽdo et ñ aſſerẽdo ſic
pȝ ituẽti dca ſua i libris predcis et iõ
Rñ ad rões ul ꝓbatões. Expimẽtũ ẽ
ↄuerme ñ

dume n̄ duicit. qa hᷓ aīa ūmis n̄ sentiat tota s̄ aliq̄ ps strigit tn̄ ꝑ colligacōnē membrorum adinuicē. Ad pbatonē 2ᵃᵐ dico q spēs recepta i ocl'o ē q̄ta z extē sa. et iō ita poss; eē magnū corp q eius spēs tota n̄ poss et recipi i ocl'o n̄ uisus ess; ita acutus q uideret rē i q̄tuq; distā tiā. nam sic spēs augm̄tat ad augm̄tū obiecti ita diminuit ad istātiā ei qa cū res uisa uideat s̄b angl'o sic res mag; di stat q uz ab ocl'o ita āgul' s̄b quo uz ē strictior. Alia opio. Hec aūt opio q̄uis plus accedat ad ūitatē q̄ pma n̄ tn̄ uz sufficiēs. iō ad huc ē ali mod' di cēdi. s. q aīe alium pfcōrum que diuisa n̄ uiuūt n̄ pse n̄ p accn̄s st q̄te. oīa aūt aīata et iaīata q s̄m sui dionē uiuunt hn̄t formā s̄balē q̄tā paccn̄s. Assump tū pbat quatū ad ambas ptes. Prima ps assumpti sic pbat ille forme que n̄ didūt dione corpis nō extēdūt exten siōe corpis. s̄ aīe s̄fitie alium pfecōrum que dīsa nō uiuūt n̄ diuidūt dione cor pis g̃ n̄ extēdunt extēsiōe corpis. a. pz. qa oīe q̄m pse ul' pacci dns ē natū diuidi inptes. cū diuisio pse opetat q̄ti b. nota ē dse. 2ᵃ ps assumpti supdci sic pbat oīe qd diuidit i ptes eius dē rōnis ē q̄m pse ul' paccidens. qa sic diui di solū cōpetit quāti ul' quāto s̄ oīs forme s̄bales corpum iaīatorum et ī aī matorum que decisa uiuūt st hui utpz per phm ilz a quare Ꝛc. hec aūt pō quāuis magis accedat adūitatē quā aliq̄ alia 2 nō tn̄ ē uera quātū ad illud q ponit q aīe alium pfcōrum q decisa nō uiuunt nec pse n̄ paccidēs st quāte z quāuis cō

tra istā positōem directe cōcludāt om nes rōes facte sup adducte cōtra fam o pionē imediate recitatā excepta fa ra tōe Instātia Argo tam̄ otra eā uᵃ rōe tali poita cā estēsiōis sufficiēti iq̄ s̄cūq; formis denecessitate seqt exten sio eī dē s̄ q̄cūq; ponat cā extēsionis ialiis formis s̄balib; ita pfecte repit in aīa s̄fitia aliū pfcōrum que dcisa n̄ uiuūt sic i illis g̃ Ꝛc aᵒʳ nota ē dese minor p bat nā si dicat q ille forme extēdunt qa simt cū m̄a st s̄ba q̄titatis pari rōe dicerent de istis si uo dicat q ido extē dūt qa recipiūt i m̄ extēsa eodē mō et i' te recipiūt i m̄a extēsa si uo dicat q ideo extēdūt qa educūt de poᵃ m̄e qa ista uz esse precipue rō hn̄t ī s̄ dāe de dcīs aīab; qa ī ipse educūt de poᵃ m̄e nulla g̃ cā remanet ialiis formis s̄bali b; ꝑ quā extēdit que n̄ repiāt i aliis aīab; citra aīam itl'ctiam. dico g̃ quātū ad istū articulū q oīs forme s̄bales corpū iaīatorum et queb; aᵃ aīa abaīa in tl'ctia extēdūt cū corpe et st q̄te pacci dēs. Terti articul'. Queritur ntrū aīa itl'ctia cōiuncta corpi extendatur extensione corpis et q̄uis ūitas isti ar ticuli satis posset haberi ex precedēti b; q eā itl'igo qa tn̄ qdā cōtradicūt o clusiōi doctoris nr̄i quā cdo esse ūeram Jd circo ponā p̄ eorum opionem cū moti uis suis. 2ᵒ ponā olusiōem quā cre do esse uerā cū rōib; qbus moueor et 3ᵗⁱᵒ respōdebo motiuis cōtrie opiōis Opio quorūdā. Dicūt g̃ qdā q aīa itl'ctia ē oīo extēsa p accn̄s queād modū q̄cūq; alia forma iformās m̄am

hec aūt opio ꝓbaꝛ sic. ꝑ oīe sēm ꝺne
cessitate affi² suo acc̄ñte ipsum īforman
te ꝭ cōpoitū ex m̄a z forma ē ꝑse sēm
q̄ntitatis ꝙ totū cōpoitū affir ꝑ q̄ntitatē
affici aūt ꝑ q̄ntitatē ē extēdi ꝑ eā ꝙ eēn
tia ho is cōpoita ex m̄a et forma ē ex
tēsa ꝙ nō posset esse nisi aīa q̄ ē ītegralꝭ
ꝑs eēntie ipsius eēt extensa. a. ē nota
qa eius opposita ē im possibilꝭ. īpossibi
le uiꝺeꝛ ꝙ aliqꝺ sīt m ꝑ se informeꝛ ali
quo acciꝺente et nō afficiaꝛ eo. b. ꝓbaꝛ
dupli². ꝑ. qa q̄ntitas ē ꝓꝑa passio cor
pis ꝺ gn̄e sbe. ꝭ corꝑ ꝺ gn̄e sbe diꝛ ꝯpo
sitū ex m̄a z forma ꝙ cum ꝓꝑa passꝭ io
sbiectie recipiaꝛ i ꝓꝑo sbo. seqꝛ ꝙ cōpo
sitū ex m̄a z forma sit ꝑ se sēm q̄ntita
tis. 2a ꝓbaꝛ h. b. qa oīe acc̄ñs reqrit
sbm iactu. cū ē acc̄ñs sit actus ꝭm qꝺ re
quirit po^as ꝭm qꝺ ꝭ q̄ntitas ē acc̄ñs so
la m̄a nō ē sbm iactu ꝙ sbm q̄ntitatis
nō pōt esse sola m̄a. uꝭl igr sola forma
erit uꝭl erit totū cōpoitū qdquid ꝺtur
habetur ꝓpoitū. Secūda rō alioꝝ.
Secūdo sic qdqd recipiꝛ ī aliquo re
cipitur ꝑ modū rei recipiētis z ñ ꝑ mo
dū rei recepte. ītio huꝭ ꝭ aīa ītꝭctia re
cipiꝛ ī m̄a quāta et extēsa cū sit actus
corꝑis nō cuiꝭcūqꝫ ꝭ phici organici. cor
pus aūt phicū et orgaīcū ē quātū z ex
tēsum ꝙ aīa ītꝭctia erit quāta et extē
sa. Tertia rō alioꝝ. Tertio si aīa
huāna nō eēt quāta z extēsa seqreꝛ ꝙ
hō ꝑ se nō eēt quātus ꝯñs ē fꝭm ꝙ fal
sitas ꝯñtis ꝓbatur. nā qdqd ꝯpetit ꝑse
supiori cōpetit ꝑse oībꝫ cōtētis sb eo
ꝑꝫ ꝭ corpi ꝺ gn̄e sbe cōpetit ꝑse esse q̄n
tū ꝙ esse quātū cōpetit ꝑse oīi cōtēto
sb corꝑe ꝭ hō ꝑ se cōtinetur sb coꝑe ꝙ
ꝯñs ꝑꝫ qꝛ quidqd cōpetit homini ꝑse
sibi cōpetit ꝑ formā ꝑ quā ē hō. ꝙ ē nō
cōpetit homini ꝑ formā ꝑ q̄ ē hō nō ꝯ
ueīt sibi ꝑse ꝭ si aīa humana nō eēt q̄n
ta siue extēsa ñ pōt ipi homini ꝑ ipsā
esse quātū cōpetere ꝙ ñ esset ꝑse quātus
Quarta rō alioꝝ. 4° ī quocūqꝫ ē
sbm ieo sīt ꝓꝑetates illꝭ sbi qꝛ sbm nō
sepatur a sua ꝓꝑetate ñ ecōuꝭso ꝭ oīs
po^e aīe sīt i eēntia aīe sic ꝓꝑetates ipꝭi
aliꝭ aīa nō opareꝛ ꝑ eas si ꝙ aīa eēt
īqualꝫ ꝑte corpis sequitur ꝙ oīs po^e
eēnt i qꝫ ꝑte corporis et sic uisus eēt
ipeꝺe et auditus ī manu qꝺ ē fꝭm. 5°
Illud qꝺ ꝭm se totū ē i aliquo ꝭm nilꝭ
sui repitur ex. t. ꝭ extra qualꝫ ꝑte cor
poris repitur aliqd aīe cū ī qcūqꝫ appe
at oꝑatō uite. ꝙ aīa nō ē tota ī qualꝫ
ꝑte corpis. 6° si aīa eēt tota ī toto et
tota i qlibꝫ ꝑte seqretur ꝙ unū et idē
simlꝭ moueretur et quiesceret opposita
quiete illi motui ꝯñs ē fꝭm ꝙ falsitas
ꝯñtis ꝑꝫ qꝛ ipo^le ē duo opposita silꝭ es
se ī eoꝺē ꝯñs ꝓbatur nā si aīa eēt tota
simlꝭ ī manu et ī peꝺe moueretur ꝑ acci
dēs ad motū manꝭ z quiesceret ꝑ acc̄ñs
peꝺe quiescente ꝭ aūt ipo^le ē. 7° pona
tur ꝙ aliquis nascatur sine manu et ei
postea addatur ꝑ miraculū et fiat ma
ñ animata qꝛ ꝗr anima pre existens
aīabit nouā manū qꝛ ētū ē ꝙ nō infun
ꝺetur noua anima illi manu qꝛ iā non
eēt ꝑs illꝭ aīꝫ ꝭ potius eēt ꝑse alꝭ aut
ꝙ aīa ꝑsistēs mouebatur localꝛ ad aī
miōū noui ī manū aut ꝑ extēsiōem su
am attiget ipsam nō ꝑ motū localē qꝛ

tal' motus non cōpetit aīe. Itē q̄ӧ mouet' localr dimictit aliū locū et sic oꝫ q aīa tendēs admanū uiuificanӧ dimicteret alias ptes quasaū uiuificabat qӧ ē icōueiens ğ relīqt' p extēsionem incipiat uiuificare ipam manū qӧ non
8° posset esse n̄ aīa extēderet' ğ. 8° ablato eo i quo ē tota aīa necc̄io, auffertur aīa. ꝭ ablata una pte corpis nō auferē aīa ut pꝫ de se. ğ non erit tota iq̄lꝫ pte et p ɔn̄s n̄ in aliqua alia. 9° sic. si aīa
9° eēt tota i q̄lꝫ pte corpis sequeret' q simul ꝛ semꝫ eēt i infinitis ptiꝫ et p ɔn̄s i infinitis locis ɔn̄s ē flꝫ qa repugnat finito esse i ptibꝫ siue locis īfinitis ɔn̄a pꝫ. qa ptes corpis cōtinui sūt īfinite ꝭꝫ
X° p̄bm li° phicoꝝ. X° et ultimo sic. si aīa eēt iqualꝫ pte corpis huāi seq̄ret' q q̄lꝫ ps hois eēt hō ɔn̄s ē flm ğ ɔn̄a pꝫ qa cū hō sit hō p itlctiam aīam necc̄io ubi ē tota aīa itlctia iӧ erit hō q ē ipossibile. ¶ Opio ūa. Ista opio nō uꝫ michi uera iӧ teneo ɔclusionē oppoitā s. q aīa itlctia nullo mō sit extēsa qӧ
1° pbo aliqbꝫ rōnibꝫ et auctoritatibꝫ. Primo sic. si aīa itlctia eēt q̄ta l' extēsa sequeret' q eēt educta de pō^a m̄e ɔsequēs ē flm. imo erroneū ğ ɔn̄a pꝫ. nā tota causa extēsionis ē educi ӧ pō^a m̄e
2° q̄pte et extēse ut declaratū fuit i ꝭo articulo huiꝰ questionis. Secūdo om̄e extēsum ē unū actu et mlta i pō^a. ꝭ ē itligimꝰ noīe extensi sicꝰ pꝫ p p̄bm 2° huiꝰ dicētē q alia q̄dā decisa uiuūt tāq̄ existēte i eis aīa actu una pō^a uo plēs nū et celū ē mltū i pō^a q̄m ē ex n̄a q̄titatis ꝭ aīa equi et cuiꝰlibꝫ aliis pfecti ē mlta i pō^a q̄m ē de se quamuis repugnet diuidi ad diuisiōem corpis ꝑꝑ pfectā dispositōem q̄ reqrit i corpe ut dcm ē supꝰ si aūt aīa humana sic ē u^a q nullo mō plēs ğ n̄ plēs i pō^a alr ꝭ de n̄a sua n̄ repugnaret diuidi et per
ɔn̄s n̄ corrūpi qӧ ē flm. Tertio nullū purū spirituale pōt esse q̄m siue extēsum aīa itlctiua ē pe^2 spiritual' ğ. b pꝫ p beatū augustinū sup illo ūbo genesis 2°. fecit deus hoīem de limo terre et spirauit ifaciē eiꝰ spiraculum uite ubi dicit spirauit. s. spiritū ꝭ ē aīam ꝛ mathei spš qdē pmptus ē caro aūt infirma glosa spš. i. aīa et ad galathas caro cōcupiscit aduſus spm et ecōuſo a^m pbat' sic. q̄ncūq aliq ſbm cōdi diꝰ alti ſbo ex oppoito q̄m passio adequata uni ſbo repugniat alti tātū ecōuſo ꝭ spirituale et corporale condi diꝰ ex oppoito diuidit' ē ſba icorpeū et incorpeum ꝭ ē ispirituale ꝛ corpalē. ꝭ esse extensum siue corpeū ē passio adeq̄ta ſbe corpee. icorpeitas ē passio adeq̄ta ſbe spiritual' ğ q̄tum repugnat ſbe corpali icorpeitas tātū repugnat ſbe spirituali esse copum siue extēsum. ꝭ i corporeitas siue icorpeum totalr repugnat enti corpali ğ esse corpeum ꝛ extēsum totalr repugnabit ēti spiritua
li cuiꝰmodi ē aīa itlctia. Quarto nullū supra se cōuersiuum pōt esse extensum. ꝭ aīa rōal' cōuti' supra se ipsam ğ a^m pōit pculus ppositōe. xv. ubi dic' q om̄e supra se cōuersiuū ē simplex ꝛ impribile mi^m ꝭ pꝫ p eū ppositione eaӧ. intelligit ē aīam se ipsam et uult

5° se ipsam. Quīto si aīa itl̃ctiua eēt ex
tēsa sequeret̃ q̄ intl̃ctus nō eēt inmix
tus ⁊ imal̃ ꝯn̄s ē fl̃m et cōtᵃ pħm 3° huiꝰ
ḡ ꝯn̄a pʒ qa aīa nō dr̄ imal̃ qa n̄ cōpo
nit̃ ex m̄a. sic ē oīs forma eēt imal̃ n̄
ꝰ dr̄ inmal̃ qa nō ē in m̄a qa hᵒ ē fl̃m
dr̄ ḡ inmal̃ qr̄ nō afficit̃ accidētibꝫ q̄
secūt̃ cōpoita rōe m̄e et p ꝯn̄s nō extē
dit̃ extēsiōe m̄e. Ꝑo qa q̄ᵗitas ē mal̄ꝰ
⁊ corporalꝰ accn̄s oibꝫ alijs accidentibꝫ
et p cōsequēs q̄ afficit̃ q̄ᵗitate mag̃ est
corpeū ⁊ corpale et m̄ale q̄ᵐ qd̄ afficit̃
alijs accidētibꝫ. Ꝭsi aīa afficeret̃ albedi
ne eēt alba. totalr̄ eēt mal̃ et corpal̃ ḡ
m̄lto fortiꝰ hᵒ haberet si afficeret̃ quā
6° te et eēt extēsa. Sexto et ultimo si
aīa itl̃ctiua eēt extēsa cūcorpore seque
ret̃ q̄ intl̃ctus noster coartaret̃ ad co
gnoscend̄ sola p̄ticularia ꝯn̄s ē fl̃m ḡ
falsitas cōsequētis pʒ qa si itl̃ctus sic
eēt artatus itl̃ctus nō eēt intl̃ctus in
mo mag̃ s̄sus. nā p hᵒ precipue cognos
cit̃ d̄zam ītᵉ intl̃ctū ⁊ s̄sum ꝯn̄a pʒ qa
id qd̄ ē extensum nullo mō abstrahit
ab hᵒ et nūc. et p cōsequēs qdq̄d recipit
p̄ticularit̃ recipit ḡ hᵒ cōclusio confir
Aug.ᵉ mat̃ p btm augustinū liᵒ de spū ⁊ aīa
ubi dic̃ sic. Nūc deus ubiq̄ ē totus ito
to orbe ⁊ in oīmi c̄atura sua. sic aīa ubi
q̄ ē tota in toto corpe suo ⁊ ī oīmi p̄te
sua tāq̄ inquodā mūdo. Itē anselm̄ p
Anselm solog̃ xiii. ca. dic̃ q̄ aīa ē inq̄lꝫ p̄te tota
nult ē q̄ aīa et q̄libꝫ sp̄s c̄atus sit ccun
scriptus iquātū nō pōt esse ubiq̄ sicut
deus icircūscriptus i quātū totus pōt
esse itoto uno corpe ⁊ in q̄libet p̄te to
Aug.ᵉ tus. itē idē dicit beatus augustinus

inquodā t̄moē de inmagine sicut dc̄m
fuit inprecedēti articulo. Ꝑro a rōes
alteriꝰ opionis. Restat rēspōdere ad
rōes alteriꝰ opiōis. Ad p̄ᵐ cū dr̄ q̄ cōe Ad 1m
s̄bm afficit̃ suo accn̄te ⁊c. dico q̄ s̄bm in Ad 3m
formari aliquo accn̄te pōt intl̃igi du
plicit̃. uno mō q̄ informet̃ rōe utriusq̄
p̄tis. alio mō q̄ informet̃ tātūmō rōne
alteriꝰ p̄tis sic supᵃ fuit ostēsum si p̄mo
mō iformet̃ uāe ꝑpō eomō quo assum
mit̃. si aūt ꝭo mō nō oꝫ q̄ illud qd̄ cō
petit toti uere dicat̃ de p̄te n̄ illa rōne
q̄ cōpetit ipsi toti uū si al̃ sit albū n̄ se
q̄t̃ q̄ aīa sit alba qa albedo nō cōpetit
aīali rōe utriusq̄ p̄tis et iō cū cōpositū
sit s̄bm q̄ᵗitatis et informet̃ ea solum
rōe alteriꝰ p̄tis ut dc̄m fuit supᵃ nō oꝫ
q̄ aīa extēdat̃ ⁊ sit q̄ᵗta s̄ sola m̄a. p
batōes aūt minores nō s̄t cōtᵃ me conce
do ē q̄ quātitas sit ꝑpa passio corporis Ad 4m
de gn̄e s̄be nō tn̄ rōe utriusq̄ p̄tis s̄ tm̄
rōe altius p̄tis. s. m̄e. Secūda ꝰ ꝓbō
nō facit ad ꝓpositū nā siue quātitas p̄
cedat formā s̄balē siue non sufficit mi
chi q̄ informet cōpositū rōe m̄e ⁊ non
rōe utriusq̄ p̄tis ut declaratū ē supra
Ad t̄m cū dr̄ qdq̄d recipit̃ ī aliquo ꝰ Ad 2m Ad 5m
dico q̄ nō ē ꝑpō ita intl̃igēda q̄ recep
tū spoliet̃ oīmi mō ꝑpo et cōsequatur
oīmem modū recipiētis iste intl̃ctus e
uidēt ē s̄l's s̄ debet illa ꝑpō sic intl̃igi si
licet q̄ receptus cōseq̄t̃ modū recipien
tis adquē ē inpoᵃ ul̃ q̄ s̄ nō repugnat
ex n̄a sua ūde aqua bn̄ recipit figurā ua
sis qa s̄ nō repugnat recipe talē modū
s̄ non recipit colorē ipsius qa color ua
sis s̄ repugnat et adeū nō ē in potētia

aqua similr dicēdū ē de aīa itellectiā.s ē in
trīsice et d̄ñā sua repugnat extēdi qa
ē sba per spiritual' ñ educta de po^a m̄e
et iō poito q aīa recipiat' i m̄a q̄ta nō
oz q ipsa sit q̄ta sine extēsa. Ad ter
tiū dico q hoiem ēē p se q̄tū sine extē
sum pōt itelligi dupr.uno mō q sit p
se quātus rōe utriusq ptis. Alio mō
sit p se q̄tus rōne alteri' ptis si h mō
itelligit' cōcedo q hō ñ ē p se q̄tus ut pz
i solutōe pmi argumēti.si uo s'o mō ne
go ɔñam.ad pbatōem cū dr q qdq
coueit homini p se ɔpetit s' p formam
p quā ē hō dico q uerū ē si cōpetit s' rō
ne utrisq ptis.nam qd sic cōueit alicui
pncipali' cōueit s' p formā q̄ p m̄am.
s nō hz ūitatē si solū cōpetit s' rōe al
terius ut puta rōe m̄e q ñ sic cōuenit
toti solū ɔueit p m̄am et qz sic ē de q̄
titate iō ñ ɔueit. Ad q̄rtū ɔcessa for
ma rōis dico q poe orgaice q st' i deter
minata pte corpis et nō i qualz ñ st' p
petates aīe s toti' ɔpositi.uñ aīa sepa
ta ñ habet pp̄e illas potētias.ñ ē ē in
ea uisus ñ auditus pp̄e nec formalr et
ideo ñ oz q ubi sit tota aīa i sint oēs
poe. Ad q̄ntū dico q a^ld ēē i aliquo
pōt itelligi duplr l' tplicit.nā m'tiplex
ē mod' eēndi.in.ad p̄sens tñ aliqd ē i
aliquo sic locatū i loco ul' sicut forma
i m̄a.a.ppō hz ūitatē i bus que st' i ali
quo sicut locatū i loco.i^d ē q s'm se to
tū ē i loco s'm nil' sui ē ext^a locū s non
habet ūitatē de bus que st' i aliquo sic
forma i m̄a ul' sicut sup' i inferioribō
ē totalr et pfecte ē i quolz pticulari ho
mine qa lz sup' cōtrat' ad iferius non
tñ didit' ut dcm ē supra in h articulo
qōnis et tñ nō seqt' q s'm nl' sui sit i
aliquo pticulari imo i quolz pticulari
hoie reperit' totalr.sic ē g̃ i ppoito et
iō ista a^o ñ ē ūa ñ cū additōe ut puta
si dicat' illud qd s'm se totū ē i aliquo
tāq̄ i ppo et totali pfectibili s'm nichl'
sui ē extra illud et tūc cōcedit' ppō s
ñ facit ad ppoitū.aīa ēt h mō solum ē
i toto corpe et ideo bñ uolo q ext^a to
tū corpus nichl' sit aīe. ad sextū cū
dr q i possibile ē q rō moueat' ꝛc.dico
q aīa nō mouet' p accñs ad motū ptis
s solū ad motū totius et iō rō ñ ɔueit
ul' dicēd' q mouet' p accidēs ad motuz
ptis et qescit p accidēs ad qetē ptis q
escere aūt p accidēs et moueri p accidēs
nō opponūt' s qescere p se et moueri p
se opponūt'. ad septimū cū dicebat'
si aliquis nasceret' sine manu ꝛc dico q
i illa manu ēēt aīa que pre existebat i
toto corpe nō tñ p extēsionē nec p mo
tū localē sui s p uionē et ɔtractōem p
tis ad totū sine p motū alterius. s.to
tius.unde illa ppō solū habet ūitatē
i bus que st' i aliquo tāquā i loco.nō aūt
in bus que st' in aliquo sicut forma i m̄
ul' sicut supius i inferiori et uniu'salr i
sta ppō ē falsa informis que nō exten
dunt' cū corpe in quo st' sicut app3 eui
dēter in luce.nā sicut ad diuisionē cor
poris in quo ē lux nō didit' ipsa lux s
tota remanet in pte remanēte ita ad a
gumētū noue ptis nō sequit' q lux augu
mētet' extēdat' ul' localr moueat' s so
lū requirit' unio et cōtractio ptis ad to
tū et ita ē de aīa sicut ē decisa pte aīa

Ad 3m

Ad 4m

Ad 5m

Ad 6m

Ad 7m

desinit esse i illa absq motu locali. sic addita pte icipit ibi esse absq motu locali sic ꝙ accidit nutrimento q̃re ꝛc. Ad octauū cū dr ablato eo iquo aia ē tota ꝙ dico ꝙ illa ꝓpo solū h; ueritatē i hus que sūt i aliquo sic locatū i loco. nō autē ī hus que sūt i aliquo sicut forma in materia uel sicut supiꝰ in inferiori. amoto ē sorte nō amouetur hō simꝛ qa nō solum ē in illo s; i omib; alijs haberet tū ista .a. ueritatē cū additōe si dicat ablato eo inquo solo ē aia aufert aia tūc nō ē ad ꝓpositū qa iꝺ inquo solo ē aia nō est ps s; totū. Ad nonū cū dr ꝙ si aia esset tota iqualib; pte sequeret ꝙ eēt in infinitis ptib; q uellet tenere ꝙ cōpositum ē ꝯtiūū ex idiuisibilib; et resoluit i indiuisibilia rō nl̄ cōcluderet imo assummeret fūm s; qa h̄ nr̄ fuga dico ad rōem ꝙ ꝯuis i ꝯtiꝰ nō sit dare miniaz ptē fm ꝙ̄titatē. ē tū dare minimā ptē nālr siue fm spēm sicut p3 p pħm ꝑ pħicoꝝ et qa aia nō iformat ptes nt ꝙ̄titas s; magis ut nales idcirco ñ seqt esse ptib; ifinitis ul' posset dici ꝙ ē aliquod icōuemēs aiam esse iinfinitis ptib; i actu n i sicut ifinite ptes inpoᵃ ꝑ ar. nō arguit ꝯtiūū esse ifinitū ita ꝙ esse in infinitis ptib; inpoᵃ nō arguit aiam esse ifiniti. Ad ultimū cū dr ꝙ sequeret ꝙ quelibet ps hois esset hō nego consequētiā qa lz aia sit tota in qlib; pte essentialr nō ē tū iqlibet pte potētialr sicut p3 in solutōe quarte rōis mō aia totalitate potētiali facit totū al' ul' totū plitā ul' totū hominē ul' pōt dici ꝙ ñ sequit ꝯuis aia tota sit in qlibet pte corꝑis humani non tū quelibet ps corpis humani ē hō qa licet tota aia sit i qualibet pte nō tū e sic meo ꝙ ꝑficiat et informat ꝑ ē ꝑficit et informat cōpositū et qa ptes sūt i toto ꝑaᵒ ꝑficit ipsas ptes i ordine ad totū. ad h̄ aūt ꝙ aliq o sit al' ul' hō o3 ꝙ sit pmū pfectibile ab aia et iō nō o3 ꝙ ps alis sit al' siue ps homis sit hō p3 igꝛ quo mō. Ad rōes pncipales. ad primū cū dr in.b. et qdqd sit de ea dico ad.b. ꝙ aia itl'ctiua nō ē imediatū receptiuū ꝙ̄titatis ñ rō receptiua ipsius sic p3 i ꝑ articulo. Ad ꝓbatōem cū dr qñcūq3 aliqua cōtraria ꝛc. dico ꝙ uūm ē si illꝰ fm sit mediū iter tertiū et pmū ꝙ sit rō receptiua tertii i ipo ꝑ. z sic p3 exēplū positū si aūt fz nō sit rō receptia tertii s; solū precedat ipsum i pmo nō o3 ante ꝯuis aia precedat albediem in cōposito non tū ē alba q2 nō ē rō receptiua albedinis sic ē i ꝓposito qa sine q̃titas precedat formā sbalē uīrīa. siue ecōuerso ut assummit inarguēdo forma tū sbal' non ē rō receptia quātitatis ut declaratū ē. g' non cōueit. ad fm dicē ꝙ uegetatiua z sensitiūa ut sūt distincte ab anima intl'ctiua fm quē modū nō cōtinent in ea. sic non repugnat eis extēdi qa educūt de poᵃ materie queadmodū alie forme males in quātū uero cōtinēt in intl'ctiua z sūt ab ea indistincta nullo mō extēdūt nec p se nec p accñs sic ñ ipa aia intl'ctia in q̃ cōtinēt g' ꝛc.

Consequēt q̄rit utꝝ anima intellectiua distinguat realr a suis potētijs et uꝛ ꝙ ñ anima intellectiua

ē imediatū pncipiū sue opatōis ꝓprie
ḡ nō distiguit realr a suis potētus. cō
sequētia nota ē aīs ꝓbat qa si aīa non
posset esse pncipiū suaꝝ opatōnum nisi
mediāte poª aliqua disticta a se realr
pari rōe nō posset esse pncipiū suaꝝ po
tētiaꝝ n̄ mediāte q̄dā alia ūtute l' poª
et sic eēt ꝓcessus in infinitū iū̄tutib; siue
potētus qd ē icōueniēs. stādū ē ḡ in pꝰ
.8. q possit esse pncipiū mediatū sue o
patōis. 2o si illd qd magis uꝫ iesse
nō inē et id qd minus. ſ mag uꝫ q aīa
sēsitiua distiguat realr a suis potētus
ꝙ itl'ctia et tn̄ n̄ distiguit ḡ assumptū
ꝓbat qa ſm phm 2e de aīa. si ocl's eēt
al' poª uisā eēt aīa ei sine forma qd n̄
eēt ūum nisi aīs eēt idē qd poª uisiua
si ē poª uisiua eēt qdā accn̄s sup addi
tū aīe phs male argueret quare ꝛc. In
cōtrariū arguit qa oīs effectus imedia
tus assimilat sue cāe. agēs ē semp iten
dit ā assimilare passum ſ effectus in
mediatus poᵉ itl'ctiue ē accn̄s puta ac
tus itelligēdi ḡ poª intl'ctiua erit ac
cidēs si aūt sic ḡ realr distiguet ab aī
ma sic accn̄s a sba. In ista qestiōe ta
sr uidēda. pmū ē i gn̄ali ut forma sba
lis possit esse imediatū pncipiū sue opa
tōnis et h̄ uꝫ tangere pmū argumētū
ſz ut aīa uegetatiua realr distigua
t a suis potētus ꝛ h̄ tāgit ſm argumētū
tertiū qd querit qō pncipal'. Pri
mū articul'. Quārū ad pꝰ dicūt mlt
ti doctores q forma sbal' possit esse in
mediatū pncipiū sue opatōis nā cū h̄ cō
petit forme accidētali mlto fortiꝰ cōpe
tet forme sbali q ūe dicūt qa sicut al

tatio elicit imediate a forma accidēta
li ita ꝛ gn̄atio q̄ dic simplicē mutatio
nē ē imediate a forma sbali. sicq i tali
actōe nō mediat irōe istrumēti forma
accidētal'. Hec aūt ↄlusio ex dcis eoꝝ
ꝓbat quadrupl'. pma sic ieēntialr ordi
natis sicut ifimū mediū ꝛ supprēmuꝫ
qdqd cōpetit ifimo ꝛ suppmo debet ꝗ
conpetere medio ſ forma accidētal' et
forma sbal' ꝛ deus sr ad iuicē ordinata
sic ifimū mediū ꝛ supprēmū ꝛ ipi deo
cōpetit agere imediate p eēntiā sui a
liꝰ eēt cōpositus. forma accn̄al' ꝗ hꝫ h̄
id aliꝰ eēt ꝓcessus i infinitū i formis
accidētalib; ḡ agere imediate necessa
rio debet cōpetere forme sbali cū teneat
mediū i ista. Et cōfirmat ista rō qa
id qd cōuēit pfectissimo enti quale est
deus mag debet cōpetere ei qd magis
appiqat ipsi deo ꝙ ei qd mag distat
ab eo. ſ deus p se ipsum imediate ꝛ sua
eēnª ē ā rō agēdi ut dēm ē. cū ḡ h̄ cō
petit calori se ipso agere qa non agit
mediāte alia forma mlto fortiꝰ debet
cōpetere forme sbali que ꝓpiqor ē do
ꝙ sit calor q̄re ꝛc. 2o qn̄cūqꝫ aliqua sr
eēnª ordinata sicut supiꝰ ꝛ iferiꝰ. sic ma
ḡ pfectū ꝛ miꝰ pfectū. qdqd ē pfectō
nis i inferiori ꝯ miꝰ pfectō totū illd ē
i supiori ꝛ mag pfectō aliꝰ mag pfectū
eēt minus pfectū q ē oppoitū i adiec
to. ſ forma sbal' ꝛ forma accn̄al' sic sr
ad iuicē ordiata ꝙ foꝛa sbal' ē supior
ꝛ pfectōr forma accidētali et forme ac
cidētali cōpetit esse imediatū pnꝰ sue
actōis ut ꝓbatū ē i pma rōne ḡ multo
fortiꝰ debet h̄ competere forme sbali.

3° qm̄ ex aqua debz generaari ignis uel
forma sbal' ipi' ignis iducit formā sba
lē i m̄a aque ul' ipse calor q̄ ē forma ac
cidētal' ei' non pōt dici f̄m ḡ pmū. as
sumptū pbat'. nā si calor ignis iducit
formā sbalē i m̄a aque aut h̄ facit ppa
ūtute aut ūtute alt'i' nō ūtute p ppa q̄a
tūc ageret ultra suā spēm n̄ ūtute al
t'i' utpote ūtute forme sbal' ei'. s. ignis
q2 nil' agit ūtute alt'i' n̄ q2 motū abeo
sit sic securis monet' acapēre ul' nisi re
cipiat aliq̄ uirtutē abeo sic agētia n̄a
lia dicūt' agere ūtute dei q̄a recipiūt ab
eo ppas formas et uirtutes per quas
agūt calor aūt nō recipit ignis muta
tōem ut p3 dese n̄ ī uirtutē aliquā. q2
tūc de illa uirtute cū eēt accn̄s quereret'
sicut de calore et sic eēt pcessus i infini
tū nō igit' agit calor ī uitute forme sba
lis ignis ḡ reliq̄t' q̄ forma sbal' ignis
īmediate iducat formā sbalē in m̄a aq̄
4° ōme agēs assimilat sibi passum cū ḡ
ignis calefaciat z igniat. calefacere erit
a calore ignire ul' generare ignē seu in
ducere formā sbalē ignis i m̄a aq̄ uel
alt'i' erit a forma sb ali ipsius ignis et
pōt sic formari rō id ē pncipiū imedi
atū actōis ī quo gn̄ans assimilat' gen
to et pcie i genratōe unica. s' i tali gn̄a
tōe gn̄ans assimilat' geito i forma sba
li forma ḡ sbal' erit īmediatū pncipiū
actōis. In pbatō ist'i' opionis. Hanc
aūt opionē ad presens nō teneo. nō ē
n̄z michi dc̄is ph'orz ɔsona. arguo igit'
cōt' eā quatuor. p̄ sic i eēntial'r ordina
tis nō ē t̄nsitus de extremo ad extre
mū n̄ p mediū s' ista ta se hn̄t p ordinē

s. ens p se stās. accn̄s manēs. z accidēs
fluēs ḡ ipossibile ē trāsire ab ēte p se
stāte ad accn̄s fluēs n̄ p accn̄s manēs qd
ē mediū iter ista duo cū ḡ actus sine
opatio ē accidēs fluēs z forma sbal' p
se stās et ipsa po' siue forma iherens
rei sit accidēs pmanēs. forma sbal' nō
poterit agere siue opari nisi mediāte
forma accidētali siue potētia que me
diū ē iter ista sic accidēs pmanēs i ter
p se stās et accn̄s fluēs a' et mi' ui
dent' note de se et p ɔn̄s tota rō hāc rō
nē tāgit doctor n̄z q̄libet 3° qōe de
cima. Et idō ɔfirmo eā sic accn̄s uariabi
le semp ē isbo mediāte accn̄e iuariabi
li exēplū de motu q̄ ē imobili p q̄ ptita
tē s' actus siue opatō ē accn̄s uariabile
et iē mediāte potētia ḡ po' erit accn̄s
iuariabile et forma sbal' p ɔn̄s n̄ erit i
mediatū pncipiū sue actiōis q̄a media
bit potētia que ē accidēs q̄dā et inua
riabile. 2° Ro sic ōme istrumētū in q̄tum i
strumētū ē. b3 aliq̄ opionē que s' nō cō
uenit ut res ē s' calor ē istrumentum
ignis et calefacere et alterare cōpetit s'
ut res ē q2 cōpetūt s' ut res calor ē ḡ
aliq̄ alia opatio cōpetit s' ut istrumen
tū ē s' exceptis istis ignis nullā aliā h3
opatōem nisi generare ignē siue indu
cere formā sbalē ignis in m̄a ḡ gn̄atio
sbe siue iducere formā sbalē in m̄a con
petit calori ut istrumentū ē ignis m'
et mi' patēt. 3° Tertio iter agēs z patiēs
debet esse cōtactus si ḡ ignis p suā for
mā sbalē causaret ignē i aqua inmedia
te aut tāgeret aquā p suā formā sbalē
īmediate i tali gn̄atōe tactu mathe'co

ul' tactu eentiali ul' phico et nali non
tactu mathematico qa tal' otactus nō
ē iter res nales n̄ ꝫ adtalē seqt̄ actio
aliq̄.nec pōt dici ꝙ i sit cōtactus eential'
qa forma que eentialr tāgit aliq̄ mā
iformat eā.forma aūt agētis nō ifor
mer mām passi.erit g̊ ibi otactus nal'
et phicus ſ tal' cōtactus nō ē sine qua
litatib; actīs et passiuis ītali g̊ genera
tione cū agūt accidetia nō pncipalr g̊
istrumētalr. R̸o omē agēs hꝫ poaꝫ
pquā agit alias nō posset agere ſ poa
nec ē opatō nec forma agētis.g̊.a.pꝫ
.b.pbat̄ qꝛ ꝙ ē accn̄s iuno non pōt esse
sba ialio pp̄ phicoꝝ ſ poa agēdi ul' pa
tiēdi ē accidēs de ſa specie qualitatis.
g̊ tal' nō poterit esse sba ialiquo. Et
cōfirmat̄ ista pō p phm et comētatorē
comētator ē i ꝫ methaphisice ex ꝑsse
dicit ꝙ nulla forma sbal' ē imediatum
pncipiū sue opatōis et phs ilic dissu z
ſcato dicit ꝙ ignis et ꝙcūqꝫ ad ſm id
qd ē een̄ nō ē natū agere ul' pati ſ ꝑ
ꝙ habet contrarietatē ſm formas acci
dentales.et ex ista auctoritate pōt for
mari rō tal' illd qd nō agit nisi mediā
tibus qualitatib; actiuis et passiuis nō
ē imediatū pncipiū sue opatōis ſ foa
sbal' quecūqꝫ ē huiusmōi g̊ am pꝫ dese.b
pꝫ p auctoritatē predcām R̸o rōnū
alteri' opiōnis. Restat respōdere ad
rōes alteri' opiōnis. Ad primū cum
dī ꝙ ieentialr ordinatis sic ifimū me
diū et supremū ꝫ.dico ꝙ deo cōpetit
ꝙ sit rō agēdi sibi ipsi et nō alteri.est
ē agens.i.rō agēdi sibi ipsi et non alri
qa se ipso et nullo fieri addito agit.ſ
aūt nō cōpetit forme accidētali.nō é ē
rō agēdi sibi ſ alteri calor é nō ē rō a
gēdi s̄ ſ igni.pmū istoꝝ dicit pfectōē
simpr que nō pōt cōpetere alicui crea
to ſm uo mag̃ ipfectōem dicit.ꝙ é sic
ē rō agēdi ē accidēs alteri ut qualitas
et iō forme sbali qꝛ tenet mediū n̄ de
bet cōpetere unū istoꝝ nec reliquū ſte
nebit mediū qa nō aget se ipsa qꝛ ſ so
lū copetit deo nalr n̄ ē inmediata rō a
gēdi alri.qꝛ ſ cōpetit accidēti ſ ē pn
cipal' rō agendi suppoito et ſ ē.p̄ꝑū s̄
et phs pꝫ R̸o ad cōfirmatōem.pcedit
é rō cū cōfirmatōe ex ſco fundamto nā
presuppoit ꝙ imediate agere eod mō
cōpetat deo et accidēti qd ē ſlm sic pꝫ
ex dictis. Ad ſꝫ cū dī q̄ncūqꝫ aliqua
ſt eentialr ordinata ꝫ qdqd sit de p
pōnib; ise dico ꝙ esse inmediatū eo mō
quo ē forma accidētal' non dicit pfectō
nē imo mag̃ ipfectōem ut dcm ē et iō
nō oꝫ ꝙ ſ cōpetat forme sbali ſ erit rō
agēdi pncipal' ipi suppoito et dicit per
fectōem mlto maiorē q̄ agere imedia
tū siue istrumtū alteri' qd cōpetit acci
dēti. Ad tertiū dico ꝙ calor ūtute for
me sbal' ipsius ignis generat sbā et cū
dī ꝙ omne istrumtū agēs uirtute alte
ri' recipit ab eo motū ul' uirtutē aliq̄
dico ꝙ uerū ē de istrumēto sepato ſ nō
habet uirtutē de istrumēto coniūcto et
iō tribuit sba se ipsam qa calor forti'
pōt agere coniūctus eentie ipsius ignis
q̄ sepatus abea. ꝫ si recepisset abea ali
q̄ uirtutē siue motōem extra. Ad q̄r
tū cōcedo ꝙ omne agēs itēdit assimila
re sibi passum.ſ nō seqt̄ ꝑꝑ ſ ꝙ omne

agẽs agat imediate. nã ita bñ agẽs po
teit assimilare sibi passum poitoq̃ forma
sbal' nõ sit imediatũ pncipiũ sue opatio
nis sicut si eẽt imediatũ pncipiũ. et cũ dicit
ulterius q̃ ignis calefacit, z ignit, dico q̃ to
tũ hoc facit p calorẽ et ista actio non egre
dit' imediate a forma sbali ignis sic p3
p comẽtatorẽ 7° me͡ce. dico ergo q̃ calor z
calefacit et inducit formã sbalẽ ignis. sed
calorẽ inducit s̃m se formã aũt sbalẽ ut
ẽ istrumẽtũ alteri' siue organũ forme
sbal' z q̃ nõ opporteat dicere q̃ forma
sbal' inducit formã sbalẽ et calor calorẽ
p3 q2 si eẽnt sic distincte iste actiones
nũq̃ gñaret' ignis nisi ab igne et ab eo
ubi nõ esset forma sbal' ignis nũq̃ gña
ret' ignis cui' cõtrariũ p3. nã si fiat exces
sus i calore ex nimio tali excessu gñat'
ignis nõ ergo solũ generat' ignis ab igne
sed ĩ a motu calor. ergo ẽ organũ ignis in
quocũq̃ sit siue sit i igne siue non. Et
ad õfirmatõem hui' rõis dico q̃ agens
pricipal'r itẽdit sibi assimilare ideo qd ẽ
pncipale pn'r actõis et ex cõsequẽti i pn
cipio imediato z sed depncipali. ¶ Secũ
dus articul'. Restat nũc uidere 2° ut
aĩa s̃sitiã et uegetatia distiguat' real'r
a suis potẽtiis ad qd respondẽt aliqui
doctores dicẽtes q̃ aĩa s̃sitiã et uegeta
tia idẽptificant sibi suas potentias real'r
qd pbãt pmo de potẽtiis aĩe uegetatie
i spiritual'. deide pbãt sed id de potẽtiis
uegetatiue et sensitie s̃mr. p3 pbãt sic
simile ẽ iuditiũ de gñatõe i reb' iaĩatis
et de nutritõe et augumẽtatõe et gene
ratõe i reb' aĩatis siue uiuẽtib'. sed imme
diatũ pncipiũ generatõis i reb' iaĩatis

ẽ forma gñantis ergo imediatũ pricipiũ
nutritõis augumẽtatõis z gẽnratõis in
reb' aĩatis siue uiuẽtibus erit ipsa uidel3
forma sbal' real'r uiuẽtiũ et p ɔñs aĩa
uegetatia nõ distiguit' real'r a suis po
tẽtiis. a. ẽ nota de se. nã ñ ẽ minoris per
fectionis forma corpis aĩati q̃ forma
corpis iaĩati et ideo q̃r ad hoc simile iu
diciũ ẽ de eis. sed mi͡or pbat' q̃tũ ad rõcs
adductas i pmo articulo et pcipue per
tertiũ et q̃rtũ. Et cõfirmat' ista minor
una rõe tali agẽs et patiẽs debent esse
pportionata sed passiuũ forme sbal' ex
cludit omne accñs i patiendo ergo actiuũ
excludit omne accñs i agendo et p ɔñs
agit imediate a͡m p3 mi͡or pbat'. q̃m ac
tio forme sbal' ẽ itroductio forme. pas
siuũ aũt tal' actõis ẽ sola m̃a i t' m̃am
et formã q̃ itroducit' nichil' mediat. sed
pbãt t'pl'r p sic. aĩa ẽ pri' quo uiuim'
et sentim' sed hui' s̃q° uiuim' et sentim'
ẽ po͡a uegetatia et sensitia ergo zc. sed sic
sicut se h3 m̃a ad pati ita forma ad age
re ut s'r al'r ista ppõ u3 habere uirtutẽ
i formis oĩo m̃alib' cui' modi s't aĩa ue
getatia z s̃sitia sed ita se h3 m̃a ad pa
ti q̃ sua ẽ po͡a p quã patit'. sicut p3 p co
mẽtatorẽ i de s̃ba orbis dicẽtẽ q̃ m̃a sb
stãtiat' p posse ergo forma erit sua po͡a p
q̃ agit er's̃t ergo aĩa sensitiã et uegetatia
id real'r cũ suis potẽtiis. tertio aĩa
sensitia aut sensitia ẽ p se aut p accñs ñ
p accñs ergo p se z p ɔñs ẽ sua po͡a et eod
mõ itl'igẽd ẽ de uegetatia mi͡or pbat'
q2 d̃ra cõstitutia alicui' s̃pẽi summit'
a forma z nõ ab aliquo accñe. sed sensi
tiuũ ẽ d̃ra cõstitutia al's ergo summitur

aforma sbali ipsius alis ꝫ forma aial' ē aia sensitia ḡ ꝛc. et cōfirmat' q2 dža de predicamēto sbe nō pōt esse accñs. qa dža ē deitrīsecarōe cōstituti nullū aūt accñs ē deitriseca rōe sbe. ꝫ sensitiuum ē dža depredicamēto sbe ḡ ꝛc. Im ꝓbō ꝑdcē opionis. Hec aūt opio ñ už michi uera. nā qdq̄ꝺ sit depotētus aie itl'cie que nō reqrūt organū icorꝑe in sequēti patebit articulo poē tñ aie ue ge tati ue ⁊ sensitie necꝯ distigūt' ab aia qꝺ ꝓbo q̄dupr̄. ꝑ sic. passiua poᵃ et actia nō possunt fundari ieaꝺ eēnᵃ aie ꝑideptitatē realē ꝫ pȝ qa tūc actiuum et passiuū eēnt idē real'r et unū iꝺ ꝑ iꝺ eēt actiuū et passiuū real'r qꝺ ē ipossibile qꝺ pȝ ꝑ silogismum expositū si arguit' sic. ꝫ eēnᵃ aie ē ꝫ potētia actiua ꝫ ꝫ eēntia anime ē ꝫ potētia passiua ḡ ꝫ potētia passiua ē ꝫ potētia actia ꝯsꝫ uā ista. a ꝓpō. ꝫ potētiaꝝ aie quedā sūt actiue ut uegetatie quedā passiue ut sensitiue sic' pȝ ꝺo de aia ḡ nō possunt iali quo fūdari ꝑ idēptitatē realē et ꝑoñs distingūt' real'r abaia. ꝺo potētia uisiua et potētia auditia sūt due poē int' se distincte real'r. ḡ nō idēptitat' real'r eedē eēntie anime ꝓbat' añcedēs et ꝯsequētia añs ꝓbat' sic ꝑ poē hñtes distitos actus real'r diūsaꝝ rōnū necꝯio sūt real'r. ꝫ pȝ. nā sicut actus distingūt' ꝑ obiecta sic ꝫ poē ꝑ actus ꝺo deaia. ꝫ potētia uisiua ⁊ auditiua hñt distinctos actus real'r diūsaꝝ rōnū sicut už audire ḡ. ꝺo ille potētie distingūt' real'r quaꝝ una exit inactū ꝫ aptū et ꝓ portionatū alia nō exeᵗᵉ ꝫ potētia uisiua pōt uidere. auditiua potētia nō audiē te ñ exeunte inactū ḡ ꝛc. b. ē nota ꝯseaᶜⁿ ꝓbat' nā alias una et eaꝺ potētia essential'r exiret iactū real'r ⁊ nō exiret inactū real'r qꝺ implicat cōtraditōem pȝ ḡ añs ꝯña ꝓbat'. qa quecunqꝫ uni et eidē sūt eadē int' se sūt eadē. si ḡ quecūqꝫ potētia eēt eadē real'r cūeēntia ipsius anime oīs potētie eēnt eedē real'r int' se ⁊ arguit' adestructōe cōsequētis potētie aie ut auditia ⁊ uisiua et sic dealiis sūt real'r distincte it' se ḡ real'r distingūt' abanima pȝ ḡ ꝯña. Instātia ad rōnem. Nec ualet si dicat' adistā rōem q̄ eo mō aliqua sūt eadē adinuicē quo dicūt' eadē uni et eidē ꝫ potētie aie sūt eadē in 3º. s. ineēntia aie. et iō sufficit q̄ sint eadē adinuicē ineēntia aie ⁊ nō aliter sicut hō et asinū uni et eidē sūt eadē. s. aīli et iō sufficit q̄ sint eadē in tio ⁊ nō al'r. Sed in rei ueritate istud non soluit rōem. sequit' ē adeadē duo icōuenietiā. Primū ē q̄ denecessitate itali silogismo mediū intret ꝯclusionē ꝫm ē q̄ i isto ꝑncipio ꝑ quod robor' it' isti silogismi affirmatiui sꝫ quecūqꝫ uni ⁊ eidē ꝛc eēt petitio ꝑncipii. ꝑmū pȝ nā unū et idē cui aliqua dicūt' esse eadē ē mediū ꝑ q̄ ꝓbat' q̄ illa sint eadē itrisece et ideo si iꝺ ꝑnʒ aliqd ꝓbatoꝝ q̄ illa sint eadē iter se excluso isto medio alias istud mediū itraret cōclusōem ꝫʒ ꝫ icōueniens sic patet pistā rōnē cum dž quecūqꝫ uni et eidē ꝛc nichil' aᵒ eēt dēm ñ q̄ illa que sūt eadē. 3º sūt eadē ꝯ q̄ ē petere ꝑnʒ uñ ad tollendū ista icōueientia oꝫ dicere q̄ eo mō aliqua sūt

eaǒ iter se quo mō sꝫ eadē alicui ꝯtiōꝫ
sic stat rō nāa ī suo uigore. tertio sic (3°)
qñcūq; duo sic se hñt ꝙ unū pōt corrū
pi alio manēte. ista necēio distīgūt adī
uicē realr̄ ꝫ poᵃ sēsitiua ut puta uisiua
pōt corrūpi manente eēnᵃ aīe sēsitie. ꝫ
aᵒʳ nota ē tēse ꝑꝑmū pncipiū. b. ē pbat
hō q̄ uiuit ꝑꝑ aīam uiuēs efficit cecus
tūc arguo sic aut ille efficit cecus ꝑꝑ so
lā puatōem actus ui dēdi aut ꝑ puatō
nem pncipii uidēdi q̄a nō pōt dici ꝙ fi
at cecus ꝑ puatōem aīe nō pōt dari pᵒ
sicꝙ sic cecus ꝑsolā priuatōem actus ui
dē di. q̄a sic dormiēs eēt cecus ꝙ nō est
ūm. reliqt̄ ꝫ ꝯm. s. ꝙ hō fiat cecus ꝑꝑ
uatōem pncipii uidēdi ꝫ pncipiū uidē
di ē poᵃ uisiua ꝫ fit cecus ꝑpriuatōeꝫ
huꝰ potētie ꝫ ꝯsequēs tal̄ poᵃ corrū
pit̄ pꝫ igr̄ illa. b. et ꝑꝯñs tota rō. 4
si potētie organice cuiꝰmōi sꝫ potentie (4°)
sensitie eēnt idē ꝙ aīa. seqeret̄ ꝙ potē
tie organice nō eēnt organice ꝯñs ipli
cat ꝯtradicōem ꝫ et añs ꝯñs pbat̄ q̄a
ille potētie q̄ equal̄r ꝑficiūt totū corpꝰ
ꝫ q̄ꝫ ptē corꝑis nō sꝫ organice pꝫ naꝫ
potētie orgaīce ꝑfecti ꝑficiūt unā ptē
ꝙ aliā potētia uisiua ita ꝑcit oculū ꝙ
nō aurē. ꝫ si potētie orgaīce eēnt idem
ꝙ aīa equal̄r ꝑficerēt totū corpus et q̄
libet ptē ꝫ nō essent orgaīce. b. pbat̄ es
sentia aīe ꝯm se equal̄r ꝑficit totū cor
pus et q̄ꝫ ptē. si ꝫ potētie nō dicūt h
essentiā aīe eq̄l̄r ꝑficiūt totū corpus ꝫ
q̄ꝫ ptē qᵒ ē ꝯm. Rō ad rōes oppo
sitas. Rō ad rōnes alterꝰ opiōnis.
(Ad pm) Ad primū q̄d q̄d sit de maiori. forte
nō ē simile ꝙ accipit ꝑsimili nego tota

lr minorē sicut eā negaui iꝰ articulo
dixi ē ꝙ nulla forma sbal̄ pōt esse īme
diatū pricipiū sue actōis ad pbatōes ad
ductas īprimo articulo iā dēm ē. ad
cōfirmatōem dīꝫ ꝙ agens et patiēs de
bent esse ꝑportionata. dico ꝙ nō ē sic ī
telligēdū ꝙ omē modū quē hꝫ patiēs ipa
tiēdo habeat agēs iagendo nā ut stati
apparebit īsolutōe ꝯe rōis q̄uis māsit
sua potētia ꝑ q̄ patitur forma tñ nō ē
sua potētia ꝑ q̄ agit ꝫ debet ītelligi ꝙ
agēs ꝫ patiens debēt esse ꝑportionata
ꝫ ē ꝙ agens debet esse tale iactu quale
ē patiens ipotentia. et ꝫ ē ītentō ꝯbi ī
ꝯo huꝰ qñ dic̄ ī illo capitulo determīa
tis aūt hus ꝙ oīa patiūt̄ et mouentur
abactu ente ut pꝫ ꝑ expōem doctoris
nāi. Et iō poito ꝙ passiuū forme sbal̄
īpatiendo excludat omne accñs ñ ꝑꝑ. ꝫ
oꝫ ꝙ actiuū ī agēdo excludat omne ac
cidens posset ē dici ad minorē huꝰ rō
nis ꝙ passiuū forme sbal̄ excludere om
ne accñs pōt ītelligi dupl̄r. uno mō ꝙ ex
cludat omne accñs īpricipio añ spolia
tōem forme expellēde sicꝙ inpassiōne
illa attigat̄ ꝯm essentiā suā amoto ōī
accñte. alio mō pōt ītelligi ꝙ excludat
ōme accñs ī fine qñ forma ītroducēda
ītroducit̄ ī mā si ꝫ mō ītelligit̄ ꝑpō ē
ex pꝫse fl̄a ꝯm pꝫm ī desensu et sensua
to q̄d dicit ꝙ ignis et ꝙ cūꝙ aliud ꝯm
illud ꝙ est essentialr̄ ñ ē aptū natū age
re ul̄ pati nisi ꝯm ꝙ hñt cōtrarietates
ꝯm formas accidentales ut allegatū
est īprimo articulo ex qua auctoritate
pꝫ ꝙ sicut agens agit mediātibꝫ quali
tatibꝫ actīs et passiuis sic patiens patit̄

mediātib9 passiuis h̄ aūt itelligit̄ ꝓpō ſo mō ad h̄ pōt negari abillis q. dicūt ꝙ q̄ntitas prtcedit formam sbalem in m̄a ꝫ ſi cōcedat̄ nichl̄ ꝓꝓ h̄ haec̄ cōtra ꝓpo ſitū ꝑncipale nā tūc ꝯcedo ſimilitudiē ſic é m̄a peēntiā ſuā excluſo omni acci dēte recipit formā sbalē ita aſimili for ma peēntiā ſuā excluſo om̄i accn̄te pſic̄ et iformat ipam m̄am nō tn̄ ſeqt̄ ꝓꝓ h̄ ꝙ ſit imediatū ꝑncipiū ſue opatōis et ideo rō nō cōcludit. Ad ſm dico ꝙ a liqd eſſe ꝑncipiū quo uiuim9 et ſentim9 pōt itelligi pup͛ .uno mō ꝙ ſit ꝑn9 quo pricipale. alio mō ꝙ ſit ꝑn9 quo iſtrum̄ tale. ſi ꝑmō ſic aīa ē ꝑn9 quo ⁊ nō poª ſi 2o mō ſic poª ē ꝑn9 quo et nō aīa.

Ad tciū cū dr̄ ꝙ ſic ſe h3 m̄a ad pati ꝯ. dico ꝙ li. ſic pōt eſſe nota eq̄l̄ neceſſi tatis ul̄ pōt eſſe nota eq̄l̄ et omnimode ſimilitudis ſi ſit nota equal̄ neceſſita tis cōcedo ꝓpōem nā ſicut m̄ q̄ ē pura poª pōt pati ita forma que ē actus po teſt agere. Et ſic omne ꝙ patit̄ necc̄io h3 m̄am ul̄ aliqd loco m̄e. ita ꝙ agit necc̄io habet formā ul̄ aliqd loco foꝛe .s. ꝓprie. Si aūt li. ſicut ſit nota om̄i mōe ſimilitudīs ſic ꝓpō ē fl̄a. nō é eſt omnimode ſimile de poª paſſiua m̄e et de poª actia foꝛe qa poſſe m̄e ē poſſe ad eſſe. poſſe uo forme ē poſſe adagere ⁊ iō m̄a ē ipotētia adeſſe peēntiā ſuā et iſto mō foꝛa ē apta nata ſ. dare eſſe p eſſen tiā ſuā ꝫ nō oꝫ ꝙ ꝓꝓ h̄ ſit ipotētia ado pari ꝑeēntiā ſuā ul̄ pōt dici ꝙ ſic pura potētia ſe ipſa patit̄ ita actus purus ſe ipſo agit ꝫ ſol9 deus ē actus purus nō autē forma sbal̄ et iō n̄ ē ſimile. Ad

q̄rtū dicō ꝙ eēntia aīe ē ſenſitiua p ſe n̄ tn̄ ipmomō dicēdi pſe ꝫ iſto mō ſic dr̄ hōē riſibil̄ n̄ tn̄ ꝑmō ita ꝙ imediate et i tinſece ſit riſibil̄. ꝫ iſto itaqꝫ ē tal̄ ꝫ aº manēte .s. ꝓpria paſſiōe et ita dicēd ē de aīa. dr̄ é pſe ſenſitia ⁊ uegetatia q2 de n̄a ſua h3 ordiem ad tales actus n̄ tn̄ imediate ꝫ mediātib9 ſuis potētiis et cū dr̄ ꝙ ſenſitium ē drā cōſtitutiua alis et drā cōſtitutia ſummit̄ a forma dico ꝙ nō accipit̄ ſenſitium i ꝓpotētia ſenſitia. ꝫ ꝓhabitudie n̄ali q̄ h3 ipſa ſenſitia ad actū ſentiēdi ut dēm ē et h̄ p3 qa nō dicit ph̄s n̄ porhiri9 n̄ aliqs ali9 ꝙ ſenſitiuū ſit drā cōſtitutia ꝫ ſen ſibile. ſenſibile aūt de ūtute ſmois dicit̄ aptitudiem et iō accipit̄ ꝑ habitudine n̄ali ut dēm ē ⁊ nō ꝓpotētia ꝑ iōp3 qd ſit dicend ad cōfirmatōem et ſic p3 ſe cū ꝺ articul9.

Tertius articul9.

Reſtat nūc uidere de tertio ul̄ aīa itellectiua diſtiguat̄ real̄ a ſuis potētiis ul̄. an. ta les poᵉ fundēt̄ i ipſa p idēptitatē rea lē. Opīo hērici quolꝫ tcio qōe quar ta et ſcoti et ſequaciū ipoꝝ. Quātū ad iſtū articulū dicūt m̄lti doctores ꝙ potētie aīe itellectie q̄ n̄ ſt̄ organo affixe ut itellectus et uolūtas nō dicūt accidēs aliqd abſolutū ſuper additū eēnᵉ ipi9 aīe ꝫ dicunt ipſam met eēntiā aīe. eēn tia é aīe imediate itelligit et uult ⁊ h̄ ꝓbat̄ peos quadupr̄. ꝑ ſic opatio ui tal̄ deb3 eſſe a ꝑnº uitali ſed itelligere ⁊ amare ſt̄ opatōes uitales g̃ debēt eſ ſe a ꝑº uitali ſed ſola eēntia aīe ē ꝑn9 uitale accn̄s aūt fundatū i ipſa ꝑ mo dū potētie nō eēt uiuū imo quaſi mor

tuū eē q̄ itelligere ⁊ uelle īmediate
sᷦ ab eēntia aīe et nō ab aliquo accidēte
supaddito. Sᵒ sicut se habet res a des
se ita se hʒ ad opari q̄ idē ē pnᵒ opan
di et eēndi. ſꝫ aīa p̄ suā eēntiā ē pnᵒ es
sendi et nō p aliqd supadditū q̄ p suā
eēntiā et nō p aliqd s̄ sup additū erit
pnᵒ opādi. erūt q̄ itligere et uelle ime
diate ab aīa. 3ᵒ illa debēt poni ī aīa
nr̄a ꝓ que maxime ē ad inmaginē dei
si potētie sue non differāt re absoluta
ab aīa ipsa q̄ ꝛ̄l a. uz nota qa cū hō sit ad
imaginē dei solū rōne aīe et p aīam nō
aūt rōe corpis ñ p corpus illa sᷦ ponen
da ī aīa ꝓ que ē ad imaginē dei. b. pꝫ nā
cū psone ī diuinis sint idē cū eēntia et nō
differāt re absoluta ab ea mag̃ pfecte
erit aīa ymago dei si potētie non diffe
rāt realr̄ ab eēnᵃ aīe ꝙ si distiguātr̄ rea
lr̄ ab ipsa q̄re ꝛ̄l. 4ᵃ nullū accn̄s exce
dit suū sbm ī pfectōe si itl̄ctus et uolū
tas eēnt accidētia aīe excederēt ipsam
ī pfcōe q̄ īpossibile ē ꝙ sint ipsius accn̄a
.b. pbatᷦ dupl̄r. p̄ sic omne ēs p̄ supra se
cōūsam et pse itligēs et uolēs forma
lr̄ ꝙ h̄ obiectū itelligibile et diligibile
excedit ī pfectōe illd ēēs a quo ista remo
uētᷦ h̄ pꝫ. qa oīa ista dicūt pfectōez sin
plr̄ et pōn̄s melᷦ ē ea esse in unoquoqꝫ
ꝙ nō esse. ſꝫ oīa ista cōpetūt potētiis ⁊
nō aīe si sit realr̄ ab eis disticta q̄ ꝛ̄l.
minor dē se nota ē qa predc̄e potentie
hn̄t oīa ista et si ab aīa tollātᷦ oībꝫ istis
carēt. Sᵒ ista. b. pbatᷦ sic. q̄n sᷦ aliqe
due n̄ē realr̄ distīcte ita tn̄ ꝙ una ē ca
pax beatitu dīs alia nō existēte et ecō
uso et ī ē capax beatitudis nullo sup
addito alio ab eo eēntialr̄ diuerso aᵈ
ū nō illd ē simpˢ pfectᷦ alio. sed intl̄c
tus et uolūtas si differēt eēntialr̄ ab
aīa eēnt huiᷦmōi rᵉ ipsius aīe q̄ ꝛ̄l. a.
c. ara ē dē se minor ī uz nota qa aīa s. t
istis potētiis ñ posset beatificari qa ñ
cognosceret ñ diligeret dm̄. Iste autē
potētie si eēnt ab aīa sepate possent in
telligere et diligere deū et p cōseqūēs
possent beatificari quare ꝛ̄l. Et cōfirā
tᷦ ista rō qa qdqd in ē sbo mediante
aliquo accidēte absoluto ieēt ipi i eidē
accidēti si separetᷦ a sbo sicut albedo in
ē ꝙtitati sepāte ī sacmēto altaris. s̄ q̄
ītelligere ieēt aīe mediāte accidēte ab
soluto si deus separet itl̄ctū ab aīa se q̄
retᷦ ꝙ iste intl̄ctus hēret actū itligēdi
et sic posset beatificari qd ñ cōpeteret
aīe siñ potētiis q̄. Hec ī posset cōfir
mari p auctoritates tā sanctoꝝ doctoꝝ
ꝙ phoꝝ. Dicit ē bt̄s augustinꝰ. x. de t
nitate caᵒ penultimo. itl̄ctus uolūtas
⁊ memoria sᷦ una mēs unaqꝫ uita una
qꝫ sba. Et id ī sᵐmōe de imagīe ait aīa
ē itl̄ctus aīa ē uolūtas aīa ē mēmoria
sed h̄ ñ eēt si ipse potētie aīe differrēt
realr̄ ab aīa h̄ ī uidetᷦ esse itētō phi ter
tio huiᷦ ubi loquēs de intl̄ctu agēte dic̄
ꝙ ē sba actu ens sed qd ē sba nō pōt es
se accidēs aīe nā qd uere ē sba nulli ac
cidit sᵐ eūdē p̄ phicoꝝ ⁊ qd dic̄ de in
tl̄ctu pari rōe itelligendū de aliis potē
tiis. Opīo fratris egidii Alia opi
nio ē magnoꝝ doctoꝝ huic opposita
que dic̄ ꝙ potētie aīe dicūt qualitates
supadditas eēntie ipsᷦ aīe ⁊ ad h̄ aducūt
plēs rōes in diuersis locis quaꝝ alique

ſꝰ adducte iſꝰ et ſo articulo. et q̄uis iſte
articulꝰ ſit nimis dubiꝰ q2 nō appent
rōes iſolubiles ꝑaliq̄ pte u2 tñ michi
iſta ultima opio ꝓbatior et iō cōfirmo
eā quatuor rōibꝫ. p° Pͣ ſic oīs creatura
que pōt pſe exiſtere hꝫ aliq̄ ꝓpā paſ
ſiōem iſepabilē diſtictā realr aſe. ſꝫ aīa
itlctia pōt pſe exiſtere qa ſepatꝰ acorpe
ḡ habet aliq̄ ꝓpā paſſionē iſepabilem
diſtictā aſe realr. tūc arguitꝰ ultꝰ iſta ꝓ
pria paſſio ul' ſꝰ ipſi actus itelligēdi ꝛ
uolēdi ul' ipſe poeͤ. s. itlctus ꝛ uolūtas
ſꝫ pꝫ qa ī aīa ſepata nichil aͩ poitꝰ ñ ſit
ſua eēnͣ ſꝫ nō poſſunt eſſe actus talꝰ ꝓ
pria paſſio qa actus cōtinue deſinūt eſ
ſe et ſepantꝰ ſꝫ aūt paſſio poitꝰ ieſſe iſepa
tis ḡ talꝰ paſſio erūt ipſe potētie et ſic
erūt realr diſtīcte ab aīa. a. pͣme rōnis
pꝫ inductiue iomnibꝫ rebꝫ ñalibꝫ pꝫ ēt per
rōnem qa ꝓpͣa paſſio naſcitꝰ ex pncipiis
ſpēi et ex pncipiis itinſecis et ꝑ ɔñs cō
ſeqꝰ omnē eēnͣꝫ ſiue rē ñalē que pōt
pſe exiſtere cū talꝰ ſit aliꝗ ſpēi ſiue in
aliqua ſpetie deꝰminata ꝙ aūt talꝰ ꝓpͣa
paſſio diſtiguatꝰ realr ab ipſa re ꝓpter
pbꝫ ꝑ poſitioꝝ q dicꝰ ꝙ ꝓpria paſſio pre
dicatꝰ deſꝫ o iſo mō dicēdi pſe oīa autē
que ſic predicātꝰ diſtigūtꝰ realr ab eo de
quo predicātꝰ ḡ ꝛcͣ. 2° ſo illō qō dēſe ñ
dicꝰ aliquē ordiem ad aliquē actū deter
minate ſꝫ ē idifferēs adplꝰes actus diū
ſos tāta diūſitate ꝙ qdā ſꝰ orgaicꝰ qdā
nō qdā libꝰi qdā ñales ſi debꝫ determia
ri ad aliquē eoꝝ ꝓducēdō ul' eliciēdū eoꝝ
necēio ꝙ determietꝰ ꝑ aliq̄ ē ſup additū
abſolutū ſꝫ eēnͣ aīe ē huꝰmodi reſpec
tu actuū ſuoꝝ ꝛcͣ. a. pꝫ qa ſi determiato

fiat determiatū oꝫ ꝙ ſit ſꝫ ꝑ aliq̄ ē ſup
additū ſꝫ ꝙ tale ſit abſolutū ꝓbatꝰ qa
ſi nō eēt abſolutū ul' eēt motꝰ ul' reſpec
tus ſed iſta nō hūt deꝰminare rē qa ſe
quūtꝰ rē iā determinatā ꝙ aūt motus et
reſpectus ſeq̄tur rē determiatā ꝓbatꝰ
q2 ſicut ſe habet motus et reſpectus
ad fundamētū ita determinatus motus
et determinatus reſpectus reqrūt deꝰ
minatū fundamētū et motus et reſpec
tus qcūqꝫ reqrūt fundamētū ḡ deter
minatus motus et determiatus reſpec
tus reqrūt determinatam rē ſiue fun
damētū pꝫ ḡ illa. a. pꝫ ēt .b. q2 aīa eſt
ſic indifferēs rͮ ſuoꝝ actuū qō qñqꝫ ē
ſb uno qñqꝫ ſb alio qñqꝫ ſb nullo ut pꝫ
ī dormiēte et iſtoꝝ actuū qdā ſꝰ orga
nici qdā nō qdā liberi qdā ñales ut de
ſe pꝫ ḡ ꝛcͣ. Sed cōtra iſtā rōem argꝛ
ab aliquibꝫ tripl'r dupl'r cōtꝰ maiorē et
uno medio cōtꝰ minorē. Cōtꝰ maiorē
arguitꝰ pͣ ſic illud qō de ſe nō dicit ali
quē ordinē ad originādū determinate
aliqͣ poꝫ. ſed ē idifferēs ad origināꝺ
diūſas potētias quaꝝ quedā ſꝰ orgaī
ce quedā nō quedā libere quedā ñles ſi
determinetꝰ ad ꝓducēdū aliq̄ illaꝝ oꝫ ꝙ
ſꝫ ſit ꝑ aliqͩ ſupadditū abſolutū ſꝫ eſ
ſentia aīe rͮ ſuaꝝ potētiaꝝ ē huiꝰ ḡ
ꝛcͣ. cōcluſio ē ꝙ anima ad ꝓducēdū po
tētias ſuas nō indiget aliis potentiis
nā ſimilꝰ argueretꝰ de illis et ſic eēt ꝓ
ceſſus ī infinitū ḡ oꝫ ꝙ aliqua premiſſa
ꝝ ſit fſa ſed. b. ē fſa nō ē qō patet qa
certū ē ꝙ aīa ꝓducit omnes ſuas potē
tias quaꝝ quedā ſꝰ organice quedā nō
ꝛcͣ. oꝫ ḡ ꝙ maior ſit fſa. Secūdo

cōtra eā illud qḋ ē i differēs ad cāndū l'
determiandū diūsos actus ꝛc̄. sic stat i. a.
ꝫ ꝙ hēat aliq̄ supadditū absolutū ſ
obiectū ē hui' rͦ actuū aīe ꝯ ꝛc̄. conclu
sio ē fl'a nā ctū ē ꝙ obiectū nō hꝫ aliq̄
ꝯ supadditū absolutū quo mediāte ca
usec actū uolēdi ul' itl'igēdi. nā cū idē
pōe intelligi ita peteret' de illo et sic in
ifinitū ꝯ aliqua premissaꝝ ē fl'a nō . b.
q͡a una et eadē pōt cāre ul' determiare ac
tū itl'igēdi ul' uolēdi et sic de aliis acti
bus tā organicis ꝙ̄ nō organicis ꝫ ꝯ
ꝙ a° sit fl'a. Cōtra minorē arguit' sic
illḋ pn̄ꝫ qḋ respicit actus suos ſ quo
dam ordie itaq̄ unū p pus. reliquū p
posti' dic̄ de se aliquē ordiem ad actus
suos et p oñs nō ē tāta diūsitate idiffe
rēs ꝙ req̄rat aliq̄ ꝯ supadditū absolu
tum. ꝙ pꝫ de sole qui gn̄at lucē et caló
rē absolute nullo supadditō ſ tētia
aīe ē hui' ꝯ ꝛc̄. b. pꝫ. nā aīa ordie quo
dā cāt actus suos pmo q̄dē actū sentiē
di. ſo actū itelligēdi. tertio actū cog'i
cēdi q꞉ nil' ē in itl'ctu quin pus fuerit
i sēsu et nichil' uolitū n̄ pri' cognitū ꝯ ꝛc̄
erit ꝯ fl'a illa. b. et p oñs nō seq̄t' con
clusio. Hiis tn̄ nō obstātibꝫ dico ꝙ si
ista rō bn̄ itelligat' ē satis bona et ideo
respōdeo adipugnatōes seu rōes. ad p
mū ꝯ dico ꝙ. b. illi' rōis stat de actibus
ut assummit' nō aūt de potētiis sicut ar
guit' cui' gr̄a ē adūtēdū ꝙ duplex ē i
determiatō alicui' rei. Est ē q̄dā ideter
minatō fundatōis et cōtinue q̄n̄ uidꝫ
aliq̄d nō ē determiatū fundamentum
unū tātū ſ nāl'r et isepabil'r fundat ꝛ
cōtinet pl'a et i isto sensu dico ꝙ nō ꝫ

dare aliquid absolutū supadditū et ta
le idetermiatū possit fundare illa plura
ꝛ rō huius ē quoniā nō se habet sic idif
ferēt' ad illa pl'a ꝙ possit nūc esse ſ uno
nūc ſ alio illoꝝ pl'ium et nūc ſ nullo
sicut dicebat' de act. hꝫ et isto mō aīa est
idetermiata ad originādū diūsas poten
tias suppoīto ꝙ tales poe origint' ab
aīa. ni uꝰ sic sit ul' nō patebit iferi' q̄n̄
aget' de h̄ inspāli. Alia aūt idetermia
tio ē idēe q̄n̄ ad idēs ē ad pducendū
pl'a itaq̄ mō unū mō aliud et q̄n̄q̄ꝫ nul
lū et isto mō req̄rit aliq̄ absolutū ad
determiandū qḋ ē idetermiatū. Et isto
mō ē de aīa rͦ suoꝝ actuū ut patuit i
rōe. et iō adhuc uidet' rō insuo uigore
Ad secūdūꝫ dico ꝙ ꝓ dc̄a rō stat de ac
tibus et assummit' et nō de obiecto ut
arguit' ni itermiatō siue cālitas obiecti
ē extrīseca nō ē fundat' actus ipsius aī
me i ipso obiecto n̄ sꝫ ei itrīseci causali
tas aūt ipsius aīe rͦ taliū actuū ē itrī
seca et sꝫ ei tales actus itrīseci et imma
nētes. Et iō sufficit i obiecto ueritas
rei itaq̄ nō requirit' i iobietu aliq̄ ex
trīsecū ipsum determiare suppoīto ꝙ
sit causa taliū actuū q꞉ de h̄ inferi' uide
bit'. alia et alia rō ſ qua deriet ul' cāet
aliū et aliū actū sed iaīaꝫ dare aliquā
uirtutē supadditā si debeat determiari
ad aliquē actū ex qua tales actus sꝫ ei i
trīseci et imanētes nō ꝯ uꝫ simile de o
biecto et de aīa et iō rō nō uidet' cōuice
re. Ad tertiū qḋ ē cōt' minorē cū dr̄
illud pncipiū ꝛc̄. dico ꝙ illa que aliqḋ
pncipiū respiciūt quodā ordine possūt
esse ul' se habere dupr' q꞉ ul' sꝫ talia q̄
insunt

insunt illi pn° neccio et inseparabilr et adtalia nō oz q determient p aliq sic p ad dicū absolutū sic dicebat de aīa i° sua z potētiaz. A° mō 1a q pnw respiciūt ordie quodā possunt tali sbo iesse idifferēt et nō neccio et isepabilr et talia oz q sbm determiet p aliō absolutū cui signū ē q illi actus respectu aie nō dicūt ordiem .ñ qa tale po° se hūt ordie qnodā. z ad pbatōem desole dicō q illi duo actus ist ē ñalr z isepabilr et iō ista rō nō uz esse cōt minorē. pōt ḡ ista ro sbstineri si itligat sic dcm ē.

3° Tertia rō pncipal opionis ūetez articulo qōis. Tertio ad pncipale argr sic ex fundamētis tenētiū pmā uiā cōtēta i aliqb p idēptitatē realē minus differūt imag distictis realr. s duo itlctus mirl distigūt i homine et angelo q itlctus et uolūtas i eo d homine que s ipsi ē realr idē ḡ intlctus et uolūtas nō cōtinētur i hc mie p idēptitatē realē. a ē nota ex dcis mi° pbat sic. illa que ipsib cōueniūt omī oz atōe itlctus circūscripta mirl ad inicē distigūt q ista que ipauciorib cōueiunt. s. p3 de se s itlctus in hoīe et āgelo inpsib cōueniūt q itlctus z uolūtas in uno hoīne omī opatōe intlctus ēcunscripta. nā inqbcūqz cōuemūt intlctus et uolūtas ubicūqz reptiūt ineis conueniūt duo intlctus ubicūqz ponāt et pls et qb ē potētia apphēsiua formalr intlctus uolūtas aūt nō ḡ &c. Istā rōnē facit scotus cōt doctorē nām iso senz. et uult pbare p eā q relatō differat realr a fundamēto pari rōe z bat cōt eā q poten

tie aie differunt realr ab aīa uū si rō q facit de relatōe et funda nēto cōcludit et ista ēt rō uz michi cōcludere neccio aliquā dīam inter aiam et ipsas potētias ex ña rei omni opatōe intlctus cūscripta et si nō ē dare mediū int distictōem realē z rōis cōcludit neccio distitōem realē inter illa. Quarto et ultimo arguit sic anima ē actus et foza corpis sm pbm 2e et 3° hui s po° intlctiua nō ē actus ñ forma corpis sm pbm inb so ubi dicit q po° aie intlctiue nulli° corpis st actus statim sup illā ptē. q̄ñ aūt exinctis &c. Hec opinio ɔfirmat p comētatorē so de aīa comēto 4° ubi dic q diuio aie insuas potentias &c. quere auctoritatē inso articulo. Respōsio ad rōes alteri° opiois.

Ad hic restat respodere ad rōes alteri° opionis. Ad pw cū dī opatio uitalis &c. dico q intlctus ē quedā po° uitalis et recipit imediate in potētia sbitia q ē ab aīa realr distincta ut pbatū ē inso articulo. ita ēt intelligere recipit immediate in po° itlctiua. cui ḡtia ē adūtēdū q esse pncipiū uitale pōt itelligi dupl'r uno mō dicit pncipiū uitale qa est p eēn° uita et illō aquo pncipalr ē uita. Alio mō pōt dici aliqō pri° uitale qz seqt ñalr et isepabilr p nō uitale qō ē p eēn° uita sicut ppa passio seqt pp ū sbm et isto so mō potētie aie puta itlctus et uolūtas dicunt pncipia uitalia. dōt ḡ dici q intelligere ē a pn° uitali pncipalr inmediate aūt nō oz qz instrumētū ūtute ei° cui innit pōt pducere aliq nobilius se. sicut ūtus celi q

4

+ ij

Ad pm

Aliqd 2° dr princium uitale

nō ē imuēs ē rō ꝓductia aīe uiuētis in bus q̄ fiūt p putrefactōem. ē ē quedā ūtus semiat idicto celo aīeo 1ᵘ omiū formaꝝ gnābiliū et corruptibiliū. et ita itlētus qm̄ tese ē pnᵘ uitale potit esse pnᵃˢ i mediatū itlētōis que ē opa tō uital' ūtute ipsius aīe que ē p eēndᵃ3 uita. Ad ʒm cū dā q̄ iō ē pnᵘ eēndi et opandi dico q̄ iō qō ē pricipiū essen di simpˡ ē pnᵃ opādi pricipal'r et illō qō ē imediatū pnᵃ opandi ē pnᵃ essen di solū ꝑ qd. Ad tertiū dico q̄ ī im magīnē catā et icreatam ē maior dissi militudo q̄ similitudo ut uidebit' deo dāte itera ia distictōe primi sententiaꝝ. et nō oꝫ q̄ tales ptes imagis. s. memo ria itlētus et uolūtas sint una eēntia l'r et reāl'r sicut tres ꝑsone diuie s̄t rea l'r eēᵃ diuia ꝗ sufficit q̄ sint ieād eēnᵃ aīe ꝛ q̄ nō oꝫ ꝑꝑ ꝗ q̄ potētie aīe sint rea l'r ipa eēnᵃ aīe pꝫ qa si nō uellent po nere omnmodā similitudieꝫ opteret nos ponere sicut s̄t tres ꝑsone sunt ita supposita real'r distincta qō nullo mō dr̄ nō ꝫ oꝫ dare omnimodā simili tudiem ꝗ possibilē ꝗ aūt uꝫ michi ipos sibile ut pꝫ exdictis i isto articulo et precedētibꝫ. Ad q̄rtū cū dā nullū agēs eis cōcedo. a. ꝗ nego. b. ad ꝓbatōem ꝓ mā dico q̄ omnes ille pfectōes cōpetūt aīe fundamētal'r et homini pricipal'r hō ē paiam ē illō qō pricipal'r itlīgit et uult. potētus aūt cōpetūt predicte pfectōes solū istrumētal'r. s̄t ē illō qᵒ aīa ē formal'r itelligēs et uolēs et iō ex ꝗ nō seq̄t q̄ sint pfectiores ipsa aīa imo et ecōūsō. sicut ignis ꝑꝫuis calefa

ciat et igniat mediante calore et calor sit illō quo ignis calefacit et ignit non tn̄ ꝑꝑ ꝗ alor excedit ignē ꝗ pot' ecōū so. ad ꝑm ꝓbatōem nego minorem nā posito q̄ uirtute diuia possent itlē tus et uolūtas abaīa separi nō tn̄ bea tificari possent. n i itlētus sepatus nō itelligit nec uolūtas sepata posset ha bere actū uolēdi et rō huꝰ pōt esse q̄ assignat doctor noster q̄ accn̄s fluēs nō pōt fundari ialiquo n̄ mediāte aliquo accn̄te pmanēte et qa itlētus sepatus eēt illud qō pricipal'r itelligeret et in quo actus itelligēdi deberet fundamē tal'r recipi idigeret aliquo accidēte per manēte quo mediāte posset actū itelli gēdi fundare et sic itlētus haberet ꝓ dā aliā poᵃ3 itlētiuā sup additā qō ē icōueniēs. supponit ꝫ illa rō tāꝗ ꝓ se notū qō michi uꝫ nimis dubiū. Et ad adcōfirmatōem dico q̄ forma q̄ ē prin cipiū actus trāsēūtis forte si separetur ageret ut calor sepatus calefaceret for ma ūo que ē pricipiū actus pmanētis inse si sepet' nō poterit recipe talē actū ꝑꝑ rōem predictā. Exēplū ē nō ē ad ꝓ positū qō adducit' qa albedo in ē q̄ti tati sepate q̄ ē accidēs pmanēs et dicta libꝫ simpˡ cōcedo ꝓpōem itelligere et uelle n̄ s̄t talia accidētia utpatuit supꝰ ꝫ. ad auctoritates respōdeo ad pri mā cū dicit' q̄ memoria itelligētia et uolūtas s̄t una mēs dico q̄ ista predica tō n̄ ē formal' ꝗ causal' sic dā q̄ odor ē fumal' euapo qꝛ fumal' euaporatō ē cā odoris. Simil'r pōt dici ad ꝑm uel dicēdū q̄ i ꝑa accipit' abstractū ꝓ cōcto

q̄a aīa ē itīligētia uolitiua et memoⁱᵃ
Ad auctoritatē phi dico q̄ sba pōt acci
pi dupl' uno mō pprie p omni eo qd ē i
predicamēto sbe cō diuisum cōtra accidē
tia. alio mō large pro omni eo qd ē eēn
tiale rei et de itrīseca rōe ipsius. sic ēt ac
cidēs accipit pro opposito hiis duob mo
dis ēt aliquotiēs dr̄ accn̄s esse extrīnsecū
siue sit sba siue accn̄s ut dic phs i 2e
q̄ sba accidit colori et iō ē sēsibile p acci
dēs. qn̄ ergo dic phs q̄ itīlectus agēs ē sba
accipit sbam largo mō. Et iō ille auc
toritates nō uident quātū ad hoc habeāt ma
gnā apparenciā. Ad rōes principales. ad
pmā cū dr̄ q̄ aīa ē imediatū principium
suarū opatōnum ergo nego añcedēs et ad p
bōem cū dr̄ q̄ pari rōe nō eēt imedia
tū pricipiū suarū potētiarū dico q̄ nō ē
simile de potētiis ⁊ actib siue opatōib.
nā supposito q̄ aīa sit pricipiū origināle
suarū potētiarum sūt tn̄ potētie acciden
tia pmanētia actus uo sūt accidētia flu
ētia: et iō quātū ad actus nō possunt cāri si
ue fundari abeēnᵃ que ē p se stans nisi
mediāte poᵃ q̄ ē accn̄s pmanēs qa i es
sentialr̄ ordinatis n̄ ē trāsitus de extre
mo i extremū nisi p mediū ut dcm̄ ē in
p articulo hui' qōis poterūt tn̄ poē fū
dari i ipsa eēnᵃ aīe uel abeadē origina
ri nullo alio mediāte qa tenēt mediū
iter eēnᵃ et opatōnem et de extremo
ad mediū nō oportet q̄ fiat trānsitus p aliud
mediū. alias eēt pcessus i infinitū. Ad
2m dico q̄ potētie aīe sēsitiue ita bñ di
stīguūtur abessentia aīe sensitiue. sicut potē
tie aīe itīlectiue ab aīa itīlectiua. et ad p b a
tōem dico q̄ phs p illā auctoritatē so
lum uult habere q̄ sicut ali' distīguitur
formalr̄ ab aīato pro aīa ita suo mō ocl's
distīguitur ab aliis organis ppoᵃᵣ uisiuā
si ē itētō sua eēt p illa uba, pbare q̄ po
tētia uisiua eēt aīa pari rōne sequeret
q̄ forma dolabre sm̄ eū eēt aīa nā sic
dic si ocl's eēt aī' poᵃ uisiua eēt aīa ita
dic q̄ si dolabra eēt aī' forma dolabre
eēt aīa. nō ē ergo illa itētio phi. ut pz et
ideo non cōcludūt rationes..

Consequēter querit utrum potētie
aīe distīguūtur iter se realr̄. Et uī
p q̄ nō qb' repugnat distīctō rōnis il
lis uidet repugnare distīctō real' s po
tētiis aīe repugnat distīctō rōis que
ē minor distīctōe reali ergo et cetera. b. pbatur
qa sicut se hz distīctō real' adētia rōis
ita se hz distīctō rōis adentia realia s
distīctō real' repugnat entib rōis ergo di
stīctō rōnis repugnat entib realib. s
potētie aīe sūt entia realia ergo et cetera. Pro
bat' sic sicut pōt haberi ex dcīs phi i 2
sco et tertio. potētie distīguūtur p actus
et actus p obiecta tūc arguo sic a destru
tōne cōsequētis obiecta aliquarū potē
tiarū aīe nō distīguūtur realr̄ ergo sūt unū et
idē realr̄. alimētū ē ē obiectū potentie
nutritiue et augumētatiue ⁊ gn̄atiue sm̄
phm 2 hui' ergo actus istarū potentiarū
nō sūt realr̄ distīcti ⁊ p cōns n̄ potentie

In oppositū ille potentie sūt realr̄ di
stīcte que ad diuersos fines ordinant' po
tētie aīe sūt hui' ergo et cetera. a. et b. patēt de se

In ista qōe tria sūt uidēda. pmū utrum in
ter extrema realia quorum utrumque ē res
possit esse distīctō rōnis qd uī tāgere p
mū argumentū ⁊ erit ēt necc̄ium adco

gnoscēdū distictōem aliaꝝ potē tiaꝝ
aie. ꝫm ulꝰ actus distiguant p obiecta
et h tāgit ꝫm argumētū. tertiū ē qd q
rit q̄o pncipal'. Opio pmi articuli au
reoli et frācici demaronis. Quātuꝫ
a opmā ptē hu' articuli dicūt qdā doc
tores q̄ iter duo ētia realia nullo mō
pōt esse distictō rōis imo oꝫ necc̄io q̄
ubi ē distictō rōis ulꝰ qꝫ extremū esse
ēs rōnis ul' saltē alterū qd pōt pbari
ex dc̄is suis quadupl'r. Primo sic
q̄ncūqꝫ aliqd sbm ɔdiuit' alteri sbo sic
ex oppoito q̄ passio adequata uni sbo
repugnat alteri sbo tātū ecōuso s ens
reale et ēs rōis cōdiuidūt' ex opoosito
et esse idē rōne et distigui rōe st passio
nes adequate ēti rōali sic esse idē re et
disticta re st passiōes adequate enti rea
li. g̊ q̄ repugnat disti tō real' entib
rōis tātū distictio rōnis repugnat enti
b realib. s distinctō real' total'r repu
gnat entib rōnis g̊ distictō rōis tota
l'r repugniabit entibus realibus ma
ior ē manifesta de se q̄ tū ē risibilitas
repugniat equo tantū hinibilitas repu
gniat homini. b. uꝫ nota qa pea' dem
differētias p quas diuidit' ens dicit' z
distitō sicut ē ens didit' i ens reale et
in ens rōis ita et distictō didit' et p cō
sequēs sicut distictō real' adequat' enti
reali ita distinctō rōis adeq̄t' enti rōis
2o adidē cui repugnat actus prim'
ei d repugnat actus s q necc̄io presup
poit actū pmū. s distigui ꝫm rōem ē
actus s q necc̄io psuppoit esse ꝫ rōeꝫ
g̊ cui repugnat esse ꝫm rōem et ei deꝫ
distingui ꝫm rōem s entib realib re
pugnat esse ꝫm rōem ul' esse rōis g̊ &c.
assumpta pbat'. nā qa si ēt realia habe
rēt esse rōis depēderit a rōne h ē icōue
mēs g̊ &c. 3o illa entia realia q po
nūt' distingui ꝫm rōem ul' sb extrema
hu' distintiōis ut res st ul' st extrema
ut n res si det' primū g̊ distigt' ut res
are z p ɔ̄ns real'r et nō rōe. si uo det' ꝫ
habet' ppoitū q2 distictio real' no ē in
iter extrema realia ex quo extrema ut
sic nō st res. 4 si distictō rōis reqre
t' i ente reali foꝛal'r sequeret' q̄ psuppo
neret po a i ipso reali ente p q̄ recipet'
in eo ɔ̄ns ē fl'm g̊ ɔ̄na nota ē qa nichl'
recipit' i aliquo n p po a re receptiua il
lius falsitas ɔ̄ntis pbat' nā si ēs rōis
presu pponeret po a i ente reali. ul' istā
po a ozem' realē ul' rōis qa cū pmum
ens rōis presupponeret po a seqret' q̄
aūpmū ēs rōis eēt ens rōis qd iplicat
ɔ̄tdictōem. Itē si po a eēt ens rōis
haberet esse receptiuū et p ɔ̄ns suppo
neret aliā po a z sic eēt pcessus i infini
tū s h ē icōueniens g̊ n pōt dici q̄ tal'
po a sit real' qa sequeret' duo icōueniē
tia. pmū ē q̄ ens reale referret' realiē
ad ens rōis tū po a real' referat' realiē
ad suū actū qd ē ipossibile q2 extrema
relatōis real' debeant esse realia. ꝫm ēs
rōis haberet esse receptū realiē i ente
reali qd ē absurdū qa repugnat enti
rōni recipi realiē assumptū pbat' qa
po a receptia real' recipit realiē recipe
aūt realiē arguit recipi realiē cū sint
cōrelatia et p ɔ̄ns si potētia recipit ēs
rationis real'r ens rōis recipiet' reali
ter. Sed ista opio non ē cōsona dc̄is

pꝭoꝝ nec rōi et ꝙ̄tū adiſtū articuluꝫ
pono tres cōcluſiões. ꝑma ē ꝙ ētibꝫ rea
libus nō repugnat idēptitas rōis. ſa
ē ꝙ entibus realibꝫ nō repugnat eſſe rō
nis. tertiū ē ꝙ ſeqꝛ̄ exiſtis ꝙ entibꝫ
realibus non repugnat diſtictō rōnis
et poñs iter duo extrema realia pote
rit eſſe diſtictō rōnis. ꝑma cōcluſio ꝓ
baꝛ̄ dupr̄ ꝑ ſic qbus nō repugnat uni
tas ſpecifica illis nō repugnat uitas ſi
ue idēptitas rōis. ſ͡ʒ entibꝫ realibus nō
repugnat unitas ſpecifica ꝰ ꝛ͡ɫ. a. no
ta ē qa uitas ſpecifica ut ꝓbatū ē ipri
mo articulo ētieqōis ꝑmi libri ē uitas
rōis ꝙ̄ ꝭ cōcedit unī iſtoꝝ doctoꝝ s. au
reolꝰ. b. pꝫ dēſe. nā ſortes et plato ſ͡ꝫ
duo extrema realia et tñ eis non repu
gnat unitas ſpecifica inmo eis cōpetit
necc̄io. ſo qbus ñ repugnat habere
unitatē ſiue idēptitatē entis nō repu
gnat habere uitatē ſiue idēptitatem
rōis ſ͡ʒ deo et c̄ature et qbuſcūqꝫ enti
bus realibꝫ nō repugnat habere predic
tā uitatē ꝰ ꝛ͡ɫ. a. ē nota qꝛ rō entis nō
ē realꝭ ſ͡ʒ ſolū rōis ſicut ꝓbatū fuit ar ti
culo qōis precedētis et cōcedit ab ali
quo iſtoꝝ doctoꝝ. s. a frāciſco demaro
nis. b. pꝫ dēſe q̄re ꝛ͡ɫ. Et cōfirmaꝛ̄ iſta
cōcluſio ꝑ damaſcenū et comētatorem
dicit ē damaſ. liº ꝑ ca. xi. oꝫ aūt ſcire
ꝙ aď ē ꝛe. cōſiderare et aliud rē e et co
gitatōe ꝰ iomnibus c̄aturis ipoſt aſſer
dio re cōſiderat. re é petrus et apaulo
cōſideratus ſepatus comuitas aūt ho
ꝝ ſeu copꝭo rōe et cogitatōe ꝯſideraꝛ̄
intꝭligiꝰ é ictēctu quōniā petrus ꝛ pau
lꝰ eſdē ſ͡ꝫ ñe et comunē hñt ñam. unus

quiſqꝫ é illoꝝ alꝭ rōale ē et mortale et
ſbditꝭ ꝰ comuis ña rōe ē cōſiderabilis
ſ͡ʒ damaſcenꝰ. Cmentatōr xii. metha
phiſice comēto xi. dicit uniūſalia apō
ariꝝ. ſ͡ꝫ collectio ex ꝑtibus ab intꝭctu q
accidit iꝭ ea ſimilitudinem et facit ea
uni itētōem ē ꝰ idēptitas rōis i rebꝫ
ñalibꝫ ſiue realiꝭ In ꝓbatio ſe cōclu
ſionis. Secūdā cōcluſio ꝓbaꝛ̄ duplr
ꝑ ſic quiꝭ ñ repugnat idemptitas rō
nis ñ repugnat eſſe rōnis ſ͡ʒ entiꝭ rea
liꝭ ñ repugnat idēptitas rōiſ ut ꝓba
tū ē iprima ꝯcluſione ꝰ ꝛ͡ɫ. a ꝓbaꝛ̄ nā
qbuſ repugnat actuſ ꝑmꝰ et ſecūdꝰ q
denecellitate ſequiꝛ̄ ad ꝑmū ſ͡ʒ idēptitaſ
rōiſ ē actuſ ſecūdꝰ qui necc̄io ꝑſuppoīt
eſſe rōiſ ꝰ quibuſ repugnat eſſe ratio
niſ et idemptitaſ rōiſ. tūc arguiꝛ̄ a de
ſtructione conſeqꝛētiſ quibuſ non re
pugnat idēptitaſ rōiſ nec eſſe rōiſ. b.
baꝭ rōiſ ꝓbaꝛ̄ peoſ nā ſicut diſtictio ra
tioniſ ē ſecūdꝰ actuſ q preſuppoīt eſſe
rationiſ. ita etidemꝑtitas rationiſ ad
eſſe ꝛationiſ ſ͡m ipſoſmet. ſ͡ʒ idēptitaſ
realꝭ necc̄io preſuppoīt eſſe reale ꝰ idē
ptitas rōis necc̄io ꝑſuppoīt eſſe raōiſ ꝛ.
ſ͡ʒ erat. b. ſo quibuſ non repugnat eſ
ſe cognitū eſſe cōceptū eſſe ictēctū nō re
pugnat eſſe rōis uꝭ eſſe ſ͡m rōem ſ͡ʒ en
tiꝭ realibus nō repugnat predicta ꝰ
ꝛ͡ɫ. a. pꝫ dēſe qa eſſe cōceptū eſſe ꝯceptū
eſſe ictēctū ñ poſſunt eſſe ñ entia rōis cū
ſint a ratione et ñ poſſunt eſſe ñ a ratio
ne minor dēſe nota ē nam entia realia
ſ͡m ſuā realitatē uere habere poſſunt
eſſe ꝯceptū. eſſe ictēctū. eſſe ꝯceptū alias
nulla realitas eēt noꝭ cognita et ꝑcon

seq̄uēs nulla scīa eēt derebus que uidēt
oīa icōuenietia. Et cōfirmat̄ h̄ ɔclu
sio p̄cometatorē .7. mece q̄ dicꝰ res ha
bēt duplex esse unū i aīa et ad ext̄ ani
mā et p̄oñs res q̄cunq̄ȝ pōt habere esse
reale ext̄ aīam et esse rōis rōis ī aīa. ꝛ
h̄ aūt ē esse cōt̄cū cōceptū et itlctum
Probō ttie cōclusiōis. Tertia con
clusio ꝓbat̄ dupr. p̄ sic qbꝫ nō ꝛepu
gnat idēptitas rōis ñ repugnat distic
tō rōis. s̄ētibꝫ realibꝫ sicut pȝ ex prima
ɔclusione ñ repugnat idēptitas rōnis
ḡ ñ distictō. a. pȝ sic q̄ñcūq̄ȝ aliqd̄ s̄bm
ɔdiuisum alt̄i s̄bo hȝ duas passiōes q̄ꝝ
una ñ ē mag̃ adequata q̄ȝ alia ñ maio
ri necessitate seq̄t s̄bȝ q̄ȝ alia una illaꝝ
ñ ē mag̃ comuīcabil̄ q̄ alia h̄ distictio
rōis ꝛ idēptitas rōis secūt̄ ēs rōis con
diuisum enti reali et distictō rōnis ñ ē
passio mag̃ disticta adequata nec maio
ri necessitate seq̄t ens rōis q̄ȝ idempti
tas rōis ḡ ñ magis ē icomuīcabil̄ ēti
reali distictō rōis q̄ȝ idēptitas rōis aꝰ
pȝ isto mō extermis miꝰ pȝ nā sicut
se habet distictio et idēptitas real̄ ad
ens reale ita se habet distictio ꝛ idēp
titas rōis ad ens rōis. h̄ distictio real̄
ñ maiori necessitate nec magis adequa
te seq̄t ens reale q̄ȝ idēptitas real̄ imo
s̄m doctrinā istoꝝ doctoꝝ idemptitas
real̄ maiori necessitate seq̄t s̄bm q̄ȝ di
stictio real̄ nā nūq̄ȝ res pōt absolui asua
idēptitate reali. absoluit̄ tñ a distictōe
reali nā poīt īter aliq̄ realia ñ idempti
tas real̄ amota oīm distictōe reali ḡ di
stictio rōis ñ maiori necessitate nec ma
ḡ adequate sequit̄ ēs rōis q̄ȝ idēptitas
rōis pȝ ḡ illa minor ꝛ p̄oñs tota ratio
2o quibꝫ ñ repugnat esse rōis ñ di
stictio rōis s̄ētibꝫ realibus ñ ꝛepugnat
esse rotionis ut pȝ ex s̄a conclusione ḡ 2ad
aꝰ ꝓbat̄ sic qbus nō repugnat actus p̄
m̄ nec repugnat actus s̄cd̄ qui de ne
cessitate sequit̄ ad p̄m. ū h̄ esse rōis ē ac
tus prim̄ ad quē necc̄io seq̄t distinctō
rōis ḡ qbus ñ repugnat esse rōis ñ re
pugnat distictio rationis ꝛ sic pȝ maꝰ
miꝰ huiꝰ ꝓbōis pȝ p oppositū. aꝰ s̄e
rationis ipꝰ oꝝ minor patet p eos nā p
p̄a passio de necessitate seq̄t suū obiectū
h̄ distictio rōis s̄m eos ē p̄p̄a passio en
tis rōnis ḡ ad esse i c̄is sequit̄ necc̄io di
stictio rōis et sic patet miꝰ p̄oñs tota
ratio. Et ɔfirmat̄ h̄ cōclusio p comē
tatorē xiio mece comētō xxxviii. dicē
tē itlctus pōt diuidere unita ire q̄ disa
adunare tūc peto quomō itlctus pōt
unita diuidere et adunare disa ul̄ realr̄ l̄
s̄m rōem ñ realr̄ qꝛ h̄ ñ spectat ad in
tlctū ḡ s̄m rōem et sic extrema realia
possunt habere distictōem rōis. Re
stat respondere ad rōes istoꝝ doctoꝝ
cuiꝰ gr̄a s̄t duo notāda. p̄mū ē que ē ia
distictio rationis que ē passio adequata
enti rationis Secūdū. an. distictio ra
tionis sit i extremis realibus s̄tie p̄
p̄mū ē adūtēd̄ q distictio rationis ē
duplex quedā que īmediate ē aratione
fabricata quedā q̄ īmediate orit̄ ab ex
tremis rationis ꝛ tal̄ ē distictio ratio
nis que ē īter geñ et spēm et alia ētia
rationis tal̄ nāq̄ȝ distictio ñ ē aratione
ñ qa fūdata ꝛ q̄ ex qb̄ nascit̄ s̄ aratio
ne Et si querat̄ que istaꝝ distintionū

rõis sit passio adequata enti rõis dico q̄ illa q̄ orit̄ imediate abextremis rõnis sicut distictio real' q̄ imediate orit̄ abextremis realib' ē passio adeq̄ta enti reali. illa aūt distictõ rõis q̄ imediate fabricat̄ ab itl'ctu ñ ē passio adeq̄ta ēti rõnis et ista tal' ut pbatū ē ita bñ reperit̄ iter extrema realia sicut iter extrema rõis. Cui' rõ ē q̄a tal' distictio rõis i mediate fabricat̄ ab intl'ctu ex eo q̄ copat̄ idē ad se ipsum z ex eo q̄ apprehēdit aliqua diūsa ut diūsa sīt. s̄ ita bñ itl'ctus pōt cōpare ens reale ad se ipsum sic̄ ens rõis et ita bñ pōt apprehēdere entia realia diūsa ut diūsa sīt sic̄ entia rõis. Et ic̄ tal' distictio rõnis ita bñ pōt cōpetere entib' realibus sicut entibus rõis. Quātū ad s̄m ē adueitēd q̄ distictō rõis que immediate nasc̄it̄ ob extremis rõis nullo mō hz esse ientibus realibus t'lis ē distictio ē i extremis rõis sicut distictō real' q̄ oritur ab extremis realibus ē i extremis realibus. Distictio aūt rõis que fabricat̄ imediate a rõe s̄m itētiõem doctoris ponētiū distictõem rõis it extrema realia. ñ ē i extremis illis s̄bie s̄ tm̄ terminatiue ut talia sīt obiecta rõis z h̄ nō obstāte ē dīc q̄ iter extrema realia ē distictio rõis et ūe hñt distictõem rõis cui' rõ ē q̄a si actus s̄m' dz̄ uere cōpetere alicui ñ obstāte q̄ ñ isit ei s̄bie s̄ tm̄ obiectie et t̄miatie et actus secundi q̄ seq̄t ad actū p̄mū dz̄ ūe cōpetere eid̄ si solū isit ei obiectie et t̄miatiue s̄ res uere hñt esse aceptū esse cognitū esse intellectū dato q̄ ista ñ isint ei s̄bie s̄ so

lū obiectiue t̄miatie z denōmiatie g̊ ꝛc̄.

Ḣ Iis p̄notatis facile ē respōdere ad rões cōtrarias. Ad p̄mū dico q̄ .b. s̄b s̄bu s̄b quo fit ē falsa q̄a distictio rõis q̄ imediate ē a rõe fabricata nō ē adequata enti rõis s̄ distictio rõis que imediate orit̄ abextremis rõis ut dc̄m ē et de h̄ bñ cōcedo q̄ nō pōt cōpetere entibus realibus s̄ed nō seq̄t̄ distictio rõis q̄ orit̄ abextremis realibus nō cōueīt ēti bus realibus g̊ nec distictio rõis que imediate a rõe fabricat̄ q̄a i tali mō arguēdi cōmictit̄ fallacia cōsequētis ut si dicat̄ nō ē homo g̊ non ē a'l'. Ad s̄m cū dz̄ cū repugnat actus p̄m' et nec s̄c̄io secūd̄ ꝛc̄. cōcedit̄ q̄ eodē mō repugnat actus secūd̄ quo mō ei repugnat actus p̄m' ad .b. cū dz̄ q̄ esse rõis ētibus realibus repugnat p̄ p̄ s̄am cōnclusionē q̄ ñ ē uerū. et tamē notād̄ q̄ esse rõnis cōpetere ēti reali pōt itelligi t̄pliciter uno mō q̄ esse rõis cōpetat ēti reali q̄d ditatie alio modo q̄ cōpetat s̄ s̄bie et fundatie 3° q̄ conpetat s̄.s. obiectie z t̄miatie p̄mis duobus modis concedo eis q̄ esse rationis non conpetit ēti reali q̄z t̄sic bene sequeret̄ q̄ depēderet a ratione sicut ipi arguebāt. 3 autem modo nullū ē iconueiēs imo necc̄ium ē esse rationis competere extremis realibus et ideo peccat ista ratio sicut et p̄ma p̄ fallaciā consequētis. Ad tertiū cū dz̄ alia entia realia aut sīt extrema distinctionis rationis ut sīt res aut uel non sīt res dico q̄ nec isto modo nec illo modo. naz si ētia realia eēnt extrema tal' distictionis ut sīt res nl' posset

distigui rõe ñ eēt res. Si aūt eēnt ex trema tal' distictõis ut nõ sūt res cū ista reduplicatõe nūq̄ res possent distigui rõe cu' oppoitū ē ꝓbatū .ꝫ si dicat' q ista sūt cõtradictoria dico q ñ ē uerū qa utraq̄ ē affirmatiua. nā negatio ñ cadit supra ūbū ꝑncipale sicut si diceret' hõ ul' ē albus q̄dditatiue ul' ē nõ alb' q̄dditatiue ista᷑ ul'a ē f'sa qa sicut albedo ñ ē de q̄dditate hoīs ita ñ negatio albedinis ꝫ si dicat' hõ ul' ē alb' q̄dditatiue ul' nõ ē albus q̄dditatiue. tūc ocedē dū ē necc̄io alte᷑ mēbro᷑ .s. q ñ ē albus q̄dditatiue ꝫ ita dico i ꝓpoito. ētia ē realia ñ sūt extrema distictõnis rõnis nec ut sūt res nec ut sūt ñ res qa āhe sūt affirmatiue ꝑma q̄dē ē affirmatiua de predicato finito. 2a affirmatiua de predicato īfinito siue de predicato nēto ut pꝫ illo p 1ae si aūt querat' de qua reductõe ētia realia sūt extrema distictõis rõnis dico q utcõpata ad rõem siue ut habēt esse rõis qd sibi ñ repugnat ut patuit suō l. ad q̄rtū cū dr̄ q si distictio rõnis fundaret' ientibus realibus q presupponeret potētiā receptiuā p quā reciper' ieis dico q ista rõ ꝓcedit ex falsa imagiatõe. imagiat' ē q distictio rõnis fundet' sibie iextremis realibus qd ñ ē ūam ut dēm ē ꝫ solū fundat' ieis obiectiue siue t̄minatiue et iõ oꝫ solū dare in ipsis extremis realib' po'as adesse cogitū ꝫ adesse obiectū et esse termiatū. h autē po'a nichil' aliud ē q̄ ocep ibilitas sicut po'a adesse uisum ē uisibilitas. et iõ rõnes iste q̄uis ꝑ frõte habeāt apparentiā aliq̄ irei ūitate nichil' cõcludūt. ꝫ sic pꝫ qd sit dō ad ꝑmā ꝑtē hui' articuli

Secūda ꝑs ꝑmi articuli. Quātū ad 2am ꝑtē hui' articuli ul'a pꝫ distinctio rõis i quacūq̄ re arguat necc̄io aliq̄ distictiõem ul nõ idēptitatē p'as õi actu intel'ectus i ipa re ul' q iõ ē ul'a cõ oceptibilitas mouēs ipsum itl'ctū ad cõcipiēdū diu'sa de ead re arguat necessario aliq̄ distictõem ul' ñ idēmptitatē ire ipsa preuia omni actu itl'cu' ꝫ ordie ꝓcedā nā ꝑ dicā illd qd michi uꝫ 2o mouebo quedā dubia c ca dc̄a q̄b' solutis erit finis hui' articuli. P21o qd q̄tū ad h pono duas cõclusiões. ꝑa ē q d ead re penitus indisticta ul' omib' modis iō possunt haberi diu'si cõceptus accipiēdo cõceptū ꝓ ente rõnis nam secus eēt si loquerem' de conceptu reali ex pte rei se tenētis 2a cõclusio ē que seq̄t' quasi adistā q distictõ rõis ñ necessario arguit distictõem aliq̄ siue nõ idēptitatē preuiā omni actu itl'ctus i 2e ipsa ꝑma cõclusio ꝓbat' tpl'r. ꝑ sic si de quacūq̄ re haberi possunt diu'si oceptus predicati ꝫ sbi de ead re haberi possunt diu'si cõceptus predicati ꝫ diu'si cõceptus sbi accipiēdo oceptū ꝓ ente 2ōis ista pꝫ qa cõceptus predicati ꝫ cõceptus sbi sūt cõceptus rõis siue entia rõnis ꝫ sūt adiuicē ꝫm rõem disticti predicatū i distiguit' asbo saltē ꝫm rõem ꝫ in ead re q̄tūcūq̄ simplici et indistīta ꝫ q̄tūcūq̄ s ipsi idēptifica possunt haberi cõceptus predicati ꝫ sbi g ꝫc. .b. pꝫ dicēdo deitas ē deitas h ē predicatū ꝫ sbm ꝫ simil'r possem' dicere de q̄cūq̄ re si eēt adhuc mag s iō q deitas

qͦ tñ ẽ ipossibile imo ꝙ̃to res mag̃ es
set ꝫ idͦ tãto ꝓpõ eẽt uerior. Ꝭo sic de
quacũqꝫ re possunt haberi ↄceptus ↄfu
sus ⁊ distictus cõis ⁊ ꝓ̃p̃us. possunt ha
beri diu̇si cõceptus accipiẽdo cõceptuꝫ
ꝑente rõis. ꝭ deq̃cũqꝫ re quãtũcũqꝫ sin
plici et ĩdistinta possunt haberi tales ↄ
ceptus ꝗ̃ ꝛͨl. a. pꝫ sicut aͦ ꝑ̃me rõis. b
ꝓbaẗ. nã accipio unã rẽ uoceẗ aͦ aut
.a. ẽ ꝫ oĩb; modis idẽ aut ñ ꝑ extra
cõtͣdictõis si dicaẗ ꝙ sic habeo ꝓpositũ
nĩ de ista. a. possunt haberi cõceptus cõ
fusus et ꝓp̃us si cognoscaẗ ꝭb rõe ẽtis
⁊ distictis ĩ cognoscaẗ ꝭb rõe ꝓ̃p̃a ⁊ pa
ri rõe pössunt haberi cõceptus cõis et
ꝓp̃ꝰ si u̇ dicaẗ ꝙ̃uis. a. sit idͦ realr̃ di
stictũ formalr̃ accipio unã illaꝝ for̃a
litatũ et petã de illa sicut petebã de to
to. a. si dicaẗ ꝙ illa formalitas ẽ ꝫ om
nib; mõis idͦ habeẗ ꝓpoĩtuꝫ qꝛ adhuc
de illa possunt haberi ꝑ̃dc̃i ↄceptus qꝛ
tał formalitas ẽ nichł uł põt cõcipi ꝭb
rõne ẽtis et cõsimili rõe ꝓ̃p̃a ut puta
ꝭb rõe tał formalitatis. Si u̇o diẗ ꝗꝫ
vꝫ ꝙ illa formalitas adhuc habet ali
ꝙ̃ ñ idẽptitatẽ ex ꝑ re rei accipiã sic̃ ꝑ̃
us unũ extremũ illiꝰ ñ idẽptitatis. et
petã de illa sic̃ petebã de tota formali
tate ꝗ̃ erit ꝓcessus ĩ infinitũ ĩẽtib; rea
lib; qꝛ realitates ł formalitates reales
ꝓponẽtes eas. aut erit stãdũ ĩ p̃mis ui
delꝫ ꝙ deq̃cũqꝫ re penitus ĩdisticta po
terit haberi predicti cõceptus ꝭ ꝓces
sus ĩ infinituꝫ ẽ uitãđ. 3ͦ deq̃bus cũ
qꝫ possunt haberi ↄceptus explicitus
et ĩplicitus mag̃ notus et minꝰ notus
de eodͦ possunt haberi diu̇si conceptus

accipiẽdo ↄceptus ꝑente rõis ꝭ de eadͦ
re omnimodeꝫ eadẽ et ĩdisticta possũt
haberi predc̃i cõceptus ꝗ̃ ꝛͨl. a. ẽ nota
sic̃ precedẽtes. b. ꝓbaẗ qꝛ diffinitõ et
diffinitũ ſꝫ penitus idͦ ñ distiguũẗ realr̃
nec formalr̃ cũ cõpleta diffinitõ inclu
dat qdqd reatus et formalitatus ẽ ip
sius alias nõ eẽt diffinitõ ↄpleta et tñ
de diffinitõe et diffinito habẽẗ predc̃i
cõceptus qꝛ cõceptus diffinitiõis ẽ ex
plicitus et mag̃ notus conceptus diffi
niti et ecõu̇so ꝗ̃ ꝛͨl Secũda cõclusio
ꝓbaẗ ĩplicit. ꝑ̃ cui nõ repugnat diu̇si
tas cõceptuũ nõ repugnat distictõ rõ
nis ꝭ uni et eidẽ rei ꝙ̃tũcũqꝫ simplici
et ĩdistĩcte nõ repugnat diu̇sitas con
ceptuũ ꝗ̃. b. pꝫ ex ꝑ̃ma cõclusiõe aͦ ꝙ̃
pꝫ qꝛ cui nõ repugnat priꝰ nec postius
qͦ denecessitate seqẗ ad ꝑ̃mũ ꝭ ad diu̇
sitatẽ cõceptuũ seqẗ necc̃o distictõ rõ
nis cũ cõceptus distiguãẗ rõe ꝗ̃. ꝛͤ
cui ñ repugnat esse extrema relatõis
rõis ei nõ repugnat esse extremũ ł ex
trema distictõis rõis. ꝭ uni et eidẽ rei
quãtũcũqꝫ simplici et ĩdistĩcte ñ repu
gnat esse extremũ uł extrema relatõis
rõis ꝗ̃ aͦ nota qꝛ sicut relatõ reał ꝑ̃
suppoĩt distictõem siue ñ idẽptitatem
realẽ ĩ suis extremis ita relatõ ratiõis
presuppoĩt distictionẽ siue ñ idẽptita
tẽ rationis ĩ suis. b. nota ẽ ꝭm ariꝝ. ꝗ
meteꝰ ubi dic̃ ꝙ q̃lꝫ res fundat idẽptita
tẽ ad se ipsam q̃ ẽ relatio rationis ꝗ̃ ꝛͨl
ꝭtia distictio minor ñ arguit necc̃io
distictionẽ maiorẽ ꝭ distictio ratiõis
ẽ minor distictione reali uł ñ idẽptita
te reali ꝗ̃ maͦ pꝫ de se nã si distictio

tnin : r necc̃io arguat maiorẽ. tũc disti
tõ formal' arguet realẽ qd̃ tñ negant
illi q forte tenẽt oppoitam ɔclusiõem
d. b. nota ẽ extmis. Sed ɔ' istas cõclu
siões arguit' ab aliqb; sic. cui repugnat
p̃us repugnat post' ĩ qd̃ necc̃io preinp
poit pri'. s rei siue realitati omni sim
plici z idisticte repugnat diũsitas con
ceptuũ q̃ presuppoit nec̃o distictõ rõ
nis g̃ rei repugnat distictõ rõis aᵃ no
ta b. pbat' tptr. p̃ sic rõmanẽs id̃ semp
fac' id iessectũ et p ɔñs i cõceptu ꝓo de
gñatõe. et p ɔñs de re simplici z idistic
ta cũ. s pmaneat id̃ ñ potũt diũsa ɔ
cipi. 2º qñ itlctus cõcipit diuersa dere
simplici siue h3 de ea diuersos concep
tus l' tmiat' ad unũ ul' ad pl'a si adpl'a
habet' ppoitũ. si ad unũ tũc ñ erũt diũ
si ɔceptus q2 unñ itl'ctũ ñ cãt ñ unũ ɔ
ceptũ. 3º illd̃ necc̃io reqrit' ad disti
tiõem cõceptuũ qd̃ ẽ total' cã illi' diũsi
tatis p3 de se ꝫ diũsitas ĩ obiecto ẽ to
tal' cã diuersitatis icõceptu minor pba
t' qa sic' se habet obiectũ adcõceptũ ita
distictio iobiecto ad distictõem icõcep
tu ꝫ si nõ eẽt obiectũ ñ eẽt cõceptus g̃
si ñ eẽt distictõ iobiecto nõ ẽ distictio
icõceptib; g̃ ꝛc. Ꝓo adrões cõtrias
duab; ɔclusiõib; predc̃is z ueris. Ad
istas rões p ordiem ẽ dicẽd. Cui' gr̃a ẽ
aduertẽd q ista distictio rõis q̃ imedia
te fabricat' arõe aliquomõ orit' -añã rei
ñ tñ pp ꝫ debet uocari distictio ex ñã
rei ni ullã distictõem ul' nõ idẽmptita
tẽ poit ire ipsa z id̃ nõ debet dici disti
tio exnatura rei put dĩdit' cõt' distitõ
nem rõis orit' aũt ista distictio si uere

dicat' uno duo ꝫ modo ꝫ aliqñ orit' ex
ñã rei necessitantis aliqñ ex natura rei
nõ repugnãtis cũ ñ repugnat ñe rei cõ
cipi diuersimõe z tal' ẽ distictio diff. ni
tõis z diffiniti q2 nõ repugnat rei ex
plicite z iplicite cõcipi ꝫ suppoito dico
ad rões. Ad p̃ma cũ dicebat' cui repu
gnat p̃us et post' ĩ ꝛc. cõcedat' ꝫ. b. ẽ fl'a
sic' p3 ex p̃ma cõclusõe ad pbationes ad
p̃ᵃᵐ cũ dr̃ id̃ manẽs id̃ ꝛc. dico q̃ iᵃ ẽ du
plex. uno mõ põt itl'igi q idẽ semp fa
ciat idẽ id ẽ eadẽ siue unũ siue pl'a et
iste itl'ctus uerus ẽ z ideo l3 obiectũ sit
unũ et idẽ potit tñ ex se diuersos conce
tui siue actus cãre. i. mouere itl'ctũ ad ta
les conceptus ul' exnatura rei necessitã
tis ul' ex ñã rei ñ repugnantis ut dc̃m
ẽ ꝫ semp idẽ obiectũ mouebit itl'ctum
ad eosdẽ conceptus z ñ adalios g̃ rõ
ñ cõueit. Ad s̃m cũ dr̃ ul' itl'ctus ter
miat' ad unũ ul' ad pl'a dico q tmiat' ad
unũ tm̃ real'r pl'a aũt eqpollẽter. cuius
gr̃a ẽ adũtẽd q ñ ẽ icõueiens imo ne
cc̃iũ unũ et idẽ summi oib; modis un
de ex p te rei eqpollere ĩ ũtute plib; re
b; dina nãq3 eẽnᵃ ẽ oib; mõis uᵃ et id̃
et eqpollet iũtute imo extẽdit fc̃a et
possibilia fieri. pl'a ẽ põt facere dina es
sentᵃ existẽs uᵃ q̃ oia cãta fc̃a z poˡᵃ
fieri q̃ tñ eẽq3 diũsa et ideo dina eẽnᵃ
q̃ real'r ẽ una põt dici ut p3 eqpollẽt
pl'a ꝫ ĩ repit' icãturis. una ẽ aĩa itl'cti
ua ex ñs formal'r icorp̃e humão eqpol
let ũtute distictis reb' tm̃ ẽ fac' ij a so
la q̃ᵘ facerẽt oia uegetatia et sẽsitia si
eẽnt icompoito põt g̃ ista aia dici una
real'r pl'a aũt eqpollẽt z ita ẽ i ppoito

qa iđ unū obiectū simpr unū ē pl'a eq
pollent qa uł' de natura sua ītl'tiuam
necessitat ad diuˢsos cōceptus ita ꝑ fc̄e
sicut eēt distictū ꝫm se uł' adse real'r ł'
saltē ñ repugnat ↄcipi diuersis cōcep
tibus ⁊ distictis ut dc̄m ē et cū dẑ ꝙ
unū itl'ctū ñ cāt ħ unū cōceptū dicō ꝙ
ꝟl'm ē si illđ unū sit pl'a eqpollēt qđ
pꝫ qa tale unū pōt cāre pl'a ieffectu ꝫ̊
ml'to fort' incōceptu. Ad t̄tiū negat'
minor. c̄ é ꝟl'a simpr ⁊ ꝓpō nulla ē qa
ut dc̄m ē ꝫ ñ posset esse aliqs actus si
ne ↄceptus ħ obiectū aliquo mō sit tñ
possunt esse ↄiuˢsi cōceptus sine distinc
tōe aliq̄ i obiecto et iō ñ ē uerū ꝙ sicut
se hꝫ obiectū adeq̄tū ita distictō iobiec
to a distictōem icōceptu pꝫ ꝫ̊ iste arti
culꝰ. Secūđ articulꝰ q̄stiōis. Re
stat nūc uidere utꝝ actus distiguāt' ꝑ o
biecta et potētie ꝑ actus. iste secūđ ar
ticulꝰ sicut precedēs continet duo du
bia. Primū ē utꝝ actus distiguātur
ꝑ obiecta. Secūdū ē utꝝ poe distin
guāt' ꝑ actus. Quātū ad ṗmā ꝑtem
hui' articuli hoc ordie sic ꝓcedet'. nā ꝑ ꝓ
micto quasdā distictōes necc̄ias ad ꝓ
positū cōcludēđ. 2º iuxta membra
istaꝝ distictōnum ponā aliq̄s ↄclusiōes
quas cōfirmabo aliqbus rōibus. ṗṗ ꝑꝫ
ē adūtēđ ꝙ sicut specificatō ē duplex
quedā intinseca qdā extinseca ut pꝫ iꝑ
articulo prime cōclusiōis ꝑ millibri ita
suo mō ē duplex distictio quedā itrin
seca quedā extinseca. itrinseca distictō
dẑ qñ aliq̄ res distiguit' abalia ꝑ aliđ
qđ ē deitinseca rōe sui eo mō quo aliq̄
spēs sbe distiguit' abalia ꝑ differēꝫ spe

cificā q̄ ē de itīnseca rc̄e ipsius et ħ di
stictō itriseca orit' ex ꝑncipus cōstitutī
uis itinsece et fozal'r. Extinseca aūt di
stictō dẑ illa que qñ aliq̄ res distigui
t' abalia ꝑ aliqđ qđ nō ē ñ ꝑtinet ad
rōem itīnsecā ipsius eo mō quo una ꝓ
ṗa passio ut puta risibilitas distiguit'
abalia ut puta ab inibilitate qa distin
guit' abea ꝑ sbm qc̄ tñ nō ē deitriseca
rōe ipsius et ħ distictio extriseca orit'
ex ṗncipus cōstitutis extrisece ⁊ mal'r
specificat' ē ꝓṗa passio specificatōe ex
triseca ꝑ sbm. Et iō distinguit' extrin
sece ꝑ ipsum. ħ aūt distinctio dẑ extri
seca nō q² res inse nō ūe distinguatur
ꝫ qa distinguit' ꝑaliud qđ ē extra rōē
ipsius et ħ mō dicebat' specificatio ex
trinseca ut supra patuit ħ ꝫ̊ distinctō
ē ad ꝓpositū necc̄ia et ṗma. ꝫa ūodi
stinctō ē de distinctōe actuū cui' gr̄a ē
a dūtendū ꝙ deipsis actibus anime deq
bus pñs ē dubitō si bene attēdam' in
ueniam' q̄duplicē distinctōem Prima
q dē inuenit' ꝫm geñ remotū sibi in ac
tibus distinctū ꝫm ꝙ possum' dicere ꝙ
actus uni' poe distinguūt' abactu alteri'
poe puta actus q̄ ē itl'igere distingui
t' abactu q̄ē uelle ł' sentire et sic dealus
uoco aūt istā distinctōem ꝫm geñ re
motū nō ꝙ isti actus nō sint ineodem
predicamēto ꝫ qa hñt maiorē distinc
tōem que pōt esse int' actus ipsius ani
me ut pꝫ intuēti. ꝫo īuenit' distitō
iactibus anime ꝫꝫ geñ ꝓpinquū ꝫ quē
modū actus uni' potētie pōt esse disti
ctus abactu eidē potētie dū mō illi ac
tus sint obiecta diuˢsoꝝ generū qa isto

mōdistiguūt actus itelligēdi colores ab icēctu lapoꝝ uoco istā distictōem ſm geꝰ ꝓpiquū qa ñ ē ita magna sic pma Jsti nāqꝫ recipiūt ieadē poª et ꝓmaⁿ ꝙ specifica qd pꝫ. nā mag differūt ac tus itligēdi colorē ꝛ actus itligēdi sa porē ꝙ actus itligēdi unū colorē dif ferat abactu itligēdi aliū colorē cum ꝙ ista sit spec¹. s. ultima dža decolori b; et illa sit. a. ista reliqt ꝙ sit distictō ſm genus ꝛ qa ñ ē magna sic prima pōt dici ſm genus ꝓpiquū. Tertio ineit distictō ſm spēm qui modo aliq ſr iā tactus ē puta actus itligēdi albū spetie differt abactu itligēdi nigrum spetie et sic dealus distictis solū spetie Quarto mō ineit distictō iactib; ai me ſm numeꝝ q modnūc dēs ē puta qa actus itligēdi albū i isto tēpe dif fert abactu itelīgēdi albū ialio tempe qd ꝓbo qa cōstat ꝙ isti actus hñt ali ꝙ distictōem aut ꝙ specifici aut nume ralē ñ specificā qa ſt in eod poª et res pectu eīdē obiecti ſm spēm ꝙ numera lē. Jsti ꝙ quatuor mōi distictōnis ꝑncipales iactib; aīe ſt et ꝗuis habeāt mltos grad oēs tñ reducūt i istos q tuor tāquā adꝑncipales. Hiisꝙ pre missis cō q it ultª distictō actuū sit ab obiectis pono quatuor cōclusiōes. nā si qrat de distictōe itrisecā pono unā o clusiōem uidel; ꝙ actus ipsi aīe distin gunt se ipsis ꝛ ꝑ eēntias suas itrisece et fozalr ꝯclusio ꝓbat dupˣ. ꝓ sic

Per qd aliqd cōstituit i esse specifi co ꝛ itrisece et formalr distigūt ab a lus itrisece et fozmalr. ſ actus poten tiaꝝ aīe ꝯstituūt i esse specifico seipsis et ꝑ eēntias suas fozalr et itrisece ꝙ. a. e nota de se qꝛ idē ē ꝑncipiū cōstitu tium et distictiuū miⁿ pꝫ nā nullū ex trisecū pōt esse formale ꝯstitutiuum et itrisecū alicuꝰ rei. Secūdo sic acci pio illd ꝑ qd tales actus adiuicē disti gunt qcqd sit illd et peto ul illud ta le ē eis itrisecū ul extrisecū si itrisecū habet ꝓpoitum. si extrisecū seqt cui dēs cōtradictō. nā illd qd distiguitur a balio ꝑ aliqd extrinsecum distiguit extrisece et nō intrisece nos aūt poni mus ꝙ distiguat intrinsece ꝙ euident implicat reliqt ꝑmum ꝑncipale. Si aūt qrat de distictōe extrinseca tūc se cundū mēbra secūde distinctōis pono cōclusiōes. si ē questio qrat extrinseca actuū anime secundū genus remotum pono tres cōclusiōes. ꝑma ē ꝙ disti ctō actuum ſm genus remotū ñ ē to talr abobiectis Hec cōclusio ꝓbat una rōe sic. illa distinctio quenecessario pre supponit distinctōem formalr potētu tiaꝝ ñ ē totalr abobiectis distintō ac tuū. ſ genus remotū ē huꝰ ꝙ. b. pꝫ ꝑ iā dēa dedistinctōe actuū secundū geꝰ remotū. a. u; nota nā si talꝰ distinctō actuū eēt totalr ab obiectis posita di stinctōe obiectoꝝ poneret talꝰ distintō actuum ſm genus remotum siue tales a. tus eēnt eīdē potētie siue nō qd fal sum ē ad itelligēd. Secūda ꝯclusio ē ꝙ talꝰ distitio nō ē totalr apotētus ꝙ ꝓbat sic. Jlla distitio que necēio pre supponit distintōem obiectoꝝ formalē nō ē totalr apotētus ſ distitio actuū

ꝫm genus remotũ ẽ hui⁹ g̊ ꝛ̄l.a.ꝑz ſic
precedẽs minor uz̄ nota ꝓtãtõ qa diú
ſi actus gñe remoto differentes ñ poſ
ſunt termiari adiꝺ obiectũ ſꝫ eadẽ rõ
ne formali ut ſuppono aꝺpreſens.ꝓ
babit ẽ iferi⁹ ꝺo dãte g̊. Opio magi
ſtri gerardi ꝺeſenis ↄᷓ ↄcluſiõem i me
ꝺiate dc̃am. Sed ↄᷓ iſtã cõcluſiõem
ẽ q ꝺã reuẽꝺ ꝺoctor ꝙ ꝺiſtitõ actuum
ꝫm genus remotũ ẽ total'r a pǒtẽtus
rõ fundamtal' ipſius ẽ qa iſti actus ut
dic̃ hñt tãtã diſtitõem ꝙᷓ ad potẽtias
qꝺ nullo mõ poſſunt eſſe actus uni⁹ po
tẽtie et tñ poſſunt eſſe actus uni⁹ obie
cti.nã unã z eaꝺ ĩ ẽ poſſunt ĩtelligere
z ꝑ ↄñs tal' diſtitio ꝺebet reduci i cãm
ĩ ipſas potẽtias z ñ ĩaliqd aliꝺ. Jn ꝓ
batõ opionis predicti mag̃ri. Ꝭ aũt
cõcluſio ñ uz̄ michi total'r ũa ut pate
bit ĩcõcluſiõe ĩmeꝺiate ſeqnti tal' diſti
tio ẽ aliquo mõ ab obiecto ꝙᷓuis ñ tota
l'r z iõ arguo ↄtra fundamẽtũ hui⁹ ꝺoc
toris ex fundamẽtis ſuis z qñ ipſe dic̃
ꝙ duo actus genre remoto ꝺifferẽtes
poſſunt eſſe uius obiecti ul' ĩtelligẽte
ꝙ poſſunt eſſe uius obiecti m̃al'r ſump
ti ñ tñ formal'r aut ĩtelligit ꝙ poſſunt
eſſe uius obiecti formal'r ſumpti ſi in
telligit ꝑmõ nichil' uz̄ facere aꝺ ꝓpoſi
tũ.nã bñ ↄcedit ꝙ ad talẽ diſtictõem ip
ſoꝝ actuũ ñ reqrit diſtictõ m̃al' ĩ obiec
tis.põt ẽ una z eadẽ res ĩtelligi z dili
gi reqrit tñ ad hãc diſtitõem formal'
diſtictõ obiectoꝝ.ſiue iſta formalitas
ſe teneat m̃al'r ex p̃te rei ſiue fundamẽ
tal'r ex p̃te rei z formal'r z cõpletie ex
p̃te ĩtel'ctus qa ꝺe ꝭ ĩnꝺabit aliqd ĩ 3°

huius. Si aũt ĩtelligit ꝫomõ uz̄ mi
chi repugnare dc̃is ſuis.ipſe ẽ ꝺicit in
eoꝺẽ articulo ꝙ iſti actus gñe remoto
differẽtes diſtigunt ĩ ſpetie qz oĩa
q differũt gñe differũt ĩ ſpetie et iꝺo
dic̃ ꝙ ꝙᷓuis ſua diſtictõ ꝫm geñ remo
tũ ſit apõtẽtus ſua tñ diſtictõ ꝫm ſpe
tie ẽ ab obiectis. Tũc arguo aut iſti
actus reſpiciunt unũ z idẽ obiectũ ꝫm
unã z eadẽ rõnẽ aut ñ ſi ſic nõ poterũt
diſtigui ſpetie ab obiectis qa unũ obie
ctũ ꝫm eãdẽ rõem formalẽ nõ põt eſſe
rõ diſtictõis ſpecifice ipſoꝝ actuũ ut ꝑz
ĩ ꝑ eñ.8.ĩ eodẽ articulo. ſi uero ꝺicat
ꝙ iſti actus ñ reſpiciũt idẽ obiectũ ꝫm
eãdẽ rõem formalẽ erit repugnãtia ĩ
dictis ſuis z habeo ꝓpoſitũ nã ſi ita ẽ
diſtictõ actuũ ꝫm geñ remotũ neccĩo
preſupponit ꝺiſtinctõnem formalem
obiectoꝝ z ꝑ ↄñs ẽ total'r apotentiis.
Jtẽ iſte met ꝺoctor ĩ eadẽ qõe ſequẽ
ti dic̃ ꝙ obiectũ ſi cõparet' ad diuſas po
tẽtias puta ad uolũtatẽ z intel'ctũ ĩ rõe
mouẽtis obicit ſe eis ſꝫ alia et alia rõe
z ponit exemplũ ꝺe obiecto ſruitõis ꝭ
ſuppoſito arguo ſic. Diſtictõ actuũ
ñ ſolam preſupponit obiectũ ĩ rõe mo
tis inmo ꝺe neceſſitate ĩ rõe terminãtis
ꝭ ĩ rõe t̃minãtis obicit ſe potentiis ſꝫ
alia z alia rõne.g̊ diſtinctõ actuũ pre
ſupponit in obiecto aliã z aliã rõnẽ z
ꝑ ↄñs ñ erit total'r apotẽtiis.b.ẽ ſua
.a.nota ẽ qa actus nõ hñt eſſe cõpletũ
anꝙᷓ t̃minent' aꝺ obiectũ z ꝑ ↄſequens
nõ habẽt eſſe diſtinctũ qz eſſe diſtinctũ
preſupponit eſſe ſic̃ actus ſecunꝺ pre
ſupponit ꝑz. ítẽ ſi iſti actus t̃minãt'

adobiectū s̄b alia z alia rōe n̄ ē bn̄ dic tū q̄ unū z idē obiectū s̄b alia rōe possu mꝰ intelligere z uelle h̄ g̃ nō uꝫ michi totalr̄ ūm salua reueᵃ. Teneo g̃ sic ꝑus q̄ tal' distīctō n̄ē totalr̄ apotētus

Tertia ꝯᵒ ē q̄ adhuiꝰmōi distīctōez ipsoꝝ actuū cōcurrūt poᵉ z obiecta formalr̄ sumpta tāq̄ꝫ due cāe ꝑtiales cōponētes siue faciētes unā causaꝫ to talē ē g̃ tal' distīctō actuū apotētus z obiectis formalr̄ sumptis h̄ aūt cōclu sio ꝯ̄uis aliq̃lr̄ pateat expcedētibus ꝓbat' tn̄ una rōe tali. Jd quo posi to quocūqꝫ alio remoto ponit' distīctō actuū s̄m gen̄ remotū z quo remoto quocūqꝫ alio posito remouet' tal' distīc tio ē total' cā distīctōis tal' s̄ꝫ posita di stīctōe formali potētiaꝝ. z posita di stīctōe formali obiectōꝝ poit' distīctō actuū ut ꝺesepꝫ zpotētiaꝝ l' obiectoꝝ distinctōne formali remota remouet' necc̄io tal' distīctō actuū g̃ ꝫc. a. pꝫ ex t̄mis. b. nota p ia ꝺcā g̃ seq̄t' ꝯclusio.

Si aūt qō q̄rat ꝺe distīctōe actuum s̄m gen̄ ꝓpiquū siue s̄m spēm tūc po no duas cōclusiōes. Prima ē q̄ distī ctō actuū s̄m gen̄ ꝓpiquū ē totalr̄ ab obiectis formalr̄ sumptis. Sa cōclu sio ē q̄ ꝺistīctō actuū s̄m spēm ē tota lr̄ abobiectis istas ꝺuas ꝯclusiones si mul' ꝓbo ꝺuabꝫ rōnibꝫ. Primo sic.

Jllō qō ē cā plurificatōis s̄m gen̄ propiquū siue secūꝺ spēm ē cā distinc tōis eaꝝ secunꝺ genus ꝓpiquū et secū ꝺ spēm s̄ꝫ obiecta formalr̄ sumpta s̄t huiꝰ g̃ aᵃ nota nā semp cā plurificatō nis aliquoꝝ ē cā ꝺistīctionis ipsoꝝ b.

pꝫ ex ꝺc̄is. nā ut d̄cm ē actus distīcti secunꝺ spēm ul' secunꝺ genus ꝓpiquū numerāt' s̄ numerū obiectoꝝ g̃ ꝫc.

Secūdo sic. distīctō actuū specifica aut ē p ipsos met actus aut p obiecta aut p aliqꝺ ꝯnotatū distīctū ab ipsis s̄ꝫ pꝫ psufficiētē diuisiōem s̄ꝫ n̄ pōt ꝺici q̄ s̄ꝫ sit p ipsos met actus qa actus ut ꝺc̄m ē i pma cōclusiōe se ipsis distīgū t' formalr̄ z itnsece mō aūt loq̄t' ꝺe di stīctōe extnseca n̄ pōt dici q̄ distīguāt' p aliqꝺ ꝯnotatū qa ꝯnotatū nichl' fac' adtalem distīctōem ut patebit īferi s̄ꝫ ꝓbo q̄ n̄ distīguāt' p potētias. nā si s̄ꝫ eēt sequeret' q̄ oīs actus q eēnt ieaꝺ poᵃ eiꝺē eēnt spēi z eiꝺē generis ꝓpi quū siue q̄ eēnt idē secūꝺ genus ꝓpi quū siue secunꝺ spēm ꝯn̄s ē fl̄m g̃ cō sequētia nota ē falsitas cōseq̄ntis su pꝰ ē ostēsa g̃ relinq̄t' q̄ tal' distīctō re ducat' sicut itotalē cām i obiecta foꝛa lr̄ sumpta. Si uō qō q̄rat ꝺe distīc tōe actuū secunꝺ numerū pono q̄tuor cōclusiōes. Pma ē q̄ ꝺistīctō numeral' ipsoꝝ actuū n̄ ē total' ul' totalr̄ apotē tus. Sa ē q̄ tal' distīctō nō ē totalr̄ abobiectis. Tcia q̄ ista distīctō n̄ pōt esse ab obiectis z potentus simul' ita q̄ ista duo cōcurrāt sic due cāe ꝑtiales aꝺ cōstituēꝺ unā cām totalē eo mō quo dicebat' q̄ distīctō actuū secundū gen̄ remotum ē apotētus z abobiectis for malr̄ snmptis. hec antē tres cōclusio nes ꝓbāt' una rōe tali. Jlla distīctō q̄ pōt stare cum uītate numerali obiecti z potētie non pōt esse abobiecto tota lr̄ nec a poᵃ nec abistis simul' sumptis.

ꝙ distictõ istoꝝ actuū ē huiꝰ ꝗ.a.pꝫ ꝺe
se nã sic̄ eo ipsoꝙ distictõ specifica ip
soꝝ actuū ē abobiectis reqrit siue pre
suppoit iobiectis ꝺistictõem specificã
ut pꝫ ex iã dc̄is sic ⁊ distictõ numeral̄
istoꝝ actū presuppoit ꝺistictõem nu
meralē ip̄ncipus distictis. b.pꝫ nã uᵃ
⁊ eaꝺem poᵃ numero ut puta itl̄ctus
ul̄ iꝺē ꝯ̄us ꝺeuno ⁊ eoꝺ ꝯ̄o numero i
diuisis pōtētus pōt habere diuisos ac
tus q tñ s̄t aꝺiuicē disticti s̄ꝫ numeꝝ
ut pꝫ ex dc̄is ꝗ ꝝ. Quarta ꝯclusio
⁊ ultima quo adistã ꝑteꝙ distictõ nu
meral̄istoꝝ actuū ē apotētus siue apo
tēᵃ ut ꝯnotat aliqd extrīsecū ratiōe
cuiꝰ iterrūpit̄ ille actus. imaginor ēꝙ
sic̄. motus alicuiꝰ mobil̄ si nūꝙ̄ iterrū
ꝑet̄ semp iꝺ motus eēt numero tñ qa
aliquotiēs iterrūpitur ⁊ cāt̄ ꝺistictio
numeral̄ imotu. sic ꝗ̄ suo mō si actus
ipsius aīe semp cōtinuaret̄ sicꝙ nūꝙ̄ i
terrūꝑet̄ semp eēt idem actus numēo
ꝙ qa ꝯtigit actus iꝝūpi cāt̄ ieis disti
tõ numeral̄. ⁊ iõ ꝺicoꝙ tal̄ distictõ ē
apoᵃ ut ꝯnotat aliqꝺ extrīsecū rōe eu
ius iterrūpit̄ actus. ꝙ aūt ꝯclusio ꝓba
t̄ sic. sic̄ se hn̄t diuisi itl̄ctus ad idē ob
iectū iuno ⁊ eodē tēpe ita se habet unꝰ
⁊ idē itl̄ctus ut ꝯnotat aliqꝺ extrīse
cum aꝺ illū obiectū inalio ⁊ alio tēpe
ꝙ pꝫ qa ꝙ quod faciūt diuisi itl̄ctus in
eodē tēpe pōt facere idē itl̄ctus ialio
⁊ alio tēpe ꝯnotādo tñ aliqd extrīse
cū ꝙ diuisi itl̄ctus sufficiūt addistictio
nē numeralē actuū respectu eiꝰꝺē obiec
ti ieōdē tēpe. ut pꝫ ꝺe se ꝗ idē itellec
tus sufficit ad istā distictõem ꝯnotan
do iꝺ extrīsecū rōe cuiꝰ iterrūpit̄ actus
eo mō quo dc̄m ē ex ꝙ aꝑꝫ ꝙ distitõ
numeral̄ actuū pōt ꝓueire exꝑte poᵉ
duobꝫ mōis. uno mō si una poᵃ ferat̄ i
idē obiectū alio ⁊ alio tpe eo mō quo
dc̄m ē. alio mō si diuise poᵉ solo nume
ro differētes ferāt̄ iunū et idē obiectū
siue ieōdē tēpe siue iꝺiuersis. sic ꝗ pꝫ
qd michi uꝫ dicēdū cū querebat̄ utꝝ ꝺi
stictõ actuū sitabobiectis. Quātum
adsecūꝺ ꝑtē huius articuli secūdi utꝝ
uirtꝫ poᵉ distiguāt̄ ꝑ actus suppoitis
ꝺistictõibꝫ preꝺictis ip̄ncipio huius ar
ticuli qa ip̄te faciūt ad ꝓpositū nostrū
et ꝙ̄ cū ad illū s̄m dubiū pono qnque
cōclusiōes. Prima ēꝙ poᵉ aīe ꝺeqbꝫ
ad presens loqm̄ ñ distiguit̄ ꝑ actus
ītrīsece et formal̄r. ꝙ cōclusio ꝓbatur
dupꝛ ꝓ sic. Ineēnꝛor ꝺiāris s̄m ꝑus
et postius. postius nō pōt esse cā ꝑoris
distītīa formal̄r et ītrīsece. ꝙ actus sī
pl̄r s̄t postiores ipsis potētus ꝗ ꝝ. a
ē nota ꝺe se nã nullū postius pōt esse ꝯ
stitutiuū ꝑoris ītrīsece ⁊ formal̄r ⁊ ꝑ
cōñs nec distiuum minor pꝫ qa pōᵃ ē
cā effectiua actus ul̄ saltē ꝑ̄ria qdqd
ꝺet̄ habet̄ ꝙ precedat ipsum qa cā effec
tiua precedit effectum ꝗ̄ recipiēs aliqᵒ
mō precedit receptum ꝗ ꝝ. ꝙo sic
illud quo remoto poᵉ remanēt distinc
te eēntial̄r et intrinsece ñ ē cā distincti
ua potētiaꝝ intrinsece ⁊ formal̄r ꝙ re
motis actibꝫ potētie remanēt distinte
ꝗ ꝝ maᵒʳ patet ꝺe se qa remoto foꝛa
li distintiuo necc̄io remouet̄ distintõ
minor pꝫ nã adormiēte remouetur ac
tus uolēdi et intelligēdi et sic ꝺealus.

z tñ nullus diceret q̄ idormiēte poten tie nō distiguāt̄ itrīsece z formal̄r.

Probō vēa cōclusiōe cū positōe eiꝰ

Secūda ꝯclusio ē q̄ poᵉ distigūtur se ipsis ꝑ eēntias suas formal̄r z itrin sece. h̄ aut̄ cōclusio tn̄c ꝑma ꝓbat̄ dupl̄r ꝓ sic. Illō quo posito quocūq̧ alio re moto ꝑ possibile ul' īpossibile potētie remanēt distīcte z quo remoto quocū q̧ alio poito potētie ñ remanēt ī suo esse distīctō ē total' cā distīctōis potē tiaꝝ formal̄r et ītrīsece. ß poitis eēn tiis potētiaꝝ amoto quocūq̧ alio re manēt potentie adīuīcē distīcte remo tis uero eēntiis ñ remanēt poᵉ nec di stiguāt̄ qa ñ s̄t ḡ.b. pꝫ ex termīs.a.m ūt̄ nota ñ ī poito ꝑpossibile ul' inpossi bile q̄ deus separet itl̄ctū z uolūtatē ab aīa z anichilaret oīa alia. adhuc nec in tl̄ctus eēt uolūtas ñ ecōūso imo tāta distīctōe distīguerēt̄ adīuīcē sic mō ḡ

Secūda rō ꝓbās ꝑam ꝯclusionē iā dc̄am. ꝯª poᵉ se ipsis cōstituūt̄ ī esse formal̄r et ītrīsece ḡ seipsis distigū t̄ formal̄r et ītrīsece ꝯñª nota ē nam idē ē pꝫ cōstitutiuūꝫ distīctiuū añs pꝫ qa ut pl̄ies dc̄m ē nullū extrīsecū pōt esse cōstitutiuū alic' ītrīsece z formalīt̄

Tertia cōclusio ē q̄ potētie aīe ñ di stiguūt̄ ꝑ actus m̄al̄r z extrinsece et ꝓ bat̄ dupl̄r. ꝓ sic potētie ñ distiguūtur ꝑ actus extrinsece nec intrinsece ḡ nō distinguūt̄ ꝑ eos extrinsece ñ ītrinsece ꝯñª nota ē piª dc̄a añs ꝓbat̄ nā in om ni cōstitutōe tā extrīseca q̄ intrinseca cōstituēs oꝫ precedere ꝯstitutū qđ pꝫ de cōstitutōe intrinseca gen̄ ē z dīa q̄ cōstituūt speciē intrinsece precedūt ip sam pꝫ h̄ idē de cōstitutōe extrinseca nā s̄bm qđ cōstituit specifice ꝓp̄ā pas siōem specificatōe extrinseca ē prius ea actus aūt ñ s̄t ꝑores potētia. Ꝑo ac tus distinguūt̄ ꝑ potētias m̄al̄r et extrī sece ḡ potētie ñ distiguūt̄ ꝑ actus extrī sece z m̄al̄r ꝯñª nota ē. alias unū z idē eēt cōstituēs z cōstitutiuū r° eiꝰ añs patet ꝑ iā dc̄a in ꝑma ꝑte huꝰ articuli ubi ē fuit ꝓbatū q̄ actus distinguūt̄ ꝫ genus remotū ꝑ potētias z si nō tota l̄r saltē ꝑtial̄r distigunt̄ ꝗ ꝑ eas nume ral̄r eo mō quo dc̄m ē. Quarta cōclu sio ē q̄ potētie aīe m̄ales et extrinsece distingunt̄ ꝑ obiecta ꝓp̄a et adequata formal̄r sumpta et h̄ cōclusio ꝓbat̄ du pl̄r. ꝓ sic. sic se habet sciētia ad s̄bm ita poª ad obiectū ß sciētie distinguūt̄ m̄al̄r z extrinsece ꝑ sua s̄ba adeq̄ta for mal̄r sumpta ḡ potētie distingunt̄ ab obiecto formal̄r sumpto et adequato .a. patet ꝑ locū a simili. b. patet ex dc̄is in ꝓ articulo huius libri et ꝑ ph̄m 3° de anima dicēte secāt̄ sciētie rēs. Ꝑo sic cōstitutiuū rei m̄al̄r et extrinsece ē ip sius distinctiuum m̄al̄r et extrinsece ß obiectum ē huius r° potentie ḡ aꝰ nota minor ꝓbat̄ sic ex eo cōseq̄t̄ potē tia suā specificatōem ex q° fit ꝑfectior et dignior aliis potētiis ß h̄ in ē ā ab obieto adequato formal̄r sumpto ḡ aꝰ huꝰ patet qa poaꝫ esse ꝑfectiorem z digniorē aliis ē ipsam habere altio rē gradū specificū aliis .b. patet ꝑ om nes doctores q̄ dicunt q̄ illa ē ꝑfectior poª cuiꝰ obiectū ē ꝑfectiꝰ. Quinta ꝯ° ē q̄.

ē ꝙ poᵉ aīe distiguīt̄ ꝑ actus maīfestati ue ꝛ ꝺclaratīe. nā ꝗ ꝓ aq̄rta distictō no ƀ ꝑ actus ꝺclarat̄ et maīfestat̄ qꝺ ꝓba t̄ ꝺupl͛r ꝓ sic. ī habētib; ordiem eētia l͛r ꝓoritatis ꝛ posterioritatis ꝓus quo ad nos maīfestatīe ꝛ ꝺclaratīe ē cā si ue rō distictōis posterioritatis. ƀ actus quo ad nos st̄ ꝓores potētus. ꝭo huī ꝛ ꝭm expoitōem ꝺctoris nr̄i. ḡ. a. nota ē ꝺ seminor p3 ꝑ ꝓbm ꝛ͂cl. 2ᵒ sic. il lud qꝺ ꝺ ꝛ͂ icognitōem ētitatis ꝛ uita tis potētiaꝝ ꝺr̄ aliquomō nos icogni tōem distictōis ipsaꝝ. ƀ actus st̄ huius ḡ. a. p3 ꝓ tanto q a ex quo ꝑ iꝺē habet 2es esse qꝺ ꝑtinet adiꝺeptitatē ꝛ indi stictū esse aīe qꝺ ꝑtinet adunitatē ꝛ di stictū esse aquocūq3 alio necessario qꝺ ducit nos icognitōem entitatis ꝛ uita tis aliquoꝝ ducit nos aliquo mō inco gnitōem ꝺistictōis ipsoꝝ. b. p3. nā sic̄ i cognitōe apriori cā ꝺucit icognitōeꝫ effectus ita icognitōe apostori effectus dr̄ i cognitōem cāe. ƀ actus st̄ effectus potētiaꝝ nā poᵉ st̄ cāe ipsoꝝ ul̄ effecti ua ul̄ fundacia ul̄ sbīua q̄re ꝛ͂cl. sic igʳ patēt qnq3 cōclusiōes predicte. In stitia cōtra qnq3 cōclusiōes ueras iam dc̄as. Sed cōtra has cōclusiōes ar guit̄ por ꝺiem et ꝓ ꝓmā dupl͛r. ꝓ sic ꝑ qꝺ aliqd reducit̄ ꝺ poᵃ adactum ꝑ iꝺ ꝺistiguit̄ formal͛r ꝛ itrīsece aquo cūq3 alio ƀ ꝑ actus poᵉ reducūt̄ ꝺpoᵃ formal͛r aꝺactū ḡ ꝛ͂cl. a. p3 q a unūq̄ q3 distiguit̄ ꝑ q ē actu et iō ꝑ qꝺ aliqd ē actu distiguit̄ aquocūq3 aᶜ q2 actus ē q ꝺistiguit et sepat ꝯmethaphisice b. p3 nā q̄uis ꝭm ꝓƀ3 obiectū reducat poᵃ3 adactū nā ꝭo huī dicit̄ q ꝭsibile reducit ꝭm ꝺpoᵃ adactū ƀ tn̄ ē medi ādo poᵃ3 adactū ꝑ actūꝙ ē formal r ipoᵃ reducit ipsam formal͛r ꝺ poᵃ ad actū. nā obiectū nō ē ipoᵃ nec iformat ipsam. Ꝭo sic ꝭm cōmētatorē sicut se habet m̄a adformas ꝭsibiles ita itellec tus adformas itelligibiles. ƀ m̄a spe cificat̄ ꝛ distiguit̄ ꝑ formas sensibiles ꝺ se nō ē total͛r idistīcta nā ifundam to n̄e nichl̄ ē distictū ḡ itl̄ctus specifi cat̄ et distiguit̄ ꝑ formas itl̄igbiles ƀ forme itelligibiles ipsum itl̄ctū st̄ iformātes et st̄ ipsius actus ḡ. Ꝛo istaꝝ ad ꝓmū cū dr̄ ꝑ qꝺ aliqd reduci t̄ ꝺpotētia adactū ꝛ͂cl. Dicoq̄ aliqd re duci ꝺpotētia ad actū pōt itelligi du pl͛r uno mō q reducat̄ ꝺpotētia simpʳ adactū simpl͛r eo mō quo pformā sba lē reducit̄ m̄a ꝺ potentia ad actū alio mō pōt itelligi q aliqd reducat̄ ꝺ po tētia ꝭm qd adactū ꝭm qd q2 reduci t̄ ad esse albū. Si ꝓ mō sic itelligit̄ cō cedat̄ aᵐ q aqꝺ sic reducit̄ ꝺpotētia ad actū ꝺse nullū habet actū et iō distin guit̄ ꝑ illꝺ ꝑ qꝺ reducit̄ adactū. Si ꝺo itelligit̄ ꝭo mō ꝑpō n̄ habet uita tē nā qꝺ sic reducit̄ adactū n̄ excludit omnē actum imo ꝺse habet et icludit formal͛r aliquē actū ꝑ quē pōterit di stingui formal͛r et intrīsece aquocūq3 alio sic̄ p3 ꝺ hoie q exclusa albedie h3 actū formalē ꝑ suā formā ꝑ q̄ distin guitur aquocūq3 alio et isto ꝭo modo itl̄ctus reducit̄ ꝺpotētia ad actū q2 n̄ ē pura potētia sic̄ m̄a ꝛ iō rō n̄ ꝯcludit aliqd ꝯ͛ me. Ad ꝭm cum dr̄ sic̄ se h3

m̃a ꝯ̃l. dico q̃ li. sic põt esse nota alicuꝰ
similitudĩs ul' põt esse omnimõe simi
litudĩs si sit nota alicuꝰ similitudĩs
uera ẽ ꝓpõ qa sic m̃a pĩma ẽ ipoᵃ ad õ
nes formas sẽsibiles ⁊ ẽ denudata om̃i
forma et omni actu ita ⁊ itlctus q̃ ẽ i
poᵃ ad omnes formas ẽ denudatus õ
ni forma ⁊ spetie itelligibili et adistũ
itlctũ dic cometator istã auctoritatẽ
Si uosit nota omnimõe similitudĩs
ꝓpõ ẽ fl'a. nã m̃a pĩma ẽ pura potẽtia
⁊ iõ excludit omnẽ actũ et p ꝯñs ñ hꝫ
aliqd p qd̃ distiguat' qa actus ẽ q̃ di
stiguit. itlctus aũt ñ ẽ pura potentia
ut dc̃m ẽ ⁊ iõ põt se ipso et p eẽr. aꝫ
suã distigui a quocũqꝫ alio formal'r ⁊
itnsece. Instãtia ꝯtra fam cõclusio
nẽ. Secũdo arguit' ꝯtra fam ꝯclu
siõem dupl'r. p̃ sic alla q̃ ñ hñt esse se
ipsis ñ possunt distigui se ipsis forma
l'r ñ itrisece. s̃ poᵉ aie ñ hñt esse se ip
sis g̃. a. pꝫ qa sic se habet res ad esse
ita ad distigui. ex quo p idẽ res hꝫ esse
ꝯ̃l. et p ꝯñs que ñ hñt esse se ipsis nõ
possunt distigui se ipsis. Item sic esse
distictũ presuppoit esse ita esse distinc
tũ ꝯ se ipso presuppoit esse se ipo pꝫ
g̃. a. b ꝓbat' sic qꝫ poᵉ aie sũt accidẽtia
accidẽtia aũt ñ hñt seipsis esse imo ha
bẽt esse p esse ipsius sbi siue sbe qa ac
cidẽtia ñ sũt entia 4ᵒ methaphisice ꝯ
sic si poᵉ aie distiguerẽt' se ipsis aut
distiguerẽt' se totis aut aliquo sui. sic
q̃ habeãt aliqd i quo differãt et aliqd
i quo cõueniant. s̃ ñ põt dici p̃ꝫ nec s̃m
g̃ nõ possunt distigui se ipsis minor p
bat' nã si distiguerẽt' se totis i nullo ꝯ
uenirẽt et p ꝯñs eẽt p̃ diuisa qd̃ ẽ fl'm
nã q̃ se totis differũt et i nullo cõueni
unt sũt pĩma diuisa si aũt i aliquo sui cõ
ueniũt et i aliquo sui differũt accipiat'
illd̃ i quo differũt et petat' aut illa i q̃
b' potẽtie differũt. differũt se totis aut
aliquo sui nõ se totis qa eẽnt p̃ diuisa
i potẽtiis aũt ñ sũt aliqua p̃ diuersa. sic
nec ipse sũt pĩmo diuerse si aliquo sui pe
tet' iter̃. et sic erit ꝓcessus i infinitu͂
qui ẽ uitãd' reliquit' g̃ q̃ potẽtie ñ di
stiguũt' se ipsis. R̃o ad pĩmã istaꝝ cũ
dꝫ illa que ñ hñt esse se ipsis. dico q̃ h̃
ꝓpõ habet uitatẽ sumpta uniformit'
ut puta si dicat' sic illa que ñ hñt esse
se ipsis formal'r et itrisece ñ possunt
distigui formal'r et itnsece et si ñ ha
bẽt esse m̃al'r et extnsece nõ possunt di
stigui m̃al'r et extnsece se ipsis. tũc di
co ad minorẽ q̃ potẽtie aie sic aliqua
accidentia q̃uis nõ habeãt esse se ipsis
m̃al'r et extnsece qꝫ requirũt sbm i qᵒ
recipiũt' habẽt tam̃ esse se ipsis forma
l'r et itrinsece. alias nõ eẽnt p se i predi
camẽto qd̃ ẽ fl'm cũ unaqueqꝫ res pona
t' i predicamẽto p rõem suã formalez
et iõ bene cõcedo q̃ potẽtie aie ñ disti
guũt' se ipsis m̃al'r et extrisece distigũ
t' tam̃ se ipsis formal'r et intnsece
Ad s̃m cũ dꝫ q̃ si potẽtie distigue
rẽt' se ipsis ꝯ̃l dico q̃ si uelim' tenere q̃
potẽtie aie non sint ꝯposite ex hiis q̃
uis sint ꝯposite huic dicet' q̃ distiguũt'
se totis ipsis ẽ tñ aduertẽd' q̃ distin
gui se totis põt intelligi dupl'r uno
mõ q̃ distinguãt' se totis real'r et con
ceptal'r itaq̃ nullo mõ cõueniant nec

realitate nec cõceptalitate alio mõ pos
sunt aliqua distigui se totis realitate
qa nulla realitas unius ẽ realitas alte
rius nõ tñ cõceptalr. possunt é cõueire
ĩaliquo uno cõceptu et isto mõ quecũ
qz entia realia disticta realr distigũt
se totis si 2o mõ sic cõcedo q se totis
distigũt. Sed si pmõ itelligit sic ip
se potẽtie aie ñ distigũt nõ tñ sequit
pp 2 q sint pmo diuisa qa pmo diuisa
nullo mõ cõueiunt nec realr ñ cõcepta
lr. si ũ uellent dicere potẽtias aie esse
cõpoitas ex hiis ad hũc posset solui rõ
2 adpresens nõ itẽdo tantũ dilatare
mãm. sufficit q rõ nichl cõcludit.

Instãtia cõt ẽtiam cõclusiõem. 3o
arguit cõtra ẽtiã cõclusiõem duplr. p
sic. qd ẽ aliquo mõ distictiuũ potẽtia
rũ aie z nõ distiguit eas itrisece uz ne
cessario eas distiguere extrisece 2 poẽ
aliquo mõ distigũt pactus ut pz ex qn
qz cõclusiõe et actus nõ distigũt potẽ
tias itrisece ut pz ex prima cõclusiõe g
uz q distiguãt eas necessario extrisece
.a. pz qa omnis distictõ ul ẽ extriseca
ul itriseca et p cõñs ul eẽt distitiuum
ul esse distictũ ul erit itrisecũ aut ex
trisecũ qre 2c. 2o sic se habẽt actus
ad obiecta ita uidẽt se habere potẽtie
ad actũs 2 actus distigũt extrisece p
obiecta ut pz ex prima pte huis articuli
g potẽtie distigũt saltẽ extrisece p ip
sos actus aña uz nota. nã sic potẽtie di
stigũt p actus ita actus pobiecta 2o
de aia et cõfirmat ista rõ qa si potẽtie
nõ distiguerẽt p actus extrisece nec i
trisece ualde i ppe loqret phs dicendo
potẽtias distigui pactus sic actus p o
biecta. Rñdeo ad primũ istoz cũ dz q
distictiuũ qd nõ distiguit intrisece di
stiguit extrisece dico q ista ppõ uitatẽ
hz de hiis que ppe distigũt potentias
actus aũt nõ ppe distigũt 2 distictõez
declarãt et maifestãt ut pz p pmã con
clusiõem. et nõ oz q si nõ distigũt for
malr et intrinsece distingũt mãlr z ex
trinsece qa tã distinctiuũ formale z in
trinsece q ẽ distictiuũ mãlr z extise
ce st ũe et ppe distinctiua z p se et sic
de eis loqt z iõ rõ nõ cõuenit. Ad 2z
cũ dz q sic se habẽt actus adobiecta 2c
dico q si li. sic ẽ nota omnimõe simili
tudinis ppõ ẽ fsa qd pz euidẽt. nã si
ita eẽt distõ specifica inobiectis argue
ret distictõem specificã inactibz ita di
stõ specifica inactibz arguit distõez spe
cificã ĩpotẽtiis qd ẽ euidẽt fsz. possũt
é actus spetie disticti fundari in eadẽ
poa. Si ũ li. sic sit nota alicuis simili
tudĩs ũa ẽ ppõ. nã sic obiecta cogtõe p
cedũt actus ita ẽ actus cogtõne prece
dũt poaz. Et ad istũ intẽctũ loqt phs
2o de aia cũ dic pris ẽ diffinicõ de obiec
tis. postea ũo de actibz et ultimo de po
tẽtiis qa obiecta precedũt actus et ac
tus potẽtias. et ex 2 nõ seqt q ita di
stignãt potẽtie p actus sicut actus p o
biecta. Aduẽtẽdũ tñ q ista ũba nõ intẽ
do dicere q solũ obiecta precedãt actus
cogtõe sicut actus potẽtias inmo sim
plr ipsa obiecta st pora ĩpsis actibz. 2
sufficit q sit aliqual similitudo eomõ
quo dcm ẽ p idẽ pz ad cõfirmatõem
phl. fuit é phs locutus ualde ppe. In

ſta mām datā. ipſe ē uoluit ꝑus eſſe de
termiant de obiectis ꝙ̄ de actib⁊ et de ac
tib⁊ ꝑus ꝙ̄ de potētiis. Et ꝓbauit pħs
ꝑ hoc ꝙ poᵉ diſtigunt ꝑ actus et actus ꝑ
obiecta eo mōquo expoitū ē. et qa ſer
mones iq̄rē dī ſt̄ iuſta mām ipſe ualde
ꝓꝑe fuit locutus ꝗ. Inſtātia dr̄ q̄r
tā ꝯcluſiōem. ꝗx arguit ſic cōtra q̄r
tā ꝯcluſioem dupl̄r. ꝑ ſic. ꝓprie paſſio
nes diſtigūt̄ māl̄r et extīſece ꝑ ꝓꝑū ꝛ
īmediatū ſbm ꝭ potētie ſt̄ paſſiōes aī
me ul̄ ſbī iq̄bus fundāt̄ ꝛ nō iobiectis
ꝗ diſtigūt̄ ꝑ ſbiecta ꝛ nō ꝑ obiecta. a.
ꝛ. b. ut dēt̄ note ꝗ. ꝭo ſic ſi potentie
diſtiguerēt̄ ꝑ obiecta māl̄r et extīſe
ce. tūc ad maiorē diſtictōem obiectoꝝ
ſequerēt̄ aᵒʳ diſtcō potētiaꝝ ꝯn̄s ē fl̄ʒ
ꝯn̄a nota ē. qa aᵒʳ diſtictō iꝑncipus di
ſtictiuis arguit maiorē diſtictōem idi
ſtictis. falſitas ꝯſequētis pʒ qa magis
diſtigūt̄ ſēſus uiſue ꝛ ſēſus cōis ꝙ̄ uiſus
et auditus et tn̄ obiecta ſenſus cōis ꝛ
potētie uiſiue mag̃ cōueiunt ꝙ̄ uiſus
et auditus qa obiectū uiſus ē ꝑs ſbīa
obiecti ſenſus cōis ꝭ obiectū uiſus nō
ē ꝑs ſbiectia obiecti ſēſus auditus ñ e
cōuſo. Rō ad ꝑmū iſtoꝝ cū dr̄ ꝓꝑe
paſſiones diſtigūt̄ ⁊c. dico ꝙ ꝓꝑa paſ
ſio ſiue ꝓꝑetas pōt capi dupl̄r ut ſpec
tat ad ꝓꝑoitū ē ē quedā ꝓꝑetas que
orit̄ ex ꝓꝑis ꝑncipus ſpēi et tal̄ ꝓpria
paſſio qa cōpetit uni ꝛ ſoli et ſemꝑ ut
riſibilitas reſpectu hoīs. ē alia ꝓꝑetas
que ꝙ̄uis oriat̄ ex pricipus n̄e ſiue ex
pricipus ītīſecis ñ tn̄ orit̄ ex pricipus
ſpēi ꝭ ex pricipus gn̄is ꝓpīq ul̄ remo
ti et tal̄ pōt dici ꝓpria paſſio nō ita ꝑ

prie ſic̄ prima. de prima cōcedit̄ ꝙ diſtī
guit̄ ꝑ ſbm qa ꝑ iꝑm ſpecificat̄ de ꝭa ñ
oʒ qa tal̄ pot cōpetere ſm̄ ſpēm diſtī
tiſ. Et cū dicat̄ ib. ꝙ potētie ſt̄ ꝓꝑeta
teſ ſiue ꝓprie paſſiōes aīe ul̄ ſbīa quo
fundant̄ dico ꝙ ūm ē de ꝭo mō nō aūt
de ꝑ cōſtat ē ꝙ ſentire cōpetit diſtī ctis
ſm̄ ſpēm ñ aūt itelligere ꝛ uelle cū ſit
eiuſ dē rōis iſbſtātus ſeꝑatis ꝛ inoꝭ
ſi ūo nō tūc cōcedit̄ ꝙ inq̄ꝫ ſt̄ ꝓprieta
tes aīe itl̄ctie diſtigūt̄ et ſpecificātur
māl̄r ꝛ extriſece ꝑipſam ſic̄ ꝑ ꝓprium
ſbm. De ꝭ tn̄ ad preſens ñ itromicto
me. Ad ſm̄ cū dr̄ ꝙ ad maiorē diſtī
tōem obiectoꝝ ſeq̄t̄ aᵒʳ diſtictō poten
tiaꝝ ꝯcedo ꝙ aᵒʳ diſtictō iobo formal̄r
ſumpto arguit maiorē diſtinctōnem
potētiaꝝ ñ māl̄r ſumpto. Et tūc ad
minorē ſiue ad falſitatē cōſeꝗntis dico
ꝙ obiectū uiſus et obiectū ſenſus cōis
formal̄r ſumpta maꝫ diſtingunt̄ ꝙ o
biectum uiſus ꝛ auditus ñ ꝓbō ualet
nā ꝙ obiectū uiſus ſit ꝑs ſbīua obiecti
ſenſus comuniſ nō oʒ eſſe minorē diſ
tintōem obiectoꝝ formalē ꝭ ſolū ma
lē ideo rō ñ ꝯuenit. Inſtātia dr̄ qn
tā cōcluſionē. Quinto ꝛ ultimo ar
guit̄ cōtra q̄ntā ꝯcluſionē dupl̄r ꝑ ſic
ꝙ nullo mō ē diſtinctiuū potētiarum
aīe nullo mō ē declaratiuū ſiue manife
ſtatiuū diſtinctōiſ ipſaꝝ ꝭ actuſ ut pʒ
ex ꝑma ꝛ ꝭa ꝯcluſione nullo mō ē diſtī
tiuū potētiaꝝ anime ꝗ aᵒʳ nota miᵒʳ
ꝑ iā dc̄a pʒ ꝭo diſtinctō ieffectu ñ ar
guit diſtictōem in cauſa ñ ꝯcordare tā
tā diſtinctōem iꝑncipuſ ꝙ̄ tā i ꝑntis
ꝭ actus ſt̄ effectus potētiaꝝ ꝗ ex diſtī

tõe actuū ñ pōt declarari nec argui di
stictio potētiarū. Ad ad pmū cū dr
iō qd ñ ē distictiuū nō pōt esse distītō
nis declaratiuū dico q ūm ē si nullomō
habet ordiem addistictōem. lapis ēq a
ñ distiguit potētias nec hȝ eētialem
ordiem adeas nō ē declaratiuū distic
tōnis ipsarū. si ūo illō tale habet eēn
tiale ordiem adista disticta. ppō est
euidēt fēa. effectus ē ñ ē ppe distītiuū
sue cāe. cū presupponat ipsam esse z pō
sequēs distictōenm qa habet eēntialē
ordiem adeam. Deducit icomunicatio
nē ētitatis euedētis distictōis ipsius
ut dēm ē supra et isto mō actus ɔpan
t adpotētias. Ad sm cū dr q distitō
effectuū nō arguit distictōem in causa
dico q pricipiū ē duplex ñale z supñle
si loquam̄ de pñci° supñali ɔcedo q nul
la distictō ieffectu arguit distictōem i
pncipio qa pricipiū tale ē ifinite ūtu
tis si ūo loquam̄ de pricipio siue de cā
ñali. qa tal' ē limitata et finita dico q
distictō ieffectu arguit distictōem icā
pōt ē una cā pducere mltos effectus ſ
hē dēm ē supius q̄uis iō mouēs semp
faciat iō sine eadē sine unū sine plā ñ
tñ semp facit unū tm̄. Stiō sm aliam
diūsitatē effectuū possunt arguere di
uersitatē icausa sic ē i pposito. nā a q̄
cūqȝ distictōe actuū ñ arguit distictio
potētiarū. possunt ē duo actus distin
ti spetie z ñ genere ppīquo fundari
ieaō poª ut supr dēz ē ex distictōe actuū
sm geñ ppīquū ſ. ex distinctōe actuū
secūdū geñ remotū arguit distictōpo
tētiarū. sic idē mauēs idē ñ facit iō. i.

unum solū imo nō faceret eaō qō est
sm rōes q̄ ñ ɔcludūt pȝ q̄ qō sit dicē
dum de distictōe actuū et potētiarum
z h̄ de sō pricipali. Tert' articul' pn
cipal' qōis. Restat nūc uidere ītio ut
potētie aīe distiguāt realr iter se. h̄ ē
querebat qō pricipal' et q̄uis iste arti
cul' pōt extēdi ad potētias aīe uegeta
tie z sensitiue z itlctiue. ad presens tñ
reduco eū depotētiis aīe intlctiue ōbi
is uz mar dubiū z cōtrōuersia it docto
res z adpresens ñ itēdo igrere ut itel
lectus agēs sit distincta poª abintlctu
possibili. de h̄ē erit qō principal' itertio
hu' deo dāte. Intēdo q̄ istū articulū
ducere ul' deducere tm̄ de tb' potentiis
anime intlctiue q̄ st memoria intlitus
z uolūtas siue deptibus imagis q idē
ē et sm h̄ iste articul' diuidit' in duas
ptes sic precedētes. prima ē ut intlc
tus z memoria sint poe realr distincte
sa ē ut intlctus differat realr a uo
lūtate. Opio godefedri. Quātum
ad primā ptē hu' articuli dicunt aliq
doctores q memoria que ē una ps in
magis ē poª realr distincta abintlctu
h̄ cōclusio pbat' una tali rōe. Intlc
tus agēs ē poª realr distincta ab intlc
tu possibili ſ memoria ē ipse met in
tlctus agēs q̄ rō. a. supponat' b. pbat'
p sic duo ē st que memorie spetialr cō
petūt. pmū ē q memoria cōtinet spēs
sm ē q exea orit' siue generat' intel
ligētia pmū cōpetit intlctui agēti ɔ
tinet omnes spēs intelligibiles ūtualr
q a ē illō qō ē cīa facere ītio dram
ma sm q̄ s cōpetit q itlctus agēs ē

illō qō cāt unius̄ale qō ē motiuum in tllectus z p ɔñs abeo orit̄ z generat̄ itel ligētia. Tertio sic itllectus agēs uere ptinet adimaginē ḡ ē ipsa met memo ria pbat̄ añs z ɔña. ɔña pbat̄ sic tres st̄ ptes imagis.s. itllectus memoria et uolūtas ſ itllectus agēs nōē possibil̄ ñ uolūtas ut suppoit̄ nūc erit ḡ memo ria si ptinet adimaginē añs pbat̄ sic i mago querēda ē isuprema pte aīe si ue isupremis potētiis aīe nr̄e ſ itel lectus agēs ē aliqd supremū simpl̄r iter potētias aīe nr̄e ḡ uz uere ptine re adimaginē. In pbō opionis gote fedri. Hanc opio uz f̄la ise z isuismo tiuis. Et iō de h pono tres ɔclusiones pma ē ꝙ ipte itlectia uere z pp̄e sit aliq̄ memoria h ē suppoit̄ isto articulo. Fa ē ꝙ itllectus agēs ñ ptinet pp̄e ad ima ginē. Tertia ē que seq̄t̄ ex istis qa itllectus agēs ē poᵃ real̄r distīcta a memoria. pma cōclusio pbat̄ dupl̄r p̄ sic. i aīa separata repit̄ uere z pprie in mago trinitatis ñ mi ꝙ cōiūcta z tñ ñ pōt esse poᵃ sitiua aliqua formalit̄ ḡ i ipsa ē uere et pp̄e memoria. ɔña nota ē nā ex quo ē una ps imagis aīa separata ñ eēt imago trinitatis si nō ha beret memoriā et ex quo i aīa separata nulla ē poᵃ sensitiua oz ꝙ memoria ue re et pp̄e sit ipte itllectiua et nō solū ī aīa sensitiua ut aliq imaginat̄ añs pz de se quo ad ābas pres ḡ. fo sic memo ria nichl̄ aliud ē ꝙ quedā poᵃ cōserua tiua speciez ḡ ꝛc. a. pz minor ponit phs tertio de aīa. ubi dic ꝙ aīa ē locus speɋ nō tota ſ itllectiua. Secūda

cōclusio pbat̄ dupl̄r p̄ sic qlꝫ ps imagi nis hz aliquē actū formalē respectu o biecti ſ itllectus agēs nullū habet actū formalē ḡ aᵒ ponit expresse magister de senteūtiaz p li° distinctōe tertia ubi dic ꝙ sic itllectus intelligit totū illō qō uolūtas uult ita z memoria meminit totū illud qō itelligit intelligētia. b. pz de se nā intellectus agēs respectu o biecti tātū habet actū actualē et nullū habet formalē quare ꝛc. 2. omnis potētia que ē ianima nr̄a que ptinet ad inmaginē repit̄ inangelis ut com muniter dz intllectus agēs nō repit̄ inage lis ḡ minor pz p comunē modū loqn di doctorū aᵒ pz qa eodē mō querēn da ē inmago inhomine et i angel. Ter tia ɔclusio pbat̄ dupl̄r p̄ sic ille potētie quaz una habet actū aliquē formalez distinguit̄ nec cōio real̄r ſ memoria et intllectus agēs st̄ huiꝰ ḡ maior pz qa a lias uno et eodē cōtrīa uerificarēt̄ qō ē impossibile. Secūdo illud ñ ē ponē dum in aīa nr̄a adsaluād inmaginē t̄ nitatis qō nō ponit̄ in hiis inqbꝫ ñ mi ñ repit̄ pfecte inmago ꝙ in anima no stra et tñ ñ ponit̄ ibi intllectus agēs q sit memoria ḡ ñ i aīa nr̄a oz ponere itllectū agētē esse memoriā p istā causā aᵒ ē nōta de se minor pz p iā dēa Rō ḡ admotiua ipsius cū dz in rōe pncipa li ꝙ memoria ē ipsemet intllectus agēs pz ex dc̄is ñ esse ueꝝ. Ad pbōes ad primā cū dz illa poᵃ attbuit̄ uere z p prie ꝛc cōcedit̄ si illa que memorie at tribuit̄ alii potētie cōueniāt eodē mō et sbisto sensu negat̄ qa memoria cōti

net spẽs uł habitũ loco spẽꝝ formalr̄ et sbiue ꝯ itłctus agẽs cõtinet solum ůtualr̄ ⁊ effectie ⁊ iõ nõ cõuenit itłctui agẽti offitiũ memorie ñ equoce et sic ẽ fallacia equocatõis. Ad ſm uõ dẽ ꝙ itłctus agẽs uere ⁊ ꝓpe ptinet ad imaginẽ pꝫ esse fłm ex dc̄is ad ꝓbõem cū dicebat ꝙ i suppremis potentiis aĩe nr̄e querẽda ẽ imago trinitatis põt iõ cõcedi et tũc dr̄ ad .b. ꝙ itłctus agens ñ ẽ simplr̄ pfectior poᵃ i aĩa nr̄a imo ut credo nõ ẽ pfectior itellectu possibili qa itłctus possibił ẽ formalr̄ itłctus itłctus aũt agẽs n. ñ habet aliq̄ aliaꝝ pfcõnẽ huic eqpollẽtẽ. ẽ tñ pfectioꝛ ꝯ qd. ꝯ dẽ h itertio aliqd dicet ⁊ ideo ad presens dimitto tñ ne uideat fuga di co ad rõem. ꝙ illa aᵒ sic debet itelligi ⁊ alr̄ nõ habet ůitatẽ. s. ꝙ i suppremis potẽtiis aĩe iqbꝫ cõueimr̄ cũ ãgeł querẽ da ẽ imago trinitatis ꝯ itłctus ñ ẽ huiꝰ ut pꝫ ex dc̄is iõ rõ ñ ꝯcludit. Alius mo ꝯ dicẽdi ⁊ boñ. fratris egidii heremitaꝝ santi augustini. Est alius mõs dicẽdi doctõnãi fratris egidii ꝙ memoria et itłctus sṫ eadẽ poᵃ ꝯnalr̄ ꝯñs diůsa offitia et diuersos actus siue opatões que sṫ tenere spẽs et hitualr̄ cogᵒsce et uti spẽbꝫ ⁊ actualr̄ cogᵒscere. sṫ ꝯ una poᵃ realr̄ diůsa ſm rõem. hanc aũt cõclusiõem credo esse ůam et iõ cõfirmo eã duplr̄ ꝑ sic. eiusdẽ potẽtie ẽ tenere hitũ et uti hitu. tenere spẽm et uti spetie ꝯ tenere spẽm ⁊ hãre hitũ ptinet ad memoriã uti aũt spetie ⁊ uti hitu ptinet ad itłctũ ꝯ itłctus et memoria sṫ una poᵃ realr̄ ꝯtũ ad illũ qđ

absolute iportat. a. ẽ nota qa oppoita ẽ ipossibile totalr̄ ꝙ una et eadẽ potentia habeat spẽs et hitũ ⁊ alia utať spetiebꝫ et hitu uẽ ipossibile minor pꝫ de se. ſo hitus debet poni itali potẽtia que hꝫ actũ elicere ꝯ hitus poitur imemoria ⁊ itłctus elicit actum quare iõ qđ ꝑus maior pꝫ ꝑꝑ duo qaꝑ generať hitus ex actibꝫ ⁊ iõ hũ poiť i illa potẽtia que põt elicere actũ. ſo qa hitus ñ poiť ñ ut eligať actus pfectior a potẽtia hituata qđ ñ põt fieri nisi i illa potẽtia poneretur hitus q elicit actũ. b. pꝫ. nã offitiũ memorie ẽ tenere habitũ uł spẽm offitiũ aũt itłctus ẽ uti predictis ꝯ ꝯ. Instãtia cõť egidiũ et ponũť duo dubia. Sed cõtra hãc conclusiõem occurrũt 2 dubia pmũ ẽ qa cũ imago attẽdať ſm potẽtias aĩe ꝯrei põdẽtes tribꝫ psonis idiuinis que q dẽ potẽtie sṫ memoria itelligẽtia ⁊ uolũtas uẽ ꝙ debeãt realr̄ ad iuicẽ distigui et separi qm̄ psone realr̄ distigũť ab aliis aĩa uo nullo mõ eẽt imago dei ſm dubiũ ẽ qa ex fundamẽtis qđ s uẽ posse ꝓbari memoriã ⁊ itłctũ distigui ꝯnalr̄. arguiť sic ꝙ ecũq₃ distigũtur omi opatõe itłctus ꝯcũscpta distiguť ꝯnaliter et realr̄ alias eẽt dare mediũ iter distinctõem realẽ et rõnis qđ negat doctor noster. ꝯ memoria et intellectus distingũť omni opatõe intłctus circũscripta ꝯ. ꝑ ex dc̄is in ista conclusione quecũq₃ potẽtie hñt offitia ꝯ actus distinctos preť opatõnem intellectus distinguntur omni opatõe circũscripta intellectus patet ex terminis

ẜ memoria ⁊ ītellectus ut pȝ ex fūdamē
tis huiꝰ pōnis ſūt huiuſmōi ꝗ̄ ꝛ̄. nam
ad memoriā ꝑtinet tenere ſpēm et hi
tualr̄ cognoſcere ad itellectū uero uti ſpe
tie et actualr̄ cognoſcere ꝗ̄ nō ſūt eadē
realr̄. Rn̄o ad ꝑmū iſtoꝝ ꝗ ad preſēs
ſpectat ē ad tertiū ubi ſoluit̄ ẜ r ō ẜ
ſufficit ad preſens ꝙ iter imaginē ītatā
et icreatā ē tāta ſimilitudo ꝙ ponūt a
lique potētie aīe diſtigui realr̄ et aliq
iterſe idēptificari et nō ẜ obſtāte ſimi
litudie adhuc aīa erit imago dei. Ad
ẜm uo reſpōdeo cuiꝰ grā ē aduertēdū ꝙ
ñ ē itētō doctoris nō attribuere aliquā
opatōnem ſiue aliqd̄ offitiū memorie
ꝙ realr̄ ñ attribuit̄ itellectui put itellectus
et memoria nomināt unā poā abſolu
tā. ē ē una poā abſoluta hñs realr̄ duo
offitia quoꝝ unū ē tenere ſpēs et hai
tualr̄ cognoſcere. ẜꝫ uero uti ſpetie
et actualr̄ cognoſcere iſta aūt poā que
realr̄ ē una habet duo nomia īpoſita
ab itellectu. nā itellectus cōpat iſtā poā
unā ut hꝫ unū offitiū ad ſe ipſam ut hꝫ
aliud offitiū et īpoit ei diuerſa nomia
et uocat eā memoriā ī ꝗ̄tū habet cōti
nere ſpēs et cognoſcere hitualr̄ ut uo
cat eā itellectū iquātū utit̄ ipſa ſpetie
et actualr̄ cognoſcit et iſto mō memo
ria et itellectus ſūt due potētie uꝰ dicitur
ſolū tñ ẜm rōem una aūt realr̄ ñ ẜ eſt
aliqd̄ icōueniēs qa diſtictō ẜm rōem
ñ arguit diſtictōem realē imo ſtat cuꝫ
ea ut pȝ ex ꝑ articulo huis qōis ẜ ſup
ſito pȝ qd ſit dicēd ad rōnem. nā me
moria et itellectus ñ diſtigunt̄ omni opa
tōe itellectus circūſcripta ut pȝ ex dictis
et cū ꝓbat̄ ꝙ habēt offitia et opatōes
diſtictas pȝ qd dicēd ñ ē potētia que
īportat̄ nomine memorie habet aliqd̄
offitiū qd̄ ñ habeat illa potētia que in
portat̄ realr̄ noīe itellectus uel illa eadē
potētia exiſtēs una habet diuiſa nomi
na iuſta diuerſitatē offitioꝝ et opatio
num ſuaꝝ et iō rō ñ cōucit. et ſic pȝ
quid ſit dicend ad ꝑmā rōem et ẜam
et totā ꝑmā ptē huiꝰ articuli. Secū
dum mēbrū tertii articuli. Quātū
uero ad ẜm mēbrum huius articuli. s
uꝝ itellectus et uolūtas ſint due potē
tie realiter diſtincte. Opio durādi ī
ꝑ ſententiaꝝ. Dicūt aliqui docto
res ꝙ itellectus et uoluntas dicūt unā
rē abſolutā ſupadditā ñe humane ha
bēte rōem duaꝝ potētiaꝝ ꝑ ẜ qd̄ ē
pricipium duoꝝ actuū ſbordinatoꝝ ut
ſūt itelligere et uelle ita ꝙ itellectus ⁊
uoluntas in nullo abſoluto differūt ⁊ ꝯ
firmat̄ ẜ pō rōibꝫ ⁊ auctoritatibꝫ. ꝑ
ma rō talis ē ſicͭ ſe hꝫ appetitus ñalis
ad ñam quā cōſequit̄ ita ſe hꝫ intellec
tus ad itellectū ⁊ ſenſitiuus ad ſenſi
tiuū. ẜ appetitus ñalis nō differt rea
lit aña quā ꝯſeqt̄ ꝗ̄. a. et. b. patēt con
ſtat ē ꝙ appetitus naturalis ꝑe non
differt aꝑa ñ appetitus grauis agra
uitate Secūdo fruſtra ponunt̄ plu
ra ubi ſufficit unum ⁊ una ña abſtrac
ta ſiue una poā realr̄ ſumpta ſufficit
ad pcipiēd itelligere uelle ⁊ cognoſce
re ꝗ̄ aꝰ pȝ deſe ſi eque bene poſſit fieri
deus ē ⁊ ña nichil facit fruſtra. b ꝓbat̄
qa actus genere differētes ſi ſint ſbor
dinati poſſunt eſſe ab eodē ꝑncipio ab

Ad pm̄

Ad 2m dubm

soluto sic ab eodē lumine sol' fit illui natō ꝛ calefactō aeris quia illuminatō ꝛ calefactio sunt actus subordinati. ꝫ itelligere uelle cogitare appetere sꝫ actus sbordiati gñe differētes qa appetere sſitiuū psupponit cognitiuū sensitiuū appetere itellectiuū presupponit itlctū appetere uelle psuppoit intelligere ꝫ. Pꝰ omnis ūtus ñ cognoscēs formal'r fert' isuū obiectū ñal'r ꝛ nō libere. ꝫ uolūtas ieligēdo fert' in suum obiectū libe ꝛ ñal'r ꝑut ñale distigui t oꝫ libeꝝ ꝫ uoluntas erit ut cognoscēs formal'r. ꝫ isupiori pte aie ubi uolūtas nō ē aliqua poᵃ cognoscēs foꝛa l'r ñ itlcus ꝫ intlctus ꝛ uolūtas sꝫ uᵃ ꝛ eadē natura siue poᵃ. a. pꝫ qa omne agēs libeꝝ habet iudicare de actu suo alio ꝑ nō domiaret' sui et ꝯñs nō esset libeꝝ agēs poᵃ ē libera dꝫ esse iudicatia sui actus et ꝯ oñs erit cognoscēs siue iudicatiua in ror cōcedit' ab omnibꝫ

Quarto si itlctus eēt diuīsa potētia a uolūtate absolute sequeret' ꝙ deus posset facere siue cāre uelle ītelligere absꝙ eo qꝺ cognoscere precederet i intlctu ꝯñs ē fl̄m ꝫ falsitas ꝯsequentis pꝫ expresse ꝑ btm augustinū. x. de trinitate caº ꝭo ꝛ qōe. ubi dic' icognita diligere ñ possunt' qa nichil' uolitū ñ ꝑus cognitum ꝯña pꝫ. nā si itlctus ꝛ uolūtas sꝫ distīcte nature absol'ute. uelle ñ dependeret ab itelligere tāꝙ a suo sbo neꝙ tāꝙ a dispositiōibꝫ sbi. qa hñt aliud ꝛ aliud sbm ñ pcōsequēs depēderet abeo i gñe cāe efficiētis ꝫ ita deus pōt supplere ꝫ pōt cāre uelle i uolūtate absꝙ ꝫ qꝺ cognitū precedat i itlctu. Cōfirmatio ꝑ auctoritates. Confirmat' ꝭo ꝫ pō auctoritatibꝫ beati augustini. qa iste tres potētie sꝫ una mēs. una ūtus una sba ꝫ respōsum ē ad eas ip recedēti cōclusione cū adpresens ñ admictat'

In ꝓbō opionis durandi. Hec aūt opio nō uꝫ michi uera ꝫ qa totus terti' de aia ē ioppositū ut uidebit' iō arguat' ꝯ eā dupl'r. ꝑ sic actus sb ordinati genere differētes ab eodē pncipio cāti siue agēte ꝭm eādē rōem agēdi ñ possunt recipi icōdē passo ꝭm eādē rōem recipiēdi. ꝫ itelligere et uelle sꝫ duo actus sbordinati genere differētes et cāntt' ut' possunt cāri ab eodē agēte ꝭm eādē rōem agēdi ꝫ nō possunt i eodē passo recipi ꝫ recipiūt' i ipsa aia ꝫ alia ē rō recipiēdi istū actū q ē intelligere et alia rō recipiēdi istū actū q ē uelle ꝫ cōstat ꝙ rō recipiēdi itellectiuū ē itlctio rō recipiēdi uolitōem ē uoluntas ꝫ itellectus ꝛ uolūtas ñ sꝫ una et eadē potētia aᵒ uꝫ nota dēse nā l ꝫ idē agens causet diuīsas opatōes idiuīsis receptis ut sol q peumdē calorē exsiccat lutū et liquefacit cerā et idē receptiuū ꝭm eamdē rōem recipiēdi seu receptiuam suscipit diuīsas opatōes adiuīsis agentibus sic fuit declaratū qōe de extēsiōe formaꝝ articuloꝝ. ñ ē tū itelligibile ꝙ idē agēs naturale peadē rōem exꝑte rei moueat itellectū et uolūtatē ad tales actus ꝛ causet eos ut iferius eui dētius apparebit ubi disputabit' de obiecto itellectus ꝛ uolūtatis ꝫ ꝫ.

2ᵒ ille poᵉ quaꝝ una excedit aliaꝝ

simpl'r z absolute pfectōal'r distīguūt
abiuicē necc̄io realr. ſ; uolūtas necc̄io
excedit itl'ctū pfectional'r g. a. pȝ ex t̄
minis alias una et eadē po^a excederet
se ipsam īpfectōne qd̄ iplicat. b. uz̄ no
ta qa ut suppono adpresens btitudo
pncipal'r z pncipalius ɔsistit i actu uo
lūtatis q̄ itl'ctus qd̄ ñ eēt si uolūtas
ñ excederet itl'ctū simpl'r īpfectōe et ɔ
firmat' ista. b. sic Ibi ē po^a sipl'r pfecior
cui' actus pficit actū alterius po^e. ſ; ac
tus uolūtatis pfic' actū itl'ctus g assūp
ta pbat' p beatū augustinū dicētē nul
lū bonū pfecte cognoscit' qd̄ nō pfecte
amat' et p ɔn̄s amor pfic' cognitiōem.

Rō ad rōes alteri' opionis. ad pmū
dico q nō ē simile de appetitu naturali
z cogitatiuo qa appetere ē pfcior actus
icognoscētib; q̄ i reb; ñalibus et qa ad
pfectōrem actū pl'a reqrūt' q̄ ad ipfec
tiorē id circo nō oȝ q si forma ñal' suf
ficit ad pncipiād actū talem [illegible] ñ ualȝ
si dicat' cōtra istā solutōem q ad pnci
piādum actū pfectiorē sufficit q potē
tia que ordinat' ad talē actū sit pfectior
ſ; nō oȝ q pl'a ordināt' ad ipsum. nō ē
qcūq; pfectio sufficit ad pncipiandū ac
tus gen̄re remoto differētes cuiusmōi
sūt illi ut dictum ē in p̄. ſ; i reb; ātis ta
les actus necc̄io pncipiāt' adiūsis potē
tiis. Ad s̄m dico q. b. ē total'r fl'a z
exemplū qd̄ adducit' ad pbōem non ē
ad ppositū imo mag' ad oppositū. naȝ
eo ipso q aer abeodē lu̇ie sol' ilumiat'
et calefit oȝ dare in aere aliā et aliaȝ
rōem recipiēdi qa lum̄ recipit' p diafa
nitatē iqua cōueit cū corpib; supcelesti
bus calef' actōem ū recipit ipse aer per
aliā et aliā q̄litatē i qua cōuenit cū ele
mētis sic a simili i pposito p aliā rōem
recipit actū itelligēdi et p aliā actū uo
lēdi ex quo tal' actus pōt causari ab eo
dē agēte p eādē rōem agēdi. Ad t
tiū cū dz omnis ūtus non cognoscens
formal'r dico q ħ ppō ueritatē habet
de agēte pncipali. oīe ē agēs pncipale
ñ cognoscēs fert' i obiectū ñal'r nō libe
re ſ; nō ē ueȝ de po^a q non ē agēs pnci
pale ſ; rō agēdi. iō de uirtute que ē rō
agēdi adhuc q i suū obiectū ferat' libe
re sufficit q sit cognoscens ul' ipet uir
tuti cognitie. uolūtas aūt ipat itel'ctui
q ē cognoscēs formal'r. nō sic agēs pn
cipale ſ; sicut rō agēdi. agēs autē pnci
pale ipsa aīa ē ul' hō cognoscēs forma
l'r nō tn̄ p eādē po^{aȝ} p quā fert' ē uolēs
iō rō ñ cōuicit. Ad quartū negat cō
sequētia q̄uis aliq doctores nō habe
rēt p icōueniēti q deus posset facere ac
tum uolūtatis sine actu itl'ctus et si ħ
eēt ueȝ diceret' ad argumētū q illō i
telligit' s̄m ordīem naturalē ſ; qa ħ
ē michi ualde dubiū nego cōsequētiā
et dico ad pbōem q ipse arguit ex i suf
ficiēti. maifeste ē sūt cause p quas repu
gnat uni rei esse sine alia deus' ē ñ pōt
facere unū corelatiuum sine alio et tn̄
unū ñ ē s̄m alterius ñ dispō sibi nō g
pōt fieri dilectō sine cognitōe qa cogni
tō ē cōsuatiua dilectionis ul' p conne
xionē potētiaȝ qz se presupponūt ne
cc̄io sicut relatō et fundamētum z iō
ñ pōt fieri sine eo qa supposito q rea
l'r distiguerēt' qd g. peccat g ista rō p

fallaciā ꝯsequētis. Ad auctoritates
beati aug͠ respōsum ē iā qd sit uerum
de q̄ōe. Ad rōes ꝑncipales pȝ qd sit di
cend̄ p iā dc̄a i corpe q̄ōis et cum obici
t̄ i ſ͠a rōe ꝙ alimētum ē obiectū poten
tie nutrie augumētatie gn̄atie dico ꝙ͠
q̄uis iste potētie habeāt unum obiec
tum mat͠ sumptū. habēt tn̄ aliud et
aliud formal͠r sumptum. nā intrimen
tū respicit qd. augumētatiua q̄n͠ gen̄
ratiua sup͠fluum alimētum ut dr̄ i ſ͠o
huius nutrit eo ꝙ qd augumentat eo
ꝙ q̄ntum.

Onsequēter querit͠ u͠t poe ori
gin ēt͠ ab aīa. ⁊ u͠r ꝑ ꝙ n̄. si potē
tie aīe originarēt͠ ab aīa sequeret͠ ꝙ u͠r
⁊ id r͠ eiusdē eēt actiuū et passiuū cō
sequēs ē fl͠m g͠ ꝓbat͠ ꝯn̄a. nā si potētie
origi arēt͠ ab aīa aīa se haberet actiue
respectu suaꝝ potētiaꝝ et qa iipsa fū
dant͠ s͠biue h͠ȝ se passiue respectu suaꝝ
potētiaꝝ ⁊ sic unū ⁊ id respectu eius
dē eēt actiuū et passiuū. S͠ s͠bm nō
pōt esse cā effectia sue ꝓꝑe passionis. s͠
ꝓprietates aīe s͠t ꝓꝑetates seu passiōes
ꝓꝑe ipsius aīe g͠ cl minor pȝ ex q̄ōe pre
cedēti maior u͠r nota 2° ph͠iꝝ. ubi dr̄
ꝙ m̄ n̄ coīcidit cū aliis cāis. ⁊ p ꝯn̄s q
fundāt͠ i aliquo s͠biue nō cāt͠ ab eo ef
fectie cū g͠ ꝓpria passio fundet͠ i ꝓprio
s͠bo suo n̄ poterit ab eo cāri effectie.
Incōtra u͠t ē q̄d comuniter dr̄. s. ꝙ
poa aīe fluūt ab eēntia aīe q̄d n̄ eēt ue
ꝝ n̄ aīa haberet cālitatē aliq͠ effectiuā
respectu suaꝝ potētiaꝝ ⁊ p ꝯn̄s origi
nāt͠ ab ipsa aīa. Reo i ista q̄ōe ta s͠t i
dēda. ꝑ u͠t unum ⁊ idē respectu eiusd̄
possit esse actiuū et passiuum qa h͠ tan
git ꝑmū argumētū. s͠m ē u͠t s͠bm
habeat aliq͠ cām effectiuā supra suas ꝓ
prias passiones qa h͠ tāgit s͠m argum
tum. Tertiū q̄d querit q̄ō ꝑncipali
Prim͠ articul͠. Quātū ad primū
s͠t diuisi mōi dicēdi. Opio aliquoꝝ ꝑ
mi articuli. Dicūt ē q̄dā doctores ꝙ
īpossibile ē unū et id r͠ eiusdē esse ac
tiuū et passiuum. unn̄ s͠m eos ē īpossibi
le aliqd͠ p illud q̄d ē s͠ceptiuum p illd̄
sit actiuū seu cā effectiua respectu eiusdē
ulterius ꝗ dicūt ꝙ illd̄ q̄d ē id s͠bō ꝙ͠
tūcunq; habeat pl͠a eēntial͠r dc̄a īpos
sibile ꝙ p unū se habeat passiue et p ali
ud actie respectu eiusdē ponūt g͠ dc̄i doc
tores duas cōclusiōes. Prima ē ꝙ im
possibile ē unum et idē respectu eiusdē
esse actiuum et passiuū. s͠a ē ꝙ īpossibi
le ē unum et idē s͠bm cōtinēs pl͠a eēn
tial͠r diuersa habere se actie respectu
unius illoꝝ et passiue p aliud respectu
eiusdē et q̄uis mlt͠e rōes adducāt͠ ad ꝓ
band̄ ꝑmā cōclusionē potissime tn̄ ⁊ ꝓ
fundamēto illoꝝ adducūt͠ due q̄ꝝ pri
ma tal͠ ē Si unum ⁊ idē eēt actiuū
et passiuū respectu eiusdē sequeret͠ ꝙ
idē s͠m idē respectu eiusdē eēt i actu
et i poa q̄d ē īpossibile imo implicat g͠
falsitas nota ē ads͠um et ꝓbat͠ nā īpo
ssibile ē unum et idē esse ens et n̄ ens re
spectu eiusdē s͠ q̄d ē poa ad aliq̄d ē n̄ ens
respectu illius q̄d aūt ē i actu ē ens r͠
eī quod ē actu g͠ cl ꝯn̄a nota ē nā esse
passiuum iquātum passiuū ē i potētia
et esse actiuum iquātum actiuū ē i actu
et p ꝯn̄s si idē esset actiuum et passiuū

respectu eiusdē aliqd eēt iactu et ipoª
respectu eiusdem q̄re ɔ̄ɔ. ꝑo si idē es
set actiuū et passiuū respectu eiusdē se
queret̄ ꝗ eiusdem adseipsum esset rela
tio real' cōsequens ē flm ꝯ falsitas cō
sequentis ꝓbat̄ qa relatō real' reqrit
duo extrema realia sicut relatō rōnis
duo extrema rōis.duo extrema realia
nō possunt esse sine distictōe reali que
nō pōt esse eiusdem adse ipsum quare
ɔ̄ɔ ɔ̄ña pȝ qꝛ actiui ꝛpassiui ē relatio
real' sicut mouentis et moti sic habet̄
ꝗ meᶜᵉ ca.deaiiqd.Multe alie rōnes
adducunt̄ adhuc ꝯ solutis istis duabꝫ
rōibꝫ omnes alie ſt̄ solute. Itē istas eas
dē rōes adducūt isti doctores ad ꝓbā
dum ꝑam cōclusiōem.s.ꝗ ipossibile ē
unū et idē ſbm iquo nō ſt̄ ptes situ di
sticte et ſbo esse actiuū ꝛ passiuū respec
tu eiusdē seu reducere se depotētia ad
actū qð idē ē ꝯtrūcūqꝫ sint ieo disticta
aliqua eēntial'r qa ꝑm eos forma nō
agit ꝯ totū aggꝯgatū ꝯ totū ꝑmꝗ to
tum ē qð agit totū ꝑmꝗ totū ē qð pa
tit̄.Et si idē eēt actiuum ꝛ passiuū ꝯ
tumcūqꝫ poneret̄ i co pl'a et diu'sa eēn
tial'r adhuc staret ꝗ idꝑmꝗ idē eēt i
actu et ipotētia et seqꝗret̄ ꝗ eiusdem
adse ipsum eēt relatō real' qa totum
agit ul' totū patit̄ et it̄ agēs et patiēs
ē relatō real' i hus ꝑncipal'r stat uigor
et fundamētū hu' positōis. Alia o
pio deꝑ articulo qōis. Est alius mo
ꝯ dicēdi alioꝝ doctoꝝ dicētiū unum
et idē ꝑm eēnꝫ posse esse effectiuū ꝛsu
ceptiuum respectu unius et eiusdē ꝛ ꝯ
dicūt precipue de uolūtate respectu ac
tus uolēdi et deſbor' suaꝝ passionū ad
ponēdo aūt ꝯ de uolūtate mouet̄ qa uꝫ
eis ꝗ al'r tolleret̄ libtas uolū tatis et
pōt formari ꝑ rō illoꝝ. Si uolūtas ñ
eēt cā effectia actus uolēdi tolleret̄,li
bertas uolūtatis et ꝑ ɔ̄ñs piret meri
tū ul' demeritum ɔ̄ñs ē absurdum ꝯ et
añs ɔ̄ña uꝫ nota qa si actus uolēdi cā
ret̄ abalio ꝗ a uoluntate iā uolūtas ñ
eēt domina sui actus ñ ꝑ ɔ̄ñs libera
ꝯ uolūtas erit causa effectiua actus uo
lēdi et cū sit ipsius receptia unū ꝛ idē
ꝑ eēnꝫ erit actiuū ꝛ passiuum respec
tu eiusdē. Adponēdo aūt ꝯ de ſbo i'
passionū mouet̄ exdicto comuni quod
dꝛꝗ ſbm ē cā ꝓꝑe passionis aut oꝫpo
nere quedā i ſbo eēntial'r dꝛa ut ꝑ unū
istoꝝ sit causa effectia et paliud recep
tiua. ꝑm nō pōt dari qa tūc queret̄
de illis passionibꝫ ꝛ sic eēt ꝓcessus i infi
nitū reliqt̄ ꝯ ꝑmum ꝛ ꝑ cōsequēs ha
bet̄ ꝓpositum. In ꝓbō opionis pre
dicte. Isti aūt mōi dicēdi ꝗuis sint
magnoꝝ doctoꝝ ñtñ uidet̄ michi pos
se stare et idō ꝯ ad ꝯ pono duas ɔ̄clu
siōes oppositas eis.ꝑma ē.s.ꝗ unum
ꝛ idē ſbm ꝑm tñ diuersa ꝑ eēnꝫ r' u
nius ꝛ eiusdē pōt esse actiuum et passi
uum et pōt se reducere de poª adactū
quo ꝑus carebat si ponat̄ ꝗ aliqs ꝑ in
tl'ctum agētem actie et pitl'ctum pos
sibilem passiue se reducat de poª itelli
gēdi adactum ꝯa cōclusiō ē ꝗ idē ſbꝫ
ꝑ eēnꝫ nō uꝫ posse esse actiuū et passi
uum ꝓꝑe loquēdo respectu alicuius ac
tus quo ꝑus carebat. Prima ɔ̄clusio ꝓ
bat̄ dupl'r ꝑ sic .omnis opatō imanēs

ē sbiue sui pncipii actiui. & sꝫ m'te opa tões imanentes ꝙ m'te opatões ima nentes sꝫ sbiectie sui pncipii actiui et p oñs sbm respectu talium opationum erit actiuū et passiuū maᵃ huius ppo nis pꝫ expsse 9 metha^ce et 8o ethi^ꝝ ubi ponit dña inter actõem imanētem et transeuntem. Ex qbꝫ ubi sa appꝫ ꝙ omnis actõ imanens ē sbie sui pncipii actiui siue manet sbiue ipricipio actio que est minor. item appꝫ peūdem ibi dem. ipse ē oñdit seu diuidit opatõex intrāseūtem z imanentem z p oñs oꝫ dare aliquā ul' aliquas opatões imanē tes z aliquā z aliquas opatões transe untes alias sua diuisio eēt ī aliqo znt dbl' qđ ē icōueniēs. Secūdo sic om nis opatio que nō trāsit in mam exte riorem fundat' sbiue i eo aquo cāt' ef fectie & m'te sꝫ opatões que ñ trāseūt iexteriorē materiā ꝙ m'te sꝫ actiones q̄ fundāt' sbiue i hiis a qbꝫ effectie cau sant'. et p oñs unū z idē respectu taliū actōum erit actiuū z passiuum. a. nota ē ex terminis. nā ex opposito predicati destruit' sbm. nā si actõ ñ fundat' sbiue aquo cāt' effectie necēo trāsit immam ex teriorē cui' oppoitū suppon ebat'. hpꝫ dese et p p̄bm q diuidit actōem itran seuntē imateriā exteriorē et ñ trāseū tē i mam exteriorē ut supra 9metha phisice. Secūda cōclusio pōt pbari t plr & nō uidet' michi rōes ita effica ces sicut pme due que dicūt' atenētibꝫ primā uiā nā directe pbāt istā 9clusio nē. Si unū z idē eēt iactu et in poᵃ res pectu uni' et eiusdē siue actiuū et pas

siuū eo mō quō ponūt tenētes 𝔣am ui am p necessitatē unū et idē fm idē et respectu eiusdē eēt actiuū et passiuum eēt iactu et ipoᵃ. nā p illō idē p qđ age ret recipet et pateret' & aūt ē iposſi bi le. Item nō posset uitari qnei idē adse ipm eēt relatō real' tñ nulli differētiā assignant ibi rōem agēdi et rōem reci piēdi seu patiēdi & iposſibile eēt ē rela tō real' iter extrema nullo mō realit' distīcta siue diuisa. Restat respōde re adrōes aliaꝝ opionū z padrōes pri me opionis. Ad pmū cū dī eēt ē idē ē fm idē iactu et poᵃ nego cōsequētiā idē esse iactu z potētia 𝔣 idem imo fꝫ diuisa ex quo ponunt' diuīsa eēntialiter unū qđ sit rō agēdi. aᵈ qđ sit rō pati ēdi siue recipiēdi et qñ pbāt imo for ma ñ agit ñ patit' imo cōpositū. rō ñ uꝫ ualere qa aliud ē esse illō qđ agit l' patit' et aliud ē esse rōem agēdi ul' pa tiēdi. fm ꝙ aliqd agit ul' patit' uñ ꝙ uis aggregatū agat ul' patiat' nō tñ est idem fm qđ agit ul' patit' & & ē aliqđ pncipiū actiuū ul' passiuū qđ ē rō agen di ul' patiēdi iaggregato. aliogn seq ret' ꝙ idem sumptum fm quascūqꝫ p tes diuisas nō possent se ipsum m oue re qa si forma nō ageret pse ul' pate ret' & cōpositū siue totum ut ps ꝙtita tiua quecūqꝫ l' orgaicañ ē pse qđ agit ul' patit'. uñ nō uꝫ ocul' uidere & hō p ocl'm pse ē solum suppoitū ē qđ agit ul' patit'. nā actões sꝫ suppositoꝝ si ꝙ idē eēt quod agit et patit' et idē fm ꝙ agēs agit z patiēs patit' sequeret' ꝙ si idē suppoitum moueret se ꝙ idē mo

ueret ⁊ moueret̃ ẜm rõ qd̃ appet mai
ſcſte eſſe ſl'm i aĩmalib; ⁊ iõ rõ nõ ↄtc
tr ame q̃ rus nectio cõcludit ↄtra illos
q ſt̃ de .2. opione ut dc̃m ẽ. Ad ẜm cũ
dr̃ q eius dẽ ad ſe ipſum ẽẽt relatõ real'
Dico q eiuſdẽ ad ſe ipſum ẜm aliam ⁊
alii rõem tenẽtes ſe ex pte rei ſiue ẜm
diuiſa pꝛẽn̄ quoꝝ unũ ẽ rõ agẽdi al
teꝝ rõ patiẽdi bene põt eſſe relatẽ rea
l' nã una res ut icludit rõem agẽ ↄ dif
fert real'r a ſe ipſa ut icludit rõnem pa
tiẽdi ſi rõ agẽdi ⁊ patiẽdi differãt rea
l'r ⁊ iõ reſpectus actiui et paſſiui mouen
tis et moti h̃ mõ ñ ſt̃ oppoſiti ñ ĩ opaſ
libiles ĩ eodẽ ſbo ul' ẽca idem ſbm. ſt̃ tñ
oppoſiti et ĩ opoſſibiles circa eadẽ ẽ rn
uĩ precise ſumptã nõ ĩcludẽtẽ p'la dr̃a
eo mõ quo arguebat̃ ↄtra ẜam conclu
ſionẽ et opionẽ et iõ rõ arguit contra
eos et nõ cõtra me. ad rões ẜe opio
nis reſpõdeo et p̃ ad pmã cũ dr̃ q uolũ
tas ẽ cã effectiua ſui actus ⁊ receptiua eiꝰ
dẽ actus uolẽdi alias nõ ẽẽt libera cõ
cedo q uolun tas ẽ cauſa effectiua ſui ac
tus et receptiua eiuſdẽ ñ tñ ẜm id ẜ ẜ
aliud et aliud. Cuius grã ẽ adũtẽdum
q ſicut oꝫ dare ĩtl'ctũ agẽtẽ q ſit rõ a
gẽdi reſpectu actus ĩtelligẽdi et ĩtl'ctũ
poſſibilẽ q ſit rõ receptiua eiuſdẽ actus
ita oꝫ dare de neceſſitate uolũtatẽ agẽ
tẽ q ſit rõ agẽdi reſpectu actus uolẽdi
et uolũtatẽ paſſiuã que ſit rõ receptiua
tal' actus ⁊ ne h̃ uideat̃ extraneũ põt p
bari p rõem illã p q̃ pbat ph̃s q ſit da
re ĩtl'ctũ agẽtẽ arguit ẽ ſic ph̃s. In
omi ñ i qua ẽ dare unũ qd̃ ẽ omnia fie
ri ẽ dare unũ qd̃ ẽ oĩa facere. ẜ i na

tura ĩtellectuali ẽ dare unũ qd̃ ẽ om
nia fieri .s. ĩtl'ctum poſſibilẽ q põt om
nẽ rõem aut actũ ĩtelligendi recipe g̃
erit unũ dare ĩtl'ctũ q erit õnia facere p
iſtã rõnem nichil' addito nichil' remoto
põt pbari q ẽ dare uolũtatẽ agẽtem
accipiat̃ ẽ eadẽ .s. et ĩferat̃ minor ẜ in
ñra uolũtia ẽ dare unum quod ẽ omnia
fieri .s. uolũtatẽ que põt omnẽ actum
uolẽdi recipe g̃ oꝫ dare unã uolũtatẽ
agẽtem que põt omnia facere. Eſt
tñ adũtẽdũ q nõ ponit̃ uolũtas agens
ad illuſtrãdũ ul' illumiandũ obiectum
uolũtatis h̃ ẽ ſufficiẽt fit p ipſum ĩtl'c
tũ ẜ ponit̃ uolũtas agẽs ĩ aĩa nr̃a ut
ſicut ea rõ agẽdi reſpectu actus uolẽdi ſi
cut ĩtl'ctus agẽs ẽ rõ agẽdi reſpectu
actus ĩtelligẽdi ⁊ de h̃ deo dãte patebit
ĩ 3° hui'. ad ẜm dicet̃ imediate ĩ ſe
quẽti articulo et h̃ de p̃ pncipali. De
cũ ↄ articul' qõis. Reſtat 2o uidere
ut͛ ſbm habeat al'qͦ cãm effectiuã ſup
ſuas ppas paſſiones q ad h̃ tãgebat ẜm
argumẽtũ. Opio henrici quol' deci°
qõe qrta. Ad h̃ dicũt aliq doctores
q ſbm uere ⁊ ppe ẽ pncipiũ originans
ſiue cã effectiua ſue paſſiõis quod põt p
bari ex dictis eoꝝ ẽ plr, p̃ ſit ipoſſibile
ẽ q ſbm et ſua ppetas eque inmediate
ori ĩt a generãte alias nullo mõ ſb; pre
cederet ſuam ppã paſſionẽ. cãbunt̃ g̃ or
dĩe quodã ita q unũ pducit̃ alio medi
ãte aut g̃ ſbm pduceret̃ mediãte paſ
ſione ppa aut ecõuſo. pͥm non põt dari
qa tũc ppetas precederet illud cuius ẽ
ppetas quod ẽ ipoſſibile relinqt̃ g̃ ẜm
.s. q ppetas pducit̃ mediãte ſbo et p

cōsequēs eē^a s̄bi erit imediata cā p̄duc
2° ar. tia sue p̄p̄e passionis. Jo si s̄bm non
eēt principiū originās siue causa effec
tia sue p̄p̄e passionis. sequeret᷑ q̄ p̄p̄a
passio nō de necessitate cōsequeret᷑ suū
s̄bm oñs ē cōtra totā ph̄iam ḡ oña p̄
bat᷑. qa illud quod ē tm̄ susceptiuum
alicuius accidētis nō ipoīt necessitatē
illi accidēti qd̄ p3 de nigredie ⁊ albedi
ne ⁊ aliis comnib᷒ que solū respiciūt s̄b
iectum ut receptiuū eoꝝ. si ḡ p̄p̄a pas
sio nullo mō carer᷑ alio effectiue tantū
respiceret ipsum ut receptiuū ⁊ p̄ oñs
nō cōsequeret᷑ ipsum de necessitate qd̄ ē in
cōueiens. Et si dicat᷑ ad istā rōem q̄
s̄bm n̄ ipoit necessitatē eēndi p̄p̄e pas
sioni h̄ gn̄s simil᷑ u^l^r q̄ p̄ducēdo argui
t᷑ cōtra h̄ et uz̄ q̄ solutō h̄ n̄ dat᷑ suffici
ēter qa si s̄bm nullā necessitatē ipoit
passioni iō q̄^v ē de se n̄ h̄z necessariam
hitudinē ad ipsam n̄ repugnat ei esse
sine p̄p̄ria passione. nā si n̄ pōt esse s̄bm
sine p̄p̄ria passione eo q̄ generās semp̄
generat u^l^r q̄ h̄ p̄cōpa^e3 ad h̄z uz̄ esse
p̄ accidēs nō ḡ haberet p̄ se s̄bm neces
sariā hitudiem ad p̄priā passionē qd̄ ē
3° ar. icōueniēs. Tertio si s̄bm nullā cālita
tē effectiuā haberet supra suas p̄p̄as
passiones sequeret᷑ q̄ p̄p̄e qualitates n̄
possent agere ut istrumētū formaꝝ
s̄baliū oñs ē fl̄m ḡ falsitas cōsequētis
nota ē de se. nā cū dēe qualitates agāt
ut istrumētum formaliū formaꝝ s̄b
stāraliū nec cō agūt ut istrumētū for
maꝝ s̄baliū nā tal᷑ actio n̄ cōpetit n̄ cō
uenit de seipsis q̄litatib᷒ oña p̄bat᷑ qa n̄
pōt dici q̄ dēe q̄litates agāt ut istrum

tū formaliū for maꝝ s̄baliū n̄ sint ab
eis effectiue ul᷑ recipiāt ab eis aliq̄ uirtu
tē n̄ pōt dici q̄ recipiāt ab eis aliq̄ uirtu
tē distīctam rea^l^r ab ipsis si ḡ nō cau
sabūt aliquo mō ab ipsis effectiue nō uz̄
aliqua causa quare agant ut istrumen
tū eaꝝ. In p̄batō opionis henrici.
Hec opio nō uz̄ michi total^r uera
Et iō q̄tū ad istū articulū pono duas
cōclusiōes. Cuius g̃a ē adūtēdū q̄ effi
ciēs siue originās pōt capi dupl^r uno
mō s̄cte ul᷑ p̄p̄rie ut dicat᷑ efficiēs si es
set originās illud solū qd̄ directe agit
ul᷑ facit eo mō quo faber ē cā efficiens
cultelli. alio mō capit᷑ large ⁊ dēe per
modū cuisdā conexionis ⁊ resultatōis
eo mō quo iferius declarabit᷑. Prima
cōclusio q̄ s̄bm nō pōt esse p̄p̄e ⁊ direc
te pricipiū originās sue p̄p̄rie passiōis
2ª cōclusio q̄ s̄bm i directe p̄ modū
cuiusdā cōnexionis et resultatōis pōt
esse principiū originans sue passionis
Prima cōclusio probat᷑ dupl^r p̄^o q̄ si s̄b
iectū prop̄e et directe eēt causa effectiua
sue passiōis sequeret᷑ q̄ unū et idē ⁊ s̄m
idē eēt actiuū ⁊ passiuū r^o eiusdē oñs
ē fl̄m ḡ falsitas cōsequētis p̄z ex arti
culo precedēti nā si unū et idē s̄m idē
eēt actiuū et passiuū respectu eiusdē unū
⁊ idē s̄m idē respectu eiusdē eēt iactu ⁊
ipo^a ⁊ fundaret respectus oppoitos ⁊
icōpassibiles cuismōi s̄t respectus mo
uētis ⁊ mōti actiui et passiui qd̄ iposs
bile ē oña p3 nam iter s̄bm et prop̄am
passionē n̄ mediant alique prop̄etates
ita q̄ una illaꝝ eēt rō agēdi alia rō pa
tiēdi qa pari rōe peteret᷑ de istis prope

tatib⁊ uł causarent̃ ab ipso effectiue aut
nõ si nõ eadẽ rõe stando eẽt i fĩma proſe
tate ⁊ dicendo q̃ nõ causabat̃ effectiue
a sb̃o si sit uł iter sb̃met proprias passio
nes mediante alie p̃prietates ł ñ si sic erit
processus i ifinitum. si ñ g̊ eodẽ ẽm q̃ eodẽ
respectu eiſdẽ erit actiuum et passiuũ
q̃ ẽ totał̃r ipossibile. Nec ualet si dica
t̃ ad istam rõem q̃ idẽ ẽm idẽ nõ eẽt
p̃pe actiuum et passiuũ q̃a rõ agẽdi ⁊
producẽdi dicta accidẽtia. ẽ forma rõ
uero patiẽdi materia. nam lꝫ h̃ posset
aliquẽ colorẽ habere de q̃titate que ñ
recipit̃ i mã mediãte forma sb̃ali nul
lũ tñ colorẽ põt habere de accidẽtib⁊ q̃
cõsecũt̃ rẽ ex p̃te forme. talia ẽ accidẽ
tia recipiũt̃ mediãte forma sb̃ali et p̃
oñs forma sb̃ał̃ r̃ᵛ taliũ accidẽtiũ nõ
solum erit rõ agẽdi imo rõ recipiẽdi
nũc aũt ita ẽ q̃ p̃pa passio cõseqt̃ sc̃m
rõe forme orit̃ ẽ ex p̃ncipus spẽi. spẽs
aũt summit̃ a forma et iõ i p̃posito il
la solutõ mag̃ ẽ cõtra eos q̃ p̃eis.

Secundo ad p̃ncipale sic. si sc̃m eẽt
p̃ricipiũ effectiuũ sue p̃p̃e passiõnis seq
ret̃ q̃ forma sb̃ał̃ eẽt imediatũ pricipi
um sue opatiõis oñs ẽ fałm g̊ falsitas
cõsequẽtis p̃bata ẽ i p̃ articulo ȝ qõis
istius s̃ı cõsequẽtia p̃bat̃ uł sb̃m p̃du
cit suã p̃pã passionẽ imediate uł medi
ãte aliq̃ alia p̃prietate si imediate hab
ẽ p̃positũ si mediãte q̃dã alia p̃prietate
queret̃ de illa uł sic a sb̃o p̃ducta effec
tiue uł nõ si sic q̃reret̃ sicẽ p̃us et erit p̃
cessus i ifinitũ. si nõ pari rõe erat stan
dũ i primis uł dicẽdũ q̃ sb̃m ẽ cã effectiua
sue passionis Nec ualet si dicat̃ q̃ istã
rõem ego solui i illa qõe. 8. utrũ potẽ
tie aĩe differãt reał̃r ab aĩa ibi nãq̃ i so
lutõe p̃mi argumẽti ad pricipale dixi
q̃ nõ erat simile de accidẽtib⁊ p̃manẽti
bus ⁊ fluxibilib⁊ ⁊ iõ supposito q̃ forma
sb̃ał̃ sit imediatũ p̃ricipiũ accidẽtiũ p̃
manẽtiũ ut puta q̃ aĩa eẽt pricipium
suaꝝ potẽtiaꝝ ñ tam̃ p̃p h̃ sequebat̃
q̃ eẽt imediatũ pricipium sue op̃atõis
siue alicui' accidẽtis nõ p̃manẽtis ex q̃
bus nõ uꝫ seq aliqd̃ incõueniens q̃ aĩa
sit imediatũ p̃ncipiũ suaꝝ potentiaꝝ
⁊ forma sb̃ał̃ sit imediatum p̃ncipium
sue actiõis r̃ᵛ accidẽtiũ p̃manẽtiũ. nã
lꝫ ista ũba dixeri nõ dixi asserẽdo aĩã
esse p̃ncipiũ effectiuũ p̃p̃e ⁊ directe su
aꝝ potẽtiaꝝ h̃ dixi si ita q̃ supposito
q̃ ita eẽt non eẽt simile de potẽtiis et
actibus siue accidẽtib⁊ nõ p̃manẽtibus
p̃p cãm ibidẽ assignatã. bene tñ uolo a
nimã imediate aliquo mõ esse p̃ncipiũ
suaꝝ potentiaꝝ quo mõ non ẽ p̃nẽ ac
tiuũ ñ accidẽtiũ fluxibilium ut stati ap
parebit i p̃bãdo t̃ciam cõclusiõem et iõ
ista dc̃a nõ tollunt rõem predc̃am imo
si bene ispiciant̃ fortificant ipsam p̃ g̊
p̃ma conclusio. Sed p̃p declaratõe
h̃e conclusionis ẽ aduertẽdũ q̃ sicut nõ
solum illud p̃ quod sb̃m subẽ forme
sicut p̃ q̃titatẽ subẽ aliqd figure dr̃
p̃n̄s passiuum uł passiue se habere ad
formã illã imo ẽ illud p̃ qd̃ dispoñit
tale p̃n̄s passiuum ad recipiẽdum talẽ
formã dr̃ passiue se habere ad illã for
mã uerbi gr̃a mollities cere q̃a dispo
it ceram ad recipiẽdum figurã sigilli
lꝫ non sit illud i qua recipitur figura

sigilli

51

Vid quo sbs pot ea effectiva suar passioni

sigilli i rõe recipiẽdi q̃a ꝓpe loquẽdo rõ recipiẽdi figurã sigilli ẽ ꝑtitas alio tñ mõ q̃a dispoit sbm dz esse rõ recipiẽdi figuram ⁊ dz sehabere passiue respectu figure sic suomõ nõ solũ dz pñs originis ⁊ effectiuũ illõ qõ ꝓpe et pncipl'r agit et efficit imo ꝗ põt dici pñs originãs sine effectia causa illõ qõ qõ dã ordie ⁊ qdã necctia ꝯnexione pducit aõ. si aliqõ totũ cõtinuũ moueat amotore extraneo ꝯstat ꝙ totus motus ⁊ queli ps eius ẽ ab ext'inseco motore q̃ totũ cõtinuũ mouet ⁊ a solo illo est totus motus sit' acomuicãte esse effectie toti motui l' mobili mediãte motu q̃a tñ quodã ordie ñe ,ũtus motoris ꝑ ꝑus attigit ptẽ motusq̃ ẽ ipte mobilis mag̃ ꝓpiqua et illa mediãte attigit ptes motus que st' i remotib; ptib' mobil' põt dici ꝙ motus remotioris ptis ꝑ q̃dã ꝯnexionẽ ⁊ ꝯnam ñalẽ originat' et efficit' amotu ptis ꝓpiqoris sicut si figat' clauus i aliquo corpe et aliqs nõ posset illud corpus traere ñ ꝑ clauũ ipsum capiẽdo l; ipse solus eẽt q̃ effectiue traheret ⁊ clauũ ⁊ corpus. et q̃ effectiue comuicaret motũ toti mobili. tñ large et idirecte ẽm reductoẽm q̃dã a ageñ cãe efficiẽtis motus aliar ptiũ post clauum diceret' originari amotu claui ⁊ clauus diceret' ꝑmodũ cuiusdam ꝯnextonis trahere corpus. ita suo mõ imaginor de sbo et ꝓpa passione. cum ẽ ex sbo ⁊ ꝓpria passiõe fiat unũ ꝑ se i so mõ dicẽdi pse una ps pura sbm ꝓprie et sẽcte loquẽdo decã efficiẽte nõ ẽ causa alterius ptis imo generãs ul' cans. si a

solo deo sit ẽ causa efficiẽs ꝓpe ũtusq̃ partis et tot' põt tñ dici una ẽm q̃dã reductoẽm adgeñ cẽ efficiẽtis origina ri ul' eruꝑe abalt'a i q̃mtũ ũtus agẽtis nõ attigit ptẽ posteriorẽ puta passionẽ ñ mediãte pori. i. sbo ꝑ cõnexiõẽ ꝯ ñalẽ ipsoꝝ sicut dẽm ẽ demotu prioris ptis mobil' respectu ptis postioris et motu declauo r' corpis qõ tbit' clauo mediãte nnnq̃ ẽ generãs põt efficere passionẽ ñ eã attigere effectie ñ pr' at tigẽdo sbꝫ post^a quodã ordie efficiẽtia generantis attigit ꝓpriã passionẽ. Isto g̃ mõ itelligẽdo pri^a cõclusiõem. s ꝙ sbm idirecte ꝑmodũ cuiusdã ꝯnexiõis et resultatõis põt dici pñs originans siue causa effectia sue passionis. Probo g̃ ꝯupl'r ꝑ sic. i habẽtib; ordinẽ porītatis et posterioritatis sicꝙ posterius nõ põt ñalẽ dici attigi ab aliquo effectie ñ priore mediãte prius põt dici indirecte ꝑmodũ cuiusdã nexionis prius originans postioris ꝫ sbm et sua ꝓprietas hñt talẽ ordiem naturalẽ adinuicẽ ꝙ ꝓpria passio nõ põt attingi effectie ab aliquo agẽte g̃. a. et. b. huius patet g̃. ꝯsic. si sbm nullã causalitatẽ haberet supra suas ꝓpetates sequeret' ꝙ ñ plus de pẽderet ꝑ ꝙ cuꝗ aliud accidẽs comune ꝯñs ẽ f'lm g̃ ꝓsequẽtia q̃a solũ dependeret abipso m'ali' et sbine sicut aliqua accidẽtia aduitandũ g̃ i° icõneiens oꝫ dicere ꝙ sbm ẽ aliquo mõ pñs originãs sue ꝓꝑetatis. ꝫ nõ ẽ pñs ꝓpe et directe sicut ꝓba ui ipma cõclusiõe relig' g̃ ꝙ sit pri° originans idirecte ꝑ modũ cuisdã ꝯnexio

de clavo dicti p' con^s

2° ꝓbo

abipso

nis cō mō quo dēm ē. z isto mō saluat
comune dictū cōmū doctoꝝ et phoꝝ
dicētiū q ꝓpe passiones fluūt a subiectis
n̄ q̄dē ꝓpe z directe sꝫ idirecte p modū
cuiusdā ꝯnexionis z resultatōis eo mō
quo expoitū ē. h aūt dico q̄si dubitati
ue z dādo aliis mām cogitandi. Re
stat respōdere ad rōes alterius opīonis
Ad pmū cū dr̄ q īpossibile ē sbm z ꝓpā
passionē eque īmediate cāri a generāte
ꝯcedit z ex h nō arguit q sbm sit cā ef
fectiua sue ꝓpe passionis ꝓpe z stcte lo
quēdo. s bn̄ arguit q idirecte ut dictū
ē de cōditōe motus prioris ptis mobilis
rᵒ motus posterioris ptis mobil. z de la
uo respectu corpis qd̄ ē hit ipsomediā
te. Ad sm cū dr̄ q ꝓpa passio n̄ de ne
cessitate seqt sbm nego. ꝓprietas ē de
necessitate seqt sbm nō qa sit in ipo āt
necessitatē eēndi passioni ꝓprie sicut
causa effi. ꝓpe passionē sicut n̄ ē mo
tus prime ptis mobil necessariā tn̄ cō
nexionē hꝫ sbm cū ꝓpa passione sicut
hn̄t ptes motus diusaꝝ ptiū eiusdem
mobil. qa efficacia agētis extrīseci nō
ē nata attīgere passionē nō presuppo
sita attīgētia sbi nec pōt attingere sbm
nisi ꝯsequēter ordie nē attīgēdo pas
sionē p talē uitatē q̄ ipse sic habēt z p
ꝯnexionē q̄ n̄ habēt aliquo accidētia
cū ipso sbo ꝯseqt g ꝓpria passio de ne
cessitate sbm nō qa ꝓpe et stcte loquen
do sit cā effectia ipsius s qz ē eius pn̄
origināᷤ p modū cuiusdā ꝯnexionis
Ad tertiū dico q tal cōnexio sufficit
ad h q unū agat ī uītute alterius nec oꝫ
q unū sit cā effectiua alterius ꝓpe et
stcte et iō rōes nō ꝯueiūt. Tertius ar
ticulꝰ qōis pricipal. Restat g̊ uidere
3ᵒ. arᵒ poᵉ aie origināt ab ipsa aīa cui
gr̄a ē adūtēdū q difficultas huius ar
ticuli depēdet ex articulo precedēti iō
q̄ꝛ ad istū articulū pono quatuor con
clusiones. Prima ē q potētie aie n̄
originat ab aīa nec ē effectie loquēdo
ꝓpe et stcte de causa efficiēte. Se
cūda ē q aiaē prīo origināᷤ sua ꝑ poᵃ ꝑ
indite p modū cuiusdā cōnexionis et
resultatōis. Tertia q potētie aie sēsi
tiue z uegetatie uere z ꝓprie et direc
te causant effectie a generāte. Quar
ta q potētie aie itellectiue ꝓpe et direc
te ꝓducūt a solo deo creāte effectie.
Prima cōclusio ꝓbat dupl' p sic nulla
ꝓpetas natural ꝓpe et directe causat
effectie ab eo ī quo recipit sbiue s potē
tie aie st ꝓpetates naturales aie z fun
dant iea sbiue g̊ ꝯcl'a. pꝫ ex articulo pre
cedēti minor pꝫ ex qōe precedēti.
Secundo proprius z inmediatus ef
fectus natural alicuius cause efficiētis
debet assimilari sue cause. s potētie aī
me nō assimilant eidē g̊ maior pꝫ qa
omne agēs naturale itēdit sᵉ assimila
re passum minor pꝫ qa potētie aie st
accn̄tia aīa aūt ē spiritual sba quare.
Secūda cōclusio probat dupl' p sic
sbm ē cā effectiua suaꝝ proprietatum
idirecte et p modū cuiusdā cōnexionis
et ꝯsequēt natural s potētie sunt ꝓ
prietates conāles ipsius aie g̊ ꝯcl'
aᵒ et minor patēt p iā dicta. Secū
do illud ad cuius esse seqt aᵒ de necessi
tate ē aliqua causa illius s ad esse aie

seq̄t̄ de necessitate esse potētie q̊ aīa est
aliquo mō causa dcāꝝ potētiaꝝ tūc ul
terius aut ē causa proprie et directe
aut ē causa idirecte ꝑ modū cuiusdā cō
nexionis nō ꝑ mō ut probatum ē q̊ ꝓ
mō minor huius nota ē de se maior pꝫ
q̄a causa ē a d cuius esse ꝫc. Tertia ↄ
clusio probat̄ dupl̄r ꝑ sic. potētie aīe
sensitiue aut causant̄ effectiue ab anima
ī qua recipiunt̄ fundatiue aut generātē
ue ducēte animā sensitiuam de poᵃ m̄e
ꝫ nō producūt̄ effectiue ab anima pro
prie ꝛ directe ut probatū ē i cōclusioni
bus predcīs q̊ relīq̄t̄ ꝙ causantur ab
ipso gn̄ante aꝛ pꝫ ex sufficiēti diuisio
ne. Secūdo generās dādo naturam
dat illa que secūt̄ n̄am q̊ generās edu
cēdo aīam sensitiuam de potētia m̄e dat
ei naturā q̊ dat illa que de necessitate
secūt̄ aīam sensitiuā. ꝫ potētie s̄t huius
tota rō pꝫ ex termis. solū qd̊ ꝓbat̄ pri
mū aūs. s. ꝙ dās formā dat omnia ꝫc
ꝫ aūt ꝓbat̄ sic aut generans ꝑducit ef
fectiue accidētia illa que necīo cōsecū
tur naturā aut nō si sic habeo ꝓpositū
si nō tūc ulterius aut dat ūtutē illi n̄e
ad ꝓducēd illa accidētia aut n̄ si non
tunc illa accidētia nullo mō ꝑducunt̄
si uō dat ei ūtutē a se distictā asba illi
forme ul̄ nature ul̄ n̄ si nō q̊ ꝑ talē uir
tutē n̄ poterit ꝑducere illa natura ta
lia accidētia aut nulla sba potit esse im
mediatū pricipiū sue opatōis ut dcm
ē supra si uero dat ei ūtutē distictā a sb
stātia sua tūc iter sbm ꝛ ꝓpā passionē
mediabit ista ꝓꝑetas accidētal̄ qd̄ ē in
cōueiens. ꝛ ēpari rōe peteret de illa uir
tute sicut de prima ꝓpetate et sic eēt
ꝓcessus i infinitū relīq̄t̄ q̊ primū uide
ꝫ ꝙ gen̄rās sit cā productiua talū acci
dētiū. Quarta cōclusio ꝓbat̄ dupl̄r
ꝑ sic. aut potētie aīe itl̄ectiue cāt̄ ab ipsa
aīa. aut a generāte aut ab ipso deo cāte
nō ab aīa ut probatū ē. nō a gen̄rāte q̄a
n̄ extēd. t se sua uirtus ad causando ta
les potētias q̊ relīq̄t̄ tertiū. Secū
do ꝙ pōt produci ūtute agētis n̄al̄ pōt
corrūpi ab agēte n̄ali. ꝫ potētie aīe in
tl̄ectiue nō possunt corrūpi ab agēte natu
rali q̊ n̄ possunt ab eo effectiue ꝑduci ꝛ
ꝑ ↄn̄s producūt̄ a solo deo. a. ꝛ. b. patēt
de se q̊ ꝫc. patēt q̊ predicte cōclusiōes
Dubia circa predcā. Tamē contra
ista cōcurrūt quedam dubia ꝛ spēcial̄r
cōtra ꝑmā ↄclusiōem et ipsius proba
tōes. ꝫ ad dubia que possunt oriri cōt̄
cōclusiōem respōsum ē ī precedēti arti
culo. Sed cōt̄ rōes arguit̄ q̄ dupl̄r
cōt̄ primā dupl̄r. et cōt̄ ꝫam dupl̄r cōt̄
primā sic. Nulla ꝓpetas cāt̄ effectiue
ab eo i quo recipit̄ sbiue ꝫ itelligere ꝛ
uelle s̄t ꝓprietates aīe et fundant̄ in ea
sbiue q̊ nō causant̄ ab aīa effectiue cuius
cōtrariū ē supius probatū. Secūdo
ↄtra minorē ubi dr̄ ꝙ potētie aīe fun
dāt̄ i aīa sbiue ꝫ uꝫ s̄m de potētiis sen
sitiuis que fundāt̄ i organo corꝑali et
ꝑ cōsequēs n̄ s̄t in eēntia aīe. tales ē po
tētie nō originant̄ ab aīa ꝑ modū ↄne
xiōis ꝫ a toto cōposito ut probatum ē
supius i qōe de extēsione formaꝝ ī s̄t
proprietates aīe ꝫ totius ↄpositi q̊ cō
tra ꝫam ꝓbationē arguit̄ dupl̄r ꝑ sic
creatura ē ꝓ prius effectus imediatus

ipsius dei et tñ nõ assimilatˀ ei sicqꝫ sit eiusdẽ rõis cũ eo sicut arguit ista ratio ꝙ illa aᵒʳ ẽ fl'a que dicˀ ꝙ proprius ⁊ inmediatus effectus alicuius caẽ necẽ sit similatˀ illi cause. Ꝙ sic sol ẽ causa inferiorū et tñ ñ ẽ eiusdẽ rõis cũ illis ꝙ illa maior ẽ fl'a ãtecedẽs pꝫ qa ista inferiora sˀt effectus p̃ṗi ñales scꝫ ⁊ tñ certũ ẽ ꝙ nõ sˀt eiusdẽ rõis cum eo nec assimilantˀ ei ħ mõ ħ ꝙ maior habe ret forte ũitatẽ in causis uniuocis ħ i equocis nullo mõ uꝫ habere ueritatẽ ħ istis ñ obstãt b₇ dico ꝙ rões ɔcludũt in mã data. Solutõ dubiorũ ɔrˀ dc̃a

Et iõ R̃ñdeo ad obiecta. Ad primũ dico ꝙ sicut supius dc̃m ẽ i ꝓbãdo potẽ tias aĩe esse realr̃ distĩctas ab aĩa; actus nõ possunt dici ꝓpe passiões aĩe qa cõti nue desinũt esse ⁊ p ɔñs dici ꝓꝑtates ꝓpe loquẽdo. nã ꝓꝑtates sˀt ꝓꝑe pas siones ut hic loqm̃. a. ꝙ illius rõis ũa ẽ. ħ. b. que assumitˀ ẽ fl'a. itelligere nã ꝙ ⁊ uelle sˀt proꝑetates aĩe qa ꝓꝑetas iseꝑabilr̃ cõseqtˀ sc̃m iõ rõnilˀ ɔcludit

Ad sc̃m dico ꝙ sicut supius uisum ẽ i qõe de extẽsione formarum. aliqua sˀt ac cidẽtia que secũtˀ cõpoitũ rõe solũ mẽ. quedã solũ rõe forme. quedã rõe utrius ꝙ et ut ibi dicebatˀ illa accidẽtia que secũtˀ rẽ rõe utriusꝙ ptis afficiũt quã lꝫ ptẽ et fundãtˀ sbiue intoto et iqualꝫ pte nũc aũt ita ẽ ꝙ poᵉ organice secũ ẽ ɔpositũ rõe utrusꝙ ptis ut ibi dc̃ fu it declaratũ et ꝑncipalius rõe aĩe ꝙ rõe corpis. et iõ sic fundãtˀ sbiue itoto qõ ñ afficiũt et fundãtˀ sbiue iqlꝫ pte et principalius fundantur in anima ⁊ i ipsa fundantur radicaliter et ideo ta les potentie dicũtˀ ꝑncipalius origina ri ab aĩa ꝙ a toto conpoito. ꝙuis pos sent dici originari a cõposito ħ nõ ita ꝓprie. Ad tertiũ ⁊ quartũ dico ꝙ si bene ispiciãtˀ cõtrouersie posite i illam obiectões nõ hñt hic locũ ꝑ. nõ. nã quã uis creatura sit effectus ꝓꝑus ⁊ imedi atus dei ñ tñ ñal'. i ñalr̃ ꝓductus. ꝓdu ctˀ ẽ a deo supñalr̃ ut de nichilo ad qõ attigere non ualet aliq̃ actio naturalˀ

Secũda obiectõ aũt ñ ɔueĩt nã quã uis sol ꝓducat aliquos effectus q nõ sˀt eiusdẽ rõis ul' quecũ ꝙ causa equoca qa imediate qa nulla sba ut supˀ ẽ ꝓbatũ cõpetit esse imediatũ ꝑncipiũ sue actio nis ꝓducit ꝙ sol suos effectus median te calore suo ⁊ luce que distigũtˀ realr̃ a deo sicut potẽtie aĩe ab aĩa. Et iõ iste rões nõ destruũt rões ꝑmas ꝑncipales pꝫ ꝙ qd michi uꝫ dicẽdõ ꝙtũ ad istũ ar ticulũ ⁊ ꝙᵗᵘʳ ad qõem totã. ad rões ꝑncipales pꝫ ꝙ qd dicẽdõ pꝛiã dicta in primo ⁊ secundo articulo.

(U) Trũ sensus sit susceptiuus spẽrũ si ne mãa et uꝫ ꝙ ñ spẽs rerũ sẽsibili ũ hꝫ inaere uerũ esse reale ꝙ sensus nõ ẽ susceptiuus spẽrũ sine mã cõsequenᵃ nota uꝫ ꝑtanto qa tũc dꝫ passum sine poᵃ recipe spẽs sine mã qñ ñ recipit ea sb illo mõ essendi reali sb quo erãt in suo sbo ꝙ ꝑ oppositũ qñ spẽs recipitˀ sb esse reali qõ habebat isbo nõ dꝫ reci pi sine mã. ħ si spẽs rerũ sensibiliũ hñt iaere uerũ esse reale recipentˀ isensu sb esse reali qõ habebant i sbo nõ ꝙ reci piẽtˀ sine m̃ pꝫ ꝙ cõsequẽtia añs ꝓbatˀ

sic illud qd̄ habet esse imediato omni
opatōe icl̄ctus ꝯcūscripta habet ideo ne
rez esse reale ꝫ spēs rez sēsibiliū hn̄t esse
imediato omni opatōe icl̄ctus circum
scripta ꝑ aᵒʳ pz ꝑ phm 6ᵒ methaphisi
ce q diuidit ens ĩ reale z rōis et uocat
ens reale q̄d nō habet esse a rōe/minor
pz de se ꝑ. Pᵒ si sensus eēt susceptiuus
spēz sine m̄a spēs recepta in sensu aut
causaret effectiue ab obiecto uel in ipso
sensu ꝫ pz p sufficiētē diuisionē nō po
test dici q̄ cireť ab obiecto q̄a semper
agēs ē prestantius et nobilius patiente
et d̄z 3ᵒ huius s̄bm aᵒ ē nobilius sen
su q̄a sensibile ē mag̃ m̄ale s̄sus mag̃
im̄al' z spiritual' et omne tale ē nobili
us. nō ꝑ pōt dici speties i sensu effec
tiue ab obiecto cāri ñ pōt dici effectiue
cāri a s̄su. q̄a sensus s̄m phm 2ᵒ huius
ē pure passiuus z p ɔn̄s nō ē dare sen
sum aliquē agētē q sit causa effectiua
huiusmōi spēz. nō ꝑ pōt dici spēs ab
aliquo cāri et p ɔn̄s sensus ñ ē suscepti
uus taliū spēz sine m̄. In oppositū
ē phs il̄a. Rᵒ i ista q̄ōne ta s̄t uidēda

Primū ē ut͛ spēs siue itētōes rerū
sensibiliū habeāt imeᵒ esse reale uel tm̄
itētionale. q̄z ꝫ tāgit pmū argumētū

Secūd ut͛ sit dare aliquē sensum
agētē q habeat ūtutē aliq̄z effec̄ uᵒ
taliū spēz et ꝫ tāgit s̄m argumētum

Tertiū q̄ q̄rit q̄d p̄ncipal'. Prim᷑
articul'. Quātū ad primū ordine ꝫ
precedeť. q̄a p̄ ponet quedā opīo cū mo
tiuis suis que directe oppoīť cōclusiōi
doctoris n̄ri. Secūdo declarabiť o
pio doctoris n̄ri et simul cū ꝫ ipugnabi
tur opio ei cōtraria. Tertio et ultiō
soluēť rōes alterius opionis. Opio
heruei s̄o sentētiaz distinctōe decima
q̄nta. Est ꝑ quedā opio que ponit p
ordiem duas cōclusiōes. prima ē q̄ lum̄
iacere hz uez esse reale z id itelligend̄
ē de spetie coloris et cuiusl̄z alterius
sensibil' imediato. Secūda ē q̄ ipos
sibile ē duo lumina siue due itētōes
solo numero differētes esse i eodē s̄bo
siue ieadē pte aeris. Iste autē doctor
iponēdo istas cōclusiōes hordie p̄cedit
q̄z p̄ arguit cōtra se. et s̄o pbat ɔclusiōes
suas. tertio soluit rōes contra se f̄cas.

Arguit ꝑ p̄ sic. Inpossibile ē plures
formas s̄bales solo numero differētes
esse simul i eodē s̄bo ꝫ p̄l'a lumia s̄t i ea
dē pte aeris siue mediū ꝑ aᵒʳ nota ē de
se minor pbať p̄ si ponať quedā tabula
pforata et ponāť duo lumina siue z.
cādele ex utraq̄z pte foratōis illa lumi
na p̄iciēt radios suos ultra foram̄ z in
ipso foramine simul cōcurrēt et p ɔn̄s
ut q̄ i foramie sint duo lumia solo nu
mero d̄ra. Secūdo ꝫ id pbať expiē
tia si ponať uirga uel bacul' iter duo
lumīaria stati facie umbram ex utroq̄z
latere ꝫ aūt ñ eēt ñ ex ut͛q̄z pte p̄uareť
lum̄ unius luminaris et dimicteret lu
men alteris lumiaris ꝑ. Tertio ꝫ id
appet de itētōnibz coloris q̄ q̄z ad ꝫ s̄t
eiusdē rōis cū lumine. nā cū p̄ic medīū
adiūsis uideāť disticta alba ita q̄ ill'
q̄d uz ab uno ñ uz ab aliquo q̄ imedia
to sint diūse itentōes albi alioqn si nō
eēt ñ una illa duceret q̄nel̄z uidētē ico
gnitōem utriusq̄z albi q̄d ē cōtra suppositū

Secūdo ad pricipale arguit̄ sic nl la forma real' m̄tiplicat̄ i instanti ꝫ lumē m̄tiplicat̄ in instāti ḡ. Tertio sic omnis forma real' pōt manere absente suo agente ꝫ lum̄ ñ manet absente suo agente ḡ ñ ē forma real'. hoc facto declarat iste doctor itētōem sive positōem suā dicēs ꝙ esse itētōale pōt capi dupl'r unomō put distiguit̄ cōtra ens reale sicꝙ ē tm̄ ens rōīs sic ē uiūsa litas ul' aliud tale. Et sic ipossibile est lumē esse tale ēsitētōale qa aliꝙ̄ētitatē habet ire extra aīam Alio mō pōt capi intētionale illud qd̄ ē repñsentatiuū alterius sicut si imago hercul' diceret itētō ef ꝫ itētō sic dēa. hꝫ nerꝫ ens reale exñs i gñe determinato ut pbabit̄ statī et isto mō lumen dꝫ habere esse itētionale i ipso medio uere et ppe et habere esse reale i eo. Probat̄ ḡ assumptū. s. ꝙ lumē ꝛ qdꝫ aliud qd̄ sic hꝫ esse itētōale habeat tātā entitatē ꝙ sit i aliquo gñe determiato qa ꝫ regat̄ ab aliqbꝫ aūt sic pbat̄ phs 6° methace uidit ens reale qd̄ cōdiuidit̄ enti rōis i. x. predicamta. ꝫ lumē nō ptinꝫ ad iᵈ ens qd̄ tm̄ ens rōis qa ut dēmē ponit aliqd extra aīam ḡ lum̄ ptinet ad ens qd̄ diuidit̄ i x. p dicamēta ꝫ ens qd̄ diuit̄ i. x. predicamēta diuit̄ in ea sufficiēt̄. itaꝙ ꝫ ente reali ipossibile ē dare aliqd ēs qd̄ ñ sit ialiquo predicamēto. aliogn dio illa eēt isufficiēs qa ipossibile ē aliqd contineri ſ aliquo comuni qn cōtineat̄ ſ aliquo mēbroꝝ ip sum diuidētiū si sufficiēter diuidat̄ ut impossibile ē dare al' qd̄ ñ sit rōale ul' in rōale oꝫ ḡ dicereꝙ lumē sit in aliquo predicamēto. Et si dicat̄ ad istā rōē ꝙ lumē ē i predicamēto p reductōem sicut pūctus ul' uitas Et iō ñ oꝫ ꝙ sit ens reale qd̄ simpl'r ē inpredicamento arguit̄ cōtra ꝫ dupl'r. p̄ pbat̄ ꝙ lumen pse ꝛ nō p reductōem ē ipredicamēto

Secūdo oñdit̄ ꝙ posito ꝙ habere est sei predicamēto p reductōem adhuc tñ habebit uerū esse reale'. pmū pbat̄ sic illud cui cōueit rō gñis generalissimi ē pse ꝛ directe ipredicamēto ꝫ lumini conuenit rō gñis gñalissimi ḡ. b. pꝫ de se qa ē qlitas. a. pꝫ qa illud dꝫ esse ipredicamēto sicut spēs predicamēti cui conuenit rō gñis gñalissimi minor qa qlitas ē forma ꝑm ꝙ̄ quales esse dicim̄ ꝫ ꝑm lumē aer dꝫ lucid ꝛ illuminatus ḡ erit pse igñe qualitatis ꝛ insta spē

Secūdo pbat̄ ꝑm sic iᵈ qd̄ ē in predicamēto sicut pncipiū rei existētis in predicamēto habet simpl'r uerꝫ esse reale ꝫ lumē si habet esse inpdicamēto p reductōem sicut pūctus ꝛ unitas habꝫ esse inpredicamēto sicut pncipiū rei existētis ḡ. a. pꝫ qa m̄a et forma. pūctus ꝛ uitas que isto mō ſt i predicamento hñt nerꝫ esse reale minor ē nota deseꝙ pꝫ igr pma oclusio uidꝫ ꝙ lum̄ inmedio habet ūum esse reale ꝛ quod dēmē delumine intelligēdū ē de spēbꝫ coloꝝ inmeᵒque pꝫᵐ ad ꝫ ſt eiusdē rōis cū lumine. Deīte pbat̄ ꝑa cōdusio uidꝫ ꝙ ipossibile sit duo lumina numero dꝫa esse in eadē pte aeris siue duo intentōes Et arguit̄ sicut se habet accñs ad esse ꝫ i ita unitas ꝛ pluralitas acciden

tis se habet adunitatē z pluralitatem sbi ꝭ esse cuiuscūqꝫ accidētis depēdet ab esse sbi qa accidētia ñ sīt ētia ñ qa ētis ꝑ̊ unitas z pluralitas accidētis cuiuscūqꝫ depēdet ab unitate z pluralitate sbi cū igr lumē z introductōes sint accidētia unitas z pluralitas ipsoꝝ sumet ab unitate z pluralitate sbi id est medii igr ñ poterūt duo lumina solo numero dīa siue due introductōes esse ineadem pte aeris Et cōfirmat ista rō spēali de lumine z ditñonibꝫ huius mōi qꝛ ꝙ̄to mag depentet accñs a sbo tanto minꝰ pōt habere pluralitatem ñ a pluralitate sbi ꝭ lumen z iste itroductiones mag depentent a sbo cū habeant ētitatē debilissimā ꝑ̊ minime possunt plurificari ieodē sbo. Nec uz̄ ualere si dicat ad istā rōem ꝙ lum̄ z huiꝰmōi introductōes hñt pluralitatē ab agēte siue ab obiecto qa ab eod depēdēt i esse et i fieri qa cōstat ꝙ omnis forma quecūqꝫ sit i aliquo sbo depēdet sbiue z sbstātie a sbo i quo ē z tñ semp depēdet ab aliq ci effectia cōsuāte quecūqꝫ sit illa. eadē ꝑ̊ rōe qua tales forme possent plurificari ieod sbo p diusitatē agētiū ɔ suantiū possent z quecūqꝫ alie forme adiusis agētibꝫ cite plurificari ieodē sbo qd pꝫ euidēt flm. due ē albedies a quocūqꝫ uel quibuscūqꝫ causarēt esse simł i eod sbo ē omnino ipossibile. pꝫ igr secūda coclusio. Conclusiōibꝫ sic pbatis respōdet iste doctor rōibꝫ quas cōtra se adduxit. Ad pmū cū dz̄ ꝙ ipossibile ē plres formas reales esse ieodē sbo dico ꝙ. b. ē totalr flā ut pꝫ ex secūda cō clusiōe. Et ad pbōes respōdet. Ad primā dicēd ꝙ ia lumia ñ faciūt duo luia i io foramie tabule. ꝭ unū tm̄ sic due albedies ñ causant imedio. 2. spēs sed unā tātū ut iferius patebit. Ad sm cōcedit ꝙ baculꝰ positus imedio facit duas umbras unā ex una pte et aliā ex alia. ñ qdē ꝓ ꝭ existētibꝫ duabꝫ lumiaribꝫ i toto medio asserit ꝙ unū lumē sit ex una pte z aliud ex alia ut imaginat ia rō ꝭ qa ex utrqꝫ pte ut ꝑus dat lum̄ mag extēsum facit ie baculꝰ ꝙ sit lum̄ mag remissum. ad tertiū uō dz̄ ꝙ ia rō pcedit ex fla imaginatōe. imaginat ē ꝙ color causet ꝙ̄dā itroductōem imedio z nicł plus faciat z ista itroductio sic causata sit primꝰ agēs qd pncipaliter mouet ocłꝫ. ꝭ aūt ē flm imo color ē q mouet totū qcqd ei sm rectā lineā oppoit. ꝓꝫ se extēdit sua ūtus ita et aer z oculꝰ z totū ꝙ ei directe opponit respicit ipsum colorem et unum mobile. unde color ē qui totū mediū una cū ocło imutat z qa tał imutatō fit sm rectā lineā iō color ñ imutat aduidēd ñ illū ocłm q ei oppoit sm rectā lineā z qa unū albū oppoit uni ocło z aliud alii iō existēte eod medio unꝰ ocłs uidet unū albū z alius ocłs uidet aliud albū ñ ꝓ diusas itroductōes existētes ieod medio. ꝭ ꝓ ꝭ ꝙ unꝰ ocłs oppoit sm rectā lineā uni albo et alius alii. Et iō unus ocłs mouet ab uno albo z alius ab alio

ad 4am rōem dz̄ ꝙ aña ē fla qꝛ sphꝫ i ꝺessu z ꝺsuato tota aqua pōt calefieri ita ꝙ ñ ua ps añe aꝫ ꝭ minꝰ itēsū precedit magis itēsum uñ ad ꝭ ꝙ forma habe

at esse reale vl' itn̄cnale n̄ refert vl' si
at i instāti vl' in tp̄e ad tertiū dico q
tā 1ª forma que manet i absentia agētis
q̄ 1ª que nō manet possunt esse reales
alio qn celū nō posset manere nisi cū p
uāte suo agēte inmediato q ē deus eēt
ens itētōale quod nullus diceret figu
ra n̄ q̄ causat sigillū i aqua ē ita real'
et ens reale sicut figura q̄ causat icera
et tn̄ una n̄ manet ad absentiā agētis
et aª manet unde si manere vl' nō ma
nere nichl' facit ad ppositū h̄ ē igitur
opio huius doctoris cū suis motiuis

Opinio Egidij

Opio egidii quo ad istū articulū p
me qōis. Restat g̃ so declarare q̄ tū
ad istū articulū opionē doctoris nr̄i e
gidii sic eā itelligo. Cui grā ē adū
tend q esse itētōale pōt itelligi dupr
uno mō sicut dicebat i opione predc̄a
put distiguit simplr ɔ esse reale Et
sic dicūt habere esse itētōale illa que
solū hn̄t esse p opatōem itlectus ut ge
n̄ z spēs et uniuersalr itetōes loice. Et
isto mō lum̄ et spēs colorū i medio nō
st huius ut p3 dse. alio mō dr̄ habere
aliqd esse itētōale qa habet debile esse
reale nec qa nō ōme qd hz debile esse
reale dr̄ habere itētōale. Id circo ul
terius ē adūtend q aliqd habere esse
reale debile pōt itelligi duplr. uno mō
qa n̄ habet totū esse suū simul' sine p ma
nēs s i quadā sucessione sicut motus
vl' tp̄s que sic hn̄t esse reale debile n̄ di
cunt habere esse itētōale et supposito
p h̄ q h̄ diceret habere aliquo mō esse
itētōale lum̄ tn̄ et spēs coloris in me
dio n̄ dicūt h̄ mō habere esse itentōale
qz esse ipsorū ē totū simul' tn̄ cōsistunt i
tētōe alio mō dicūt habere aliq̄ debile
esse reale qa suū esse cōsistit icō patōe
ad aᵈ et h̄ mō dicūt relatōnes habere
de vl'e esse reale imo s'm ph̄m relatō i
ter aª predicamēta minime habet de ē
titate s n̄ que sic de vl'e hn̄t esse reale
dicūt pp habere esse itētōale. z ulteri'
supposito q relatōes dicerēt habere eē
itētōale. lumē tn̄ z spēs colorū imedio
siue iaere n̄ dicerēt pp h̄ habere esse in
tētōale qa q̄uis spēs imedio existētes
ducāt icognitōem suorū obiectorū z re
presentēt ipsa formalr. suū esse tn̄ forma
lr et itnsece nō cōsistit i aliud se habe
re qa n̄ st ipredicamēto relatōis p se

Tertio mō dicunt habere aliqua d
vl'e eē reale qz ad sui existētiā reqrūt
presentiā sue cause pxime z imediate
s qa nō omnia que ad sui existētiā re
quirūt presentiā sue cāe pxime et ime
diate dicūt habere esse itētōale ē adh
ulterius notandū q causa ut ad presēs
spectat pōt capi duplr. ē ē quedā nal'.
quedā supnal' ille ē que ad sui existen
tiā reqrūt cause supnal' presentiā. n̄ si
sit pxima et imediata non dicunt pp
h̄ habere eē itētōale alias celū et itel
ligere z oms creature a deo pducte in
mediate dicerēt habere eē itētōale q ē
euidēt flz Illa aūt que ad sui existē
tiā requirūt presentiā sue cāe nal' pxi
me z inmediate adh st iduplici gn̄e. q
dā ē sic requirūt presentiā sue cause nl'
pxime et imediate q nō deficiūt a rōe
ppe spēi n̄ st p se illud quo anima tē
dit icognitōem illius cause z que sic ad

sui existētiā reqrūt presentiā sue cau se ñal' ñ dicūť habere esse itētōale imo habēt ūm esse reale z ħ mō lum lune z lum stellaꝝ dicūť z precise reqrūt lum sol' illuminātis. null' tñ ꝑ ħ diceret ꝙ luna z stelle haberēt esse itētōale ñ lum ieis existēs aliqua ūo sᵗ ēntia ita debile esse reale ꝙ no solū adsui existē tiā reqrūt presentiā sue cāe naturalis ꝓxime z imediate imo una cū ħ defici ūnt apfectōe ꝓpe spēi z ꝓpe loquēdo sᵗ illud quo aīa tēdit icognitōem alteri⁹ et que sic hñt debile esse reale dicūť ha bere esse itētōale qa deficiūt arōe ꝓpe spēi ñ sᵗ ꝑse z directe ipredicamēto ñ ħ ulterius ꝑncipiū alicuius rei existē tis i predicamēto ꝑ se. ħ tm̄ illud quo aīa tēdit in aᵈ z iō ñ dicūť habere esse reale ħ itētōale cui tñ alludit exposi tio uocabuli. Intētōale ē dž quo in aᵈ tendiť et isto mō lumē z spēs colo ꝝ imedio dicūť habere ēē itētōale req rūt nāq; adsui exñz sue cause ñal' ꝓxi me z imediate ꝑnᵃᶻ. depēdꝫ ē spēs in medio abobiecto z ꝗtū adesse z ꝗtum adfieri sicꝙ nullomō hñt ēē ħ ad pre sentiā obiecti. deficiūt ī arōe z ꝑfectio ne ꝓpe spēi nullus ē diceretꝙ albedo ꝭm suū esse ꝙhꝫ isbo z ꝭm ēē qd habꝫ imedio sint directe z ꝓpe z ꝑse eiusdē spēi ꝑ ipfectū esse taliū spēꝝ ñ uellet q̄s negare ꝭm z rōem lum ī z spēs coloꝝ imedio rōe sui ēē inꝑfecti ñ ter miant actū aīe ħ ꝓpe loquēdo sᵗ illud quo aīa tendit iobiectū. ñ ē už spēsco loꝝ imedio ħ mediāte, spē coloris už ipsemꝫ color z ēminat actū uisus ñ lu

mē i medio ꝓpe dž ēminare actum ui sus ħ mediante lumie potētia uisiua ferť i obiectū hñt igiť lumē z spēs cō loris imedio ēē itētōale z nō reale co mō quo expositū ē et isto mō itligēda sᵗ ūba doctoris nři qñ dicit lum z spe cies imedio habere ēē itñonale ñ tñ ꝑ ħitēdit negare abistis itñōibꝫ ētitatē aliquā realē extra aīam ut pōt patere exdictis. Est tamē ultius adūtēdū ꝙ inꝑdictis intētōibꝫ ē dare gra'd. nō ē oēs itētōes hñt ēē imedio eq debile reale. Sed q̄dā hñt magis forte que dā ūo mag debile ut pꝫ de se. Due cōclusiōes ꝭm egidiū de isto ꝑ articulo q̄stiōis. Hus igitur suppositis iusta doctrinā doctoris nři pono duas cōclu siones cōtrarias duabꝫ cōclusionibꝫ alt' ius opionis. Prima ē.s. ꝙ huiusmo di lumē z spēs coloris inmedio nō ha bēt ēē reale ħ intētōale. Secūda ē ꝙ duo luminaria siue. 2. spēs solo nu mero differētes possūnt ēē ineadē ꝑte aeris sine inuno et eodē ſbo ita ꝙ spēs inmedio numerāť numeratōe obiecti et nō ſbi. Prima ɔclusio ꝓbať q̄du plr ꝑ sic. omnis forma q̄ adsuiexistētiā reqrit sue cause natural' ꝓxime et in mediate presentiā et deficit apfectōne ꝓpe spēi habet esse intētōale et ꝓprie loquēdo nō dž hꝛe esse reale. ħ lumē et spēs coloris inmedio sᵗ huius ǵ. a. et. b. patēt exdictis. Secūdo iᵈ quo anima sic tēdit incognitōem alteri⁹ ꝓpe loquendo et nō pōt actū aliqrem terminare dž hꝛe esse intentionale et non debet dici habere esse reale lum et

spēs sꝫ huius ꝗ aⁿ ⁊ minor ꝓ patent
ex dc̄is. Tertio unū qꝛ qꝫ agēs itro
ducit for̄am ī m̄a ꝭm cōditōem ⁊ dis
positōem m̄e. ꝭ mediū n̄ ē dispositum
n̄ aptū natū recipe spēs coloꝝ siue lu
m̄ ꝭm modū eēndi realem quē hn̄t in
suis sb̄is ꝗ huius spēs ⁊ lumē n̄ hn̄t ī
medio eē reale aⁿ h tius rōis pꝫ per
phm ꝭo huius. nō ē quecūqꝫ forma in
troducit īqꝫcūqꝫ m̄am. ꝭ determinata
for̄a īdetermiatā ⁊ di positā m̄am ib
ꝓbāt nā pp̄a ⁊ pfecta dispō sb̄i ipsius
coloris ē hr̄e eē opatū ⁊ termiatū ut
pꝫ ilⁱᵒ dessu ⁊ sensuato ubi dr̄ qꝛ color
ē extremitas pspicui īcorꝑe terminato
pp̄a aūt ⁊ pfecta dispō sb̄i ipsius lucis
ē esse depressum un̄ nicꝭ lucet nisi depre
ssum. Et iō stella ⁊ qlꝫ planeta lucēs
ē depssior ps celi uꝭ sui orbis. medium
aūt siue aer nō ē corpus depressum nec
habet eē opacū siue termiatū. Et iō n̄
ē sꝫm aptū natū siue dispositū ad reci
piēd lumē siue spēs coloꝝ ꝭm suū esse
reale qd hn̄t īsuis pprius sb̄is. Quar
to si lum̄ et spēs coloꝝ imedio haberēt
eē reale sequeret qꝛ sꝫibile positum su
pra sꝫum faceret sensum. ꝯn̄s ē fꝫm ꝗ
falsitas ꝯsequētis pꝫ ꝭo huius. ꝯn̄a ꝓ
bat qm̄ spēs mꝭtiplicatꝭ p mediū usqꝫ
ad organum uisus et recipiūtꝭ ī eꝭo ꝭꝫ
qꝛ sꝫimedio. si igitꝭ haberēt eē reale ime
dio sic ī ipso sensibili eēnt ī sensu et sen
sibile sup sꝫum faceret sensum. Se
cūda cōclusio ꝓbatꝭ ꝓ quadupꝭr. ꝑ sic il
la sꝫ eēntialꝭr diuisa quoꝝ uno totalꝭr
destructo remanet reliquū ī suo eē cō
pleto. ꝭ spēs duoꝝ obiectoꝝ ī medio
ipso sic se hn̄t qꝛ una eaꝝ totalꝭr destru
cta altera remanet uꝭ remanere pōt in
suo esse cōpleto ꝗ. a. pꝫ qa eius contra
dictoria euidēter īplicat minor ꝓ sa
tis euidēter ē clara nā si ocꝭs simꝭ ui
deret albū et nigrū uꝭ duo alba si alte
ꝝ istoꝝ corrūpetꝭ uꝭ remoueretꝭ. remo
ueretꝭ siue corrūpetꝭ spēs illius q̄ erat
īmedio et tn̄ remaneret spēs alteri us
ī suo esse cōpleto qa ad huc uisus alte
ꝝ istoꝝ uideret et iudicaret sicut ꝑus
Et cōfirmatꝭ ista rō qa ī speculo appo
sito duobꝫ corpibꝫ apparēt due imagi
nes distīcte et si una corrūpatꝭ altera
remanet uꝭ remanere pōt q̄re ꝭcꝭ. istā
rōem ī m̄a ista puto īsolubilē. Secū
do accipio duas spēs duoꝝ sensibiliū
ut puta albi et nigri et peto aut utqꝫ
spēs remanet īmedio sꝫ suo esse distīc
to et nulla corrūpitꝭ aut utqꝫ corrūpi
tꝭ et nulla remanet aut una corrūpitur
et alia remanet pꝫ psuffi iēte diuisio
nē si detꝭ pmū habetꝭ ppositū qa īmedio
habēt esse distīcte si uero detꝭ ꝭm aut u
traque corrūpetꝭ sic qꝛ nulla remanet
ī medio aut utraque corrūpetꝭ et fiet uⁿᵃ
spēs media pꝫ ꝓ p locū a sufficiēti di
uisione si detꝭ pmum tollitꝭ totalꝭr spe
cies a mediato et pōn̄s nichꝭ uidebitur
qd ē cōtra sensum si detꝭ ꝭm tūc illa me
dia nō erunt eiusdē rōis cū extremis
sicut rubeū nō ē eiusdē rōis cum albo
et nigro et sic nō faceret directe cogni
tōem albi et nigri. Si uero detꝭ ꝭm ui
detꝭ qa corrūpatꝭ et altera remanet tūc
uidebitꝭ illud sensibile cuius erat illa
spēs que corrumpitꝭ quia nullā spēm

habet i medio cuius oppoitũ pȝ ad sen
sum. nullo igit̃ mõ due spẽs in medio
possunt fieri una spẽs numero. Ter
tio si spẽs diũsoꝝ sensibiliũ ĩmedia
to eẽnt una spẽs numero sequeret̃ ꝙ
sensus ut puta uisus ñ posset cognosce
re diuersitatẽ graduũ diũsaꝝ formaꝝ
uisibiliũ ut puta uisus ñ posset cognos
cere diũsitatẽ graduũ diuersaꝝ forma
ꝝ uidelꝫ mag̃ albũ ⁊ miñ albũ. ꝯñs est
fl̃m ⁊ contra sensum g̊ ꝯña ꝓbat̃. una
spẽs numero ñ hȝ gradũ et g̃dũ saltẽ
ꝓ eodẽ tẽꝑe g̊ si spẽs ille diũsaꝝ sen
sibiliũ eẽnt una spẽs numero tũc uisus
ñ cognosceret diuersitatẽ formaꝝ si
ue graduũ eaꝝ g̊. 4 ille forme que
ñ extẽdunt̃ extẽsione m̃e nõ numerã
t̃ numeratõe sbi s lumẽ et spẽs i medio
nõ extẽdũt̃ extẽsiõe medii g̊ ꝗ.a. no
ta. b ꝓbat̃. Ille forme que ñ educũt̃ de
po^a m̃e nõ extendũt̃ extẽsiõe m̃e h pȝ
ex dc̃is de tertia cõclusiõe supius de ex
tẽsione formaꝝ. s spẽs i medio non e
ducũt̃ de po^a m̃e q a qd̃ educit̃ de poten
tia m̃e educit̃ ꝑ motũ ⁊ transmutatõẽ
h aũt ꝓ pe loquẽdo nõ ẽ motus ñ trãs
mutatõ g̊ ꝗ. pȝ igit̃ s a cõclusio. Et
p ꝯñs cõclusiones alterius doctoris ñ
esse ueras rões q̃ quas adducit cõtra se
nõ st̃ solute. Et iõ arguo cõtra solutõ
nes. ꝑma nãqꝫ rõ stat iuigore suo. nã
.b. quã ipse negat est totalr̃ uera ut pȝ
ex ista s a cõclusioe imediate ꝓbata. nec
ꝓbões illius minoris st̃ sufficiẽter solu
te. ꝑma qdẽ ꝓbõ nõ soluitur imo solu
tio sumit unũ fl̃m uidelꝫ ꝙ lum̃ dua
rũ cãdelarũ ieo d foramie eiusd̃ tabule

ẽ unũ lum̃ et nõ plã h e ẽ fl̃m qd̃ sic ꝓ
bat illa st̃ eẽntialr̃ plã siue diuersa quo
rum uno diminuto s m entitatẽ aliud
augumẽtat̃ ẽtitatie lumia causata a
diuersis lumiaribꝫ i eodẽ foramie sic se
possunt hẽe ꝙ unũ diminuet̃ et aliud
augumẽtabit̃ simĩ ⁊ semel g̊ ꝗ.a. pȝ
nã alias unũ et idẽ simĩ et semĩ augu
mẽtaret̃ et diminueret̃ qd̃ iplicat. b ꝓ
bat̃. nã si ex utraqꝫ ꝑte tabule ponatur
ignis sicꝙ unũ cõtinue augumẽtet̃ et a
lius cõtinue diminuatur lum̃ i foraie
ignis augumẽtati. augumẽtabitur lum̃
uero alterius diminuet̃ ieo d foramie
lumia g̊ ista ñ st̃ unũ lum̃ s plã. Se
cũda ꝓbõ q̃ nõ ẽ soluta imo mag̃ uz ꝓ
positũ cõfirmare. dz ẽ i solutõe illius
ꝑme. ꝙ bacul9 positus i medio. 2. cande
larũ facit duas ũbras. ñ ꝑꝑ hꝙ auferat
lum̃ unius cãdele ex una ꝑte et lum̃ al
terius ex alia. s lum̃ qd̃ erat ibi magis
itẽsum habet esse mag̃ remissum. ista
igit̃ rõ habet ꝑ icõueienti ꝙ lum̃ uni9
cãdele auferat̃ alio manẽte ex quo st̃
unũ lum̃. s amota una cãdela ex toto a
lia manẽte aufertur totalr̃ lum̃ unius
manẽte lumie alterius. g̊ ñ possunt es
se unũ lum̃ imo necc̃io plã. h g̊ solutõ
cõfirmat ꝓpositum. Tertia q̃ ꝓbõ
nullo mõ soluitur. totalr̃ ẽ ẽ ipõssibi
le ꝙ spẽs. 2. colorũ i medio sit una spẽs
num̃o et q̃uis h satis appareat ex dic
tis i s a cõclusione tñ roborat̃ ad huc
una rõe tali. si spẽs. 2. sensibiliũ eẽnt
i medio et fierẽt una spẽs num̃o. seque
retur ꝙ sensus uidẽdo duo sensibilia
ut puta albũ et nigrũ ul̃ duo alba nõ

indicaret illa diuersa imo unũ ꝯñs est cõtra ſ𝔣um ꝗ̊ ꝯña ꝓbat᷑ qa que uidẽt᷑ ꝑ unũ ꝑncipiũ formale ab eadẽ poᵃ formal'r sumpta uidẽt᷑ ut idẽ ꝛ nõ ut diuersa. ꞩ ista uisibilia uident᷑ ꝑ idẽ ꝑnᵐ formale ꝛ ꝑ eãdẽ spẽm et ab eadẽ poᵃ ꝗ̊ ſ𝔣us ñ iudicaret ista diuersa ꞩ unũ. ꝑᵃ ꝗ̊ rõ ñ ẽ soluta. Secũda ꝙ̄ ñ soluit᷑ qa exemplũ qḋ adducit de aqua nichil ẽ ad ꝓpositũ. nã aliud ẽ forma itroduci i instãti. et aliud ẽ ꝙ forma ab oriẽte ad occidẽs se m'tiplicet i instãti. ꝑmũ qdẽ a nullo negat᷑. ſm uo nulli cõueit nisi hñti esse itentõale. Et iõ ista istãtia nich' uƺ facere ad ꝓpositũ. Et posito ꝙ eẽt ad ꝓpositũ mag' uƺ facere cõtrariũ ꝗ̃ ꝑ eo. nã q̃uis forma illa puta caliditas ul' frigiditas itroducat᷑ in instãti precessit tñ motus et trãsmutatõ lum̃ aũt et spẽs imedio nulla trãsmutatõe precedẽti i instãti se m'tiplicãt ꝛ iõ nõ uidẽt᷑ habere esse reale ꞩ itentõale eo mõ quo expositũ ẽ. Tertia ꝙ̄ rõ si bñ itelligat᷑ nõ soluit᷑. ẽ tñ adũtendũ ꝙ illa rõ ñ ẽ sic formãda absolute ꞩ debet sicut rõ fuit deducta i arguẽdo ꝯ̃ istã opionẽ omnis forma q̇ ad sui existẽtiã 𝔯𝔮̃. ẽ ꝑma rõ adducta ad ꝓbandũ ꝑmã cõclusiõem ꝑncipalẽ. s. ꝙ spẽs hƺ esse itẽtõale imedio. reqre supius eam et si isto mõ deducat᷑ rõ nullo mõ soluit᷑ nec istãtie sᵗ ad ꝓpositũ ut pƺ ituẽti. Ista igit᷑ opio ñ uƺ i aliquo uera.

Et iõ restat respõdere ad rõnes istius doctoris. Ad ꝑmã cũ dƺ ul' dicebat᷑ illḋ cui cõueit rõ gñis gñalissimi dico ꝙ cõpetere alicui rõem gñis gñalissimi põt itelligi dupl'r. uno mõ ꝙ conpetat ei ꝑ se ꝛ directe et isto mõ solũ cõuenit eis q̇ sᵗ ꝑ se ipredicamẽto. alᵒ mõ ꝙ indirecte cõpetat alicui ꝛ ꝑ reductõem. et isto mõ cõueit illis que ꝑ reductõem habẽt esse ipredicamẽto. nã eodẽ mõ quo aliqua sᵗ ipredicam̃to cõpetit eis rõ ꝑ̃dicati. Et tũc dico ad. b. ꝙ lumini bene cõuenit rõ qualitatis isto ſ°o mõ et dico ulterius ꝙ nõ solũ iᵃ que sᵗ igñe ꝑ se ꞩ ꝙ̄ iᵃ que sᵗ igñe ꝑ reductõem ut puta itẽtões si sint bñ fortes possunt denomiare et iõ lum̃ denominat aerẽ et aer põt dici illumiatus ꞩ ꝓꝑ ħ ñ habet᷑ ꝙ sit qualitas ꝑ se aliquo mõ cõcedit᷑.

Ad ſm cũ dƺ iᵈ qḋ ẽ ipredicamẽto sicut ꝑnᵒ rei 𝔯𝔮̃. ꝯcessa. a. negat᷑. b. lum̃ ẽ ñ ẽ ꝑnᵒ rei existẽtis ꝑ se ipredicamẽto. imo ẽ qdã effectus cãtus a re existẽte ipredicamẽto ſm esse debile ut dcẽ ẽ uñ iste doctor decipit᷑ i ista rõe imaginat᷑ ẽ ꝙ omne iᵈ qḋ ẽ ipredicamẽto per reductõem ẽ ꝑnᵒ qḋ ẽ ꝑ se ipredicamẽto sicut m̃a et forã pũctus ul' uitas qḋ ſ'm ẽ. nã aliqd ẽ ipredicamẽto isto mõ ꝑ reductõem et aliqd aliud alio mõ. s. qḋ cãt᷑ a re existẽte i predicamẽto ſm esse debile eo mõ quo dictũ ẽ. Et iõ rõ peccat ꝑ fallaciã ꝯsequẽtis. Ad rationẽ ꝓbãtẽ ſ'am ꝯclusionẽ qñ dicebatur esse accidẽtis 𝔯𝔮̃. q̃uis posset negari. a. si absolute loquat᷑ de unitate et pluralitate qa esse hitus sciẽtifici depẽdet a sbo i quo ponit᷑ tal' hitus qa ẽ forã real' uitas tñ specifica nõ depẽdet ħ mõ a sbo imo ab obiecto ul' ex sbo ex quo cõcedo tamẽ ꝓpõem i m̃a data uniformit᷑ sump

tam. et tūc dico ad. b. q esse luminis z spēi esse imediato nō depēdet a sbo imo ab obiecto. in h differūt forme reales ab itentionibz qa forme reales solū depēdēt ab obiecto siue ab agēte q̄tum ad fieri. a sbo uero q̄tū adesse et oseruare. Forme uero intētōales totalr depēdēt ab obiecto et q̄tū ad esse et q̄tū ad fieri z ideo seq̄t q suā uitatē et pluralitatē habeāt ab eodē. ē tñ aduertēdū q nō itendo p̄ p h excludere qn alique forme reales req̄rāt presentiam obiecti. eo mō quo dictū ē supra. ñ confirmatio huius rationis aliqd concludit. imo ocludit oppositū qa iste forme ñ depēdēt magis a sbo imo ab obiecto ut dictū ē multotiēs. Ideo ḡ ad illā rationē quā adducebat otra istā solutionē. qa q̄uis omis forma tā real q̄ intētōal depēdeat aliquo mō ab efficiēte tñ nō eodē mō ut pz ex predictis. nā forme reales depēdēt q̄tū ad fieri itētōales q̄tum ad esse z quantū ad fieri. Et ideo ñ seq̄t si iste numerāt numatōe obiecti z nō sbi q ille ī eod mō numerēt qa ille forme .s. reales mag depēdēt a sbo et minū ab obiecto itētōales totū p oppositū. sic ḡ pz ūitas doctoris nr̄i et falsitas opinionis cōtrarie. Rōes aliquor doctor cōtra egidiū. et spālr otra fam cōclusiōem imediate dictā. Verū qa solutō dubior ē maifestatio ueritatis. Idō otra dcā adducā rōes aliquor doctor qbz solutis magis apparebit ueritas qōis uł oclusiōis. Arguūt ḡ diuersi doctores otra cōclusionē doctoris nostri et spālr cōtra fam qa ē mag dubitabil. Arguit p̄ sic. numatō accidētis oportet q sit ab aliquo cōiūcto. nichil ē numerat p aliqd qd ē separatū ab eo. sicut nichil formatr ē unū p illud qd ē separatū ut pz 7 methaphisice. obiectū autem a quo generat spēs itētōal ē qd separatū ab ea ḡ spēs ñ pōt ab obiecto numerari s ab unitate sbi sic alia accidētia. 2o si spēs itētoal imediato numaret ab obiecto et ñ a sbo cōtigeret cōtradicto r.a uerificari de eodē. ons ē fl̄m ḡ consequētia pz. q a pōt esse q it obiectum facit spēm suā i distictis medus ut puta i diuīsis specul quor unū ē i uno loco z aliud i alio. uer ē ḡ dicere q illud speculū et qcquid ē i eo ē hic et nō alibi s p te ead imago numo ē i alio speculo ḡ h imago erit alibi z ñ erit alibi. qd implicat. ñ tu dicas q imago nullo mō ē i speculo q ē euidēter fl̄m uł nisi tu dicas q st diuerse imagines numo et sic hēbit p positū quia cū obiectū sit unū et idē ñ numerat numatōne obiecti s sbi. et pōt clarius deduci ista rō. nā amoto uno speculo ñ manet imago q erat i eo et pōt manere imago q erat i alio manēte alio. ḡ ead imago numero maneret z ñ maneret qd euidēter implicat. Tertio arguit p exp̄ientiam. nā i uno speculo ñ app̄et ñ una imago uisibil oppositi. qd speculū si frāgatur nulla numeratōe facta ex p te uisibilis oppositi i qual parte speculi oppositi fracti app̄et distīcta imago. sicut ḡ accidētia numerāt a sbis saltē realia i qbz hñt esse sic itētionalia. 4 arguit ab alus sic. si spēs i medio numeraret

numeratõe obiecti et n̄ sbi. sequeretur
duo contraria simꝉ et semꝉ ee̅ i eodē
cõsequēs ē fl̄m ꝰ consequētia ꝓbaꝉ qꝛ
spēs albi et spēs nigri sꝉ cõtraria. si ꝰ
huiusmõi spēs manēt distīcte in eadē
ꝑte medii. erūt duo contraria simꝉ ideo
vē. assumpta ꝓbaꝉ. s. ꝙ spēs albi et spe
cies nigri sꝉ contraria. qꝛ iste spēs sꝉ eiꝉ
dem rõis cum suis obiectis. cum de ne
cessitate sint ĩ aliquo predicamēto. ꝛ n̄
possunt esse ĩ aliquo n̄ ĩ aliqua spetie ꝙ̄
sensibilia aq̄b᷑ cāꝉ n̄ hn̄t esse fictū. cū
ꝰ albū ꝛ nigrū sint cõtrarie ꝛ spēs ea
ꝝ sꝉ ꝯrie pꝫ igiꝉ ꝯn̄a. ⁊ sic sic se hꝫ ui
tas sbi aduitatē spēi. ita se habet diu̇si
tas addiu̇sitatē. h̄ pꝫ qa sicut diuersi
tas ē cā agētiū diu̇sitatis alicu̇ effectꝰ
ita uitas agentis ē causa uitatis effec
tus. ꝭ uitas obiecti nõ arguit uitatem
spēi. põt ē unū ꝛ idē obiectū diu̇sis m e
diis puta in aere ꝛ in aqua cāre diu̇sas
spēs. n̄ põt dici ꝙ iste spēs sint una nu
mero. nā sequereꝉ ꝙ i distictis sbis eēt
unū ꝛ idē accn̄s numro qḋ fl̄m ē. 6°
ꝗ̄ exeodē fundamēto. si spēs numeraiꝉ
numatõe obiecti. sequereꝉ ꝙ spēs sēsibiꝉ
gn̄ata ime° hodie ꝛ heri facta intrup
tõe eēt una spēs numro. ꝯn̄s ē fl̄m. qa
gn̄atū ꝛ corruptū n̄ sꝉ unū numro ꝯn̄a
ꝓbaꝉ. qa idē sensibile numro generauit
utꝙꝫ. Et si uitas sensibiꝉ sufficeret ad
uitatē spēi sensibiꝉ ita spēs. ꝙ̄uis esse
suū eēt interruptū eēt una spēs. ꝉ
accipiāꝉ. z. alba et pbꝉ ꝙ spēs istoꝝ nõ
possent esse diu̇se seu distīcte i eadē ꝑte
medii qa ꝭm phm̄. x. methaphisice ab
eodē agēte ieadē mā n̄ possunt ꝓcedere
diuersi effectꝰ. et h̄ itelligendū ē ꝙ si a
gēs agit ꝭm unā rõem agēdi. et m̄ pa
tiꝉ siue recipit ꝗ̄ ꝭm unā rõem recipiē
di. ꝭ h̄ ē unū ꝛ idē sbm ut supponitur
qꝛ eadē ps medii et ꝗ̄ agēs ē unū qal꞉
ĩ numro sint diu̇sa alba. ꝯueniunt tn̄ in
forma albi ꝑ quā agūt. ꝛ si n̄ agūt ut
diuersa ꝭ ut unū. 8° et ultimo ꝙ̄to
aliq̄ accidētia magꝫ depēdēt asbo. tāto
magꝫ numrantꝉ numatõe sbi. spēs iten
tõales magꝫ dependent a sbis ꝙ̄ forme
realꝉ ꝰ. a. pꝫ de se. b. pbaꝉ quia ꝙ̄to acci
dētia sꝉ debilꝉ ētitatis ul̄ esse tāto magꝫ
depēdent asbis. h̄ ē cā q̄re accn̄tia depē
dent asbis et n̄ abaccidētibꝫ. qa acciden
tia hn̄t esse debꝉe et n̄ sꝉ ꝑse entia. ꝙ̄to
ꝰ aliqua hn̄t esse debꝉe tāto magꝫ depē
dēt asbo. ꝭ forme itētõales hn̄t esse de
bilissimū ꝑꝯꝑatõem adformas reales
ꝰ. hisꝫ nõ obstātibꝫ dicendū sic pri
us et respõdēdū ꝑ ordinē ad predicta
Ad ꝑmū cū dꝛ numatõ accidētaloꝝ
ꝙ sit abaliquo ꝯiūcto &c. dico ꝙ accidē
tia siue forme accidētales. que iā hn̄t
ĩ suis sbis esse fixū. et nõ depēdēt i esse
et fieri abipsis agentibꝫ quedā uero n̄
habent esse fixū ĩ ipsis sbis ꝭm se ꝭ depē
dent ĩ esse et fieri abipsis agētibꝫ. ꝓpõ
ꝰ habet ūitatē i formis habētibꝫ i sbō
esse fixū quales sꝉ forme reales. n̄ aūt
ueritatē hn̄t de formis que dependēt ab
agente ꝭm esse et fieri. et nõ habēt ꝭm
se esse fixū i sbo. qa solū habent ibi esse
ad ꝑsentiā obiecti cuiꝰ mõi sꝉ forme in
tentõales. Et iō rō nichꝉ ꝯueit.
Ad ꝭm qñ̄do dicebaꝉ ꝙ ꝯtigeret ꝯ
tradictoria uerificari. negaꝉ ꝯsequēa

Cuius gr̃a ẽ aduẽrtẽdũ q pl'a reqrunt
a vnitatẽ q̃ ad diu̾sitatẽ. ꝛ pl'a reqrũt
ad h̾ q aliqua sint id̄ q̃ ad h̾ q sint diu̾
sa. Ad hõc supius dictũ ẽ id̄ agẽs ẜm eã
dẽ rõem agẽdi põt agere diuersa .i. di
uersis receptiuis ul' ie od̄ receptiuo ẜz
diuersas rões recipiẽdi. et ĩ ieodẽ re
ceptiuo ẜm eãdrõem recipiẽdi possunt
causari diuersa a diuersis agẽtib; ꝛ ab
eodẽ ẜm diu̾sas rões agẽdi. sufficit g̊
ad diuersitatẽ effectuũ diuersitas uel
ex p̱te agẽtis ul' patiẽtis. ad uitatẽ u̾o
effectus reqrit' uitas ex p̱te agẽtis ꝛ re
cipiẽtis. pl'a g̊ reqrũt' ad unitatẽ effec
tus q̃ ad diuersitatẽ quoꝝ q̧ et id̄ . ad
h̾ q spẽs ime° sit una numero reqrit' u
nitas obiecti ꝛ s̾biecti. unitatẽ ẽ forme
seq̄t' tã uitas s̾bi q̃ uitas agentis siue
obiecti. ƀ ad h̾ q tales forme sint pl'es
et distĩcte sufficit diuersitas siue plura
litas is̾bo ul' iobiecto. nã si s̾biecta sint
pl'a q̃uis agẽs sit unũ erũt forme plu
res ꝛ distĩcte. et si s̾biectũ ẽ unũ si obiec
ta siue agẽtia sint pl'a, nec c̃io forme e
rũt pl'es ꝛ nõ una. qñ g̊ dicit doctor nã
q spẽs ime° numerat' nu̾atõe obiec
ti ꝛ ñ s̾bi. itelligit sic q ñ de necessitate
uitas et pluralitas taliũ spẽꝝ seq̄t' ui
tatẽ et pluralitatẽ s̾boꝝ eo mõ quo po
nebãt tenẽtes uiã oppositã. nõ tñ ꝑꝑ h̾
itẽdit negare pluralitatẽ huiusmodi
spẽꝝ. qñ ponit' pluralitas s̾boꝝ ĩ sima
neat uitas i obiecto. h̾ g̊ supposito faci
le ẽ respõdere ad rõem. nã imagines in
diuersis speculis nõ s̾t una ƀ pl'es. Et id̄
nulla habet' ɔ̃tradictõ. Ad tertiũ p̱z
ĩ qd dicend̄ q̧ eodẽ mõ soluit' cũ ƀo.

Ad quartũ cum dr̃ q cõtraria ẽẽnt
simul' uera ĩ ñ ɔ̃ña ñ ꝓbõ aliqd ualẽt.
forme ẽ itẽtõales ñ ɔtrariãt' adiuicem
sicut forme reales q̧a deficiũt a rõe ꝛ p̱
fectõe ꝓpe spẽi ut dictũ ẽ. et qñ dr̃ q s̾t
eiusdẽ spẽi cũ suis obiectis directũ q nõ
s̾t eiusdẽ rõis p̱se et directe. ƀ solum p̱
reductõem et idirecte q̧a isto mõ s̾t in
g̃ñe. et id̄ ñ oꝫ q cõtrariẽt' adiuicẽ sic
eoꝝ obiecta ɔ̃triant'. Ad q̃ntũ cũ dr̃
sicut se habet unitas obiecti ⁊c̃. p̱z qd
dicend̄ p̱ solutõem ẜe rõis . ñ ẽ sic se h̾z
ad uitatẽ uitas sicut ad diuersitatẽ di
uersitas. q̧a pl'a reqrũt' a vnitatẽ q̃ ad
diuersitatẽ sicut dc̃m ẽ. Ad sextũ qñ
dicebat' q spẽs g̃ñata heri ꝛ hodie sensi
bil' ñ eẽt una numero. nego ɔ̃ñam. et
ad ꝓbõem ẽ aduertend̄ q ad diuersita
tẽ taliũ spẽꝝ ñ solũ sufficit diuersitas
simpl'r obiecti ul' s̾bi. ƀ ĩ suffic̃ diuer
sitas obiecti ẜm q d ul' ĩ ipsius s̾bi uñ
l; agẽs sit unũ et id̄ et ĩ s̾bm sit unũ z
si tamen agẽs ul' s̾bm nõ se habẽt cõti
nue eodẽ mõ ad me™. forma nõ conti
nuabit' sine corruptõe et id̄ nõ erit una
h̾ nã q̧ p̱z. siq̧s respiciat se ispeculo ma
nente eod̄ obiecto et s̾bo desinat ẽẽ i
mago p̱ mutatõem obiecti ul' s̾bi de lo
co ad locum. et si postea ponat' i eisdem
locis postea generabit' imago alia nu
mero a p̱ma ꝑꝑ cãm predictã. Sicut g̊
ad distictõem numeralem actuũ suffic̃
ead̄ po^a ut ɔnotat aliquod extrisecũ
rõe cuius iterrũpit' actus ut dictum est
supra. ita suo mõ ad diuersitatem tali
um formaꝝ sufficit distictõ iobiecto ul'
s̾bo ut ɔnotat aliquod extrisecũ rõne

cuius ĩterrũpit̃ et discõtinuat̃ tal' actꝰ
Ad septimũ dico ꝙ cũ ime° cãnt̃ spe
ties; duoꝝ alboꝝ q̃uis m̃ siue s̃bm sit
unũ agẽs tñ ñ ẽ uñũ ut assummit̃ nec
illa .2. alba agũt pũnã ꝛ eãd rõem agẽ
di. et qñ dĩ ꝙ agũt s̃m eãdẽ formam
specificã qa queĩunt ĩ forma albi p q̃
agũt dico ꝙ illa forma specifica nõ ẽ u^a
simplr̃ ĩdiuĩsis ĩdiuiduis. s̃ solũ una s̃
ↄceptũ. albedo tñ ĩ uno albo total'r di
stiguit̃ ab albedĩe ĩ alio albo et qa duo
alba agũt s̃m esse reale ideirco agunt
s̃m ꝙ s̃t aliud et aliud ꝛ ñ s̃m ꝙ s̃t ali
quo mõ unũ Ad ultimũ pꝫ qd sit
dicend ex dc̃is. forme nãq; intẽtõales
ñ mag̃ depẽdẽt a s̃bo q̃ ab obiecto imo
totũ oppositũ. h̃ ẽ ẽdᷓa ĩter formas re
ales et intẽtõales qa reales mag̃ depẽ
dent a s̃bo q̃ ab obiecto. et iõ numerant̃
numeratõe s̃bi. forme uero ĩtẽtõnales
magis depẽdẽt ab obiecto et iõ nume
rãt̃ numeratõne obiecti. eo mõ quo dic
tũ ẽ. nec pbõ ualet imo debet ↄcludere
oppositũ nã q; sua existẽtia depẽdẽt a
presentia obiecti. ideirco hñt ita debile
esse. et iõ sua pncipal' depẽdentia ẽ ab ob
iectis rões g̃ iste ñ uidẽt̃ ↄuĩcere nec a
liqd ↄcludere. Et h̃ de pͥpncipali suffici
ant. Secũd articulꝰ q̃õis. Restat
s̃o uidere de s̃o articulo q̃õis uidel̃z.

Utrũ sit dare aliquẽ s̃bm agẽtẽ qui
habeat ũtutẽ aliq̃ effectiuam rᵘ haꝝ
formaꝝ ĩtẽtõaliũ qꝫ h̃ uꝫ tãgere s̃m
argumẽtũ q̃õis. Quãtũ ad istũ articu
lum teneo ↄclusiõem affirmatiuã. s. ꝙ
oꝫ dare s̃bm agẽtẽ neccio. Ad declarã
d hãc ↄclusiõem h̃ ordie pcedet̃. nã p̃ de
clarabit̃ mo d ponẽdi sensum agẽtẽ et
ad q d deseruiat. Secũdo pbabit̃ h̃ con
clusio rõib; et auctoritatib;. Tertio
et ultimo mouebũt̃ circa dc̃a aliqua du
bia. quib; solutis apparebit ueritas arti
culi hui'. Quãtũ ad pmũ ẽ notand ꝙ s̃
ĩtẽtõem comẽtatoris ĩ s̃o et ĩ tio de aĩa
ĩ diuersis locis et s̃m doctorẽ nr̃m q°
libet tertio q̃õe xii. et. xiii. sicut se hñt
fantasmata ad ĩtl'ctũ. sic suo mõ exteri
ori sensibilia ad sensum. nã sic a fantas
mate qd ĩtelligibile ĩ po^a ñ põt ĩmedi
ate cãri ipsa ĩtl'ctio siue actus ĩtelligẽ
di cuius rõ ẽ quia ñ ẽ pcessus de ĩpfec
to ad pfectũ nisi p mediũ et maxime s̃t
perfectũ et ĩpfectum ualde s̃t ↄtraria.
de ualde nãq; ĩpfecto ad ualde pfectum
ñ ẽ pcessus ñ p medium ul' sine medio
mõ pfecto fantasma aũt q̃ꝫ ad ĩtelligi
bilitatẽ ẽ ĩpfectum. qa solũ ẽ ĩtelligi
bile ĩ po^a. ipsa ũ ĩtl'ctio siue ipse actꝰ
ĩtelligẽdi m'ltũ habet de huiusmõi ac
tualitate. spẽs aũt ĩtelligibil' habet se
medio mõ. qa nõ dicit tãtã actualitatẽ
quãtã dic̃ ipsa ĩtl'ctio. nec dic̃ tantã po
tẽtialitatẽ quãtã dicit ipsum fantasma
g̃ a fantasmate qd ẽ ĩtelligibile tãtum
ĩ po^a ad ĩtl'ctionẽ p quã sunt̃ actu ĩtelli
gẽtes ñ ẽ transitus nisi p mediũ. s. per
spẽm ĩtelligibilem p quã sine ĩtl'ctõne
sunt̃ ĩtelligẽtes ĩ habitu. Sic ĩ suo
mõ sensibilia exteriora s̃t ĩtẽtiones in
po^a tm̃. ĩ sensu aũt ĩtẽtões ĩ actu et s̃bel
se spirituali et ĩ m̃li. Et iõ nõ ẽ possibi
le ꝙ ab ĩtẽtõe ĩ po^a ĩmediate causet̃ ĩn
tẽtõ actu tãta actualitate ut ẽ ĩ sensu
s̃ pus causet̃ spẽs ĩ medio et mediante
spetie que ẽ.

Scd̃s Artic.

Sicut se h̃nt fantasmata ad itt̃m ita sensibilia ad sensum
sed ipsa nõ pñt mouere itt̃m ...

spetie que ē imedio cāt spēs q̄ ē i ſſu q̄ ē ipſe actus ſentiēdi. nā ſm aug̃ ſpēs i viſu ē ipſa uiſio. imeᵒ aūt hꝫ eſſe ipſa ſpēs mag̃ ſpūalr q̄ in re ſenſibili. et in ſenſu ad h̄ magis ſpūalr q̄ i medio. et iō a ſenſibili qḋ ē ipoᵃ tm̄. ad itētōem que ē i ſenſu p q̄ ſumꝰ actu ſentiētes. nō ē ſimilitus niſi p mediū uideꝫ p ſpēm exiſtētē i medio que tenet mediū inter iſta ut pꝫ ex predictis. Eſt tn̄ ulterius aduertend̄ ꝙ ſicut fantaſmata q̄ ſūt itelligibilia i poᵃ ⁊ n̄ i actu nō poſſunt mouere itlc̄tū poſſibilē ad actū itelligēdi n̄ i ūtute alicuius agētis reducētis ea de poᵃ ad actū. Et iō ponim̄ itlc̄tū agētē eē id i cuius uirtute fantaſmata mouent itlc̄tum poſſibilē. ita ſuomō exteriora ſenſibilia ut dic̄ comētator 2o de aīa i illo caᵒ. Determinatis aūt huis ſūt itētōes ipoᵃ et nō i actu. ſi g̊ qḋ ē in potētia tale n̄ mouet n̄ i uirtute alicuiꝰ agētis reducētis de potētia ad actū ſenſibilia que ſūt itētōes i potētia n̄ facient itētōes i actu ſenſus n̄ i uirtute alicuius agētis oꝫ g̊ dare ſenſum agētē i cuius uirtute ſenſibile qḋ ē i potētia intētio faciat itētōem i actu in ſenſu ipſo. ſicut dabam̄ intlc̄tū agētē i cuius ūtute fātaſmata que ſūt intelligibilia i potētia reducit de potētia ad actū itlc̄tū poſſibilē. Appꝫ g̊ mō ꝑponēdi ſenſum agētē et ad qd deſuiat nā ad h̄ iō deſuit ſenſus agens reſpectu ſenſibiliū ad qḋ intlc̄tus agēs rꝰ fantaſmatum ut pꝫ ex dictis. ſicut ē fantaſmata mouēt intlc̄tum poſſibilē in uirtute intlc̄tus agentis. ſic ſenſibilia que ſūt intētōes i potētia faciūt i ſenſu intētōem i actu in ūtute ſenſus agētis reducētis ea de potētia ad actū. h̄ ē expreſſe intētō comētatoris in 2o ⁊ 3o de aīa. dicit ē i ſo q̄ ariſt. tacuit h̄ i ſenſu. q̄ latet et appet in intlc̄tu ⁊ iō n̄ tacuit i intlc̄tu. ⁊ in 3o tāgit iſtā q̄ōem ⁊ dimittit eā inſolutā dicēs q̄ indiget magna ꝑſcrutatione qḋ n̄ diceret n̄ itētōis ſue eēt dare ſenſum agentē. habitus ē aug̃. uā dare ⁊ ꝓbare ſenſum agentē in ·ꝯ· de trinitate ⁊ h̄ de ꝑ. Secūdario q̄ꝫ ad iſtū articulū ꝓbo iſtā ꝯcluſiōem aliq̄bꝫ rōibꝫ ꝑ ſic ſm phm in tertio de anima in omni nā in qua ē dare unū qḋ ē omnia fieri. eſt dare aliud qḋ ē oīa facere. ſꝫ i nā ſenſitiua ē dare ſenſum q̄ ē omnia fieri. q̄ pōt dici poſſibil' ul' paſſiuus. g̊ i nā ſenſitiua ē dare ſenſum q̄ ē oīa facere q̄ pōt dici agēs ſiue actiuus. tota ratio ē phi i tertio huiꝰ. q̄ phs adducit eā ad ꝓbāḋ intlc̄tū agentē· h̄ aūt adducit ad ꝓbāḋ ſenſum agētem. b. huiꝰ rōis habet ūitatem i ſenſu ſic in intellectu. nam ſicut eſt dare intlc̄tū q̄ eſt oīa fieri eo q̄ pōt omnem actū intelligēdi recipe ſic eſt dare ſenſum q̄ eſt oīa fieri qui pōt omnem actū ſentiēdi recipe g̊ ⁊c.

Secūdo omnis opatō uital' debet eſſe a pnᵒ uitali n̄ ſolū rec ptiue imo ē effectiue. h̄ pꝫ alr agens i q̄ꝫ agens eſſet ignobiliꝰ paſſo. ⁊ patiens i q̄ꝫ patiens eſſet preſtātius agēte. qḋ eſt expreſſe ꝯtra phm i tertio huiꝰ aſſumpta pꝫ q̄ pnꝫ uitale nobiliꝰ ⁊ preſtātius eſt n̄ uitali ſꝫ ſenſibilia extiora n̄ ſūt pnꝫ uitale ⁊ ſentire ē opatō uital'. g̊ preter ſenſibilia

exteriora oȝ dare aliq̄d p̄n̄s effectiuū rᵉ huius opatōis h̄ aūt p̄ncipiū effecti uū n̄ pōt esse nisi sensus agēs ḡ. Ter
3° tio i omni actiōe equoca req̄rit aliq̄d agēs comune preter particulare et co ū so. h̄ actio sensibil' i sensu ē equoca. ḡ p̄ ter agētia particularia cuiusmōi s̄t sen sibilia. oȝ dare aliq̄d agēs comune. et tale agēs comune erit ipse sensus agēs ul' aliq̄s qui ↄcurret effectiue ad omnē actū sentiēdi. sicut itl'ctus agēs suo mō ad omnē actū itelligēdi. a. pȝ iductiue i omni actōe iductiā mūdi n̄ poterit da ri istātia i aliquo. b. p̄bat'. nā tūc dr̄ ac tō equoca qn̄ nō itroducit' forma i m̄ s̄b mō eēndi eiusdē rōis s̄b quo erat in agēte h̄ pȝ deseq̄z tūc agēs ul' actū p̄du cēs ꝛ p̄ductū n̄ s̄t eiusdē rōis. h̄ forma sensibil' n̄ itroducit' i sensu s̄b mō eēndi eiusdē rōis s̄b quo erat i ipso sensibili q̄z i sensibili erat s̄b mō eēndi reali. in sensu aūt s̄b mō eēndi itētioali ḡ xc. pȝ ḡ. a. p̄ ↄn̄s tota rō.
4° Qr forma iten tōal' s̄m q̄ ē i organo ē mag' spiritual' q̄ s̄m q̄ ē i s̄bo. tūc arguit' sic. illa sp̄ua litas forme itētōal' aut p̄ueit ex p̄te m̄e i qua recipit'. aut ex p̄te agētis a q̄ p̄ducit' n̄ pōt dari p̄mū ut uȝ dicatur q̄ diu̇simōe habeat esse forma sensibil' ꝛ i obiecto sensibili ꝛ i sensu. p̄p diu̇sita tē m̄e ul' s̄bi i quo recipit' itaq̄ sensibile habet esse m̄ale ul' m̄al'r. q̄z s̄sibile q̄ ē q̄ d m̄ale ꝛ n̄ spirituale. i sensu n̄ dr̄ ha bere esse sp̄uale q̄z sensus ē m̄a sp̄ualis et iō recipit sp̄ual'r nā si ita eēt forma eēt p̄p m̄am ꝛ nobilitaret' p̄p nobilita tē m̄e. haberet nāq̄ esse nobile q̄z acci pit' i m̄a nobili. ꝛ m̄a n̄ eēt p̄p formam n̄ nobilitaret' p̄p nobilitatē forme. h̄ aūt eēt totalr' icōueiens ꝛ ↄtra rōnem. s. q̄ forma sit p̄pter m̄am et n̄ mate ria p̄pter formā. n̄ ḡ poterit tal' sp̄ua litas p̄ueire ex p̄te m̄e i qua recipit' ipsa forma p̄ueit ḡ ex p̄te agētis a quo p̄du cit'. s̄tal' spiritualitas n̄ pōt esse ex obiec to sensibili q̄z obiectū sensibile ē purū m̄ale. nullū aūt purū m̄ale uirtute p̄a pōt esse cā alicuius sp̄ual'. q̄z ageret ul'' suā spēm. ista ḡ spiritualitas n̄ pōt esse i illa spetie nisi ab aliquo agēte preter sensibile ꝛ sensum. ꝛ h̄ erit sensus agēs uirtute cuius sensibile poterit huiusmōi spēm cāre i ipso sensu q̄re xc. hāc rōnē tāgit cometator i s̄o de aīa.
Q̄ nullū sensibile i po^a pōt mouere sensum ad actū s̄m diuersitatē alicuius agētis ip sum reducētis de po^a ad actū. h̄ uȝ nota ex dictis. nā sicut nullum itelligibile i potētia pōt mouere itellectū ad actū i telligēdi nisi uirtute alicuius agentis ipsum deducētis de potētia ad actū, ita suo mō uȝ dicēd de sensu. h̄ obiectū ex terius ē sensibile i po^a sicut fātasma itelligibile i po^a ut pȝ ex dc̄is i p̄ma p̄ te hui' articuli. ḡ obiectū sensus n̄ po terit sentiri n̄ uirtute alicuius agētis reducētis ipsum de po^a ad actū eo mō quo dc̄m ē. h̄ aūt ē sensus agēs sic' rᵉ fantasmatū dr̄ itl'ctus agēs istā rōem tāgit ↄmētator ut supra. 5°
6° Q̄ sensibi lia n̄ sufficiūt ad mouēd sensum ḡ pre ter sensibilia oȝ dare aliq̄d agēs i cui' uirtute possint ipsa sensibilia mouere sē sum. et h̄ erit sensus agēs ↄn̄a nota est.

nā si nō possunt mouere ꝓpa ūtute et
debēt mouere necc̄io oꝫ ꝙ moueat uir
tute alicuiꝰ agētis añs ē comentatoris
ßo de aīa q̄ expresse dicꝭ ꝙ sensibilia nō
sufficiūt ad mouēdū sēsum sicꝰ nō fantas
mata admouēdū itēctū q̄re ꝛc̄. sic ğ uz
ꝓbata dc̄a ꝯclusio q̄ ꝯfirmari pōt auc
toritatibꝫ claris ipsius comentatoris.
sufficiāt tñ ad presens auctoritate pre
dicte supius i ꝓma pte huius articuli
Opio aliquoꝝ ꝛ ipāsr doc. nāi ꝯtra
predicta uera, Ad ꝛa. tñ declarat̄oem
haꝝ rōnum ē ulterins adūcēdū ꝙ aliqui
doctores coniēr soluere dictas rōnes
doc. nāqꝫ nā uz soluere ꝓmā rōem qº
hꝫ tertio qōe xii. ubi istā qōem disputat
a ꝓposito ꝛ ꝓsolutōem illius uidētur
5° solui omnes alie. dicꝭ ğ doc. nā ipredic
ta qōe ꝙ ꝯṗuis i omi nā qñ danꝰ aliqd
passum. oꝫ ꝙ denꝰ aliqd agēs. tñ hꝫ duo
quoꝝ unū agēs adū ū patiēs. unūꝙ est
omnia fieri aliud qđ ē omnia facere ali
qñ ꝯgganꝰ iuno ꝛ sūt ptes uł uirtutes
sicut itēctus agēs et possibiłꝰ ꝯgregan
tur iuno ꝛ eodē sbo uł ieadē eēnª aie a
liqñ aūt nō ꝯgregāꝰ iuno nō sūt ptes nec
uirtutes ipsius qđ pōt euidēter adsen
sum demostrari. nā iartificialibꝫ ars est
illud qđ ē omnia artificialia facere m̄
uero hꝫ ē omnia artificialia fieri ars au
tē ꝛ m̄a nō ꝯgregāꝰ i uno. imo ars hꝫ
6° esse ualde sepata a m̄a. nō ğ possunꝰ ar
gaere ꝙ sicꝰ danꝰ materiā iartificialibꝫ
que ē omnia fieri ꝙ ita oꝫ dare materiā
que ē oīa facere. nō ē danꝰ materiam a
gētē hꝫ danꝰ aliqđ sepatū amateria ut
artē q̄ ē omnia facere. si ğ arguaꝰ quid
si organū artis ut ꝓuta serra. securis uł
q̄lꝫ aliud istrumētū nō pōt mouere m̄a
teriā sm se, ğ oꝫ dare aliq̄ uirtutē ac
tiuā imateria icuius uirtute organum
artis moueat materiā. plana eēt solu
tō. diceretꝰ qdē ꝙ imateria nō ē pcª ac
tia nec ē dare materiā agētē. hꝫ ē dare
aliqđ agēs sepatū ut puta artē i cuius
uirtute organū artis iducit materiam
artificialiū adformā artis. sic igiꝰ i ꝓ
posito isensu nō ē uirtus actia in cuius
uirtute sensibile moueat sensum. q̄a cū
ipsum tñ sensibile ē itētō i potētia oꝫ
aliqđ supius agēs icuius ūtute sensibi
le moueat sensum. illđ aūt agēs nō da
biꝰ i ipso sensu sicut nec agēs i uirtu
te cuius organū agit inipsam materiā
dabiꝰ i ipsa m̄a. Et ꝯcludit dabiꝰ
igꝛ duplex agens. isensu unū quasi or
ganū qđ nō suffic̄ admouendū sensum
ut sūt ipsa sensibilia que sūt itētōes ipoª
aliud quasi ꝓncipale i cuius uirtute hꝫ
sensibilia mouēt itētōalr. Istud autē
agēs ꝓncipale nō ē sensus agēs. hꝫ ē mo
tor celi siue aīa celi. unde sicut ista sensi
bilia imutāt materialr iuirtute corꝑis
suꝑcelestis. ita imutāt itētōalr ꝛ spūa
lr inuirtute motoꝝ celi. agēs ğ ꝓncipa
le inuirtute cuiꝰ sensibilia mouent sen
sum ē motor celi siue aīa eius. et q̄a ta
le agēs ē sepatū nō mereꝰ dici sensus
q̄ꝛ sensus nō dic̄ uirtutē sepatā hꝫ ūtutē
inmateria. motor ğ celi ꝯṗuis sit agēs
nō pōt dici sensus q̄ꝛ nō ē ūtus materia
lr nec organica cuiꝰmōi ē sensus. Est ğ
intētō doc. nāi ꝙ sensibiª q̄a sūt itētōes
inpotentia nō possunt mouere sensum

ṽtute ꝓpa. ß oꝫ neccĩo dare aliqđ agẽs ṽtute cuius moueat ipsum sensum. iđ tñ agens ñ ẽ sẽsus agẽs ß ẽ motor celi nã sicut ß sensibilia imutãt ꝛ alterãt ipã mãm uirtute celi qa ẽ ipsum alterans ñ alteratũ. ita suo mõ immutãt ipsum spũal'r seu itẽtõal'r ĩ uirtute motoris celi ñ oꝫ igr̃ ꝑꝑ ß dare sensum agẽtẽ

Ro egidii doc nr̃i ad rões supradic tas ꝛ ueras. Ro. his aũt presuppo sitis de facili respõdet' ꝛ soluit' illa pma rõ. ꝛ p ꝯñs omnes sequẽtes qñ dr̃ ꝙ in omni ñã ꝯ̃d. dici debet ꝙ i omni ñã ẽ da re istas duas dr̃as ꝙ sicut ẽ dare ibi ali qd qđ ẽ omnia fieri. ita et aliqd qđ ẽ omnia facere. ß illud qđ ẽ omnia face re ñ semp ꝯiũgit' ie odẽ cũ iᵒ qđ ẽ om nia fieri. ñ semp sortit' illud nom̃ cuꝫ eo. nã si mã i artificialibꝫ ẽ omnia fieri ñ dicens ꝙ mã agẽs sit omnia facere ß ẽ dare aliquod agẽs separatũ ut artẽ q̃ ẽ omnia facere sic ĩ i ꝓposito. nam ß sensus sit omnia fieri. ñ oꝫ dare sẽsum q̃ sit omnia facere. ß ẽ dare aliqđ agens ut puta motorẽ celi i cuius uirtute sẽsi bilia mouẽt sẽsum. Soluit' aũt ex dic tis ꝯa rõ. qa dat' pncipiũ uitale. s. mo tor celi. Soluit' nichilominus tertia rõ q2 dat' agẽs cõne qa motor celi preter sẽsi bilia. Quarta rõ ĩ soluta ẽ qa spũa litas forme sẽsibil' erit ab isto agẽte pn cipali i cuius uirtute sensibilia mouẽt sensum Quinta rõ ẽ soluta. nã datur agẽs i cuius uirtutẽ sensibile i poᵃ po test mouere sensum Soluit' igit' sexta q2 sensibilia ñ sufficiũt ad mouẽdũ sen sum ß dat' motor ut i cuius uirtute mo

ueãt. Soluũt' iterũ auctoritates q2 ß sunt itẽtõ aug̃ et comẽtatoris ꝛ ñ alio rũ pꝫ g̃ solutõ doc. nr̃i ad predicta.

Hec aũt dicta ꝙuis sint sbtilia et bñ dicta et tãti doc. cuius doctrinã repu to pse notã itelligẽti. Ad presens tñ grã disputatõis nõ asserẽdo ß dando michi mãm et aliis arguẽdi teneo sic' ꝓus ꝙ sit dare i nob' sensum agẽtẽ i cui' uirtute sensibilia moueãt ipsum sensũ et qa fundamẽtũ huius positõis stat in ß. s. ꝙ ꝙuis opporteat dare aliquod a gẽs i cuius uirtute sensibilia mouent sensum. illud tñ agẽs ñ ẽ cõiũctũ ß se patũ qa ẽ motor uł aĩa celi Idcirco p̃ ostẽdã ꝙ tale agẽs ñ põt esse sepatũ 2ᵒ ostẽdã rões ñ esse solutas. Prim̃ ꝓbat' dupl'r. p̃ sic nulla opatõ dr̃ ima nẽs cuius agẽs uniuersale ꝛ pticulare ꝛ pncipale ꝛ istrumẽtale distiguit' sbiec to ab opante ꝛ a sbo opatõis ß p2 nono methaphisice et ꝯo ethicoꝝ. ubi dr̃ ꝙ actõ imanẽs ẽ pfectio agẽtis qa manet ĩ eo. si g̃ distiguit' sbo ab opante ꝛ sbo opatõis. Iã tal' opatõ ñ erit imanens qa ñ manet i agẽte ñ ẽ eius pfectõ. ß si illud agẽs i uirtute cuius sensibilia mouẽt sensum ñ eẽt ꝯiũctum ß eẽt to tal'r sepatũ tã uniuersale agẽs ꝙ ptícu lare pncipale ꝛ istrumẽtale distiguerẽt' sbo ab ipso sentire et a sbo ipsius. vꝫ a sensu. g̃ sentire ñ eẽt actio imanẽs ꝙ ẽ expresse ꝯtra phm ꝯ methaphisice et ꝯo ethicoꝝ. oꝫ g̃ neccĩo ꝙ ex quo a gẽs pticulare ut puta sensibile ñ ẽ nob' ꝯiũctũ ꝙ agẽs uniuersale sit nob' ꝯiũctũ et nullo mõ sepatũ et p ꝯñs tale agẽs

erit sensus agēs z ñ motor celi. Et cō
firmat̄ ista rō qa illa actio ē trāsiēs cu
ius uniuersale z ꝑticulare agēs distin
guitur sbo ab opatōne et sbo opatōis
ꝑ phm ut supra. ꝭ sic ē de ipso sentire
si illud agēs icuius uirtute sensibilia
mouēt sensum ñ eēt nob cōiūctū ꝭ se
patū. g̊ sentire eēt actio trāsiēs ɔclusio
falsa g̊ aliqua premissaꝝ ñ. a. qa ē phi
g̊. b quamuis ad illō qd̓ poit tale agēs
esse sepatū. erit g̊ nob ɔiūctū. et sic ē da
re sensum agētē. sꝫo agēs icuius uirtu
te sensibile mouet sensum ñē maioris
ābitus q̄ sit ipe sēsus q mouet̄ a sensibi
lib; g̊ tale agēs ñ erit motor siue aia ce
li. ɔña uz̄ nota. excedit ē i ꝑportōabi
lr ipsum sensum. añs ꝑbat̄ qz fm com̄
tatorē cuilꝫ poe actie cōrespōdēt i ña
adeq̄ta poa passiua alias poa actia eēt
frustra. Et ꝑ oppositū cuilꝫ potentie
passiue debet i ña correspōdere potētia
actia adequate cū ña nichil agat frustrā
agēs g̊ in cuius uirtute sensibilia mo
uēt sensum cū sit potētia actiua cōres
pōdēs potētie passiue debet ei adequa
ri z ꝑ ɔña nō erit maioris ābitus. nō
g̊ h agēs ē motor celi. ꝭ sensus agens
q totaliter adequat̄ ipsi sensui passiuo
ul' possibili. fundamētū g̊ cui imit̄ ista
dēa pō salua semp reuerētia dicētis ñ
uz̄ michi sufficere. Ostendo g̊ ꝓo. q̄
rōes eius nō sꝫ solute nō prima. nam
phs i tertio huius nō solū uult ꝑ illā
rōem ꝓbare q̄ sit dare itl'ctū agētē ab
solute. imo ꝓbat q̄ sit dare itl'ctū agē
tē inob, ɔcludit ē ex dicta rōe q̄ oꝫ has
duas dr̄as esse iaia nr̄a. si g̊ ex uirtute

et forma huius rōis ñ ɔcludit̄ neccio
q̄ oꝫ dare actiuū cōiūctū possibili l' ꝑ as
imo phs ɔcludit sine premissis et pec
cat iforma qd̓ nō uz̄ assei ē ē. Et iō ad
uertēdū q̄ dictus mo arguēdi tenet de
necessitate iactōib; imanētib; q fundan
tur sbiue ieo a quo cānt̄ effectiue q̄uis ñ
teneat iactōib; trāseūtib; que trāicūt i
exteriorē m̄am et qa phs arguit de ip
so itelligere qd̓ ē actō imanēs ɔcludit
neccio. Cū g̊ pma rō arguat de sensu et
sentire qd̓ ñ ē actio imanēs uz̄ de neces
sitate ɔcludere sicut rō phi. Exempla
aūt que adducūt̄ de arte et m̄ ad soluē
dū dēam ratōem nō sꝫ de actib; imanē
tib;. ꝭ solū de trāseūtib; et iō rō nō uz̄
soluta. et ꝑ ɔñs nulla aliaꝝ soluit̄ cuꝫ
omnes soluāt̄ ex isto fundamento.

Auctoritates cōmētatoris nō soluūt̄
nō ē illa fuit itētō ipsius qd̓ appꝫ et eui
dēter. nā fm istā uiā q̄uis sit dare ali
qd̓ agēs i cuius uirtute sensibilia mo
ueāt sensum. illud tñ agens nullo mō
pōt uocari sensus agēs qa nō ē agēs ɔ
iūctum ꝭ sepatū cōmētator autē nō so
lum uult q̄ oporteat dare aliqd̓ agēs
sed oꝫ dare sensum agētē g̊ nō pōt es
se ista itētō cōmētatoris. Iste mod̓
dicēdi salua semp sua reuerētia nō uz̄
sufficere. Opio comuis. Est tam̄
ulteri' alius mod̓ dicēdi mag̊ comuis
Dicūt̄ ē comuit̄ doctores q̄ sensibilia
uirtute ꝑpria possunt mouere sensum
Et iō nō reqrit̄ sensus agēs nec aliqd̓
agēs coniunctum ñ sepatū cuius uirtu
te sensibilia moueant sensum. totalr̄ g̊
cā effectiua actus sentiendi sꝫ sensibilia

et sēsus se habet pure passiue z ad cāndē actū nichil aliud reqrit̄ qd̄ pbat̄ una rōe tali. Quecūq3 agēs z patiēs sūt i debita dispōe agēs q̄ dē i debita dispōe qua natū ē agere. z patiēs i dispōe qua natū ē pati. si sūt aꝑximata z ñ ipedita necc̄io ɔseqt̄ effectus remoto quocūq3 alio s3 sēsibile aꝑximatū sensui ē i debita dispōe q̄ natū ē agere. sensus ū ē in debita dispōe qua natū ē pati. g̊. a. z. b. uidēt̄ note ad sēsum. his presuppositis existis dictis doctoꝝ uidēt̄ solui rōes supius facte. P̄ qdē q̄ sensibilia sūt illud qd̄ ē oīa facere. z ñ oz ꝑꝑ h' dare sensum agētē. Rō ħa soluit̄ q a ñ ē i ɔueiens q̄ patiēs ꝑm ñam suā sit nobilius agēte. uidem̄ ē q̄ ignis agit i mixta et tñ forma ignis ē i ꝑfectior forīs mixtoꝝ. nec ꝫ ē tñ q̄ agēs i q̄ʒ agēs debet esse nobilius patiēte i q̄ʷ patiēs ē. Et iō poito q̄ sensibilia ꝑm suā ñam ñ sint ita ꝑfecta sicut ipse potētie sensitie adhuc poterūt agere i ipsas. nō g̊ reqrit̄ aliqd̄ aliud ꝑnʷ uitale preter sensibilia. Ad tertiū dicit̄ q̄ actō sensibil̄ in sensu nō ē total̄r equoca. q2 forma sensibil̄ i obiecto me° et orgāo h3 esse eiusdē rōis et solū differūt ꝑm ꝑfectū et i ꝑfectū. ꝑfectū aūt et i ꝑfectū ñ diuisificant spēm. z iō huius actō ñ ē total̄r equiuoca. Ad q̄rtū dz q̄ spūalitas forme sensibil̄ ñ ē ab agēte. s3 inē ei rōe m̄e. et qñ dz q̄ forma nō est ꝑꝑ m̄am s3 potius eqūso. dz q̄ h̄ ꝑpō habz ūitatē i formis diuisaꝝ rōum. nō aūt i formis eiusdē rōis q a ꝑm ph̄m. Actus actioꝝ sūt ē uñ figura sigilli ꝑfectius re

ꝑit̄ i cera molli q̄̄ dura et h' ē rōne m̄e. Adqntū dicēd q̄ obiecta exteriora ñ sūt sic sensibilia i po^a sic fantasmata in po^a sūt itelligibilia. q a fantasmata non possunt mouere itl̄ctū uirtute ꝑꝑa. sensibilia autē ut dc̄m ē uirtute ꝑꝑa possunt mouere sensum. Sexto dz q̄ assummit fl̄m q2 sensibilia sufficiūt ad mouēd ipsum sensum et si oppositū dicit comētator nō bñ dixit. h' autē opio. q̄uis sit satis comuis nō tñ uz michi aliquo mō possibil̄. quia omnia iɔueiēntia que secunt̄ cōtra ꝑm ī. s. ɔtra doctorē nr̄m secūt̄ ɔtra eā et ad huc pl'a. nō ē pōt saluare q̄ sentire sit actio i manēs. sicut ñ ħa opio doctoris nr̄i. et iō arguo ɔtra eā p̊ sic. Omnis actō imanēs fundat̄ sbiue i eo a quo cāt̄ effectie ɔ methaphisice et ꝑo ethicoꝝ. s3 si preter sensibilia exteriora ñ eēt aliqd̄ agēs respectu actus sentiēdi. sentire ñ fundaret̄ sbiue i eo a quo cāt̄ effectie g̊ nō eēt actio imanēs tota rō p3 ex termis. ē tñ adūcend q̄ rō soluit̄ dup^x. P̊ soluit̄ sic. ē ē sic itelligēda ꝑpō ph̄i q̄ dicit q̄ actio imanēs manet i agēte. i. qd̄ manet i illo i quo manet illud qd̄ ē agēti rō agēdi. Actus nāq3 itelligēdi manet sbiue in intl̄ctu in quo ē manet spēs itelligibil̄ que ē rō agēdi ipsi obiecto intelligibili. et iō ñ oz q̄ actō imanēs sit sbiue i agēte ñ ista fuit itentō ph̄i ut p3 ex dc̄is. et iō nō uz eis q̄ rō ɔcludat. Secūda solutō aliquoꝝ ad predictā rōem bonā z uerā. 2a ab aliis soluit̄ sic. dicūt ē q̄ nō solū obiectū dz cā effectiua actus intelligendi

imo z spēs itelligibil' que poit' i intl'c
tu disticta abactu pōt dici cā effectiua
tal' effectus ul' actus. illud ē mediante
quo aliqd p̄ducit' effectie pōt dici ali
quo mō causa effectia illius z qa act9
p̄ducūt' mediāte spetie. spēs dicet' ali
quo mō cā ipsius. Et sic uerificat' dēm
phi. ñ ē oz q' actō imanēs maneat sbīe
i agēte p̄ncipali sicut iobiecto. s3 suffic̄
q' sit siml' i eodē sbiecto cū ipa spetie
que aliquo mō dī' agēs sine cā effectia
et qa sic ē de s3u. idcirco sentire erit ac
tio imanēs supposito q' ñ causet' abob
iecto exteriori sensibili. Iste aūt solu
tōes ñ uidēt' soluere rōēz. ñ qdē. p̄. qa
ñ uadit admētē phi. Et iō arguo9tra
eā duplr' p̄ sic. Quādocūq3 aliqua duo
idisticta loco z sbō sic s3 adiuicē ordia
ta q' unū illoz ñ pōt attigi ab aliquo
agēte ñ alio mediāte si p̄mū ñ ē p̄fectō
formaliter agētis nec manet i eo. nec
s3m qd' attigit' isto mediāte erit p̄fec
tō agētis s3m q' p3 extermis. s3 spēs ē
actus q ñ loco nec sbō distiguit' p̄ p̄mā
solutōem et ī p̄ s3am s3 dicto mō ordi
nata. q2 actus ñ pōt attigi abagēte ex
teriori puta abobiecto. ñ spetie mediā
te et spēs ñ ē p̄fectō huiusmōi agētis
q2 ñ manet ieo. ī q2 p̄solutōes manz
i itl'ctu h3 g° nichl' omis actus sine actō di
cet' p̄fectō agētis qa manet i agēte g°
ista expositō ɔtradicit phō z glosanul
la et p9ñs rō nō ē soluta. So ostēdo
q' suppositoq' assumptū eēt uez z ha
beret i intl'ctu ubi ponit' spēs disticta
abactu aliq' apparētiā qd tñ i m̄ i qua
loquimur nullū habet colorē. nā i sen

su nō ponit' spēs disticta ab actu. spēs
ē uisibil' recepta i uisu ē ipsa uisio p̄ be
atū aug. s3 supposito arguit' sic. effect9
p̄ductus nō ē rō p̄ducēdi se ipsum qa
rō p̄ducēdi i ñalib3 excedit p̄ductū. ni
chl' aūt excedit se ipsum. s3 spēs recep
ta isensu ē ipsamet actō ut p3 p̄ beatū
aug. g° tal' spēs nō erit rō recipiēdi. sen
tire g° nullo mō erit actio imanēs. qa
nō manet ineo iquo manet illud qd ē
agēti rō agēdi. nā ut pōt patere exdic
tis i isto articulo spēs inmedio ē sensi
bili rō agēdi. nō aūt spēs iorgano qa
iste ē ipse actus quare etc. p3 q' solutio
nō ui3 sufficiēter soluere rōem. Secun
da ī ita parū. asserit. n. unū qd nō ui3
uez. s. q' spēs itelligibil' sit aliquomō
effectia actus intelligēdi. so posito q'
esset uez saltim in p̄posito nullā cōti
net ueritatē. Arguo g° duplr' ɔtra eā
p̄ sic. Nullū diminutū pōt esse cā effec
tiua actus itelligēdi cū actus intelligē
di sit actus tā p̄fect9. s3 spēs intelligi
bil' habet esse diminutū et incōpletum
g° tota rō p3 extermis So Illud quo
posito seq̄t' de necessitate idē p̄ducere
se ipsum effectiue ē totalr' impossibile
s3 posito q' spēs sensibil' recepta inorga
no sit aliquo mō causa effectiua actus
ipsius sensus. seq̄t' necc̄io q' id cāt seip
sum. g° a. p3 p̄ beatū aug. p̄ de tnitate
ca° p̄ ubi p̄bat filium esse distinctū rea
lr' apatre qa nichil gignit se ipsum. b.
ē nota deseqa spēs ut dictū ē nō distin
guit' abactu. g° ñ pōt dici q' isensu sit a
liquod effectiuum actus. sentire g° non
ē actō imanēs. manet g° p̄ma rō ut ui3

īuigore suo ut arguat̄ sic. omnis actiō
imanēs. manēs ē siue manet iagēte. sē
tire ē actio imanēs ḡ manet iagēte ƀ
manet i sensu. o₃ ḡ dare sēsum agētē
preter sensibilia iuuius uirtute ipsa sē
sibilia moueāt sēsum. Sc̄o ar̄ istā eādē
opionē sic. īpossibile ē aliqd agēs ꝓpa
uirtute ꝓducere aliqd ultra suā spēm
ꝓpā. ƀ sentire cū sit quedā actō spūal'
ē alterius rōis abipso sensibili qa sen
sibile ē purū māle. ḡ sensibile ꝓpa uir
tute ñ pōt mouere sensum adtalē ac
tū. 3° sic. nullus effectus ꝓductus
excedit i ꝑfectōe et nobilitate simpl'r
sui cāmeffectiam ƀ p₃ de se. ƀsentire ex
cedit obiectū ipsius sensus ḡ preter ta
le obiectū o₃ necc̄io dare aliqd ul' ali
qd agēs. ƀ ē sensus agēs ut p₃ ex dc̄is
.b. huius rōis p₃ ꝛ uā nota de se. ꝯstat
ē cū uisio dicat̄ iboie ꝑfectōe₃ excedit
simpl'r i ꝑfectōe aliqd obiectū uisus pu
ta nigredīem l' aliquē aliū colorē q̄re
ꝯclnō ḡ uā possibil' dicta pō sa. ñ rōes
aliquo mō soluūt̄. Cuius grā ē aduer
tēdū ꝙ ille solutōes hūt duo fundamē
ta quo₄ unū nichl' facit ad ꝓpositum
aliud uero ē totalr' fl'm ꝑmū fundamē
tū ē ꝙ patiens fm nām suā pōt esse no
bilius et ꝑfectius agēte. ꝙuis agēs in
ꝙ agēs sit nobilius patiēte ƀ ꝙuis sit
aliquo mō ue₄ nichl' tñ facit ad ꝓpo
sitū nec soluit difficultatē. nā p rōnem
ōndit̄ ꝙ nisi det̄ sensus agēs. patiēs iꝙ₃
patiēs excedit agēs inquātū agēs. qd
pōt euidēter ꝓbari pdictas respōsiōes
Alii ut dicūt spūalitas forme sensibil' ē
āīa et ab agēte ḡ passiuū ul' recipiēs

i ꝙ recipiēs ē qd spūale et ꝑncipiū ui
tale. si ḡ agēs ñ ē spūale nec ꝑncipium
uitale. passum i quātū passum erit pre
stātius agēte qd ipsimet negāt. primū
ḡ fundamētū mag̃ facit ad oppositū
ꝙ ad ꝓpositū et p ꝯñs ꝑma et sa rō q̄
uidet̄ solui existo fundamēto ñ sl' ali
quo mō solute. Secūd aūt fundamē
tū ex quo uidet̄ solui alie rōes ē totali
ter fl'₃. s. ꝙ forma sensibil' s esse qd h₃
i sēd organo et medio ē eiusdē rōnis
i illis qd ꝓbat̄ una ratiōe tali. si spēs
re₄ sensibiliū i medio eēnt eiusdē rōis
cū suis obiectis. sequeret̄ ꝙ de necessita
te duo cōtraria eēnt siml' ieodē ꝯñs ē
fl'm ḡ ꝯña ꝓbat̄. nā cum albedo ꝛ ni
gredo ad inuicem contrariētur ꝛ si
militudo siue spēs albi et nigri sint e
iusdē rōis cū albo et nigro. necc̄io spe
cies albi et nigri in medio et organo
erūt ꝯtrarie iter se. ꝛ cū tales spēs sic
sil' ieadē pte medii ut p₃ ex ƀ articulo ꝛ
ipsimet ꝯcedūt. erūt necessario siml' cō
traria ieodē p₃ ḡ ꝯña. ñ ualet si di
cat̄ adisti i rōem ꝙ spēs albi et nigri ꝙ
uis sint eiusdē rōis cū albo et nigro tñ
ñ sl' cōtrarie qa ut cāīt ab obiectis ob
iecta non ꝯtrariāt̄ ƀ ꝯueniūt. qa albū
et nigrū iq̄tū ꝯueiunt i ñā et rōe colo
ris causant suas itētōes i medio ut sic
aūt ñ ꝯtrariant̄ ƀ ꝯueiūt. et iō dicte i
tentōes i medio ñ sl' ꝯtrarie ut dicebat̄
Ista aūt rō penit⁹ nichl' ualet. ƀ
q₂ qd assummit ē fl'm. Sc̄o q₂ ꝯtradic̄
ƀ ipsi. assummit qdem fl'm nā albū et
nigrum ut ꝯueiunt iña coloris nō cāīt
suas species in medio. nā si causarent

suas spēs ut sic ꝯueniūt ñ cāreēt spēm
albi ⁊ nigri ī colore tm̄ nec cāreēt duas
spēs ſ unā qa cāreēt suas spēs ſm eād
rōem agēdi.s.ut ꝯueniunt in colore et
mediū et organū recipiēt eā ſm eand
rōem recipiēdi. Et p ꝯn̄s eēt tm̄ una
spēs ⁊ ñ plres.nā ut dēm ē supra īpossi
bile ē abuno agēte ul' a diūsis ſm eād
rōem cāndi cāre ī eo dē passo ſm eādem
rōem recipiēdi diuersos effectus ḡ as
sumptū ē totalr fl'm. Cōtradicit ēt si
bi ipsi.nā ꝑ pauca ī eadē qōe ī solutōne
alterius rōis dicit q̄ due albedies cau
sant spēs suas ī medio nō ut ꝯueiunt
ī albedie qa sic tm̄ ꝯueiunt ī cōceptu.ſ
cānt ad iuicē ſm suas realitates.quia
alia ē realitas unius albedis.et alia re
alitas alterius albedis . et p ꝯn̄s albe
do et nigredo cānt suas spēs nō ut cō
ueiunt ī colore ſ ut differūt īter se.cō
tradicit ḡ sibi ipsi nullo ḡ mō ſ Rō sol
uit rōem. Iste ḡ mod dicēdi ñ uidet
aliquo mō sufficere.et iō teneo sic ꝓus
q̄ oz dare de necessitate sensum agentē
et ſ de ꝑa pte huius articuli.

Restat ḡ ultimo mouere dubia ēca dēa
q̄b solutis apparebit ueritas huius ar
ticuli ſm q̄ ipsum ītelligo Arguo ḡ
ꝯtra dēam cōclusiōem quadruplr.ꝑ sic
si eēt dare sensum agētē sequeret q̄
phs ī determiatōe sensuum ī ſ de eēt
īsufficiēs.ꝯn̄s ē īcōueiens ḡ ꝯn̄a nota
ē.qa phs ī ſ ſo nullā mētiōnē fecit de
sensu agēte.et p ꝯn̄s fuit īsufficiēs q̄
ñ uz asserēd de tāto phō 2o si ī sensu
eēt aliq̄ uirtus actia sequeret q̄ sensus
sentirēt se ipsos et sentirēt absentib

sensib.ꝯn̄s ē fl'm ad sensum ḡ ꝯn̄a ē
phi ī ſ ſo . Nā si cōbustibile haberet
uirtutē actiam sicut hz passiuā cōbure
ret se ipsum.et cōbureret remoto quo
cūq alio sicut dicit phs ī ſ ſo.et ita es
set de sensu si haberet aliq̄ uirtutē ac
tiuam ſm ipsum. Inpossibile ē ḡ dare
sensum agētē tūqa sensus sentiret ab
sentib sensib et qa ē cōtra mentē phi
3o si eēt aliqs sensus agēs haberet
organū.cū sensus sit uirtus mal' et or
ganica ſ supposito arguit sic.si sensus
agēs haberet organū ul' haberet orga
nū distictū ab alus alioꝝ sēnuum l' ñ.ſ
fundaret ī organis alioꝝ sēnuum. ñ po
test dici q̄ habeat organū distictū ab a
lus ꝑꝑ duo.ꝑ.qa ſm comunē opiōnē
organū tactus ē inqualꝫ pte corpis.et p
ꝯn̄s nō pōt esse q̄ organū sēnus agētis
distiguat ab alus loco et sbo. 2o qa
si haberet organū distictū tūc illud es
set ꝓpiquus organo unius sēnus q̄ organo
alterius sēnus.et p cōsequēs forti' ageret
unū sēnsibile ī sēnu q̄ aliud.dato q̄ eēnt
sēnsibilia eiusdē ꝓportiōis et distātie.et ha
berēt omnes cōditōes que reqrūt tam
ex pte sēnsibil' q̄ ex pte organi sēnus passi
ui.nō solū ex ſ q̄ organū illius sensus a
gētis eēt ꝓpiquus uni q̄ alteri sensibi
le tal' sensus forti' ageret ī illum sēnum
q̄ sēnsibilia alioꝝ sēnuū qd ē totalr ī con
ueiens.ñ ḡ poterit habere organū di
stictū nec ēt pōt dici ſm.s.q̄ organum
eius sit idē cū organo alioꝝ sēnuū qa ul'
eēt idē cū organo unius sēnus tm̄ aut cum
organis omnium aut plium sēnuū.ñ po
test dari ꝑmū qz ñ apparet rō quare

mag̃ debeat esse idē cū organo uniꝰ sꝙ̃
cū organo alterius. cū rō oīuȝ sit eq̃lr
agēs ñ pōt dici sēm. qa tūc ñ eēt unus
sēsus agēs ſ plēs qd̄ uꝫ̄ totalr̄ īqueni
ens. Nulla g̊ rō pōt assignari huic sēui
et p ōñs ñ uꝫ̄ possibile ponere sensum
agētē. (4) Si eēt dare sēuȝ agētē eēnt
plēs sēus exteriores ꝙ̃ qꝫ. ꝯñs ē ꝯt̃
pħm i ħ s° ubi i exīntīone ꝓbat i illo
ca°. ꝙ aūt ñ sit sēus .ꝯña nota ē qa
ul̄ oꝫ dare qnqꝫ sēus agētes sicut dāt̃
qnqꝫ passiui et sic erūt. x. ul̄ oꝫ dare
unū sēum agētē et sic ad minꝰ erūt sex
qd̄ nullo mō uꝫ̄ dicēd. Hus tñ ñ ob
stātibꝫ dicend sicut ꝓus. Et io respon
deo p ordiem ad predicta. (Ad pm) Ad pmuȝ
dicēd ꝙ pꝫ ꝑ cōmētatorē. dic̄ ē cōmēta
torꝙ ut supra dēm ē. aꝫ. ħ tacuit de sē
su qd̄ latet et appet i intelctu. nā mag̃
euidēter appetꝙ fantasmata ñ possūt
ꝓpa uirtute mouere itlctū. g̊ ꝙ sēsibi
lia possunt mouere sēnm. Et iō mag̃
appetꝙ oꝫ dare itlctū agētē et mag̃
latetꝙ oꝫ dare sēum agētē. et hac dcā
tacuit pħs de sēu. iō tñ itellexit de sēu
qd̄ expressit deitlctu qd̄ pꝫ. qa ꝑ illam
eādē rōem p ꝙ̃ ꝓbat esse dare itlctum
agētē. ꝓbatꝙ oꝫ dare sēum agentem
ut pꝫ ex dictis. ñ g̊ isufficiēs ē ꝓħs ex
quo motus ē rōalr. (Ad 2m) Ad sēm nego cō
sequētiā. Cuius gr̄a ē aduertēdum
ꝙ i sēu esse uirtutē actiam pōt duplr̄ i
telligi. uno mō ꝙ i sēu sit uirtus actia
que sit totalr̄ cā effectia actus sentiēdi
amota quacūqꝫ alia i rōe agēdi. Et i
sto mō nō pono i sēu uirtutē actiam ñ
sēum agētē. nā ñ solū sēus agēs cāt ta

lē actū imo cōrespondēt ipsum sēsibile
tāꝙ̃ agēs pticulare qd̄ mouet sēum in
uirtūte sēus agētis. Alio mō pōt intel
ligi ꝙ i sēu sit uirtus aliqua actia que
ꝯcurrat necessario effectiue ad queꝫ ac
tū sentiēdi una cū obiecto siue sēsibili.
Et isto mō pono uirtutē actiam i sēu
et sēum agētē. si g̊ poneret̃ i sēu uirtꝰ
actia p̄mō bñ teneret ꝯña. Et illo mō
arguit pħs qñ facit dictā ꝯsequētiam
uult ē habere ꝙ sēus sit pure passiuus
ñ rō sēsibil̄ ueꝝ ē loquēdo de sēu passi
uo de quo loq̄t pħs q recipit actū senci
ēdi siue forās sēsibiles. nō fuit tñ ꝑ ħ
itētōis sue negare sēm agētē. nec ratō
ꝓbat ut pꝫ ituēti. nā si illud agēs req
rit̃ ꝑ sēum agētē. nō seq̄t ꝙ posito sē
su agēte amoto sensibili sit ipsuꝫ senti
re quare . Ad tertium pōt ad pre (Ad 3m)
sens ēplr̄ respōderi. et queꝫ solutō uꝫ̄
michi sufficere. dicet̃ ēp sēum uiā alio
ꝝ doctoꝝ ꝙ sēus agēs et sēus possibi
lr̄ ul̄ passiuus nō distigūt̃ sicut. 2. potē
tie ſ ipse sēus agens ē quidā hitus cō
ñal̄ ipsius sēus possibil̄ et iō nō reqrit
organū distictū ab ipso. ñ tñ ꝑ ħ idēp
tificat̃ ei eēntialr̄ imo sēus agēs disti
gūt̃ essentialr̄ ab ipso sēu passiuo. non
sicut poª apoª. ſ sicut hitus ñal̄ apoª
cuius ē hitus. Et tñ dꝫ̄ ꝙ essent plēs
sēus agentes diceret̃ si intelligat̃ ꝙ es
sent plēs sēus agentes .i. plēs poͤ qd̄
nō est ueꝝ. qꝛ ut dictū est tal̄ sēus nō
est poª si uero itelligat̃ ꝙ cuiꝫ sēui pas
siuo que est qdā poª correspōdeat suus
ꝓpꝰ hitus ñal̄. dꝫ̄ ꝙ nō solū nō est in
possibile imo necessariū ut apparet ex

dēis iō rō ñ ɔit. Vel pōt dici ad dic
tā rōem ꝙ posito ꝙ sēsus agēs sit po⁹
disticta a sēsu possibili ł passiuo ñ oʒ ꝓ
bꝙ distīguat̄ loco ⁊ sbo. nā ꝙ̄uis ſm
comunē opionē ītēctus agēs sit po⁹ di
sticta abītēctu possibili. ñ ꝓ ħ reqrūt
disticta sbiecta īmo simł̄ dat̄ īmediate
īeād eēntia aīe. Et iō sēsus agēs simł̄
dat̄ īeodē organo cū ipso sēsu possibili
et cū dʒ uł̄ fundaret̄ īorgano unus sē
sus uł̄ īorganis omniū pōt dici ꝙ in or
ganis omniū ita ꝙ sicut ē dare uisum
passiuum sic ē dare uisum actiuū ⁊ sic
de aliis sēsibꝫ. ñ dare isto mō plēs sēsus
agētes nʒ aliqđ īgueniēs. sicut nec da
re plēs sēsus passiuos ē īgueiens. Po
test ēt̄ dici ʒᵒ si uolum⁹ tm̄ ponere u
nū sēsum agētē ꝙ huiusmōi sēsus fun
dabit̄ ī organo sēsus cōis. et iō erit unꝰ
tm̄ sēsus agēs et ñ plēs. ħ tū ñ obstāte
omīa sēsibilia poterūt mouere sēsus pti
culares ꝑ uirtute huꝰ sensus. nā sicut sē
sus comuīs cognoscit obiecta omnium
sēsuū exterioꝝ et pōt iudicare de eis. et
ponere dr̄am īter ea. sic ēt̄ uirtus huꝰ
sēsus agētis q fundat̄ ī eođ organo cū
ipso sēsu comuni poterit se extēdere ad
sēsibilia omniū sēsuū. Ad quartū dʒ
ꝙ ñ st̄ plēs sēsus ꝙ̄ qnꝗ īmatł̄r et sbiue
ex quo sensus agēs ñ distīguit̄ a possi
bili loco et sbo. ꝭ bñ st̄ formalr̄ et ītn
sece qa sensus agēs ñ ē possibił̄ nec ecō
uerso qa unꝰ ē pn⁹ siue rō agēdi. alter
uero pn⁹ siue rō patiēdi siue recipien
di. nec ponere isto mō plēs sensus ꝙ̄qn
ꝗ est aliqđ īgueiens. nā preter sensuꝫ
agētē ponūt̄ ħ mō plēs sensus. qꝛ sen

sus tactus ut dʒ ī ħ 2ᵒ ñ ē unꝰ ꝭ plēs
sensus. pʒ ḡ qd michi uʒ dicēđ de sen
su agēte et ħ de ꝭo pncipali. Terti⁹
articulꝰ qōis. Restat uidere tertio
utrū sēsus sit susceptiuus spēꝝ sine m̄
qꝛ ħ qrebat qō pncipał̄. et qm̄ ueritas
huius articuli depēdet ex dictis ī ꝑ arti
culo. Iō iuxta predicta pono duas cō
clusiōes. pma ē affirmatiā. s. ꝙ sensus
ē susceptiuus spēꝝ sine m̄a. ꝭa ē nega
tiā. s. ꝙ sensus ñ ē susceptiuus spēꝝ si
ne ɔditōibꝫ m̄e que st̄ hic et nūc. Pri
ma ɔclusio ꝓbat̄ duplr̄ ꝑ sic. spēs siue
forme ītētōales īme⁹ nō hñt esse rea
le ꝭ ītētōale. ḡ sensus ē susceptiuus
spēꝝ sine m̄a añs ꝓbatū ē ī ꝑ articulo.
ɔsequētia pʒ ꝑtanto qꝛ spēs ñ hñt in
organo minꝰ esse spūale ꝙ̄ ī medio. si ḡ
īmedio st̄ sine m̄a et habēt esse ītētōa
le. mł̄to fortiꝰ erūt īorgano sine m̄a
et sbesse ītētoali et spūali. 2ᵒ sic nul
la forma ītroducta īaliquo sbo ſm es
se reale pōt mł̄tiplicari in eođ ſm nu
meꝝ manēte eađ ſm spēm. ḡ ibi ñ ha
bet esse reale et ꝑ ɔsequēs suscipit̄ sine
m̄a qꝛ nō recipit̄ sbillo mō essentia rea
li sbqno erat ī obiecto. Secūda con
clusiō ꝓbat̄ una rōe tali. omne ꝙ reci
pit̄ ī aliquo organo determinato reci
pit̄ ħ et nūc et pticulariter. ꝭ spēs reꝝ
sensibilium recipiūt̄ in aliquo organo
determinato ḡ. a. ē nota. b. pʒ qꝛ hic ⁊
nūc ē organū pticulare et ꝑ ɔñs qcqd
recipit̄ in eo recipit̄ pticulariter ⁊ hic
et nūc. Est tam̄ aduītenđ ꝙ ꝙ̄uis sit
comune omni sensui ꝙ sit susceptiuꝰ
spēꝝ siñ m. unꝰ tamē sensus spūalior

3m

Ad 4m

3s ar[ticu]lus
Vtrum sensus sit susceptiuus
speciei sine ma[teria].

mõ recipit q̄ꝫ alius ẜm q̄ sẽsus sũt supio
res uł minꝰ suꝑiores iter se. Et iõ iter
sensus exteriores uisus spũalioꝛi mõ
recipit formas intẽtionales et sẽsus cõis
magꝭ spũalr̃ recipit q̄ sẽsus exteriores
et ĩ iter sẽsus iteriores ẽ dare gradũ
tã ẜm doctrinã phõꝝ q̄ꝫ sãctoꝝ doctoꝝ
Cuiꝰ grã ẽ aduertẽdũ q̄ btẽs augꝰ ĩ sup
genesim adlitterã ponit incerebro tres
uẽtriculos. s.añteriorẽ postiorẽ et me
diũ. ex añteriori dicit distribui oẽs sẽsus
uñ aitq̄ ꝑs cerebri añterioris ũde oẽs
sẽsus distincti sũt adfrõtẽ collocata ẽ. A po
steriori aũt uẽtriculo dic̃ distribui om
nẽ motũ ut iferiꝰ magꝭ appebit. A me
dio dicitesse memoriã. uñ ilibro preallega
to tres tãq̄ꝫ uẽtriculi cerebri demostrã
tur. uñꝰ añterior adfaciẽ aquo omnis sẽ
sus. alterꝰ posterior adceruicẽ aquo om
nis motus. tertius iter utroꝗ a quo m
gere memoria demõstrat̃. Auicẽn in
ĩ deñalibꝫ siue insuo libro deaĩa q̄ iõ
ẽ magꝭ ꝑticulariter loq̄t̃ de sẽsibꝫ iterio
ribꝫ. Ponit ẽ qnqꝫ sẽsus iteriores sicut
sũt qnqꝫ exteriores. s. sẽsum cõem. imagi
natõem fantasiã extimatiuam. et me
moriã q q̃ õadiuicẽ sic distiguũt̃. nã sẽsꝰ
cõis q ẽ iferior iter sẽsus iteriores co
gnoscit nõ solũ obiecta oĩum ꝑticula
riũ sẽsuũ. ẜ ĩ cognoscit drãs obiectoꝝ
et actus siue opatões ipsoꝝ ut appꝫ ex
phõ iẜo huiꝰ. post sẽsum cõẽ ẽ imagia
tõ que ñ solũ ẜ cognoscit ẜ ĩ spẽs reti
nere põt. nã habeñtibꝫ sẽsibꝫ istꝭ nobꝭ sẽsus
et fantasie ẜm phm̃ 2 huiꝰ. qd̃ ñ eẽt ñ
imagiatõ retineret spẽs rẽꝝ sẽsibiliũ iab
sen̈ rẽꝝ sẽsibiliũ. plꝰs ẽ põt sẽsus cõis q̄ꝫ

omnes sẽsus ꝑticulares. qa ꝑ sẽsus ꝑticu
lares tm̃ possumꝰ cognoscere obiecta ꝑ
ticularia ut puta colorẽ ł saporẽ et sic
de aliis. ñ aũt drãm istoꝝ et iõ oꝫ dare
aliquẽ unũ sẽsum q cognoscat huiusmo
di drãm. et hic ẽ sẽsus cõis q iañteriori
ꝑte cerebri uiget ẜm augꝰ uł ẜm aui
cẽnam. Rursus imaginatõ plus põt q̄ꝫ
sẽsus cõis. qa sẽsus cõis ñ retinet spẽs in
absen̈ sẽsibiliũ ł si retinet ualde modi
cũ retinet sicut declarat auicẽna i libro
predicto dicẽs q̄ digitus motus uelo
citer uidẽtꝰ plꝫs digiti. q̄ moto digito
ueclociter añq̄ꝫ recedat spẽs digiti ꝓ ipsi
sa imprimit̃ spẽs eiusdẽ digiti ẜo huius
tñ spẽs cito desinũt esse sẽsus ẽ cõis qui
nichł aut modicũ ualde retinet spẽs. iõ
huiusmõi sẽsus ñ ẽ iactu suo iabsen̈ sẽ
sibiliũ ñ forte idormiẽdo Jbi ẽ ẽ ordo
strarius ei q ẽ iuigilia. Jmaginatõ
ũo plꝰs põt q̄ꝫ sẽsus cõis q̄ põt retinere
spẽs. possumꝰ ẽ imaginari sẽsitia absen
tibꝫ sẽsibꝫ Terª ũtus itrior sẽsitia ẽ fãta
sia. et ẜ põt plus. 2. premissis. q̄ nõ so
lũ spẽs recipit qd̃ facit sẽsus cõis et reti
net qd̃ fac̃ imagiatia ẜ ĩ ꝯpoit unaꝫ
spẽm cũ alia ut q̄ uidemus mõtẽ et ui
demꝰ aũrũ habemꝰ ꝑ fantasiã hãc poẽꝫ
ut possimꝰ fantasiari mõtẽ aureũ. ũde
lꝫ mõs aureus nũq̄ꝫ fuerit insẽsu ẜm se
fuit tñ ẜm suas ꝑtes qa fuit i sẽsu mõs
auꝛꝫ. et ꝑ fantasiã cõponimꝰ unũ cum
alio et formamꝰ ifantasia mõtẽ aureũ
Quarta uirtus iterior ẽ extimatia
que ñ solũ cõprehẽdit spẽs sẽsibiles ẜ
itẽtõales sẽsibiliũ cuiusmodi sũt amica
bile et imicabile et cõsimilia q̃ dicunt

quasdã ĩtñones ultra formas sẽsibiles nñ ouis uidẽs lupũ p uirtutẽ estimatiuã apprehẽdit ipsum ẽ esse inimicabilẽ. a quibusdã aũt hec uirtus appellatur rõ pticularis. a quibusdã uero cogitatiua. sed de nominibus nõ ẽ nimis curãd ubi hetur clara noticia rei. p hãc ergo uirtutẽ aĩalia pfecta iudicãt q̃d eis fugiẽd et q̃d psequẽd. Quita uirtus sẽsitiua iterior ẽ memoria que ẽ thesaurus tã spẽꝝ sẽsibiliũ q̃ dictaꝝ ĩtẽtõum. ĩea ẽ reseruant et similitudĩes formaꝝ sẽsibiliũ et ĩtẽtõum. et si uolunt oĩa ista describere ĩ tribus uẽtricul' cerebri sm ĩtẽtõnem auicẽne oꝫ dare q̃ ĩ pº uẽtriculo ẽ sẽsus cõmũis z imagĩacõ. ĩ sº fantasia et estiatiua. ĩ tertio memoria et uirtus motiua. nã ĩ qlibet dictoꝝ uẽtriculoꝝ habet duas ptes añteriorẽ. s. et posteriorẽ et sic ĩ q̃bꝫ ponũt .z. uirtutes. una qdẽ ĩ pte añteriori. reliqua uero ĩ pte posteriori. dr̃ aũt q̃ ĩ posteriori pte tertii uẽtriculi ẽ uirtus motiua q2 neruus ille diffusus p totũ corpus ĩ quo uirtus motiua reseruat habet ĩcoactõem ĩ huiusmõi pte tertii uẽtriculi et exĩde p totũ corpus diffundit p quosdã ramos. pnº ergo motus põt appari cordi qa ẽ semp et cõtinue ĩ motu et põt appari ut pꝫ ex ĩtẽtõe beati aug. posteriori pti ipsius cerebri sic ergo pꝫ sm ĩtẽtõem auicẽne de sẽsibus ĩterioribus. Comẽtator aũt 3º de aĩa loquẽs de huiusmõi uirtutibꝫ ĩterioribus dicit eas esse tm̃ q̃tuor licet auicenna dicat eas esse quĩqꝫ et dicit hec de ĩtẽtõe ariꝫlis. ĩ de sẽsu et sẽsato dicẽs q̃ ariꝫles ĩ illo libro posuit predictas uirtutes ĩ quatuor ordinibus ĩ pº posuit sẽsum cõem. ĩ 2º imaginatiuã. ĩ tertio cogitatiuã siue estimatiuã. in 4º memoriã. et ait comẽtator q̃ memoriã posuit magis spũalẽ deinde cogitatiuã. deĩd imaginatiuã postremo uº sẽsum cõem tãq̃ miñ spũalẽ. Est aũt dr̃a inter auicẽnã et comẽtatorẽ q2 auicẽna dicẽ fantasiã z imaginatõeꝫ esse .z. uirtutes comẽtator dicit q̃ st̃ una et eãd uirtus nã sm cũ ad eãdẽ uirtutẽ ptinet retiñre spẽs sẽsibiliũ q̃d ptinet ad imaginatõnẽ et cõponere unã formã cũ aª q̃d ptinet ad fantasiã et sic erũt sm ĩtẽtõem comẽtatoris quatuor uirtutes interiores tm̃. quibus addẽda ẽ sm beatum augº uirtus motiua. iste ergo uirtutes sm doctorẽ nr̃m quolꝫ 4º q̃õe. xx. sic adaptãt ad tres uẽtriculos cerebri. nã in pº uẽtrĩculo ponit sẽsum cõem et imagiatõnem ĩ sº ponit unã uirtutẽ tm̃. s. cogitatiuã uł estimatiuã. ĩ tertio aũt ponit .2. s. memoriã in pte añteriori. z uirtutẽ motiuã ĩ pte posteriori. et hoc mõ ordinat doctor nr̃ uirtutes predictas ꝑpt dictũ comẽtatoris. comẽtator nãqꝫ 3º de aĩa clare determiat imagiatõem esse in pª pte cerebri. cogitatiuã ĩ medio memoriã uº in posteriori nõ solũ hoc dicẽm est a medicis sed etiã dicm̃ ẽ in de sẽsu et sẽsato ab ariꝫle. Opinio ppª de uirtutibꝫ sẽsitiuis interioribus. Videt tñ michi uirtutes has esse aliter ordinãdas ut in pº uẽtrĩculo ponãt .2. s. sẽsus communis et imaginatõ uł fantasia. in 2º uº cogitatiua uł estimatiua et memoria. ĩ 3º autẽ uirtus motiua. Et isto mõ expresse

saluat itētō bti aug̃ cui ĩ hac mã et in
quacũq3 alia mag̃ ē credēd̃ q̃ pho n̄co
mētatori. Nã hic app3 ex dc̃is beati au
g̃. imedio uentriculo uigere memoria
demõstrat. Redeũdo g̃ un̄ p̃mo p̃us
uz̄ esse dicē t q̃ q̃uis sit cõe om̄i s̄ui q̃
sit susceptiuus spẽꝝ sine m̃a. un̄ rn̄ spi
ritualiori mõ recipit q̃ aliud p̃m q̃ s̄t
mih̄ l' mag̃ sup̱iores. un̄ memoria ma
g̃ spũal'r recipit q̃ estimatia et estima
tia q̃ fantasia et fantasia q̃ s̄us cõis
et s̄us cõis q̃ s̄us exteriores. Et h̄ de 3
p̃ncipali suffitiat. Restat g̃ respõdere
ad rões p̃ncipales. Ad p̃m cũ dz̄ q̃ spẽs
rr̄ s̄sibiliũ hñt imedio esse reale p3 q̃
nõ ē uez ex p̄ articulo ñ p̱bõ aliqd cõ
cludit ita bñ ocedit q̃ hñt esse imedio
ccũscripta om̄i op̱atõe itl'ctus. Et iõ
hñt ibi esse reale ut distiguit ↄtra itē
tõale eo mõ quo dictũ ē et expoitum
fuit i p̄ articulo. Ad p̃m cũ dicebat q̃
spẽs recepta i s̄u ul' cāt effectie a s̄u ul'
ab obiecto p3 qd ē dicēd ex p̃o articu
lo. cũ n̄t ē huiusmõi spẽs i s̄u ab obiec
to iuirtute p̱pa s̄ ũtute s̄us agētis. i
cuius uirtute s̄sibilia mouēt s̄um. ut
dc̃m ē. et cũ dz̄ q̃ s̄us ē pure passiuus
et p ↄn̄s ñ ē dare s̄um agetē. p3 qd di
cend̃ ex dc̃is. nã nõ obstãte passiuitate
ipsius s̄us req̃rit̄ nec̄c̄io s̄us agẽs i
cuius uirtute s̄sibilia mouēt s̄um p3
g̃ qd michi uz̄ esse dicēd de ista q̃one.
Et h̄ de p̃o libro de aĩa ñ ñ de p̄ p̃dem.

TErtius Liber.

P̄ p̄ cognitũ ab itl'ctu n̄ro sit al
qd ul'e et uz̄ p̄ q̃ sic. spẽs spãlissi
ma ē aliqd ul'e. s̄ spẽs spãlissima ē p̄
cognitũ ab itl'ctu n̄ro g̃. a. ē nota de se
. b. p̱bat̄ q2 cũ itl'ctus nz̄ cognoscat p̱
abstractiõem a singularib3 illud erit p̄o
cognitũ qd p̃mo et imediate ē a singu
laribus abstractũ. h̄ aũt ē spẽs spãlissi
ma que imediate de singularib3 predica
t. Secũdo q̃ iõ q̃ ē obiectũ adequa
tũ itl'ctus n̄ri ē p̃mo cognitũ ab itl'ctu
n̄ro. s̄ obiectũ adequatũ itl'ctus n̄ri est
aliqd uniuersale g̃. a uz̄ nota p̱tanto
q2 illud ē p̃mo cognitũ ab itl'ctu quod
ē mag̃ p̱portionatũ. s̄ obiectũ adequa
tũ ē s̄ mag̃ p̱portionatũ g̃. b. p3 q2 o
biectũ adequatũ itl'ctus n̄ri ē q̃dditas
rei m̃al' l' ipsum ens s̄ q̃cq̃d hoꝝ det
semp erit aliquod ul'e g̃. In opposi
tũ si ul'e eēt primo cognitũ ab intl'ctu
n̄ro. sequeret q̃ preueniret omnē actũ
itl'ctus n̄ri. ↄn̄s ē f̄l'm g̃ ↄn̄a nota q2
primo cognitũ ab aliqua poa ē primũ
mouēs illã po3 et p ↄn̄s preuenit õ
nem actũ p̃mũ eius primũ g̃ cognitũ
ab itl'ctu n̄ro preueit omnē actũ itl'ct9
falsitas ↄsequētis nota ē. Et app̱et p̱
comētatorē i primo huius q dicit q̃ in
tl'ctus facit uiuersalitatē i reb3 r p̱ ↄn̄s
ipsius actus preuenit ipsum uniuersa
le. Rõ i ista q̃oe s̄t t̃a uidēda. primũ
ē ut' p̄ cognitũ ab intl'ctu n̄ro sit spẽs
sp̄ilissima immediate abstracta a simili
bus q2 h̄ p̱bat primũ argumētũ. Se
cundũ ē ut' obiectũ adequatũ intl'ct9
n̄ri sit quidditas rei m̃al' l' ens q2 h̄ uz̄
querere p̃m argumētũ. Tertiũ q̃ q̃
rit q̃õ pricipal'. Opinio scoti in pri
mo sentētiaꝝ. Quãt̃ ad primũ ar
ticulum respõdēt aliqui doctores q̃ sic

uolūt ē q̄ prim̄ ɔceptus adquē mouet̄
intellectus noster sit cōceptus spēi specia
lissime ⁊ p̄ ɔ̄ñs primū cognitū abintel̄
tu nr̄o ē aliqua spēs specialissima. illa
.s. cuius singulare fortius mouet s̄m
ista ɔclusio p̄bat̄ ab eis ṫpl̄r. p̄ sic. cāe
mere ñal̄r cōcurrētes adaliquē effectū
cānd ul̄ p̄ ducēd. si ñ sint īpedite agūt
q̄ntum possunt et p̄ ɔ̄ñs p̄ oucūt p̄fectō
rē formā q̄ possunt p̄ oucere. s̄ cāe que
mouēt itl̄ctū adp̄mū cognitū cōcurrūt
mere ñal̄r ad dictā motionē ḡ cānt in
ipso p̄fectōremɔceptumq̄ possunt. iste
autē ɔceptus ē spēi specialissime ḡ. a.
uz nota de se. b. p̄bat̄. q2 p̄m̄ cōceptus
itl̄ctus preuenit omnē cōceptū uolūta
tis ul̄ actū cū s̄ aug̃ s̄ uolūtatē nichil̄
uolitum ñ p̄us cognitū. tal̄ ḡ ɔcept9
ē mere ñal̄ et p̄ ɔ̄ñs cāe cōcurrētes ad
dictum cōceptū agēt mere ñal̄r et cau
sabūt p̄fectōrem cōceptum q̄ poterūt
ḡ s̄o sic. si cōceptus spēi specialissime
nō eēt p̄m̄ cōceptus ad quē mouet̄ in
tl̄ctus. sequeret̄ q̄ moueret̄ prius adɔ
ceptus comuniores et q̄to erūt comunio
res tāto ad eos p̄us moueret̄ et p̄ɔ̄ñs
p̄us moueret̄ adcōceptū ētis et alioꝝ
trāscēdētiuꝫ deq̄b3 cōsiderat methaphi
sicus q̄ adcōceptus entiū specialiū deq̄
b3 cōsiderat̄ ī aliis sciētiis ɔ̄ñs ē fl̄m ɔ
sequētia de se ē nota falsitas ɔ̄ñs p̄ba
t̄ qa si cōceptus entis ⁊ alioꝝ trāscēdē
tium de q̄b3 cōsiderat methaphisicus
p̄us occurreret itl̄ctui. cogeret̄ qs dice
re q̄ methaphisica eēt prior aliis sciētiis
ordie doctrine. ɔ̄ñs ē fl̄m ḡ ɔ̄ña ē no
ta. s̄ falsitas cōsequētis p3 p̄ auicēnaꝫ

p̄ meᶜᵉ suē. q̄ dicit q̄ methaphisica ē ul
tima sciaꝝ ordie doctrine. 3° adid
si cōceptus comuniores prius ocurrerēt
itl̄ctui nostro q̄ cōceptus spēi specialis
sime sequeret̄ q̄ ñ posset anob cognosci
aliq̄ spēs specialissima. ñ prius cognos
cerēt omnia p̄dicamēta supiora ad illā
spēm. cōsequēs ē fl̄m ḡ falsitas conse
quētis p3 p̄ expiētiā. Nā si omnia p̄e
dicamēta supiora ad spēm cognoscerēt̄
apponeremꝰ mltū dētēp̄e anq̄ possemꝰ
ipsam spēm cognoscere cuiꝰ cōtrarium
expit̄ ḡ ⁊c. Nec obstat s̄m eos dictuꝫ
aꝝ l̄. i p̄mo ph̄icoꝝ qñ dicit confusa s̄t
nob prius nota qa dicūt h̄esse itelligen
dum rᵒ eius d cognitū qñ cognitū ē ta
le qd̄ pōt cognosci duplici cognitōe v3
cognitōe cōfusa s̄m quē modū signifi
cat̄ p̄ nōm. et cognitōe determīata ⁊ di
sticta s̄m quē modum significat̄ p̄ dif
finitōem. dato autē isto itl̄cū dictum
aꝝ l̄. ñ uz facere cōtra dictā cōclusiōeꝫ
q2 spēs specialissima prius cognoscit̄
cognitōe cōfusa s̄m quē modū cognos
cit̄ p̄ nōm q̄ cognitōe distīcta. et dtmia
ta s̄m quē modum cognoscit̄ p̄ diffini
tōem q̄re ⁊c. hec pō ñ uz michi aliquo
mō possibil̄. Est ē expresse cōtra dicta
ph̄oꝝ. Et iō primo arguā ɔtra modū
ponēdi et fundamēta pōnis ī se. 2° cō
tra ɔclusionē directe. Accipio ḡ duo
fundamēta huius doctoris. Primum
ē q̄ prim̄ ɔceptus ad quē mouet̄ itl̄c
tus noster ē ɔceptus spēi specialissime
q2 cause ɔcurrētes ad talē ɔceptum
agūt mere natural̄r s̄m ē q̄ spēs pri
us cognoscit̄ cognitōe ɔfusa s̄m quē

modũ cognoscit̃ p nom̃ q̃ cognitione
disticta s᷒ quẽ modũ cognoscit̃ et sigt̃
p diffinitõem. Ex qb᷒ dictis arguo
p̃ 9ᵃ eos sic. si prefata fũdamẽta eẽnt
uera sequeret̃ unũ detrib᷒ quocũqꝫ da
to istoꝝ seq̃ret̃ euidẽs cõtradictõ idic
tis eoꝝ. Sequeret̃ nãqꝫ necessario
q̃ p̃mus 9ceptus adquẽ mouezet̃ itt̃c
tus nõ eẽt 9ceptus diffinitõis et distic
te spẽi et q̃ 9ceptus diffinitõis eẽt imp
fec tõr 9ceptu spẽi disticte ut tal' spẽs
cognoscit̃ cognitõe 9fusa s̃m quẽ mo
dũ significat̃ p nom̃ et sequeret̃ t̃tio
q̃ cause mouẽtes ñal'r ad primũ 9cep
tũ ñ causarẽt i ipso pfectõrẽ 9ceptum
q̃ possent Primũ g̊ pbat̃ q̃ quocũqꝫ
istoꝝ dato sequeret̃ euidẽs cõtradictõ
i uerbis suis. nã si det̃ primũ euidẽter
cõtradicit 9clusioni p̃ncipali iqua dr̃ q̃
prim᷒ cõceptus ad quẽ mouet̃ intl'ctus
ẽ cõceptus spẽi specialissime cõtradice
ret directe expõni ipsoꝝ. ubi dicit̃ q̃
p̃us cognoscit̃ spẽs cognitõe 9fusa s̃m
quẽ modũ sigt̃ p nom̃ q̃ cognitõe di
sticta s̃m quẽ modũ cognoscit̃ p diffi
nitõem. Si uo det̃ s̃m cõcludit̃ s̃m q a
apud omnes ph̃izãtes ẽ notũ q̃ cõcep
tus distictus ẽ pfectior quocũqꝫ alio
Itẽ cõtradicerẽt s̊ ipsis. nã i ipsoꝝ
declaratõe dicũt q̃ cognitõ spẽi ut sigt̃
p diffinitõem ẽ cognitõ determiata et
disticta ut uero significat̃ p nom̃ ẽ co
gnitõ cõfusa. ẽtum aũt ẽ q̃ cognitõ di
stita ẽ pfectõr cognitõe cõfusa. Op
tet g̊ dicere s̃m eos q̃ cõceptus diffini
tõis sit pfectior cõceptu spẽi ut spẽs
cognoscit̃ cõfusa cognitõe. si g̊ dat̃ s᷒
appet euidẽs cõtradictõ. si ãit dat̃ ter
tium appenter cõtradicunt s̊ qa p op
positum fundamẽtum pbãt cõclusionẽ
sui. h̃ autẽ pbato pbat̃ cõsequẽtia
p̃eto niqꝫ abeis aut 9ceptus diffinitõ
nis p̃ occupat itl'ctum q̃ 9ceptus spẽi
specialissime ut spẽs ista significat̃ per
nomen aut e9uerso. si det̃ p̃mũ seq̃t̃ p̃
mum i9ueiens cõtra eos. si det̃ s̃m seq
t̃ euidẽter icõuemẽs tertiũ. nã si cõcep
tus spẽi eẽt p̃mus conceptus adquem
moueretur itl'ctus et sit pfectior con
ceptu diffinitõis. Jã cause mouẽtes in
tl'ctum ad pri᷒ cõceptũ ñ causarẽt in
ipso pfectiorẽ cõceptum quẽ possent
ut ipsi uolũt appetg̊ euidẽs cõtradic
tõ iuerb̃ eoꝝ. unñ põt sua rõ fundamẽ
tal' sumpta formal'r reduci cõtra eos
ut arguatur sic. Cause 9currẽtes ad a
liquẽ effectũ mere ñal'r. si ñ s̃t ipedite
agunt q̃tum possunt. h̃ cause mouen
tes itl'ctũ ad primũ 9ceptum agunt
mere ñal'r g̊ causant i ipso pfectiorẽ
9ceptũ quẽ possunt. h̃ pfectior 9cep
tus ẽ 9ceptus diffinitõis g̊ 9ceptus
diffinitionis ẽ prĩ cõceptus adquem
mouet̃ intl'ctus et p cõsequẽs diffini
tio erit p̃ cognitum abitl'ctu nõo et ñ
spẽs specialissima cõclusio ẽ cõtra eos
et tota rõ ẽ eoꝝ qua cõtradicũt s̊ g̊.

Secundo sic si cõceptus spẽi specia
lissime esset p̃mus conceptus ad quem
mouetur itl'ctus nõ eo mõ quo ponit̃
abistis doctorib᷒ sequeretur q̃ cõceptus
degñe cuiscumqꝫ rei. semp esset ẽtus et
nñ ẽ dubius cõsequẽs ẽ expresse cõtra
eos. nã ex h̃ ipsi pbãt conceptum entis
esse aliũ.

6a

esse aliu̅ ɔceptu̅ g̅n̅is cuiuscu̅qꝫ. q̅a sta̅
te ɔceptu e̅tis certo pōt ɔceptus itl'c
tus esse dubius de ɔceptu g̅n̅is quā ꝓ
bo. q̅a ɔceptus ꝓ occurre̅s itl'ctui de ne
cessitate ē c̅tior quocu̅qꝫ alio ɔceptu.
si g̊ ɔceptus spe̅i ē p̅m̅ꝰ cōceptus q̅ oc
currit itl'ctui erit c̅tior omni alio. ꝫ sta̅
te certitudie de spetie alicuius rei nu̅q̄
pōt esse dubiu̅ de g̅n̅e g̊ cōtradicu̅t pre
dicti doctores affirmatie. s. q̅ cōceptꝰ
possit esse dubius g̅n̅is et q̅ n̅ possit es
se dubius. tal' g̊ mo̅ ē ipossibil' Ter
tio ad id̅. si ɔceptus spe̅i specialissime
ꝓ occurreret itl'ctui sicut ꝑfectior alijs
ɔceptibꝫ communioribꝫ ut dicu̅t isti docto
res sequeret̅ q̅ itl'ctus n̅r̅ icognoscēdo
ꝓcederet de ꝑfecto ad iꝑfectu̅. q̅d ē cōt̅
modu̅ ꝓcedēdi n̅alē g̅n̅s ē totalr̅ igno
mēs g̊ ɔn̅a nota ē. n̅a si p̅mus concep
tus ē ꝑfectior alijs semꝑ ꝓcedet icog̊s
cēdo d̅ ꝑfecto ad iꝑfectu̅. falsitas cōse
que̅tis notissima ē apd̅ om̅s itelligen
tes. ē ē mod̅ ꝓcedēdi n̅al' semꝑ ꝓcede
re de iꝑfecto ad ꝑfectu̅ n̅ au̅t ɔuerso.

Viso g̊ q̅ tal' modus dicēdi n̅ ē pos p° arg.
sibil'. imo repu̅gnat s̅ ipsi, arguit̅ ꝯo ɔ
tra cōclusiōem directe ꝯ̅ ipl'r. ꝓ sic. illa
s̅t ꝓ cognita ab itl'ctu n̅r̅o q̅ p̅ma ipres
sione iprimu̅t̅ i aīa n̅r̅a et s̅t notissima
icōceptu. s̅ ens et res et alia trāscēden
tia s̅t sic. i. huiusmōi et n̅ aliqua spe̅s
specialissima g̊ p̅mu̅ cognitu̅ ab intl'ctu
s̅t trāscedētia et nō aliq̅ spe̅s specialis
sima. a. ē ita nota q̅ ex opposito predi
cati destruit̅ s̅bm ut p̅z. b. ponit auicen̅
ꝓ methaphisice sue ca° v̊. ubi ait q̅ ēs
et res prima sui ipressione ip̅mu̅t̅ i aīa
et s̅t notissima i ɔceptu quare ꝫ. ꝯo 2° arg.
ad idē si spe̅s specialissima ēēt primu̅
cognitu̅ ab itl'ctu n̅r̅o et nō ens sequet̅
q̅ cōceptus ētis posset ēē dubius. ɔcep
tu spe̅i specialissime existēte c̅to g̅n̅s
ē totalr̅ ipossibile g̊ falsitas ɔn̅tis ꝯ̅
appet cōtra eos. ipsi. n. uolu̅t q̅ cōceptꝰ
entis possit esse c̅tus et dubi' de cōcepti
bꝫ specialibꝫ huiꝰ et illius sicut sum̅ c̅ti
de potētiis aīe q̅ s̅t entia. Dubitam̅ tn̅
ut̅ sint s̅ u'l illa entia. s. ut̅ sint s̅b a u'l
accidēs. pōt g̊ ɔceptus entis esse c̅tus
cōceptu spe̅i specialissime existente du
bio ꝫ ecōuerso totalr̅ ē ipossibile semꝑ
referēdo dictos cōceptꝰ ad illd̅ obiec
tu̅ ɔn̅a ꝓbat̅. n̅a spe̅s specialissima est p̅
mu̅ cognitu̅ ab itl'ctu n̅r̅o cōceptus spe
tiei cu̅ certitudie precedit i itl'ctu con
ceptum entis cu̅ p̅mus cōceptus sit cer
tissim̅ꝰ. poterit g̊ itl'ctus i illo p̅ori du
bitare de cōceptu entis q̅a i quocu̅qꝫ si
gno itl'ctus n̅ ē certus de aliquo cōcep
tu pōt dubitare de ipso ꝛ esse dubiꝰ. ꝛ
q̅a i illo p̅ori n̅ tu̅m ē certus de cōceptu
entis poterit dubitare de ipso ꝛ p̅ cōse
quēs cōceptꝰ entis erit dubius. concep
tu spe̅i specialissime existēte certo p̅z
g̊ cōsequen̅a. Tertio cōceptus illoꝝ 3° arg.
t̅mioꝝ s̅t p̅mo cogniti ab itl'ctu n̅r̅o
Ex q̅bꝰ tales ꝓpositōes cōposite s̅t in
tl'ctui n̅r̅o. p̅ꝰ ꝛ maxime note. s̅ ꝓpō
nes ɔposite ex t̅minis comunibus. puta
entis ꝛ alioꝝ trāscēdētiu̅ s̅t nob̅ p̅ꝰ no
te ꝛ simpl'r notiores. q̅a ꝯ̅ ꝓpōes que
imediate cōponu̅t̅ ex terminis spe̅rum
g̊ cōceptꝰ entis ꝛ alioꝝ trāscēdētium
s̅t nob̅ p̅ꝰ cogniti i intl'ctu n̅r̅o g̊ con

ceptus spẽi spetialissime.a.huiꝰ appet
ꝓtãto qꝛ tota notitia et euidẽtia ꝓpo
sitionũ depẽdet exnotitia ⁊ euidẽª ter
minoꝝ et ꝓpõs illi termini nob ꝑus ⁊
maxime sꝫ noti ex qb' ↄponũt ꝓpões
simpl'r notiores.b.pꝫ de se.nã ista ꝓpõ
de quolꝫ esse uł ñ esse ẽ ꝑus nota itł'ctui
nr̃o ⁊ simpl'r notior ꝙ̃ linea recta ca
dẽs cãt duos ãgulos rectos ł equales
siue equiualẽtes ⁊ tñ qlꝫ eaꝝ ẽ ꝓpõ in
metª ſ ꝑª ẽ notior qa fũdat ĩente.ſa
aũt fundat ĩtermĩs spetialib' ut ĩlinea
⁊ ãgulo Rᶜ.et sic de aliis.pꝫ ḡ.b.et per
ↄñs tota rõ.appet igʳ ex dictis ꝙ pri
mũ cognitũ ab itł'ctu nr̃o ñ ẽ aliqua spe
ties spetialissima qđ fingebat dicta põ
Restat ḡ respõdere ad motiua istius
opionis. Ad ꝑmũ cũ dr̃ ꝙ cause aliq̃
ↄcurrẽtes mere ñal'r Rᶜ.ↄcedo si sint
ĩmediate et ñ ĩpediãt uł ab aliquo ex
extrĩseco uł ꝓp ĩdispõem passi.uidemꝰ
é ꝙ ignis agẽs ĩstupã ⁊ lapidẽ agit me
re ñal'r et tñ ꝓp dispõem aliã et aliaꝫ
ex ꝑte passi fortius agit ĩstupã ꝙ̃ ĩlapi
dẽ.qa citius ↄũtit ad se stupã ꝙ̃ lapi
dẽ.et tũc a minorẽ ꝙ cause mouẽtes in
tł'ctũ ꝙ̃uis occurrãt mere ñal'r ad ꝑu
actũ.impediũt tñ rõne ĩdispõis ex ꝑte
ipsius itł'ctus possibił ĩ quo debet reci
pi tał ↄceptus qa itł'ctus possibił ñ ẽ
dispositus ñal'r ad recipiẽdũ ĩmediate
ↄceptus spẽꝝ imo sua ñał dispõ ẽ ad
recipiẽdũ ꝑ ↄceptus uniuersaliores q sꝫ ĩ
ꝑfectiores et istis mediãtibus poterit
recipe ↄceptus mag̃ spetiales.sicut ui
demꝰ ꝙ m̃a ꝑmo recipit formas ĩꝑfec
tiores puta formas elementoꝝ.deinde
formas m̃ixtoꝝ que sꝫ ꝑfectiores ex qui
bus patere põt ꝙ ex dictis possumꝰ for
mare talẽ rõem.s sicut se hꝫ m̃a priª
ad formas sẽsibiles.ita se habet ĩtłctꝰ
nr̃ possibił ad formas ĩtelligibiles.ſ
m̃a ꝑma recipit ꝑ formas ĩꝑfectiores
et postea ꝑfectas ut sic ꝓcessus debitus
naturalis de imperfecto ad ꝑfectuꝫ
ḡ itł'ctus nr̃ possibił ꝑ recipiet ↄceptꝰ
comuniores q sꝫ ĩꝑfectiores et postea
mag̃ spetiales q sꝫ aliis ꝑfectiores ut ĩ
cognoscẽdo ꝓcedat mõ naturali debito
de ĩꝑfecto uꝫ ad ꝑfectũ ⁊ ñ ↄuũso ut isti
doctores ꝓbãt. Ad ſm cũ dr̃ ꝙ seque
ret itł'ctũ ꝑus moueri ad ↄceptũ entis
Rᶜ.ↄcedo ↄñam ⁊ nego falsitatẽ ↄse
q̃ntis.ad ꝓbõem cũ dr̃ ꝙ methaphisi
cus Rᶜ.dico ꝙ nõ oꝫ. Cuius gr̃a ẽ adu
tẽdũ ꝙ duo sꝫ mõi qb' possunt cognosci
ens ⁊ alia trãscẽdẽtia.uno q̃dẽ mõ per
simplicẽ aprehẽsiõem ꝑ itł'ctui occurrẽ
tẽ.alio mõ p resolutõem alioꝝ ĩ ipa ⁊
alioꝝ ipoꝝ ĩ altissimas cãs. Primus
mõꝰ cognoscẽdi cũ ñ sit sciẽtificus ñ
ꝑtinet ad aliquã sciam et iste ↄceptus
entis et alioꝝ trãscẽdentiũ ꝑmo occur
rũt itł'ctui nr̃o. Secũdꝰ aũt modus
cognoscẽdi ẽ sciẽtificus et iõ ꝑtinet ad
aliquã sciẽtiã et nõ ad quascũqꝫ.ſ ad so
lã methaphisicã.⁊ isto mõ ens et alia
trãscẽdẽtia ñ cognoscũt ꝑmo ⁊ ĩmedia
te.imo mag̃ ultimo ⁊ mediãtibus hiis
de qbus sꝫ sciẽ spetiales.q̃ ꝓpter ñ solũ
ñ seqt methaphisicã ñ esse ꝑmã or dĩe
doctrine.imo sequitur eã esse ultimã
ĩter sciẽtias humanitus ĩuẽtas. Ad ẽ
tium cũ dr̃ ꝙ ñ põt dici aliqua species

nõ põt ꝯcedi ꝯñā rōn̄ dcāq tūc ponerent̄
mītū de tēpe nõ. dico q cū itlēct9 noster
ñ trāseat de uno cõcepta simplici ad a
liū ꝯceptū simplicē p discursū. poterit
tñ i tēpe breuissimo ⁊ i pceptibili sꝫ
fieri sꝫ omnibꝫ istis ꝯceptibꝫ ppꝫ ꝯnexio
nē ⁊ simplicitatē ipsoꝝ rō aūt imagi
nat̄ q ñ trāseat itlēctus de uno cõceptu
simplici adaliū ñ magno tēpe iterpo
sito p discursum qd̄ ñ ē ueꝝ. ⁊ iō nichl̄
ꝯcluditꝫ sꝫ de p̄ articulo. ¶ Secūd̄ ar
ticulꝰ q̄ōis pncipal̄. Restat g̊ sꝫo ui
dere utꝝ obiectū nr̄i itlēctus sit qdditas
rei mal̄ uł ipsum ens sicut querebat sꝫ
argumētū. Ad cuius euidētiā ē no
tand̄ q obiectū adequatū nr̄e potētie
itlētie itelligit̄ illd̄ obiectū q sic adeq̄
t̄ potētie q nõ excedit suā poꝫ ñ exce
dit̄ ab ea. s. qñ nichl̄ ē ifra ābitū obiec
ti ad qd̄ ñ se extēdat cõgnitō potētie
saltē de possibili et qñ nichl̄ ē ext̄ ābitū
ipsius ad qd̄ ualeat g̊ poᵉ se extēdet̄
Et q iste itlēctus de obiecto adequato
sit uerus pꝫ pea que dc̄a sꝫ ifa q̄ōe hu
ius libri ubi querebat̄ de sꝫo huius sci
ētie. Opīo thome de isto articulo.

Hoc g̊ premisso dicūt aliq doctores
q obiectū adequatū itlēctus nr̄i sit qd
ditas rei mal̄ qd̄ põt pbari ꝫ dictis
eoꝝ q̄nqꝫ rōib̄. Primo sic obiectum
et poᵃ debēt esse pportionata. sꝫ itlēct9
nr̄ ē ꝯiūctus m̄e in essendo q̄uis ñ ico
gnoscēdo q2 ñ utit̄ organo corpali g̊
eius adequatū obiectū debet esse m̄e cõ
iūctum sꝫ cū adesse et abstractum ad co
gnosci. tale aūt obiectū ē qdditas rei
mal̄ que sꝫ cū adesse ē cõiūcta m̄e cū cõ

ditōibꝫ m̄e. quāꝫ tñ adcognosci abstra
it ab eis. Secūdo sꝫm pꝫm itertio hu
ius itelligētē necesse ē fantasmata spe
culari. sꝫ supposito arguit̄ sic. Illd̄ so
lū põt cognosci ab itlēctu nr̄o qd̄ põt
i fantasmate representari et p ꝯñs ta
le erit obiectū adequatū itlēctus nostri
sꝫ sola qdditas rei m̄l̄ luc ⁊ i fantasma
te g̊ ipsa sola poterit a nob̄ cognosci ⁊
pcõseqūēs erit obiectū adequatū itlē
ctus nr̄i. b. huius de se nota ē. a. pꝫ per
predictā auctoritatē pꝫi. Tertio ni
chl̄ ē i itlēctu qui p̄us fuerit i sꝫu g̊ ob
iectū adequatū itlēctus nr̄i erit qdditas
rei mal̄. ꝯñā uꝫ nota ptāto q a cū i sꝫu
ñ cadāt nisi malia sola si nichl̄ põt esse
i itlēctu nisi p̄us fuerit i sꝫu tm̄ erūt in
itlēctu qdditates t̄m maliū. et p ꝯñs qd
ditas rei mal̄ erit obiectū adequatum
nostri itlēctus. añcedēs ē pꝫi i sꝫ tertio
et i p̄ posterioꝝ dicētis q omnis nr̄a cog̊
tō ortū habet a sꝫu. ꝙ illd̄ ē obiectum
adequatū itlēctus nostri qd̄ aīa cognos
cit p itellectū sꝫ aīa tm̄ cognoscit p itlē
tum qdditatē rei material̄ g̊. a. ē de se
nota. b. pꝫ p pꝫm i tertio huius dicen
tē q p aliā poꝫ cognoscit aīa qdditatē
q2 p itlēctū et p aliam indiuiduū q2 per
sꝫum q2 aliud ē magnitudo ⁊ magni
tudīs esse. i. aliud ē q qd ē ⁊ aliud ē in
diuiduū. Ex quibꝫ dictis uꝫ uelle pꝫs
q itlēctus nr̄ tm̄ cognoscit quidditatē
rei material̄. sine illius rei cuius indi
uiduū põt p sꝫum cognosci. sꝫ tal̄ ē rei
mal̄. Quinto qualis ē ordo cognoscibiliū
talis debet esse ordo cõgnoscētium. sꝫ
ordo cognoscibilium quedā habēt esse

simpl'r i m̄a ut ista corp̄alia. que vō ũo
abstracta sūt a materia p̄ se s̄bsistētia que
tñ ñ sūt suũ esse ut s̄be icorp̄ee. que eciam
ũo sūt a m̄a abstracta sic z p̄ se s̄bsistētia
q̄ sūt suũ esse ut ipse deus g̃ ē dare ordi
nē icōgnoscētib; necesse ē g̃ q̄ vā cog̊s
cēs m̄alia tm̄. h̄ aũt erit aīa nr̄a q̄iūcta
m̄e corp̄is ut forma que ꝫ s̄bus cognos
cit i materia idiuisibili existētia p̄ītl'c
tū ũ q̄ddītates materialiũ que nō h̄ñt
esse ñ i materia. ñ tñ cognoscũt f'm q̄
sūt i ea s̄ f'm q̄ abstrahũt ab ea. p̄ actū in
tl'ctus erit ī dare aliq̄d agēs cognos
cēs ipsas s̄bas icorp̄eas et h̄ erit itl'ctꝰ
āgelicus. Et oꝫ i sup dare itl'ctū itelli
gētē siue cognoscētē ñal'r deitatē z h̄
erit itl'ctus diuinus. Erit g̃ obiectum
adequatū itl'ctus nr̄i q̄dditas rei m̄al'
alias ñ saluaret' debitus ordo īter cog̊
scēs et cog̊scibile q̄d ē ī cōueniens. Cō
tra thomam. Ista pō nullo mō pōt
stare. Et iō arguo cōtra eā aliis q̄nq̄
rōib; q̄ uidēt' michi mag̃ ɔcludere q̄
rōes ipsoꝶ. Primo arguit' sic si q̄d
ditas rei materiaꝲ eēt obiectū adequa
tum itl'ctus nr̄i sequeret' q̄ ñ posset se
extēdere ad aliq̄d imateriale cognoscē
dum t̄ ɔñs ē f'm g̃ falsitas ɔñis app̄ꝫ
p̄ doctrinā traditā a ph̄o 8° ph̄icorum
ubi p̄bat q̄ sit unꝰ motor z aliis locis
ut xii. methaph̄ice ɔña p̄bat' sic. illud
q̄d s̄bterfugit rōalē formalē obiecti
adequati itl'ctus nr̄i illud tale ñ pōt
ab itl'ctu nr̄o cognosci. s̄ si q̄dditas rei
materiaꝲ esset obiectū adequatū itl'ctꝰ
nr̄i q̄lꝫ imateriale s̄bterfugeret rōem
formalē obiecti adequati. g̃ nullum m̄

le posset ab intl'ctu nostro cognosci. b.
huius rōis nota ē de se. q2 q̄lꝫ imate
riale s̄bterfugit rōnem formalē mate
rialitatis. a. app̄et p̄ ea que dicta sūt de
obiecto adequato. nā si itl'ctus se extē
deret ad aliquid cognoscēdū quod s̄bt
fugeret rōem formalē sui obiecti ade
quati excederet ipsum. et p̄ ɔñs obiec
tū eēt adequatum z iadequatū quod
implicat. 2o sic. si obiectū adequatū
nr̄i itl'ctus eēt quidditas rei materiaꝲ
sequeret' q̄ s̄bꝫ imeca eēt quidditas rei
materiaꝲ uꝲ aliquid ɔtētū s̄b quiddi
tate rei materiaꝲ. ɔñs ē impossibile g̃
falsitas ɔñis apparet q̄a si s̄bꝫ metha
phisice eēt quidditas rei materiaꝲ me
thaphisica eēt phisica q̄a ph̄ica sufficiē
ter determiat de huiusmōi quiddita
tib;. h̄ aũt f'm ē. Secundo p̄ꝫ h̄ iō
p̄ eos ipsi ē dicũt q̄ s̄bm imeca ē ens in
q̄ñtum ens. nō g̃ poterit esse q̄dditas
rei materialis uel aliquid ɔtētum s̄b ea
ɔña p̄bat' sic. nullus h̄itus existēs i in
tl'ctu nr̄o s̄biue pōt excedere obiectiue
obiectū adequatum nostre potētie in
tellectiue. s̄ h̄itus methaphisicalis cō
sistit i itellectu nr̄o s̄biue g̃ nō poterit
excedere obiectiue obiectū itellectus
nr̄i. erit g̃ obiectum uel quidditas rei
materialis uꝲ aliquid ɔtētum s̄b ea. b.
de se nota. a. p̄bat'. nā s̄bꝫ h̄itus existē
tis i nob' cognoscit' ab itl'ctu nr̄o ut sit
de ɔsideratōne talis h̄itus z si excede
ret obiectum nostri intellectus adeq̄
tum nō posset a nob' cognosci z p̄ ɔñs
cognosceret' et nō cognosceret'. quod i
plicat. Tertio nulla poa p̄ aliquem

actũ positiuũ fert̃ i obiectũ oppositũ
sui obiecti adequati h̃ p3 uisus nõ fert̃
itenebrã p aliquẽ actũ positiuũ. ñ au
ditus i silentiũ. s itellectus nr̃ fert̃ p ac
tũ discursiuũ ĩ sbas imateriales ut p3
i pcessu arl̃ p totã me^{cas}. g̃ obiectum
itellectus nr̃i coniũcti ñ põt esse q̃ q̃d ẽ sine
q̃ddita s rei mal̃. 4. nulla uirtus co
gnitiua põt ñalr̃ eleuari adcognoscẽd
aliquod supius ad suũ obiectũ forma
le et adequatũ iq̃3 supius ẽ. s itellectus
nr̃ cõgnitiuus eleuat̃ ñalr̃ z attigit ad
rõem aliquã supiorẽ et ad aliqd sup
q̃ sit q̃dditas rei mal̃ i q̃tũ supius est
ad ipsam. g̃ q̃dditas rei mal̃ ñ erit o
biectũ adequatũ itellectus nr̃i. a. p3 exter
minis. nã uirtus que ñalr̃ extẽdit̃ z at
tigit aliq̃ rõem supiorẽ i q̃tũ supior
ẽ naturalr̃ q̃ attigit et attigit̃ aliud
p se q̃tẽtũ sb ista rõe comuni sine supio
ri. Ñã q̃cq̃d q̃petit alicui i quãtũ tale
omni tali q̃petit. si g̃ attigi apo^{a} con
petit supiori i q̃tum supius ẽ neccĩo q̃
petit p se omni cõtẽto sb illo supiori. z
p q̃ñs nullũ cõtẽtũ sub illo supiori ad
q̃nabit capacitatẽ illius potentie. Ui
sus ẽ q2 extẽdit̃ ñalr̃ ad rõem coloris
i quãtũ color ẽ attigit q̃ adrõem albe
dis et nigredis z nullũ istoꝝ p q̃ñs ẽ
obiectum adequatũ potẽtie uisiue. p3 g̃
.a.b.ẽ nota cuius pbanti attigit ẽ itel̃le
ctus nr̃ q̃iũctus adrõem entis simplr̃ i
q̃tũ ens ẽ ut p3 8° methaphisice rõ au
tẽ entis i quantũ ens ẽ supior adq̃ddi
tatẽ fr̃ mal̃iũ et imaterialiũ. Cõsiderat
q̃ itellectus nr̃ sbam simplr̃ que se habz
i plꝰ q̃ materiali sba. cum sba p ut est

unũ de .x. predicamẽtis sit genꝰ tã ad sb
stãtias corpeas q̃ ad sbas icorpeas seu
imales z ut sic ptinet ad q̃sideratõem
methaphisici. Quito z ultimo q̃ro
quid itelligũt p q̃dditatẽ rei materia
l̃ ul̃ itelligũt tm̃ quidditatẽ rei mal̃is
habẽtis materiã exqua. ul̃ itelligunt
quidditatẽ rei material̃ hñtis materi
ã i q̃. ul̃ itelligũt indifferẽt q̃dditatẽ
rei hñtis materiã i qua et exqua h̃ p3
p sufficiẽtẽ diuisionẽ. ñ põt dici pmũ.
cũ aia nr̃a ñ hẽat materiã ex q̃. ñ itelle
ctus ipse. nec actus eius. nã itellectus nr̃
ñ se extẽderet adipsoꝝ cognitõem qd
p3 euidẽt fl̃m. Cum de talibꝰ phs t̃dat
nob scientiã in h̃ itio. Nec põt dari
scdm q2 tũc intellectus nr̃ ñ posset cognos
cere aliquã sbam materialẽ cõpositam
ex forma et materia. cũ nullũ tale ha
beat materiã iqua qd p3 esse fl̃m p eos
Nõ põt dici tertiũ q2 nõ daret̃ ab eis
ut credo. cũ m̃lta de sbus incorpeis sciẽ
tifice z demostratiue cognoscant̃ ut p3
p phm z comẽtatorẽ z algazelẽ z alios
phos qui doctrinã methaphisicalem
nob tradiderũt in qua m̃lta de huiusmo
di sbus sepatis i diuisis libris m̃ltas q̃
clusiões disputãt et determinãt. Pe
to g̃ ab eis aut habuerũt aliquã noti
tiã de sbstãtus predc̃is aut ñ si sic mira
bile nr̃ cũ nõ cadãt suo sbo adequato i
tellectus nr̃i cũ ñ ualeat se extẽdere ad a
liquid qd ẽ extra ãbitum sui obiecti a
dequati ut p3 ex dc̃is in pñc hui articu
li. q̃ sic dicẽtes expresse cõcedunt cont
dcõria si uero dicãt de huiusmodi sbstã
tiis nullam penitus habere notitiam

uidēt ꝑcerto aliqualr excusari. ſ; qōes quas de eis disputāt ꝛ determināt penitus nichil ualēt loqui ꝙ̃ ē de eis a casu ꝛ afortuna et nesciūt qd dicūt cum nullā notitiā detalib; habuerunt et sic dicētes assimilāt illis q negādo loquelā locunt. Nō ǵ uī pō illa aliquo mō possibil. nec motiā eoꝝ uidēt ꝯcludere iō respōdeo p ordiem ad predicta

Ad pmū cū dicebat ꝙ obiectū ꝛ poᵃ dicūt ꝓportionari. dico ꝙ inter sbm et sciam obiectū ꝛ poᵃ nō debet esse ꝓportō que fundat sup simili mō eēndi. alias cū itlctus nr̄ sit accidēs nō ñ sola accidētia cognosceret. et cū itlctus diuinꝰ sit purꝰ actus tm̄ se ipsum cognosceret et nichil cognosceret ext̄ se cuius cōtrariū ipsi dicūt. imo ꝙ ꝑ ꝯ ē aīa beati uita corpi glorificato nō posset uidre eēnꝫ diuinā. qd ñ ē flm imo errońum. nō ǵ debet fundari h ꝓportio sup simili mō eēndi ut imagiabat ratō predicta. ſ; debet dicta ꝓportio fundari sup adequatōe necc̄io reqsita inter poꝫ et obiectū q attēdit penes h ꝙ potētia ad nichil se pōt extēdere iquo nō recipiat rō formal sui obiecti adequati et ecōuso i nullo repiat rō formal obiecti ad qd se extēdat poᵃ ul de facto ul de possibili. Hec ǵ ꝓportio q dicit adeqtō cuiusdā abitus reqrit iter obiectū et poꝫ. ꝛ nō illa ꝙ̃ ipsi imaginat. Et iō rō ñ ꝯcludit.

Ad sm cū dr̄ ꝙ itelligētē necesse ē fantasmata pōt respōderi dupl. nā q uellet tenere cū comētatore et godefredo ꝙ sbe separate cognoscūt a nob ꝗdditatie sicut ꝓbat comētator ſo metᵉ exponēs illā ꝑtem uidel; ꝙ itlctus nr̄ se habet sic oculꝰ noctue. ꝗ expoit dictā auctoritatē de difficili nō tn̄ de ipossibili. Et godefred ꝓbat h idē. respōdet ǵ i quol; et dicit ꝙ necesse est itelligētē fantasmata specalari i pma itlctōe nō aūt i omni qa itlctus nr̄ supposita cognitōne aliquoꝝ mlta pōt argumētatie ꝛ iquisitie cognoscere que nō representāt ifantasmate. Et iō ſm istā uiā rō nichil cōcluderet. ul pōt dici sequēdo uiam doctoris nostri. s. ꝙ sbe separate ñ cognoscunt a nob ꝗdditatie i hac uita ꝙ non obstāte h p abstractōem ab ipsis malib; possumus habere ꝯceptū supiorē ad ꝯceptus istor malū ꝛ imaliū. possum ēt habere ꝯceptū entis quecūq; sit uitas ipsius. siue equiuocatōis. siue uniuocatōis siue analogie. possumus ꝗ habere cōceptum simpl de sba que ē comunis sbstātiis corpeis ꝛ icorpeis quib; hitis inpossibile ē ponere obiectū adequatum itlctus nr̄i quidditatē rei mal sicut ꝓbat quarta rō adducta ꝯtra eos et iō nō cōcludit.

Ad tertiū cum dr̄ ꝙ nichil ē in intlctu quin pus fu'. si itelligat absolute ꝙ nichil sit in itlctu pse qn pse pus fuerit i sēsu flm ē euidenter. q2 cum nulla sba cadat pse sb obiecto sēsus nulla sba cognoscet ab itlctu cuius oppositū ipsi dicunt qd ē ǵ i intlctu sufficit ꝙ sit pse ul p accñs uel p suas prcs ul p suos effectus ul mltis alijs mōis sbe ē separate solū st i sēsu p suos effectus iō possunt cognosci ab itlctu nr̄o ꝯiuncto.

Ad quartū cum dr̄ illud est

obiectū adequatū īl̄l. ꝯcedo.a.ꝛ nego
.b. Et cū allegat p̄hm in tertio de aīa di
cētē ꝙ ꝑ ītellctū cognoscimꝰ q̄dditatē īl̄l
q̄a aliud ē magnitudo et magnitudis
esse. Dico ꝙ nūq̄ fuit itētō p̄hi ꝙ ob
iectū itellectus nr̄i adequatū eēt q̄dditas
rei m̄alꝭ imo totū oppositū. ipse ē dic̄
ꝙ ī q̄busdā ē aliud. q̄dditas ꝛ indiui
duū. q̄a aliud ē aqua et aliud aque es
se. ī q̄busdā uero nō ē aliud. s̄ illud ē
q̄d q̄d ē et ipsum cuius ē. Exponētes
aūt h̄ uerbū dicūt ꝙ ī materialibꝫ aliud
ē ꝙ q̄d ē et ipsum cuius ē ī m̄alibꝫ aūt
idē. uult ḡ p̄hs ꝙ ī ibus ī q̄bꝫ differt q̄d
ditas ꝛ cuius ē q̄dditas ꝑ itellctū cog̊s
cimꝰ quiddicatē. ꝑ aliā uirtutē ipsam ī
diuiduū. s̄ nūq̄ ꝑꝑ h̄ fuit itētō sua ꝙ
nō cognoscatꝰ a nobꝭ q̄dditas rei ī m̄alis
ī mo totū oppositū appet ex quo uult
ꝙ ī illis idē ē q̄dditas siue ꝙ q̄d ē et
illud cuius ē. rō ḡ ñ solū ñ ꝯuicit im
mo ī poit p̄ho oppositū eꝰ q̄d ipse iten
dit. Ad ultimā cū dr̄ ꝙ qualꝭ ē ordo
cognoscibiliū. talꝭ ē ordo cognoscētiū
si itelligitꝰ ꝙ̄ctū adesse pȝ esse totalꝭr fl̄x
ex solutōe prime rōis. q̄ꝛ tūc deus ñ co
gnosceret creaturas nec s̄be sepate res
m̄ales. nec aīa unita corpi glorificato
posset cognoscere deū ipsum que oīa
s̄t erronea. rōes ḡ predc̄e nichꝭ uidentꝰ
ꝯcludere. et idō hāc pōnem reputo ī pos
sibilē. Opio scoti Est alius modꝰ
dicēdi alioꝝ doctoꝝ q̄ dicūt ꝙ ens ī q̄
tum ēs ī tota sua comuitate ē obiectū
adequatū itellctus nr̄i q̄d sic abeisō pba
tꝰ. de rōe obiecti adequati ē ꝙ habeat tā
tā comuitatē ꝙ rō eius icludatꝰ ī omni
bꝫ itelligibilibus. solū autē ens ī q̄tum
ens ē huius ḡ. a. nota ē ex terminis. b ꝓ
batꝰ. Nā omnia itelligibilia icludūt ra
tōem entis formalꝭr ul ūtualꝭr. Formā
lꝭr icludūt rōem entis oīa illa de q̄bus
predicatꝰ ī quid. predicatꝰ aūt ī quid de
ente creato et icreato q̄d diuidit ī x.
predicamēta. et ꝑ ꝯñs de sp̄ebꝫ et ī diui
duis. x. ḡnꝝ q̄ꝛ ī ista descēdit ꝑ se s̄m
rectā lineā. ūtualꝭr aūt includunt rōem
entis eius passiōes ultime dr̄e. ꝙ ē ens
nō predicetꝰ in quid de dr̄is ultimis et
passiōibus trāscēdēter ꝓbatꝰ. et ꝑ de pas
siōibus q̄ꝛ predicatō ī quid nō ꝑōt esse
ꝑ accidēs s̄m aūt predicatꝰ de suis pas
sionibus ꝑ accñs eo ꝙ passio predicatur
de s̄bo ꝑ se ī s̄o mō. predicatōes aūt ꝑ se
nō ꝯuertūtꝰ sicut pȝ ꝑ posterioꝝ s̄m au
tē predicabitꝰ de suis passionibus ꝑ ac
cidēs et ꝑ ꝯñs nō in quid. ꝙ āt ñ predice
tꝰ in quid de ultimis dr̄is ꝓbatꝰ q̄a ulti
me dr̄e h̄nt ꝯceptum simplicē et ñ re
solubilē ī diuersos si tñ recipent predi
catōem entis in q̄d. possent resolui ī di
uersos ꝯceptus. s. ī ꝯceptū comunē de
terminabilē et ꝯceptum spetialē et de
terminātem. In istis ḡ omnibus s̄m
istos q̄uis ñ includatꝰ rō ētis formalꝭr
siue eēntialꝭr q̄ꝛ ñ recipiūt predicatōē
eius in q̄d includitꝰ tñ ūtualꝭr in eis uel
q̄ꝛ in ipso. a. includitꝰ includēte rōnem
ētis eēntialꝭr uꝭ in ipso met ēte ūtua
lꝭr. ꝑ mō includūtꝰ ultime dr̄e q̄ꝛ icludū
tꝰ essentialꝭr in ipsis sp̄ebus includētibꝫ
rōem ētis eēntialꝭr et formalꝭr. Alio mō
includūtꝰ ipse passiōes ī ipso met ēte et
in ꝑtibus eꝰ ūtualꝭr. et idō ꝯcludunt isti

doctoresq nihil ē qd habeat tātā co
muitatē ad ipsa intelligibilia sicut ens.
Et qz ipsum solū pōt poni obiectū ad
quatū nr̄i itl̄ctus. Et dicūt ulteriq̄ n̄
ens eēt uius rōis adoīa de qb' dr̄ nō
possem' assignare itl̄ctui aliqd obiectū
adequatū pz. Cōtra opiōnē scoti.
Ista pō deficit ise z i suis fundamē
tis. Deficit qdē ise qz nullā distictōē
ponit iente fm q̄ ē obiectū itl̄ctus nr̄i
qd uz totalr̄ ipossibile. Deficit ēt̄ isa
is fundamētis mltiplr̄. Primo qz
ponit ens habere drās p quas descēdit
i ista spetialia. 2º qz poit q̄ ens nō pre
dicat' q ditatie de huiusmōi passiōib'
et differētus trāscēdēter. 3º qz dic̄ ēs
unius esse rōis addm̄ z creaturas. z ad
oīa de qb' dr̄. Arguo ḡ p̄ cōtra oclusio
nē ise quadruplr̄. p̄ sic. illd n̄ ē obiectū
adequatū itl̄ctus nr̄i qd excedit im p
portōalr̄ capacitatē ipsius. s; ens i to
ta sua latitudie ut dr̄ de deo et creatu
ris excedit i pportōalr̄ capacitatē in
tl̄ctus nr̄i quare M. a. ē nota ex termi
nis b. pbo sic. illud qd adequat capaci
tatē itl̄ctus diuini excedit pportiona
lr̄ capacitatē itl̄ctus nr̄i. s; ēs i tota sua
latitudie ut dr̄ de deo et creaturis ade
quat capacitatē itl̄ctus diuini ḡ. a. no
ta. qz itl̄ctus diuin' excedit i pportiōa
bilr̄ itl̄ctū nr̄m sicut infinitū excedit
finitū poterit ēt̄ .a. pbari sic. qn̄cūq; ali
q duo itl̄ctus se hn̄t p modū exceden
tis et excessi. qcquid adeq̄t capacitatē
excedētis excedit de necessitatē capaci
tatē illi' excessi. s; sic se hn̄t itl̄ctus diui
nus et humanꝰ. ḡ qcqd adequat capaci
tatē itl̄ctus diuini excedit capacitatē
itl̄ctus humani et sic pz. a. minor de
se nota. qz ēs iq̄tū ēs i tota sua latitu
dine ɔtinet s; se ēs finitū et ifinitum
et oīs uirtutes possibiles scire de toto
ēte et qz extra totum ēs nichil ē. iō in
tl̄ctus diuin' n̄ se extēdit ad aliqd alid
Et p ɔn̄s ēs in sua latitudie adequat ca
pacitatē itl̄ctus diuini et sic pz. b. et p
ɔn̄s tota rō. Nec ualet si dicat' ad i
stā rōem q̄ ēs i tota sua latitudie n̄ ad
quat capacitatē intl̄ctus diuini. q̄uis
adeqnet capacitatē itl̄ctus humani. qz
itl̄ctus diuinus n̄ solum cognoscit diui
nā eēntiā ul' ēt̄ ētia creata. s; adhuc ul
terius cognoscit possibilia creari. Et p
ɔn̄s capacitas ipsius n̄ solum se exten
dit ad ipsum ēs s; ad nō ēs. Ista eua
sio nichil oīo soluit rōem. p̄ qa iste m;
doctor sequēdo uiā doc. nr̄i fratris ia
cobi de uiterbo dic̄ possibilia creari ab
eterno habere ētitatem aliq̄ distictā
ab ētitate dia et p ɔn̄s cadunt s; obiec
to adequato nostri intl̄ctus cum tale s;
eos sit ens in tota sua latitudine. ista ḡ
euasio ul' ɔtradic̄ dc̄is eoz uel assum
mit totalr̄ fl̄m. S; supposito q̄ creatu
ra an̄ sui creatōem sit totalr̄ nichil sic̄
ē in rei ueritate adhuc euasō nulla eēt
Nā s; supposito ul' dia cog̊tō qua cog̊
scit' creatura pducibil' termiat' ad ip
sam ul' ad ipsam eēn̄az diam in qua suf
ficiēter representāt' n̄ solum facta s; ēt̄
possibil' fieri pmum n̄ pōt dari qz qd
nullo mō ē n̄ pōt termiare cognitōem
aliquam qz esse terminus cog̊tōis alicu
ius presupponit esse relinqt' ḡ fm. 8.

1º arg

2º arg

3º arg

q tal' cognitō termiet' ad diam eentiā i qua oīa facta et possibilia fieri rep sentant'. Ideo mō itlectus nr̄ poterit co gnoscere n̄ solū creata s̄ et possibilia creari. n i cū dia eentia cadat sbeius ob iecto adequato. poterit eā itlectus cogn̄s cere oībus mōis qbȝ cognoscibil' ē. et p 9ñs cognosceret ea n̄ solū facta. s̄ et possibilia fieri qd fl'ȝ ē z ipossibile. ista 13ª Ideo nullo mō soluit rōem z p cō sequēs remanet iuirtute sua. Secū cūdo a pncipale argr' sic. si obiectū adequatū itlectus nr̄i eēt ens i sua comu nitate sine restrictōe aliqua sequeretur q itlectus nr̄ posset cognoscere diuinā eēn̄ ifinitā sb rōe ifinita. 9ñs ē fl'm g̃ 9ña pȝ. q2 sb ente sic uniuersalr' sump to 9tinet' diuina eēnª sm suā infini tatē. Et cū poª se extēdat ad ōe 9tētū sb suo obiecto adequato sequeret' q itle ctus nr̄ cognosceret ifinitū sb rōe infi niti. falsitas 9ñtis pbat'. nā cū poª reci piat spēm z nobilitatē ex obiecto ade quato formal'r sumpto. sicut scia ex sb iecto sicut pbatū ē iqōe supra sm hu' sequeret' q itlectus nr̄ eēt uirtus siue po tētia ifinita. qa tēderet i obiectū infi nitū sb rōe ifinita h' aūt ē fl'm et ipos sibile g̃. 3º si ēs i pt̄ū ens eēt obiec tū adequatū nostri itlectus sequeret' q obiectū cognoscibile ifinitū sb rōe cogn̄ cibili ifinita nō posset adequare uirtu tē cognitiam nostri itlectus 9ñs ē fl'm imo iplicat g̃ falsitas 9ñtis pbat'. q2 si obiectū cognoscibile ifinitū sb rōne co gnoscibili ifinita n̄ posset adequare uir tutē cognitiam itlectus nostri finitam exceteret' ab ea et p 9ñs n̄ eēt obiectum ifinitū sb rōe ifinita q2 repugnat ifini to sb rōe ifinita excedi afinito. uirtus et cognitia que ponit' finita eēt nēcō ifinita qa ipossibile ē aliquod finitum excedere ifinitū sb rōe ifinita 9ñs igit' iplicat duplicē 9tradictōem. 9ña pba t'. q2 nullū sb obiecto adequato 9tētū alicuius potētie adequat capacitatem illius potētie. albedo ē n̄ pōt adequa re poªȝ uisiuā. s̄ si ēs i tota sua comu nitate eēt obiectū adequatū nostri itlec tus. sbeo 9tineret' obiectū infinitū sb rōe infinita et peos q2 sb ēte sic sump to 9tineret' finitū z ifinitū sb rōe fini ta et infinita. z p 9ñs obiectū cognoscibi le infinitū sb rōe cognoscibili infinita n̄ adequaret uirtutē cognitiuā nostri intlectus que ē finita z limitata. 4 si ens i pt̄ū ēs eēt obiectū adequatum nostri intlectus sequeret' q eēt dare po tēaȝ passiuā n̄alē cui n̄ respōderet poª actiua n̄al'. 9ñs ē fl'm. g̃. 9ña pȝ q2 fm uiā istius opiōis intlectus nr̄ ē upoª n̄ali passiua ad recipiē oum u'tutes to tius ētis. alioqn n̄ haberet p obiecto a dequato ipsum ēs sine restrītōe aliqua 9stat tamē ex alia pte q n̄ pōt recipe ueritates theologicas pure saltim per pure poªȝ n̄atulē actiuā. Est g̃ dare poªȝ passiuā n̄alē cui respōdet poª ac tia n̄al'. s̄ falsitas 9ñis pȝ p comētato rē nā si eēt dare poªȝ passiuā n̄alē cui n̄ respōderet poª actiua n̄al' tal' ē poª eēt frustra. Deus aūt z n̄a nichl' faci unt frustra g̃ Rl. pȝ et alit' falsitas cōsequentis q2 poª passiua n̄al' dr̄ eōrs

lgtie adpo³ actiam ñalē et nō adsup
ñalē. ğ posita pot^a passiua ñali. nec tio
pȝ ponere poten³ actiam ñalē ꝯ cor
respōdētē. q̃a īpossibile ē itez ña dare
relatiuū sine cōrelatio suo ꝯm phm in
predicamētis. Deficit ğ opio h̄ īse. s
īꝯclusiōe. Cōtra fundamēta pōnis
scoti Deficit ulterius insuis funda
mētis. ꝑ q̃a dic̄ ēs habere dr̄as. qȝ est
expresse ꝯ̄ itētōem phi i. x. methaphi
sice ubi dic̄ oppositū. ⁊ ꝙ̄ ꝓbat dicēsꝙ
si ens haberet dr̄as cū dr̄e sint extra
rōem gñis. dr̄e ētis eēnt nichl̄ ꝙ ē in
possibile. īpossibile ē ğ ēs habēre dr̄as
Ulterius. si ēs haberet dr̄as esset
gen̄. ꝯñs ē fl̄m ğ ꝯña ꝓbat̄. q̃a illud
qȝ predicat̄ de pl̄ib; differētib; spetie
īeoꝙ qd uniuoce ⁊ dicitur ꝑ dr̄as ꝯstitu
tiuas illaꝝ speꝝ deq̃b; predicat̄ īqd si
ne q̄dditatie tm̄ ⁊ ñ ꝑ accñs. ⁊ denomi
natie ē gen̄ h̄ pȝ. ista ē et ñ pl̄a ut dc̄t
esse de rōe gñis ꝯm itētōem phi ⁊ com
tatoris s̄ ꝯm uiā illius opiōnis ēs est
huiusmōi ğ. ꝑmū ğ fundamētū ñ pōt
stare. ꝯm ū ē īpossibile omio. s. ꝙ ens
ñ predicaret̄ uītate et ī qd de passioni
b; trāscēdēter ⁊ differētis huiusmōi
si eēnt. Arguō ꝯtra h̄ ēplr̄. ꝑ sic cuius
q̄dditas ē uere ētitas illud ē q̄ddita
tie ēs s̄ q̄dditas cuiuscunꝙ passionis
trāscēdētis ē uere ēs siue entitas ğ. a.
ē nota extermis. Nā dic̄ aug̃. ꝙ q̄ddi
tas ē hūmaitas. i. q̄dditatie hō ğ cui̇
quidditas ē uera ētitas illud ē q̄ddi
tatie ēs. b ꝓbat̄. nā q̄dditas passionis
ē aliqua ētitas uł̄ nō si sic ğ hēt ꝓpo
tū. si ñ ğ totalr̄ nichl̄. q̄z qȝ nō ē tota

lr̄ ētitas nichl̄ ē. Et ꝯfirmat̄ q̄z quid
ditas illius passiōis uł̄ ē aliq̄d uł̄ nichl̄
si aliquid ğ aliqua entitas. si nichl̄ ğ
loquūt̄ denichilo. Secūdo illud per
qȝ ꝯueienter respōdet̄ aditerrogatō
nē factā ꝑ q̄d predicat̄ īquid. s̄ si que
rat̄ quid ē uolūtas ⁊ sic de quacūꝙ pas
siōe trāscēdēte ꝯuenīēter respōdet̄ q̄m
ēs ğ tota rō pȝ extermis. Tertio l̄
ens predicat̄ de huiusmōi passionib; a
liquo mō uł̄ nō si ñ ğ st̄ totolr̄ nichl̄ si
sic. aut q̄dditatie et ꝑse. aut determia
tie ⁊ ꝑ accñs. nō s̄o mō ğ ꝑ assumpta ꝓ
bāt̄. Illa que predicāt̄ de se īncē ī ab
stracto nō predicāt̄ denomiatiue et ꝑ ac
cidēs. Ista ē ē fl̄a hō ē albedo q̄z albe
do solū predicat̄ de hoīe denominatiue
et ꝑ accidēs iō sōlum predicat̄ de eo ī
cōcreto. dicendo hō ē albus s̄ ens pre
dicatur de passionib; trāscēdentib; ñ so
lū īꝯcreto s̄ īabstracto. q̄z ista ē uā ūi
tas ē ētitas et bonitas ē entitas ğ ꝯm
fundamētū ē omnio īpossibile Cōtra
tertiū fundamētū positōis scoti.
Tertiū ꝙ̄ ē simplr̄ fl̄m. s. ꝙ ens sit
unius rōis addeū et creaturas uez q̄z
h̄ fuit ī ꝓbatū supius q̄ōne tertia ꝑmi
libri articulo s̄o. id circo adpresens di
micto. Rō ad rōes scoti. Re
stat ğ respodere ad rōes huius docto
ris q̄ñ dr̄ ꝙ de rōe obiecti adequati ē ꝙ
habeat tātā comunitatē. R̄. dico ꝙ uez
est. s̄ cū h̄ sequit̄ ꝙ sit adequatū sicꝙ si
cut ñ se habet inminꝰ. ꝙ̄ ñ se habeat in
plus. alias nō haberet obiectū adequa
tū uñ ꝗuis sēibile sit tāte comunitatis
ꝙ eius rō repit̄ inomni uisibili nō dice

n̄ dicet̄ tn̄ obiectū adequatū uisus sic ē
i ꝓposito ꝙ lȝ omē qd̄ cognoscit̄ a nob
sit ēs .n̄ tn̄ omne ēs sb quacūqȝ rōe co
gnoscēdi pōt a nob cognosci ut statim
declarabit̄ oȝ ꝗ ponere aliq̄ relināt oēz
ientē qd̄ ē assumꝑ ut i.b.s ꝙ ēs predi
cat̄ iqd̄ de passiōib9 trāscēdētib9 ⁊ disse
rētis ultimis pȝ n̄ esse uez ut ꝓbatū
fuit n̄ ꝓbōes quicūt nō quidē ꝑma que
ꝓbat de passiōibus ēs n̄ predicat̄ de bu
iusmōi passiōibus p actis imo p se. zā
ꝓbabit̄ qȝ predicatōes p se n̄ qūtinētur
pōt dicere ꝙ ista ꝓpō ueritatē habet in
ibus que disserūt realr̄. uez q̄ ꝓpria
passio distīguat̄ realr̄ a suo sb̄o ista ꝓpa
passio predicat̄ p se ipso mō de suo sb̄o
uez ēq sb̄m predicat̄ de ipsa p accidēs
dicām n̄ sic ē i ꝓposito qȝ passiōes trā
scēdētes sit̄ idē realr̄ cū ēte et iō nescio
recipiūt predicatōem ipsius p se l' pōt
dici ꝙ ista ꝓpō ūitatē habet i eodē ge
nere predicatōis. nā si.a. predicat̄ de.b
ipso mō p se.b.n̄ predicabit̄ de.a.i eodē
mō dicēdi p se. poterit tn̄ predicari ip
mō ul' aliquo alioz et sic ē i ꝓposito
qȝ passiōes trāscēdētes predicāt̄ de en
te ipso mō, ēs aūt predicat̄ de eis i pri
mo mō q̄ i ē de quid dicatē ipsaz alias
ēēnt nescio nichil ut dēmē. ꝑma ꝗ ꝓbō
n̄ ꝯuicit n̄ ē ꝑa que nititur h iō ꝓba
re de ultimis dr̄iis qa suppoit ēs habe
re dr̄as. h aūt oīa sit̄ ꝯtra pħm et imo
ꝓbō n̄ solū ꝓbat itētū imo suppōit ꝙ
deberet ꝓbare ꝗ istā pōem sicut prece
dētē n̄ reputo uerā. Opīo ꝓpa et ūa

Etiō ꝗ̄tū adistū articulū uī michi
alr̄ dicend̄. Nota notabile de obiecto

Cuius grā ē notād̄ ꝙ obiectū r' a
licuius potētie pōt accipi quadupl'r .s.
motiue. denomiatie. termiatiue. ⁊ pre
dicatie. Ꝑ quidē obiectū accipit̄ motie
et sic dr̄ obiectū illud cui cōpetit for
mal' rō motiua potētie. q̄ mouet po
tenā ad actū suū. Et isto mō quilibet
color pticularis dr̄ obiectū uisus qȝ
se ipso quis formal'r et nō p aliquid su
padditū mouet uisum ad actū uidēdi
Se uero dr̄ obiectū termiatiē et sic di
cit̄ obiectū id cui ꝯpetit rō termiatiua
potētie qȝ termiat actū potētie quātū
qȝ sit illa. Et isto mō que uidēt̄ ter
miant actū uisus. ȝ' mō dr̄ obiectū de
nomiatiē et sic uisibile dr̄ obiectum ui
sus. nō qȝ uisibile moueat uisum h qȝ
rō motiua denomiat̄ uisibil' i ꝗtū mo
uet ul' ē apta nata mouere uisum. Et
ē predicatō ipso mō dicēdi p se color ē
uisibil' sicut pȝ p pħm et comētatorē
ipso huius. ꝗ' et ultimo ut ad presens
spectat dr̄ obiectū predicatiē aliqd̄ co
mune qd̄ de oibus motiuis rōibus pre
dicat̄ adequate. sicut color de omnibus
mouētibus uisum predicatur. ¶ Sex
ꝯclusiones sm̄ ꝓpā itētōem. Hiis ꝗ
uisis ul' suppositis pono p ordinē sex
ꝯclusiones. Prima est ꝙ queliƀ enti
tas positiua est rō formal' motiua itel'c
tus nr̄i. Secūda ē ꝙ iō sb eadem rōne
formali mouet intel'ctū ad intelligēd̄ et
termiat eius actū. Tertō est que seq
tur adistas ꝙ queliƀ entitas positiā est
formal' rō terminatiua actus intelligē
di. Quarta est ꝙ uez est denominati
ue obiectū intel'ctus nr̄i Quinta est ꝙ

nichil cõtẽtũ sñente põt esse obiectũ ade
quatũ itl'ctus nẽi adequatõe predica
tõis. Sexta ẽ ꝙ ẽs ito ta sua latitu
die. sꝫ rõe tñ cognoscibili finita ⁊ limi
tata ẽ obiectũ adequatũ itl'ctus nẽi ade
quatõe predicatõis. Primã ɔclusio
nẽ ꝓbo adpresens dupl'r. ꝑ sic illi cui
ɔueit itl'ctũ mouere ꝑse dcm ɔt'ꝑ ac
cidẽs et ɔtra ꝑalind ẽ formal' rõ mo
tiua itl'ctus aditelligẽdũ. q̃lꝫ ẽtitas po
sitia ẽ hmõi g°. a. uñ nota ꝓtanto ... 1a con°
qa formali rõni motiẽ sꝫ ɔueit ut nec
ꝑ aliud moueat ñ ꝑaccñs. b. pꝫ qa iter
omnes ẽtitates positias itl'ctus ponit
distictõem qd facere nõ posset ñ ꝙlibꝫ
attigeret et aqualꝫ moueret ꝑse et in
mediate. Nulla ẽ poa ponit distictõeꝫ
iter illa que attigit ꝑaccidẽs siue ꝑaᵈ
g° ꝛc. Secũdo ñ magis intie et imedia
te fert uisus inisa ꝙ itl'ctus i itl'cta. sꝫ
uisus fertur i ꝓꝑos colores ⁊ mouetur
abeis ꝑ ꝓꝑas zões ipsoꝝ. qz nõ mouꝫ
ꝑticularis albedo ꝑrõem specificã alb
dis ul' ꝑ rõem gñis qd ẽ color. sꝫ ꝑsnã
ꝓꝑã ⁊ singularẽ ñam g° mlto fortius
itl'ctus mouebit a ꝓꝑis ẽtibꝫ positiuis
sr imediate. Et ɔfirmat' ꝑ aristotilẽ
tertio huius dicẽtẽ ꝙ oꝫ itl'ctũ esse mix
tũ et denudatũ ñ ut iꝑet sicut dicebat
anax°. sꝫ qm̃ omnia itelligit ex quo pꝫ
ꝙ itl'ctus ꝑficit' ꝑomnia et ꝑõñs oĩa
sꝫ ꝓꝑis rõibꝫ mouẽt ipsum. alias ñ op
porteret abomnibꝫ rõibus denudari.
Est tñ hic aduertẽdũ ꝙ mouere accipit'
hic large siue comuniter. nõ ẽ mouet'
itl'ctus effectiue abobiecto ñali cognos
cibili. sꝫ solũ ut aĩa circa ꝙ ut i seque

tibꝫ aꝑtius aꝑꝑebit. Secũdã ɔclu ... 2a con°
siõem ꝓbo dupl'r ꝑ sic obiectũ mouet
itl'ctũ aditelligẽdũ ẽm illã rõem ẽm
quã fundat' ifantasmate sꝫ ẽm rõnem
ẽm ꝙ termiat actũ itelligẽdi presen
tat' ifantasmate g°. a. pꝫ qa fantasma
ɔꝑat' dupl'r. ut ẽ res. et ut ẽ similitu
do obiecti. ut res est nõ mouet itl'ctũ
aditl'ctõem obiecti sꝫ solũ ut ẽ similitu
do ipsius. Et iõ obiectũ ꝑ illam rõem
ẽm ꝙ fantasma ẽ similitudo ipsius
mouet itl'ctũ aditelligẽdũ. b. ꝓbat' qa
ze corrupta ẽm esse reale extra aĩam
termiat' actus intelligẽdi adrẽ ẽm es
se similitudiariũ qd habet isuo repre
sentatiuo. quia nõ põt dari respectus
actual' sine termino actuali. et ꝑ ɔñs
res extra aĩmã existẽs termiat actũ
intelligẽdi ẽm rõem ꝑquã ifantasma
te presentat' quare ꝛc. 2o sicut se ha ... 4a con
bet obiectũ sñsibile adsñsum ita obiectũ
intelligibile adintl'ctum ẽm pħm ter
tio huius. sꝫ obiectum sñsus ꝑ eãdẽ rõ
nẽ formalẽ mouet sñsum et terminat
eius actũ ut pꝫ ad sñsum de obiecto ui
sus quare. Tertia pꝫ ex dictis et ꝑ ... 3a con
rões ꝓbãtes ꝑmã ɔclusiõem. aꝑꝑet ẽ
ex dictis. nã obiectũ sñbeadẽ rõe forma
li mouet intl'ctũ adintelligẽdũ et ter
minat eius actũ ꝑ ẽam ꝓꝑõem. ñ quelꝫ
ẽtitas positiua mouet intl'ctum se ipsa
formal' ad intelligendũ ꝑ ꝑmã rationẽ
g° quelibet entitas positiua se ipsa for
malr terminat eius actũ. Aꝑꝑet ñ i ... 5a con
sta cõclusio ꝑrões ꝓbãtes priaꝫ ɔclusi
onẽ solũ ꝙ ubi ponit' ineis mouere po
nat' et terminare quare ꝑꝑ ꝓbationem

quarte 9clusionis ē itelligendū q̄ sicut
uisibile denoiatiue ē obiectū uisus. sic i
telligibile ē obiectū itl̄ctus i intl̄ctu
aūt 9tigit esse actū erroneū q nō recti
nec nam̄ itl̄ctōis s; deceptōis. errās cir
ca aliqua ñ dī illa itelligere s; potius
errare circa illa siue decipi. alius aūt ē
ueridicus. z iste retinet sibi nomē itl̄c
tōis. uidem̄ ēq res que s̄t apte nate ui
sum ul̄ itl̄ctū decipe false appellāt̄ sic̄
aurū ul̄ argētum sophisticū. Et idō res
que tales se exigūt itl̄ctui quales i se
ipsis nō s̄t ꝑpositū ūe nominant̄ et
ꝑ9ñs nichl̄ aliud ē s̄m esse q̄ esse itel
ligibile actu deceptōis. Et esse uez̄ ni
chl̄ aliud ē q̄ esse itelligibile actu ue
ridico g̊ itl̄igere recte ul̄ ueridice ue
ꝝ appellat̄ itelligibile nō recte sine
deceptōe s̄m exña sua nomiat̄. His
g̊ suppositis ꝓbat̄ dicta quarta 9clu
sio dupl̄r ꝑ sic. Intelligibile ē denomi
natie obiectū itl̄ctus adequatū. s; esse
uez̄ nichl̄ aliud ē q̄ esse itl̄igibile actu
ueridico g̊. a. pz ex termis. b. ex predic
tis. Secūdo sola cognitō uera dī si
ue denōmiat̄ ꝓpe cognitō. g̊ uez̄ z ni
chl̄ aliud ē obiectū itl̄ctus denomiati
ue. 9ña nota pñta qa sicut se habet i
tl̄ctō ad denominari ul̄ esse intl̄ctōem
ita se habet itelligibile ad denomiari
ul̄ esse itl̄igibile añs pz ex dictis g̊. et
9firmat̄ qa itl̄ctus ē uerox̄ s̄m a z.
nō pōt aūt esse uez̄ sine mō predicto

Quita 9clusio ꝓbat̄ dupl̄r ꝑ sic. de rōne obiecti adequati itl̄ctus adequatōe
predicatōis ē habere tātā comunitatē
q̄ eius rō icludat̄ in omnib; intl̄igibili
b; s; nichl̄ 9tētū s̄b ente ē huius g̊. a.
pz ex supra dictis. b. ꝓbat̄ qa ab itl̄ctu
nr̄o cognoscit̄ deus et creatura. nichil
autē 9tētū s̄b ēte ē tante comunitatis
q̄ eius rō icludat̄ in deo et creaturis ut
de se pz. Secūdo nulla uirtus cogni
tiua diuidētiū alicuius supioris ñam
habet ꝓobiecto adequato adequatōne p̄
dicatōis aliqd̄ 9tētum s̄b illo supiori
sed itl̄ctus nr̄ ē uirtus cognitia diui
dētiū sufficiēter ñam entis g̊ ñ habet
ꝓobiecto adequato adequatōe predica
tōis aliqd̄ 9tētū s̄b ente. a. z minor p a
tēt de se quare &c.. Quintā 9clusiōē
ī ꝓbo dupl̄r. ꝑ sic s̄b illa rōe debet assi
gnari s̄bm adequatū intl̄ctus nr̄i s̄b q̄
pōt saluari dīa ipsius ab obiecto intl̄c
tus diuini sed h̄ fit si ponat̄ eius obiec
tū i tota sua latitudie. s̄b rōe tñ cogno
scibili finita z limitata eo mō quo dic
tum ē et nō alio mō g̊. a. pz. alias itl̄c
tus diuinus z noster haberent idē ob
iectū adequatū s̄b eadē rōe formali. qd̄
ē euidēter s̄m q2 tūc adequarēt̄ iter se
ꝓbat̄. b. qa h̄ dīa nō pōt saluari ꝑ h̄ q̄
ē cognoscere totū ēs ul̄ ꝑtes ētis. Cū ꝓ
batum fuerit imediate q̄ nichl̄ 9tētū
s̄b ente possit esse obiectū adequatū in
tellectus nr̄i. Ex quo seqt̄ q̄ intl̄ctus
noster pōt cognoscere omne ens z ñ so
lum ꝑ tē ētis. nō autē pōt saluari hu
mōi dīa si nominat̄ obiectū adequatū
intellectus nr̄i ēs inq̄tum ens ut li. in
q̄tum reduplicet omnē rōem cognos
cibilem entis tā finitā q̄ infinitā ut pz
ex dictis 9tra opionē inmediate recita
tā. uel g̊ saluabit̄ huiusmōi dīa poñē

do obiectum itellectus nri omne ens in tota sua latitudine sub ratione finita vel infinita l' sub ratione cognoscibili finita et limitata. primum dari non potest propter duo. primo quia cum intellectus noster sit uirtus finita non potest habere obiectum sub ratione infinita. secundo quia uidemus ad sensum quod intellectus noster cognoscit aliquod finitum sub ratione finita quod non posset esse si eius obiectum esset ens sub ratione infinita relinquitur ergo secundum quod est propositum. Et sic patet tota ratio. Secundo. illud quod adequat subiectum omnium scientiarum existentium in intellectu nostro est obiectum adequatum intellectus nostri. ens in tota sua latitudine ut dictum est est huiusmodi. ergo. a. patet quia nichil est cognoscibile ab intellectu nostro quod non claudatur sub consideratione aliquius scientie aliquo modo alias scientie essent diminute tradite. probo. b. quia si aliqua uideretur habere subiectum sub ratione infinita hec maxime esset theologia que est de deo infinito sed hec non est ergo nulla aliarum. Assumptum probatur dupliciter primo sic. Nullum infinitum sub ratione infinita potest esse subiectum alicuius scientie finite. sed theologia nostra non est scientia finita et limitata ergo non potest habere subiectum sub ratione infinita. b. patet cum theologia nostra sit quedam creatura et per consequens certis limitatibus circumscripta. tum etiam quia recipitur subiectiue in intellectu nostro limitato et finito. a. probatur sic. Infinitum sub ratione infinita potest esse subiectum scientie infinite ergo infinitum sub ratione infinita non potest esse subiectum scientie finite. antecedens patet quia sicut non repugnat finito sub ratione finita esse subiectum scientie finite ita non repugnat infinito sub ratione infinita esse subiectum scientie infinite. consequentia probatur quia subiectum unicuiusque habitus sub illa ratione sub qua subiectum debet habitui adequari. illud ergo infinitum quod esset subiectum in scientia infinita sub ratione infinita adequaretur scientie finite. et ex alia parte adequaretur scientie infinite cum sibi non repugnet esse subiectum scientie infinite ut dictum est et per consequens scientia finita et infinita adequarentur ad inuicem quod esse non posset nisi scientia infinita efficeretur finita et econuerso quod implicat contradictionem. consequentia patet quia quecumque uni et eidem adequantur sibi adinuicem adequantur. sed scientia finita et infinita adequantur uni et eidem sub ex supposito ergo. Et confirmatur ista ratio quia omnis scientia adequat rationem formalem sui subiecti proprii. quia consimiliter ad omnia que ratione formali obiecti representat et non plura. sed nulla scientia finita potest adequare rationem obiectalem infinitam ergo b. patet. quia tunc scientia finita esset infinita. Secundo sic si theologia nostra esset de deo et creaturis sub ratione infinita sequeretur quod due scientie subordinate tenderent in obiecta equalis ambitus. consequens est falsum ergo impossibilitas consequentis patet. quia tunc ille scientie non essent subordinate et consequentia est quia sicut se habent potentie ad obiecta sic suo modo scientie ad subiecta. sed impossibile est dare duas potentias subordinatas que tendant in obiecta equalis ambitus sicut patet de uisu et sensu communi ergo simile erit in scientiis. consequentia patet. quia theologia nostra est subordinata scientie diuine immo in hoc consistit eius perfectio. Et tunc tenderet in obiecta equalis ambitus immo quod plus est in unum et idem obiectum formaliter sumptum quod est totaliter impossibile quare etc. patet ergo quod assumebatur in. b. et per consequens tota ratio.

Contrarium ex dictis. Exista autem conclusione infertur correlatiue quod ratione

bil'r pôt dici q obiectũ adequatũ intel'c tus nr̄i ē totum ēs ut totũ dicit' ɔtra total'r ñ tñ sic itelligẽdo q li. ut totũ dicit' ɔtra total'r sit rõ formal' obiec ti adequati et teneat' reduplicatiue. ꝫ tm̄ specificatiue. ¶Duo dubia contra dicta ūa et ꝓpa. Sed qñcũqꝫ dub^a sꝫ maīfestatõ ūitatis, idcirco cõtra dic ta et spēal'r ɔtra ɔclusiõnem istā ulti mā mouebũt' aliqua dubia. ponit nāqꝫ ista dicta ɔclusio duo. ꝓmũ ē q omē ēs cognoscit' uł pôt anob cognosci tā fini tũ q̄ꝫ īfinitũ tā creatũ q̄ꝫ icreatũ. ꝓm ē q omne cognitũ abītl'ctu nr̄o cognosci t' sbrõe cognoscibili finita z limitata ꝫ aũt nr̄ total'r īpossibile de ente īfini tõ cuiusmõi ē deus. Et arguit' ipl'r cõ tra ꝫ. ꝓ sic. rõ formal' obiecti debet precedere actũ potẽtie ī obiecto. ꝫ nul la rõ finita et limitata precedit actũ itl'ctus nr̄i ī deo ğ. a. p3 qa 2õ formal' obiecti debet se tenere ex p̄te obiecti z nõ ex p̄te potẽtie. b. p3 qa deus ē sim^r īfinitus et illimitatus. ꝓo. illa rõ fini ta z limitata que ponit' ī deo ut cognos cit' anob uł ē a^d deitate. uł ē id q di uinitas. nõ aliud qa tũc ī deo eēt ɔposi tõ. cũ ɔpositõ nichl' aliud sit q̄ꝫ unius cũ alio positõ ğ id. et p ɔñs cũ deitas sit formal'r īfinita et ista rõ erit simi l'r īfinita. Et p ɔñs cognosceť anob sꝫ 2õe īfinita z ñ sub rõe finita. Tertio ad id si rõ subqua cõgnoscit' deus anob eēt finita et limitata sequeret' q nõ satiaret btos ɔñs ē erroneũ ğ ɔña p bat'. qa ultra q'ls finitũ pôt uolũtas appetere et p ɔñs ñ satiat' ī aliquo fini

to. 4 nichl' pôt esse obiectũ alicuius po tẽtie sub rõe formali q̄ formal'r et in trīsece repugnãte finitas siue rõ fini tatis quecũqꝫ sit illa repugnat deo for mal'r et intrīsece cũ ītrīsece et formal'r sit īfinitus. ꝗ nichl' pôt obiectare po^as sbrõe formali opposita formal'r siue rõi formali et ꝓ pe p3 q2 albedo nũq̄ꝫ obiectat uisum subrõe nigredis ñ ecõ ūso. qa nigredo oppoīeur formal'r rõ ni albedis z ɔuerso. ꝫ finitas oppoit' īfinitati formal'r. īfinitas aũt ē ꝓpa rõ formal' deitatis ğ. 6o. illa rõ sꝫ qua deus anob cognoscit' uł ē aliqd t nichl' si nichl' ğ deus cognoscit' sub rõe nulla si aliqd uł rõis uł rei. si rõis ğ deus cognoscit' subente rõis et nõ sꝫ entita te ꝓpa qd fl'm ē qa uidebim' eũ sicuti ē. si real' aut creata aut icreata. si crea ta ꝫ stare nõ posset qa tũc cognoscere tur subrõe creata. si icreata cũ omnis rõ real' icreata sit infinita. ğ cognosce re subrõe īfinita et ex istis rõib' seq' ulterius q deus ñ pôt esse sꝫm itheolo gia sꝫ rõe finita. ut assũmi t'. sequitur ēt q obiectũ adequatũ itl'ctus nr̄i ñ pôt dici total'r totũ ēs ñ p ut diuiditur ɔ tra totalitatē. ꝓ solutõnem istarũ rõnũ z aliqualē declaratõem istius po sitõis ē adũtẽd q aliqd pôt repugna ri alicui formal'r et subiectiue qd sibi ñ repugnat termiatiue et obiectiue. Nā si cut patuit ī cõclusiõib' sup ꝓm huius qõe septima et articulo ꝓ īrespõsiõe ad ꝓmam rõem z conotabili facto in Reo ne ad ꝓam rõem esse rõis ɔpetit enti reali terminatiue et obiectiue cũ tñ re

pugnet ꝯ formal'r et ſbiue. hꝫ naqꝫ ēs
reale eſſe cognitū. eſſe aprehēſum. eſſe
aūt cognitū. z eſſe aprehēſum ſꝫ eſſe rō
nis. huiuſmōi aūt eſſe rōis ſic ꝯpetit
ēti reali terminatiue z obiectiue qd ꝯ re
pugnat formal'r et ſbiue. Ad ꝓpoſi
tū applicādo dicoqꝫ alicui rei pōt repu
gnare eſſe finitū et limitatū formal'r
et ſbiue cui n̄ repugnat terminatiue z ob
iectiue. Et pōt ex dc̄is formari una tal'
rō. n̄ mag' repugnat ēti īfinito habere
eſſe finitū. ꝙ enti reali habere eſſe rōis
ꝫ pꝫ qa magis diſtat ēs reale et ēs rō
nis ꝙ ēs finitū et īfinitū cū ipauciori
bꝫ ꝯueniant. ſꝫ ēti reali ꝙuis ꝯrepugnet
formal'r et ſbiue eſſe rōis. n̄ tn̄ obiecti
ue et terminatiue ꝰ n̄ ēti ſim'r īfinito re
pugnat ens finitū obiectiue et terminati
ue ꝙuis repugnet ſibi formal'r z ſbiue

Eſt tn̄ diligēter ulterius notād̄ qꝫ
iſta rō finita que ſe tenet ex pte obiec
ti īfiniti terminatiue et obiectiue n̄ ꝯſur
git ex aliqua limitatōe z finitatōe ſe
tenēte ex pte rei ꝯcepte. ſꝫ ſolū ex fini
tatōe et limitatōe itl'ctus ꝯcipiētis. nū
ꝙuis deus q̄ꝫ ē de ſe totus z total'r of
ferat ſe cuil' beato. Null' tn̄ beatoꝝ
pōt ipſum totū et total'r cape qa itl'c
tus creatus. cū ſit finitus et limitatꝰ
nō ē aptus natus cognoſcere dm̄. q ē
qd oī pelagus ſbe īfinitū īfinite. ſꝫ tā
tū finite alias ipſuꝫ poſſemus ꝯprehē
dere qꝫ n̄ē uerꝫ al'r ꝰ cognoſcit' deitas
a deo et aliter a nob. Nā ab ipſo cognoſ
cit' omnibꝫ modis qbus cognoſcibil' ē
Nā cū itl'ctus diuinus ſit īfinitus pōt
ſe ipſum ꝯprehēdere et ꝓnś īfinite co
gnoſcere nos aūt n̄ ſic. Nā ꝙ uis cog'ſ
cam' deitatē īfinitā n̄ tn̄ īfinite. ſꝫ fini
te. ſꝫ poſſum' ad h̄ habere exemplū ſa
tis claꝝ. uidem' ēqꝫ ſol ꝙ'r ē de ſe eiuſ
dē rōis offert ſe uiſui aqle. homis et
noctue n̄tn̄ abeis equal'r uiꝫ qa potētie
uiſiue n̄ ſꝫ equal'r diſpoſite ſic ꝗ ſuo mō
beati n̄ poſſunt uidere deū omnibꝫ mo
dis qbꝫ cognoſcibil' ē. ſꝫ ſm diſpōem z
capacitatē itl'cus nr̄i ul' beatoꝝ et bēi ad 2m
uidēt ipſum ſm mag' et mi' ſm qꝫ ha
bēt mag' et mi' de lumie glorie. Eſt ī
ſup 3° diligēter notād̄ qꝫ huiuſmōi
rō finita ſe tenet ex pte obiecti īfiniti
fundamētal'r z initiatiue. et ex pte itl'c
tus nr̄i formal'r z ꝯpletiue ſicut ꝗ ē de ad 3m
eſſe rōis ſicut dictū ē ſe tenet ex pte
rei fundamētal'r z initiatiue qa ēs rea
le ē fundamētū et initiū quare habet
eſſe cognitū et apprehēſum. ex pte tn̄
itl'ctus ꝯtinet' formal'r et ꝯpletiue qꝛ
ēs reale nō habet eſſe cognitū et appre
hēſum niſi iordine ad itl'ctū ſi ꝰ bene
ꝯſiderit' predicta. tertia nob īnoteſcūt
Primū ē qꝫ eſſe finitū ꝙuis repugnet
ēti ſimpl'r īfinito formal'r et ſbiue nō
tn̄ ſibi repugnat terminatiue et obiecti
ue. ſm ē qꝫ huius rō finiti n̄ ꝯſurgit
ex aliqua finitatōe z limitatōe ſe tenē
te ex pte rei cōcepte. ſꝫ ſolū ex limitatō
ne itl'ctus ꝯcipiētis. tertiū ē qꝫ iſta rō ad 4m
finita ſe tenet ex pte obiecti īfiniti fū
damētal'r z iniatiue ex pte uero itl'c
tus nr̄i formal'r z ꝯpletiue. Rō ad
dubia predicta z ad rōes ꝯtrarias

Hus ꝰ ſuppoſitis facile ē reſpōde ad 1m
re ad rōes predc̄as. Ad pꝫ cū dr̄ qꝫ rō
formalis.

formal' obiecti 𝔙. dico q̄ ue𝔯ꝫ ē fundamētal'r et initiatie. ñ aūt formal'r ꝛ ꝯpletie ut pꝫ ex dictis. nec sic ē ī ꝓposito q̄ a rō finita pōt precedere ī deo actum itl'ctus fundamētal'r et initiatie q̄uis ñ formal'r et ꝯpletie. Et cū dī q̄ ratō formal' obiecti debet se tenere ex pte obiecti et nō potētie dico q̄ uerū ē terminatie obiectiue fundamētal'r ꝛ īitiatiue ñ tñ formal'r et sbiue ñ totalr et ꝯpletie ut dēm ē iō rō ñ ꝯuicit. Ad ꝫ eod mō cū dī q̄ ista rō nichl' ē aliud a deitate 𝔙. dicē q̄ ñ ē alia formal'r et sbiue ut pꝫ ex dictis. pōt tñ esse alia ēmiatie et obiectie q̄ a ut sic ē finita. ñ tñ ꝑꝑ h̄ seq̄t q̄ faciat ꝯpositōem in deo q̄ꝫ qō ñ ē ī ipso form il'r ñ facit ꝯpōeꝫ ī eo. Ad tertiū cū dī q̄ sequeret q̄ illa rō ñ satiaret beatos dicē q̄ uerū esset si eēt finita formal'r et sbiue. q̄ a esse tale ē creatū. et nullū tale pōt satiare beatos. Et cū esse tale sit referibile ī aliud tā q̄ ī ifinē qō repugnat obiecto beatifico. poterit ista rō obiectie ꝛ terminatie esse finita. et tñ satiabit beatos q̄ a h̄ finitas formal'r ꝛ ꝯpletie se tenꝫ ex pte itl'ctus nr̄i. et ñ ex pte obiecti beatificātis. et cū dī q̄ ultra q̄lꝫ finitū pōt uolūtas pl'ꝰ appetere dicē q̄ uerū ē. si sic eēt finitū q̄ ñ repleret capacitatē ipsius qō ī ꝓposito dici ñ pōt.

Ad quartū ꝯcessa. a. dico ad. b. q̄ quecunq̄ rō finita formal'r ꝛ sbiue repugnat ipsi deo. et iō bñ uolo q̄ sbtali rōne ñ possit obiectare itl'ctū alicuius. rō aūt finita determiatie ꝛ obiectie nō repugnat deo ut dēm ē. et isto mō poterit esse obiectū nr̄e potētie intellectiue. Ad q̄ntū eod mō ē dicēdū q̄ rō finita termiatie ꝛ obiectie ñ repugnat dicte ifinitati formal'r imo stat cū ipsa ut dēm ē. et iō deus sbtali rōe poterit obiectare itl'ctū nr̄m. rō aut finita formal'r et sbiue oppoit' diuine ifinitati et iō sbtali rōe ñ pōt cadere sb obiecto adequato nr̄i itl'ctus. Ad sextū dicē q̄ illa rō ñ ē nichl' imo aliquid ꝛ cū dī ulterius q̄ ul' erit real' ul' rōis dico q̄ ista rō finita ē real' fundamētal'r ꝛ initiatie. ē tñ rōis formal'r ꝛ ꝯpletie ut pꝫ ex dictis et h̄ sufficit ad h̄ q̄ deus possit cognosci sbtali rōe finita. Nam ostēsum ē quo mō se habeat tal' rō ex pte obiecti ꝛ quo mō ex pte po'e. et cū dī ulterius q̄ ul' erit creata ul' icreata dicē q̄ ista rō fundamētal'r sumpta ē icreata q̄ a ē ipsamꝫ dia eēn̄ᵃ. pꝫ q̄ q̄d dicē ad dubitatōes ꝑdictas. ꝛ h̄ de ꝯ articulo. Tertius articul'. Utꝛ ꝑmum cognitū abitl'ctu nr̄o sit aliqd uniūsale sic querit qō ꝑncipal'. Opio henrici in summa q̄ōe quarta articulo .xx4. Ad qd īdirecte respōdēt aliqui doctores dicētes q̄ ñ. Dicūt ē q̄ ꝑmū cognitū ab intl'ctu ē deus ipse. certum ē autē q̄ deus ñ ē aliqd uniuersale. ꝛ ut melius appeat intētō ipsoꝝ distingūt decognitōe dicētes q̄ duplex ē cognitō una ñal'. ꝛ alra rōal' appellāt autē isti cognitōem ñalē illā que habꝫ ꝑ fm ñalē ꝓcessum nr̄e cognitōis. cuꝰ ñalis ꝓcessus ē ꝓcedere abindeterminato ad determinatū. nā talē ꝓcessum inuenimꝰ ñ solum in intellectu. ꝫ ꝛ in sēsu cog

.l.i.

tõem aũt rõalẽ appellãt illã q̃ itl'ct9
habet pui̇ deductõis deducẽdo unum
exalio ut puta deducẽdo bonũ ul'e sb si
stẽs pabstractõem ab h̃ bono ul' abillo

Cũ g̃ querit̃ qd sit pmũ cognitum
abitl'ctu nõ. dicũt q̃ si loquam̃ deco
gnitõe ñali que habet̃ pnaturalẽ pces
sum. deus ẽ anob p̃ cognitũ si aũt loq̃
m̃ decognitõe que habet̃ p pcessum rõa
lẽ pui̇ deductõis abstrahẽdo ab h̃ ul'
abillo pticulari. tũc nẽ esse dicẽd' s̃m
itẽtõem ipsoꝝ .s. q̃ deus ẽ ultimũ co
gnitũ abitl'ctu nõ. pma ɔclusio põt p
bari exdc̃is eoꝝ sic. q̃to aliqd habet ɔ
ceptũ magisidetermiatũ. tãto nob pri
us accurzit. z p ɔñs pus anob cognos
cit̃. s̃ deus habet ɔceptũ magis i deter
miatũ q̃ qdcũqꝫ ẽs creatũ. g̃ pus nob
occurrit z pus a nob cognoscit̃ q̃ qd
cũqꝫ ẽs creatũ et p ɔñs ẽ pus nob co
gnitũ. a. pzex dc̃is. nã si natural' pces
sus cognitõis nostre ẽ ab idetermiato
adetermiatũ. oz q̃ illud qd maxime
ẽ indetermiatum pus a nob cognoscat̃
.b. pbat faciẽdo unã distictõem de ide
termiatõe. Est ẽ nt dicũt duplex in
determiatõ unã negatiã et alia puatia
Indetermiatõ negatiã ẽ illa s̃m q̃ ali
qd sic ẽ idetermiatũ q̃ nullã patit̃ de
nomiatõem. Priuatiã uõ ẽ illa s̃m
quẽ aliqd sic ẽ idetermiatũ q̃ tñ ẽ de
terminabile. et p ɔñs expectat deter'a
tõem . Cõstat aũt q̃ pma idetermiatõ
ẽ. a. q̃ s̃a. s̃ ɔceptus ille quo anob deq
cognoscit̃ ẽ idetermiatus s̃m pmã ide
termiatõem qã res ɔcepta. s. deus cũm̃
sit actus pur' ñ expectat aliq̃ determi
natõem. z p ɔñs ñ suus ɔceptus tñ ide
termiatõ ɔceptus sequat̃ idetermiatõ
nẽ rei ɔcepte et ñ eɔuso. qd' aũt alid'
ẽs citra deũ eo ipso q̃ ñ ẽ actus purus
habet ɔceptũ sic idetermiatũ q̃ tñ pos
set determiari et expectat determiatõ
nẽ. Reliqt̃ g̃ q̃ ɔceptus dedeo sit mag'
idetermiatus q̃ ɔceptus alicuius alte
rius ẽtis. Et p ɔñs pus nob occurrẽs

Et si querat̃ ab istis q sit iste ɔcep
tus q ita ẽ idetermiatus negatiue.
dicũtq̃ ẽ ɔceptus ẽtis et pmaꝝ suaꝝ
passionũ .s. unius ueri z boni. Nã pme
dc̃e itẽtõeƨ occurrũt nob pus p ɔcep
tum idetermiatũ negatiue s̃m quem
modum ɔpetit soli deo ɔsequẽter no
b occurrũt p ɔceptũ indeterminatũ pri
uatiẽ s̃m quẽ modũ ɔpetit creaturis

Addũt tñ ulterius q̃ pp magnam si
militudiem que ẽ inter idetermiatio
nẽ negatiuã et priuatiuã ñ ppedim' e
uidẽter. ul' i ɔceptu ẽtis et suaꝝ passi
onũ adprehẽdam' esse creatũ ul' icrea
tũ. Secũda ɔclusio s̃m pcessum eoꝝ
declarat̃ sic. Nã s̃m pcessum rõalem
cognoscim' dm̃ pabstractõem ab h̃ pti
culari bona et abillo p quã abstractõ
nẽ deducit̃ intl'ctus ad cognoscẽdum
bonum ul'e sbsistẽs. Et eodẽ mõ pab
stractõem ab h̃ pticulari uero et ab il
lo deducit̃ adum̃ uniuersale sbsistẽs. il
lud g̃ qd ẽ termin' aquo i ista abstrac
tõe siue deductõe ẽ pmũ cognitum in
eodẽ. Illud uõ qd ẽ termin' adquẽ ẽ ul
timũ cognitũ. Cum g̃ deus ĩtali pces
su sit terminus adquẽ relinqt̃ q̃ sit i
ultimũ cognitũ. ipsa uõ particularis

bona ul' ꝑticularia uera cũ sint ibi terminus a quo erũt ꝓcognita in tali ꝓcessu. ħ aũt uidet̃ intẽtõ dicte opinionis

Hec autẽ opinio uĩ dubia inse et in suis fundemẽtis. Et iõ ostẽdo tripl'r ꝙ deus ñ põt esse primũ cognitũ ab intlctu nño cognitõe naturali ut dicunt Primo illud quod ñ põt esse ꝑ se fantasiatũ nec ꝑaccidẽs nõ põt esse primũ cognitum ab intellectu nostro cognitõne naturali .deus ẽ huiusmõi ģ.a.pꝫ ꝑaristotilẽ itertio huius.oꝫ itligẽtem fantasmata speculari.et ꝑ9ñs ꝑmũ cognitũ ẽ fantasiatũ ul' ꝑse ul' saltẽ ꝑaccidẽs.certũ ẽ ꝙ aꝝ les.loꝗ̃ decognitõne naturali.b. pꝫ qa omne ꝑ se fantasiatũ ẽ corpus ul' ꝑie ꝗ̃tũ. Deus autẽ nõ ẽ ꝑse corpus nec ꝗ̃tus quaꝓꝑ nec ꝑ ꝑse põt esse fantasiatus nec ẽ ꝑaccidẽs q² omne fantasiatũ ꝑaccñs.ul' ẽ ꝗ̃tuꝫ ꝑaccñs ul' saltẽ 9iunctũ ꝗ̃to quoꝝ utꝛ ꝙꝫ de deo ẽ ipossibile. 2º primũ cog̃tũ ab itictu no ſtro debet esse facillime cognitõis deus aũt ẽ difficillime cognitõis. Nã ita se habet itl'ctus noster ad ea sicut ẽ ꝭo methaphisice. 3º si deus eẽt ꝑmũ cognitũ ab itelctu nño cõgitatõe ñali.sequeret̃ ꝙ cognitõ dei esset maioris certitudis ꝗ̃ cognitõ cuiuscũꝗꝫ alterius ẽtis.9ñs ẽ fl'm ģ falsitas 9ñis pꝫ.qa de alüs ẽtib; adeo habemꝰ naturalẽ cognitõem scietificã et ẽ ꝗ̃ꝫ adeoꝝ q̃ditates quam ñ habemꝰ de deo.9ña ꝓbat̃ i9plexis.ea que ꝓ occurrũt itl'ctui sc̃.a.certitudis ꝗ̃ quecũꝗꝫ alia sicut pꝫ de ꝑ̃ncipiis ģ similit'r erit de i9plexis. Cõtra fundamẽta predicte 9clusiõis henrici Ulterius uĩ dubia ista opio ĩ suis fundamẽtis Nã ponit ꝙ ꝗ̃to aliqd ẽ mag̃ iteterminatũ tãto prius occurrit itl'ctui ꝙ nõ ẽ ueꝝ eo mõ quo ipse loquit̃ de iterminato. Nã uidemꝰ ꝙ m̃a ẽ mag̃ ĩdeterminata quã forma.ꝛ tamen nõ ꝓꝰ occurrit itl'ctui ꝗ̃ foꝛa.imo ñ cognoscit̃ nisi ꝑformã.si autẽ ꝓpõ debet habere aliquã ũitatẽ.oꝫ nec̃cio distiguere de ĩdetermiatõ. Cuius gr̃a ẽ aduertẽdũ ꝙ triplex ẽ idetermiatõ ut adpresens spectat una que ꝓueit ex illimitatõe.ꝛ ista ꝓprie 9petit cõceptu ẽtis ut dĩ de deo Alia ẽ ĩdetermiatõ que ꝓueit ex priuatõe et ista ꝓꝑe 9ceptui generis conpetit. Nã 9ceptus generis abstrait ꝗ̃dũ potẽtialitatis spẽꝝ a gradibus actualitatis.eaꝝ dẽ que ꝑ d̃ĩas iportãt̃.idcirco remaũt ĩpotẽtia abiciẽte actũ.sic ut expectat d̃ĩas qb; determiat̃. Tertia ĩdetermiatõ ẽ que ꝓueit ex simplicitate ꝛ impꝑmixtõe.et ista ꝓprie cõpetit 9ceptui entis ꝭm ꝙ dĩ de creatura nã tal' cõceptus ñ põt dici ĩdeterminatus ꝑꝑ illimitatõem rei cõcepte q² ħ nõ cõpetit creature nec ẽ põt dici ĩdeterminatus ꝑꝑ expectõnem alicuius acc̃identis ḋterminãtis ipsũ.q² tal' conceptus ñ habet aliqd extra se adqd̃ sit ĩ poª.ul' qd̃ se habeat ꝑaditõem adipsum ꝑ qd̃ possit determinari relinqt̃ ģ ꝙ sit indetermiatus ꝑ impluri ficatõnẽ et inpꝑmixtõem omniũ eoꝝ que ꝑtinẽt ad eẽn̄aꝫ rei.siue illa sint potẽtialia siue actualia ita ut nullꝰ sit actus cõceptalitatis in re qui sñ cõceptu entis

implicite ñ cõprehẽdat. Pro adrõea
prime cõclusioni henrici. Cum g°
dr̄ quãto aliquid habet cõceptũ mag
ĩdeterminatũ tãto nob prius occurrit
ue2 ẽ loquendo deideterminatõe que
ꝓuenit ex expectatõe ul' que ꝓueit ex
implificatõe ⁊ ꝑmixtõe. ñ aũt deindet
minatõe que ꝓuenit ex illimitatõe ut
assummũt qd̓ pȝ q² cõceptus indeter
minatus q ꝓuenit ex illimitatõe sic ẽ
indeterminatus ꝙ tñ ñ ẽ cõfusus. qꝫ aũt
alio2 ẽ indeterminatus ⁊ cõfusus. ꝙ°
autẽ aliquid habet conceptum magis
cõfusum tãto magis prius nob occur
rit q² cõfusa sũt nob prius notaꝑ phi
corum. peccat igit̃ ista rõ ꝑ equiuoca
tõem. Opio ꝓpa. Et io q̄tũ ad i
stũ articulũ u2 michi aliter esse dicend̓
Cuius grã ẽ notãd̓ ꝙ ul'e põt capi du
plr̃. ut pȝ ex dictis ĩ qõe sup ꝓlogo. s.
formalr̃ et fundamẽtalr̃. si g° querat̃
de ul'i sumpto formalr̃. s. q tũ ad suũ
esse formale qd̓ habet ĩ se ipso sic dico
sim² ꝙ ul'e isto mõ ñ ẽ ꝑmũ cognitu3
ab itl'ctu nr̄o qd̓ ꝓbo dupl'r ꝑ sic. qd̓ ẽ
posterius actu itl'ctus ñ põt esse ꝑ co
gnitũ ab itl'ctu. ul'e q̄tũ ad suũ esse for
male ẽ huiusmõi g°. a. pȝ ex termis. b
pȝ qa ut supius ꝓbatũ fuit in tertia
qõe sup ꝓlogo. ul'e formalr̃ sumptũ
ẽ primũ ẽs rõnis. ẽs rões ẽ posťius ac
tu itl'ctus sicut effectus. Secũdo il
lud ñ ẽ ꝑmũ cognitum ab itl'ctu nr̄o
cuius cognitõ pressuppoĩt cognitõem
alio2 nec̄c̄io ul'e sumptũ formalr̃ est
huiusmõi g°. a. pȝ. b. pȝ q̄ ꝭm itẽtõem
comẽtatoris et phi. ul'e habet esse ab

stractũ a singularib9. h aũt abstractio
cũ ñ sit real' habet esse ꝑ solũ itl'ctũ si
ne fieri et hic ẽ ꝙ sol9 itl'ctus dr̄ face
re uiuersalitatẽ ĩ reb9. omnis autẽ ab
stractõ ꝑ itl'ctũ alicuius ab aliquo pre
suppoĩt cognitõem illo2 nec̄c̄io a qb9
fit abstractõ et ꝑ ꝯñs cognitõ ul'is pre
suppoĩt cognitõem aliquã nec̄c̄io illo
2 a quib9 abstrahit̃. et ꝯfirmat̃ nullũ
fabricatũ ab itl'ctu ẽ primũ cognitum
ab eo ul'e sumptũ formalr̃ ẽ huiusmõi
g°. Si aũt querat̃ de ul'i sumpto funda
mẽtalr̃ sic. pono duas ꝯclusiões. Pri
ma ẽ ꝙ ul'e sumptũ fundamẽtalr̃ siue
ipsum ꝑticulare ut ẽ fundamẽtũ uniũ
salitatis ꝑus cog°scit̃ ab itl'ctu ꝯceptu
ĩ determĩato ⁊ ꝯfuso q̄ ꝯceptu deter
mĩato et distĩcto ĩ maginor ẽ ꝙ ꝑticu
lare põt mouere itl'ctũ ad diuersos cõ
ceptus sicut hõ ꝑticularis. s. petrus po
test mouere itl'ctũ ad ꝯceptũ hominis
qa uere ⁊ realr̃ ẽ hõ. et fũdamẽtu3 hu
ius uniũsalitatis q̄ põt mouere itl'ctũ
pari rõe ad ꝯceptũ aĩalitatis corpeita
tis et sic de singulis usq3 ad ꝯceptũ en
tis qa uere ẽ aĩal corpus et ẽs ⁊ q̄uis u
ña res ꝑticularis moueat itl'ctũ ad om
nes istos ꝯceptus. ꝑus tñ mouet ad ꝯ
ceptum mag indeterminatũ et ꝯfusum
ut puta ad ꝯceptũ ẽtis et sic deducẽdo
usq3 ad ꝯceptũ ꝓprium et distĩctũ. pri
mum g° cognitũ ab itl'ctu nr̄o ẽ ul'e fũ
damẽtalr̃ sumptũ siue ipsum ꝑticula
re ut ẽ fũdamẽtũ ipsis uniũsalitatis. et
tñ prius cognoscit̃ ab itl'ctu ꝯceptu in
determĩato ⁊ ꝯfuso q̄ ꝯceptu ꝓprio ⁊
distĩcto. rõ g° ista ẽtis que mouet itl'c

tũ adprimũ ɔceptũ erit unũa et singu
laris ieēndo e tñ comunis imo comu
nissima isimilitudiem habēdo ꝛ ꝑipsã
ꝙ is ēs creatũ assimilatˀ cuils ēti. Intel
ligēdo dictas ꝓpões mõ predicto ꝓbo
quilibet eaꝝ duplr̃. Primã ꝓbo sic
illõ qȯ ꝑ mouet itellectũ ad itelligēdȯ ẽ
ꝑmũ cognitũ abitellectu ꝭ uƚe fundamẽ
talˀr sumptũ siue pticulare ut ẽ funda
mẽtũ uniũsalitatis ẽ huius. g̊. a. pʒ qȯ ꝑ
mouet itellectũ ꝑmõ termiat eius actuꝫ
ꝛ p ɔñs ẽ primo cognitũ. b. pʒ qa qȯ
primo mouet debet precedere omnem
actũ itellectus. ꝭ nihil preueit omnẽ actũ
itellectus nisi pticulare uƚ uƚe sumptum
fundamẽtalˀr ut pʒ ex dictis g̊. Secũ
do illud qȯ ꝑmo presentatˀ i fãtasma
te ẽ ꝑˀs cognitũ abintellectu nr̃o cognitõ
ne ñali de qua loqꝫ hic. uƚe fundamẽta
lˀr sumptũ siue ipsum pticulare ut est
fundamẽtũ uniuersalitatis ẽ huius g̊. a
pʒ. qa ut dictũ ẽ necesse ẽ itelligẽtẽ ꝫ
qȯ ueritatẽ habet spetialˀr de ꝑma itelle
tõe cũ omnis nostra cognitõ icipiat a
sẽsu. Et p ɔñs qȯ primo presentatˀ ifã
tasmate erit primũ cognitũ. b. pʒ p ꝓ
bõem. b. prime rõis qˀ qȯ ꝑ presenta
tˀ ifantasmate debet precedere omnem
actũ itellectus. certũ ẽ ꝙ primo occurrit
sẽnui ꝑmo presentatˀ ifantasmate ꝭ om
ne tale ẽ pticulare. Et ɔfirmatˀ p ħ ꝙ
uƚe formalˀr sumptũ ñ ẽ primo cogni
tũ ut ꝓbatũ ẽ. Tertiã ɔclusiõem ꝓbo
duplr̃ ꝑma sic. sicut se habet m̃a adfor
mas sẽsibiles sic itellectus noster adformas
itelligibiles ꝭm comẽtatorẽ. ꝭ m̃a ꝑus
recipit formas uniuersales et nisi per
fectas deide formas ꝑfectas. nec ꝑꝑ ħ
ẽ itelligẽdȯ ꝙ primũ cognitũ ẽ uƚe for
maliter sumptũ qꝛ sicut m̃a ñ recipit
ꝑ nisi formã pticularẽ ꝑquã habet esse
ħ aliqd i ñã que tñ ẽ comuior sequẽti
bꝫ isimilitudiem habẽdo ħ ñ i eẽndo
ut pʒ itueti. sic itellectus suo mõ primo
mouebitˀ a rõne entis que una erit a
singularibus i eẽndo comunis tñ im
mo comunissimã isimilitudinẽ haben
do ut dictũ ẽ. Et ɔfirmatˀ ista ɔclusio
paꝝ lẽ. ꝑ phisicoꝝ dicẽtẽ ꝙ ɔfusa sũt no
ħ prius nota qȯ debet itelligi eodȯ mõ
quo dictũ ẽ. Secundo si uƚe funda
mẽtalˀr sumptũ ñ cognosceretˀ prius ab
intellectu ɔceptu indetermiato et ɔfu
so ꝙ ɔceptu determinato ꝛ ꝓprio. se
queretˀ ꝙ ꝑmi ɔceptus eẽnt pfectiores
ꝙ posteriores ɔñs ẽ falsũ g̊ falsitas ɔ
sequẽtis patet. Nã nostra cognitõ ñã
liter ꝓcedit deinpfecto adpfectũ ꝛ nõ
econuerso. ɔsequẽtia nota ẽ de se et sic pa
tet tertius articulꝰ. Adrõnes ꝑncipales
Ad primã cũ dr̃ i. b. ꝙ spẽs spetialissi
ma ẽ priꝰ cognitũ patet p priꝰ articu
lum ꝙ ñ ẽ ueꝝ. Ad ꝓbõem cũ dr̃ ꝙ spe
cies primo et inmediate abstrahitˀ ab
ipsis singularibꝫ. dico ꝙ rõne nr̃i mõi
cognoscẽdi q ẽ ꝓcedere deipfecto adper
fectũ qȯ ẽ communius abstraitˀ prius a
singularibus. Et iõ rõ ñ ɔcludit. Ad
ꝭm ꝙ obiectũ adequatũ itellectus nr̃i ẽ
ẽs eo mõ quo dictũ ẽ. Et iõ bñ nolo ꝙ
primũ cognitũ ab intellectu nostro co
gnoscas plꝰ ꝭ rõe ẽẽtis. Et ħ sufficit
adsaluandũ ꝑmitatẽ obiecti adequati.

Secũdo querit͛ utꝝ itl͛ctus agẽs sit total͛ cã effectiua actus itelli gẽdi ⁊ uꝫ ꝙ ꝙ ñ. itl͛ctus ñ ẽ aliqd aie ğ ñ ẽ total͛ cã effectiua actus itl͛igẽdi. cõ sequẽtia uꝫ nota ꝓ ptãto. qa itelligere ẽ actõ imaẽs et ꝑ ꝯñs nichl͛ distictũ loco et sbo abitl͛ctu possibili ul͛ aia iqᵃ repit͛ põt esse total͛ causa effectiua. imo ñ ꝑtial͛ actus itl͛igẽdi añs ꝓbat͛ q2 ꝓ ma cã ñ ẽ aliqd aie nr̃e ƺ itl͛ctus agẽs ñ ẽ aliud ꝙ ꝓma causa. nã ſm phm iꝫ tertio itl͛ctus agẽs ẽ omnia facere. ni chl͛ aũt aliud a prima ẽ omnia facere. Pᵒ itl͛ctus agẽs ñ ẽ poᵃ real͛r distıcta abitl͛ctu possibili ğ ñ ẽ total͛ cã ñ ꝑtia l͛ effectiua actus itelligẽdi. ꝯña ꝑꝫ qa itl͛ctus possibil͛ ñ põt esse total͛ cã ñ par tial͛ effectiua actus itelligẽdi. alias unũ et idẽ ſm idẽ rᵒ eiusdẽ eẽt iactu ⁊ ipotẽtia qđ ẽ ipossibile et ꝑ ꝯñs nec idistitũ abipso real͛r poterit esse total͛ cau sa ẽtis añs ꝓbat͛ qa si itl͛ctus agẽs eẽt poᵃ real͛r disticta abitl͛ctu possibili seq ret͛ ꝙ post sepatõem aie a corꝑe esset frustra ꝯñs ẽ iꝯueniẽs et fl͛m qa deus et nã nichl͛ faciũt frustra ğ ꝯña stati ꝑꝫ qa post sepatõeꝫ ñ habet abstrahe re afantasmate ğ. Adoppositũ sic sicut se habet itl͛ctus possibil͛ adpati ita itl͛ctus agẽs adagere hoc patet. quia sicut intellectus possibilis dictus est possibil͛ ideo ꝙ potest recipere passiue ita itl͛ctus agẽs dictus ẽ agẽs q2 põt cau sare actie ƺ intl͛ctus possibil͛ ẽ total͛ cã passiua siue receptiua actus itelligẽdi ğ itl͛ctus agẽs erit total͛ cã effectiua actus itelligẽdi. Pro isto qõe tria

sũt uidẽda. ꝓmũ utꝝ itl͛ctus sit aliqd aie sicut querit primũ argumẽtũ utꝝ itl͛ctus agẽs sit potẽtia aliqua aie no stre distincta ab intl͛ctu possibili sicut querit ſm argumentũ. tertiũ qđ que rit qõ ꝓncipalis. Prim͛ articul͛ qõ nis. Utꝝ intl͛ctus agẽs sit aliqđ aie

Opĩo aliquoꝝ doctoꝝ. s. cuiusdã bernardi ⁊ sequaciũ. Respõdẽt aliq doctores dicẽtes ꝙ intl͛ctus agẽs ñẽ aliqua poᵃ aie nostre ƺ ẽ ipsa met scia dei que dat uirtutẽ rebꝫ ipsis mouẽdi intellectũ possibilẽ uel res tãꝙ instru mẽtũ scie mouẽt ipsum intl͛ctũ ad ac tũ intelligẽdi Probãt isti doctores ꝑ qnqꝫ rõesꝙ itellectus agẽs ñ sit ali quid aie primo sic. Nulla poᵃ existẽs inanima nr̃a ẽ nobilior intl͛ctupossibi li nisi forte uolũtas. ƺ intl͛ctus agẽs ẽ nobilior intl͛ctu possibili et ñ ẽ uolũ tas ğ. a. ꝓbat͛. Nã poᵃ intelligẽs for maliter ẽ nobilioꝛ poᵃ nõ intelligẽte formaliter. ƺ intellectus possibilis est poᵃ intelligẽs formaliter ñ aũt aᵃ po tẽtia existẽs inanima nostra ẽ intelli gẽs formaliter ğ ista erit nobilior õi aᵃ dimissa uolũtate que lꝫ ñ sit forma liter intelligẽs. ẽ tñ formaliter uolẽs. b. ꝑꝫ qa agens est nobilius patiẽte. ƺ intellectus agens agit possibilis ũ pati t͛. Nec ualet si dicat͛ ꝙ lꝫ intellectus a gens nõ sit intl͛igens formaliter est tñ intl͛igẽs uirtualiter et iõ adhuc erit nobilior. Nã inhis que dicũt ꝑfectõeꝫ simpʳ nobilius est esse tale formaliter ꝙ uirtualiter. iõ deus formaliter e͛ sa piens et intl͛igens ⁊ sic de ꝯsimilibꝫ. ñ

ualet si dicat᷑ ꝙ agens ñ ē nobilior passo
n .i. ignis agit ihominē et tñ ñ ē nobili
or hoie imo totũ oppositũ ħ ꝗdē non
ualet. Ad .i. semꝑ rō agēdi iomnib; ē no
bilior patiēte uł rōe patiēdi. 2º adpri
cipale arguit᷑ sic. agēs uł'e et equocũ de
bet esse magis distictũ loco et sbo asuo
effectu et passo ꝗ̃ agēs ꝑticulare. ħ p;
iomnib; iductiue. nã ꝯstat ꝙ sol q̄ē agēs
uł'e magis distiguit᷑ abhomine loco ꝛ
sbo. ꝗ̃ hō q ē agēs ꝑticulare et sic desi
milib;. ß itl'ectus agēs ē agēs uł'e et e
quiuocũ obiecta uero sunt agētia ꝑti
cularia et uniuoca. ḡ mag᷑ distiguit᷑ in
tl'ectus agēs locō et sbo abitl'ectōe ꝛ sbo
itl'ectōis. ꝗ̃ obiecta ß ꝯstat ꝙ obiecta ñ
sunt aliq .i. aie ḡ mł'to mi᷑ itl'ectus a
gēs. Tertio nullũ accñs iberēs alicui
pōt esse agēs ꝑncipale et equiuocũ licꝫ
possit esse rō agēdi. ß itl'ectus agēs est
agēs ꝑncipale et equiuocũ rᵒ itl'ectōis
alias ñ eēt agēs cũ ñ sit agēs ꝑticula
re ḡ ñ poterit esse accñs iberēs alicui ꝛ
ꝑꝯñs ñ erit aliquid aie q2 si eēt aliqd
eius eēt accidēs iberēs ei 4 nullum
agēs ꝑticulare pōt esse nobilius agen
te uł'i. ß si itl'ectus agēs eēt aliquid aie
agētia ꝑticularia erūt notoria ipso.
cũ tñ sit uł'e agens ḡ ñ pōt esse aliquid
aie nostre. a. p; iductiue iomnib; et etiã
rōe q2 agens ꝑticulare agit ut instru
mētũ agētis uniuersał'. Instrumētum
nũꝗ̃ nobilius ē eo cuius ē istrumentũ
.b. ꝓbat᷑ q2 si itl'ectus agens esset ali
quid aie esset accidens agētia aũt ꝑti
cularia sunt sbe. sba aũt ē nobilioꝛ om
ni accidēte ḡ. Quinto omne agens ꝑ

ticulare recipit ifluentiã abagēte uniu᷑
sali ut p; deo et creaturis et celo le ꝛ
deitil inferiorib; ß si tał' intl'ectus ina
nima nostra eēt agentia ꝑticularia ñ
recipent aliquã ifluentiã abeo ḡ non ē
ponend᷑ inaia. b. ē nota q a talia obiec
ta ñ dependent abeo nec iesse nec iꝯfua
ri quia esset qualitas quedã ꝯcludũt ḡ
isti doctores ꝙ intl'ectus agēs ē ipsa sci
entia dei et nichł' aliud cuius rō ē. q2
scia ñ pōt dependere abeo qđ ñ ē sci
ñ quia fit abstrahendo ñaũt sic abagē
te principali ꝑticulari uł' uł'i. Et iō ob
iectũ ñ pōt esse agens scie principale ß
solũ instrumētale alicuis scientie uł'is a
qua mediãte obiecto tãꝗ̃ instrumento
causat᷑ scientia nr̃a. ħ aũt ñ ē alia quã
scientia dei. Et iō nichł' aliud ꝗ̃ scientia
dei pōt esse intl'ectus agens. Et ꝯ̄fir
mat᷑ ꝑ comētatorem tertio huius dicen
tē ꝙ omnis scia que est inpotentia cau
sat᷑ ab 1ª scientia que est iactu. ħ aũt ñ
pōt esse nisi diña q2 scia que habet᷑ per
inuentōem anulla scia dependet ñ a sci
entia dei. Cōtra bernardũ. Iste ar
ticulꝰ est difficilis cũ rōe eius qđ que
rit᷑ tũ q2 habet rōes ualde efficaces tũ
ꝗ̃ ꝓpter auctoritatem reuerendi doctoris
q ħ ponit cōtingit tñ circa eũ dubita
re. Et iō grã disputatōis pono quãtũ
adħ tres ꝯclusiōes. Prima est ꝙ oꝫ
neccōdare itl'ectũ agentē. Sc̄da ꝙ scia dei ñ
pōt esse intl'ectus agens ꝓut deo fuerũt
locuti phi aꝛ. et comentator. tertia ē
ꝙ intl'ectus agens est aliqd aie. Pro
bō ꝑme ꝯclusiōis. Primã ꝯclōem ad
presens ꝓbo tripl'r ꝑ sic. intl'ectō accñis

corpal' ē pfectior accñte corpali.cū sit accñs spūale. Hꝫ suppoito arguit' sic. qa uł obiectū ppa uirtute cāt i itl'ctu in tl'ctōez sui l' ūtute alterius l' aliqd aliud cāt. pꝫ ñ pōt dari qꝛ sequeret' q aliqd posset agere uirtute ppria ultra suam spēm qd ē fl'm. qa tūc effectus posset excedere suam cām principalē ipsiōe qd ē absurdū. uł ꝙ cābit ūtute alterius. l' aliqd aliud cābit. qcqd dr' habet' ppositū. i. d' ē uocans itl'ctū agētē. Ro peto ab te a quolꝫ obiecto uel causē uirtute ppria itl'ctōem i itl'ctu uł ūtute alterius uł aliqd aliud cāt pmū ñ pōt dari. qa cū obiectū hñs fantasma sit qd dā corpale. Et itl'ctō recipiat' i itl'ctu possibili q ē me spūal' sequeret' q corp agēs i ipsum uirtute ppria qd ē 9ñs et 9tra beatū augꝰ. Reliqt' ꝙ fm. uł tertiū z habet' ppoitū. 3° necc̄iū ē in tl'ctū nr̄m intelligere stāte ordie ñe. alias illa po habet ad intelligere esset frustra aut ꝙ reducit' ad actū p se ipsum. aut p ipsum obiectū. aut p spēs 9creatas. aut p itl'ctū agētē. Hꝫ pꝫ p sufficiētē diuisiōem. nichł aliud uꝫ reqri ad itl'ctōem ñ pōt dici q reducat' ad actū p se ipsum cū sit ipo ad talē actū qꝛ tūc eēt iactu et ipo r° eiusdē qd ē ipossibile et i, pbatū supra i qōni b supra fm huius. Nec ulterius pōt reduci p ipsum obiectū qꝛ agētis z pacientis debet esse pportio. obiectū autē Hꝫ cū sit corpale ñ ē pportionatū itl'ctui. ñ ē reducit' p spēs cōcreatas qꝛ tales spēs ñ ponūt' i intl'ctu nr̄o imo itl'ctus i sui creatōe ē tāq tabula rasa

tertio huius. necessariū ē ꝙ reduci in tl'ctū de po ad actū p itl'ctū agētē et p 9ñs oꝫ dare itl'ctū agētē qualr' autē itl'ctus agēs reducat possibilē de po ad actū apparebit iferius. Et 9fir p phm et cōmētatorē dicētes q si ē dare unū qd ē omnia fieri oꝫ dare unū qd ē oia facere. Et hūc uocāt itl'ctū agētē adh ñ faciūt omnes rōes pbātes q sit dare sensum agētē uideas eas supius. Probō fe 9clusionis. Secūdā ppōem pbo ñ tpl'r. P sic itl'ctus agēs ñ ē maioris ābitus ꝙ itl'ctus possibil'. ꝙ ñ ē id q scia dei añs pꝫ p a z. i. Hꝫ tertio. q. dicit q sicut itl'ctus agēs ē omnia facere ita possibil' omnia fieri. et. pbat' pcomētatozē. qꝛ si intl'ctus agens excederet possibilē tūc huic potētie actiue ñ cōresponderet i ña sua po passiua. et si possibil' excederet agētē iā huic potentie passiue ñ cōrespōderet agēs i natura sua quoꝛ utꝝ ē iōñs deus et natura nichł faciūt frustra. Hꝫ pbat' 9ña. nam scia dei ē id q intellectus dei et ñ excedit eū ñ excedit' ab eo. Hꝫ intl'ctus diuinus i infinitū excedit intellectū nostrū possibilē et intellectū nr̄m agētem. eū ñ sit. a. ābitus ꝙ possibilis ut declaratū ē ꝙ scia dei in infinitū excedit tā intl'ctū possibilēꝙ itellectū agētē et p 9ñs intellectus agēs ñ erit sciētia dei tū qꝛ excedit' ab ea in infinitū. tū qꝛ ē maioris ābitus ꝙ intellectus possibilis. Ro intellectus agēs habet opatōē preuiā intellectōi. ꝙ preter scientiam dei oꝫ dare intellectū agentem. 9ña pꝫ p eos qꝛ scientia dei ñ opat' nisi rebus

mouētib⁹ itellctū añs pȝ ꝑ phm̄ q dicit qꝛ itellctū agēs abstrahit a coditionib⁹ mē sine afātasmatib⁹. Et iō plato q ponebat entia abstracta ñ ponebat itelctū agētē. Ista aūt opatō ē prenia itellctoi ergo. Tertō aūt scia dei dz itellctus agēs qꝛ dat rebus uirtutem et ñam mouēdi itellctū possibilē aut qꝛ dat ꝯ aliq̄ aliā. ñ aliā ꝑ eos ergo dat sibi hāc. h aūt ē oīo iguciens qꝛ pari rōe scia di eēt itellctus possibil' qꝛ dat ei ūtutē et naturā itelligēdi et recipiēdi spēs itelligibiles. Et ꝯfirmat' qꝛ ista obiecta pticularia ul' hñt a scia dei ifluētiā aliquā spālē ul' solū uniu̇salē ñ spetialem qꝛ nulli tatē assignant ergo solū uniuersalem. et tūc pari rōe diceret' q' dia scia dz poa calefactiua qꝛ dat igni poaꝫ calefaciēdi. ꝛ sic deomi poa actiua. h aūt ē inꝯueñs ergo. Probō tertie ꝯclusiōis.

Tertiā ꝯclusiōem ꝓbo ꝗ tripl'r. ꝓ sic qñcūqꝫ sꝫ due ꝑfectōes quaꝝ una ē nobilior altera. si nobilior ñ repugnat alicui ꝓꝓ suam ꝑfectōem nec mīꝰ nobil' pꝫ extermis. ꝭ itelligere aliqd foāl'r et itelligere aliqd uirtual'r sic se habēt ꝗ ꝑ eos ꝛ ñ repugnat aīe habere itellctū possibilē qui tñ itelligit foālit ꝓꝓ sui ꝑfectōem. ergo mīꝰ repugnabit ei habere itellctū agētē qui ē itelligēs uirtual'r ꝓꝓ sui ꝑfectōem. cū tñ ꝓꝓ h ñ ponat' ī aīa ut dicit ergo. Secūdo hō ex ꝓꝓiis pricipiis naturalib⁹ pōt iopatōē sibi ꝓꝓam. alias natura defecisset i ꝓꝓiis et naturalib⁹ necessariis ꝭ itelligere ē ꝓꝓria opatō homis ergo ex ꝓꝓriis pricipiis naturalib⁹ poterit hō itelligere h aūt ñ posset si itellctus agēs ñ eēt aliqd aīe. Nā siue itellctus agēs sit total' causa actus itelligēdi siue ñ necc̄io hꝫ opatōem aliq̄ prenia in itellctōi et ꝑ ꝯsequēs ipso amoto ab aīa hō ñ poterit ex ꝓꝓiis ꝑncipiis naturalib⁹ iopatōem sibi ꝓꝓam q' ē iꝯueñs. Tertio illud cuius opatōem ꝑcipim' i nob' dū uolum' sicq' eius opatō depēdet ex uolūtate nr̄a ñ ē aliqua sbā sepata a nob'. imo necc̄io ē aliqd i nob'. ꝭ opatōem itellctus agētis ꝑcipim' in nob' dū uolum'. sicq' eī opatō depēdet ex uolūtate nr̄a. ergo. a. pꝫ q a irōale uā q' habeam' uirtutē deducēdi aliq̄ sbam separatā dū uolum' cum qualis tal' sbā sit nobilior qūcqꝫ sbā inferiori. imo nec aliqd distinctū a nob' loco et sbo possim' h mō ad opatōem ꝯducere et iō necc̄io cuius opatio ē in nob' cū uolum' ꝯiūctū ē nob'. b. pꝫ qꝛ cū uolum' possum' intelligere et ꝑ ꝯñs itellctū agētem ad opatōem deducere cū eius opatō ut pl'ies dēm ē sit prenia itellctōi. Et ꝯfirmat' ista ꝯclusio ꝑ aꝝ. in lr̄a dicētē q' has duas dr̄as .s. intellctū possibilē et agētē oꝫ esse in anima nr̄a et ꝑ comētatorē qui ibidē h a ꝓꝓriat a ꝓposito. Ad ꝯfirmatōem clariorem haꝝ ꝯclusionū faciūt rōes ꝓbātes sꝫm agentem esse innobis. uide supius ultima qōe ꝯo articulo et nota eas bñ qꝛ ualde efficaciter ꝓbāt intentionem.

Rñso ergo ad rōnes alterius opinionis. ad primū cum dz nulla potētia ꝯ possēt ꝯcedi. a. q' nulla potentia sit nobilior in nob' intellctu possibili simpl'r nisi forte uoluntas. deq̄ua alias uidebitur

Ad pm rone

Et iō itl'ctus agēs ꝙuis sit aliqd aīe
ñ ē nobilior sim² itl'ctu possibili. Est
tñ nobilior ꝯm qd et h̄ ꝓbat ꝓbō ip
soꝝ qa ꝯm qd.i.sb rōe qua agēs ē no
bilior. ñ aūt oꝫ ꝙ omne agēs sit omni
passo nobilius simpl'r. Et pōt rō redu
ci ꝯtra eos ⁊ arguit' sic. itl'ctus itl'igēs
formal'r ē nobilior itl'ctu ñ itl'igente
formal'r p eos. s; itl'ctus possibil' ē itl'i
gēs formal'r itl'ctus agēs siue sit ali
qd aīe siue ñ ñ ē itl'igēs formal'r q2 ꝺ
rōe itl'ctus agētis ut agēs ē ñē itl'ige
re formal'r ḡ ul' oꝫ ꝙ ꝯcedāt ꝙ itl'ctus
agēs iꝙtū agēs sit nobilior ꝙ̄ possibi
l' qd ē ꝯtra eos ul' oꝫ ꝙ dicāt talē itl'c
tū nu° mō esse qd ꝑ negāt quare ꝛc.

Ad 2m Ad ꝯm cū dīꝙ agēs ul'e ñ mīn' disti
guit' loco et sb̄o a passo ꝙ̄ agēs ꝑticula
re. Dicēdꝙ ueꝝ ē i actōib; trāseūtib; us
ñ aūt i hiis que s̄t inmanētes Nec ua
let si dicat' ꝙ h̄ solutō petit q2 ꝓbatur
iductiē ñ dat' instātia nisi i ꝓposito. ñ
ē petit ꝓꝓ h̄ qd assignat cām. Nā illo
mō ꝓbaret' ꝙ numerus binarius ꝯdi
uidat' i numeros ul' i numeꝝ et uītatē
ut p; inductiue in omnib; aliis nume
ris ḡ et binarius ñ ualet h̄ ñ possit da
ri instātia ñ i ꝓposito. uñ sufficit i tali
bus ꝙ assignet cām. s ꝙ ē ꝓpiquus uni
tate. et sic i ꝓsito. cā ē quare h̄ ñ habet
ueritatē i actōibus imanētibus ē q2 ta
l' actō ē ꝑfectōr agēte q a obiecta ꝑticu
laria supposito ꝙ sint agētia loco ⁊ sb̄o
disticta abitl'ctu possibili oꝫ ꝙ itl'ctus
agēs q ponit' agēs ul'e ꝯiūgat' eidem

Ad 3m Ad tertiū ꝯcedo ꝯclusōem q2 uolo
ꝙ sit aliqua po^a imediate iēn^a anime
fundata ut statim uidebit' i sequēti ar
ticulo. s; solum ē rō agēdi. Ad quar Ad 4m
tū negat'. hō ē ē agēs ꝑticulare ⁊ sol a
gēs ul'e et tñ hōē nobilior sole q2 om
ne aīatū ē nobiliu inanimato pōt tñ
agēs ul'e ꝯm qd esse nobilius ꝑticula
ri. et isto mō ñ ē iꝯueniēs ꝙ aliqd acci
dēs sit nobilius aliqua sb̄a et qñ dīꝙ
agēs ꝑticulare agit ut istrumētum a
gentis ul'is. dico ꝙ ꝯm ē. hō ē ñ ē istru
mētū sol'. Ad ultimū dicendꝙ obiec Ad 5m
ta ut hñt esse in fantasmate recipiunt
influētiā ab intl'ctu agente q2 recipiūt
inlustratōem. et cū dīꝙ tūc depēdent
ab eo, dico ꝙ ueꝝ ē ñ simpl' s; ꝯ qd ꝙ̄ꝰ
ad esse intl'igibile. rōes ḡ salua reuerē
tia dicentiū ñ ꝯcludūt et h̄ de ꝓ

Articulus 2 Secūdꝰ articulꝰ ꝯclusiōis ꝑncipal'
Utꝝ intl'ctus agēs sit aliqua po^a
inmediate fundata in eēn^a aīe distincta
real'r ab intl'ctu possibili. ad qd respon
dēt aliq doctores. Opio sancti tho
me. Dicētes ꝙ sic. Probāt ḡ isti du
as ꝯclusiōnes. Prima ē ꝙ intl'ctus a
gēs ē aliqua po^a fundata imediate i
eēntia anime. Secūda ē ꝙ distiguit'
real'r ab intl'ctu possibili. ꝑma ꝯclusio
ex dc̄is eoꝝ pōt ꝓbari tripl'r. Prio
sic. qñcūq; aliqd commune diuidit' p duas
dr̄as ex oppsito tāꝙ̄ i duas spēs. si unū
istoꝝ in qd diuidit' ē po^a ⁊ reliquū. s; i
tl'ctus diuidit' in duas dr̄as tāꝙ̄ in du
as spēs. ut in intl'ctū agentē et possibi
lē ut p; i tertio huius. et intl'ctus pos
sibilis ē potentia anime nr̄e ḡ et intl'c
tus agens. a. p; de se. b. ponitur in tertō
Secūdo phs in h̄ tertio dicit ꝙ in

omni natura iqua ē dare ꝗꝗ. ꝰ i natu
ra aie nāe ē dare uni poᵃᵗ que est om
nia fieri.s.iᵗllectus possibil' ꝗ. Tertō
ꝰm comētatorē sup isto uerbo i omni
natura ꝗꝗ.dicit ꝙ omi potētie passiue
ī natura sua corespōdet poᵃ actiua.ꝗ in
tellectui possibili q ē potētia passiua con
respōdet iᵗllectus agēs q ē potētia acti
ua. Et ꝑ p̄hm ꝯfirmaᵗ illa q ponit i
stos iᵗllectus esse duas dr̄as aie. Se
cūda ꝯclusio pōt ꝓbari ex dc̄is eoꝝ ue
ꝝ q² n̄ itn̄do ei negare idcirco dimit
to ad presens. In ꝓbo p̄me ꝯclusiōis
sancti thome. Iste autē mod̄ dicen
di ualde comunis ē et dubius ꝗꝫ ad h
ꝙ ponit iᵗllectū agētē esse poᵃᵗ imedia
te fundatā iēētia aie ꝗd tn̄ n̄ credo es
se ueꝝ. Et iō ꝓbo ꝯclusiōem oppo
sitā tripl'r. ꝑ sic.oīo potētia inmat' in
mediate fundata iēēnᵃ aie ē supra se
ꝯuersiua.ꝰ iᵗllectus agēs nō ē huiusmo
di z tn̄ ē inmat'.ꝗ n̄ ē; aliqua potētia
imediate fundata iēētia aie.b.pꝫ ꝗꝫ
ad ābas ptes.nullus ē diceret ꝙ iᵗllectꝰ
agēs eēt supra se ꝯuersiuus n̄ uirtus
mat'ꝰ ꝓbaᵗ.a.i ꝺuctiᵉ et rōe iductiue
sic.q² uolūtas ē inmat' potētia imedi
ate fundata iēētia aie et ē supra se ꝯ
uersiua.uult ē se uelle simili mō deiᵗlle
tu possibili et memoria. Rōe sic aut
iᵗllectus possibil' uolūtas z memoria sᵗ
supra se ꝯuersiue q² sunt potētie aut
quia sunt inmales aut ꝓ uᵗʳ ꝗ aut ꝓ
suas ꝓꝑas naturas h pꝫ ꝑ suff'ciētē in
deuisiōem.ꝰ n̄ pōt dici ꝙ h cōpetit q²
sunt potētie.q² tūc ꝯpeteret omni po
tētie qd̄ pꝫ esse fl'm.q² puᵉ ꝑitie n̄ re

flectūᵗ sup se.n̄ ꝯpetiᵗ eis q² sᵗ inmales
precise q² tūc ꝯpeteret iᵗllectui agenti
cū sit imat' qd̄ ē fl'm.nec ē iuas ꝓꝑas
n̄as q² ꝰm aꝝ.ꝑ poꝝ ꝗ ꝙ ꝯpetit di
fferētibꝫ spetie ꝯpetit eis ꝑ aliqd̄ comu
ne.iquo conueniūt z n̄ ꝑ ꝓꝑas naturas
ꝰ ꝯuerti supra se ꝯpetit intellectui pos
sibili et uolūtati que differūt spetie ꝗ
reliqᵗ ꝙ cōpetit eis q² sᵗ potētie inma
les et h erat.a s.ꝙ omnis potētia in
mat' imediate fundata i eētia aie est
supra se cōuersiua ꝗ. 2ᵉ nulla potē
tia imediate fundata iēētia aie ifor
mat n̄al'r iᵗllectū possibilē.sed iᵗllectus
agēs iformat natural'r iᵗllectū possibilē
ꝗ.a.pꝫ ex termis.b.ꝓbaᵗ tripl'r.ꝑ in
omni actōe inmanēte actiuū se ipsum
ꝑficit et informat passiuū.intelligere
ē actio inmanēs ꝯ methaphisice z ꝑ
ethicoꝝ ꝗ intellectus agēs q se habet ac
tiue rᵘ intellectōis se ipso informabit i
tellectū possibilē qui se hꝫ passiue res
pectu eius dē.a.pꝫ.q² cū actō inmanēs
sit ꝑfectō agentis ne.ctio ē ꝰbiue ineēn
tia sui actiui uel alicuius inmediati sbi
sui actiui.actō inmanēs ē ꝰbiue in pas
so.recipiᵗ ē intellectō in itellectu pos
sibili passiue et ꝰbie.ꝰo sic se habet lux
ad diaphanum ita intellectus agēs ad
possiles ꝰm p̄hm in h tertio.sed lux se
ipsa ꝑficit diaphanū et informat ꝗ.

Tertio qn̄cūq₃ aliqua duo realia sᵗ
inaliquo tertio et neutrū hꝫ esse per se
si ābo fluūt naturaliter ab illo tertio
et unū est actus respectu alterius z n̄ e
ꝯuerso.nec ctio actus habebit ratōem
ꝑfectōis et forme respectu eius cuius

ē actus. h̄ ppō ē nota extermis si ispi
ciāt ɔditōes ita posite. Nam si aliqua
deficeret ppō ñ haberet necitatē. si ē ñ
eēnt duo realia s̄ duo itētōalia cuius
mōi sunt lux et spēs coloris inmedio
unū aliud ñ iformaret. qa ꝙ ñ habet
esse reale s̄m esse ñ pōt. tūc si aliqd̄ il
loꝝ haberet esse reale pse adhuc unū
ñ iformaret reliquū. uñ si spūs sanctꝰ
et uolūtas s̄t itertio. i. iaia. ñ oꝫ ꝙ spūs
sanctus ppe sit forma uolūtatis. Et
tūc si illa duo ñ fluūt ab iº tertio or
die nature. ñ oꝫ ꝙ unū aliud iformet
Et iō caritas ñ ē simpʳ forma omniū
uirtutū ꝗuis caritas et omnes uirtu
tes sint itertio ut iaia qz caritas et a
lie uirtutes ñ fluūt abaīa naturalr̄.
Jtē itlc̄tus ñ dz̄ forma uolūtatis ñ
ɔuerso ꝗuis habeāt omnes istas cō
ditōes qa deficit eis quarta. qz unum
ē simplr̄ actus rᵛ alterius magꝭ ꝗ ɔ
uerso. s̄ uł ꝗꝫ ē aliquo mō actu ēs res
pectu alterius. itlc̄tus ē ē actu ēs res
pectu uolūtatis. quia bonum apprehē
sū mouet uolūtatē ꝛ uolūtas ē actu ēs
rᵛ itlc̄tus qa habet mouere itlc̄tū. ad
uolūtatē ē ptinet mouere alias poten
tias ad actus suos iomnibꝫ itaqꝫ preli
batis sic duo sunt itertio ꝙ unū ñ ppe
ł simplr̄ ē forma alterius qz ñ ɔcurūt
omnes ɔditōes predicte s̄ ɔcurrētibꝫ
omnibus ɔditōnibꝫ prenominatis oꝫ
duoꝝ exitētiū intertio. unū rᵛ alterꝰ
habere rōem pfectōnis ꝛ forme. uñ si
ꝗtitas et qualitas sic sit i s̄bo ut i s̄ba
ꝙ neutrū habet esse pse et ꝗlꝫ habet es
se reale ꝛ fluūt asba naturalr̄. qa m̄ cū

forma s̄t cause omniū accidētiū existē
tium ita et unū simplr̄ rᵛ alterꝰ est
actus oꝫ ꝙ unū illoꝝ sit pfectō alterꝰ
ut qualitas que se habet ut actus res
pectu ꝗtitatis ē pfectō ꝗtitatis et in
format ipsam imediate. s̄ itlc̄tus agēs
et possibił hñt ɔditōes predictas. s̄t. n.
duo realia quoꝝ neutrū habet esse p
se et ābo fluūt abipsa aīa naturalr̄ in
qua sunt tāꝗ itertio et itlc̄tus agēs
ē actus rᵛ possibił et ñ ɔuerso ꝑ pbm
iliā. Jst ē s̄ba actu ēs ḡ pꝫ ḡ. b. pme
rōis et p ɔñs tota rō. 3º ad pncipa
le arguit̄ sic sicut se habet s̄us ad s̄ibi
lia uł uolūtas ad uolibilia ita se habꝫ
intlc̄tus ad intelligibilia. s̄ s̄us ñ idi
get s̄u aliquo agēte q distiguat̄ abeo
realr̄ sicut potētia apotētia ꝗuis idi
geat s̄u agēte qui sit causa effectia ac
tus sentiēdi ut declaratū ē supra. Et
simił uolūtas ñ idiget uolūtate agē
te que distiguat̄ abea tāꝗ potētia apo
tētia ꝗuis idigeat ipsa ut sit causa ef
fectiua actus uolēdi ut patebit iferius
ḡ eodē mō dicēdū ē deitlc̄tu quare ꝛc.
Rō ad rōes alterius opiōnis. Ad pꝫ
mū cū dz̄ qñcūꝗ aliqd̄ comune dicit̄
ꝛc. dicēdū ꝙ uerꝫ ē. si illud qd̄ diuidit̄
in ista plura diuiditur tanꝗ genus
ꝛ ñ abstrahat a potētia. nī si diuidat̄
tāꝗ anologū ꝛ abstrahat apotētia nō
oꝫ ut pꝫ deente. ēs ē diuidit̄ i s̄bā ꝛ ac
cidēs ꝛ qa abstrahit asba ꝛ accñte ñ oꝫ
ꝙ si unū sit s̄ba ꝛ reliquū ꝛꝙ si unū sit
accñs ꝛ reliquū. h̄ ēt patet de s̄ba que di
uidit̄ tāquā anologū i m̄am et formā
ꝛ ɔpositum siue inactum ꝛ poꝫ ꝛ ab

ſtrabit a quob᷒ illoꝝ. Et iõ nõ oꝫ ꝙ ſi
mãa ſit poᵃ ꝙ ã forma et ↄuerſo. Et
ſic ẽ i ꝓpoſito. qꝛ iſta ñ ẽ diuio i ſpẽs
ſꝫ anologiũ anologata. ꝛ itlẽctus iſui co
muitate abſtrabit a poᵃ. qꝛ ñ omnis i
tlẽctus ẽ poᵃ ut magis declarabit͛ iſe
rius. ꝛ iõ ñ oꝫ ꝙ ſi poſſibil͛ ẽ poᵃ ꝙ agẽſ
ſit poᵃ ſꝫ erit bitus ul͛ aliqd aᵒ ut ap
parebit iferius. Ad ſcḿ ↄcedo cum
pħo ꝙ ſicut i aĩa nr̃a ẽ unũ qð ẽ omnia
fieri ⁊c. ſed ñ ſeq͛ ꝓpꝫ ſꝫ ꝙ ſit potẽtia
ñ pħs dicit imo ſufficit ꝙ tal͛ ſit bitus
ↄnatural͛ eo mõ quo dẽm ẽ. Ad ter
tiũ dicũt aliq ꝙ huic potentie paſſiue
reſpõdet aliqua poᵃ ut actĩa alio tñ ꝛ
alio mõ. ẽ ẽ paſſiua ut poſſibil͛ recipe
rẽ ſimilitudies. et ẽ actĩa ut habet i
ſe bitũ cõnaturalẽ ſiue rõem agẽdi. ñ
ſꝫ uꝫ eis cõtra pricipalia pħie. s. ꝙ unũ
et iõ ſit agẽs et patiẽs. alio tñ et alio
mõ. ſꝫ ẽ a ꝓpꝫ imlẽtis ſꝫ qꝛ ñ uꝫ rõale ꝙ
itlẽctus poſſibil͛ q ẽ pura potẽtia inge
nere itelligibiliũ ſit cã effectĩa actus i
tlĩgẽdi idcirco dicẽdũ ꝙ huic potẽtie paſ
ſiue cõreſpõdet aĩa ipſa ut actĩa q ꝑ in
tlẽctũ agẽtẽ tãꝙ ꝑ rõem agẽdi ẽ total͛
cã actus itlĩgẽdi uti nſequẽti articulo
declarabit͛. et ipſa ꝓꝑe loquẽdo ꝑ itlẽctũ
poſſibilẽ tãquã ꝑ rõem recipiẽdi ẽ re
ceptiua eiuſdẽ ⁊c. Sed ↄtra ſꝫ occur
rit quedã dubitatõ. Nã cũ itlẽctus agẽſ
fundet͛ i aĩa mediãte itlẽctu poſſibili nõ
uꝫ ꝙ aliqd poſſit cõpetere ipſi aĩe ꝑ ip
ſum itlẽctũ agẽtẽ qn ã ↄpetat ipſi in
tlẽctui poſſibili qꝛ ĩmediatiuset ꝑfect͛
iformat ipſum. et põt formari rõ ſic,
qñcũqꝫ aliqua tria ſꝫ ſic ordiata adi

uicẽ ꝙ tertiũ ñ recipit͛ i ꝓ ſꝫ mediãte ſcḿo
ꝗcqd ↄpetit ꝓ ꝑ tertiũ ↄpetit et ſecũ
do. ſicut pꝫ de qualitate ꝛ quãtitate rᵒ
ſbe et ꝑ ↄñs cũ aĩa ꝑ itlẽctũ agẽtẽ tãꝙ
ꝑ rõem agẽdi cãet actũ intlĩgẽdi ſeq͛
ꝙ itlẽctus poſſibil͛ poſſit cãre actũ itelli
gẽdi qð ñ ẽ uerꝫ. Ad ſꝫ ẽ dicẽdũ ꝙ ſi ſcḿ
qð mediat iter ꝑmũ et ꝫᵐ poſſit ha
bere rõem ſicut primũ et ſcḿ reſpectu
illius actus quẽ habet tertiũ ꝑ ipſum
ꝑmum tãquã ꝑ rõem agẽdi uera uꝫ. a.
ſicut pꝫ de colore reſpectu quãtitatis
et ſbe. ſi uero ñ ñ oꝫ. et ſic ẽ i ꝓpoſito
nã itlẽctus poſſibil͛ quãuis mediet iter
itellectum agẽtẽ et ipſam animã ñ tñ
põt habere rõem cauſalitatis reſpectu
actus intelligẽdi cũ ſolum ponat͛ in a
nima ut principiũ quo reſpectu intlẽ
tõis. intlẽctus poſſibil͛ ponit͛ in anima
ut principiũ quo aĩa itlĩgit ul͛ põt dici
ꝙ uera ẽ. a. niſi illud qð ↄpetit tertio
ꝑ primũ repugnet ſcḿo. uñ quãuis pater
nitas ſit in patre mediãte potẽtia acti
ua que poni͛ inmediatũ fundamẽtũ
paternitatis. eſt tñ ꝓpꝫ paternitatem
pater formal͛r nõ abſtãte ꝙ poᵃ actĩa
nõ ſit pater formal͛r nec aliquõ modo
ꝛ rõ huius ẽ. qꝛ potẽtie actiue que ſo
lum ẽ principium quo repugnat eſſe
pater. ſic aũt ẽ i ꝓpoſito qꝛ repugnat
intlẽctui poſſibili cauſare actum intelli
gẽdi cũ ſꝫ ſit receptiuum eius qꝛ tũc reſ
pectu eiuſdẽ eẽt in actu ꝛ in poᵃ qð eſt
inpoſſibile. ꝛ iõ dubitatõ ñ uꝫ habere
locum in ꝓpoſito. poſſet ã dici al͛r ad
ꝓpoſitum. s. ꝙ comẽtator loq͛ large
de potẽtia uocãdo poᵃᵐ actiuam omne

actiuũ siue sit ꝓpe potẽtia siue hitus. Et isto mõ huic potẽtie passiue cõres põdet pactia itlectus agẽs. Ad ɋfirmã tõem phi dicẽdũ ꝙ ex illis uerbis ñ põt ɋcedi ꝙ itlectus agẽs ⁊ possibil' sint due potẽtie. Nã ñ omĩs dẽa iaia arguit di uersitatẽ potẽtiaꝝ imo aꝝ. nũꝗ inue nit' loq̃ de itlctu nisi tãꝗ de una poª. stãte tñ uitate accipi possũt ples dñe ipsius itlctus. q2 adhuc agẽs distigui ẽ a possibili. sicut habitus a potẽtia. rõ nes ğ ñ ɋcludũt. Opio magistri iaco bi de uiterbio. Et iõ ẽ alius mõ dicẽdi alioꝝ doctoꝝ q dicũt ꝙ intlectus agẽs ẽ aliqua potẽtia aĩe rõal' ñ tñ ꝑ rẽ absolutã ẽ alia ab itlctu possibili. s3 una et eadẽ erit potẽtia que dẽ possibi l' ⁊ agẽs. h3 ñ eodẽ mõ. nã possibil' dẽ ut se habet passiue rᵛ itlctõis. agẽs uero dẽ ut se habet aliquo mõ actie rᵛ eiꝰ Declarãt ğ isti doctores duas ɋclu siões. pma ẽ ꝙ aĩa rᵛ haꝝ actõum que st itelligere sentire ⁊ appetere se hab3 aliquo mõ actiue ⁊ aliquo mõ passiue

Secũda ꝙ aĩa ꝑm unam ⁊ eãdẽ poᵃ3 ⁊ ñ ꝑm aliã ⁊ aliã dẽ actia et passiua. Existis duob3 ɋclusiõib3 seqẽ stati3 ꝙ unũ et idẽ itlctus dẽ agẽs ⁊ possibil' aᵒ tñ ⁊ alio mõ ut dcm ẽ. Primã ɋclu siõem ꝓbãt isti tripl'r. ꝓ sic omnis opa tõ uital' ẽ a pncipio actiuo itrinseco. s3 huiusmõi opatões aĩe st opatões uita les ğ st a pncipio itrinseco ñ aũt ab alio ñ ab aĩa ğ b. p3. a. declarat' q2 i h3 diffe rũt uiuẽtia a nõ uiuẽtib3 q2 uiuẽtia ñ passiue s3 ẽ passiue se hñt respectu sua ꝝ opatõum ꝙ app3 in illis motib3 q st

comunes uiuẽtibus et ñ uiuẽtib3. sicut gñatõ ⁊ alteratõ ⁊ motus local' dicũt' ẽ uiuẽtia moueri ex se ꝑm locũ et gña ri ⁊ alterari ex se sicut dic comẽtator ꝛꝫ phicoꝝ ⁊ ꝛ metbaphisice q2 in se hñt pñ actiuũ istrum motuũ. multo ğ mag' dicẽdũ ẽ ꝙ rᵛ motuũ q soliũ uiuẽ tib3 cõueniũt habeãt i se pncipiũ actiuũ ğ Secũdo o3 actus ꝓportõari acti uis potẽtiis ita ꝙ actus ñ excedat poᵃ3 actiuã. Ex quo sequit' ꝙ actõ uital' non põt esse ñ a pncipio uitali. Cũ ig² opa tões sint uitales sequit' idẽ qd prius. Tertõ omnis actõ imanẽs manet i agẽte ut agẽs ẽ appetere sentire itelli gere st opatões imanẽtes nono metha phisice et ꝑ eũ oꝝ ğ manẽt i agente s3 manẽt i anima ğ aĩa respectu haꝝ op atõnum ñ solum se habet actiue s3 ẽ pa ssiue Secũdã ɋclusiõem declarãt di cẽtes ꝙ ista potẽtia ꝑm ꝗ aĩa dẽ itelli gẽs sentiẽs et uolẽs ñ ẽ ñ actualitas quedã ɋpletaptinẽs ad ꝑam spẽm q̃li tatis que dẽ quedã potẽtia naturalis ɋsiderata ꝑm exor diũ ⁊ dispõem quã dã respectu actus ulterioris. uñ dẽ ap titudo ul' idoneitas quedã ñal' ad ɋom plerẽ actũ. Illud aũt ꝙ sic ẽ ipotentia ꝑm quemdã actũ ĩɋpletũ mouet ex se ad ɋpletũ actũ ñ qd efficient s3 forma l'r. ⁊ ita ꝑm idem aĩa dẽ actia et passi ua s3 ñ eodem mõ. Et ut melius appe at itentõ ipsoꝝ dicit ꝙ ꝑm anselmum tam i uolũtate ꝗ i intlctu ꝗ ẽ in ssu distigui ẽ istrumẽtũ ut aptitudo istru menti ⁊ usus instrumẽti. Instrumen tũ aũt intlctiuũ dẽ ipse intlctus ul' ipa

poª ĩtellectia que ẽ aptitudo que oĩ gña
l. aptitudies aũt istrumẽti dicũt que
dã potẽtie z aptitudies mag speales
fundate sup illã aptitudiem genera
lẽ. usus uero istrumẽti dẽ actus ipse
imagiat cñ iste doctor q̃ iuirtute itel
lectia ß qdã actus ĩpleti ocreati res
pectu omniũ itelligibiliũ quos uocat i
doneitates et similr iuolũtate respec
tu omniũ uolibiliũ quos uocat affec
tões. Et eod mõ i ipso ßu. Et iõ aĩa
semp itelligit uult atq; ĩ sentit actũ
in ĩpleto dicit g̃ q̃ uolũtas mouet se
suis affectõib;. et itellectus suis idonei
tatib; siue aptitudinib; et similr ßns
Et sic ead uolũtas ẽ mouẽs z mota
actiua et passiua. et simlr eadẽ poª in
tllectus ẽ mouẽs z mota actiua et passi
ua. et eod mõ uiformiter ponẽd ẽ ali
qd actiuũ ĩ huiusmõi potẽtiis omnib;
qa ipsa potẽtia cũ suis aptitudinib; ß
q̃ apta ẽ pfici p ulteriores actus dicit
possibil ßm uero q̃ ad illos actus mo
uet se ñ qd effictiẽter ß formalr dẽ a
gẽs. et sic itelligẽd ẽ q̃ itellectus agẽs et
possibil ẽ una z ead potentia diuersi
mode tñ sumpta. Et ẽ ulterius ad
uertẽd q̃ uiformiter imagiat iste doc
tor istos actus ĩpletos rº formaꝶ
ad quas ẽ ipoª ñali i huiusmõdi potẽ
tiis. Tales aũt actus ĩpletos in mã
uocat rões semiales. et dicit q̃ tota re
alitas forme preceoit i mã eius ĩ foza
tõem actualẽ ßbesse tñ spãli siue potẽ
tiali et ñ deficit ẽ nisi qdã mod. s. ac
tũalr existẽtia. actus aũt z potẽtia ßm
eũ ñ ß nisi q oĩ mõi semiales ipsoꝶ en

tiũ z qd dictũ ẽ derõnibus semialibus
respectu mẽ itelligẽd ẽ de huiusmodi ap
titudibus rº haꝶ potẽtiaꝶ z ß uẽ itẽ
tõ istoꝶ doctoꝶ. Iste aũt mod dicẽ
di q̃uis sit ualde ßbtil uẽ tñ dubius i
se z imõ declarãdi. Due oclusiões ĩ
tra opionẽ predicti magistri iacobi.

Pono g̃ ĩtra eũ duas oclusiões. pª
ẽ q̃ itellectus agẽs z possibil ñ sunt unũ
et id intellectus realr sicut isti doctores
ponũt. ßa ẽ q̃ ñ ẽ possibile ponere tales
aptitudies siue actus ĩpletos ĩcrea
tos i itellectu ñ i aliqua potẽtia aĩe nãe
sicut ponũt. pma oclusio uẽ nota. Nã
si itellectus possibil z agẽs eẽnt unius et
id intellectus realr numero ut dicũt se
queret q̃ unũ et id ßm id eẽt actiuũ z
passiuũ respectu eiusdẽ qd ẽ ipossibile
oña pz de se falsitas ĩ sequẽtis ĩ pz q a
tũ unũ z idẽ eẽt i actu et i potẽtia rº
eiusdem. z eiusdẽ ad se ipsum eẽt rela
tõ realr. ß aũt sunt ipossibilia ut decla
ratũ ẽ in qõib; supra ßm huius qõe. ar
ticulo. g̃ ßl. Secũda cõclusio que ui
det mag dubia pbat multiplr. p sic si i
itellectu eẽnt huiusmõi idoneitates, siue
actus ĩ ĩpleti ĩcreati et ĩ tales rões
seminales ut ponũt sequeret q̃ intellect9
ñ eẽt potẽtia pura in genere intelligibi
lium nec mã in genere ẽtiũ. oñs ẽ flm
z ĩtra omnẽ doctrinã g̃ oña pbatur
qz quod habet actũ i aliquo genere si
ue ĩpletũ siue in ĩpletũ ñ ẽ pura potẽ
tia i nullo genere pz ex terminis qz pu
ra potẽtia excludit omnem actum. si
g̃ intellectus haberet tales idoneitates. z
mã tales formas seminales haberent

aliquē actū saltē īopletū q̄2 huiusmo
di idoneitates sunt qdā actus ioplet
ut dicūt ⁊ pari rōe rōes semiales ima
erūt ꝗ qdā actus icopleti ꝙ. ꝯe si
itlctus ꝑ huiusmōi idoneitates moue
ret se ipsum actie adactus ꝯpletos si
ue formalr siuē effectie ut dicūt seque
ret ꝙ mā posset se ipsam mouere acti
ue adformas sēsibiles ꝯn̄a ē fl̄m. qa ī
mā nulla ponit actualitas siue uirtus
actia ꝙ ꝯn̄a nota. Nā pari rōe qua in
tlctus qui ē pura poᵃ igne itlligibiliū
pōt se suis idoneitatibꝫ mouere ad ac
tū cōpletū siue ad formas itlligibiles
poterit mā q̄ uis sit pura poᵃ igenere
entiū mouere se suis rōibꝫ semialibus
ad actū ꝯpletū ingenere ētiū siue ad
formas sēsibiles h̄ autē ē fl̄m. Ter
tio si i intlctu ponerēt idoneitates q
bus se haberet actiue rᵛ suoꝝ actuū
sequeret ꝙ omnis actō eēt immanens
⁊ nulla demūdo trāsiēs ꝯn̄s ē fl̄m per
eū ied qōe ꝙ ꝯn̄a ꝑbat qa pari rōne
qua ponūt tales actus icōpleti i intlc
tu possibili ponerēt iquolꝫ passiuo na
turali. Et pōn̄s qdlꝫ passiuum siue pas
siuū mouebit se suis aptitudinibꝫ et
erit actiuū rᵛ actus cōpleti. et p ꝯn̄s
omnis actō erit imanens cū actō ima
nēs dicat illa que manet iagēte imo
itligere p eos n̄ dr̄ actō immanēs nisi
q̄2 itlctus se habet actiue, respectu itlc
tōis. id aūt eēt dicēd de omni actōe na
turali. Et cōfirmat ista pō q̄2 tunc
ignis moueret se adformā aque cū sit
ipotētia adeā. et cū tal motō n̄ sit libe
ra s̄ naturalꝭ et stati cōuerteret i aq̄

ꝙ si dicta pō eēt uera sequeret ꝙ in
natura nulla eēt generatō n̄ corruptō
n̄ aliqua noua factō cōsequēs ē euidē
ter fl̄m ꝙ cōsequētia ꝑbat q̄2 s̄m aliā
pōem tota realitas forme sēsibilꝭ pre
cessit i mā eius informatōem actualē
et tota realitas forme itlligibilꝭ prece
dit i intlctu actū itligēdi sic ꝙ uicblꝭ d
nouo acquirit n̄ qdā modus. s̄ acquisi
tō mōi n̄ ē generatō nec ꝑditō eius, po
test dici corruptō alias res naturales
eēnt icōtinua generatōe et corruptōe
cū ꝑdit et acquirāt nouos modos ꝙ.
Et augeo ulterius id incōueniens
q̄2 n̄ solū h̄ pō destruit generatōem et
corruptoem s̄ ꝗ omnes cās agētes siue
efficiētes n̄ i ex quo n̄ deficit rei n̄ qdaꝫ
mod et ipsa ex se pōt mouere forma
lr se ad habēd illū modū. n̄oꝝ ponere
aliquā cām agētē h̄ autē ē inpossibile
ꝙ omne recipiēs debet esse denudatū
anatura recepti certō huius. et ꝓmē
tatorē ꝑ omnes ꝗ pħos. s̄ ꝙ habet ac
tū icopletū n̄ ē denudatū anatura actꝰ
q̄2 actus incōpletus habet aliquid de
natura actus ꝙ qui habet actū incōple
tū n̄ pōt accipe actum cōpletū. et ꝑ cō
sequēs itlctus nūq̄ itligeret actualit
Et cōfirmat qa itlctus n̄ solum dr̄
recipe actū intelligendi s̄ ꝗ ipsas for
mas itlligibiles. s̄ s̄m aliā pōem intlc
tus n̄ ē denudatus anatura taliū forā
ꝝ cū sint in ipso cōcreate imo n̄ deficit
eis nisi quidā mod ut dicūt. cui autem
n̄ deficit nisi qdā modus rei n̄ dr̄ es
se denudatus a natura illius rei. ꝙ.
Sexto. si illa pō eēt uera sequeret

ꝙ intlctus

ꝙ īťłctus haberet ī se īfinitas realita
tes siue ētitates quaꝝ una ñ ē alia ac
tualiter. ꝯñs ē fłm g̊ ꝯña ꝓbať. nã cũ
īťłectus sit īfinitus extē siue q̄a pōt du
rare ꝑ tempus īfinitũ. Est ė potentia
a ī īfinitos actus. si g̊ respectu cuił3
habet suã ĩdoneitatē z aptitudiem q̄
ꝝ una ñ ē alia. actu habebit infinitas
ētitates. nã q̄uis nō habeat eas ſbesse
actuali habet tñ eas ſbesse potētiali ac
tuałr. Et cũ ſbtali esse sint uere entia
sequereť ꝙ actu habeāt īfinitas ētita
tes. et ꝯfirmať ꝑ ipsos met. q² iste ido
neitates sť q̄dã actus īꝑfecti g̊ actu h3
īfinitos actus q̄uis īꝑfectos siue incō
pletos ħ aũt už īpossibile g̊. Tercio re
ficere dicta pō q² ꝯfitet directe pōez
anaxagore qui posuit latitatōem for
maꝝ ħ aũt apħo z ab omnib⁹ ē im ꝓba
tũ. ꝯña pȝ q̄a omnes forme ſſibiles ui
dēť latere ī mã et iťłigibiles in iťłctu
z hñt ibi esse ſbesse pōtētiali et ñ actu
ali. 8° z ultimo q̄tũ ad presens re
ficit ħ pō q² ñ pōt saluare intłctũ esse
tãq̄ã tabulã rasam xl. Cuius ꝯtrari
um dicit pħs ī ħ ȝ° ꝯña už nota. nã
q̄ð habet realitates omniũ formaꝝ in
tłigibiliũ ad quas ē ipo⁴ ñ ē denudatũ
a naturis ipsaꝝ z ꝑ ꝯñs nec ē sicut ta
bula rasa ñ ig² už uera dčā pō. Ro
breuis adrōes magĩ iacobi Rones
uero quas adducit ueꝝ ꝯcludūt si beñ
iťłigãť. Cōcedo nãq; eis aĩam se habe
re actie respectu actus iťłigēdi. nō tñ
ꝓꝑ ħ fm unã z eãð po³ ut dicũt ħ h3
se passiue ꝑ iťłctũ possibilē. z actie ꝑ in
tłctũ agētē q̄ui distīgũť realr iter se

ñ q̄ð sicut due potētie. ħ sicut poten
tia z hitus ꝯnaturaľ potētie ut īferī
clarius aꝑebit. et iõ ñ oꝫ respondere
ad eos. Narratis g̊ diuersis opioni
b⁹ de iťłctu agēte tãgēð ē q̄dã mod
alius dicēdi de ipso qui michi iter cete
ros ꝓbatōr už. et dictis pħi satis ꝯso
nãs. Opio ꝓpa de iťłctu agēte Est
aũt modꝰ taľ ꝙ iťłctus agēs ē q̄ddam
lumē siue q̄dam hitus ꝯñalis intłctui
possibili distīctus realr ab eo se ipso ꝑ
ficiēs z īformãs ipsum. Hic aũt mo
dꝰ dicēdi tria ponit pordiem. Primo
ꝙ iťłctus agēs ē q̄ðdã lum̃ siue q̄dam
hitus ꝯnaturaľ iťłctui possibili. Sc̄ȝ q̄ð
distīguiť realr ab eo. tertiũ ꝙ se ipso ꝑ
ficit z īformat ipsum. Ultima ꝓbata
sť ex dictis cōtra ꝓmã z sc̄am opionem

Probõ ꝓme ꝯclusiōis. Restat g̊
ꝓbare ꝓmũ q̄ð ꝓbať adpresens tripłr
ꝓ sic omne q̄ð ē aie ꝯcreatũ ē potētia
uľ hitus cōnaturaľ potētie sed iťłct⁹
ē aie ꝯcreatus et ñ ē potētia g̊ ē hit⁹
cōñaľ potētie. a. nota ꝑtãto. q̄a omne
reale ꝙ ē in aĩa ł ē spēs ł actus uľ hitus
uľ potētia. spēs aũt z actus ñ sť aie cō
creati. Itē hitus q̄dã ē acq̄situs. q̄daȝ
naturałr inditus. acquisitus ñ ē aie ꝯ
creatus g̊ omē q̄ð ē aie ꝯcreatum ē po
tētia ł hitus cōnaturaľ potētie. b. q̄ȝ
ad ꝓmã ꝑtē nota ē de se quãtũ ad sc̄am
pȝ ex dictis cōtra ꝓmã opionem. Sc̄o sic
cuicũq; cōpetit diffinitō et diffinitum
sed diffinitio habitus cōpetit intłctui
agēti g̊. a. nōta. b. pȝ ꝑ comentatorem
tertio huius comēto. x. dicētē ꝙ hitus
ē quo q̄s utiť q̄ñ uult ħ aĩa utiť iťłctu

opio ꝓpria de intellectu agente /

agēte q̄ncūq̄ itꝉligit ꝛ n̄ utiť ipso q̄
ut potētia cū n̄ sit eius potētia ut dic
tū ē ḡ sicut hitu. Tertō illud qḋ
se ipso pficit ꝛ iformat itꝉctū possibi
lem naturaꝉr sicut lumē et actus eť
ē hitus ɔn̄aꝉ ipsius. itꝉctus agēs ē hu
ius ḡ. a. ē nota ꝑ ꝑtāto. qa ḋrōe hitus
ē q̄ se ipso pficiat ꝛ iformet poāꝫ cu
ius ē hitus ut potētia sit pfecta et il
lumiata et idonea p hitū ad recipien
dam ulteriores pfectōes sicut aīa per
fecta puirtutes morales fit idoneaut
pficiať p pfectōes itꝉctuales. nā ut dr̄
7 ethicoꝝ aīa sedēdo et qesCēdo fit
prudēs. postq̄ ē aīa ē sedata et quie
ta apassiōibꝫ qḋ fit puirtutes morales
ē disposita ut fiat mag. prudēs et do
cibiꝉ qḋ fit puirtutes itꝉctuales. Illḋ
ḡ qḋ se ipso pficit et iformat intꝉctū
possibilē sicut lum̄ ꝛ actus eius ē hitꝰ
ɔnaturaꝉ ipsius et h̄ erat. a. b. q̄ꝫ aďp
mi ptē fuit ꝓbata supius ɔtra ꝑmam
opionē. q̄ꝫ adꝭaꝫ ponit eā pħs expres
se q̄ uult itꝉctū agētē esse actū et lum̄
itꝉctus possibiꝉ i h̄ tertio. Et ɔfirmať
h̄ ɔclusio p pħm i h̄ tertio q̄ expresse
uocat itꝉctum agētē hitū. certū ē aūt
q̄ n̄ ē hitus acquisitus reliquiť ḡ q̄ sit
hitus ɔnaturaꝉ. Dubitatōes. ut ex
solutōe eaꝝ pateat ūitas istius opio
nis ꝑꝑe. Sed qꝛ iste moḋ ꝺꝉibꝫ uī
extraneus et dubius. Iō adpleniorem
itꝉigētiā ipsius mouēde st̄ alique dubi
tatōes et soluēde ut ex ipsaꝝ solutōe
ueritas magis patefiat. Probať ḡ
q̄ itꝉctus agēs n̄ sit hitus ɔnaturaꝉ
ut dicebať et h̄ mꝉtipꝉr. ꝑ sic. Illḋ qḋ
preuenit omnē actū itꝉigēdi n̄ ē hitus
nec ꝓsequēs hitus connaturaꝉ h̄ pꝫ
2o ethicoꝝ ubi dicit q̄ habitus cāNť ex
actōibꝫ ḡ n̄ preuenit omnē actū. ß in
tꝉctus agēs nec ꝺ̄io preuenit omnē ac
tū itelligēdi ḡ. b. pꝫ. Nā ꝑꝑ h̄ ponitur
intꝉctus agēs ut res fiāt actu intelli
gibiles que ꝑus erāt itꝉigibiles inpoā
2o nullū terminatū ē equaꝉ ambitus
cū indetminato h̄ pꝫ de se. ß omnis ha
bitus ē detminatiuus poē qa determi
nat ipsam adopatōnem suā. ḡ nullus
habitus ē equaꝉ ābitus cū poā cuius ē
habitus ß intꝉctus agēs ē equaꝉ ābitꝰ
cū itꝉctu possibili ut declaratū ē supra
ḡ n̄ pōt esse eius habitus Tertō nul
lus habitus ē nobilior sua poā h̄ pꝫ qa
nobilior ē tota res q̄ habitus eius. ß
intꝉctus agens ē nobilior intꝉctu possi
bili qꝛ agit et possibiꝉ patiť. et agēs ē
nobilius ꝛ prestātius passo ꝭm pħm 3o
huius. 4 ꝭm pħm ꝛ comētatorem
sič se hꝫ m̄a ad formas s̄ꝭibiles. ita in
tꝉctus ad formas intelligibiles. sed m̄
est denudata omni forma s̄ꝭibili. itaq̄
nullā hꝫ demūdo ḡ intꝉctus ē totaꝉr de
nudatus omni forma intelligibili sic
q̄ nullam habebit in se si aūt intꝉctus a
gens eēt habitus eius iā aliqd haberet
actu ḡ. 5 qḋ est in sui ꝑmordio sič
tabula rasa ꝛc n̄ hꝫ habitum naturali
ť inditum. intellectus possibilis ē hu
iusmodi ḡ. b. ponit pħs in lfetera a. ē
de se nota. qꝛ qḋ hꝫ habitum naturalē
distinctum a se reaꝉr nō ē sič tabula ra
sa ꝛc. 6o nullus n̄aꝉ habitus acquiriť
inductiue ß intellectus acqriť iductiue

ğ.a. pȝ q̄ aq̄ ē naturale ñ acq̄rit.b.ꝓ
bat̄ ni itl̄ctus agēs dā bitus ꝑncipio
ꝝ.bitus aũt ꝑncipioꝝ ut dī ƀo ethi
coꝝ acq̄rit̄ i ỏuctie. ⁊ nullus habi
tus natural̄ acq̄rit̄ uia sēsus memorie
z expientie ƀ pȝ per ꝓhõem.a. prece
dētis rõis. ƀ itl̄ctus cū sit bitus ꝑnci
pioꝝ acq̄rit̄ huiusmõi ğ.b.ī.pȝ 6° e
thicoꝝ z i ꝓhemio methaphisice.ubi
dī q̄ ꝑncipia acq̄rũt̄ uia sēsus.memorie
z expiētie z ꝑ ɔ̄ñs bitus ꝑncipioꝝ qḋ
iḋ ē. 8° sapiētia ñ ē nob̄ ɔ̄ñal̄.ñ ƀ
se totā.ñ ƀm aliq̄ ptē sui ƀ pȝ dese ƀ
si itl̄ctus agēs q̄ ē bitus ꝑncipioꝝ eēt
nob̄ ɔnatural̄.sapiētia eēt i nob̄ ɔna
tural̄ ialtē ƀm ptē ğ ꝓbat̄ assumptū
q² bitus ꝑncipioꝝ ē queoā ps sapien
tie. ɔ ꝓbat̄ q̄ itl̄ctus agēs ñ sit bi
tus ɔnatural̄ respectu ꝑncioioꝝ et ar
guit̄ sic. Illḋ qḋ ē idifferēs acognitō
nem ꝑncipioꝝ z ɔclusionū ñ ē bitus
natural̄ ꝑncipioꝝ.sed itl̄ctus agens
ē idifferēs ad ista ğ.a.ē nota.b.pȝ q²
itl̄ctus agēs ñ ē ñ rõ agendi.sed ista
rõ agēdi ē rᵛ ꝑncipioꝝ sicut cõclusiõū
z eɔuerso ğ. x° illud ñ ē bitus cui
ñ ɔpetit diffinitõ bitus.sed itl̄ctui a
gēti ñ cõpetit diffinitõ bitus imo cõ
petit ȧ diffinitõ potētie ğ ñ ē bitus
sed poᵃ.a.pȝ.b ꝓbat̄.q̄a bitus ē quo
male z bñ possum̄ poᵃ q̄ua absolute
possum̄ sed ꝑ intl̄ctū agētē absolute
possum̄ q² absolute ꝑ eū itl̄ligim̄.cū
ꝑipsum itl̄ligibilia ipotētia fiant actu
itl̄ligibilia. xi° Omnis bitus ē dete
termiate ueroꝝ.sed itl̄ctus agēs ñ ē
determiate ueroꝝ sed omniū que itel

ligim̄ cū ꝑ ipsum itl̄ligam̄ q̄cquid itl̄i
gim̄ ğ. xii° nullus bitus abstrahit
acõditõnibꝫ mālibꝫ cū causet̄ ex actibꝫ
et ꝑ ɔ̄ñs sequat̄ abstractõem . sed itl̄c
tus agēs abstrahit a ɔditõnibꝫ mālibꝫ
ğ ñ ē bitus imo necc̄iȯ poᵃ cū potētie
sit abstrahere. Rñ° ad dubia contra
predictā opionē ꝓpriā. Ad ista res
põdeo ꝑ ordiem. Ad ꝑmū ğ dico q̄ du
plex ē bitus un̄ q̄dē natural̄ qui ē rõ
agēdi .alius aũt acquisitus q̄ ex aliis
habet̄. Cõcedo ğ q̄ illud qḋ preuenit
omnē actū itl̄igēdi ñ ē bitus acquisi
tus cum tal̄ habeat̄ ꝑ actus. De isto
aũt loq̄it̄ phs ƀo postioꝝ et sexto e
thicoꝝ ñ aũt de bitu ɔnaturali. Et q²
tal̄ preuenit omnē actū.imo ē causa
ipsius actus itl̄ctus.et si ñ ē bitus acq̄
situs erit tñ bitus ɔnatural̄ qui ē rõ
agendi et habēdi de huiusmõi actus.
Ad ƀm dicendū q̄ duplex ē determia
tiuū qḋdā cõtrahēs illud qḋ determi
nat ad naturā spetialē sicut rõale qḋ
cõtrahit al̄ ad naturā determinatam.
Aliud uero ɔtrahens iḋ qḋ determi
nat ñ adnaturā determinatā sed deter
minās ipsum adsuā opatõem. Et isto
mõ itl̄ctus agēs determinat itl̄ctū pos
sibilē ñ q̄ ɔtrahat ipsum adnaturam
aliquā determinatā sed determinat ip
sum adsuā opatõem.tũc admaiorē di
co q̄ determinatiuū ƀ mõ sumptū ñ ē
equal̄ ābitus cū eo q̄ determinat̄ et de
tali ꝓcedit rõ.sed determinatiuum ƀo
mõ sumptū necc̄õ ē equal̄ ābitus cū de
terminato al̄r ñ determinaret eā inom
ni opatõe sua. Ad tertiā ꝑosset nega

ri.a.eo q actus nobilior ē poᵃ qa poᵃ
ē ꝓp actū. ꝛ nō ęuerso q2 hitus tenet
mediū iter poᵃᵐ et actū q2 nec totalr̄
poᵃ ñ totalr̄ actus. Jō hitus mag ac
cedit ad naturā actus ꝗ̄ poᵃ et p ɔñs
erit nobilior ipa ſm qd. Et ſic itlcꝰ
agēs ē nobilior itlctu poſſibili ſm q̄o
qd tñ ſit de h̄ dico q poᵃ pōt eſſe ſimᵖˡ
nobilior hitu ꝛ hitus nobilior ſm qd
Et ſicut itlctus poſſibil ē nobilior ſi
plr̄ itlctu agēte ſic itlctus agēs nobi
lior ſm qd ut ſupius dc̄m ē. ꝛ h̄ pbat
illa pbō et ñ plus Ad quartū ɔcedo
q ſicut mª ē denudata oīm forma ſſi
bili a qua ē ī potentia. ſic ꝗ̄ itlctus
poſſibil ē denudatus ab oīm forma in
tlligibili a q̄ua ē ipotentia. Et h̄ ē di
recte itētō pħi q2 ñ uult pbare niſi q
ſit denudatꝰ ab oīm ſpetie ſiue ſimi
litudie rr̄ itlgibiliū. ſ ñ habet ꝓp h̄
q ñ habeat hitū ɔnaturalē bñ tñ ha
bet q ñ habet actū magis iopletū ſiue
idoneitates illas quas ponit precedēs
opīo. Ad qntū p3 p iō q̄o dicēdum
cū ē dr̄ itlctus iſui ꝓmordio &c. ɔcedo
q nulla ſimilitudo ul ſpēs alicuius
rei itlgibil nec actus iopletus ē ī eo
Et h̄ uult pbare pħs ꝛ comētator et
nichl aliud. eo q recipiēs debet eſſe de
nudatū a natura recepti. et ſic itlctus
debet eſſe denudatus ab omni ſpetie ſi
ne ſimilitudie et actu qui ī eo debet re
cipi. Ad ſextū ɔcedo. a. ſ qñ poſtea
dr̄ q itlctus agēs acquirit ī ductie dico
q fl'm ē ad pbōem cū dr̄ q hitus pnci
pioꝝ acquirit iductiue. ñ ē uerꝝ de pri
mis pncipus quo ſl' ſimplr̄ pma pncipᵃ

ſ de pricipus que ſm quid ſl' pncipia i
ſcia. et de talib' dr̄ ſexto ethicoꝝ q acq
rūt iductie ñ autē de principus ſimplr̄
pmis intlctus agēs ñ dr̄ iſtoꝝ princi
pioꝝ ſ pmoꝝ. ad ſeptimū p3 p idē
quid dicēdo. hitus ē pncipiorū in ſcia q
ſl' pncipia ſ qd acqrit uia ſſus ꝛ memo
rie et expientie ꝛ de talib' loquit pħs
habitus aūt pmorū pricipiorū ñ acqui
rit iſto mō. ad octauū p3 p iō. habi
tus autē ſrū principiorū ñ ē ps ſapiē
tie q2 tal' habitus naturalr̄ inē nobis
habitus aūt principiorū ſm quid ē ps
ſapiētie ꝛ tal' habitus nō ē intlctus a
gēs ad nonū dicēdo q intlctus agēſ p
ncipalr̄ et ſrᵒ principiorum ē habitꝰ
reſpectu uero ɔcluſiōum ex cōſequēti
ꝛ mediāte habitu principiorū ꝛ iō dr̄
habitus principiorum ꝛ ñ ɔcluſionū
ad. x. ɔcedo. a. ſ nego. b. ad pbōem
dico q diffinitio iſta ē habitus acquiſi
ti. ñ aūt habitus ɔnatural'. ptalē ē ne
cēcio poſſum abſolute. ad. xi. dicēdo
q intlctus agēſ ſ ꝛ principalr̄ ē uero
rū. paccñs aūt ē ſl'orū. q2 tal' ē intlctō
ſ potius intlctus deceptō et q2 unum
qōq3 denominat ab eo qō ē pſe iō deno
minate dr̄ uerorū ꝓp ſolutōem ulti
mi argumēti cadit quedā dubitatō. s
qu ī opatōem habeat intlctuſ agēſ cir
ca fantaſmata Opinio gotefredi
ad qō reſpōdēt aliqui doctoreſ di
cēteſ q intlctus agenſ habet opatōem
ſiue actōem aliquā circa fantaſmata.
nō quidem poſitiuā q2 nichil inpōſiſ
fantaſmatib' ponit ſ tantū remotiuā
ſiue ſeqſtratiuā q2 remouet ab eiſ illō

quo stāte ñ poterāt intelligi .2.9clu
siōes godefredi. Probit ḡ isti doc
tores, 2. 9clusiōes p^a ē q intelētꝰ agēs hꝫ
aliquā opatōem siue actōem circa fan
tasmata & q huiusmōi opatō ñ ē po
sitiua s3 tātū remotiua siue sequestra
tiua. Primā 9clusiōem pbāt dupl'r. p̄
sic omne qđ nūc mouet et prius ñ mo
uebat habet aliquā dispōem in se factā
q prius facta ñ erat. s3 ppō increaturis
uīz necc̄ia spāliter i mouētibus natura
liter et ñ p liberum arbm s3 fantasma
ta mouēt modo que prius nō moue
bāt. ḡ hñt aliq̄ dispōem quā prius nō
habebāt. hāc aūt dispōnem ñ pōt age
re nisi itelētus agēs ḡ. ᵹo itelectus pos
sibil' reducit' de po^a ad actū ḡ. s3 ē uir
tute alicuis agētis s3 illud agēs non
pōt dici itelētus agēs q2 nullū agens
creatū pōt agere de nouo nisi aliqđ re
cipiat qđ ñ pōt dici de itelētu agēte cū
sit pure actiuus. ḡ illud agēs erit ip
sum fantasma. sed fantasma ñ pōt a
gere i itelētū possibilē nisi mediante
uirtute itelētus agētis. ḡ necc̄io itelē
tus agēs habet aliquā opatōem circa
fantasmata. ᵹam 9clusionem ā p
bāt dupl'r. p̄ sic si itelētu s iprimeret ali
qđ i fantasmatibꝫ positiue. ista dispōsi
tō positiua q̄ sibi iprimeret aut eēt spi
ritual'. aut corpal' ñ spūal' q2 om̄e qđ
i alio recipit'. recipit' a modo rei recipi
entis s3. et cum fantasmata sint de se
m̄alia et corpalia. illud i m̄ale qđ reci
pet' ieis. recipet' mō m̄ali et corpeo et
sic ñ moueret sicut nec prius mouebat
nec ista dispositō potest esse material'
aut corpal' q a ñ daret uirtutē mouē
di ñ posset mag̃ mouere fantasmata
post talē dispōem q̄ an ḡ. ᵹo nūq̄ ig̊
bilius agit ignobilius q2 semp agēs
ē prestātius patiēte. sed fantasma cū
ista dispōe adhuc eēt ignobilius itelē
tu possibili. et p 9ñs ñ posset cum ista
dispōe agere i ipsum tal' ḡ dispō ñ est
pōnēda q2 frustra poneret'. Dicūt
ḡ isti doctores ad declaratōem ipsoꝝ
q huiusmōi dispō ē tm̄ remotiua z se
questratiua 9ditōum m̄aliū ita q itelē
tus agēs illumiat illđ fantasma solū
q̄tū ad q̄ditatē et ñ q̄tū ad cōditōes
m̄ales et q s3 sit possibile declarāt p ex
semplū. Exemplū ad ppositum go
defredi, Dicens ē q lumē illumiat
ipsum lac ñ qđ q̄tū ad dulcedinem. sed
solū q̄tū ad albedinem l3 albedo z dul
cedo sint simul' i lacte in ēta i genere suo
Isto mō itelēctus agēs illumiat ipsum
fantasma solū q̄tū ad q̄dditatē et nō
q̄tū ad 9ditōes m̄ales licet ista .2. sint
i fantasmate 9iūcta. imaginā' ē sicut
et auicēna fuit imaginatus ut dī sex
to n̄aliū pte q̄rta capitulo 8° q fan
tasma habet duas facies unā uersus
itelētū agētē. Et ista facies ē clara. ali
am uersus fantasiam. ē ē s3 obscura si
cut p3 de flamma q a uersus ligna ha
bet faciē obscurā et uersus ptē supio
rē habet faciē clarā. Et q ista acceptio
itelectus agētis sit bona p3 q2 s3 mō fꝫ
eos saluāt' omnia que dicūt' de itelētu
agēte. s. q facit po^a intelligibilia actu
itelligibilia q2 reducit de potētia ad ac
tū facit ul'em q2 facit q ista spēs ex ñs

ĩfantasia representet qdditatẽ rei. et qdditas ƒʒ eos ẽ ipsũ uleͤ. alterius di cũt q ñ uẽ iõñs q ista spẽs existẽs ĩfã tasia moueat itlcͣ tũ possibilẽ uirtute itlctus agẽtis q̃a uidemꝰ q aliquid qd̄ ñ ẽ de se uisibile sit uisibile ꝑ lumen aliqd̄ sicut .colores. dato q de se ñ pos sent ĩmutare uisum. tñ possent medi ante lumie. ita ẽ h fantasma de se nõ possit ĩmutare itlctũ possibilẽ siue mo uere uirtute tñ itlctus agẽtis qui se habet ad fantasmata sicut lumen ad colores ut dẽ tertio huius poterit ipsum mouere. Et ẽ addunt i dictis suis q si eẽt aliqua qditas q̃ de se es se abstracta ⁊ a qditõibꝫ mãlibꝰ sepata ista talꝰ quidditas de se absq lumie in tlctus agẽtis moueret itlctũ ⁊ iõ qce dũt q tãtũ ꝓꝑ istã abstractõem ponẽ dẽ itlctus agẽs In ꝓbõ opionis go defredi. Iste tñ mo dicẽdi ñ uide ẽ uerus q̃tũ ad aliqua que ponit. Et iõ pono tres ↄclusiões ↄtra eũ. pri ma q opatõ itlctus agẽtis circa fãtas ma ñ ẽ tãtũ remotiua ut dicũt ẽ ẽ ne cẽio positiua. Secũda q si itlctus a gẽs illumiat fantasma q̃tũ ad qddita tẽ ut dicũt q necẽio illumĩabit ipsum q̃tũ ad ↄditõnes mãles. tertia est q fantasma uirtute intlctus agẽtis ñ representat i itlctu possibili ipsum ui uersale ut dicũt. Primã ↄclusiõem ꝓbo quadruplr ꝓ sic si opatõ itlctus agẽtis circa fantasmata tãtũ eẽt re motiua et ñ positiua sequeret q fantas mata ita modicũ possent mouere sicut añ post illumiatõem. ↄñs ẽ fl̄m ⁊ con

tra eos. ↄña ꝓbat q. q̃ñcũq aliquid haqet illud qd̄ ꝑus ñ habebat et nicl pl. omnẽ opatõem quã mõ habet po terat habere ꝑus ex quo nichl mõ ha bet pl q̃ añ ẽ fantasmata ꝑ eos nicl acquirunt g qcquid mõ possunt pote rãt añ. ẽ añ ñ poterãt mouere g ñ mõ Et si mõ possunt g et añ quoꝝ utrũq ẽ cõtra eos. Secũdo si itlctus agẽs nichl ĩprimeret ĩfantasmatibꝫ positiue sequeret q fantasmata ꝓpria uirtute possent mouere itlctũ possibilẽ. ↄñs ẽ fl̄m et ↄtra eos g ↄña ꝓbat q̃ñcũq a liqd̄ agẽs agit solũ remouẽdo illud circa qd̄ agit remoto ꝓhibẽte sibi de re lictũ põt iactõem. ꝓꝑ quã ĩ fiebat talꝰ re motõ ꝓꝑa uirtute ẽ ꝑʒ ꝑ exemplum si ẽ sit aliqd̄ graue qd̄ ñ possit de scen dere ꝓꝑ aliqd̄ ꝓhibẽs si amoueat illd̄ ꝓhibẽs ꝑ aliqd̄ agẽs tunc graue ꝓꝑa uirtute ⁊ ñ alia descẽdet. sed itlctus agẽs ꝑ eos nõ agit nisi remouẽdo in fantasmatibꝫ g remoto ꝓhibente fan tasmata ꝓpria uirtute et ñ ꝑ aliquid aliud mouebũt itlctũ possibilẽ. Ter tõ itlctus agẽs ẽ agẽs ꝑse et nõ ꝑacci dẽs sed id qd̄ solum agit remouẽdo ꝓhibẽs nõ ẽ agẽs ꝑse g sicut appet de apiente fenestrã ĩmo ꝑaccidẽs g intlc tus agẽs nõ solũ agit remouẽdo ꝓhi bẽs et ↄsequẽs eius actõ nõ erit tan tum remotiua. ꝯ omnis actõ agen tis ꝑse ẽ positiua. ⁊ ꝑ ↄsequẽs habet ali quẽ effectũ positiuũ. sed itlctus agẽs ẽ agẽs ꝑse g eius actõ ẽ positiua et ꝑ ↄ sequẽs habet effectũ positiuũ et sic nõ solũ agit remouẽdo. ẽ aliqd ponẽdo

Secūdā ↄclusiōē pbō duplr. p̄ sic
agēs qḋ uniformiter agit ⁊ de necessita
te n̄e n̄ ē plibꝫ arbꝫ passum sibi uni
formiter representās uniformiter agit
ad illa. s̄ itlctus agēs ē agēs naturale
n̄ plibꝫ arbꝫ ⁊ fantasmata sibi rep̄
sentāt̄ uniformiter et q̄ꝫ ad q̄ dditates
⁊ q̄ꝫ ad ↄditōes mates ḡ ut̄ꝫ illuia
bit uniformiter. a. ⁊. b. uidēt̄ nōte ex t̄
minis. Sc̄o qḋ de se ē itligibile cir
cūscripto quocūqꝫ alio n̄ idiget lumi
ne itlctus agētis adh̄ ut itligat̄. s̄ q̄d
ditas peos ē itligibil̄ p se q̄z ut dicūt
si q̄dditas eēt abstracta absqꝫ aliquo
alio moueret itlctū ḡ q̄dditas q̄tum
ē de se n̄ idiget lumie itlctus agentis
et p ↄn̄s si itlctus agēs habet illumi
nare fantasmata mlto mag̃ illumia
bit q̄tū ad ↄditōes mates q̄ quātū ad
q̄dditates cuius oppositū dicūt ⁊ uo
lūt. Secūdā ↄclusionē pbo ꝗ̄ duplr
p̄ sic. fantasia pōt uti omni spetie iea
existēte. s̄ peos spēs representātia u
niuersal̄ ē i fantasia ḡ fantasia pōt ea
uti et p ↄn̄s pōt uti uiuersali qḋ ē ma
nifeste fl̄m ḡ ox q̄ aliqua premissarꝫ
sit fl̄a. n̄. a. ut pꝫ de se. q̄z omnis poten
tia pōt uti spetie existēte iea ḡ. b. qḋ
ē itētū. Nec ualet si dicat̄ qḋ pōt uti
uiuersali spetie i q̄tū habet ↄditōnes
mates. q̄z po[a] h̄n̄s aliquā spēm pōt u
ti tota illa spetie al̄r frustra haberet
eā. Secūdo qḋ ē postius actu itelli
gēdi n̄ representat̄ p aliq̄ spēm preue
niētē omnē actū itligēdi. uiuersale ē
huiusmōi q̄tum ad suū esse formale ⁊
ↄpletū ut declaratū ē q̄ōne tertia p̄mi

libri ḡ. cū igit̄ spēs existēs i fantasia
preueiat omnē actū itlctus n̄ poterit
representare ipsum actū ul̄e. Et ↄfir
mat̄ q̄ nichl̄ habet qḋ p̄us n̄ habebat
n̄ pōt representare qḋ p̄us representa
bat. sed fantasma post illumiatōem i
tlctus agētis nichl̄ habet qḋ p̄us non
habebat peos q̄a actō itlctus agētis
ē tm̄ remotiua ⁊ nichl̄ ponit. ḡ fantas
ma n̄ poterit representare uirtute ip
sius itlctus agētis ipsum ul̄e qḋ prius
n̄ representabat. Dico ḡ q̄tū ad dubi
tatōem q̄ itlctus agēs aliq̄d iprimit
ipsis fantasmatibꝫ. s. lum̄ quoddam
ut patuit p roēs factas ↄtra predictā
pōem. Sc̄o aūt lumē ē i ipsa fantasia si
ue i ipsis fantasmatibꝫ formal̄r ⁊ s̄bie
quod pbo sic. illud lumē ē accn̄s ut pꝫ
n̄ ē s̄ba ḡ n̄ pōt p se existere. l̄ḡ erit i
intlctu possibili. ul̄ i intlctu agente. ul̄
fantasia seu fātasmatibꝫ. ul̄ i aliquo a
lio n̄ i aliquo alio. q̄z nūc nichl̄ faceret
ad itlctōnem nec in itlctu possibili q̄z
tūc nō illumiarent̄ fantasmata s̄ itlc
tus possibil̄. n̄ i intlctu agēte q̄z nichl̄
illuminat se ipsum. iā nō ageret i se ip
sum. itē ꝗ̄ nō illuminarēt̄ fantasma
ta sed itlctus agens ḡ relinquitur illud lu
men erit i fantasmatibꝫ seu in fanta
sia ulterius dico q̄ fātasma sic illustra
tū sic illuminatū cadat i intlctu possi
bili spēm intligibilē nō tn̄ actū intel
ligēdi. talis ē spēs intligibilis preuenit
omnē actū intligēdi. Ista duo pbā
t̄ p ordinē p̄mū sic. sicut se habet lumē
ad colores sic intlctus agens ad fantas
mata. s̄ colores uirtute luminis cāntꝫ

spēm itētōalē ime° uł ipo^a ñ tñ cāñt
spēm totał́r imalē eoq medīū et po^a
ñ st̄ totał́r imalia. Et spēs debet reci
pi i me^c uł po^a. cāñt tñ spēm uirtute
lumis. g̊ fantasmata uirtute itłctus
agētis cābūt i intłctu possibili spēm
itłigibilē et qz itłctus possibił ē po^a
imał ista tał spēs ieo recepta erit im
lis. Secūd sic pbat actus itelligen
di cū sit actōimanēs uł exit iagēte aq̄
cāt effectus uł saltē ineod sbo cū eo
ut clarius declarabit iarticulo sequēti
ß actus itłigēdi ñ ē i fantasmate nec
ieod sbo cū eo cū fātasmata sint ifāta
sia z actus itłigēdi i intłctu g̊ ñ po
terit tał actus atali spetie causari.

Ro adrōes godefredi Ro igitur
ad rōes alterius opionis. Ad pmā cō
cedo cū eis ɔclusiōem q paliq̄ dispōez
ß h dispō ñ ē remotiua. imo oz ut p
batū ē q sit positia uñ rō ista magis
ē ɔtra eos q̄ p eis. Ad ɔm ī pz so
lutō. nābñ uolo q itłctus agēs habeat
opatōem circa fantasmata ß ñ solum
remouēdo. sed aliqd ponēdo z iō nił
ɔcludit p se. Ad pmā rōem pbātem
ɔam ɔclusiōem dico q ista dispō ē spi
ritual. ad pbatōnem cū dicebat qcqd
recipit ꝛc. nego pbōnem sic simpĺr ac
ceptā. uidem ēq accidēs recipit isba et
ñ tñ ē sba et aīa recipit icorpe q̄to z ñ
ē quāta et pūctus recipit ilinea quāta
z diuisibili. z tñ ñ ē quātus ñ diuisibi
lis debet g̊ ista ppō sic itłigi sicut alibi
declaratū ē q omne qd in alio recipit
habet mod recipiētis ñ talis mod ɔx
suam naturā repugnet ipsi recepto. et

iō qa aīe itłctiue ɔm suā naturā repu
gnat extēsio lz recipiat in quāto z ex
tēso ñ tamen pp h extēdit nec fit q̄ta
sic ī dicēd ē i pposito q lz illud lum̄
spirituale recipiat inaliquo mali z ex
tēso tñ qa ɔm suā naturā ieo q spūale
ē ß repugnat extēsio z malitas pp h
ñ oz q extēdat nec q sit male uł pos
set dicere q uellet q iđ lum̄ ē male et
extēsum. Et si dicat ɔtra h qa tunc
ñ posset causare spēm inmalem dicere
ɔ q nunq̄ fantasma posset causare uir
tute cuiuscūq agētis spēm inmalem
nisi receptiuū illius spēi eēt inmale ut
declaratū fuit supius. Et iō dato q to
tū sit male ad huc iđ lumen poterit
cāre spēm imalē exquo receptiuū illı
spēi. s. intłctus possibilis ē inmaterial

Ad ɔm dicendo q adh q fantasma
possit agere intłctū possibilē cāndo in
eo spēm intelligibilē ñoz q sit nobilı
eo simp^r ß tantū ɔm qd ut pluries p
batū ē supius. et iō rōes ñ ɔcludūt. pz
g̊ quā opatōem habeat intłctus agēs
circa fantasmata. Sed si querat quā
opatōem circa intłctū possibilē dicē
do q illumiat ipsum reducendo ipsuz
de potētia ad actū qa ipsum disponit
adrecipiend actum intłigēdi. Sed
Rones iacobi deapānis ɔtra solutō
nem seu Ronē adquesitū iā datā.

Sed ɔtra arguit qdā. reuerēd doc
tor trip^a. Primo sic. iđ qd ɔm suā
naturā ē summe disṗoitum nōindiget
aliquo disponēte. sed intłctus possibi
lis ɔm suam naturam ē summe dispo
situs g̊ nō indiget aliquo disponēte

.a. nota de se .b. ꝙ̄ pꝫ. q̄a itellectus possibil' ē pura poᵃ i genere itelligibiliū ꝛ p̱ ꝯñs summe dispoitus ītali genere. Po sic. si itellectus agēs ↄ aret itellectui possibili aliq̄ dispōem ul' eēt priuatia uel positia. ñ p̱uatia q̱ꝛ tūc itellectus eēt ñ naliter idispositus adiuā p̱fectōem. nec positia. postq̄ ē ñaltr ē dispositus ñ oꝫ q̄ ȝ det aliqua dispō positia dispōes ipsum. Tertō itellectus possibil' ē sicut tabula rasa ꝛc. et qd̄ tale ē nō i diget dispōne q̄ tū ad p̱mā picturā. licet forte idigeat q̄ tū ad s̄am ul' alias. ñ igit̄ uꝫ q̄ itellectus agens disponat ipsum.

Pro ad rōes iacobi de appamis ↄtra responsiōem acquesitū p̱us. His igitᷣ ñ obstātib; dicēdū ē sicut prius et iō respōdeo p̱ ordiem ad predicta. Ad primū dicēd q̄ itellectū possibilē eē summe dispositū s̄m sn̄iam pōt itelligi, duplr̄ uno mō cū exclusiōe cuiuscūq̄ alterius i rōe disponētis. alio mō cū iclusiōe alicuius ipsum naturalr̄ disponētis. intellectus igit̄ possibil' dr̄ summe dispositus s̄m suā naturā. q̄a habet hitū ↄnaturalē ipsum naturalr̄ disponētē ad ulteriores p̱fectōes. Et cū dr̄ q̄ itellectus possibil' ē pura poᵃ ꝛc. dico q̄ uerū ē q̱ꝛ nullū actū hꝫ nec spēm itelligibilē et ñ sequit̄ p̱p̱ h' q̄ ñ hēat hitū ↄnaturalē ipsum naturalr̄ disponētē et de potentia ad actū reducētē ul' pōt dici q̄ sicut ñ obstāte q̄ m̄a ipsa sit pura potētia i genere ētium reqrit tñ determiatas dispōes ad recipiēd formā s̄balē. q̱ꝛ actus actiuoꝝ sūt i patiēte disposito ut dicit̄ s̄o de aīa. ita ꝙ̄ suo mō ñ obstante

q̄ itellectus possibil' sit pura potentia in genere itelligibiliū reqrit tñ aliᵒ dispo nēte ipsum et q̱ꝛ itelligere ē actō immanēs requirit disponētē coniūctū ꝯ ñaliter q ꝙ̄ sit ca effectia actus itelligēdi. Ad s̄m dicēd q̄ ista dispō ē positia et ñ remotiua et cū dr̄ postq̄ ñ ē naturalr̄ idispositus ñ idiget disponēte pꝫ ꝙ̄ quid dicend p̱ iā dicta itellectus ē possibil' nō ē totalr̄ idispositꝰ. imo dispositus. q̱ꝛ habet hitū naturalē ñalr ipsum disponētē ul' posset dici q̄ licet q̄ ñ sit naturaliter idispositus ñ tñ ē naturalr̄ dispositus. Et iō ñ idiget disponente sicut m̄a p̱ma. licet nō sit naturalr̄ indisposita nō tñ ē naturalr̄ disposita et iō indiget disponēte ꝛ dispōe precedente itroductōnem ipsius forme. Ad tertiū dicend sicut p̱us dictū ē q̄ intellectus possibil' ē sicut tabula rasa q̱ꝛ de se nullam actū habet nec speciem itelligibilem. Et iō bene seq̄t q̄ ñ indiget aliquo actu itelligendi ↄpleto ñ iↄpleto nec spetie aliqua itelligibili ipsum disponente ad p̱mū actum itelligendi uel ad p̱mā spēm itelligibilē nō tñ seq̄t q̄ nō idigeat hitu naturali disponente ipsum naturalr̄ ad p̱mum actū itelligendi uel ad omnes sequentes uñ tabula rasa q̄uīs ñ idigeat aliqua pictura ipsam disponente ad p̱mam picturā q̄a esset p̱cessus i ifinitū idiget tamen aliqua forma disponente ipsam ad picturas sequētes q̄a nulla res pōt agere uel pati ñ mediātib; qualitatibus actis et passiuis. rōes ḡ salua reuerentia dicentis nō ui dentur

ↄcludere. Ex istis aūt appet ꝙ itle
tus agēs sit aliqd aīe. z ꝙ ñ sit aliqua
poᵃ ipsius īmediate fundata iea. Illō
ē qō dispoīt itlectum possibilē adactū
itligēdi z īformat ipsum ē aliqđ aīe
ñ tñ poᵃ fundata īmediate ieēnᵃ eius
Intlectus agēs ē huius ut pꝫ ex dictis
ḡ. Est ḡ itlectus agēs lum̄ qōdā z hi
tus ꝯnatural' itlectui possibili z ꝙ debe
at uocari hitus pꝫ. qa tūc melius sal
uāt omnia que sᵗ de rōe formali eius
saluat' melius ꝙ actuet itlectū possi
bilē. nā ex quo ē eius forma melius po
test ipsum actuare ꝙ̄ si eēt poᵃ distic
ta. qa tūc ñ īformaret eū. alterius nō
īpedit' illustracō fantasmatū si pona
t' hitus siue forma. qa equal' distātia
ē ipsius ad fantasmata. si ponat' hitꝰ
ↄnatural' iformās itlectū possibilē. sic
si poñret' potētia disticta ab itlectu pos
sibili. Et ista uz̄ itētō beati aug̃ xiiᵒ
de ciuitate dei ca. ultimo ubi dicit ꝙ om
nia que itlectus uidet. uidet iquadā lu
ce sui gñis. uñ recitat de qᵒdā puero q
nūq̄ audierat geometriā. q cū iterro
garet' de geometricis ordiate z optie
respondebat. h aūt ñ eēt nisi hō habe
ret ꝙ̄ dā lucē ↄnaturalē. qua mediāte
h uideret. uz̄ igit' uelle beatus aug̃ ꝙ
itlectus agēs sit lux quedā ꝯnaturalis
naturalr ipsi aīe īserta. his ḡ suppo
sitis facile ē respōdere ad rōes. 12. cū
ḡ za h fuerūt itroducta. nā hitus ꝯna
tural' potens ē abstrahere ut pꝫ ex dic
tis et sic pꝫ qd sit dicēdū de itlectū agē
te z pꝯñs de 2ᵒ articulo. Tertius ar
ticulꝰ qōis ꝑncipal'. Utꝝ intlectus a
gēs sit total' cā effectiua actus itligen
di. Ad eius declaratōem h ordie ꝓce
det' qm̄ ꝑ tāget' aliqui mōi dicēdi doc
toꝝ de m̄a ista. 2ᵒ tāget' quidā alter
mōđ qui inter ceteros uz̄ michi ꝓba
tōr et doctrine phi magis ꝯsonus.
Tertiō soluēt' rōnes et motiua alio
ꝝ doctoꝝ. Quantū ad ꝑmū tāget' in
summa. quatuor modi dicēdi Opio
quoꝝ dā doctoꝝ istius articuli tertii.
Est ḡ unꝰ mōđ dicēdi ꝙ tal' cā effec
tiua actus itelligēdi ē obiectū intligi
bile z ñ itlectus nec possibil' qđ pōt ꝓba
ri ex dictis eoꝝ tripl'r. ꝑ sic. Illō qđ
sē acta tale qual' ē intlectus inpoᵃ et p
ꝯñs reductiuū eius de potētia ad actum
ē necessaria tal' cā effectiua actus itelli
gēdi. s obiectū ē huiusmōi ḡ. a. uz̄ no
ta qz reducere aliud de potētia ad actū
uz̄ necc̄io ꝙ agit illud. ꝓbat' qz intel
lectus ē ipotētia ad intelligēdū aliter
nūq̄ posset itelligere et obiectū de se ē
actu intelligibile ḡ. Secūdo iᵒ qđ ne
cessario exigit' ad intlectōez et nō sicut
passiuū neqꝫ sicut receptiuū illud req
rit' sicut actiuū. h pꝫ qz ñ appet alia
rō ad quid reqrat'. s obiectū necc̄io re
quirit' ad intlectōem z ñ sicut passiuuꝫ
qz intlectus ñ agit in rem extra. nec si
cut receptiuū qz ñ recipit itellectōem
qđ pꝫ de se ḡ. Tertio iᵒ qđ ꝯpatur
ad intellectū sicut sēsibile ad[illegible] ē to
talis causa effectiua actus intelligēdi
h pꝫ qz s'm phm 2ᵒ huꝰ sēsibile ē totalis
causa effectiua actus sentiēdi ꝓbat qz
si sēsus eēt causa, tūc sēsus sentiret se ip
sum sicut si cōbustibile cōbureret. con

bureret se ipsam ꝯ obiectũ ſm aristoti
le tercio de aĩa ꝯpat̃ ad itl̃ectũ sic ſſi
bile ad ſſum ꝙ. Et ꝯfirmat̃ qa qñ mo
uet itl̃ectũ ad itl̃igẽd uẑ esse total̃ cã
effectia actus itl̃igendi. ꝯ obiectũ ſm
pħm et comẽtatorẽ mouet itl̃ectũ ad
itl̃igẽdũ ꝙ. Alia opio Alia opio ẽ q̃
ponitꝙ itl̃ectus creatus possibil̃ ẽ tota
l̃ causa effectĩa actus itl̃igẽdi h autem
opio pbat̃ tripl̃r. Primo sic. Omnis
opatõ imanẽs manet iagẽte ut agẽs
ẽ h ponit̃ nono methaphisice et ꝑ ethi
coꝝ sed itl̃igere ẽ opatõ imanẽs ſm a
ristotilẽ ubi supra ꝙ manet iagẽte ut
agẽs ẽ sed manet total̃r i intl̃ectu pos
sibili et nullo mõ iobiecto nec ialiquo
alio. ꝙ total̃r ẽ abobiecto zñ abaliquo
alio. Secũdo ñ minus itl̃ectus ẽto
tal̃ cã effectĩa actus itl̃igẽdi ꝙ uolun
tas sit actus uolẽdi. sed uolũtas ẽ ꝙ
itl̃ectus. a ẽ nota. b. pꝫ qa actus uolen
di aliqua i rẽ ꝑ maliciã eius ñ põt cãri
abipso obiecto qd ẽ malũ. qa malũ so
lũ habet rõem ꝑuatiuã cũ ñ sit nisi ꝑ
uatõ boni. priuatõ aũt ñ ẽ cã alicuius
actus real̃ et pꝯñs tal̃ actus causabit̃
total̃r abipsa uolũtate Tertio non
minꝰ itl̃ectus ẽ total̃ causa actus itl̃igẽ
di ꝙ ꝑpotẽtie iferiores suoꝝ actuũ. b pꝫ
qꝛ esse cãm dicit ꝑfectõem simpl̃r et pꝯ
sequẽs magis ꝑfecto debet magis ꝯpe
tere ꝙ potẽtie iferiores cãnt suos effec
tus uel actus ꝙ. b. pꝫ qꝛ potẽtia gñati
ua motiua calefactiua st̃ cause suoꝝ ac
tuũ. Et ꝯfirmat̃ qa uel itl̃ectus possibi
lis ẽ cã ꝑtial̃ uel nulla uel total̃ sui ac
tus ꝙ nec ꝑtial̃ nec nulla ꝙ total̃. a. pꝫ

. b. pbat̃ ñ ẽ nulla qꝛ sicut potẽtia lo
cutia corpal̃ ñ ẽ nulla cã locutõis. ita
nec poᵃ locutiua mẽtal̃ que ẽ itl̃ectus
põt esse nulla cã sui actus. ñ ꝑtial̃ cau
sa põt esse qꝛ 1ᵒ aᵈ qd cũ eo ꝯcurre
ret aut eẽt obiectũ ſm esse qd hꝫ in se
uel fantasma. uel itl̃ectus agẽs uel obiec
tũ ſm esse qd habet ifantasia sed nul
lum istoꝝ. ñ obiectũ qꝛ ẽ quid corpa
le et nullũ tale põt agere ĩspm nec fã
tasma qꝛ ꝯ ñ ẽ obiectũ itl̃ectus nec ob
iectũ ſm esse qd habet ifantasia qꝛ ut
sic ẽ esse rõis et diminutũ et ꝑ ꝯñs ñ
erit cã actus realis nec itellectus agẽs
qꝛ ñ habet facere ñ abstrahere a ꝯdi
tõnibꝫ mãlibꝫ et illuminare fantas
mata ut pꝫ exdictis aꝝ. in tertio hu
ius. Aᵃ opio alioꝝ Aᵃ ẽ opio que
dicit ꝙ intellectus nẑ possibilis et obie
ctũ naturaliter ꝯceptibile ꝯcurrũt sic̃
due cãe ꝑtiales itegrãtes unã cãm to
talẽ ad cãndũ actũ itl̃igẽdi h aũt opio
quasi initit̃ rõnibꝫ utrinsꝗ põnis pre
dicte. nõ ẽ uẑ istis doctoribꝫ possiˡᵉ ut
dicsit ꝙ obiectũ ñ ꝯcurrat aliquo mõ
ẽffectie adcausandũ actũ itl̃igendi cum
moueat itl̃ectum ad itl̃igẽdũ z reducat
ipsum depotẽtia adactũ. Nec uẑ eis ẽ
possiˡᵉ ꝙ itl̃ectus possibilis ñ sit aliquo
mõ causa effectĩa sui actus. cũ intl̃ige
re sit actõ immanẽs cõccurrũt ꝙ duo ꝯ
. s. intellectus et obiectũ sicut due cau
se ꝑtiales integrãtes unã total̃ẽ causã
ad causandum actũ intelligẽdi. z ꝯfir
matur ista positio ꝑ beatum augꝰ.

Aᵃ opio. Alii uolunt ꝙ intellectꝰ
possibilis sit pure passiuus ꝙ ꝗ ad recep

tõem spẽi itꝉ̃igibiꝉ. ß ẽ actiuus mediã
te ista specie respectu sue itꝉ̃ctõis. Di
cũt ꝙ ꝙ itꝉ̃ctus nr̃ possibiꝉ iformatus
specie itꝉ̃igibili ẽ totaꝉ cã effectiua actꝰ
itꝉ̃igẽdi qḋ põt pbari ex dictis eo
ꝝ una rõe tali Omne ẽs actu hꝫ
aliq̃ opatõem ppam ꝓmꝙ ẽ iactu. ßi
tꝉ̃ctus possibiꝉ iformatus specie itel
ligibili ẽ ẽs iactu ꝙ ut sic põt agere et
opatõem aliq̃ habere. ß eius ppria op
atõ ñ ẽ nisi eius itꝉ̃ctõ erit ꝙ itꝉ̃ctus
sic iformatus totaꝉ cã sui actus.

Narratis istis modis dicẽdi. restat
nũc uidere qd michi uĩ pbabiꝉr esse di
cẽd. Et qa uiformiter uĩ michi esse
loquẽd de itꝉ̃ctu ⁊ uolũtate ideo circo in
troducit̃ p ordiem sex ꝯclusiões.

Prima ẽ ꝙ obiectũ naturaꝉr ꝯcepti
bile ñ ẽ totaꝉ cã effectiua ñ ptiaꝉ actus
itꝉ̃igẽdi. Secũda ꝙ itꝉ̃ctus nr̃ possi
biꝉ precise sumptus ñ ẽ totaꝉ cã effec
tiua nec ptiaꝉ actus itelligẽdi. Ter
tia ẽ ꝙ itꝉ̃ctus possibiꝉ iformatus spe
tie itꝉ̃igibili ñ ẽ totaꝉ cã effectiua nec p
tiaꝉ actus itelligẽdi. Quarta ẽ ꝙ in
tꝉ̃ctus agẽs ẽ totaꝉ cã effectiua actus in
telligẽdi. Quĩta ẽ ꝙ sicut iaia nr̃a
oꝫ dare itꝉ̃ctũ agẽtẽ ita oꝫ dare uolũ
tatẽ agentẽ. Sexta ꝙ uolũtas agẽs
que ponit̃ iaia nr̃a ñ ẽ totalis cã effec
tiua actus uolẽdi. Prima ꝯclusio
pbat̃ tripliciter ꝓ sic. 1º cui accidit ꝙ
ab intellectu itelligat̃ esse ipoᵃ uel iac
tu ñ mouet effectiue itꝉ̃ctũ ad itꝉ̃igẽd
nec ẽ cã totalis nec ptialis effectiua ac
tus itelligẽdi ß obiecto naturaliter ꝯ
ceptibili accidit esse iactu uel in poten
tia ad hꝰ ꝙ ab intellectu intelligat̃ ꝙ. a
pꝫ. ptẽto qꝛ mouẽs iactu et motũ iac
tu debẽt esse simul si igit̃ obiecto acci
dit esse iactu ñ erit iã mouẽs effectiue
Itẽ pꝫ eadẽ. a. qꝛ qḋ ẽ inpotẽtia ñ po
tẽt esse totalis cã effectiua nec ptialis
actus realis i actu qꝛ causa ⁊ effectus
simul sũt et ñ sũt ꝓ phicoꝝ. b. pꝫ. qꝛ ita i
telligit̃ esse inactu sicut esse in potẽtia
e cõuerso. Secũdo 1º cui accidit
esse reale uel rõis ñ ẽ totalis cã effecti
ua eiꝰ. Ista pꝫ qa cã effectiua actus rea
lis debet esse realis. ß actus itelligẽdi
qui cũqꝫ ẽ realis actus ꝙ ß obiecto acci
dit esse reale uel rõis pꝫ qa ñ solũ in
telligitur ẽs reale. ß ẽ rõis ꝙ. Ter
tõ illud cui accidit esse absolutũ uel res
pectiuũ ñ ẽ totalis cã effectiua et hꝰ pꝫ
qꝛ relatõ ñ ẽ terminus nec pncipiũ ac
tõis quinto phisicoꝝ. sed obiecto na
turaliter ꝯceptibili hꝰ accidit ꝙ. b. pꝫ
qa tã absoluta ꝙ respectiua itelligunt̃
ab inteꝰ. Et ꝯfirmat̃ qꝛ si obiectum
naturaliẽ ꝯceptibile eẽt totalis causa
eiꝰ. sequeret̃ ꝙ effectus naturaliẽ pdu
ctus excederet suã causam pducentem
simpʳ in nobilitate ⁊ pfectõne qḋ ẽ ab
surdum. ꝯñã patet qa actus intꝉ̃igen
di albedinẽ ẽ nobilior albedine cum
dicat pfectõem simpᶻ. si ꝙ tãret abea
effectiue excederet suam cãm ipfectõe
.s. pductiuam. Terᵃᶻ ꝯclusiõnem p
bo tripᶻ ꝓ sic. 1º qḋ solum ẽ poᵃ pu
ra in genere itꝉ̃igibiliũ ñ põt esse totaꝉ
causa eiꝰ. sed intꝉ̃ctus noster possibiꝉ
precise sumptus ẽ huiusmodi ꝙ maior
nota p tanto qa unumqḋqꝫ agẽs agit

ꝭ m q̄ ē iactu. Jd̄ ꝑ q̄ nullā habet actu
alitatē ī aliquo gn̄e nat̄o mō pōt age
re ieod̄.b.ē pħi 3° huius dicētis q̄ itl'c
tus possibilis ñ hꝫ aliq̄ñ nam ñ q2 pos
sibilis uocatus ē. 2o si itl'ctus possibi
lis precise sumptus eēt totalis cā ɔ̄cl
sequeret̄ q̄ unū ꝛ id̄ ꝭm id̄ ꝛ rᵒ eiusd̄
eēt iactu ꝛ ipoª. ɔ̄ñs ē fl'm ꝑ ɔña pꝫ.
qª ut carēt actū eēt iactu qª id̄ qd̄ ac
tu agit nec̄cio ē ens iactu. ꝛ ut recipet
nec̄cio eēt ipoª a recipiēd̄ itl'ctōem ꝑ
respectu eiusd̄ itl'ctōis eēt iactu ꝛ in
poª respectu eiusd̄ ꝛ ꝭm id̄. Solu
tō alioꝝ ad istā ꝭā rōem dictā. Est
tñ aduertēdū q̄ aliq̄ conīt̄ istā rōnem
soluere dicētes q̄ ñ ē ɔ̄ñs unū ꝛ ideꝫ
ꝭm idē ꝛ respectu eiusdē eēt i actu ꝛ i
poª aº ꝛ aº mō. sicut uidem̄ q̄ graue i
actu ē ꝛ poª ut moueat̄. deorꝭ remoto
ꝓhibēte simil'r dicūt ipsi itl'ctꝰ ē iac
tu ꝛ ipoª respectu sue itl'ctōis. alio tñ
ꝛ alio mō qª ē ipotētia formali ꝛ actu
uirtuali iactu uirtuali qª habet actu
uirtutē mouēdi ꝛ ꝓducēdi suā itl'ctō
nē. ꝭē ipotentia formali q2 ē ipoten
tia q̄ habeat suā itl'ctōem ꝰ iherētem
foꝛal'r ꝑ alio ꝛ alio mō ē ipotētia et
iactu. Et id̄ ñ ē ibi aliqua ɔ̄tradictio

Jsta aūt solutō ī rei ueritate nō sol
uit rōem. uez qª aliqui arguūt ɔtra
eā mīꝰ debite. id circoꝓ adducā rōnem
que fit cōmuniter ɔtra dictā solutōem
et ōndā eā ñ ɔ̄cludere. ꝭo arguā ɔ̄tra
ipsam directe ꝛ ostēdā rōem ꝓmā ñ es
se aliquo mō solutā. Arguit̄ ꝑ ab aliq
ꝰ ɔtra dictā solutōem sic. Namᵒ agēs
hñs aliq̄ formā ꝭbe esse ꝑfectōri deduc

se ad habēd̄ iꝰ foꝛam ꝭbe esse minus ꝑ
fc̄o pꝫ. qª aīa ē ꝓcessus natural' de ꝑfec
to ad iꝑfectū ꝭ habere aliq̄ foꝛam iac
tu uirtuali ē eā habere ꝑfectius q̄ ha
bere eam formal'r. ꝑ si intl'ctus habe
ret suā itl'ctōem ī uirtute actiā ñ redu
ceret se ad habendū formal'r. b. patet
qª ɔ̄tinētia uirtual' ē ꝑfectōr formali
nā qd̄ habet aliqd̄ formal'r dependet
ab ipso uirtuali. qd̄ aūt hꝫ aliqd̄ uir
tual'r ñ depēdet ab eo q̄ ɔtinet forma
l'r imo potius econuerso. Et ɔ̄firmat̄
ista rō qª nos uidem̄ q̄ sol qui ē uirtu
al'r calid̄ ñ fit calid̄ formal'r ꝛ rō huiꝰ
ē quia nobilius ē habere colorē uirtu
al'r q̄ formal'r. Hec aūt ipugnantia
salua reuerētia dicētiū ñ uidet̄ ɔ̄clud̄
re. nam lꝫ ībus que dicūt ꝑfectōem ꝭꝫ
quid ꝑfectius sit ɔtinere talia uirtua
l'r q̄ formal'r, ī hīs tñ que dicūt per
fectōem simpᷣ ꝑfectius ē ɔtinere for
mal'r q̄ uirtual'r. Et id̄ deus lꝫ sit uir
tual'r lapꝭ et leo ꝛ sic de singul' ē tñ for
mal'r iustus et sapiēs quia talia dicūt
ꝑfectōem simpᷣ. et ñ tm̄ ꝭm quid. Et
id̄.b.ñ ē simpᷣ uera. ñ ē ē nobilius ha
bere aliq̄ formam iactu uirtuali q̄ eā
habere formal'r si tal' forma dicit per
fectōem simpᷣ Sic aūt ē in ꝓposito q2
itl'igere dicit ꝑfectōnem simpl'r ꝭm re
gulā anselmi q2 nobilius ē ī unoquoqꝫ
esse q̄ ñ esse nec exemplū qd̄ adducūt
ē ad ꝓpositū quia calor ñ dicit ꝑfectō
nē simpl'r ꝭ tm̄ ꝭm quid. Et id̄ sol q
ē calidus uirtual'r et formal'r fit cali
dus. rō ꝑ ñ uā ɔ̄cludere. Arguo igitur
ɔtra dictam solutōem al'r. nā qñ dicit̄

ꝙ itlctus respectu sue itlctōis ē iactu uirtuali ꝛ ipoᵃ formali. peto ul' itlctꝰ icludit ise aliqua duo sic ꝙ ꝑ unū illoꝝ sit iactu uirtuali. ꝛ ꝑ aliud ipoᵃ formali ul' ñ ẜ ꝑunū et iō ē iactu omnino uirtuali et poᵃ formali. ꝑmū nō pōt dari qꝛ itlctus possibil' ē una poᵃ simplex ñ icludēs dualitatē aliq̄ ex ꝑte rei imo si icluderet talia duo quorum unꝰ eēt rō agēdi aliud uero rō recipiēdi unū illoꝝ uocaret' itlctū agētē. aliō uero itlctū possibilē reqrit' ḡ ſm.

Tertō sic iō qȯ ñ ē itlctus agēs ñ ē total' cā ꝛl. ẜ itlctus possibil' ñ ē itlctus agēs ḡ. a. pȝ tertō d̄ aīa. b. pȝ ibidē. qa dž necesse ē has dñas esse i aīa nr̃a. Et ꝯfirmat' qa si itlctus possibilis eēt total' cā ꝛl. sequeret' ꝙ ñ esset pati imo agere cuius oppositū dicit phs tertō huius. Tertia ꝯclusio ꝑbat' tripl'r ꝑ sic. opatō uital' que ꝯpetit homini ut hō ē debet habere aliqȯ ꝑncipiū naturale effectiuū ẜ pȝ. nā sine ẜ oppositū seqt' ꝙ hō ñ posset exire in suā ꝑpriam opatōem naturalē et ꝑ ꝯseqñs natura deficit ei inecessariis qȯ ē ſſm. ẜ itligere ē opatō natural' que ꝯpetit homini ut hō ē. ḡ debet habere ꝑncipiū effectiuum aliqȯ naturale. ẜ spēs ñ ē hominis natural' cū tales spēcies ñ sint ihominibꝰ ꝯcreate ẜ acquisite ut suppono ad presens ḡ spēs intligibil' ñ ē ꝑncipiū ꝑductiuū actus intligēdi et ꝑ ꝯseqñs itlctus possibilis iformatus spetie itligibili ñ ē totalis cā effectīa ñ ꝑtial' actus itligendi. ꝑo sic si spēs itligibil' eēt ꝑncipiū ꝑductiuū sine effectiuū actus itligēdi sequeret' ꝙ fantasma haberet aliquā causalitatē effectiuam respectu itlctōis ꝯñs ē ſſm ḡ falsitas ꝯñis pȝ iarticulo precedēti ubi fuit ostēsum ꝙ fantasma uirtute actus itlctus agētis cāt i intlctu spēm itligilē ñ tñ actū itligēdi. ꝯña ꝑbat'. nā qcqȯ ē cā cāe ē aliquo mō cā cāti ẜ fantasma uirtute itlctus agētis causat i itlctu spēm itelligibilem ut dēm ē ḡ si spēs intelligibilis ē cā sine rō ꝑducēdi actū itelligendi sequet' ꝙ fantasma habeat aliquā causalitatem effectiuā respectu itlctōnis. Tertio rō agēdi iagēte ñ ē ꝑfectōis. b. et entitatis effectu naturaliter ꝑducibili ul' ꝑducto pȝ. alias effectꝰ naturaliter ꝑductus excederet suā causam ꝑducētē inꝑfectōe. sed spēs itelligibilis existēs in itellectu nr̃o ē. b. ꝑfectōnis et ētitatis ꝙ sit actus itelligendi. ḡ species intelligibilis ñ ē rō ꝑducēdi intellectōem. b. ꝑbat' quia qcqd ē ꝑfectiꝰ ꝑfectōri ē ꝑfectius minus ꝑfecto. ẜ actus intelligēdi albediem ē ꝑfectōr ipsa albedine que tñ ē ꝑfectōr spetie sua intelligibili ḡ. Et ꝯfirmat' quia qñ agens est sufficienter dispositum ad agendȯ et patiens. ad recipiendȯ ñ reqrit' aliquod aliud ꝑncipiū ad actōeꝫ sed intellectus agens q ē omnia facere ē sufficienter dispositus ad agendȯ. et intellectus possibilis qui est omnia fieri est sufficient' dispositus ad recipiendū ḡ ñ requirit' ibi aliqua. ꝛ. species tāꝙ pricipꝫ elititiuū que sit principiū intelligendi. Quarta ꝯclusio ꝑbatur

ꝓbaꝰ tripl̄r ꝓ sic. q̄ñcūqȝ actiuitas acti
ui adequat sibi passibilitatē passiui ad
q̄cq̄d se extēdit passiue passibilitas pas
siui se extēdit actiue actiuitas actiui. ſ3
actiuitas itl̄ctus agentis adequat possi
bilitatē itl̄ctus possibil̄ naturalr̄ g̊ ad
q̄cq̄d passiue itl̄ctus possibil̄ naturalr̄
se extēdit ad totū id actiue se extēdit
itl̄ct9 agēs. ſ3 itl̄ctus possibil̄ se habȝ
passiue ꝛ ē total̄ cā receptiua cuiuscūqȝ
actus itl̄igēdi natural̄. g̊ itl̄ctus agēs
respectu cuiuscūq̄ ꝓ itl̄ctōis ñal̄ se habȝ
actiue. Et ē tōtal̄ cā effectiua dicti actus
.a. pȝ ex termīs. nā ex opposito predi
cati destruet̄ ſb̄m. b. ponit expresse ph̄s
i 3 tertio dicēs q̄ sicut itl̄ctus possibil̄
ē omnia fieri. sic itl̄ctus agēs ē omnia
facere. Secūdo omnis opatō inma
nēs ē ſbiue sui ꝑncipii actiui uł actus
imediati ſbi sui actiui. ſ3 intl̄igere ē ac
ttō imanēs ꝛ recipit̄ ſbiue in itl̄ctu pos
sibili g̊ ꝓducet̄ effectiue ab intl̄ctu possi
bili. uł ab aliquo fundato imediate in
eod ſbiue ſ3 nichl̄ fundat̄ ſbiue i intel
lectu possibili a quo possit cāri effectiue
actus itl̄igēdi ñ itl̄ctus agēs ut pȝ ex
predictis. g̊. a. huius pȝ nono metb a
phisice ꝛ ꝓ ethicoꝝ ubi dicit q̄ opatō i
manēs ē pfectō agētis. 3 aūt ñ habe
ret ueritatē nisi eēt ſbiue sui actiui uł
alicuius inmediati ſbi sui actiui. b. pȝ
ex terminis ꝯtū ad utrāqȝ ptē g̊.

Tertō id qd̄ ꝯtinet uirtualr̄ om
nē itl̄ctōem adq̄ itl̄ctus possibil̄ ē in
poª naturali ē total̄ cā effectiua actus
intl̄igēdi. ſ3 itl̄ctus agēs ꝛ nichl̄ alid
existēs i aīa nr̄a ē huiusmōi. g̊. a. pȝ ex
termīs q2 ꝯtinere aliq̄d uirtualr̄ est
habere uirtutē ꝓducēdi illud. b. ꝓbat̄
q2 uł itl̄ctus agēs ꝯtinet omnē itl̄ctō
nē adq̄ itl̄ctus possibilis ē inpoª natu
rali uł ipse itl̄ctus possibilis uel obiec
tū ſm esse qd̄ habet i se uł fantasma ł
obiectū ſm esse qd̄ habet i aīa ñ intl̄c
tus possibil̄. ut pȝ ex ſ3 ꝯclusiōe. ñ fā
tasma q2 ñ pōt agere i intl̄ctū possibi
lē nisi uirtute itl̄ctus agētis. et p̄ ꝯñs
ñ ꝯtinet itl̄ctōnem uirtualiter immo
uirtute itl̄ctus agētis cāt solū i itl̄ctu
possibili spēm itelligibilē ñ aūt actū
itl̄igēdi ut dictū ē supra. ñ obiectū ſ
esse qd̄ habet i aīa q2 ut sic ē ens dimi
nutū ꝛ nullū tale ꝯtinet uirtualr̄ ac
tū itelligēdi cū sit actus realis. relinqt̄
g̊ q̄ intellectus agēs ꝛ nichil aliud cō
tineat uirtualiter intellectōem et hec
fuit. b. Itē ꝰ ſm comunē modū lo
quēdi omniū doctoꝝ itl̄ctus agēs ali
quo mō ꝯtinet omnē sciam et itellec
tōem ad quā itellectus possibilis ē in
poª naturali. ſ3 certū ē q̄ nō ꝯtinet ista
formaliter g̊ uirtualiter. Et ꝯfirmat̄
q2 si ñ ptineret ad itellectū agentem
causare effectiue actū itelligēdi. ſ3 solū
illuminare fantasmata ꝛ abstrahere a
cōditōib9 materialib9 ut aliq dicūt nō
uocaret itellectus agēs sed abstrahēs
cuius oppositū dič aristotiles. Qui
ta ꝯclusio ꝓbat̄ ꝰ tripl̄r ꝓ sic. q̄ñcūqȝ
alique due potētie ita se hñt. s. ꝑmo
dum excedētis et excessi si excessa ꝑ
sui ipfectōem indiget aliqua alia uir
tute agēte sui generis ꝛ excedēs. 3 pȝ
quia alias ñ se haberēt ꝑmodū excedē

tis z excessi. ꝭ itlectus z uolūtas sꝫ hu
iusmōi. Nā uolūtas excedit itlectū per
fectōaliter ut suppono adpn̄sq̄z decla
rabiꝛ iferius z itlectus possibilis ꝑꝑ sui
ipfectōem idiget itlectu agēte ipsum
informāte ut deductū ē supra. g̊ uolū
tas adsui pfectōem indiget uolūtate
agente ipsam similr iformāte. ꝛe
potētie equalꝰ ābitus obiectiue īmā
litatis sbiectie z isuo gn̄e equalꝰ ētita
tiue actualitatis. si una aliqua uirtu
te agēte idiget sui generis adsui opa
tōem z altera. ꝭ pꝫ. nā n̄ indiget mag̃
una ꝙ̄ altera. eoꝙ obiectū unius n̄ ex
cedit obiectū alterius. necꝙ una mag̃
sit m̄alꝰ ꝙ̄ alia. n̄ eoꝙ i suo genere sit
miꝰ actualꝰ. Nec uꝫ possibile assigna
re aliā cām sufficiētē. ꝭ itlectus z uolū
tas sꝫ huiusmōi. z itlectus indiget in
tlectu agēte sui generis ad suā opatō
nem. g̊ z uolūtas. ꝫ° reduco rōnem
aꝝ. quam facit tertō huius i illo ca.
quoniā aūt i omni n̄a. Ad pbādū ꝙ oꝫ
dare itlectū agētē i nob. Et arguo sic
uꝰ rō phi aliqd ꝯcludit uꝰ n̄. n̄ ē dicēd
ꝙ n̄ qa nimis derogareꝛ aristotili spe
tialr intali m̄a. rō g̊ uere ꝯcludit. sed
p iꝫ eād rōem pbaꝛ nichil ad dito ni
chꝰ remotō ꝙ oꝫ dare uolūtatē agētēi
nob g̊ pbaꝛ assūptū resūmēdo rōnem
sicut eā facit aꝝ. In omni natura in
qua ē dare unū qd ē omnia fieri ē da
re unū qd ē omnia facere. sed innatuª
uolitiua ē dare unū qd ē omnia fieri
uolūtatē. s. passiuā que pōt omnē actū
uolendi recipe g̊ oꝫ dare uoluntatem
agentem necessario que sit omnia fa
cere. tota rō ē formaliter aristotilis
n̄ꝙ ifert denatura intlectiua. z qa uult
pbare intlectumagētē haūt ifert dena
tura uolitiua qa uolumꝰ pbare uolun
tatē agētē. Rn̄o ad solutōem q̄ pos
set fieri ad iꝫ rōem iā factā qnte ꝯ
clusiōis. Nec ualet qd dꝫ ab aliqbꝫ
. s. ꝙ p istā rōem n̄ oꝫ pbare i nob uo
lūtatē agētē. sed pbaꝛ ꝙ opporteat a
liqd actiuū ꝙ reducat uolūtatē depoª
ad actū z ꝭ ē obiectū. n̄ ē oꝫ ꝙ actiuum
sit ꝯiūctum passiuo loco z sbo sicut pꝫ
p exemplū positū ab aꝝ. i eod textu
ars ē i artificialibꝫ ꝯpaꝛ ad m̄am sicut
actiuū adpassiuū. z tn̄ distinguāꝛ loco
z sbo. sic igiꝛ ut dicūt ē i pposito

Hec aūt euasio innullo euadit rōez
qꝛ pari rōe diceretꝛ ꝙ rō aristotilꝰ nō p
bat ꝙ oꝫ dare intlectumagentē in nob
ꝭꝙ oꝫ dare aliqd actiuum qd redu
cat intlectū depoª ad actū. ꝭ aūt erit ob
iectū. ꝭ ē expresse ꝯtra mētē phi q ex
presse p istā rōnem ꝯcludit has duas
dꝫas esse ianima n̄ra. s. intellectum a
gētē z possibilis. dare g̊ talē euasiōez
nichil aliud ē ꝙ̄ dicere rōem phi n̄ cō
cludere qd tn̄ n̄ uꝫ dicēd intali m̄a.

Jdō ut magis appeat itētō aꝝ. ē in
telligendū ꝙ actō ē duplex ꝭm aꝝ. no
no methaphisice z ꝭ ethicoꝝ. s. imma
nēs z transiens. actō immanēs manet
iagente z ē pfectō agētis. trāsiens ū
trāsit ipassum ꝭm phm ibid. actiuum
uero z passiuū n̄ semp ꝯiūgūꝛ loco et
sbo n̄ sit actō imanēs. nā in actōe tran
seūte actiuū necc̄io distiguiꝛ apassiuo
loco z sbo sicut pꝫ de exemplo dearte
. et m̄a.

et m̄ia ꝑ q̄ꝺ talia extra faciūt ad ꝓ
positum, rō ꝙ aristotiƚ nec̄c̄io cōcludit
q̄ñcū ꝑ.b. iferẽ ꝺeactōe imanēte. nā nō
miñ uelle ē actō imanēs ꝙ itƚigere. et
iō rō ꝯcludit nec̄c̄io itƚigēti mētē phi
Cōfirmaẽ h̄ pō ꝑ omnes rōes ꝓbātes
ꝙ oꝫ dare i nob̄ itƚctū agentē ꝛ ꝯ̄ctum
agētē regre rōnes sup̄ius qa si bñ ad
aptēẽ ita bñ ꝯcludūt ꝺe uolūtate sic
ꝺe ꝯ̄ctu. Sexta ꝛ ultima ꝯclusio ꝓba
ẽ ĩ triplr̄ ꝓ sicut se habet itƚctus agēs
a ꝺ itƚctū possibilē ꝛ actū itƚigendi, ita
se hꝫ uoluntas agēs ad uolūtatē pas
siuā et actū uolēdi h̄ pꝫ. qa sicut intƚc
tus agēs ē om̄ia facere ꝛ itƚctus possi
biƚ oīa fieri, ita uolūtas agēs ē om̄ia
facere ꝛ uolūtas possibiƚ ē omnia fieri
ut ē ꝺeductū. ß itƚctus agēs ē totaƚ cā
effectia actus itƚigēdi ut pꝫ ex q̄rta ꝯ
clusiōe ꝙ ꝛ̄l. ꝯ̄o uolūtas agēs ē totaƚ
cā effectia actꝰ itƚigēdi uƚ nulla ƚ par
tiaƚ. ñ nulla ñ ꝑtiaƚ ꝙ totaƚ ꝓbaẽ. b.
qꝛ ñ q̄ꝺ nulla cā actus uolēꝺi ñ possit
cāri effectie a uolūtate passiua i qua re
cipiẽ ꝯ̄bine quia eiuſꝺ aꝺ se ipsum eēt
relatō reaƚ et iꝺ eēt in actu ꝛ poᵃ res
pectu eiuſꝺ. si ñ causeẽ aliquo mō a uo
lūtate agēte sequereẽ ꝙ uelle ñ eēt ac
tō imanēs cuius ōppositū ē, oñsum ñ
ꝑtiaƚ quia iꝺ q̄ꝺ cū eo ꝯcurrēt ad cāñ
ꝺum actū uƚ eēt obiectum ꝯm esse q̄ꝺ
hꝫ i se uƚ ꝯm esse q̄ꝺ habet i aīa uel in
tƚctus uƚ actus itƚigēdi ß nullū istoꝝ
ꝙ. ñ obiectū ꝯm esse q̄ꝺ habet ĩse quia
ut sic ē q̄ꝺ m̄ale et corpale et ñullū ta
le pōt agere in sp̄m ꝯm bt̄m augꝰ. nec
ꝯm esse quod habet i aīa qꝛ tale esse est

diminutū et ꝑ ꝯñs ñ ē cā actus realis
nec itƚctus qa uƚ possibilis uel agens
ñ possibiƚ qꝛ ad ipsum ñ ꝑtinet agere
ñ agēs quia tūc actiuitas itƚctus agē
tis excederet passibilitatē itƚctus pos
sibiƚ quod ē fƚm nec actus itƚigēdi qa
actus uolēdi ē .a. ētitatis et ꝑfectōnis
ꝙ actus itƚigēdi sicut uolūtas ꝙ itƚc
tus ut supponiẽ ad presens. effectus
aūt ñ ē.a. entitatis et ꝑfectōis sua cau
sa ꝓducēte. Reliqẽ ꝙ ꝙ uolūtas agēs
ē totaƚ cā effectia actus uolēdi. Tertō
si uolūtas agens ñ cāret effectie actuꝫ
uolēdi sequereẽ ꝙ uolūtas ñ eēt libera
nec ꝺñā sui actus ꝯñs est fƚm et ꝯtra
p̄hm ꝯña ꝓbaẽ qa agēte ꝺe necessitate
nature ñ ꝑ libm arbm summe disposi
to ad agēdū ꝛ passo sūme disposito ad
recipiēꝺū ꝺe nec̄c̄itate seqẽ actō pꝫ ex
termis ß si uolūtas sic se habet passie
respectu uolitōis ꝙ nullo mō ipsam ca
usat effectie agēs ꝙ agit uƚ cāt actum
uolēꝺi agit ꝺe necessitate nature ꝛ nō
ꝑ liberū arbm siue tale agēs sit obiec
tum ƚ itƚctus siue q̄ꝺcūqꝫ aliud. Et po
test esse summe ꝺispositū ad agēdū in
mo ꝺe facto q̄ñcūqꝫ agit. et uoluntas
ꝙ tū ē ꝺe se ꝺisposita ē ad recipiendum
ꝙ ꝺe necessitate seqẽ actō. et ꝑ ꝯñs uolū
tas ñ ē libera nec ꝺñā sui actus. Et h̄
erat ꝯñā. Aduītādum ꝙ tm̄ et tale in
ꝯueniens oꝫ nec̄c̄io ꝯceꝺere ꝙ uoluntas
habeat aliquā cālitatem effectiuaꝫ res
pectu uolitōis. ß hāc cālitatem ñ pōt
habere uoluntas passiua ut pꝫ ex pre
cedētibꝫ ꝙ actiua. erit igiẽ uoluntas a
gens totaƚ cā effectia respectu uolitōis

Et ꝓbat̃ h̄ ɔclusio ꝑ rões ꝓbãtes itl̃ctũ
agẽtẽ esse totalem cãm actus itl̃igẽdi
nã adaptãdo aduolũtatẽ ita ꝓbãt de
uolũtate agẽte sicut de itl̃ctu agente
patẽt ḡ predicte ɔclusiões. Rñ̃o ad
rões p̃me opiõis de isto articulo. Re
stat ḡ respõdere ad motiã ꝛ rões alia
ꝝ põnum. Ad p̃mũ cũ dr̃ ꝙ illd̃ qd̃
ẽ tale i actu quale itl̃ctus ẽ i poã ꝛc̃. di
cẽdũ ꝙ ista ꝓpõ ñ ẽ simpl̃r uera. ueꝝ ẽ
ẽ ꝙ obiectũ ẽ aliquo mõ tal' i actu qua
lis itl̃ctus ẽ i poã. ñ tñ seq̃t' ꝓp̃ h̄ q̃d re
ducat eũ de poã ad actũ qz obiectũ nõ ẽ
tale i actu uirtual̃r quale ẽ itl̃ctus i po
tẽtia formal̃r. uidem̃ ẽ ꝙ ignis ẽ i poã
ad ɔburẽd̃ et ɔbustibile ẽ i actu quãtũ
ẽ de se ɔbustibile tñ ñ reducit ignẽ de po
tẽtia ad actũ ñ agit i ipsam imo pot'
ɔuerso. ñ obstãte ḡ actualitate obiec
ti reducere itl̃ctus possibil' de poã ad ac
tũ p itl̃ctũ agẽtẽ effectiue q sufficienter
cõtinet itl̃ctõem uirtual̃r. Et iõ si di
ceret' ꝙ obiectũ s̃ assimilat itl̃ctũ dicẽ
dũ ꝙ ñ effectiue s̄ sicut m̃a circa q̃d. Ad
s̃m dicẽdũ ꝙ. a. ñ ẽ uera preexigit' tam̃
sic m̃a circa q̃. et ꝙ ñ sit passiuũ nec re
ceptiuũ. finis preexigit' nec̃cio ad opa
tõem ꝛ tñ ñ ẽ sicut passiuũ nec sicut re
ceptiuũ s̄ sicut illd̃ ad quod alia ordi
nãt'. Et iõ ista. a. ñ ẽ sufficiẽs imo si es
set sufficiẽs pari rõe ꝓbaret ꝙ itl̃ctus
agẽs sit tota causa effectiua actus itel
ligẽdi qa exigit' nec̃cio ad itl̃ctõem et
ñ sicut passiuũ nec receptiuũ. Et iõ rõ
ñ cõcludit. Ad t̃tiũ simil̃r ẽ dicẽdũ ꝙ. a.
ñ ẽ uera. nã s̃sibile nõ ẽ total' cã effecti
ua actus sentiẽdi. nec ista fuit itẽ tõ
ph̃i. et cum dicit' ꝙ ph̃s ꝓbat ꝙ sensus
ñ cãt sensatõem. dicẽdũ ꝙ ueꝝ ẽ de s̃su
passiuo ñ aũt de s̃su agente ut declaratũ
ẽ supra. ul' aũt s̃sibile aliquo mõ sit cã
s̃suatõis ul' nõ nichl' ad ꝓpositũ qz il
la similitudo aꝝ. i t̃tio sicut se habet
s̃sibile ad s̃sum ita itl̃igibile ad itl̃ctuꝫ
nõ currit p omnẽ modũ qa itl̃ctus est
uirtus omnino im̃al' nõ aũt s̃sus. Et
iõ obiectum m̃ale min' poterit agere
i itl̃ctũ q̃ i s̃sũ. Ad ɔfirmatõem di
cẽdum ꝙ obiectũ ɔceptibile mouere po
tẽtiã ad itelligẽdũ põt itelligi dupl̃r
uno mõ effectiue alio mõ excitatiue, sic
m̃a circa q̃. p̃ mõ obiectum nõ mouet
poaꝫ s̄ itl̃ctus agẽs. Alio mõ bene mo
uet. excitatiue ẽ mouet itellectũ ad in
telligẽd̃ sicut panis excitat nos ad co
medẽd̃ q̃uis nõ sit cã effectiua comestõ
nis. s̄ m̃a circa q̃. Rñ̃o ad rões s̃e opi
niõis. Ad rões alterius opiõis que
ꝓbãt itellectum possibilẽ esse totalẽ
cãm effectiuã sui actus dicẽd̃ p ordiẽꝫ
ad p̃mũ quãdo dr̃ ꝙ omnis opatõ ima
nẽs ꝛc̃. pꝫ qd̃ sit dicẽd̃. Uñ ad h̄ ꝙ
opatõ imanẽs sit p̃fcõ agentis suffiẽ
ꝙ sit s̃biue sui p̃ncipii actiui. uel uirtꝰ
inmediati s̃bi sui actiui sic declaratum
fuit i arguẽdo. sic aũt ẽ in ꝓposito. Et
ideo nõ ɔcludit. uel põt sicut alias fu
it dc̃m ꝙ p̃ncipale p̃ncipiũ intellectõis
agẽs ꝛ recipiẽs ẽ aĩa itellectiua, que per
itl̃ctũ agentẽ agit tãq̃ p rõem agen
di. ꝛ p itl̃ctũ possibilem recipit tãq̃ per
rõnem recipiendi intellectus ḡ agens
est totalis causa effectiua actus intelli
gẽdi sicut quo anima autem sicut qd̃

Et itl'ctus possibil' ē total' cā receptiua
dēi actus sicut quo aīa aūt sit qd . Et
sic ūificat' φ opatō imanēs manet in a
gente ut agēs ē. Ad rm aūt oceðit'. a.
s cū oz i .b. φ uolūtas ē total' cā effec
tia uolitōis ue⁊ ē de uolūtate agēte eo
mō quo ðcm ē ñ aūt de uolūtate passia
adtertiā ɔcedit' φ itl'ctus ē total' causa
effectia itl'ctōis ñ tñ possibil' s agens
Ad ɔfirmatōem dicēdū φ itl'ctus pos
sibil' ē nulla cā itl'ctōis. nec pbō ualet
nā ñ ē simile de poᵃ locutia corpali. et
de poᵃ locutia m̄tali que dr̄ itl'ctus. nā
poᵃ locutia corpal' ñ ē receptia locutō
nis. poᵃ aūt locutiua m̄tal' recipit itl'c
tōem ⁊ iō ñ pōt eā effectie pducere uel
cāre. Periā dicta pz qd sit dicēdum
ad motia t'tie pōnis que initit' quasi rō
nib' predicta⁊. ad ɔfirmatōem bea
ti aug' dicēdū φ ex itl'igēte ⁊ itl'cto gign'
notitia ñ tñ effectie ab utroqȝ. s ab in
tl'igēte solū effectie ab itl'cto aūt solū
ut ex m̄a circa qd sicut dr̄ φ ex pr̄e ⁊ ma
tre gignit' filius ñ tñ ex utroqȝ effecti
ue. ad rōem pbātē quartā opionē dicē
dum φ si itl'igat' de aera actōe ñ oz φ
cuiusl; entis in actu sit aliqua ppa actō
nam qualitates passiue fundantur
i aliquo sbiue ⁊ informāt ⁊ actuāt ips
ñ tñ sbm huiusmōi qualitatū pōt age
re ipsis mediātib' imo patit'. Itē aīa
iformat itl'ctū possibilē ⁊ actuat' p eū
ñ tñ agit ipso mediāte imo recipit in
tl'ctōem ñ obstāte q° φ intl'ctus possibi
lis informet' specie intl'igibili et ali
quo mō dicat' esse in actu p ipsam ñ tñ
seqt' pp h φ tal' spēs sit ei rō agēdi lo
quēdo pp̄e de actōe pz igit' qd sit dicen
dum ad predicta ⁊ p ɔñs tota ɔº.

Restat nūc respōdere ad rōes pncipa
les ad pmā cū oz φ intl'ctus agēs ñ est
aliqd aīe nostre dicēdū φ ñ ue⁊ sic pz
ex p articulo nec pbō ualet qz intl'ctꝰ
agēs ñ ē pma cā. ñ ē ē omnia facere sim
pl'r. s in gnē. s. ingenere intl'igibilium
ad 2am dicendū φ qm̄uis itl'ctus agēs
ñ sit aliqua poᵃ aīe nr̄e ut declaratū ē
in 2o articulo. ē tñ aliqd real'r distinc
tū ab intl'ctu possibili qz ē habitus cō
natural' ipsius informās ipsum imme
diate. et cū oz φ si distinguit' real'r ab i
tl'ctu possibili post sepatōem anime es
set frustra negat'. nec pbō ualet qa qm̄
uis actu ñ abstraheret a fantasmatib'
qz actu nō haberet fantasmata in que
ageret aptitudine tam̄ abstraheret qa
quotiēscūqȝ reuniret' corpi. posset age
re in fantasmata ⁊ cāre actū intellig ē
di qm̄uis in pr̄ia nō causet uidēdi actum
beatificum s obiectū cum talis actus
sit supernatural' et nō naturalis q°.

(.) Vtrum intl'ctus sit nobilior poᵃ q̄m uo
lūtas ul' eɔuersoz uz p φ nō ex
cedāt se pfectōal'r qa sicut se hz in eq
litas obiecto⁊ ad inequalitatē poᵃ⁊
in pfectōem ita equalitas ad equalitatē
s inequalitas obiecto⁊ arguit iequali
tatē potētia⁊ pfectōnal'r q° equalitas
arguit equalitatē. s obiecta ista⁊ potē
tia⁊ st' equalia ⁊ equal' ābitus. nā iᵈ sb
eadē rōe formali ē necc'io obiectū intl'c
tus ⁊ uolūtatis cū nil uolitū ñ prius
cognitum et omne uolitum cognitū
quo⁊ ul' qȝ ptinet ad uoluntatem.

P ꝫo uʒ ꝙ itellectus sit nobilior uolūta
te qa i actu nobilioris potētie existit
beatitudo qua formalr̄ beatificat̄ sꝫ
ꝯsistit i actu itellectus ⁊ ñ uolūtatis g̊.
.a.pʒ.b. ꝓbat̄ ꝑ illō qđ habet̄ iohan
nis.xvii.ħ ē uita eterna ut cognoscāt
te ꝙ. Adoppositū arguit̄ sic.illa po
tētia ē nobilior alia. cuius actus ꝑfic̄
actū alterius.sed actus uolūtatis ꝑfi
cit actū itellectus g̊ assumptū ꝓbat̄ ꝑbea
tū augꝰ dicētē ꝙ nullū bonū ꝑfecte co
gnoscit̄ qđ ñ ꝑfecte amat̄.Et ꝑ ꝯñs a
mor ē ꝑfectō cognitōis g̊. Ad decla
ranđ ꝙ querit̄ tria sꝫ uidēda. Pri9
ē utꝝ idē sꝫ eadē rōe formali sit obiectū
itellectus ⁊ uolūtatis sicut tāgit primū
argumētū.sꝫm ē utꝝ beatitudo qua for
malr̄ beatificat̄ ꝯsistat i actu itellectus ł
uolūtatis sicut tāgit sꝫm argumētuꝫ
tertiū ē ꝙ querit qđ ꝑncipalis.de ꝑ° utꝝ
unū ⁊ idē sꝫ eađ rōe formali ꝫ Pri
mꝰ articulꝰ. Ad qđ respōdēt aliqui
doctores dicētes qđ ñ dicūt ꝙ rōes ob
iectales itellectus ⁊ uolūtatis ueꝝ.s.et
bonū uł ens uł quecunqꝫ sint ille dif
ferūt plus ꝙ̄ rōe.nā q̄uis sint una res
māļr differūt tñ formalr̄ ex natura
rei.et ħ dr̄a ē preter omnē actū itelli
gēdi.ñ ē differūt qa itellectus eas diffe
rēter itelligit.sꝫ iđ eas differēter itelli
git qꝛ differūt i re.Probāt g̊ isti doc
tores duas ꝯclusiōes.ꝑma ē ꝙ distic
tō formal' extra itellectū pōt stare cum
idēptitate reali. Secūda ē ꝙ rōes ob
iectales itellectus ⁊ uoluntatis differūt
isto mō formalr̄.Ad declaratōem uel
ad declarāđ ꝑmā ꝯclusiōem ꝓcedit q

dā doctor ħ ordie nāꝑ dat itellectū ꝓpō
nis premictēdo quatuor diuisiōes et
quatuor suppositōes ⁊ quatuor ꝯpatō
nes.2° ośdit hāc ꝓpōem esse de itētōe
aꝝ.i diuersis locis.3° ꝓbat ipsam esse
de necessitate rōis.ꝑma dio ē ꝙ rr̄ alie
sꝫ singulares alie ū uiuersales ħ dio
ut dicit tradit̄ ab aristotile ꝑ ꝑ iar as
ex hac diuisiōe habet ꝙ dr̄a duoꝝ po
test dici uł summi uł ꝑ realitatē uniū
salē uł ꝑticularē ex una ꝑte uł ex alia
Secūda dio ē ꝙ realitatū alia simplr̄
alia sꝫm qđ.Et ħ diuisio tradit̄ i diū
sis locis ab aꝝ.et pōt summi spālr̄ in
· metħaphisice ubi disputat contra
platonē Et ħ diuisio ut dicit coicidit
cum prima.realitas ē singularis ē rea
litas simplr̄ et realitas uniuersalis ē
realitas sꝫm qđ et ñ accidit hic hāc di
uisiōem sꝫm ꝙ pōt diuidere inter sꝫ am
⁊ accñs qm̄ alr̄ summit̄ hic ⁊ ibi simplr̄
⁊ sꝫm qđ.Tertia diuisio ē ꝙ realitatū
alia prima alia sꝫa.ħ dio tradit̄ in pre
dicamētis de sꝫa solū.tñ pōt extēdi ad
alia predicamēta sicut dictum ē de pre
cedēti.et ħ dio coicidit cū ꝑcedētibꝫ qm̄
realitas singularis ē realitas simplr̄
⁊ prima.realitas uiuersal' ē realitas sꝫ
qđ et sꝫa.Quarta dio ē ꝙ realitatū aª
ē ħ aliqđ alia uero quale qđ.ħ diuisō
tradit̄ i predicamētis de sꝫa solū.tam̄
pōt extēdi ad alia predicamēta sic̄ dic
tū ē de precedētibꝫ.ħ aūt dio coicidit
cum precedētibꝫ.realitas ē simplr̄ est
realitas simpꝛ ⁊ ꝑma et ħ aliud sꝫ rea
litas uiuersalis ē realitas sꝫm qđ ⁊ sꝫa
et quale qđ.Et ħ sꝫ quatuor diuiones

Suppões sunt iste. pma ē q quiddi
tas siue q quid ē dicit realitatē ulēm
sm qd z sam z quale quid h q2. quia
quidditas nata ē respōderi ad iterro
gatōem factā p quid. sola aūt realitas
ulis nata ē sic respōderi et pri ut habe
t ex ista diuione ipredicatis eo4 que st
alia dicūt deslo W. quare qdditas est
realitas ulis. Secūda suppō ē q reali
tas ulis z sm quid et secūda z quale
quid ē formalr realitas q2 quidditas
z formalitas id ē quia supiora et uni
uersaliora st formaliora respectu ife
rio4 z iferiora mālia respectu supio
4. Tertia sequit ex pma. s. q differre
p realitatē ulem siue sm quid siue se
cūdā siue secūd quale quid ē differre p
quidditatē z qdditatie. hoc ē ē eudēs
ex prima. Quarta suppō sequit ex
secūda. s. q differre p realitates ules
siue sm quid siue secūd secūdā siue se
cund quale quid ē differre p realitates
formales z foralr. Quatuor 9patōes
sunt iste. pma ē dua4 realitatū singu
larium sba4 ulī. sa dua4 realitatū ulīū
z una singulariū Tertia dua4 realita
tum singulariū sb 2ab; ulib;. Quarta
dua4 ulium i duab; singularib;. In ul
timis duab; 9patōib ut dicit ē explici
ta plalitas et diuersitas 9pato4 sine
uitate z idēptiatis. h ipmis duab; im
plicāt uitas et idēptitas. plalitas z
diuersitas siml. et q2 hic quērim uita
tē siml cum plalitate. idēptitatē cū
diuersitate. Ille due ultime 9patōes
ñ sunt ad ppositū. h due pme faciunt
ad ppositū una p dida imagiatōne ut
dñt. altera p declarāda siue demostran
da ppōne. His g premissis dāt iste
tum ppōis dicētes q querere ut disti
tō formal stet cum uitate reali. ē que
rere ut aliqua duo possint differre p
realitates ules et secund quid. Et se
cund sam et p quale quid itāte iterea
aliqua idēptitate in aliqua realitate
tna singulari et simpl pma et h aliqd
sicut uidem conuerso q aliqua duo pos
sunt differre p realitates singulares
et simp2 et pmas et h aliquid stāte in
ter ea idēptitate i aliqua realitate u
niuali et sm. qd et secūda et qd ē qua
le quid sicut sor. et plat et quecunq
aliqua duo realia sb ead spetie 9tēta
que p nullā realitatē differunt ulem
q2 qcquid ē ule inno et i altero. Iste
g ē itēctus ppōnis et alte2 ut dñt z h
dep. Quātū ad secūd itroducūt quatu
or auctoritates ad pñs p quas conāt
oñdere hāc esse itētōem a4. Cuius gra
notād ut dicūt q phs summit idēpti
tatē ul diuersitatē sm esse p diuersita
tē ul idēptitate diffinitia siue fozā
li. nā p eod st esse et qcqd erat esse h q
qd erat esse est ipsa rei qdditas g esse
accipit quidditatie et p 9ñs ubicumq
phs dicat. Res ē ead esse aūt ñ id. In
teligend ē q st idem real2 ñ autē qddi
tatie seu fozalr ut pz ex dictis h sup
posito iducit p qd dz p de generatōne
et 2e deaia. s. q id actus ē augumēta
tō et nutzitō esse autē nō id ex quib;
dictis habet q isti duo actus st id sm
rem et distīcta formalr. so iducit qd
scribit v. ethico4 ubi dicit q uirtus et

legal' iustitia ē quedā eadē esse aut n̄ idē
qd ē iīligendo sic ut pus. 3° iducit q
scribit 4 phicoꝝ ubi habet sic ē aute
n̄ ē idem ſm q idem dio ꝛ uīo. esse au
tē n̄ idē ē ex quo pꝫ idem qd pus. 4° in
ducit id qd scribit. x. met h aphi sic
ubi dz. n̄ ē idem ignis ꝛ elemēti esse s
ut qd re et n̄a ignis ē elemētū qd ē in
telligēdū ut predicta ppħ ġ ꝛ alia multa
pꝫ esse deicētōe aꝝ. aliqua differre ſꝫ
esse qdditatū qd ē differre ꝑ realitatē
ulem et ſm ſam et quale q d stāte mē
talia uītate ꝛ idemptitate reali. h ē i
realitate singulari et simpr et pma et
h aliqd et h sufficiūt de ſo. Aduertē
dū aūt q ad oñdendū q h ꝯclusio sit de
necessitate rōis ꝛ necc̃io uera pmittūt
due suppōes quaꝝ pma ē q ea q aꝝ di
cit depma ca. xii. mece que imediate re
citabūt sunt iea ex natura rei sine opa
tōe itllectus cuiuscūqꝫ q sꝫ h. dic ē q cā p
ma ē actus purꝰ. sba eterna simplex
uīca. optia. necc̃a dia. ifinita imal et i
passibil'. Secunda suppō ē q h oia sꝫ ui
ca singularis realitas cīo eadem idem
ptitate ꝛ uītate singularitatis. hee au
tē suppōes hasqꝫ pbōne supponūt q a
ꝯcedūt ab omnibꝫ hiis ġ suppoitis ar
guit sic omnia attributa pme cāe sunt
uīca eadem singularitas idēptitas et
simplicissima realitas ꝛ tñ differūt foꝛa
lr p diūsas qdditates ꝛ diūsas reali
tates ules ꝛ p diūsas qdditates ſꝫ qd
ꝛ p diūsas realitates ſas ꝛ equalia qd
ġ possibile ē aliqua differe foꝛalr ex
natura rei ut sumptū ē. stāte iter ea i
demptitate reali. ꝯña huius euidēs est
ꝑ locū a pte sbia. aūs p ex suppōibꝫ pre
missis ꝯtū ad pmi pte sui. secūdā ꝑtē
ꝓbat. s. q talia attributa pme cause
formalr differāt q a ptalia distictia q
lia expositū ē. s. p qdditates diuersas
ꝛ ules realitates diuersas h aūt ꝓbat
quadruplr. p sic. ille quidditates adiui
cē sunt diuerse quaꝝ una alteri oppo
sita n̄ dat mag n̄ remota minꝰ h ē eui
dēs. n̄ ē ē possibile q quidditas homis
eque maneat ipsa remoto a b hoie sic
apposita homini s quidditas bonita
tis apposita eternitati ul' sapiētie nō
dat mag n̄ remota minꝰ ġ sunt diuer
se ꝓbat. b. p et h icoꝝ ubi dic phs. s ne
qꝫ ꝑpetuū quidē esse mag bonū erit.
s neqꝫ mag albū q deus ē eo q ē uniꝰ
dei ex hoc habetur q sint duo bona ul'
duo sapiētes ꝛ uni duoꝝ bonorū ul' sa
piētum apponat eternitas ꝛ ab alio re
moueat ceteris paribꝫ existētibꝫ q id
a quo remouet n̄ erit minꝰ bonū. nec
minꝰ sapiēs. nec id cui ꝑpetuitas appo
nit. et id ā appꝫ ut dicūt sine auctori
tate sui sint duo hoies iusti et magna
gimi ieodem gradu si unus eoꝝ more
ret cras et alter ex dono dei ꝑpetuare
t et ꝯseruaretur ieodem gradu n̄ esset
iste ꝑpetuꝰ iustior illo cras morituro
ul' sapiētior. Secūdo quorūcūqꝫ qd
ditates hn̄t eēntialitalē ordiez pori
tatis et posterioritatis natural' presu
pōis ipsa differūt formalr et qddita
tie p huiusmōi quidditates. h pꝫ quia
h ē ipossibile necc̃io et n̄aturalr unaꝫ
quidditatē ad se ipsam habere talem
ordiem. s quidditates que attribuūt

ꝑme cāe sunt hm̄oi ğ ipsa sunt distīc
ta qdditatie ꝓbaꝛ.b.denotitia ꝛ amo
re ꝛ delectatōe.h ē sꝫ oīa i ꝑma cā.ꝛ tñ
hñt ordiem naturaꝛ suppōis ex natu
ra sua ꝝ qdditatū.delectatō ē necēio ꝛ
naturalr̄ iquocūqꝫ sic presuppoīt ape
titū rei extra.ut attigētia ꝑuenit delec
tatō.ipossibile ē ē aliqd delectari ire ñ
apetita qualicūqꝫ apetitu. Et iteꝝ im
possibile ē esse amorē ialiquo ñ presup
posita notitia.uñ augustinus.x.detri
nitate ca. ꝓdicit ꝙ qsqꝫ ꝑrsus ignorat
amare nullo mō pōt quare ꝶ.pꝫ igr
ꝙ attributa ꝑme cāe ꝯm rōes suoꝝ ge
neꝝ seu realitatū i cōi sumptaꝝ hñt
eēntialē ordiem ñaꝛ suppōis ꝛ ꝑ ꝯñs
sꝫ diuersa qdditatie. Tertō qditas
unius attributi ꝑme cāe repitꝛ ꝯm rōē
rōem i aliquo sine quiditate alterius
ğ ipsa sunt diuersa formalr̄ etquiddi
tatie añs pꝫ qꝛ comuis rō notitie in
quodā actu itlēctus mei uꝛ tui iquo ñ i
uenitꝛ cōis rō amoris.cū inob amor et
notitia sint disticta realr̄ et eēntialr̄
ꝯña tenet qa una quiditas nō ineitꝛ
ialiquo sine ipsa ñ ꝙ dicatꝛ ꝙ quidditas
iferior et sūpior sint ieod et tñ sūpius
iuenitꝛ sine iferiori qd i ꝓposito locuꝫ
ñ habet qꝛ notitia et amor ñse habēt
sicut sūpius ꝛ iferius. 4 ꝑma cā nouit
omne cognoscibile ꝙꝫ ē cognoscibile
ꝑ qdcūqꝫ cognitū. ꝯ ñ uult uꝛ appetit
omne appetibile ꝙꝫ ē appetibile ꝑ qd
cūque apetitū ğ notitia et apetitus i
ea differūt formalr̄ et exña rei prima
ꝑs añtis pꝫ dese et ponit eā algazel in
methaphisica sua tractatu sīna tertia
ōibus uerbis primꝛ.i.primacā scit om
nes spēs et gña omniū que sꝫ ꝛ nichꝛ
deē scie ipsius.ꝯa ps pꝫ qꝛ mlti hoies
mali appetūt fornicari ꝛ furari que te
us ñ apetit nisi ꝑmissiue imo ꝛ aliqñ
ꝑmictit ꝙ maa desideria ꝯpleātꝛ sic igitꝛ
pꝫ añs ꝯña tenet qꝛ ñ ē possibile nec
itlīgibile ꝙ aliqd unū et id sūp aliqd
unū et id ꝯm eād latōem latoris fera
tꝛ uꝛ ñ feratꝛ ꝯ ꝑma cā ut dictū ē fertꝛ
ultimate ꝯm notitiā sūp hanc fornica
tōem.nō aūt ꝯm apetitū ğ alia ē rō
formaꝛ notitie.et alia rō formaꝛ ape
titus ꝛ ꝑꝯñs notitia ꝛ apetitus ipria
cā formalr̄ differūt.si igitur ꝓbatum
fuit añs dicte rōis quarto methapisi
ce et ꝑꝯñs declarata ē ꝓpō seu ꝯclusō
ut dicūt. Secūdā ꝯclusiōem que di
recte ē ad ꝓpositū ꝓbāt mlti sic.ꝓ si
rōes obiectales itlētus ꝛ uolūtatis nō
distiguerētur ex natura rei formalr̄ se
quetur ꝙ itlētus et uolūtas ñ distīcte
seu ñ eēnt potētie distīcte eēntialr̄ ꝯ
sequēs ē. fꝯm ğ ꝯña pꝫ.qꝛ ꝯm aristo
tilē ꝯo huius potētie distīguntꝛ ꝑactꝰ
et actus ꝑ obiecta ꝙ ē itlīgēd forma
lr̄ sumpta ğ a destructōe ꝯsequētis si
obiecta ñ distīguntur formalr̄ ñ actꝰ
nec ꝑ ꝯñs potētie. Secūdo rō foꝛa
lꝛ iobiecto itlētus debet precedere actū
itlīgēdi qꝛ ñ eēt ueꝝ si adeius distin
tōem et ꝑ ꝯñs distīctōē ꝯcurreret itlē
tus rōnes igitur obiectales itlētus et
uolūtatis ñ distīgūtur ꝑactum rōnis
et ꝑ ꝯñs distīgūtur ex natura rei foꝛa
lr̄. Tertō quecūque sꝫ actualr̄ in ali
quo sunt ibi distīcta ꝯm rōes suas for

males h pz qa adactũ semp seqt disti
tõ -f methaphisice s rões obiectales
itlctus z uoluntatis st actualr iquocũ
qz ẽte creato ul icreato g .vi. Quarto
sbm z eius ppria passio distigũt admi
nus formalr z q'dditatie s obiectum
qd obiectat uolũtatẽ formalr ẽ ppria
passio ẽtis. qd ẽ obiectũ itlctus g.

In pbõ istius opiõnis. Iste mod
dicẽdi ẽ oĩo ipossibil z cõtũ adsupposi
tũ z cõz ad ppositũ. Et iõ pono ɔtra
eum duas ɔclusiões. pma ẽ q distictio
formalitatis z formalitatis arguitne
tẽio extra itlctũ distictõem rei z rei.

Secũda ẽ q ipossibile ẽ rões obiec
tales itlctus z uolũtatis distigui ex
natura rei formalr. Pro declaratõe p
me ɔclusiõis seu ppõis z i pbõe pdicte
opinionis premittũt quatuor suppõ
nes. pma ẽ q oĩs realitas de mũdo est
realitas singularis realitas sir reali
tas pa z h aliq d z h destruit q̃tuor eius
diuiones et quatuor ɔ patõnes huius
doctoris. Secũda suppõ ẽ q qd ẽ et
q̃dditas dicit realitatẽ singularẽ rea
litatẽ simpr h aliqd et h destruit eius
quatuor suppões. tertia suppõ ẽ q dif
ferre formalr z quidditatiue ẽ differre
p singularẽ realitatẽ p realitatẽ simr
pmã h aliquid h destruit fundamẽtũ
põis. Quarto ẽ q phs ñ summit semp
idemptitatẽ ul diuersitatẽ sm esse p
idemptitate et diuũsitate quiddaitatiua
siue formali et h oñdit põem suã ñ es
se ueritẽtõe ax. [P]rima suppõ suffi
ciẽter fuit pbata qõe tertia pmi libri
articulo sc'o et tertõ pbat tñ ad pñs

depl'r. pomnis realitas pauli que põt
anichilari manẽte martino ẽ realitas
singularis simpa. p. et h aliquid. s oĩs
realitas pauli põt anichila[r]i martio
manẽte g omnis realitas pauli ẽ sin
gularis et simpr z pma et h aliquid.
Et pari rõe qua pbat de uno idiuiduo
põt pbari de quocũq alio g omnis rea
litas demundo ẽ realitas singularis cũ
omnis realitas demũdo sit alicuius idi
uidui realitas. declaro g. a et .b. ppõ
nẽ et p. a. cuius gr̃a aduertẽd q omis
ẽtitas ulis que erat ipaulo manet ma
nẽte martino h pz q2 omnis ẽtitas ui
uersal que erat ipaulo erat inmartino
s omnis ẽtitas martini manet inani
chilato paulo. alias deus nõ posset ab
strahere iflũetiã suã abuno indiuiduo
ad inesse ɔfuãdo qd ẽ fls g omnis en
titas uniũsal que erat inpaulo manet
manẽte martino et p ɔ ñs omnis reali
tas pauli que põt anichilari manente
martino ẽ realitas singularis. Et hec
erat. a. b. pz. dese. Ni si omnis realitas
pauli nõ posset anichilari manẽte mar
tino paulus q ponit anichilatus nõ es
set anichilatus q implicat ɔtradcõnẽ
ɔsequẽtia pz qa anichilatõ dic totas
destructõem. Secũdo sic accipio diam
eẽnaz ul deitatẽ p qua deus ẽ deus et hoc
ens que ẽ una singularis realitas ut su
pono ex una pte et realitatẽ illã p quã
deus ẽ ens ul bonus l' sapiẽs exalia. Et
arguo sic aut ĩ deo st due realitates di
uerse una. s. p q̃ ẽ deus et h ens. alia p
quã ẽ deus bonus et sapiẽs aut p unã et
eãd realitatẽ precise habet deus q sit

ꝙ sit h̄ ens ꝛ boñ ꝛ sapiēs ꝛ ꝙ sit deus ꝛ h̄ ēs. ꝓmū dari ñ pōt ꝓꝑ duo. ꝑ q̄a ñ posset saluari diā ꝑfectō. ꝭo q̄a ñ possēt uitari realꝭ ꝯpō ꝑꝫ declaro ꝑ rōeꝫ aꝝ. ꝙ facit xii. methaphisice ad ꝓbandū ꝙ sb̄a ꝛ itl̄igere prime cāe sint unū et id̄. arguit ē si eēt aliud itl̄igere prime cāe et sb̄a eius sequeret̄ ꝙ sb̄a eius ñ eēt optiā simpʳ qd̄ ē reputand̄ īpossibile. ꝯñā ꝓbat̄, nā si sb̄a prime cāe nō ē itl̄igere eius seqt̄ ꝙ prima cā ꝑm sb̄ā suā ñ ē ꝑfectissima ñ optiā. imo ꝑ aliq̄d. s. ꝑ ipsum itl̄igere. q̄a reliqt̄ ꝙ sb̄a prime cāe sit suū itl̄igere. hāc rōem resummo formal̄r accipiēdo diāꝫ eēnꝫ l̄ deitatē ꝑꝙ dꝰ ē deus ꝛ h̄ ē sexuª ꝑte ꝛ reatēꝫ illā ꝑꝙ ēēs boñ et sapiēs exª ꝛ arguo sič aristotiles. si eēt alia realitas prime cāe ꝑ quā eēt ēs boñ ꝛ sapiens et alia ꝑ ꝙ eēt deus et h̄ ēs sequet̄ ꝙ diā eēnª ul̄ deitas ñ eēt optima simpl̄r qd̄ ē reputād̄ īpossibile ꝯñā tenet sicut ꝯñā aꝝ. q̄a ñ ē ens ñ sapiēs ꝑ se et ꝑ eēnªꝫ suā ñ ē ꝑfectissimū ñ optimū simp². ꝭ stāte suppoīto prima cā ñ eēt ens siue boñ. nec sapiēs ꝑ se nec ꝑ eēnªꝫ suā ꝭ ꝑꝙdam aliā realitatē ꝰ. Nec ualet si dicat̄ ꝙ deus ē deus ꝑ deitatem et diam eenªꝫ et ꝶ h̄ ēs que. s. deitas l̄ diā eēntia ē una singularis realitas. ē boñ sapiēs ꝶ ꝑrealitatē aliquā uniuersalē. ista tñ realitas ul̄is idēptitate eēntie ul̄ deitati sicut supius suo īferiori. Et ꝑ ꝯñs adhuc stāte supposito dꝰs eēt ens bonus sapiēs ꝑ eēntiā suā. Hoc aūt nō ualet ꝑ q² assummit ꝭl̄m. ꝛ q² ꝯfiāt̄ ꝓpositū assummit q̄d ē ꝭl̄m ꝙ ī prima cā nulla ponit̄ ul̄is realitas. nā ul̄is realitas ē realitas ꝭ q̄d ut dicūt ꝭ omnis realitas ꝭꝫ quid ē ꝑfecta ꝰ nulla tal̄ ē ponēda ideo. cōfirmat̄ ꝶ ꝓpositū quia si ista ul̄is realitas idēptificat̄ diē eēntie ul̄ deitati que ē uīca singularis realitas. Jā non erūt ibi due realitates. ꝭ una tm̄ qd̄ ē ꝓpositū. oꝫ ꝰ ꝯcedere ꝓpositū ul̄ negare suppositū et ꝑ ꝯñs declaratū ē stante supposito q² ñ posset saluari diā ꝑfectō. ꝭm declaro. s. ꝙ nō possit uitari real̄ ꝯpō. nā ubicūqꝫ sūt due realitates simpʳ ibi ē ꝯpō ul̄ aggregatō simpl̄r ꝰ ubicūqꝫ sūt due realitates ꝭm q̄d erit ꝯpō ul̄ aggregatō ꝭm quid et ꝑ ꝯñs ubi ē una realitas simpl̄r et alia ꝭ q̄d sicut ī ꝓposito real̄ erit ꝯpō ul̄ aggregatō simpl̄r ul̄ saltē ꝭm q̄d. q̄cq̄d det̄ tollit diām simplicitatē. Primū igit̄ dari ñ pōt ꝓꝑ duo predicta relinquit̄ ꝭo. Secund̄ uꝫ ꝙ realitas ꝑꝙ deus est deus et h̄ ens et realitas ꝑ ꝙ deus ē ēs boñ et sapiēs sit una realitas precise. ꝭ ista ꝑꝙ deus ē deus et h̄ ēs ē singularis realitas ꝰ ꝛ illa ꝑ quā deus ē bonus et sapiēs. alias una et ead̄ realitas eēt singularis et ñ esset sigularis qd̄ īplicat ꝭ pari rōe qua realitas qua deus ē ens ē singularis et quecūqꝫ realitas ē singularis ꝰ omnis realitas que in deo est ē realitas simꝝ simpʳ ꝓma ꝶ. eod̄ mō deducēdo rōem omnis realitas cuīcūqꝫ īdiuidui erit simꝝ et ꝑ ꝯñs oꝫ cōcedere ōmnem realitatem esse realitateꝫ singularem primā simp² h̄ aliquid.

Et ꝯfirmo istā deductōem īcaturis

Ui ɔstat ꝙ petrus ⁊ ē hō ⁊ h hō alʳ et
hal' aut ipetro ſt̄ due humaītates. una
ꝑ ꝙ̄ ē hō. ⁊ alia ꝑ q̄ ē hic hō. Et due aī
malitates aut ꝑ unā et eād humaīta
tē petrus ē hō ⁊ hic hō. ⁊ ꝑ unā aīalita
tē ē alʳ ⁊ h alʳ ꝑmū uī una trufa. ſ. ꝙ i
hoīe ſint due humanitates diuerſe uł
due aīalitates cū ꝑ unā formā ſingu
larē habeat oīa predicta reliqꝫ ḡ ſm
h humaītas ꝑ ꝙ̄ petrus ē hic hō ē una
ſingularis realitas ḡ ⁊ humanitas ꝑ
q̄ ē hō ⁊ ſic de ſingulʳ ɔſimilibꝫ. Oīs
ḡ realitas petri ⁊ cuiuſcūqꝫ īdiuidui
alterius erit ſingularis realitas ⁊ re
alitas ſimplr realitas prima et h ali
quid. Et ſic pꝫ ꝑma ſuppō. Secūda
ſeqtur ex prima. ſi ē omnis realitas ē
realitas ſingularis cūq̄ q̇ditas ſit que
dā realitas alias eēt nihil uł ēs rōnis
ſeqꝫ ꝙ q̇ditas ſit ſingularis realitas
Cōfirmatꝫ dupłr. Primo ſic. q̇ddītas
dīa ē q̇dditas ſingularis alias ñ eſſet
ꝑfectiſſima ꝑ naꝫ. qđ ē reputād īpoſ
ſibile ḡ q̇ditas dīa erit realitas ſin
gularis ſimplr ꝑma et h aliquid. ɔña
pꝫ nā ſi quidditas dīa ē ſingularis cū
ſit aliqua realitas erit realitas ſingu
laris. Et cōfirmatꝫ nā ſi q̇dditas dīa
ē uł̄is realitas ut dicūt cū uł̄e ſit aptū
natū predicari de pl̄ibꝫ ſequitꝫ ꝙ quidi
tas ꝑme cāe ſit apta nata predicari de
pl̄ibꝫ et repiretꝫ inpl̄ibꝫ qđ ñ ē erroneū
et ɔtrariū rōi ⁊ fidei. ulterius apꝑꝫ cō
ſequētia huius ex dictis huius docto
ris. qui dicit ꝙ duo īdiuidua eiuſđ ſpe
ciei nullo mō differūt ꝙ̄tū ad quiddi
tates q̄ꝫ nō diferūt ꝙ̄tū ad realitates

uīuerſales. ḡ eo ipſo ꝙ quidditas ē uī
uerſal' realitas ſequitꝫ ꝙ predicetꝫ de pl̄i
bꝫ ⁊ repiatꝫ ip̄lībꝫ una et eadē quidditas
et ꝑōñs h ɔpeteret quidditati diuine
uł oꝫ ɔcedere ſaltē ꝙ iſta ē realitas ſin
gularis. Secūdo ſi quidditas cuiuſcū
qꝫ īdiuidui ñ eēt realitas ſingularis
ſequeretꝫ ꝙ nullū īdiuiduū poſſet cor
rūpi aliqua uirtute ꝙ̄ꝫ ad quidditatē
alio īdiuiduo eiuſdē ſpēi manēte imo
ꝙ plus ē ita ɔplete et ita ꝑfecte mane
ret quidditas martini ipſo mortuo ſi
cut ipſo uiuēte cuiuſ oppoſitū dicat
rō recta ɔña pꝫ q̄ꝫ quicquid uīuerſali
tatis ē īmartino manet ɔplete et ꝑfce
īquolꝫ alio īdiuiduo et hoīe manēte
quare ⁊c. et ſic pꝫ ſa ſuppō. Tertᵃ
ſuppō ſeqꝫ euidēter ex iſta ſa ſi ē quid
ditas ē ſingularis realitas differre for
malr et quiđditatie erit differre per
realitatē ſingularē ꝑ realitatē ſimpᵃ
ꝑmā et h aliqd Quarta ſuppō apꝑꝫ
euidēter ex dc̄is aꝫ. dicitē aꝫ. ꝫᵒ huꝫ
ꝙ ñ ē alteꝝ appetitiuū et fugitiuū ñ i
ter ſe nec aſſitio eſſe aūt alteꝝ tūc pe
to uł aꝫ. ī hac auctoritate accipit diuˢ
ſitatē ſm eſſe ꝑ diuerſitate tm̄ forma
li uł ꝑ aliqua alia ſi detur ſecundum
habetꝫ ꝑpoitū ſi detur ꝑmū ſeqtur ap
petitiuum et fugitium ñ plᵒ diſtiguntꝫ
aſſitio ꝙ̄ iterſe qđ ſlm ē. ɔña pꝫ. nā
utrobiqꝫ ē diſtictō formał' falſitas cō
ſequētis pꝫ. nā appetitiuū et fugitiuū
diſtīguntur aſſitio eēntialr. nam alia
uirtus ſeu potentia ē īnob appetitus
et alia. ipſe ſenſus. q̄uāuis idem loco ⁊
ſbo. fundamentalr. n. ī eodem organo

ſbie ſm ītētōem az.īterſe tū appeti
tiuū et fugitium ñ diſtīgūt eēntialr
ñ ē ē inob alia uirtus p q̄ appetit̄ de
lectabile et alia p q̄ fugit̄ triſte. ſ p
unā et eād uirtute faciūt h̄ et iđ ſicut
uidet̄ p unā et eamđ formā graue tē
dit aloco ſurſ. tā alooo diſcōueniēti
et tēdit deorſ ſic in locū ſ́ queientem
ñ g̊ ſemp az. ſummit diuerſitatē uel
idemptitatē ſm eſſe ꝓidēptite uł diuē
ſitāte formali ſiue qdditatia. Et ideo
notād ꝙ ariſtotiles qñcūqꝫ dicit aliq̄
eađ eſſe aūt ñ illđ qa ſt iđ ſbie diſticta
aūt qdditatie et tūc accipit eſſe ꝓ qddi
tate. et iſto mō ñ ē altez appetitiuuz
aſſitio. eſſe aūt altez qa ñ diſtigunt
loco et ſbo diſtīgūt tñ qdditatie. ſ q
ſic diſtīgūt neccio realr diſtīgūt ut in
ferius patebit. qñqꝫ aūt dicꝫ ꝙ res ē ea
dē eſſe aūt ñ iđ qz ſt iđ realr differūt
tñ rōe et iſto mō ñ ē altez appetitiuū
a fugitio eſſe aūt altez ut pꝫ ex dictis
ſic g̊ appent ſuppōes predicte. In p
bō ꝑme ꝯcluſiōis predicte ſ opionem
ꝓpam et uerā. Hus g̊ ſuppoſitis fa
cile ē uidere ꝙ diſtictō formalitatis et
formalitatis eo mō quo loqͭ iſte doc
tor deformalitatibꝫ arguūt neccio di
ſtictōem rei et rei qđ ꝓbat triplici me
dio Primo ſic que diſtingūt aliquo
mō realr diſtigunt ī aliqua realitate
ſingulari et ī aliqua realitate ſimplr
ꝑma et h̄ aliqđ h̄ pꝫ ex prima ſuppōe
q2 omnis realitas ē realitas ſingula
ris ſ que diſtigūt formalr aliquo mō
diſtīgūt realr ſm iſtū doctorē et rōez
qa diſtigunt ex ña rei g̊ que diſtigūt
formalr diſtigūt ī aliqua realitate ſin
gulari et ſimp2 ꝑma et h̄ aliquid et p
ꝯñs diſtigūt ſimplr et abſolute reali
ter diſtictō g̊ formalitatis et formali
tatis neccio arguit diſtictōnem rei et
rei. Secūdo qdditas ē realitas ſin
gularis g̊ diſtigui qodītatie p diuer
ſas quidditates ē diſtigui realr prea
litates ſingulares et p ꝯſequēs ſeqͭ
iđ qđ ꝑus añs pꝫ ex ſecūda ꝯpōe ꝯſe
quentia tenet ex termis. Tertō que
differūt p qdditates differūt p realita
tes et realit̄ h̄ pꝫ ex tertia ſuppoſiōne
q2 differre formalr et quidditatie eſt
differre p realitates ſingulares ꝝ. ſ
que differūt p formalitates differūt p
qpditates cū quidditates ſint forma
lr p eos g̊ que differunt p formalita
tes differūt prealitates ſiue realr.
Sic g̊ appet ꝑma ꝓpō ſm expōem hu
iuſ doctoris uñ ñ ċdo omnes tenētes
formalr hāc pōem ſic ītlligere iđ ċco
ꝓbo ulterius hāc ꝓpōem tripr. Pri
mo ſic. accipio realitatē cuiuſcūque ētis
ċati uł inċati et eius formalitatē. Et
peto uł eius formalitas et eiſ formalitas
ſunt unū et idē omnibus modis extra
ītlēctum uł nō. ſi detͭ ꝑmū habetͭ ꝓpoī
tum nā que ſt unū et idē omnibuſ mo
dis ex natura rei multiplicato uno ex
tra ītlēctum mltiplicatͭ et reliquū ali
as unū et iđ omnibus modis mltipli
catͭ et nō mltiplicatͭ qđ īplicat pꝫ ī p
eos q ꝓbāt eēntꝫ diam et relatōnem ī
dīs ñ eſſe iđ oībuſ modis q2 nō mlti
plicatͭ eēa mltipcata relatōe ſi g̊ rea
litas et ſua formalitas ſt unum et idem

oībus modis admlcitudīem et distin
tōem formalitatūseqꝫ mltiplicatō et
distictō ꝗ realitatū qd ē ꝓpositū.

Si uero dēm quero ulterius ul' rea
litas ꝛ eius formalitas nullomō st idē
ul' aliquo mō st idē et aliquo mō nō pꝫ
si dē pmū habet ꝓpositū. Nā forma
litas l' ē aliqua realitas ul' nu^a si nu^a
ḡ nichil qꝛ ꝙ nu^a res ē oīo nichil ē sꝫ
beatū augꝰ ꝑ dedoctrina cristiana et p
ꝯn̄s distingui pformalitates ē distin
gui prealitates ul' extates si aliqua cū
n̄ sit sua realitas exupposito erit alia
et pꝯn̄s distigui formal'r ē distigui
real'r et pduas realitates alias areali
tate qua fundat ꝙ ē ꝓpositū. si dē sꝫ
peto ul' realitas ē sua formalitas una
et eadē omnimōe ꝯueīunt et differunt
extra iclctū ul' n̄ s alio ꝛ alio. pmum
dari n̄ pōt ꝗ p eos. nā ut dicūt quecū
qꝫ ꝯueiunt et differūt aliquo sui ꝯuei
unt et aliquo sui differūt et h mediuꝫ
pricipiū p qd conāt pbare ꝙ relatō et
eēn^a idis aliquo mō distigunt ex pte
rei qa pater et filius ꝯueīunt iessentia
et differūt inrelatōe. relinqt ḡ sm .s.
ꝙ aliquomō ꝯueiunt ꝛ aliquo mō dif
ferūt et pꝯn̄s ifra ābitū realitatis pre
cise sumpte ut precedit a sua formali
tate ē aliqd a^d. et aliqd aliud et simi
l'r ifra ābitū formalitatis ut precīdit
arealitate et tūc petā ulterius deillo a
lio ꝛ a^o sicut pius petitū ē de realitate
et formalitate et p ꝯseqūēs erit pcesſ
sus i infinitū ientib; extra iclctū. s ta
l' pcessus ē uitād ḡ pō nu^a. Et ꝯfirmat
qꝛ realitas et formalitas sua ꝯueīūt ꝛ
differūt extra iclctū. ḡ eēnt idē formali
ter et disticta real'r. ul' eēt idē real'r [illegible]
disticta formal'r h pꝫ ꝗ p [illegible]eos. pmū nō
pōt dari ppter duo [illegible] qꝛ ꝙ nō ē realitas nec
icludēs re-alitatē anuº distigꝰt real'
[illegible] s formalitas ut precidit asua rea
litate aqua distiguitur expō nec ē rea
litas n̄ hn̄s realitatē ḡ n̄ distiguitur
real'r abipsa. 2ꝰ qa sequeretur ꝙ magꝫ
distigueretur asua formalitate reali
tas ꝗ aformalitates opposita qd ē fal
sum ꝗ peos ꝯn̄a pꝫ qꝛ distictō formali
tatis aformalitate ē tm̄ formal' h aūt
ponitur real' s distictō real' ē. a. disti
tōe formali ut dicūt ḡ Secundō ꝗ
dari n̄ pōt ppter a^a dua ꝑ qꝛ quod nō ē
formalitas nec hn̄s formalitatē, anuº
distiguitur formal'r s realitas ut pre
cidit asuis formalitatib; a quib; distin
guitur ex supposito nec ē formalitas
n̄ hn̄s formalitatē ḡ. Secūdo qꝛ nō
ē minoris ūtutis et efficacie realitas
addistiguēdū real'r ꝗ formalitas ad
distiguēdū formal'r. si ḡ formalitas
distiguitur formal'r asua realitate ꝗ
uis ut sic realitas n̄ sit formalitas. pa
ri rōe realitas distigueretur formal'r
asuis formalitatib; ꝗuis ut sic n̄ sint rea
litates et pꝯn̄s si realitas et formali
tas distiguerētur formalit' distigue
rētur et real'r. Secūdō adpncipale sic
realitas et formalitas sunt idē a eqūa
te et ꝯuertūtur l' unū s a^o cōtinetur
puta formalitas s realitate l' econūso ul'
ābo ꝯtinētur s quodā tertō ul' sū duo
penitus dispata h pꝫ p sufficiētē diuisionē
si detur pmum sequitur ꝙ que distigūt

formalr distiguūt realr et econuerso ꝛ p
9ñs habet ppositū. si uero dr fm p a
taqꝫ formalitas 9tineat sb realitate et
q̄ꝺ iferius icludat suū supius eentia
lr et recipiat predicatōem ipsius. seqt
ꝙ que distiguūt formalr p duas forma
litates distigunt realr p duas realita
tes qꝺ ē ppositū. Itē que ñ st iꝺ i supi
ori que idēptificātur i aīalitate. ñ idēp
tificāt i humaītate. si g° idemptitas ē
supius ad formalitatē seqt qꝫ que non
st iꝺ realr ñ erūt iꝺ formalr et i forma
litate cuius oppositū ipsi dicūt. nā p
eos petrus et paulꝰ q distiguūt realiter
nullo mō distiguūt formalr sine i aliq̄
formalitate. si aūt dr. s. qꝫ realitas 9
tineat sb formalitate seqtur qꝫ aliqua
formalitas ñ sit realitas. sic eo ipso qꝫ
al' ē supius ad homie aliqꝺ al' ē qꝺ nō
ē hō imo dr fallacia 9sequētis arguē
do a supiori ad iferius affirmatie et p
9ñs aliqua formalitas erit nichl' quia
ñ erit realitas et sic ens rōis ul' nichil
si uero dr quartū seqt qꝫ nec realitas
erit formalitas nec econuerso. et p 9ñs
formalitas erit nichl' qꝛ qꝫ nulla res ē
oīo nichl' ē ut dictū ē supra. 9ña pꝫ nā
que sic 9tinēt sb aliquo tertō qꝫ unum
sb alio ñ 9tinet nec econuerso. unū ñ pre
dicat de alio predicatōe dicente h ē h.
nā eo ipso ꝙ hō ē aīal cōtinet sb aīali qꝫ
unū sb alio ñ cōtinetur nec econuerso
unū ñ recipit predicatōem alterius ñ
econuerso. Si aūt dr qntū iꝺ i cōueni
ens seqtur euidēter. nā que sunt pe i
tus dispata ñ predicātur de se iuicem
predicatōe dicēte h ē h. qꝛ qd g° dr

habetur ppositū ul' seqt ipossibile et
p 9ñs pō eius ñ ē uera. Tertō forma
litas sumpta precise ut formalitas ē et
ut distincta formalr ab alia formalitate l'
ē aliqd ul' nichl'. si nichl' g° distictō for
malitatis nlla. si sit aliqd ul' real' n l'
rōis. si rōis g° distictō formal' ut sic ē
distictō rōis si reale l' ē aliqua res ul'
nuª res. si nuª res g° nichl'. cū nichl' et
nuª res i hiis que st extra aīam eqpol
leant fm regulā beati aug' supius alle
gatā. si aliqua res ul' ē iª res que sup
poni² ut realitas aut alia. si iª seqtur
qꝫ iꝺ erit pncipiū idēptificās et diuer
sificās qꝺ ē ipossibile si alia g° sunt ibi
due res distiēte et p 9ñs distigui for
malr ē distigui realr qꝺ ē ppositū pꝫ
ig² pma ppō. Secūda cōclusio pba
tur tripl'r. p sic. distictō formalitatis
et formalitatis arguit necc̄io distictō
nē rei et rei g° a destructōe cōsequētis
que ñ distiguūt realr ñ formalr s rōes
obiectales itl'ctus et uolūtatis non di
stiguūtur realr ī peos g° nec formalr. sed
si rōes obiectales itl'ctus et uolūtatis
distiguntur ex nā rei formalr. sequere
tur qꝫ icognitum esset nolitū cōsequēs
ē expsse cōtra beatum aug' de trinita
te dicētem qꝫ nichl' nolitū ñ pus cogni
tum cōsequētia pꝫ qa rō formal' obiec
ti uolūtatis cū tminat actum ē uolita
et desiꝺata et tñ nō erit cognita cum
nuª potētia se extēdat nisi ad iꝺ i quo
repit ratō formal' sui obiecti. 3° sic
iꝺ qꝺ sbterfugit rōem entis ē omnio
nichil. s fm uiā istoꝝ doctoꝝ quod sb
terfugit rōem formalē obiecti atqꝫ ta

itellectus nostri subterfugit rõem entis qa
ens inquantum ens ẽ obiectũ adequa
tũ itellectus nostri ut dicũt ergo q subterfu
git rõem formalẽ obiecti adequati in
tellectus nostri ẽ oio nichil sm eos ergo rõ
formal' que ponit iobiecto uolũtatis ẽ
disticta formal'r arõe formali obiecti i
tellectus ẽ oio nichil qd ẽ ipossibile. rões
ergo obiectales itellectus nostri et uolũtatis
ñ possunt distigui ex ña rei formal'r
ut dicũt ñ rões eorũ i aliquo quicunt
nec; qa alique ex eis nõ possunt bñ sol
ui quousque appeat qd dicẽd ad ppo
situ.id circo una.cũ qbusdã aliis ifine
huius articuli soluent. Alia opio de
sra cõclusiõe predicta. Dimisso igit
isto mõ dicẽdi.adhuc ẽ alius mod dicẽ
di cuiusdã doctoris nostri dicẽtis q ob
iectum cuiuscũqz potẽtie cognitie l' affi
tie hñs se ad potẽtiaz ipsam ẽ obiectum
indici hitudie.s ihabitudie mouentis
et ihitudie termiantis.obiectũ ergo itel'c
tus et uolũtatis sic cõpetuz ad potẽti
as i rõe mouẽtis ut sic obicit se eis sub
una z eadẽ rõne formali.si uo cõpetur
adeas irõne terminãtis sic obicit se eis
sub alia et alia rõe formali. Primã p
põem pbãt una rõe tali.qñcunqz aliqd
mouẽs mouet aliqua duo mobilia sz
qaedã ordiem ut puta unũ mediante
alio semp mouet sz p eãd rõem p quã
mouet pmũ pz.nã si palià rõem moue
ret pmũ.et p aliã sm nõ moueret sm
mediãte p.sz obiectũ itellectus et uolũ
tatis mouet istas duas potẽtias adac
tus suos et mouet uolũtãtẽ mediãte i
tellectu ut abomnibus cõcedit ergo Secũ

dã ppõem que ẽ magis dubia pbat tri
plr p sic.si obiectũ itellectus et uolũtatis
cãret actũ uolẽdi et itelligẽdi sub ead rõ
ne formali sequeret q prefati duo ac
tus eẽnt eiusd spẽi .cõñs ẽ fslm falsitas
cõñtis abomnibus cõcedit cõiter cõña uz
nota qa qcũqz actus aie summũt spẽz
abobiectis. Secũdo si obiectũ itellectus
et uolũtatis termiaret actũ uolẽdi z
itelligẽdi sub ead rõne formali sequeret
q due hitudies diuersaz rõnũ posset
habere eũdẽ terminũ formal'r cõñs ẽ
fslm ergo cõña pz. Ai cõstat q isti duo ac
tus hñt eẽntialẽ depẽdẽtiã siue hitudi
nẽ ad obiectũ cũ ergo actus prefati sint
diuersaz rõum et eorũ eẽntiales hi
tudines erũt diuersaz rõum.si ergo obiec
tũ termiaret hos duos actus sub eadem
rõe formali due hitudies diuersarũ
rõum hẽrẽt eund terminũ formal'r.
falsitas cõñtis pz.si ẽ due hitudines di
uersaz rõum haberẽt eund terminũ
formal'r tũc terminus ñ faceret p se ad
unitatẽ habitudis et p cõñs nec ad diu
sitatẽ qd tñ adiuersum pz esse fslm .Aã
uidens q stãte eodẽ obiecto ul' sub uel
fundamẽto puta albedine plificat zea
l' habitudo ee relatõ pp diuersitatem
terminorũ. Alia ẽ rõ similitudis que
fundat inalbo zv alterius albi, Et aa
ẽ rõ dissimilitudinis que fundat i eo
dem albo respectu nigri.tales ẽ relatõ
nes plificant ad pluzificatõem termio
rũ. Itẽ ñ reqrit.b.diuersitas intermi
nis relatõum q infundamẽtis.sz inpos
sibile ẽ q idẽ fundamẽtũ formal'r sup
cum fundet diuersas zelatõens ergo nec

id termiñ formal᷑ poterit eas termi̇a
re.b.pr̃ p aristotilẽ i 3° phisicoꝝ dicẽtẽ
q̃ poͣ ad sanitatẽ et ifirmitatẽ ñ ẽ ea
ð qa si eẽnt eedẽ potentie sanitas et i
firmitas eẽt idẽ g̊ eoð mõ si i albedie
eẽt eadẽ rõ et et poͣ fundare simili
tudiem et dissimilitudiez sequeretur
q̃ similitudo et dissimilitudo eẽnt id
Tertio ad pñcipale si obiectũ p eãð
rõem formalẽ termiaret hos duos ac
tus sequeret q̃ eã dẽ determiatõem re
cipet ab eis 9ñs ẽ f̃lm g̊ 9ña pz.qa ob
iectũ ñ sortit denomiatõem ex actu ñ
ꝓ rõem termiandi qz ſm iaꝫ rõnem
habet actus eẽntialiozẽ hitudiem ad
obiectũ falsitas 9ñtis q̃uis pbẽt eã.
maife.ta ẽ de le In pbõ opionis pre
dicte. Sed ñ iste mod̃ uñ uer⁹ sal
ua reuerẽtia dicẽtis pñcipal᷑r ꝓ duob̃
qa icidit ipõem formalitatũ nec tio q̃
tñ ipsemet i pbat esse.fo qa poit q̃ ob
iectũ p aliã rõem mouet poaꝫ et p aliã
termiat eius actũ q̃ ñ ẽ uerꝝ. Ostẽdo
g̊ p̃ q̃ sic dicẽtes icidũt ipõem formali
tatũ. Se arguo sic aut iste due rões o
biectales que termiant actũ uolẽdi et
itligẽdi distiguũt iter se sola rõe ul ex
ña rei. descripto ope itlctus si dẽt pmũ
seq̃t q̃ põ eius sit f̃la et supflua ẽ qð
f̃la. Ai sic rões termĩ̇tes dicant di
stigui ſm rõem qa termiant disticto s
actus q̃uis ex pte rei ñ distiguant ex
opposito pari rõe.rões mouẽtes disti
guerẽt ſm rõem qa mouẽt disticta s
potẽtias ñ obstante eaꝝ idẽptitae rea
li erit igit supflua.nã si dicẽtes icidũt
deplano ipõnem comẽtatoris q ponit

rões obiectales itlctus et uolũtatis di
stigui rõe sola.nec differt ista põ ab iͣ
stãte suppõ nisi i uerbis et p 9ñs erit
supflua.si uero dẽt ſm habet ppositũ
nã ponere i obiecto itlctus et uolũta
tis stãte idẽptitate reali ipsius duas
rões distinctas ex natura rei ẽ ponere
formalitates expresse nec ualet solutio
que dat ad istã rõem. Dicũt ẽ isti doc
tores q̃ d'ĩa inter istas rões ẽ ex natu
ra obiecti fundamẽtal᷑r et potential᷑r
s̃ ex ipsis actib' 9pletiue et actualiter
sic itligẽdo q̃ ipsum obiectũ hz i se na
turã ſm q̃ põt terminare istos actus
diu'sos alio et alio mõ.ista tñ d'ĩa re
reducit de poͣ ad actũ. Et 9plet p h q̃
isti actus termiant actual᷑r ad obiectũ
ſm q̃ ipsum erat i poͣ ad terminandũ
eos sicut ĩ dicens q̃ relatõ similitudi
nis i albedine fundata ñ existet termio
opposito dz esse i eodẽ fundamẽto ex
natura rei solũ potẽtial᷑r. Existẽte ue
ro termino opposito incipit esse i eoð
fundamẽto actual᷑r p nullã tñ mutatõ
nẽ i ipso factã ita suo mõ ut dicũt i p
posito puta qa rões terminãdi st̃ i ob
iecto ñ existẽtibus pfectis actib'. s̃ so
lũ ſm poaꝫ et tũc potential᷑r distincte
et ipsis incipiẽtib' icipiũt iste rões esse
actual᷑r i obiecto et actual᷑r distincte
iste g̊ mod' ñ ĩ incidit ipoaꝫ formalita
tũ qa illa põ ponit q̃ ille rões obiecta
les ita differũt ex natura rei q̃ preuẽi
unt ipsos actus et st̃ 9plete i obiecto
añq̃ actus prefati sint i potẽtiis qð his
negat. Sed i rei ueritate h solutõ
q̃uis appel ñ tñ euadit rõem ꝓ duo

ꝑ qa assummit fl'm. ꝭo qa cōcesso qd
assummit habet ꝓpositum. assummit
ē fl'm qa pōit ꝙ rōes termi̇nādi st̄ iob
iecto ñ existētib9 actibus nisi solū po
tētial'r. et ipsis existētib9 icipiūt ibi es
se actual'r. sicut relatō similitudis exi
stēs fūdata i albedie ñ existēte termi
no opposito ħ aūt fl'm. qa adhuc seq
tur ꝙ rōes obiectales termiātes actū
uolēdi et itl'igēdi sint respectus siue
relatō formal'r et p̄cise qd ē omnio
fl'm. 9ña pȝ qa qcqd erat inpoᵃ et re
ducit ad actū ꝑ solā mutatōem factam
ialtero ē relatō siue respectus forma
l'r et precise ħ pȝ q2 ꝑ ħ distiguit ab
solutū a respectio p a2ꝝ. et peū. ħ ex su
poito rōes termiantes hos actus itl'i
gēdi. s. et uolēdi erāt potētial'r iobiec
to ñ existētib9 ipsis actibus. et ipsis ex
istētib9 icipiūt ibi esse actual'r eo ꝙ ac
tus actual'r termiant ad obiectum g̊
tales rōes obectales erūt respectus si
ue relatō formal'r et precise pȝ ig² 9
sequētia. ħ falsitas 9ñtis ꝓbat dup²
ꝑ. qa si huiusmōi rōes eēnt respectus
siue relatō formal' et precise seqere
tur ꝙ obiectū sumptū forāl'r real'r re
ferret ad actū itl'igēdi ₇ uolēdi qd ap
paret fl'm esse. Secundo qa ꝙ quietat
appetitū nr̄m non pōt esse relatō siue
respectus formal'r et precise. ħ obiec
tū formal'r acceptū qetat uoluntatē
nr̄am g̊ ₍ᶜ₎. assummit g̊ fl'm dicta so
lutō Sed dādo ꝭo ꝙ cōcesso assumpto
adhuc hētur ꝓpositū. nā ut ipsimet 9
cedunt ꝙuis huiusmōi rōes precedāt
solū potētial'r iobiecto termiatōnem

ipsoꝝ actuū. Existentibus tñ actibus
dēe rōes obiectales st̄ in obiecto actua
l'r et actual'r disticte. Querit̄ g̊ ul'
rōes termiātes actū itl'igēdi et uolēdi
existētib9 actib9 distiguāt̄ i ſe sola rōe
ul' ex ña rei si dēt̄ ꝓmū incidit i pōem
comētatoris sicut ꝑus dicebat̄ si dēt̄ ꝭ
habet̄ ꝓpositū. Et ɔfirmat̄ q2 iste rō
nes ut st̄ actual'r disticte ul' sunt duo
qedā ex natura rei ul' ñ si dēt̄ ꝓmum
ul' sunt due res ul' ñ ꝓmū dari ñ pōt ñ
ipsi dicūt reliqtur g̊ ꝭm et ꝑ 9ñs cum
idēptitate reali aliquoꝝ stat uera dua
litas ex ña rei. Et ħ ē icidere i formali
tates. si aūt dicat̄ ꝙ ñ sunt duo quedā
ex natura rei cū omnis dualitas que ñ
ē real' sit rōnis habet̄ pō comais ꝓ
ul' existētibus actibus rōes terminan
tes sunt real'r iobiecto ul' ñ. nō pōt da
ri ꝙ nō q2 tūc obiectū nō termiaret rea
l'r si dicat̄ ꝙ sic cū existētib9 actibus
sint due et disticte rōes actual'r ut di
cūt sequitur ꝙ cū reali idēptitate ob
biecti stat uera dualitas real' taliū rō
nū cū qcqd ē iobiecto real'r sit aliqd re
ale et ꝑ 9ñs habent̄ formalitates ex
presse pȝ g̊. s. ꝓmum vȝ ꝙ ħ pō si dēbet
differre a pōe comuni icidit i pōem for
malitatū necēio. Ostēdo igit̄ ꝭo ꝙ
sit ipossibile ponere ꝙ obiectum ꝑ aliā
rōē moueat poᵃᵐ. et ꝑ aliā termiet ac
tum eius ut dicūt et ꝙ ħ ponāt pȝ quia
iobiectis intl'ectus ₇ uoluntatis. ponūt
tres rōes unā comunē eis ꝑ quā mouēt
potētias ₇ duas speciales ꝑ quas termi
nāt actus ipsaꝝ ex quo seqtur ꝙ obiec
tum ꝑ aliā rōem mouet poᵃᵐ ₇ ꝑ aliā
terminat.

termiat actū. Inpossibilitatē au̇ rl̕ ul̕
ōndā ṫplr. ꝑ sic. si obiectū paliam rō
nem moueret poāꝫ. ꝛ ꝑ alia tmiaret
actū potētie. sequeret̃ ꝙ icognitū eēt
uolitū. ōñs ē fl̃m ꝗ per eos ğ ōña ꝓ
bat̃. qꝛ illō qō ñ mouet itl̕ctū ad ī
tl̕igēō ñ terminat eī actū ñ ē cogni
tū abitl̕ctu. ꝫ rō obiecti que termiat
actū uolūtatis ñ mouet itl̕ctū ñ actū
ītelligēdi termiat ğ nullomō ē itl̕cta
ꝫ ad ipam mouet̃ uoluntas cū pona
t̃ termiare actū uoluntatis. Est ğ uo
litū aliqd qō ñ ē cognitū qō ē absur
dū. 2o rō ueri per eostermiat actū
itelligēdi. ꝛ rō boni termiat actū uo
lēdi ğ rō motia itl̕ctus ꝛ uoluntatis ē
alia a rōe ueri ꝛ boni qō ñ uꝫ dicen
ō. tū qꝛ bonū cognitū excitat appeti
tū tū ꝗ qa ipsi ñ dicūt cuiṁōi ro ē il
la. debereēt ē eā nominare ut mel̕ pos
sent itelligi. 3o sic se habet sēsibile
adsēsum ita itl̕igibile obiectū ad itl̕c
tū 3o huī. ꝫ sēsibile per eamdē rōem se
tenētē ex pte rei mouet sēsum ꝛ termi
nat eī actū ğ 2o. Iste ğ mōō dicēdi
nō uꝫ boñ. Alia opio. Et iō adhuc
ē alter mōō dicēdi q ponit ꝙ rōnes
obiectales itl̕ctus ꝛ uolūtatis sṫ peni
tus idistīcte re ꝛ rōe ꝓ qa ocedit̃ ab
omnibꝫ ñ curāt ꝓbare ꝫ fm̃ uidel̕ ꝙ
huiusṁōi rōes nō distiğūtur fm̃ rō
em siue oceptal̕r ꝓbāt ṫplr. ꝑ sic. Iste
rōes sṫ reales et ñ fm̃ rōem q cāt ac
tus reales hꝑꝫ qa ens rōis nō ē cā en
tis real̕. ꝫ rōnes obiectales intl̕ctus
ꝛ uolūtatis cānt actū itelligēdi et uo
lēdi q sṫ actus reales ut comuiter oce
dit̃ ğ sṫ rōes reales et ñ fm̃ rōnem.

2o sic rōes obiectales itl̕ctus et uo
lūtatis ñ ꝑcedūt actū itelligendi et
uolendi hꝑꝫ. qa actus cānt̃ ab obiec
tis foꝛal̕r sumptis ꝫ illō qō ōstitui
t̃ ꝑ actū itelligēdi nō precedit dc̃ī
actū. ğ rōes foꝛalesobiecti itl̕ctus et
uolūtatis ñ ōstituūtur ꝛ ꝑōñs ñ disti
gunt̃ ꝑ actū itelligēdi. 3o si aliq̃
dꝛa eēt iter rōnesfoꝛales obiecti ha
ꝝ potētiaꝝ. ul̕ una ōtineret̃ sb alia
puta rō foꝛal̕ obiecti itl̕ctus ōtinere
t̃ sb rōne foꝛali obiecti uolūtatis ul̕
eōūso. l̕ ambe sb ṫcia. ul̕ eēnt oīo eq̃
les. et una ñ ōtineret̃ sbalia ñ ambe
sb tertia. ꝓ dari nō pōt. Aī si rō fo
ꝛal̕ obiecti itl̕ctus ōtiñret̃ sb ratōne
foꝛali obiecti uolūtatis ul̕ eōuerso.
sequeret̃ ꝙ itl̕ctus ꝛ uoluntas nō eēnt
equal̕ ambitus obiectie qō comuiter
reputat̃ fl̃m ōña pꝫ qꝛ poā nō se ex
tēdit ñ ad id iquō repit̃ rō foꝛal̕ sui
obiecti. si ğ una illaꝝ rōnū sb alia ō
tineret̃ illa sb qua alia ōtineret̃ eēt
uniūsalior. ꝛ ꝑōñs poā cuī eēt tal̕ rō
ad pl̕a se extēderet sbiue. i. obiectiue.
ñ pōt dari fm̃. s. ꝙ ambe contiñant̃
sb tertia. qa tūc si mouerēt fm̃ illā
tertiā rōem ñ mouerēt distīcte ꝫ ma
ğ ut una. Itē ñ pōt dari tertiū. s. ꝙ
ambe sint equales sicꝙ ñ reducant̃ ī
se iuicē nec itertiā. qꝛ hꝑosito sequere
t̃ ꝙ itl̕ctus ñ itelligeretꝙ uellet uolū
tas nec uoluntasuellet ꝙ itelligeret ī
tl̕ctus qō ē absurdum. ōcludūt ğ isti
doctores ꝙ rō obiectū sb eaō rōe foꝛa
li re ꝛrōe se offertitl̕ctui ꝛ uoluntati.
Et si petat̃ abeis quō mō causant di
ūsos actus ī istis diūsis potētiis. Di

cũt q̃ ñ ẽ ĩcõueniens q̃ rõ agẽs equoca
sb una rõe cãce diũsa ĩdiũsis sbis si
cut uitãs tesole q̃ p eũd calorẽ li
quefacit cerã z desiccat lutũ. poterit
g̃ asimili rõ sbm .i. obiectũ sb eadẽ
rõe fozali penitus ĩdistĩcta re z rõne
diuersos effectus cãre ĩ diũsis sbis si
ue ĩ diũsis potẽtiis. In pbõ opiõ
nis ĩmediate precedẽtis. Iste autẽ
mõ dicẽdi ĩq̃tũ ocordat cũdẽis cõi
bus ponẽdo uĩcatẽ realẽ ĩter istas rõ
es ueꝝ ẽ. alias ñ posset saluari nec ui
tari. q2 uolũtas tẽderet ĩcognitũ ꝫ ĩ
q̃tũ negat distĩctõem rõis ab eisdẽ
ĩpossibilẽ ẽ q̃ pbo tripl'r. pͣ si rõ sbea
d rõe fozali penitus ĩdistĩcta re et
rõe eẽt obiectũ itl'ctus z uolũtatis
sequeret q̃ actus utriusq3 potẽtie eẽnt
eiusd speĩ. ɔñs ẽ fl'm g̃ fl'itas ɔsequen
tis ɔcedit ab oĩbus z fuit pbata su
pᵃ ĩ qõibus sup̃ ꝛe ubi oñsum fuit q̃
prefati actus ñ solũ spẽie ĩmo genẽ
re remote distĩguntur ɔñ a p3. q2 ut
oñsum fuit ibi d actus specificat ab
obiectis fozal'r sumptis ubi g̃ ẽ rõ o
io obiectũ ibi erũt actus eiusdẽ speĩ
ꝛe que ñ st' sinoᵃ differũt re ul' rõe ꝫ
rões obiectales itl'ctus z uolũtatis ñ
st' sinoᵃ g̃ differũt re l' saltẽ rõe. a. p3
. q2 que nec differunt re nec rõne st' si
noᵃ. b. pbat' q2 obiectũ itl'ctus fozã
le ul' ẽ ens ul' ueꝝ l' q̃dditas rei m̃al'
obiectũ aũt uolũtatis bonũ. bonũ aũt
z ueꝝ z ens ñ st' sinoᵃ ut oĩs ɔcedũt
Et põt pbari p rõem q̃ñ facit aꝝ.
ꝫ methaphisice ñ q̃ñ dicim' ens ẽ
bonũ ul' ueꝝ z ẽ bonũ ul' ueꝝ ẽ ens ñ fa

cim' nugatõem. z p ɔñs talia ñ sunt
sinoᵃ. Tertio q̃ cũq3 sunt penitus ĩdi
stĩcta re z rõe q̃cq̃d ɔuenit uni z q̃li
tercũq3 ɔpetit ei rõ eod mõ ɔpetit
z alteri. ꝫ obiecto intl'ctus ɔpetit ali
q̃d cũ reduplicatõe q̃d ñ ɔpetit ob
iecto uolũtatis cũ reduplicatõe g̃ ista
obiecta fozal'r acepta aliquo mõ dif
ferũt ꝫ p eos ñ differũt re g̃ differũt
rõe. a. p3 ex termis. q2 si aliq̃d ali
quo mõ cõpetit uniq̃d ñ ɔpetit alteri
eod mõ ĩ illo nec cõ distĩguit' saltẽ
fm rõem. b. ñ pbat'. q2 obiectũ intl'c
tus ĩq̃tum ẽ obiectũ itl'ctus adequat
poꝫ itl'ctiam. alias itl'ctus non habe
ret obiectũ adeq̃tũ aliquo mõ. ꝫ obie
ctũ uolũtatis ĩq̃ꝝ obiectũ uolunta
tis ñ adequat poꝫ itl'ctiam. alias ñ
attigeret' p uolũtatẽ. q2 obiectũ ade
quatũ unius potentie nõ attigit' p ac
tũ alterius. Et p ɔñs obiectũ uolũ
tatis ñ eẽt obiectũ uolũtatis q̃d ĩpli
cat. Alia opĩo comũis z bona ĩpte.
Dimissis igit' istis modis dicendi
pp ĩcõueniẽntia que ipsos sequunt'. ẽ al'
mod dicẽdi cõis q̃ ponit q̃ q̃uis rões
itl'ctus z uoluntatis sint real'r una res
. differũt tñ ad ĩuicẽ fm rõnem siue
ɔceptal'r. z q̃muis istũ modũ dicẽdi bñ ĩte
l'ctũ reputo ueꝝ id circo ad declaratõ
nem aliqualẽ ipsius ꝫ ordĩe pcedã l'
pcedet'. q̃ñ pᵃ premictent' quedã nota
bilia. ex q̃bus clarius appebit iste
mod dicẽdi z facil' soluent' que ĩtra
ducunt' ɔ eam ꝫ o ĩtroducent' alique p
pões. ꝫ respõdebit' rões adũsarioꝝ
Quãtũ ad pmũ q̃ꝝ ad declaratõem

istius opinionis ꝑmittūť tria ꝑmū est
ꝙ aliud est querere utrū alique rōnes
sint reales et realit̄ i aliquo. Et aliud
est querere utrū tales rationes sint
īillo realiť distīcte. h pʒ ētū ē enī ꝙ
rōnes attribuerūt ꝑme cause reales sūt
et realiť cōtineť i ipa. Nullus tñ di
cit ꝙ distiguūť realiť ab ea nec inter
se similr̄ g̊ aliud ē querere utrū rōnes
obiectales itellectus ⁊ uolūtatis sint
reales. et ꝑueniāt ī quocūqȝ ente cato
uľ incato actū itelligēdi. Et aliud ē
querere utrū distinctio eaꝝ. adiuicē
sit realis uľ rōnis ꝑmū enī deplano
ab omibus cōcediť ꝫ h non obstante
diciť ꝙ distictio eaꝝ adiuicē ē tantū
rōnis. secūdū notabile ē ꝙ cōiūcta
realr̄ distigui uľ separi ꝰm rōm siue
cōceptū pōt itelligi dupliciť uno mō
ꝑ negatiōem dicēdo h nō eē h alio
mō ꝑ abstractiōm. s. ꝙ potest unū in
telligi alio nō intellectus ꝑmus semꝑ
falsus ē nam si aliqua st̄ cōiūcta rea
liť siue idēptifice siue subiectiue et se
pares ea abīuicē ꝑ negationē dicēdo
ista nō esse cōiūcta oȝ ītellectū sic di
cētē falsū eē unde si hō et risibile sit
cōiūcta et separes ea ꝑ negationē di
cēdo hō nō ē risibilis oȝ itellectū eē
falsū. Itē si bonitas et sapia. sapia
cōiūguntť idēptifice et dicis bonitatē
nō eē sapiam sap. flsū dicis et false
intelligis ꝫ si sepes ꝑ abstractiōem
q̄ st̄ cōiūcta realr̄ q̄ intelligis unū
alio nō intellecto puta q̄ ītelligis ho
minē nō ītellecto risibili. uľ q̄ ītel
gis bonitatē non ītellecta sapientia.

intellectus nō erit falsus. Et isto mō
mathematicalia dicūť abstracta ama
teria sēsibili. Quis sint et cōiūcta ꝰm
esse ꝑꝑ qd̄ dicit arꝭ. de phicoꝝ ꝙ
abstrahētiū nō ē mēdaciū. rōnes igi
tur obiectales itellectus distigui ꝰm
rōm siue concepi. potest itelligi du
pliciť uno mō ꝑnegatiōm huius ab h
ut dicať ꝰm ronem distigui q̄ ītellec
tus intelligit rōm obiectalē uolūta
tis nō eē rōm obiectalē suā. uel sui
ipsius ⁊ ecōuso. Et iste itellectus fal
sus ē ut pʒ ex precdēis etiā sicut hñe
res adesse ita ad intelligi ut scibiť
ꝫº huius. alio modo possunt intelligi
distigui huius rōnes ꝰ rōm siue cōce
pť ꝰm abstractiōem unius ab alia ut
dicāť ꝰm rōm distigui que possūt di
stincte cōcipi. siue ītelligi et istū ītel
lectū reputo ueꝝ sicut pōt ꝑ silē de
clarari uideť enī ꝙ unū et idē istās
penitus īdistinctū ex pte rei ē finis ꝑ
teriti et ꝑncipiū futuri uľ eōuso. Et
ideo instās et finis preteriti ē. diciť
distingui ase ipso ut ē ꝑncipiū futuri
ꝰm rōnem siue cōceptualiť. ita g̊ di
cēdū ē in ꝓposito ꝙ bonū et ueꝝ. uľ
bonū et ens. dicunť sola rōne distin
gui q̄ ueꝝ pōt intelligi alio nō in
tellēto uľ ut minus calūpniose loqua
mur idem pōt intelligi uno mō non
intellecto met alio modo. Pro ad
obiectionē que posset fieri circa dicta
notabilia. Nec ualet si dicať ꝙ idē
instāˢ ut ē finis preteriti distinguiť
ase ipso ut ē ꝑncipiū futuri. Nam cū
sit una res fundamētaliť pōt itelligi

illa res ut fūdat unā de illis forma
libus absq3 h ꝙ itelligatᷣ ut fundat
aliam formalitatē aut ꝗ illa res fun
damentalis que intelligitᷣ ut fundat
unā formalitatē absq3 h ꝙ itelliga
tur ꝙ fundat aliam ē penitus idistīc
ta realr̄ et formalr̄ aūt non . si detᷣ
ꝑmū habetᷣ ꝓpositū stabit eni distin
cte rōnis eo modo quo dcm̄ ē . cū om
nimoda idemptitate ex pᷓte rei si detᷣ
scđm ꝓcederetᷣ i infinitum in entibus
realibus qđ ē absurdū nā si realitas
illa intellecta ut fundat unā formali
tatē habet aliā rōem formalē ex pte
rei ꝗꝓ intellecta ut fundamētalis pa
ri rōne petat de huiōi formalitatibꝰ
ut de ꝑmis et sic ꝓcessus iste erit i in
finitum ʒ iste ꝓcessus ē uitandus stā
dum ē ꝗ in ꝑmis . s . ꝙ unū et idem in
stans penitus idistinctū ex nā rei pōt
intelligi ut finis preteriti nō intelle
cto eo ut ꝑncipiū futuri et ecōuso. Et
similitᷣ dicēdum in ꝓposito Tertium
notabile ē ꝙ ueꝝ et bonum que cōitᷣ
ponūtᷣ obiectū seu rōnes obiectales i
intellectus et uolūtatis respctu haꝝ
potētiaꝝ se hnt h ordine nam tam
ueꝝ ꝗꝓ bonū cognoscūtᷣ abitellctu cū
ueꝝ sit bonū et ecōuso. Nullū tn̄ isto
rū cognoscitᷣ sb rōne boni ʒ qđlibet
sbrōne ueri et similr̄ ex alia pte tam
ueꝝ ꝗꝓ bonū diligūtᷣ a uolūtate cū
sint idem penitus ex pte rei Nullum
tn̄ istoꝝ diligitᷣ sb rōne ueri . ʒ qđli
bet sbrōne boni , in cuius declaratio
ne ē notandū ꝙ una et eadē entitas
penitus indistīcta ex tᷓ intellctū ē sui

ipsius maīfestatiua inquātū potens ē se
intellectui obiectare et illa eadem en
titas oīo indistīcta in re ē apta nata
esse alicuiꝰ ꝑfcīuū . nec ē alia entitas
que se maīfestat et que ꝑficit immo
una et eadē entitas aūt quecūq3 ut
sui maīfestatiua . . habet rōm ueri ut
aūt ē ꝑfectio quedā inse uel alicui ha
bet rōm boni et q2 oīe cognitū abi
tellectu cognoscit ut ē maīfestatiuū
sui ipsius ideo oīe qđ abitellctu co
gnoscitᷣ . cognoscitᷣ sbrōne ueri . similr
omne uolitū a uolūtate habet esse uo
litū q2 ē quedā ꝑfcīo sui . uł alicui atᷣ
īse ideo oīe uolitū a uolūtate ē uol
tū siue dilectū . sbrōne oboni nō obstā
te aūt idēptitate reali iter ueꝝ et bo
nū q2 sunt una entitas oīo ex tᷓ intel
lectū poterit qđlibet illoꝝ cognosci
sic sbrōne ueri ꝙ nullū eoꝝ cognosci
tur sbrōne boni . q2 nihil cognoscitᷣ
abitellctu nisi ut ē sui ipsius maīfes
tatiuū et ꝑconsequēs oīe qđ cogno
scitᷣ . cognoscitᷣ sbrōne ueri . similr̄ etiā
poterit qđlibet istoꝝ diligi sic sbrōe
boni ꝗꝓ nō sbrōne ueri q2 nihil dilibi
tur a uolūtate nisi inquātū ē ꝑfcīo que
dā inse uł alicui et q2 ut sic habet ra
tionē boni . oīe qđ diligitᷣ sbrōne bo
ni a uoluntate diligitᷣ cognoscitᷣ ꝗ ab
itellectu bonū et rō boni . ʒ non sub
rōne boni . ʒ sbrōne ueri eodē modo
diligitᷣ a uoluntate ueꝝ et rō ueri ʒ
nec h nec illud sub rōne ueri ʒ sbrōe
boni eo modo quo expositū ē 2 h suf
ficit ad h ꝙ omne uolitum sit uere 2
realitᷣ cognitū . et oīe cognitū uolitū

ul' saltē uolitū quoꝝ uͤꝙ ꝑtinet ad uolūtatē. quartū notabile ē ꝙ aliqua possunt distīgui et spcificari dupl'r ī trīsece ⁊ extrīsece. ꝼm ꝙ specificatō ⁊ distīctō ē dupl'x ꝼm ꝙ declaratū ē qōne pͣ ıpͥmi libri articulo ꝓ ⁊ qōe q̄rta ꝼi libri articulo ꝼo potētie ꝰ aīe ⁊ actus ut ibidē extitit declaratū distīgui dicūtur ⁊ specificari ꝑ obiecta adꝙquata formal'r sumpta n̄ q̄dē ītrīsece ꝭ extrīsece. Et iō adrealē distīctōem potētiaꝝ ⁊ specificatōem actuum ipsaꝝ sufficit distīctō rōis ī obiectis eo mō quo dēm ē. nā lꝫ ista ꝑ que actus distīgūtur ītrīsece ⁊ formal'r sint distīcta real'r sic actus real'r distīgunt̄. illa tn̄ ꝑ que tm̄ extrīsece distīgunt̄ sufficit ꝙ sint distīcta ꝼm rōem siue ↄceptus. His premissis ꝓ declaratōe pōis ⁊ solutōe ipsoꝝ que īducū t̄ ꝫ eā ītroducunt̄. 4. ꝓpōes q̄ꝝ ꝓma ē ista ꝙ rōes obiectales ītl'ctus ⁊ uolūtatis st̄ distīguibiles ꝼm rōem siue ↄceptibil'r an̄ oēm actū ītl'ctus. ꝼa ē ꝙ existētib' actib' ītelligēdi .s. ⁊ uolēdi huiusmōi rōes distīgunt̄ actual'r ꝼm rōem siue ↄceptibil'r eo mō quo expositū ē. ·tia ē ꝙ huīsmōi distīnctō rōis que poītur ī huiusmōi rōnibꝫ obiectalibus ītl'ctus ⁊ uolūtatis sufficit ad realē distīctōem potētiaꝝ ⁊ specificatōm ipsaꝝ actual'r. Quarta ē que seq̄t̄ adistas ꝙ iō ꝭ eadē rōe formali extra ītl'ctū peītus īdistīcta ē obiectū ītl'ctus ⁊ uolūtatis. Prima ꝓpō ādpresens ꝓbat̄ dupl'r ꝓ sic. que precedūt omnē actū ītl'igendi ⁊ possunt distīcte ↄcipi st̄ distīguibilia ꝼ rōem siue ↄceptibiliter an̄ oēm actū ītl'ctus pꝫ ex termis. ꝭ rōes obiectales ītl'ctus ⁊ uolūtatis precedūt oēm actū ītl'ctus ut pꝫ ex ꝓ notabili ⁊ possunt distīcte ↄcipi ut pꝫ ex 2o. 2o aptitudo adactū pōt remanere circūscripto actu sicut diuisibilitas sine diōe actuali ut pꝫ ↄceptibus ↄtinui. ꝭ distīguibilitas ī esse ↄceptibili ē aptitudo ad istū actū q ē distīcte ↄcipi ꝰ pōt remanere sine distīctōe actuali poterūt ꝰ rōes obiectales ītl'ctus ⁊ uolūtatis esse distīguibiles ꝼm rōnem sine ↄceptibil'r an̄ oēm actū ītl'ctus circūscripta distīctōe actuali rōnis. ꝼa ꝓpō ꝓbata fuit supꝰ imediate ↄ ꝼ modū dicēdi q negabat distīctōem rōis abhuīsmōi rōibus. tͣtiā ꝓpōem ꝓbo una rōe sic. illa distīctō q poīt ōne cognitū ab ītl'ctu cognosci ſb rōne ueri qō n̄ ſb rōe boni. et omne uolitū sic auolūtate diligi sic ſb rōe boni ꝙ n̄ ſb rōe ueri sufficit adrealē distīctoem potētiaꝝ ⁊ specificatōem ipsoꝝ actuum. ꝭ distīctō rōis que poītur inter rōes obiectales ītl'ctus ⁊ uolūtatis ē huiusmōi ꝰ ꝗ a. pꝫ extermis. b. tenet ex supradictis speal'r itertō notabili ꝰ. Et ↄfirmat̄. nā lꝫ tal' ⁊ tāta sit distīctō distīctiuoꝝ extrīsece cuīmōi st̄ rōes predicte qual' ⁊ q̄ta ē distīctō distīctioꝝ quare ꝗ. Quarta ↄclusio uꝫ sufficiēter ꝓbari ex ī ꝓbōne ꝓme ⁊ ꝼe opionis. Et iō ↄfirmat̄ una rōe tali. si idē ſb eadē rōe fozali penitus īdistīcta extra ītl'ctū n̄ se ob

iceret ītl'ctm ad ītelligēō·z uolūtati
ad uolēdū sequeret ꝙ ītl'ctus z uolū
tas nēēnt equal' ābitus obiectie ɔn̄s
reputat̄ cōiter s'm ꝗ ɔn̄a p3 q̄a uo
lūtas n̄ tēderet ꝓpriū actū īrōe obi
ecta ītl'ctus nec ɔuerso. Pro adrō
nes prime opionis. Hus uisis re
stat respōdere adrōes que īducūtur
ɔ istū modū dicēdi et ꝓ adrōes ꝑme
pōnis. Ad prima motia cū dicebat̄
ꝙ r̄r quedā s't uniu'sales et quedā sin
gulares dicēdū ꝙ a ꝫ .sic loquēdo et
ubicūqꝫ similia ūba dicit ɔu'li funda
mētal'r sumpto eo mō quo expositū
ē qōe 3ª primi libri p totū et p h̄
soluunt̄ oīa que īducūt̄ ab isto docto
re ī suis dicōnibꝫ .suppositōibus.ɔpō
nibus ex q̄bus seq̄t̄ ulterius modū
suū declarandi ex s'l'o fūdamēto. Ad
auctoritates p quas nitebat̄ iste doc
tor pōem suā ōndere demēte a ꝫ .p3
q̄d dicēdū ex d'cis ī q̄rta suppōne ex
quo p3 ulterius ipsum n̄re admitem
a ꝫ . Ad rōem ꝗ fundamētalē ip
sius ipsius ē dicēō p īterpetratōem
aīe ꝗtū ad h̄ ꝙ poīt attributa pri
me cāe distigui fo'al'r ex p te rei. Et
iō adrōes que h̄ ꝓbāt p ordiem ē di
cenō. Ad primā igit̄ q̄n d'r ꝙ ille
q̄dditates ad īuicē s't diu'se q̄ꝫ una
alteri opposita . ɔcessa.a.negat̄.b
de attributis prime cāe ut assummit̄
n̄ ꝓbō ualet nā bn̄ uolo ꝙ eteritas in
creaturis appōita bonitati ul' sapie
n̄ dat magis nec remota min̄.ubi et̄
nitas z sapia real'r distiguūt̄. z isto
mō loq̄t̄ a ꝫ . h̄ idīs ubi talia idemp
tificāt̄ summa idēptitate reali pari
terqꝫ fo'ali q̄dditas eternitatis ap
posita q̄dditati sapie dat magis et
remota minimo tollit ipsam total'r
cū sit ea ō q̄dditas sic realitas eterni
tatis apposita realitati sapie indis
dat magis z remota min̄ imo tollit
ipsam total'r n̄ aūt īcreaturis. Et
ut clarius appareat defectus huius
rōnis z sequētiū.reduco ipsam fo'a
l'r ɔ eū ōndo eque ꝓbādo distictōnē
realē attributoꝝ prime cāe sic fo'a
lē z arguit̄ sic. Ille realitates ad in
uicē s't diu'se quaꝝ una alteri opposi
ta n̄ dat magis nec remota min̄. h̄ re
alitas eternitatis apposita bonitati
ul' sapie n̄ dat magis nec remota mi
n̄ ꝗ s't diu'se.a.ē sua.b ꝓbat̄ p ꝓbō
nē b. eoꝝ. Nā s'm ītētōem a ꝫ . ibi
ō si sint duo sapiētes et uni eoꝝ ap
pōat̄ eternitas z ab altero remouea
t̄ ceteris existentibus paribus.illō
a quo remouet̄ n̄ min̄ sapiens real'r
sic nec fo'al'r nec iō magis cui ꝑpe
tuitas apponit̄ .z rō ē q̄a eternitas
et sapia īcreaturis ut loq̄t̄ a ꝫ .disti
gūt̄ n̄ solū fo'al'r imo ēt̄ real'r.z iō
rō nichil' ɔcludit. Nā.b .eo mō quo
habet ueritatē n̄ summit̄ s'b.a.z p ɔ
sequēs peccat ī fo'a ꝗ. Ad s'am ē di
cēdū p īterpetratōem.b.nec ꝓpō est
ad ꝓpositū.nā lꝫ notitia. amor z de
lectatō ī creaturis ubi uere distiguā
tur real'r habeāt eēntialē ordiem ꝑ
oritatis z posterioritatis n̄al' presu
pōnis idīs.tn̄ ubi s't iō real'r z q̄ddi
tatie n̄ hn̄t talē ordiem iter se·imo

ĩpossibile ẽ cio ĩ dis esse prius ⁊ po
ster ius ñal'r ĩ re. q₂ q̃d ẽ posterius
altero ñ ẽ summe necc̃e esse. nã eiꝗ
ẽ summe necesse esse ꝓquocũq₃ signo
repugnat ñ esse ⁊ ꝑ ꝯñs posterius es
se. ſ₃ qꝛ ñ summe ẽ necesse esse ñ ẽ ẽ ꝺ
us nec ꝑ ꝯñs ideo ponẽꝺ deficit igit̃
ista rõ sicut precedẽs. nã. b. eo modo
quo habet ũitatẽ ñ summit̃ ſ₃. a. ⁊ ꝑ
ꝯñs peccat ĩforma. nec ualet qñ dr̃ꝙ
amor ĩquocũq₃ presuppoĩt notitiam
Nãꝙ amor presuppõat notitiã põt ĩ
telligi dupl'r uno mõ sicꝙ notitia tẽ
ꝑe ul' natura precedat amorẽ ⁊ h̃ est
ueꝝ ĩ nob̃ ubi notitia ⁊ amor distĩgũ
tur real'r. Alio mõ dr̃ amor presupo
nere notitiã q₂ ubicũq₃ ẽ amor ĩ ẽ no
titia ⁊ h̃ sonãt ũba aug̃. dicẽtis ꝙ q̃s
q₃ ꝓ sus ignorat amare nullo mõ po
tẽst ⁊ h̃ mõ ꝯcedunt amorẽ presupo
nere notitiã ĩ diuis ñtñ seq̃t ꝑꝑ h̃ ꝙ no
titia precedat amorẽ. ſ₃ sufficit suffici
ẽter ꝙ sint simĩ. Et põt reduci ratõ
ista ꝯ eũ sic precedẽs ⁊ arguat̃ sic.
quorũcũq₃ realitates hñt eẽntialem
ordiem ꝫ. ipsa differũt real'r ꝑ hu
iusmõi realitates. ſ₃ realitates attri
butoꝝ prime cãe st huiusmõi g̊. a. est
sua. b. p₃ ꝑ ꝓbõem eoꝝ. nã notitia a
mor delectatio ĩcreaturis ubi hñt or
diem prioritatis ⁊ postioritatis nõ
solũ q̃tũ ad q̃dditates imo q̃tũ ad
realitates ſ₃ uãt dẽm ordiem cũ disti
guãt̃ abĩuicẽ formal'r ⁊ real'r. Ad
tertiũ dicẽdũ eoꝺ mõ ꝙ. b. ẽ fl'a ⁊ ꝓ
bõ deficit sicut precedens Nã hñ ꝓ
bat ꝙ notitia repit̃ ĩ nob̃ ĩ quoꝺã ĩt

tu ĩtl'ctus ubi ñ repit̃ amor. Et h̃ cõ
cedit̃ q₂ real'r distĩguntur ſ₃ ñ ꝓbat ꝙ
notitia dĩa repiat̃ ĩ aliquo for̃al'r ſi
ne amore dĩo. Nã ista st oĩo ĩsepabi
lia q̃tũ ad realitates ⁊ q̃tũ ad q̃ddi
tates. et si dr̃ ꝙ ex quo quidditas no
titie ſ₃m rõem comunẽ repit̃ ĩ aliquo
sine q̃dditate amoris ut ĩ creaturis
ꝙ notitia ⁊ amor ubicũq₃ repiuntur
differũt q̃dditatiẽ. negat̃. Nã noti
tia ⁊ amor ut repiũnt̃ ĩ dis ñ st eius
dẽ rõis cũ notitia ⁊ amore ꝓut rep
iuntur ĩcreaturis nec hñt aliq̃ꝺ cõne
uniuocũ. Et iõ põt reduci rõ ista sicut
⁊ precedẽtes ꝯ eũ sic realitas uius
attributi prime cãe repit̃ ſ₃ rõem cõẽ
ĩ aliquo sine realitate alteri' g̊ ipsa di
fferũt real'r añs p₃ sicut añs eoꝝ eo
mõ quo dẽm ẽ ĩ aliis rõibus. Ad quar
tũ ꝯcesso añte negat̃ ꝯña nec ꝓbõ ua
let. Ad h̃ ẽ ꝙ ꝺ aliq̃bus que st oĩo iꝺ
aliq̃d uerificet̃ ꝺ uno q̃ꝺ ñ uerificat̃
ꝺ altero. sufficit ꝯnotatõ ad aliq̃d ex
terius ũbi gr̃a. Intelligere dium ẽ
oĩo ſ₃ ipĩ iꝺ et tñ ĩtelligere deũ ñ ẽ ĩ
telligere creaturã. ⁊ deus ꝑ₂ directe
se ipsum ĩtelligit. creaturas ũ secũda
rie ⁊ ĩdirecte. sic ĩ ꝓposito ĩtl'ctus et
uolũtas dĩa sint for̃al'r ⁊ real'r iꝺ. a
liquid tñ ꝺ ĩtl'ctu uerificat̃ ꝙ ñ uerifi
cat̃ de uolũtate et h̃ rõe ꝯnotatõis ad
extra ut p₃ ĩtuẽti. Rñ ad rões ſ₃e
ꝯclusiõis ꝑme opĩonis Ad rões q̃bus
ꝓbat̃ ſ₃a ꝯclusio que directe st ad ꝓpo
sitũ cũ dr̃ ĩ prima ꝙ si rõnes obiecta
les ĩtl'ctus ⁊ uolũtatis ꝫ sequeret̃ ꝙ
intl'ctus ⁊ uoluntas non eẽnt potẽtie

distĩcte eẽntialr̃ negatr̃ ꝯña nec ꝓbõ ualet. Nã ut dcm̃ ẽ iquarto notabili potẽtie distiguũt̃ pactus ⁊actus p ob iecta ñ qꝺ itrĩsece ſ3 extrisece. Et iõ ñ seqt̃ ꝙ si obiecta foꝛalr̃ sumpta differãt sola rõe ꝙ potẽtie ñ distin guant̃ realr̃. Ad ſm ꝯcedit̃ ꝙ rões obiectales itl̃ctus ⁊ uolũtatis prece dũt iobiecto actũ itelligẽdi ⁊ uolen di. ſꝫ ẽ rões reales ut dcm̃ ẽ iꝑ nota bili aliud ẽ querere utꝝ predc̃e rões sint reales ⁊ aliud ẽ querere utꝝ disti guant̃ realr̃. poterũt ꝰ distigui sola rõe eo mõ quo expoitũ ẽ ñ obstãte earꝫ realitate ꝙ precedãt iobiecto ac tũ itelligẽdi Ad tertiũ cũ dr̃ ꝙ que ſꝫ actualr̃ ialiquo ſꝫ ieo distĩcta. dicẽ dũ ꝙ uerꝫ ẽ si ſꝫ distiguibilia. q2 que ſꝫ distiguibilia ñ sint distĩcta qñ ſꝫ actu nũq̃ erũt distĩcta. ſ3 que ñ sunt distiguibilia qñ sunt actu ñ oꝫ ꝙ sĩt distĩcta ⁊ p eos ħ p3. nã realitates attributorꝫ prime cãe sunt actu ieẽn tia dĩa ⁊ tñ ñ sunt actu distĩcta ita dicenꝺ ẽ i ꝓpoito. rões aũt obiecta les itl̃ctus ⁊ uolũtatis ñ sunt distin guibiles ieoꝺ nec realr̃ nec foꝛalr̃. ⁊ iõ q̃tũcũq3 sint actu ñ oꝫ ꝙ distiguã tur. Ad quartũ dicenꝺ ꝙ uerꝫ ⁊ bonũ ñ sunt passiones ẽtis ꝓpe ⁊ stricte loquẽdo ꝺe ꝓpria passiõe. recipiũt ẽ predicatõem ipsius iꝑ mõ dicẽdi p se ut declaratũ ẽ i prima qõe huius tertii ꝙ ñ ꝯueit ꝓprie passioni ſ3 dicũ tur ꝓprie passiões large. eo ꝙ secunt̃ ipsum ens ⁊ ꝯuertũt̃ cũ eo. sicut ꝓpa passio cũ ſbõ. talibus aũt passionib3 ñ

repugnat idẽptificari cũ ſbõ imo ne cessario idẽptificat̃ ei foꝛalr̃ ⁊ q̇ddi tatie q2 recipiũt predicatõnem eius iꝑ mõ dicẽdi p se ⁊ que predicãt̃ ꝺe se iuicẽ predicant̃ iꝑ mõ dicẽdi p se etsꝫ iꝺ foꝛalr̃ ⁊ q̇dditatie. et sic p3 q̇d di cenꝺ adrões prime opionis. Adrõ nes alterius opionis dicenꝺ p ordiẽ et ꝑ adillã p quã ꝓbat̃ prima ꝯclusio qñ dr̃. qñcũque aliqꝺ mouẽs mouet .2. mobilia ꝛc. dicẽꝺ ꝙ iꝺ põt moue re unũ mediãte alio sic ꝙ primũ mo uebit ꝑ p unũ istrumẽtũ puta p manũ et 2o mouebit p aliũ istrumẽtũ puta p pedẽ erit ꝰ iꝺ mouẽs ñ tñ moue bit ſm iꝺ istrumẽtũ ita dicerẽt q te nẽt partẽ oppositã. dicerẽt ẽ ꝙ obiec tũ itl̃ctus ⁊ uolũtatis ꝑ mouet itl̃ctũ p unã rõem foꝛalẽ. 2o uolũtatẽ p ali am rõem foꝛalẽ. ſ3 q̇a ñ potuit moue re uolũtatẽ nisi mouisset itl̃ctũ dr̃ mouere uolũtatẽ mediãte itl̃ctu nos aũt dicimꝰ ꝙ obiectũ p eãꝺ rõem for malẽ se tenẽtẽ ex p te rei mouet itl̃c tũ ⁊ uolũtatẽ ⁊ termiat actus eorꝫ. ſ3 ista rõ differt a se ipsa ſm rõem et iõ rõ ñ ꝯcludit nec ẽ ꝯ nos. Adrõ nes q̇bus ꝓbat̃ ſa cõclusio. cũ dr̃ im prima ꝙ si obiectũ itl̃ctus ⁊ uolũta tis termiaret actũ itelligẽdi ⁊ uolẽ di sequeret̃ ꝙ prefati duo actus eẽnt eiusdẽ spẽi. negat̃ ꝯña. ñ ẽ accipiũt predicti duo actus spẽm ab obiecto i trisece ſ3 extrisece. ⁊ iõ sola distĩcto rõis i obiectis sufficit ad distĩctõem potẽtiarꝫ et specificatõem actuũ ut ꝺeclaratũ ẽ. Ad ſm dicẽꝺ ꝙ relatões

ce͂ntia l̃r differe͂tes possunt habere
eu͂de͂ terminum fo͛ali͛r si funde͂t͛ idi
stictis fundame͂tis. et qn͂ d͛z q᷑ ru͂c ter
mini͂ p se n͂ faceret ad ui͛tate͂ hitudis
et p oñs n͂ addiuersitate͂ dice͂dum
q᷑ relatões fundate ico͛ꝝ fundame͂
to nõ possunt diuersificari nisi p di
u͛sitate͂ termioꝝ. et iõ similitudo ⁊
dissimilitudo que funda͂t͛ ieaꝝ albe
die nec͂cio hn͂t disticto terminos. s.
albedinem ⁊ nigredinem ut ipsi met
ↄcedu͂t. s; relatões q̇ funda͂t͛ i ↄi stic
tis fundame͂tis e͂cnial͛r possunt p
sua fundame͂ta accipere sufficie͂te͂ di
u͛sitate͂. et iõ sufficit eis uñ terminu͂
ↄ͂ h p₃ pecos ieaꝝ rõe. Dissimilitudo
fundata in nigredie ⁊ similitudo fun
data i albedie possunt habere eaꝝ al
bedinem p terminõ ex dictis eoꝝ ex
quo uide͂t͛ ↄtradione͂ iplicare. Et qn͂
d͛z ulteri͛ q᷑ i possibile e͂ unu͂ ⁊ iõ fun
dame͂tu͂ fo͛ali͛r fundare diuersas re
latões dice͂ꝝ q᷑ s͂l͂m imo p eu͂ oꝫ ↄce
de͛re oppositu͂ q dicit q᷑ sta͂te eoꝝ fun
dame͂to puta albedie plurificat͛ i ea
hitudo ⁊ relatõ pp diuersitate͂ terio
ꝝ ⁊ nisi loquat͛ de fundame͂to fo͛ali
ter sumpto dc͂m nichil͛ facit ad ppo
situ͂. addit u͂ p hi põt dici q n͂ e͂ simile
de formis absolutis que exigu͂t cõtra
rias dispões is ho et d͛ respectis que
solu͂ exigu͂t diu͛sos termi os ul͛ diu͛
sa fundame͂ta diuisim. Et si sint ali
que relatões que exiga͂t i termio et
fundamento simil͛ n͂ tn͂ oms s͛t tales
Ad tertiu͂ cu͂ d͛z q᷑ si obiectu͂ p eadem
rõem d͛nõiaret actu͂ i telligẽdi ⁊ uole͂

di q᷑ꝺ eoꝝ mõ denomiaret͛ ab eis. ne
gat͛ ↄña. q᷑z obiectu͂ n͂ recipit d͛nomi
natõem a rõe termiandi s; ab ipsis
actib; . l; e actus nõ d͛nomient obiec
tu͂ nisi q᷑z. obiectu͂ termiat eos. De
nomiatõ tn͂ fit ab ipsis actib; termia
tis ⁊ n͂ a rõe termiandi. Et iõ sicut
actus sunt diuersi ita diuersimõe ab
eis d͛nomiat͛ obiectu͂. p₃ igit͛ q̇d di
ce͂ꝝ ad rões s͛e cpionis. Restat g͛
uidere ad rõnes alteri͛. s. tertie cpio
nis. Ad primã ↄcedit͛. a. et. b. et ↄclu
sio. Nã pbat͛ q᷑ huiusmõi rõnes sint
reales q̇ꝺ ↄcedit͛ absolute. s; d͛ q᷑ in
ter eas n͂ cadit d͛za real͛ s; solu͂ rõnis
sicut i ter rões attributoꝝ prime ca͂e
q̇ s͛t uere reales solu͂ cadit d͛za rõis
ut suppono ad presens. Ad s͛m n͂ ↄces
sa. a. et. b. et ↄᵉ s. q᷑ i tl͛ctus ⁊ uolu͂ta
tis rões obiectales n͂ sunt facte nec an
esse ↄstituto p actu͂ i tl͛ctus cu͂ sint ue
re rões reales ut dictu͂ e͂. s; cu͂ postea
i fert͛ q᷑ si predicte rões n͂ ↄstituere͂t͛
p i tl͛ctu͂ g͛ nec distiguu͂t͛ nego. Nã so
la e͂tia rõis fabricata p i tl͛ctu͂ n͂ disti͛
guitur rõe imo que s͛t uere e͂tia realia
possunt distigui rõe ut declaratu͂ est
i conclusionibus sup ͛e . sufficit e ad h
q᷑ e͂ntia realia possint distigui rõe si
ue ↄceptibil͛r q᷑ habea͂t esse ↄceptu͂ uel
q᷑ unu͂ possit ↄcipi alio n͂ ↄcepto ut
d͛ductu͂ e i s͛c notabili. Ad tertiu͂ dicen
du͂ q᷑ una de istis rõib; n͂ ↄtinet͛ s͛b aᵃ
sicut i ferior s͛b supiori nec isto mõ a͂
be ↄtinet͛ s͛b una tertia. s; sunt peni
tus equales. s; i quãtu͂ differu͂t rõne
sic i eis e aliqua prioritas s͛m rõnem

ñ qḋ uſitatis ꝭ itelligibilitatis et
uolibilitatis ſm rõem ut clarius ap
parebit articulo tertio. ⁊ cũ dẑ q̄ ſiſt̄
equales ſeq̄t̄ q̄ itellectus ñ erit uoliti
nec ꝯuſo dicēdũ q̄ illud idḋ qḋ ē itll̄c
tũ erit ⁊̄ uolitũ ⁊ ꝯuerſo. Et ꝑ illã
rõem foꝛ̄alē ſe tenētē exparte rei ꝑ
quã ē itll̄ctũ ē ⁊̄ uolitũ et ꝯuſo. h̄ ñ
ſit uolitũ ꝑ eãḋ rõem foꝛ̄alē ꝑ rõnē
et h̄ nullũ ē iꝯueniens. qꝛ exhoc nũq̄
ſeq̄t̄ q̄ uolũtas ferat̄ inõ cognitum
q̄a fert̄ ieſſe ſm eſſe reale et idꝯptie
ē cognitũ et ſic pꝫ q̄d dicēḋ ad ea q̄
iducunt̄ ꝯ iſtũ modũ dicēdi ⁊ ꝑ ꝯ ñs
ꝯꝰ ꝓ articulo. Reſtat nũc uid̄re de 2ᵒ

Secũḋ articulꝰ q̄õis pricipal̄.

Utrum beatitudo q̄ foꝛ̄alr̄ beatifica
mur ſit. Pro cuius declaratõe h̄ or
die ꝓcedet̄. q̄m̄ ꝓ addeclaratõem arti
culi aliq̄ necc̄ia premittet̄. ꝯo quedã
opio cũ ſuis motis adducet̄. tertõ iu
xta doctrinam d̄octoꝝ nr̄oꝝ quadru
plex ꝯclusio ꝯcludet̄. 4ᵒ et ultimo di
ſſoluet̄ motiua opionis oppoſite.

Quãtũ adprimũ notãḋ q̄ beatitu
do ē duplex obiectiua. s. et foꝛ̄al̄ rõ
huius diſtictõis ē q̄m̄ beatitudo ē fi
nis ſatians appetitũ. ſatiãs aũt appe
titũ nãm ē duplex. ul̄ ſicut obiectũ
ul̄ ſicut iformãs ſatiãs noſtrũ appe
titũ ſicut obiectũ ſolꝰ d̄us ē ad quē
capienḋ aĩa hũa ordiat̄ ꝑꝑ qḋ dẑ be
atitudo obiectiua. ſatians nãm appe
titũ ſicut iformãs ē optĩa homis op
atõ ꝑ quã anob attigit̄ ipſa beatitu
do obiectiua ſiue obiectũ bt̄ificũnt bea
tificũ ē qḋ i idḋ reduit ꝑꝑ qḋ dẑ bt̄i

tudo formal̄. Et h̄ ē qḋ dicũt quidã
doctores diſtinguentes btitudinē i
creatã. s. ⁊ iĩcreatã. Nã beatitudo icre
ata dẑ finis ſatiãs nãm appetitũ ut
obiectum beatificũ. beatitudo autē
creata ē finis ſatiãs ut iformãs hec
aũt diſtictõ ꝯicidit cũ prima ut pꝫ
exdictis. q̄m̄ beatitudo obiectiua eſt
beatitudo icreata. beatitudo ũ foꝛ̄a
lis ē beatitudo creata et ſm h̄ nom̄
beatitudis cõe ē ſm prius ⁊ poſtius
adbeatitudiem foꝛ̄alē ⁊ obiectiuam
creatã ⁊ icreatã nã ꝑ prius dẑ debe
atitudie icreata ſiue obiectiua. Et ꝑ
poſterius d̄ beatitudie creata ſiue fo
rmali qꝛ ñ ſatiat beatitudo foꝛ̄alr̄
niſi ꝑꝑ obiectũ. et qꝛ nullus dubitat
ꝯ beatitudie obiectiua. utrum ꝯſiſtat iac
tu aliquo itll̄ctus ul̄ uolũtatis ꝭ tm̃
d̄ beatitudie foꝛ̄ali ſiue creata. id cir
co notabiliter dẑ utrum beatitudo qua
foꝛ̄alr̄ beatificat̄ ſit ⁊ h̄ deꝓ. Opi
nio thome ⁊ godefedri. Quantũ
adſecũdũ ē opio que poĩt q̄ beatitu
do qua foꝛ̄alr̄ finꝰ beati ſeu beatifi
camũ iſolo actu itll̄ctus ꝯſiſtit pricipa
lr̄ imo preciſe ⁊ totalr̄ q̄ ꝓbat̄ mlr̄
plr̄ ꝓ ſic iactu nobilioris potētie ꝯſi
ſtit beatitudo foꝛ̄al̄ꝭ itll̄ctus ſimplr̄
ē nobilior potētia uolũtate ḡ ſit a.
ſuppoĩt̄. b. mlr̄ ꝯplr̄ ꝓbat̄. ꝭ q̄tũ adh̄
iarticulo ſequēti fiet mētio ſpãl̄ ad
preſens rões eoꝝ dicãt tũc igit̄ Se
cũdo ſi beatitudo ē bonũ iquo ſuffici
ētia ē ꝑſe ꝓ ethicoꝝ ꝭ ꝑſe ſufficiē
tia cõſiſtit maxime iuiſiõe dei iuxta
illud Johãnis. ix. Dñe oñde nobis

3 pẽm et sufficit n... og. tertõ inobilis
simo actu ↄsist. it beatitudo q̃ formalr
beatificat tal ẽ actus itlectus resoec
tu uolũtatis g̊. ꝓbat b. duplr ꝓ sic. si
cut se habet uiuẽs ad ñ uiuẽs ita co
gnoscẽs ad nõ cognoscẽs. ſ; actus ui
uẽs iquãtũ uiuẽs ẽ nobilior quocũqꝫ
actu rei nõ uiuẽtis g̊ actus cognoscẽs
iquãtum cognoscẽs ẽ nobilior quocũ
qꝫ actu rei ñ cognoscẽtis. ſ; itlectus ẽ
cognoscẽs uolũtas aũt nõ. g̊ actus
itlectus ẽ nobilior quocũqꝫ actu uolũ
tatis. ſ̃o qꝛ ẽ mẽsura nobilitatis ial
tero simplr ẽ noilseo ſ; recta rõ est
mẽsura uolũtatis iactu uolẽdi cũ ac
tus uolẽdi ñ habeat uolũtatẽ nisi ex
4 cõfirmitate adrõem rectã g̊. Quar
to beatitudo ẽ summũ bonũ amatũ
amore ↄcupiscẽtie qꝛ ſm anselmum
beatitudo ẽ appetitus amore ↄmodi
ſ; summũ amatũ amore ↄcupiscẽtie
ñ põt esse actus aliqs uolũtatis cũ
nullus tal possit esse ꝓ z ꝓse esse ama
tũ. g̊ nullo mõ beatitudo põt esse ac
tus uolũtatis z p ↄñs ↄsistit iactu i
5 tlectus precise. q̊ qñcũqꝫ due opatõ
nes ita se hñtqꝫ una eaꝝ ꝓꝓ se queri
tur altera ñ ꝓꝓ se querit ſ; ꝓꝓ aliam
Illaqꝫ ꝓꝓ se querit habet rõem finis
optimi z p ↄñs beatitudis ſ; opatõ
itlectus z uolũtatis que st suppreme
hõis pfectões sic se hñtqꝫ opatõ in
tlectus querit ꝓꝓ se. opatõ aũt uolun
tatis nũqꝫ querit ꝓꝓ se ſ; finaliter ꝓꝓ
opatõnẽ itlectus g̊ opatõ itlectus ha
bet rõem optimi finis z pↄñs beati
tudis. z ñ opatõ uolũtatis. a. tenet

extremis. b. ꝓbat qa sicut se habet
appetitus natural adformam natura
lẽ sic appetitus ſſitiuus adformã ſſi
tiam z uolũtas siue appetitus itlecti
uus adpoꝫ itlectiam ſ; appetitus na
tural sic se habet ad formã ñalẽ qꝫ
nec appetitus natural nec eius opatio
natural ẽ ꝓꝓ se ſ; ordiat finalr ada
liquã opatõem rei z pfectõem ipsius
. s. rei natural g̊ similr nũc te appeti
tu ſſitio z itlectiuo qꝛ neutꝫ eoꝝ. ñ actꝰ
eoꝝ st ꝓꝓ se ſ; ꝓꝓ aliquã pfectõnem
ipsius appetitus. a. pꝫ ſ;. b. ꝓbat qꝛ
appetitus rei natural puta grauis
addeorsum z actus eius. s. motus ad
locũ. ñ hita qes z iloco hito ñ ẽ ꝓꝓ
se ut claꝝ ẽ. ſ; ẽ ꝓꝓ ↄseruatõem rei i
loco naturali qꝛ res naturales pfec
tius ↄseruãt ilocis suis z ĩ uirtuosi
us opant ꝙ ĩ uꝛ satis claꝝ iappeti
tu ſſitio qꝛ ad ꝙ datus ẽ aĩalibꝫ ut ꝓ
sequãt ↄuenientia nature sue z fugi
ant nociua itaqꝫ appetitus sensitiuus
nũquã ẽ ꝓꝓ actũ sui ſ; ꝓꝓ aliqꝫ pfectõ
nẽ acquirẽdã ul ↄsequẽdã ul ↄſuãdã
iappetẽte. appetũt ẽ cibũ aliqñ ñ ha
bẽtes ꝓꝓ ↄseruatõem nature. Et dele
ctãt iabito ꝓpt eã ↄcãm ↄñs ẽ g̊ qꝫ ita
sit iuolũtate. s. qꝫ actus eius ñ querat
ꝓꝓ se ſ; ꝓꝓ aliqđ melius. nulla aũt p
fectõ ẽ inob melior preter actũ itlectꝰ
g̊ actus uolũtatis ẽ ꝓꝓ actũ itlectus
z pfectõnẽ pꝫ qa actus itlectus querit
ꝓꝓ se. qꝛ si ꝓꝓ aliud quereret iđ eẽt
pfectius ſ; nichil inob põt esse perfec
tius actu itellectus nisi illud eẽt ac
tus uolũtatis dequo tñ ostẽsum ẽ qꝫ

6ª q. nō i delectatiōne

ñ ē pfectior ḡ ꝟ. ❧ Si beatitudo cōsisteret ī aliquo actu uolūtatis potissime ɔsisteret ī delectatōe de deo uiso ſ; ī ista delectatōe ñ ɔsistit ut ꝓbat̄ ḡ afortiori ñ ɔsistit ī aliquo alio actu uolūtatis .a. pʒ qꝛ q̄ poit beatitudiem ī actu uolūtatis uꝫ eā ponere ī ɔ̄lectatōe sequēte uisiōem. uñ pħs ·ſ etbicoꝝ de illo solo actu uolūtatis mouet dubitatōem querēs utꝝ felicitas ɔsistat ī cōtēplōe uł ī delectatōne resequēs omnē aliū actū uolūtatis .b. ꝓbat̄ qꝛ īmediatū obiectū beatitudis ē ipse deus. ſ; īmediatū obiectū delectatōis ñ ē deus ſ; uisio dei ḡ beatitudo ñ ɔsistit ī delectatione .a. huius pʒ q̄ a cū beatitudo ɔsistat ī optia opatōe ꝛ bonitas operatōis depēdeat ex obiecto uidelicet ꝙ opatō ī qua ɔsistit beatitudo habeat ꝓ obiecto summū bonū ꝙ ē deus. .b. ꝓbat̄ per quēdā doctorē supra ꝰ ꝛ quarto ſnīaꝝ quique rōibꝫ premittēdo distīctōes. prima ē de fine finis ē duplex unū ē res assecuta que dī̄ finis cuius eo mō quo pecunia ē finis auari alt̄ ē assecutō rei que dī̄ finis quo. sicut finis auari dī̄ possessio pecunie ad aptādo ad ꝓposītū dicitꝙ finis creature totał. sicut res assecuta ē deus. ſ; finis cuius ut assecutō ē operatō per quā deū assequīr ꝛ ħ ē uisio dei. Secūda distictio ē de amore. ē ē duplex amor s. amor bñiuolētie ꝛ amor ɔcupiscētie. illud amant̄ amore beniuolētie cui uolunt̄ aliqͦd bonū uł aliquā perfectōem ipsum aūt bonū uł ipsā

pª rō.

perfectōem quā nobꝭ uolunt̄ uł amicis amant̄ amore ɔcupiscētie. Rōnes durādi ꝓbātes .b. 6. rōis predicte imediate His suppositis arguit̄ ꝰ sic. ipsum imediatū obiectū amoris ɔcupiscētie ñ ē res ſbo distīcta a cōcupiscēte ſ; delectatō de deo uiso ē amor ɔcupiscētie ḡ īmediatū obiectū delectatiōis ñ ē ipse deus cū sit res disticta a nobꝭ ſboꝝ aliquis actus quo a nobis attigit̄ ipse deus ꝛ ħ ē uisio dei .a. ꝓbat̄ īductōe ꝛ rōe īductōe sic diligo uinū amore ɔcupiscētie nūq̄d īmediatū obiectū huius ɔcupiscētie ē uinū certe ñ ſ; usus uini q̄ ē actus gustus ñ ē diligo uinū īmediate ſ; gustare uinū ꝛ id ē ī omnibus aliis rōe sic. Illud amat̄ amore cōcupiscentie qͦd ē bonū uł perfectō quam nobis uolunt̄ uł amant̄ ħ pʒ ex ſa distīctōe ſ; res a nobꝭ ſbo distīcta nūquā ē bonū nām nisi rōe actus quo nobꝭ cōiūgit̄ panis nāqꝫ ꝛ uinū nūq̄ ſt bonū nām nisi rōe actus gustādi quo nobis cōiūgūt̄. res ḡ ſbo disticta a ɔcupiscente ñ ē imediatū ſbm ɔcupiscētie et sic pʒ .a. .b. ꝓbat̄ qꝛ delectatō de deo uiso uł ē amor bñiuolētie uł ɔcupiscētie nō pōt dari qͦd sit amor beniuolētie quo uolunt̄ aliqͦd bonū deo. qꝛ delectatōi de deo hītu respōdet desideriū de deo habēdo. ſ; pertale desideriū nō desideramus aliqͦd bonū deo cū nichił sit ē futurū. ſ; desideramus nobis aliqͦd bonū puta uidere deū uł habere deū ħ aūt ē amor ɔcupiscētie ḡ delectatō de deo uisoꝝ

2ª rō

3ª rō

4ª rō

ẽ amor beniuolẽtie ſʒ amor cõcupiſcẽ
tie retorte ad nos quare. Ue ſic idẽ
ẽ obiectũ deſiderii precedẽtis ⁊deſi
derii ſequẽtis. ſʒ imediatũ obiectũ
deſiderii ñ ẽ deus ſʒ aliq̃s actus quo
deũ attigimus g̊ rõ. a. pʒ. Nã ita ſe
hñt deſideriũ ⁊ delectatõ adobiectũ
ſicut ⁊ q̃es ⁊ motus adterminũ ſʒ rõ
ẽ terminũ i quo ẽ q̃es ⁊ ad quẽ ẽ mo
tus g̊ rõ ẽ obiectũ ꝓquo habẽdo ẽ
deſideriũ ⁊ quo hito ẽ delectatõ b.
ꝓbat̃ qꝛ obiectũ deſiderii ẽ aliq̃d
futurũ. deus aũt ſm ſe acceptus ñ ẽ
futurus nec ȝ ſm ſe ẽ aliq̃d futurũ
Et iõ deo nichĺ deſideramus ſʒ deſi
deramus nob aliq̃d futurꝫ bonũ de
deo puta aliquẽ actũ p quẽ nob cõiũ
git̃ imediatũ g̊ obiectũ deſiderii ñ ẽ
deus ſʒ aliquis actus quo dẽm atti
gimus. ⁊ h̄ ẽ uiſio dei g̊ rõ. Ter
tõ ſicut ſe habet d̃ſideriũ ⁊ delecta
tõ adbonũ ſic ſe habet timor ⁊triſti
tia admalũ. ſʒ ſumma triſtitia quam
hñt dampnati ñ ẽ dedeo ſm ſe ⁊ im
mediate. ſʒ decarentia die ui iõis. g̊
ſumma delectatõ quã hñt beati nõ
ẽ ðdeo ſm ſe ⁊ imediate. ſʒ de dicta
uiſiõe ⁊ pꝯñs ſeq̃t̃ iõ q̃d ꝑus Qu
arto ſm phm 4 ethicoꝝ delectatões
diſtiguñt̃ ſm opatões quas ꝯſecũtur
⁊ iudicãt̃ ſm eos bone uĺ male. h̄ au
tẽ itl̃igit̃ deopatõib; precedẽtib; de
lectatões ñ rõe obiecti ut ſt̃ cognitõ
nes obiectoꝝ uĺ itelligẽdo ðopatõi
b; precedẽtibus irõe obiecti Nõ põt
itelligi ꝑ mõ qꝛ oĩis cognitõ ĩ ma
loꝝ ẽ bona oꝫ g̊ q̃ itelligat̃ de opa
tionibus precedẽtib; irõe obietti. Et
pꝯñs omnis delectatõ habet q̃ obiec
to aliquã opatõem g̊. ¶ Illð ſolũ
põt eſſe imediatũ obiectũ ðlectatõ
nis q̃d ẽ uĺ põt eſſe ꝓpriũ bonũ illi
q delectat̃. ſʒ d̃us ⁊ quecũq; res ſbo
diſticta abhoĩe ñ põt eſſe aliq̃d bonũ
eius niſi rõe opatõis p quã attigit̃
g̊. a. pʒ qꝛ nullus delectat̃ i aliquobo
no niſi iõ aliquo modo exiſtimat eſ
ſe ſuũ adcognitõm ẽ boni ſm ſe que
ẽ ſpeculatiſ a nulla affectõ ſeq̃t̃ ꝑꝑ q̃d
phs 8° phiſicoꝝ dicit. amabile q̃ ẽ bo
bonũ uicuiq; aũt ꝓpoitũ. b. ꝓbat̃ qꝛ
illð q̃d d̃z tale p ðnomiatõm extrĩ
ſecã ñ ꝯueĩt alicui niſi rõe foꝛal ðno
miatõis ubi g̃a. Nũq̃ urina d̃z ſa
na niſi rõe ſanitatis que ẽ i aĩali for
mal̃r. deus aũt ñ ẽ bonũ hoĩs foꝛal̃r
ñ aliqua res abhoĩe diſticta ſbo ſʒ p
denomiatõem extrĩſecã g̊ ⁊ bonũ ho
mĩs ñ põt ꝯpetere deo niſi rõe boni
tatis foꝛal que ẽ i hoĩe foꝛal̃r. imo
plus qꝛ ſicut ñ ẽ alia ſanitas que ẽ i
hoĩe foꝛal̃r ⁊ ſanitas a q̃ ðnomiatur
medicinat̃ mediciĩa ſana ſʒ eað ſic nõ
ẽ alia boĩtas qua deus d̃z boñ beato
q̃ bonitas p quã beatus ẽ boñ foꝛal̃r
Eſt g̊ deus nob boñ ꝑꝑ uiſiõem qua
nob ꝯiũgit̃ ſicut ſol ẽ boñ frigeſcẽti
rõe caloris ipſum foꝛal̃r perficiẽtis
g̊ rõ pʒ g̊. b. ꝑme ꝓpõis que dicebat
q̃ imediatũ obiectũ delectõis ñ erat
deus ſʒ uiſio dei ⁊ p ꝯñs pʒ rõ ſexta
ꝑncipal Cõfirmatõ opiõis thome
⁊ godefredi perauctoritates. hec
põ ꝯfiꝛ̃at̃ diuerſis auctoritatib; ꝑ

auctoritate. Jo. 17 hec ē uita eterna ut cognoscāt te dm̄ ue℞ ₰ Auctorita te ̄ beati augustini ℘ ↄ̇ trinitate ca° penultio. ubi dicit ꝙ summa merces ē ītueri deū nomīe aūt mercedis beat tudo ītelligit̄ ꝛ super illō ps. Osten dā illis salutare meū. Dicit ꝙ uisio ē tota merces ꝛ per ↄ̄ñs tota rō bea titudis ↄsistit īuisione. Tertō aucto ritate magr̄i 4° sn̄a℞ .ↄ̇. xlix. ubi ait sic. solet aūt queri uт beati ī gau dio dispares sint sicut ī claritate co gnitōis differūt quā qōem p augusti nū ↄ̇termiat dicēs ꝙ erit īdispari cla ritate par gaudiū ꝛ modicū ifra argu it cōtr̄e dicēs ꝫ si par erit gaudiū cū to℞ u℞ ꝙ par sit omiū beatitudo qȯ ↄstat oīo ñ esse ꝛ respōdet ioueiens ad h̄ dici pōt ꝙ beatitudo par eēt si ita eēt par gaudiū ut ̄ par eēt cog̃ tō ꝫ q² h̄ ñ erit ñ faciet paritas gau dii paritatē beatitudis. Ex qbꝫ dc̄is euidēter habet̄ ꝙ paritas cognitōnis arguit paritatē beatitudis ꝛ ñ pari tas gaudii ꝛ ↄ̄ñs beatitudo ↄsistit īcognitōe dei ꝛ ñ īgaudio de deo co gnito. Quarto auctoritate phi 4° eti co℞ q aproposito poit felicitatē ī in tlectu ꝛ ñ ī aliquo actu uolūtatis ꝛ h̄ de ſo. Quātū ad tertiū iuxta doctrinā docto℞ n̄o℞ īducūt quatuor cōclusio nes predictā pōem destruētes. Et quādā aliā que poit beatitudiem in u troqꝫ actu cōsistere qua℞ prima ē ꝙ beatitudo foꝛ̄al ↄsistit ī aliqua opa tōe ul' actu. Secūda ē ꝙ ī una tm̄ ꝛ ñ pluribꝫ. Tertia ē ꝙ ista opatō ē ītl'e tus ul' uolūtatis. Quarta ē ꝙ ī actu so lius uolūtatis precise. Prima cōclu sio quātus nota sit ex distictōe prius posita de beatitudie obiectia ꝛ foꝛa li, pbat̄ tñ ad pn̄s tripl'r ℘ sic. summū bonū ꝛ foꝛ̄ale bomis ītrīsecū ↄsistit ī ↄiūctōe ul' adeptiōe summi boni ex trisecī a quo ↄ̇pēdet totū bonū. s. ho mis ītrīsecū ꝫ deus ē summū bonū hois extrīsecū a quo depēdet totū bo nū hois ītrīsecū g̊ beatitudo homis que ē summū bonū ꝛ foꝛ̄ale bonū hois ītrīsecū ↄsistit ī adeptōe ꝛ ↄiūc tōe ipsius dei. ꝫ deus ñ ↄiūgit̄ nobꝫ nec a nobis attigit̄ nisi p aliquā op atōem ul' actū. g̊ beatitudo quā bea tificam̄ foꝛ̄al'r ↄsistit ī aliqua opatō ne ul' actu. 2° beatitudo foꝛ̄al'i ē aīe rōali q² capax dei ē ꝛ particeps esse ñ pōt ẜm beatū aug⁹ 9 ↄ̇ trinitate ca° 8°. ꝫ aīa rōal' capax dei ē ꝛ pti ceps esse pōt ẜm aliq̄ opatōem sui ul' actū ꝛ ñ al'r g̊. 3° beatitudo for mal' de qua loquim̄ ad presens ī ē aī me rōali ẜm modū spālē uionis dei ꝛ aīe. ꝫ modꝰ spāl' uionis dei ꝛ aīe ñ ē nisi p aliquā operatōm ꝛ actū g̊ tal' beatitudo ↄsistit ī aliq̄ opatōe et actu. Secūda ꝓpō pbat̄ ̄ tripl'r ℘ sic ī opatōe perfectissima ↄsistit bea titudo n̄a. ꝫ talis ē una tm̄ ꝛ ñ plu res g̊. a. pꝫ de se ꝛ ex distictōe premi ssa de beatitudie ī pricipio qōis. b. p bat̄ qm̄ si plures operatōes aīe rōa lis eēnt perfectissime ul' eēnt eiusdē rōis uel alterius. si eiusdē nichil ad p positū. tū q² pl'es eēnt eiusdē poten

tie z ĩduplici operatõe eiusđ poten
tie ñ poit̃ beatitudo.tũ qa duo acci
dẽtia eiusdẽ spẽi ĩeodẽ simul̃ esse non
possunt nec p̱ ꝯñs ĩ utroqꝫ poni beati
tudo.si alterius habet̃ ꝓpositũ qa ĩ
ter perfẽcões spetie differẽtes ĩpossi
bile ẽ esse equalitatẽ.ß una ẽ necc̃io
perfẽcior altẽa z per ꝯñs una eaꝝ ñest
perfecissima. 2o ĩsola operatõe per
quã actigim̃ obiectũ beatificũ ut be
atificũ ꝯsistit btĩtudo foꝛ̃al̃.ß talis
ẽ tm̃ una z ñ plẽs g̊.a p3 qm̃ opera
tõ per quã ñ actigit̃ obiectũ beatifi
cũ ut beatificũ ẽ ñ poit̃ beatitudo fo
rmalis exdistĩctõe prebita ꝓbat̃.b
qm̃ tales operatões si eẽnt plẽs l̃ es
sent unĩ potẽtie uel diũsaꝝ si uius
nichl̃ ad ꝓpositũ ut deductũ ẽ ĩ pre
cedẽti rõe.si diũsaꝝ habet̃ ĩtẽtu.nã
perplures opatões diũsaꝝ potẽtia
ꝝ ñ põt attigi obiectũ beatificum
ut beatificũ.alias tales operatões es
sent eiusdẽ rõis qd̃ ẽ ĩpossibile ꝯña
p3 q a actus summũt spẽm ab obiec
tis foꝛ̃aliter sumptis ex precedenti
articulo Et ꝯfiꝛ̃at̃.Nã ponẽtes bea
titudĩem ĩactu ĩtl̃ctus z uoluntatis
existere ponũt distĩctõem foꝛ̃alẽ ex
tra ĩtellectũ ĩtra obiecta haꝝ poten
tiaꝝ z ꝯñs peractũ unius potentie
tm̃ actigit̃ obiectũ btĩficũ ut btĩficũ
ẽ.Tertõ ĩillo actu ꝯsistit beatitudo
nr̃a foꝛ̃aliter et precise qui elicit̃ a
potẽtia nobilissima per actũ nobilis
simũ ß talis ẽ unus tm̃ g̊.a.p3 ex
dictis.b.ꝓbat̃ exduobus ꝓ.qꝛ potẽ
tia nobilissima ẽ una tãtũ cũ poten

tie sint diũsaꝝ rõum. 2o qa btĩtus
nobilissim̃ p̱eamd̃ rõem ẽ un̄ tãtũ
Tertia ꝯclusio ꝓbat̃ tripl̃r ꝓ sic.bea
titudo qua creatura ratiõalis foꝛ̃a
liter beatificat̃ ꝯsistit ĩ nobilissima
eius opatõe.ß necc̃iũ ẽ nobilissimã
esse opatõem hõis.opatõem ĩtl̃ctus
ul̃ uolũtatis cũ suppreme potẽtie aĩ
me nr̃e sint ĩtl̃ctus z uolũtas g̊.2o
qñ aliqua opatõ ĩ ẽ aliqbꝫ sbĩs.ĩ est
eis ꝯm aliqd̃ cõe ß beatitudo ĩ ẽ ho
mini z angelo g̊ ĩẽ eis ꝯm aliqd̃ co
mũe.ß cõe homini z angelo ĩquo cõ
sistit beatitudo foꝛ̃al̃ ñ ẽ nisi opatõ
ĩtl̃ctus l̃ uolũtatis ꝯnecessitate. 3o
si aliqua duo comuicãt ĩaliqua natu
ra z ñ possint ꝯueĩre ĩeo qd̃ ẽ super
additũ nature. Illud supadditũ ñ ĩ
ẽ ꝯm naturã ĩqua comuicãt ß ꝯm il
lud ĩquo differũt ß hõ comũicat cũ
brutis ĩcorpe z ĩpotẽtiis sẽitiis z nõ
põt eis comuicari beatitudo.g̊ bea
titudo ĩẽ homini p̱aliqd̃ per qd̃ di
fert abrutis z ñ p̱aliqd ꝯ qd̃ ꝯat.ß
opatõ per quã hõ differt abrutis est
operatõ ĩtl̃ctus ul̃ uolũtatis ꝯneces
sitate z ñ alia g̊. Quarta cõclusio
aqua ꝯpẽdet totũ ꝓpositũ ꝑncipale
ꝓbat̃ qnqꝫ rõibus ꝓ sic ĩ illo actu cõ
sistit beatitudo nr̃a foꝛ̃alr̃ z precise
p̱ quã actigim̃ obiectũ beatificũ ut
beatificũ ẽ ß persolũ actũ uolunta
tis z ñ per aliquẽ actũ ĩtl̃ctus actigi
mus obiectũ beatificũ ut beatificũ ẽ
g̊.a.p3 ĩ ꝓbõe ꝯe ꝯclusionis.b.ꝓba
t̃ tripl̃r ꝓ sic.ꝑmũ z adequatũ obiec
tũ uolũtatis ut sic p̱solũ actũ uolẽdi

actigit̃ ꝫ bonũ ſb rõe boni ẽ obiectum ꝓmũ adequatũ uolũtatis ꝙ bonum ut ſic per ſolũ actũ uolũtatis actigit̃ ⁊ per ↄ̃ñs obiectũ beatificũ icuius rõ ne ẽ eſſe qd obiectum inatura cũ re duplicatõe ſumptũ ſolo actu uolũta tatis põt attigi. Secũdo ul' obiec tũ beatificũ ut beatificũ ẽ actigit̃ ꝑ actũ icl'ctus preciſe ul' actũ uolũtatis ſolius uel per actũ utriuſque potẽtie. Primũ dari nõ põt. nã potẽtia nõ ĩ pedita ꝑ ⁊ pricipal'r tẽdit i illͦ iquo principal' ius reſeruat̃ rõ ſui obiecti ꝫ rõ boni que ponit̃ obiectũ uolũta tis pricipalius reſuat̃ i obiecto beati fico cũ ſit ultim' finis omniũ ꝙ ipo ſſibile ẽ obiectũ beatificũ ut beatifi cũm ẽ per ſolũ actũ itellectus actigi. Tertiũ ĩ dari ñ põt qꝛ tũc actus in tellectus ⁊ uolũtatis eẽnt eiuſdͦ rõis ut pꝫ ex articulo pretedẽti ⁊ diffuſi us extitit declarat̃ i qõnibus ſuꝑ ꝓ huius qõe articulo religt̃ ꝙ ꝓm qͦ ẽ ꝓpoſitũ. Tertõ ſic ordo poten tiaꝝ ↄ̃bet cõreſpõdere ordini obiec toꝝ. ſic ẽ obiect a debẽt ꝓportionari potẽtiis ut is obiectũ qͦ habet rõm ultimi. uolũtas i regno potẽtiaꝝ ai me ẽ ultĩa uia origis ꝙ̃uis ſit priã uia perfectõis ut i ſequẽti articulo diffuſius ↄ̃clarabit̃. Rõ durãdi ad rõem iã dc̃am. Sed ad iſtã rõnem reſpõdẽt aliq doctores dicẽtes ꝙ uo lũtas reſpicit ñ magis obiectũ bea tificũ ut beatificũ ẽ ꝙ̃ itellectus qꝛ uolũtas ñ põt ferri innõ cognitũ ꝑꝑ qͦ oĩe qͦ offert̃ uolũtati ⁊ ſb rõne omni ſb qua offert̃ quecũqꝫ ſit illa ſi ue rõ beatificãs. ſiue quecũqꝫ aliaꝝ ꝙ ſit prius oblatũ itellectui ⁊ ab eo aprehenſum. Et cũ dr̃ ꝙ ↄ̃ rõe obiec ti beatificãtis ẽ eſſe bonũ uel ꝓprimũ ĩnatura bonũ aũt ẽ obiectũ uolunta tis dr̃ ꝙ bonũ cadit ꝑſe ⁊ prius ſb ob biecto icl'ctus ꝙ̃ uolũtatis. ꝫ qꝛ bo nũ ẽ uolũtati aↄ̃quatũ ⁊ nõ icl'ctui qꝛ tẽdit ialiqd cõe s. ens ⁊ ĩtotã rõ nẽ ẽtis. Jõ magis ↄ̃ſueuit dici ꝙ bo nũ ẽ obiectũ uol tatis ꝙ̃ icl'ctus.

In ꝓbõ reſpõſiõis durãdi. Iſta aũt Rõ deficit imꝰtis ut tñ ad aliq̃ me reducã. precipue deficit iquatuor ꝑ q ap̃oĩt ꝙ uolũtas ñ magis reſpicit obiectũ beatificũ ut beatificũ ẽ ꝙ̃ in tl'ctus cuius oppoſitũ ẽ triplici meͦ ꝓbatũ nec illis rõib; reſpõdet̃. ꝓ qꝛ dicit ꝙ bonũ cadit ꝑſe ⁊ prius ſb ob iecto icl'ctus ꝙ̃ uolũtatis qͦ pꝫ fl'm ĩ ꝑ eos. Nã obiectũ aↄ̃quatũ uolũ tatis ñ põt ꝑſe ⁊ prius cadere ſb ob biecto alterius potẽtie ꝙ̃ uolũtatis ꝫ pꝫ iductõe ⁊ rõe iductõe. Cõſtat ẽ ꝙ obiectũ adequatũ icl'ctus ñ põt ꝑ ſe ⁊ ꝑus cadere ſb obiecto alterius po tẽtie ꝙ̃ icl'ctus. ⁊ idͦ iudiciũ ẽ de oĩ bus aliis potẽtiis tã cognitiuis quã appetitiuis. Rõe ſic obiectũ ꝙ reſpi cit̃ a uolũtate ꝑſe ⁊ ꝑ ↄ̃ñ ab altera po tẽtia nõ põt per ſe ⁊ prius cadere ſb obiecto alterius potẽtie q̃ uolũtatis ꝫ obiectũ adequatũ uolũtatis reſpi cit̃ a uolũtate ꝑ ꝛ ꝑſe. cũ quel; potẽ tia tẽdat ꝑ ꝛ ꝑſe i ſuũ obiectũ adeq̃ tũ nec põt obiectũ adequatũ uoluta

.tis eſſe obiectũ

tis esse obiectū adequatū alterius po
tētie. alias nō adequaret alicui eaꝝ.
ergo obiectū adequatū uolūtatis nō po
test pse ꝛ prius cadere sub obiecto al
terius potētie ꝗ͂ uolūtatis. sed bonū
per eos ī dicta solutōe ē obiectū ade
quatū uolūtatis ergo ipossibile ē ꝙ bo
nū cadat per se ꝛ prius sub obiecto ite
lectus quā uolūtatis. Tertō deficit
dcā rō qꝛ poit ꝙ itellectus tēdit ī ali
qđ comūius ꝗ͂ uolūtas qđ ē oīo fal
sum. cū sit equal' ābitus obiectie. Nā
omē uoli ū cognitū. Et omne cogni
tū uolitū uel saltē nolitū quoꝝ utrūqꝫ
ptinet ad uolūtatē. Deficit ulterius
quarto qꝛ dicit ꝙ ens ē comunius bo
no ꝙ ē total'r ipossibile ꝑ duos qa q̄
ↄ̄ūtūt iterse unū n̄ ē comuius altero
ens ꝛ bonū sūt. huiusmodi 4 metha
phisice ꝛ rō ē iudiciū ↄ̄alus passiōi
bus trāscēdētib;. Et ↄfirmat' qꝛ bo
nū ē ↄ̄passiōibus tñscēdētib; simpl'r
ꝛ ꝓpria passio ētis que seqt' naturā
ētis igitur tū ēs ē. Et nullū tale habet
aliqđ coīus. patēt igit' defectus da
te solutōis Nec ualet illud cui initi
t' dca solutō. s. ꝙ uolūtas tēderet ī
cognitū. h ē excludit' ex articulo pre
cedēti. Ibi nāqꝫ ↄ̄sum fuit ꝙ sola
uolūtas fert' ibonū sub rōe boni. Et
tñ ꝑ h nō fert' ī icognitū. simil'r di
cēđ ē ī ꝓposito remanet igit' rō īso
lusa ut uz. 2a ad pncipale arguitur
sic iactu nobilissimo ↄsistit beatitudo
precise. Et foꝛal'r tal' ē actus uolūta
tis. ꝛ n̄ aliqs actus itellectus ergo. a. pȝ ꝗ͂
ꝑ adūsarios b. ꝓbat' quatuor ꝓ sic. Il

le actus ē nobilior ꝑ quē sum' liberi
ꝗ͂ ille ꝑ quē n̄ habem' libertatē. sed ꝑ
actū uolūtatis liberi sumus. n̄ aūt ꝑ
actū itellectus ergo qa itellectus n̄ ē potētia libe
ra. 2o sic ieēntial'r ordiatis qđ ē po
sterius generatōe ē prius ꝑfcōe na-
tura ē semꝑ ꝓcedit de iꝑfecto ad ꝑfectū
n̄ aūt ↄuerso. sed actus uolūtatis ori
gie ē posterior actu itellectus ergo. 3o il
le actus ē meior quo efficimur melio
res. sed per actū uolūtatis dicim̄ beati
foꝛal'r loquēdo ꝛ simpl'r boni ꝛ unū
melior altero. sm aūt actū itellectus n̄
dicimur boni nec unū melior altero lo
quēdo simpl'r. sed solū cū ↄ̄terminatōe
ut pote bonū clericus ꝛ huiusmōi ta
lia ergo. 4 Ille actus ē melior cuius
oppositū ē peius. sed dilectōi dei oppo
nit' odiū dei qđ ē peius ꝗ͂ ignorātia
dei que opponit' cognitōi dei. ergo dili
gere deū ē melius ꝗ͂ cognoscere ipsū
ꝛ ꝑ ↄ̄ñs actus uolūtatis ē nobilior ac
tu itellectus ꝛ sic pȝ. b. ꝑ e rōis pricipal'
quare ꝛc. Sed ad illā rōem respon
dēt illi met doctores itrimēdo. b.
Ad rōes respōdēt pet o. diem. Ad pri
mā cū dr̄ ꝙ actus uoluntatis ē liber
ꝛc. dicunt ꝙ libertas pōt capi dupl'r
uno mō ꝓut oppoit' coactōi. Et isto
mō itellectus liber ē ī itelligēdo sicut
uolūtas in uolēdo qđ pȝ qꝛ illđ solū
ē coactū qđ ē ↄ̄ iclinatōem rei sed nul
lū itelligere ē ↄ̄ iclinatōem rei. i. ē i
tellectus imo ē sm iclinatōem eius. ite
llectus ē icliat' ad itelligēđ. cū intel
ligere sit sua ꝑfectō ergo ipossibile ē ne
itellectus itelligēdo cogat' sicut nec uo

lũtas ĩuolẽdo imo ut dicũt nulla po
tẽtia nec cognitia ñ appetitia respec
tu ꝓpri actus põt cogi. qa nec ħ iuci
ẽ ipotẽtus naturalibꝫ ñ ẽ cogit ignis
adcalorẽ faciẽđ ñ graue addescẽdẽ
đ semp ẽ coactõ ẽ ꝯ ñnam rei. Alio
mõ põt summi libertas ꝓut oppoit
necessitati ꝛ sic ñ oꝫ ꝙ ille actus sit
nobilior q ẽ liberior alioq n nobiluis
eẽt ideo uelle alia ase ẽꝫ uelle se ipsũ
ꝛ ĩnobis uolũtasqppe eoꝝ que st ad
finẽ eẽt nobilior qꝛ libere uolunt ꝙ
uolũtas finis quẽ necc̃io uolunt que
omnia st falsa. ĩ nec illđ qđ assum
mit. ẽ uerꝫ. s. ꝙ itlc̃tus ñ ẽ liber sic
uolũtas. si ẽ itlc̃tus necc̃itat quo ad
prima pricipia que đterminant clarã
ueritatẽ nichilominus tñ nõ necessi
tat respectu omniũ que đducũt ex
primis pricipiis ꝫ quodã mõ libere
Exceptis hiis que habẽt clarã đduc
tõem et similr uolũtas necessitatur
respectu finis ꝫ libertatẽ habet res
pectu eoꝝ que st adfinẽ nisi sint ta
lia ꝙ habeãt necessariã colligãtiã cũ
fine ꝙ tot modis itlc̃tus ẽ liber i in
telligẽdo sicut uolũtas iuolẽdo ꝛ ꝑ
ꝯñs rõ seu ꝓbõ nulla. Adtam ꝓbõẽ
dicũt ꝙ illđ qđ ẽ prius sm modum
cãe materialꝫ ꝛ ꝑ modũ passiui ẽ mi
nus nobileñ aũt illđ qđ ẽ prius per
modũ cãe efficiẽtis ꝛ ħ sõ mõ illđ ꝙ
exparte itlc̃tus ẽ ẽ prius. ꝑ mõ illđ
qđ ẽ exparte uolũtatis ẽ prius ꝛ ꝑ
ꝯñs rõ magis ꝯcluditoppositũ ꝙ ꝓ
positũ Adterꝫ dicũt ꝑiterpetratõẽ
.b. põt aliqs bonus dici dupliciter u

no mõ simplr ꝛ absolute qꝛ ẽise per
fectus. et talẽ bonitatẽ magis habet
bõ sm itellectũ ꝙ sm uolũtatẽ uñ
scie ut dicũt st finalr meliores bitiꝭ
ꝑficiẽtibus uolũtatẽ. Aliomõ põt di
ci qs bonus boĩtate reta ꝛ cordiaca ad
aliud querẽđ. et sic bõ magis dĩ bo
nus ꝑuolũtatẽ ꝛ peractus ꝑficiẽtes
appetitũ ꝙ ꝑitlc̃tũ. ꝫ qa ħ bonitas
habet rõem meriti. respicit meritaꝑ
ma aũt magis respicit ꝑmiũ Jõ si
plr ꝛ absolute meliores st actus et
bitusi itlc̃tus ꝙ uolũtatis Adqrtum
dĩ ꝙ oppositõ ñ summit utrobiqꝫ uñ
foꝛiter qꝛ odiũ oppoit dilectõni
ꝯrie ignorãtia aũt oppoitur cognitõ
ni priuatie. Ju ꝓbõ ꝛonis duran
di. Jsta respõsio sicut precedẽs đ
ficit mliplr. Et iõ ꝯ eã ħ ordie ꝓce
đtur. qa ꝑ ꝯfiꝛabit .b. fe rõis prici
palis qrte ꝯclusiõis uico medio. 2a
oñdet ꝓbões iã deductas ñ esse solu
tas. Quantũ adprimũ arguit sic.
Jlle actus ẽ simplr nobilissims ꝑquẽ
creatura rõalis maxime uit obiecto no
bilissimo. talis ẽ actus uolũtatis ꝛ ñ
itlc̃tus ꝙ. a. suppoit. b. ex fundamẽ
tis doc. nẽi. ꝓbat ꝯplr ꝑ sic uio ꝑfec
ta ẽ iꝯsumatõe ꝛ ñ imchoactõe. ꝫ u
nio creature rõal obiecto beatifico i
chat ꝑitelligere ꝛ ꝯsumat i amore
ꝙ. a. ẽ uio iamore ꝙ itelligere. Se
cũdo sic uio que ẽ i re sm modũ quẽ
habet res ise ẽ maior ꝙ uio ad eã s
modũ que habet inoꝭ. ꝫ ꝑamorẽ ui
mur rei sm modũ quẽ habet i noꝭ
qꝛ ẽ motus aĩe adrẽ ꝓut ẽ ise ipsaꝑ

ĩtelligere aũt nimur reiꝭm modum quē habet ĩ nob̃ q̃a ē motus rei ad aĩam In ꝓbõ solutõis prime ꝓbõ nis predicte mioris. Quãtũ ad ꝯ̃ ꝓma ꝓbõ ñ nr̃ soluta imo Rñ defić iml̃tis. precipue tñ ĩ quatuor. ꝑ q2 cõ cludit q̃ itl̃ctus ē ita liber ad itelligē d sicut volũtas ad volēd q̄ ē ipossibi le qd p3 ex diffinitõe d libtate data ꝑ beatũ aug̃ d libero arbõ ubi sic in quit. Illd ē nob̃ libm qd ĩpotestate habem̃ ⁊ illd qd ĩpotestate ñ habe mus ñ ē libm nob̃. Hoc supposito arguo ꝑ sic. illa pºa ē maxime liba q̃ maxime ē ĩpotestate nr̃a. p3 ex dićis ꝯ̃ ē volũtas ⁊ ñ itl̃ctus g̊ minor ē beati augustini ubi supra dicẽtis q̄ nichl̃ ē tm̃ ĩpotestate nr̃a q̃ ipsa vo lũtas. 2o sic illa potẽtia que põt ĩ ꝯ̃ ⁊ ĩ eius oppositũ ē liba for̃alr ⁊ libe bera sui actus dñ̃a ⁊ ꝑ oppositũ illa pºa que ñ põt ñ ē liba nec sui actus dñ̃a ꝯ̃ volũtas saltē respectu eoꝝ q̃ ꝯ̃ ad finē põt ĩ ꝯ̃ ⁊ ĩ eius oppositũ itl̃c tus aũt ñ g̊ maior p3 ꝑ beatũ augu stinũ ut supra minor quãtũ ad priaꝫ ꝑtē ñ ꝯcedit ab aduersarius. q̃tũ ad se cũdã ꝑtē p3. nã si ĩtellectus ñ assen tis ꝯclusionibus que deducũt ex pri mis pricipus. ꝯ̃ é ē q2 libere põt ĩ ꝯ̃ ⁊ ĩ eiu s oppositũ ꝯ̃ puẽit ex debili tate ipsius ĩtellectus q ñ põt deduce re ex pricipus illa que necessario de ducũt ꝯ̃ p3 q̃a alias q̃lꝫ quãtũcũq3 in expertus posset deducere ex primis ꝑn cipus om̃s ꝯclusiões deducibiles ex eis cuius oppositũ docet experiẽtia

3º sic illa pºtẽtia ñ ē libera for̃alr cuius actus ē ĩpºa alterius potetie. ꝯ̃ actus ĩtellectus ē ĩ potestate volũta tis et nõ econũso g̊ maior p3 minor ꝓ bat̃ q̃m volũtas determiat ĩtellectũ et alias potẽtias ad actus suos non aũt econuerso. aliter volũtas ñ habe ret actũ elicitũ et ĩperatum qd ē fal sum ꝯ̃ ꝑ eos g̊. Deficit 2o illa Rñ ĩ distictõe quã põit de libertate dicẽs q̄ libtas uno mõ oppoit̃ coactõi alio mõ necessitati. Nã illa distictõ nõ ē bona cuius mẽbra coicidũt tal̃ ē hec g̊ minor p3 q2 coactõ ē quedã necessi tas ⁊ d terminatõ quedã necessitas et hñt se sicut supius ⁊ iferius. dicetur g̊ q̄ libertas uno mõ opponat̃ coactõ ni ⁊ alio mõ necessitati ē coicidere. Et iõ dr̃ comuiter a doctoribȝ q̄ liber tas oppoit̃ necessitati. Nã illud ē no bis libm qd ĩpotestate nr̃a habemus Illd aũt habem̃ ĩpotestate nr̃a a q̄ ñ necessitamur. necessitas tñ ē duplex ut spectat ad ꝓpositũ. s. cognitõis ⁊ delectatõis. Illa g̊ pºa ē liba ⁊ dñ̃a sui actus que ñ nec̃citat̃ ab alio neces sitate coactõis nec necessitate d termi natõis. et q2 tal̃ ē volũtas ⁊ ñ itl̃ctus ut p3 ex precedẽti rõ e seq̃t̃ iõ qd ꝑ us. Deficit tertõ q2 dicit q̄ ille actus ñ ē nobili or q ē liberior ꝓut libertas oppoit̃ necessitati nã actus q ñ neces sitat̃ ē nobilior actu q necessitat̃ ꝯ̃ ac tus liber ꝓut libertas oppoit̃ necessi tati ñ necessitat̃ ab alio g̊ actus liber ꝓut libtas oppoit̃ necessitati ē nobi lior omni actu q necessitat̃ ab alio. a.

pꝫ q² necessitari passiue dicit̄ ꝑfectō
nē ut habet eā annexā .b. pꝫ Nā esse
libm ꝓut libertas oppōit̄ necessitati
nichil aliud ē ꝙ̄ necessitari ab alio.
Nec uale ꝙ dz̄ ꝙ tūc nobilius ideo es
set uelle alia a se ꝙ̄ʒ uelle se ipsum.
Deus eñ necessitat̄ ab alio ad uolēdū
se ipsum nec necc̄itate coactōis nec ne
cessitate ꝺ̄terminatōis ſʒ ea necessitate
te qua ē uult se qꝺ̄ ñ pōt dici ꝺ̄itlic
tu nāꝫ q ꝺ̄ necessitate ꝺ̄terminatōis
saltē necessitat̄ ab alio ut dictum est
Deficit quarto q² accipit ꝓ se noto
ꝙ uoꝗ̄tas ñ sit libera respectu finis
cuius oppositū dicūt multi doctores
et magni ꝺ̄ ħ tñ alias dicet̄. Exen
pla q̄ que adducit de potētiis natura
lib; ñ ſt ad ꝓpositū nā quāuis ignis
ñ cogat̄ ad calefaciēꝺ̄ nec graue adde
scēdēꝺ̄. ñ tñ agūt libere ſʒ ꝺ̄ necessi
tate nature prima ğ rō nō soluit̄.

In ꝓbō solutōis ſe rōis ꝓbantis
.b. predicta. Secūda rō q̄ ñ soluit̄
imo deficit i quatuor ꝑ q² dicit prius
ꝑ modū passiui esse min̄ nobile. ꝯstat
eñ ꝙ ſƀa creata ē prior ꝑ modū passiui
accidētib; que fundāt̄ i ipsa ⁊ tñ ñ est
min̄ nobil̄ imo nobilior Nec ualet si
dicat̄ ꝙ rō uz̄ ꝯcludere oppositū ꝓpo
siti nā ad ipsam seq̄t̄ ꝙ posterius ori
gīe ñ sit prius ꝑfectōe. uera ē ē ꝓpō
prima i eēntialr̄ ordiatis ut assummi
t̄ i arguēdo ⁊ ñ absolute ⁊ simpl̄r ut
assummit̄ i respōdēdo. Cuius grā est
aduertēꝺ̄ ꝙ ꝓprie loquēdo ſƀa ⁊ ac
cidēs ñ ſt eēntialiter ordiata ſʒ ordo
eēntialis ē ſƀe ad ſƀam. ⁊ accidentis

ad accidētia. Et si isto mō fiat cōpa
tō ñ p ꝯt dari istātia extra ꝓpositū
Cōstat eñ ꝙ foꝫa ē posterior materia
origīe p̄or tñ ꝑfectōne ⁊ simil̄r ꝙ̄ti
tas ē prior qualitate generatōe post
trior uero perfectōe Et sic reperiet̄
i omnib; ꝑ se z eēntial̄r ordiatis ut p̄
mictit̄. Secūdo deficit q² dicit ꝙ ac
tus itelligēdi ē prior actu uolēdi ꝑ
modū effectiui ul̄ actiui Nā ꝓbatū
fuit qꝺ̄e precedēti articulo ſo ꝙ uolū
tas sit totalis cā effectia actus uolē
di ⁊ ñ actus itelligēdi nec aliquid
aliud ꝫc. Tertō deficit qa dicit̄ ꝙ
actus uolēdi se habet ꝑ modū passi
ui respectu actus itelligēdi qꝺ̄ pꝫ es
se fl̄m tū q² recipiēs natura prece
dit receptū qꝺ̄ ñ ueꝝ i ꝓposito tum
q² ñ fundāt̄ i eaꝺ̄ poª ſƀiue. 4ᵒ ⁊ ul
tio ꝺ̄ficit qa qꝺ̄ assumit̄ ñ uitat ꝓ
positū. Nā qcq̄d sit ꝺ̄ actib; itelligē
⁊ uolēdi ꝯstat ꝙ itl̄ctus ñ ē prior uo
lūtate ꝑ modū actiui. Nā uolūtas l̄
cātur ab aīa effectiue i qua recipit̄ ſƀie
ul̄ a deo creāte imediate nec uolūtas
respicit itl̄ctū ꝑ modū passiui cū sint
potētie real̄r distincte imediate ime
diate fundate i eēntia aīe ğ distictō
data ē isufficiēs l̄ oꝫ ꝯcedere ꝙ uolū
tas sit ꝑfectōr itellectu cū sit origīe
posterior ipso sidet̄ primū solutō nul
la. si det̄ ſm habet ꝓpositū. Nā si
uolūtas ē nobilior itl̄ctu actus uolē
di erit nobilior actu itelligēdi qꝺ̄ ē
ꝓpositū. ſa igit̄ rō ñ ē soluta In
ꝓbō solūtōis durādi. Tertia rō
q̄ ñ soluit̄ imo ꝺ̄ficit i quatuor solu

tõ eius ꝓ q² ponit hitus intellectuales finaliter meliores hitib⁹ perficiẽti bus uoluntatẽ q̇d ẽ expresse ↄ̃ appostolũ. pª adcorintios xiii. ubi enumeratis hitibus ꝛ uirtutibus intel̃ctus ↄcludit maior aũt hoꝝ ẽ caritas. Nec ualet si dicat̃ ꝙ caritas iter hitus uie nobilior ẽ ñ tñ iter oĩs hitus glorie nã in illa gloria hitus sapĩis perficiẽs intellectũ erit simpl̃r nobilior hitu caritatis. Nã istõ uz̃ esse ↄ̃ appostolũ ꝛ ↄ̃ rõem ꝛ ↄ̃ ↄ̃ opinãtes. Primũ q̇d uz̃ esse ↄ̃. apl̃m nã si eẽt simpliciter aliqs hitus igloria nobilior hitu caritatis fecisset mẽtõem. alias fuisset nimis i sufficiẽs pretermictẽdo hitũ nobilissimũ q̇d ñ uz̃ beñ ñ sane dc̃m. Et si dicat̃ adhuc ꝙ apl̃s solũ mẽtõem fecit ↄ̇ hitibus uie pz̃ esse falsum. nã caritas ꝑ apostolũ nõ solũ ẽ hitus uie imo ꝑficiet̃ ꝛ manebit ipri ã ↄ̃ fides pistosmet poctores q̇d tñ ñ credo esse ueꝝ. manebit in pria ꝛ quãtũ adactũ ꝛ q̃tũ ad hitũ nõ põt g̊ apl̃s escusari ↄ̇ i sufficiẽtia si mẽtionẽ ñ fecit ↄ̇ hitu nobilissimo

2ª ẽ ↄ̃ rõnẽ nã q̇d ẽ pricipiũ respectu meriti ẽ principiũ respectu premii cũ premiũ ↄrespondeat merito. ſ₃ hitus caritatis ẽ precipuus respectu meriti ut pz̃ ex dc̃is apl̃i g̊ erit precipuus respectu premii ꝛ per ↄ̃ñs igloria ñ erit hitus perfectioꝛ eo. Tertiõ ẽ ↄ̃ opinãtes. Nã unũ istoꝝ doctoꝝ immo pricipalior iter eos dicit ꝙ operatõ itellectus ↄplet̃ ſm ꝙ itellectus ẽ in intelligẽre. Et iõ nobilitas operatõnis itellectualis actẽdit̃ ſm mẽsurã itellectus. opatõ aũt uoluntatis ꝛ cuiusl₃ uirtutis appetitiẽ ꝑficit̃ i incliatõe ad rẽ appetẽtis sicut ad terminũ. Iõ dignitas operatõnis appetitie actẽdit̃ ſm rẽ que ẽ obiectũ operatõis. ea aũt que sꝰ infra animã nobiliori mõ sꝰ i anima q̃ i seipsis q² unũq̇dq₃ ẽ in alio ſm modũ eius i quo ẽ ut habet̃ i libro de causis que uero sunt supra aĩam nobiliori mõ sunt i se ipsis q̃ i anima. Et iõ eoꝝ que sꝰ ifra nos nobilior ẽ cognitõ q̃ dilectõ ꝑꝑ q̇d phs i 6° ethicoꝝ pretulit itellectuales moralibus ſ₃ eoꝝ que sꝰ supra nos ꝛ precipue dilectõ ↄ̇i cognitõi prefert̃. Et iõ caritas ẽ excellẽtior fide. h̃ sꝰ uerba sᵗi dei. Ex quo seq̇t̃ ꝙ dilectõ dei ẽ nobilior oĩ cognitõe uie ꝛ patrie q̃ deus nobiliori mõ habet esse i seipso q̃ i aĩa nr̃a ꝑ quocumq₃ statu siue uie siue patrie. et p ↄ̃ñs caritas ẽ nobilior omni actu itl̃ctus siue habitu et possunt ex dictis due rões forari ad ꝑpositũ et arguat̃ ꝑ sic. ubicũq₃ obiectũ cognitũ ꝛ dilectũ nobiliori mõ habet esse i se ipso q̃ i cognoscẽte ibi dilectõ prefert̃ cognitõi q̇d pz̃ ex dictis eoꝝ ſ₃ obiectũ beatificũ q̇d ẽ deus nobiliori mõ habet esse i seipso q̃ i cognoscẽte ꝛ h̃ tã i uia q̃ in patria. g̊ dilectõ dei tã i uia q₃ i patria prefert̃ cognitõi q̇d ẽ ꝑpositũ. ſ₃o ille actus ẽ nobilissimꝰ q elicit̃ a potẽtia nobilissima ꝑ hitũ nobilissimum talis ẽ actus uolũtatis ꝛ ñ itl̃ctus g̊

z presens ipso penet beatitudo for
mal .a. pz. b. q̃ctu ad p̃mã partẽ pba
bit iarticulo sequẽti . q̄ctu ad sc̃am p
tẽ pz ex dc̃is cũ pbatũ sit hitũ cari
tatis esse nobiliorẽ omnib9 aliis. 2e
deficit dicta Ro. q2 dicit q̄ bonitas
uolũtatis respicit meritũ. boitas aũ
tẽ intl̃ctus premiũ. Nã si premiũ de
bet corespõdere merito ut dictum ẽ
po9 q meret̃ d̃bet premiari z ñ alte
ra aliter deus ñ eẽt iustus iudex qd̃
ẽ ipossibile s̃ uolũtas ẽ que meretur
qñ respicit meritũ ḡ uolũtas ẽ que
premiat̃ et p̃ 9ñs respicit premium
et põt sic 9firmari rõ i actu illius po
tẽtie existit premiũ qd̃ ẽ beatitudo
nr̃a i cuius actu 9sistit meritũ ul̃ exi
stit s̃ i actu uolũtatis precise esistit
meritũ. ñ ẽ dc̃z meritoriuu nisi iq̄3
uolũtariũ ḡ. 3o d̃ficit q2 pcit q̄ sm
itl̃ctũ dicimur boni simpl̃r z absolu
te cuius oppositũ docet expientiam
nãcũ opposita habeãt fieri circa idẽ
si sm itl̃ctũ dicerẽtur boni simpl̃r z
absolute sm itl̃ctũ ĩ diceremur ma
li simplicit̃ z absolute qd̃ pz esse fal
sum. imo scire malũ ñ ẽ malũ. s̃ opa
ri malũ ẽ malũ. 4o d̃ficit q2 dicit q̄
sm uolũtatẽ ñ dr̃ boni simplr̃ z ab
solute s̃ tm̃ sm qd̃ qd̃ pz fl̃m. tum
q2 sm itellectũ ñ dicimur boni sim
pliciter z absolute ex precedẽti rõne
tũ q2 malitia que opponit̃ bonitati
directe 9sistit iuolũtate. tũq2 etiam
sm illã po9 dicimur boni simplicit̃
z absolute per cuius actũ acqrimus
beatitudiem iqua cõsistit sum3 bo3
z forñale hoĩs itrisecũ h̃ ẽ uoluntas z
ñ itellectus ḡ ut pz. et iõ distiguere
boitatẽ relatã z ordiatã adquerẽdã
bonitatẽ abonitate simplicit̃ z ipli
care 9dictõem sicut distiguere mali
tiã relatã z ordiatã ad acquirẽdum
dampnatõem eternã a malitia sim
pliciter. Terti a igit̃ 2õ nõ soluta est
ut uz In pbõ opiõnis durãdi
Quarta ĩ nõ soluit̃ imo 9firmat
ppositũ cuius gr̃a ẽ aduertendum
q̄ si odiũ dei opponeret̃ delectatõni
dei priuatie z ignorantia dei oppõ
ret̃ cognitõi dei cõtrarie. forte non
sequeret̃ odiũ dei ẽ peius ignorãtia
dei ḡ dilectõ ẽ melior cognitõe trõ
huius põt esse. priuatõ magis defic̃
arõe entitatis z bonitatis q̄ aliqd̃
duorz 9riorz s̃ si odiũ oppoĩt̃ dilec
tõi 9trarie z ignorãtia cognitõi pri
uatie ut assummit̃ necc̃io seqt̃ odiũ
ẽ peius ignorãtia ḡ dilectõ ẽ nobili
or cognitõe p̃ eãd̃ rõem. Sed ne si
at uis iuerbo põt forñari rõ simpl̃r z
absolute sine 9patõe aliqua z argu
at̃ sic. Cuius oppositũ ẽ simpl̃r pes
simũ. Illd̃ ẽ simpl̃r nobilissimum s̃
dilectõi dei oppoĩt̃ odiũ dei qd̃ est
simpl̃r pessimũ ḡ dilectõ dei ẽ sim
pliciter nobilissima. Et 9firmat̃ p̃
quãdã regulã az. i prioribus ubi dicit
q̄ qñcũq3 uniũ oppositorz ẽ 9utibile
cũ aliquo termĩo z aliud oppositum
cõuertet̃ cũ opposito illius termini
ut si albedo 9uertat̃ cũ disgregratõ
ne z nigredo cũ 9gregatõe. s̃ odiũ
dei z simpl̃r pessimũ 9utũt̃ ḡ. Nam

qcūqꝫ odit deū ē simplr̄ pessimus ⁊ ꝯuerso ḡ diligere deū ⁊ simplr̄ no bilissimū ⁊ optimū ꝯuertūt. ⁊ ꝑ ꝯñs dilectō dei iter opatōes nr̄as ē sim plr̄ nobilissima remanet igit̄ rō nō soluta ut už. Tertō adpricipalear guit̄ sic. si ī actu itl̄ctus ⁊ ñ uolunta tis ꝯsisteret beatitudo formaliter se queret̄ ꝙ uidēs deū ⁊ ñ delectatus i ipso esse perfecte beatus qꝺ̄ ē omni no ipossibile ꝯña pꝫ qm̄ exopposito ꝯsequētis ifert̄ oppositū añcedentis falsitas aūt ꝯsequētis ꝙꝫ uis ñ sit cu iꝫ itelligēti ignota ꝭ nota qd noīe beatitudis ipoꝛtat̄ ꝓbat̄ tñ triplr̄ ꝑ sic si uidēs deū ⁊ ñ delectatus i ipso eēt ꝑfecte beatus. iō posset siml̄ esse beatus ⁊ miser qꝺ̄ ē absurdū. ꝯ ña pꝫ qm̄ si uidēs deū ñ delectaret̄ i ipso posset tristari q̄a uisio dei ñ excludit tristitiā nisi ꝑꝑ delectatōnem anne xā. nō aūt excludit̄ unū oppositoꝝ nisi ꝑ alteꝝ q aūt tristat̄ miser ē q̄a tristitia ē quedā miseria ⁊ sic iō eēt simul beatus ⁊ miser. 2o beatitu do formalis excludit om̄e ꝺsideriū̄ dicēte augustio xiiio ꝺ trinitate qꝺ̄ beatus ē q habet qcqd uult ⁊ nichil mali uult. ꝭ nullus tal' aliqd deside rat cū desideriū sit respectu boni ha bēdi ꝭ uisio dei sine delectatōe ñ ex cludit om̄e desideriū. q̄ꝫ ē desiderat delectari ut experit̄ in se ipso. ḡ ui dēs deū ⁊ ñ delectatus i ipso ñ ē per fecte beatus. Tertō carēn̄ die uisio nis sine tristitia ñ ē summa mi̇̄sia ḡ uisio eēntie die sine delectatōe ñ est beatitudo ꝑfecta. ꝯ ña pꝫ. nā si ꝓpo situm i ꝓposito ⁊ oppositū i opposito añs pꝫ. alias carētia die uisiōis cum tristitia nō eēt. s. miseria ꝙꝫ carētia diuine uisionis sine tristitia qꝺ̄ pꝫ falsum. Rn̄o durāndi adquartā rōē predictā quarte ꝯclusionis. Adistā rōnem respondēt aliq doctores. Ne gando falsitatem cōsequentis. Ad ꝓ mi. ꝓbōem cū dž ꝙ uidēs deū ⁊ nō delectatus i ipso pōt tristari ⁊ ꝑ ꝯ sequēs eēt miser dicūt ꝙ ñ seqt̄ ꝙ tri stitia ñ pōt haberi nisi de aliquo ap ꝓhēso hito ⁊ nolito deus aūt ⁊ uisio eius ñ possunt habere rōem aprhēsi ⁊ noliti. Et iō lꝫ diā uirtute posset actus dilectōis suspēdi ñ tñ posset cāri tristitia de deo nec de eius uisio ne. si aūt de alio obiecto posset esse t̄ stitia sequeret̄ ꝙ iō hō eēt siml̄ bea tus ⁊ miser ſm aliud ⁊ aliud ⁊ aliō ñ aūt ſm iō nec ista repugnāt nā op tia ꝑfectō que ē eēntialr̄ beatitudo ñ repugnat defectui alteris ꝑfectio nis rōe cuius eēt miser. Ista tñ Rn̄o deficit multiplr̄ precipue tñ iduob; ꝑ q2 ꝯcessoꝙ assummit̄ ueꝝ. s. ꝙ ui dēs deū ñ posset tristari de deo uiso ñ ꝑꝑ ꝭ soluit̄ rō qꝺ̄ sic ꝓbat̄ manēte foꝛ̄ali rōe alicuius. manet ⁊ ipsum cuicūqꝫ alio posito ul̄ remoto ꝑpo ssibile ul̄ ipossibile ꝑlecū ad diffinitōe ḡ stāte aperta dei uisione que poni t̄ beatitudo foꝛ̄alis quocūqꝫ alio po sito uel remoto per possibile uel per impossibile manet ipsa beatitudo. Et perꝯ ñs uidens deum ñ̄ si trista

ē de deo uiso eēt perfecte beatus qđ
repugnāt ē ipossibile alr̄ nō posset si
mul esse beatus ⁊ miser ut assumitur
ē i arguendo. Nec ualet ad h̄ si dicat̄
q̄ ista ratō suppoīt aliquid qđ repu
gnat rōi terminoꝝ. suppoīt eīq̄ uidēs
dīn tristet̄ de deo uiso qđ ē ipossibi
le. Nā oīs suppō que nō tollit foꝛa
lē ⁊ itrisecā rōem termini positi po
test ꝯuenienter fieri sine repugnātia
s; prefata suppō ñ tollit foꝛalem ⁊
itrisecā rōm uisiōis ḡ pōt fieri sine
repugnātia. Vidēt nō ēq̄ sancti doc
tores faciūt tales suppōes. uñ beatꝰ
augustinus ꝗ trinitate 6º. caº dic̄
q̄ si pr̄ nō genuisset nichl̄ ꝓhiberet
eū dr̄e igenitū suppoīt ḡ p̄rem nō
genuisse qđ ē oīo ipossibile ⁊ falsum
s; tñ h̄ s̄ supponeret ad ośdēdū pa
trem esse igeitū. Et simil̄r doctores
cōiter querūt utr̄ spiritus sanctus di
stigueret̄ a filio si ñ ꝓcederet ab eo qđ
tñ ē ipossibile oīs ḡ suppō ē admictē
da ñ suppōat icōpossibile. supposito
ḡ q̄ uidēs deū tristaret̄ ꝯ deo uiso a
dhuc rōabiliter pōt queri ul̄ talis es
set ꝑfecte beatus ul̄ ñ si dicat̄ q̄ ñ ḡ
beatitudo ñ ꝯsistit foꝛaliter ⁊ preci
si i uisiōe dei qđ ē ꝓpositū si dicatur
q̄ sic idē simul eēt beatus ⁊ mis̄ re
spectu eiusdē qđ negare itēdūt. De
ficit s̄o dc̄a rō q2 dicit q̄ uidēs dīn
ꝑ uis ñ possit tristari de deo uis̄ nec
ꝯ uisiōe pōt tñ tristari de aliquo sine
repugnantia qm̄ talis eēt beatus et
miser sm̄ aliud ⁊ aliud ⁊ ñ sm̄ idē
ut dicūt h̄ aūt ē ipossibile qđ p3 du
plicit̄ ꝑ sic. sicut se habet pena dāp
natoꝝ ad delectatōem. ita ḡtido san
ctoꝝ ad tristitiā siue doloreē s; pena dā
natoꝝ ñ ꝯpatit̄ secū aliq̄ delectatō
nē ḡ nec beatitudo sanctoꝝ secū ꝯpa
tit̄ tristitiā seu dolorē. Sc̄ unū oppo
sitoꝝ i summo excludit reliquum in
quocūq̄ gradu. albedo ē suprema
ñ solū excludit nigrediēm i summo
s; i quocūq̄ gradu. s; beatitudo ⁊ mi
seria sumpte simpliciter ⁊ absolute
st̄ odposita ḡ beatitudo summa siue
perfecta qualis ē beatoꝝ i patria ex
cludit miseriā i quocūq̄ gradu et ꝑ
ꝯñs ñ ꝯpatiet̄ secum triscitiā alicuī
ū tristitia de quocūq̄ sit quedā mi
seria remanet igit̄ rō ñ soluta. Ad qa
ad duas ꝓbōes ultimas nichl̄ dicetur
4 ad ꝑncipale arguit̄ sic i actu illī
potētie ꝯsistit beatitudo formal̄ i cu
ius actu cōsistit pena siue mis̄ia que
ei oppoīt̄ directe ⁊ foꝛal̄r qm̄ oppo
sita nata st̄ fieri circa idē s̄ aꝝ. s; pe
na seu mis̄ia que beatitudini opponi
t. foꝛal̄r ⁊ directe ꝯsistit i actu uolun
tatis precise ⁊ ñ aliquo alio actu itl̄
lectus. Dicēte beato augustino q̄ nō
ē pena nisi qa ē ꝯ uolūtatē. sed for
te diceret̄ ad istā rōem q̄ pena que op
pōit̄ beatitudini foꝛal̄r ⁊ directe ñ
ꝯsistit i aliquo actu uolūtatis s; i carē
tia diie uisiōis sicut beatitudo ꝯsistit
i uisiōe h̄ euasio nulla ē. Nā si per po
ssibile ul̄ ꝑ ipossibile staret carētia di
uine uisiōis cū delectatōe tal̄ caren
tia ñ eēt pena ex auctoritate. iā de
ducta. q2 ñ eēt ꝯ uolūtatē. Quito ad

prĩcpale beatitudo ẽ bonũ ĩquo ẽsu
ffıciẽtia pſe ꝛ ꝑ ꝓbm ꝛ ꝑcos. ꝫ ĩactu
ſolius uolũtatis ẽ ſufficiẽtia pſe ꝙ̊.b
ꝓbat̃ triplr̃ ꝓ ſic cuius ẽ deſiderare e
ius ẽſufficiẽtia pſe. ꝫ uolũtatis ẽ de
ſiderare ꝙ̊.a.pꝫ qm̃ unũ oppoſitoꝝ
ñ excludit̃ ñ ꝑalteꝝ. ſufficiẽtia aũt
excludit̃ deſideriũ. ꝙ̊ cpponit̃ ei et
ꝑoñs cuius ẽ deſiderare eius ẽ ſuffici
ẽtia pſe. cũ oppoſita ſint nata fieri
circa idẽ. 2o ſic cuius ẽ ſatiari eius ẽ
ſufficiẽtia pſe. pꝫ qm̃ ſatietas ꝛ ſuffi
ciẽtia ſr̃ idẽ ul' idẽ ſeqt̃ ad aliud ꝫ ſo
lius uolũtatis ẽ ſatiari ꝓ ꝛ pſe ꝙ̊.b.
pꝫ. nã cuius ẽ appetere eius ẽ ſatia
ri ꝓ ꝛ per ſe cũ ſatietas cõreſpõdeat
appetitui. ꝫ ĩter uirtutes aĩe ſupio
res ſolius uolũtatis ẽ appetere ꝙ̊.

ꝫo poſita ſufficiẽtia ĩ oĩbꝫ potẽtiis
aĩe ꝛ ñ ĩ uolũtate nõ poĩt ſufficiẽtia
aĩe perfecta. qm̃ adhuc manet appe
titus ꝛ deſideriũ ad aliqđ ultra ꝙ̊
ſolius uolũtatis ẽ ſufficiẽtia pſe ꝙ̊.
Ad ꝓncipale põt fieri una rõ cõmis
ſic ĩactu nobilioris potẽtie ꝯſiſtit be
atitudo foꝛ̃alis ꝫ ẽ uolũtas ꝛ ñ ĩtel
lectus nec altera potẽtiaꝝ aĩe ꝙ̊.a.
ſuppoĩt̃ ꝗ̃ ab aduerſarius. b. ĩ ſequẽti
articulo ꝓbabit̃ ꝛ diffuſe ſeqt̃ igit̃
ꝯcluſio prĩcipal' ꝫ põ ꝯfiemat̃ aucto
ritatibꝫ ſaĉ canonis ꝛ doctoꝝ. Pri
mo auctoritate ſaluatoris dicẽtis ſ̃
uo fideli mathei. Euge ſerue bone ꝛ
fidelis ꝛc. certũ ẽ ꝙ noĩe gaudii in
telligit̃ beatitudo ꝙ̊ beatitudo ĩga
udio ſiue delectatõe ꝯſiſtit. 2o aucto
ritate beati auguſtini x. ꝯfeſſionũ u
bi dicit ſic abſit ut ſi quocũqꝫ gaudio
gaudeã. idõ beatũ me putẽ ẽ ẽgaudiũ
qđ ipñs ñ dat̃ ꝫ his q te gratis di
ligũt ꝙ̊tis colũt quoꝝ gaudiũ es tu
ipſe Et ꝫ ſola ẽ beata uita gaudere
ad te de te ĩte ꝛ ꝓꝑ te. Et ſubdit bea
ta qppe uita ẽ gaudiũ de ueritate et
xiii ꝺtrinitate ꝓbat ualde diffuſe
ꝙ beatus ẽ q habet qcqđ uult ꝛ nicl'
mali uult beatitudo ꝙ̊ ẽ ponẽda ĩac
actu uolũtatis ꝛ ñ ĩactu ĩtl'ctus. Ter
tio auctoritate criſoſtomi ſup mate
um ubi dicit uñqſqꝫ ex uolũtate ſua
aut iuſtus ꝯſtituit̃ aut peccator ante
deũ Et ad ꝓpoitũ ſbdit uolũtas ꝙ̊ẽ
que aut remunerat̃ ꝓ bono aut ꝓ ma
lo utiqꝫ ꝯdẽpnat̃. et ꝫ de tertiõ. Pro
ad rões thome ꝛ godefedri. Reſtat
nũc reſpõdere 4. ad rões alterius o
pĩonis. Ad ꝓmã ꝑ iterpetratõnem b.
uolũtas ẽ ẽ ſimplr̃ nobilior ĩpo ĩtel
lectuñ aũt eꝯ ut ſtatĩ ĩſequẽti arti
culo deducet̃ Ad ſam ꝗ̃ ꝑ iterpetra
tõem minorẽ ſufficiẽtia ẽ per ſe ma
xime ꝯſiſtit ĩactu uolũtatis. ut pꝫ ex
qnta rõe ꝓncipali adducta ꝯ̃ eos. et
cũ dẽꝙ iohãnis 9 dẽ. Dñe oñde no
ꝫ pẽem ꝛ ſufficit nobis dicẽdũ ꝙ adui
ſiõnem ſtatĩ ſeqt̃ delectatõ ſumma
ordĩe nature. Et idõ ĩ uiſiõe dei dẽꝯ
ſiſtere ſufficiẽtia pſe ñ rõe ſui ꝫ rõe
delectatõis ſ̊ annexe. et ĩtali delec
tatõe dedeꝯ uiſo poĩt̃ beatitudo for
mal'. Ad tertiã ꝗ̃ ꝑ iterpetratõem
minorẽ qꝛ ut declaratũ ẽ ĩſa rõe ꝓn
cipali actus uolũtatis ẽ ſimplr̃ nobi
lior actu ĩtl'ctus ꝛ ñ ꝯuerſo. Ad pri

mi ꝓbōm cū dᷓ sicut se habet uiuēs
ad nō uiuēs ꝛc. dicēdū ꝙ n̄ ē uerū q̄a i
plus se habet uiuere ꝙ̄ cognoscere.
et iō n̄ omnis actus uiuētis ē actus
cognoscētis actus igit̄ uolūtatis. et
si n̄ ē cognoscēsē tn̄ uiuēs ⁊ cognitōnē
nē presuppōens ordie nature. et iđo
simpl'r ē ꝑfectōr ipsa cognitōe. Ad
ꝟm̄ ꝓbōem cū dᷓ q̄đ ē mēsura nobili
tatis i altero ē simpl'r nobilior eo di
cēđ ꝙ uerū ē đ mensura simpl'r n̄ autē
đmensura ꝟm q̄d. recta aūt rō n̄ ē m̄
ꝟa simpliciter ꝓma i actu uolēdi ꝟ̄ so
lū ꝟm q̄d q̄a i unoquoque ḡn̄re ē da
re primū q̄đ ē regula ⁊ mēsura om
niū i illo ḡn̄re ex x methaphisice
regula igit̄ ⁊ m̄ꝟa bonitatis i actu uo
lēdi ē ipsa diā bonitas cui tenemur
i omnibus uolūtatē nr̄am ꝯformare
cū actus uolēdi n̄ dicat̄ meritorius
nisi ex cōformitate ad diuiam uolūta
tē ⁊ cū dᷓ ꝙ actus uolēdi n̄ habet bo
nitatē nisi ex cōformitate ad directā
rōem dicēđ ꝙ actus uolēdi habet bo
nitatē ex se formal'r ⁊ n̄ ex ꝯformi
tate ad rectā rōem ꝙ̄uis forte illā
presuponat. Ad q̄rtū dicēđ ꝙ beatitu
do obiectiā n̄ pōt dici summū ama
tū amore ꝯcupiscētie ut statī declara
bit̄ beatitudo aūt formal' pōt dici su
mmū amatū amore comodi ⁊ cū dᷓ
ꝙ summū amatū amore ꝯcupiscētie
n̄ pōt esse aliq̄s actus uoluntatis cū
nullus tal' possit esse ꝑ ⁊ ꝑse amatus
ꝑ i ter eꝑtionem q̄s ē exꝑit̄ i se ipso
ꝙ desiderat uidere deū ⁊ delectari
de deo uiso ⁊ per ꝯn̄s aliq̄s actus uo
lūtatis ꝑ ⁊ ꝑse delectatur ⁊ ꝑ ⁊ ꝑ se
amat̄. et si dicat̄ ꝙ ꝑ ⁊ perse deside
at̄ uisio dei. ⁊ ex ꝯsequēti actus et
ꝟario delectatō de deo uiso dicēđ ꝙ
ꝟm ē imposs ꝑ ⁊ p erse ꝯsiderat̄ delec
tatō de deo uiso. ꝟario aūt ⁊ ꝯsequēt̄
uisio dei tāquā aliq̄d necessario req̄
sitū ad delectatōnē nisi uolūtas ho
minis sit peruersa ꝛc. Ad q̄ntū dicēđ
per i ter eꝑtionem minoris. opatō ē
uolūtatis n̄ q̄rit̄ finaliter ꝓꝑ ope
ratōem i tellectus i mo potius ecōuso
ut pꝫ ex dictis i corpe q̄ōis. et cū dᷓ
ꝙ sicut se habet appetitus naturalis
ad formā naturalē ꝛc. dicēđ ꝙ n̄ est
uerū simpliciter ⁊ per omnē modum
ut assummūt. Et rōem huius tāgit
damascen̄ li. ꝟo ca. 17. ubi dicit ꝙ ap
petitus i tellectiuus agit̄ ⁊ n̄ agitur
appetitus ꝟ̄sitiuus et cōuerso. et iđo
posito ꝙ appetitus naturalis sit ꝓꝑ
naturam. et ꝙ̄ appetitus sensitiuus
ꝓꝑ sensum. nō ꝓꝑ hoc sequitur ꝙ ita
sit de uolūtate que ponit̄ appetitus
i tellectiuus ꝓꝑ cām iā assignatā. Et ul
terius n̄ uᷓ bn̄ clarū ꝙ actus potētie
ꝟ̄sitiue sit simpl'r ꝑfectōr q̄ actus ap
petitus ꝟ̄sitiui uñ dicere ꝙ uisio colo
ris ꝓportiōati sit simpl'r perfectōr
delectatōe ꝟ̄sitiā de colore uiso uᷓdu
biū. đꝫ tn̄ alias sufficit ad presens
ꝙ ponēdo ꝙ ita sit nichil' ad ꝓpositū
Ad sextum dicēđ ꝙ beatitudo formal'
ꝯsistit i delectatōe de deo uiso. et cū
dᷓ ꝙ i mediatū obiectū delectatōis
n̄ ē deus ꝟ̄ uisio dei. dicēđ ꝙ ꝟm est
alioq̄n n̄ eēt delectatō de deo uiso ꝟ̄

de uisiõe dei. Itẽ cũ delectatõ de deo
uiso sit eẽntialr̃ fruitõ. fruimur ẽ co
gnitis ĩqbus uolũtas delectata qẽs
cit ẜm beatũ augustinũ ꝑ õ de doctri na
cristiana obiectũ fruitõis ordĩate es
set aliqd creatũ bonũ. zñ deus ipse
qd nõ solũ uz̃ flm ĩmo expresse ꝯ ĩ
tẽtõem beati augustini z ꝯ põem. ꝑ
q d ꝯ ĩtẽtõem beati augustini. res ẽ
qb; fluẽdo ẽ st pz̃ z filius z spiritus
sanctus ẜm ipsum ubi supra. 2o cõ
tra rõem qa nullũ deferibile ĩaliud
põt esse ĩmediatũ obiectũ fruitõnis
ordĩate. Cũ obiectũ ĩmediatũ fruitõ
nis ordĩate qetet ultimate appetitũ
nãm ꝑ diffinitõem fruitõis dat am
ab aug. nullũ aũt referibile ĩnaliud
põt ĩmediate qetare ultimate. Scm
ne bonũ creatũ ẽ referibile ĩaliud ẽ.

P̃ illa natura que ẽ capax dei nõ
põt ordinata fruitõe quietari in ali
quo ĩfra deum z p õñs obiectũ princi
pale z ĩmediatũ tal̃ fruitõis erit so
lus deus. S creatura rõal̃ ẽ capax dei
ẽ maior pz. qa natura ul̃ poª que ẽ
capax maioris boni ñ põt qetari ĩmi
nori bono. ñ sit puersa ubi aũt perũ
sio ibi ñ ordinata fruitõ b. ponit ex
presse beatus augustinꝰ 8° ca. 9 li õ
trinitate ubi dicẽ q creatura rõnalis
eo inmago dei ẽ qa capax ẽ z pticeps
esse põt ẽ. Rones adrões durandi

Ad rões qb; ꝓbat q ĩmediatũ ob
iectũ delectatõnis de deo uiso ñ ẽ dñs
S uisio dei Ad primũ cũ dr̃ q inmedi
atũ obiectũ amoris ꝯcupiscẽtie nõ
ẽ res districta a concupiscẽte. Dico q i
sta ẽ falsa ꝑ eos. nã amore ꝯcupiscẽ
tie diligo amico bona que habet ꝑ
eos ĩsecunda distictõe q premictũt
et tñ costat q ista bona st ame distic
ta sbo ex h apparet q ꝓbões istius
maioris ĩcludũt repug nãtiã ĩse ĩse
ipsis S qcqd sit de maiori dicendum
ẽ q .b. ẽ õio falsa. Nã delectatõ de de
o uiso cũ sit eẽntialiter fruitõ ñ põt
poni amor ꝯcupiscẽtie qd pz ex du
ob ꝑ qz amore ꝯcupiscẽtie nõ ĩhere
mus a'icui rei distĩcte a nob sbo ꝓꝓ
se. S ꝓꝓ ꝯiũctõnem ipsius ad nos. S
fruitõi ĩheremus precise ꝓꝓ se ẽ fru
itõ ñ ẽ amor ꝯcupiscẽtie maior pz ꝑ
eos ĩsa distictõe qui premictũt eti
illa ead rõe ĩ qua dicũt q nõ diligo
uinũ ĩmediate S gustare uinũ minor
ẽ beati augustini ꝑ õ doctrina cristia
na ubi dicit q frui ẽ amore ĩherere a
licui ꝓꝓ se quod exponẽs magister
smaz librozꝫ distictõe pma dicit q
debet intelligi tm̃ z declarat h per
quedã uerba beati augustini. Sc qz
si fruitõ eẽt amor ꝯcupiscẽtie seque
ret q beatus ĩpatria magis frueret
uisione s foz̃alr̃ ĩherente q deo et
magis uteret deo q illa uisiõe ꝯñs
ẽ erroneũ. tũc ẽ beatus semp eẽt in
peccato mortali cũ dicat ẜm beatum
augꝰ q .a. puersitas uolũtatis sit fru
i utẽdis z uti fruẽdis. ẽ z añs ꝯña
ꝓbat. qa q amat .a. ꝓꝓ .b. pse mag
amat b q maiorẽ qz ꝓꝓ unũqdqz ta
le z illd magis si p talẽ amorẽ fru
at aliquo illoz magis fruet minor
qz .a. si uero per talẽ amore utat ali

quo istoꝝ magis utet᷑. a. ꝙ̃ .b. ꝭ pera
morē ꝯcupiscētie ꝯcupiscēs amat ob
iectū distīctū a se supoito ꝑ̄ suā pfec
tōem quā ex illo ꝯseqt᷑ amat ē uinū
ꝑ̄ actū gustādi uinū ut dicūt ꝰ̃ cōcu
piscēs magis per se amat iā s̄ perfec
tōm ꝙ̃ obiectū pfectōis ꝛ fruetur
magis ea ꝙ̃ obiecto ꝛ magis utetur
obiecto ꝙ̃ perfectōe obiecti. si ꝰ̃ fru
itō eēt amor ꝯcupiscētie fruens per
fruitōem amabit deū ꝑ̄ uisiōnē ꝺi
ꝛ pōns magis fruet᷑ ista uisiōe ꝙ̃ ꝺo
ꝛ magis utet᷑ deo ꝙ̃ ista uisiōe. ꝛ sic
pꝫ ꝯn̄a igit᷑ ꝶ. Apparet ꝰ̃ ꝙ ista .b.
ē oio fl'a. s ꝙ delectatō ꝺ deo uiso sit
amor ꝯcupiscētie et cū ꝓportional'r
ꝺlectatō de deo hito cōrespōdet de
siderio ꝺ deo habēdo. dicendū ꝙ du
plex ē ꝺsideriū qꝺ hēmus in uia ut
spectat ad ꝓpositūcui ꝓportiōaliter
respōdet duplex delectatō ip̄ria
Desiderans̄ ē ī uia uidere deū ꝛ ꝺsi
deramus pfecte delectari ꝺ deo uiso
ꝛ q̄a ista desideria debēt ꝯpleri ipa
tria ipsis cōrespodet duplex delec
tatō. Nā ꝺsiderio quo ꝺsidero uide
re dm̄ cōrespōdet delectatō de uisio
ne dei. ꝛ tal' delectatō bn̄ habet ꝓ i
mediato obiecto uisiōem dei. ꝭ talis
delectatō n̄ pōt᷑ fruitō nec beatitu
do for̄al'. Et iō uidēt᷑ decipi isti doc
tores precipue. ꝺsiderio aūt quo de
sidero pfecte delectari de deo uiso cō
respōdet ipatria pfecta ꝺlectatō ꝺ
deo hito aprehenso ꝛ uiso. et tal' de
lectatō ē eētialiter fruitō ꝛ ī ipa s
pouit᷑ beatitudo for̄alis ꝛ cū dr̄ ꝙ

ꝑ̄ aie desideriū n̄ ꝺsiderans̄ aliqꝺ
bonū deo dicēꝺ ꝙ neꝝ ē. ꝭ desidera
mus ipsoꝝ frui pe fecte ꝛ ī ipso dele
tari ī mediate sicut delectāt᷑ beati q̄
ei ī herēt amore ꝑ̄ se ipsum ꝛ nō ꝑ̄
aliud. et iō talis ꝺlectatō n̄ ē amor
ꝯcupiscētie ꝭ beniuolētie. cū habeat
ꝓ obiecto ī mediate ipsum solū deū
ut pꝫ ex dictis. Et ulterius ꝺside
ramus ī uia ꝙ amor amicitie quo di
ligimus deū ītēdat᷑ ī nob́ sicut īten
sus est ī beatis Et tali desiderio con
respōdet ī patria ipsemet actus ꝭm
esse ītēsum. Et ita ī patria dilectō ꝺi
erit amor amicitie ꝛ nō cōcupiscētie
ꝭ dilectō de deo uiso ē ips̄ auiet dele
ctatō uel ad ipsam sequit᷑ necess̄ario
ꝰ̃ delectatō de deo uiso ī patria non
erit amor ꝯcupiscētie ꝭ beniuolētie
ꝑ̄ qꝺ 2ō n̄ ꝯcludit. Ad ꝭam cū dr̄
ꝙ idem est obiectum desiderii pre
cedētis ꝛ ꝺlectatōis sequētis dicen
dū ꝙ falsam ē qm̄ obiectū desiderii ē
ipsamet delectatō q̄a si ꝺsidero dele
ctari de deo uiso obiectū huius desiꝺe
rii ē delectatō ꝭ obiectū ꝺlectatōis
quā habeo ꝺe ꝺ nō ē ipsa met delec
tatō ꝭ deus. Nūc aūt ē sic ī ꝓposito
ut pꝫ ex dictis uiꝺ'ls ex precedēti so
lutōe Et iō rō n̄ ꝯcludit. Ad tertiū
dicēꝺ ꝙ summa tristitia q̄ hn̄t dam
nati n̄ ē ꝺ carētia dīe uisiōis ꝭ ꝺ carē
tia ꝺlectatōis ꝺ deo uiso. Et iō sum
ma delectatō quā hn̄t beati n̄ ē ꝺ oi
uia uisione dei. ꝭ de deo clare uiso et
aprehēso ꝛ sic dico ꝙ summa tristitia
dampnatoꝝ ē ꝺ carētia dei presētie

Et ex cōsequēti ↄcarētia dic visiōis
que imediate seqͭ addiam presētiā
et iō summa delectatō beat. ꝝ ē de
deo presēte z ex ↄsequēti ↄ di visiōe
ip ma ḡ delectatōe que habet ꝓ obie
cto immediato ipsum ↄum p it bea
titudo fozal'. ista ē e q ꝓ immediato
obiecto habet aliqd bonū creatū s.
visiōem di. Ad q̄rtū dicenↄ q ↄlecta
tōes distiguūt z specificāt ꝑ obiecta
fozalr sumpta sicut z q̄b actus aīe
ut i qōib supᵃ sepius extit declaratū. z
iō ↄlectatoes respiciētes operatōm
irōe obiecti distiguūt sm opatōnes
suas quas ↄsecūt z sm eas iudicat
bone ul' male. Delectatōes respicien
tes res extra aīam existētes irōne
obiecti z ñ opatōes suas distiguūtur
z specificāt simplr ut nūc loqmur ꝑ
obiecta que respiciūt z ñ operatōes
precedētes cū ñ precedāt i rōe obiec
ti ipatria ḡ ē duplex delectatō que
dā ↄ visiōe dei z quedā de deo viso ꝓ
ma habet ꝓ obiecto imediato visionē
dei. sa ipsum deū. et q a quelʒ ab obi
ecto imediato specificat. sa ē simpr
nobilior prima. Et ipsa ponit beati
tudo fozal' sicut z eius obiectū beati
tudo obiectia. Ad q̄ntū dicēↄ q aliqd
esse ꝓpriū bonū illius q delectatur
pōt esse duplr ul' obiectie ul' fozalit
ul' extrisece ul' itrisece imediatū ḡ
obiectū ↄlectatōis oʒ q sit aliquo i
stoꝝ modoꝝ bonū ꝓpriū illius q de
lectat. et sic ē i ꝓposito. ↄus ē ē sum
mū bonū hōis extisecū a quo depen
det totū bonū hois itrisecū. et cū dī
q illō qd dī tale per ↄnomiatōem
extrisecā. ñ ↄuenit alicui ñ rōe fozā
lis ↄnomiatōnis. dicēↄ q ut z ē ↄus
ē ñ eēt bonū hois extrisecū nisi pos
set attigi per aliquā opatōem uel ac
tū nob fozaliter iherētē. s hic actus
ñ ē solius itellectus s ē volūtatis
ē igit ↄus summū bonū hois extri
secū q a ipsum pōt beatus videre z i
ipso viso delectari imediate. et talis
ↄlectatō ponit beatitudo fozalis nō
aūt ipsa visio. rōnes igit ñ ↄcludunt
Restat nūc respōdere ad auctorita
tes qb conāt ↄfirmare dictā pōem
Ad primā tū dī q h ē vita eterna &c
respōdebit respōↄndo ad rōes prin
cipales. Ad auctoritatē beati augusti
ni dicēↄ q istimet actus st ↄiūcti z ↄ
nexi i p̄ria. s. videre deum perfecte
amare deum z habere deū omno anne
xi st. Nam q perfecte videt perfecte
amat z habet. et iō i sanctoꝝ verbis
ꝑꝑ connexionē istoꝝ actuū q ē unius
attribuit alteri. magis aūt attribui
tur visioni ꝑꝑ h q i visione distiguit
status patrie a statu vie. ñ sic i delec
tatōe q a utrobiq ē dilectō. s i patria
visio nō i via. s credulitas de deo vi
so. Ad auctoritatē magri dicēↄ q auc
toritas ñ ē ꝓ ptis. Nā illō dicit magi
ster opiātie. s statī dī oppositū ↄter
miatie vnū imediate post illa verba
subiūgit pot ē accipi par gaudiū z ñ
ferat paritas ad itēsiōem affectōnis
gaudētiū s ad vniversalitatē rē ↄ q b
gaudebunt q z ↄ omni re. vnū gaude
bit vnū gaudebūt omnes h magister.

erit igit̄ cū dispari claritate par gau
diū ꝗ̄tū aduiuersitatē eoꝝ ꝗ̄ qb; ga
udebūt. ñ aūt ꝗ̄tū aditēsionē gaudē
tiū. ex qbus sequit̄ q̄ itēsio gaudii ar
guit itēsitōem beatitudis. et ꝑ ɔ̄ñs
beatitudo igandio uel i ɔ̄lectatōne
cōsistit ut dicit beatus augustinꝰ li. ɔ
fessionūs dñs q̄ beatitudo ē gaudiū
ɔ̄ueritate. et alibi dicit q̄ beate uiue
re ē bonis ueris certisq; gaudere. et
ɔfirmat̄ ulterius ex dictis magistri
ibi ɔ̄. Nā statī post illa ūba dicit sic
post h̄ queri solet si beatitudo sancto
ꝝ maior sit futura post iudiciū ꝗ̄ añ
q̄ siñ omni scrupulo credēdū ē eos hi
turos. a. gloriā post iudiciū q̄ añ q̄ꝛ
ꝛ maius erit eoꝝ gaudiū ut supra te
status ē aug̃. h̄ magr̄. hec aūt rō nl̄
ɔcluderet si beatitudo ñ ɔsisteret in
ɔ̄lectatōe uel gaudio ɔ̄deo hito. imo
ut plus loquar. si beatitudo foꝛ̄al̄ ɔ̄
qua loq̄mur ñ eēt ipsum gaudiū eēn
tial̄r. Ad auctoritatē aꝝ. dicē ɔ̄ q̄ ip
se ñ cognouit beatitudiem ɔ̄ qua loq̄
mur. et iō auctoritas ipsius ñ ē ad ꝓ
positū admictēda. pꝫ igit̄ q̄d dicenɔ̄
ad rōes ꝛ motiua alterius opiōnis et
ꝑ ɔ̄ñs s̄cdus articulꝰ Restat uidē ɔ̄
tertō Tertius articulꝰ q̄ōis p̄ncipal̄

Tercius art[icu]l[u]s

UTrū itl̄ctus sit nobilior poᵃ ꝗ̄
uolū tas uel ecōuerso. Precuius
dclaratōe ꝓpremicto opionem
ɔ̄riā cū suis fundam̄tis. 2° pōem do
ctoris solēpnis cū rōnibus qbus mo
uebat̄. 3° opionis ɔ̄rie rōes dissoluēt̄
Opio quedā. Quātū adprimum ē
una opio que põit q̄ itellectus ē sim
pliciter nobilioꝛ uolūtate q̄ɔ̄ ꝓbat̄
ex dictis opinātiū multipliciter ꝓ sic
poᵃ cognoscēs foꝛ̄aliter ē simpl̄r no
bilior poᵃ ñ cognoscēte. pꝫ q̄a poᵃ ñ
formaliter cognoscēs ē ceca. ꝛ ꝑ ɔ̄ñs
iperfectōr s; itellectus ē poᵃ foꝛ̄alit̄
cognoscēs uolūtas aūt ñ g̊ ɔ̄. et cō
firmat̄ rō ꝑ aꝝ. ꝓ politice ca. 2° ubi
dicit q̄ itellectus pricipat̄ appetitui
q̄ꝛ itellectus ē sciēs appetitus aūt ñ
s; h̄ uerificat̄ ñ solū de appetitu s̄siti
uo. s; ē̄ de appetitu itellec tꝰ q̄ ē uo
lūtas g̊ ɔ̄ Secūdo igñe potētia
ꝝ aīe illa poᵃ ē noblior que ē libera
simpliciter ꝛ dña sui actus itellectꝰ
ē huiꝰmōi g̊ maioꝛ pꝫ minoꝛ ꝓbat̄
q̄ꝛ uolūtas ñ habet dñium nec liber
tatē ñ habit̄ l̄ctu ꝛ ꝑ ɔ̄ñs itellectus ē
simpliciter liberioꝛ uolūtate q̄ꝛ ꝑꝑ
unūq̄ɔ̄q; tale ɔ̄. ꝓ postioꝝ Tertō
illa poᵃ ꝑ quā ipsa creatura efficitur
similioꝛ ipsi deo ē simpliciter ꝑfec
tioꝛ i creatura. Intellectus ē huiꝰmo
di g̊ ꝓbat̄ minoꝛ. q̄a i deo ē omnis
2ō eēndi s; ꝑ itellectū creatura 2ōa
lis ē quodā mō omīa ñ aūt ꝑ uolūta
tē g̊ ꝑ itellectū 2ōalis creatura si
milioꝛ efficit̄ ipsi deo ꝗ̄ ꝑ uolūtatē
ꝛ ꝑ ɔ̄ñs itellectus nobilioꝛ. 4° 1ᵃ
poᵃ ē nobilior cuius obiectū ē nobili
us. itellectus ē huiusmōi g̊ minor ꝓ
bat̄ q̄ꝛ ueꝝ q̄ɔ̄ ē obiectū itellectus
ē simplicius ꝛ secūdum rōem prius
ꝗ̄ bonum quod ē obiectū uolūtatis
ꝛ ꝑ ɔ̄ñs nobilius antecedens ꝓbat̄
q̄ꝛ bonum ꝛ i malum s̄t in rebus. ue
rum aūt ē i anima. s; quod ē i aīa

habet esse simpeicius z ſm rōem p̄
us q̄ illud qd̄ ē ire ḡ. Quito nobi
lius ē illō qd̄ rōale ē peēn^{a3} q̄ illō
qd̄ ē perparticipatōem. ſ itellectuſ
ē rōalis pereēntiā uolūtas aūt per
participatōem ſm ar̄ꝫ. primo ethico
ꝫ ifine ḡ ꝫ. pbaẗ. a pbeatū augu^{3}
ꝑ libroretractatōum ca. ꝑubi dicitq̄
hō ē rōal' z ꝑꝑ excellit exquo ſeqẗ
q̄ rōale peēn^{a3} ē nobilius ñ rōnali
Sexto illa po^{a} eſt nobilior que ad
plures rōes ientibꝫ ſe extēdit itl'ctꝰ
ē huius ḡ. b. pbaẗ q̄ uolūtas solū
ſe extēdit adrōem boni itellectus a
utē adhāc z adaliā. ꝑ omne mouēs
ē nobilius moto. ſ itellectus mouet
uolūtatē tertō deaīa ḡ. Octauo Illa
po^{a} ē nobilior que attigit imediate
ſuū obiectū q̄ꝫ illa que attigit obiec
tū mediāte quodā alio. ſ itellectus
attigit obiectū ſuū imediate uolun
tas aūt ñ. ſ mediāte itellectu q̄a ob
iectū uolūtatis ē bonū cognitū ḡ. 9
illa po^{a} ē nobilior que habet iſe per
fectōem quā illa que querit pfectōnē
ſuā abaliquo extriſeco. tal' ē itellec
tus reſpectu uolūtatis ḡ minor. pba
tur q̄ itelligere ē motus rei adaiā
uelle aūt ē motus aīe ad rē. x^{o} illa
po^{a} ē nobilior cuius actus ē purior
z perfectōr tal' ē actus itellectus z
nō uolūtatis ḡ minor. pbaẗ dupli
ter ꝑſic q̄ ſi peſſimū ē peius peſſio
ialiquo genere. Illud ſimpl'r ē peſ
ſ peſſimus actus uolūtatis ut odire
dēū ē peior peſſimo actu itellectus
q̄ ē iſidelitas ḡ ſeqẗ q̄ actus uolūta

tis ſit ſimpl'r peior actu itellectus
z ſic actus itellectus ē ſimpl'r perfec
tōr. 2° q̄a ſcire malū ñ ē malū uelle
aūt malū ē malū ḡ actus uolūtatis
ē ſimpliciter peior actu itellectus z
p ɔñs ſeqẗ idō qd̄ prius. Cōfirma
tō opionis predicte pauctoritates.

Hec opio ɔfirmaẗ ꝑ auctoritate bea
ti auguſtini delibero arbitrio ca. ter
tō ubi dicit q̄ intelligētia hōis ē pre
ſtātiſſima Itē ieōdō li 2°. ca. 9 dicit q̄
ſſus cōis ē nobilior q̄ iudicat ōſen
ſu particulari ḡ cū itellectus iudicet
ōuolūtate erit nobilior uolūtate p
eamde rōem. Itē auctoritate damaſ
ceni libro 3 ca. 6° ubi dicit q̄ intellec
tus ē iudex ē ḡ nobilior. Itē aucto
ritate ar̄ꝫ. quarto ethicoꝝ q hoc aſ
ſerit a ppoſito. Itē auctoritate euſta
chii ſup eōdē x ca. 13° z 16° q dicit
q̄ itellectus principatur ḡ ꝫ z ꝫ de
ꝑ. Opio ōria opinioni predicte eſt
uera et comuis. Quātū adſm doc
tor ſolēpnis tenet ōriū iōiuſis locis
Et idō teneo q̄ uolūtas ſimpl'r nobi
lior ē itellectu q̄uis iſua opatōne ip
ſum preſuppōat neceſſario ſicut itel
lectus nobilior ē ſenſu ꝫ ipſum pre
ſupponat ordine nature hāc ɔcluſio
nem pbo multipliciter ꝑſic ipotētiſ
eēntialr ordinatis poſterior origine
ē prior pfectōe z perɔñs nobiliſſia
perfectōe ꝫ hētur p ar̄ꝫ. ſo politice
ca. tertō. Et acomētatore 6° ethico
ꝫ ca. ꝫ z pōt haberi exdcīs ar̄ꝫ. 8°
phiſicoꝝ ubi dicit motū localē q ſeq
tur alios motus i eodē iduiduo eſ

se nobiliorē alijs motibꝫ. igit̄ si m^e
diū aꝝ. ɔcludat ieēntialr̄ oꝛdiatis
qd̄ ē posterius origie ē ꝑus ꝑfectōe
q̄ pꝫ prōem qa i.a semꝑ ꝓcedit ḋi
ꝑfectoadꝑfectū ñ aūt eɔ ūso. Ꝭ potē
tie aīe sīt eēntialr̄ oꝛdiate ⁊ certū ē
q̄ uolūtas origie pꝰstior ē itellectu
ḡ ē simplr̄ ꝑfectōr itellectu ꝛo sic
inregno potētiaꝝ aīe illa potētia ē
nobilioꝛ que ē libera foꝛalr̄ et dña
sui actus. ħ ē uolūtas ⁊ ñ itellectus
ḡ a pꝫ ɔ̄cedit̄ q̄ ab adūsarijs. b. ꝓ
bat̄ exarticulo precedēti. Et poīt eā
expresse beatus aug̃. 3° ḋlibo arbo
ca. 8° et 8 3. qōum qōe octaua. Et si
nūq̄ aliqs posuisset eā quēlꝫ docet
experiētia. Tertō sicut se habet ꝛō
obiectīa uolūtatis adrōem obiectiuā
itlctus ipꝑfectōe ita uolūtas adin
tellectū. pꝫ qa sicut equalitas obiec
toꝝ arguit equalitatē potētiaꝝ ita
iequalitas ieq̄litatē pꝫ q̄ perecos qui
dicūtq̄ illa po^a ē nobilior cuius ē ob
iectū nobilius. Ꝭ rō obiectīa uolūta
tis eo mō distīguit̄ arōe obiectīa in
tellectus ē nobilior ipsa ḡ ꝓbat̄. b.
triplr̄ ꝓ sic. illa rō ē nobilioꝛ cui ɔpe
tit rō bonitatis ꝑse q̄ illa cui ɔueit
ꝑnecessitatē alterius Ꝭ rō bonitatis
que ponit̄ ꝛō obiectīa uolūtatis ē ꝑ
se ipsam bona. rō aūt ueritatis que
ꝑeos ponit̄ rō obiectīa itellectus nō
ē bona nisi ꝑrōem bonitatis uolūta
tis ḡ ꝛō obiectīa uolūtatis ut distin
guit̄ aꝛōe obiecīa itellectus ē nobili
or ipsa. Et uere mirabile uīq̄ q̄ rō ali
qua ponat̄ melioꝛ rōe bonitatis cum

nil' sit bonū nisi ꝑboitatē. ꝛe sic qua
lē ordiem ḟuātaliqua realr̄ ubi disti
gūt̄ realr̄. talē ḟuāt ordiem ḟm rōē
ubi distīgūt̄ ḟm rōnem. Ꝭ si ꝛō boni
tatis distigueret̄ realr̄ aꝛōe ūitatis
eēt realiter nobilioꝛ ipsa. qa rō ueri
tatis nullā boitatē haberet nisi per
aliqd distīctū abea ꝛealiter ḡ eomō
quo nūc distīguit̄ ꝛō bonitatis erit
nobilioꝛ ꝛōe ūitatis. Teꝛtō qd̄ ha
bet ꝛōemfinis ut sic nobilius ē his
que sīt adfinē. Ꝭ ꝛō bonitatis que po
nit̄ ꝛō obiectīa uolūtatis habet ꝛōē
finis. finis é ⁊ bonū iḋ sīt ꝛō aūt ue
ri ut distīguit̄ aꝛōe boni non habet
ꝛōem finis ḡ ꝛō boni ut distīguit̄ a
ꝛōe ueri ē nobilioꝛ ipsa. Et ɔ̄fiꝛat̄
ista ꝛō peꝛaꝝ ꝓ ethicoꝝ aꝛs é que
ɔ̄siḋrat ḋfine ultimo ē architecto
nica ⁊scia ḋ cāfinali ḟm auicennam
6° ñaliū capitulo ultimo ē nobilissi
ma ḡ si sic ē illa po^a cuius ꝛō obiec
tiua ē ꝛō boni ⁊ ꝑoñs ꝛō finis ē sim
pliciteꝛ nobilissima talis ē uolūtas
ḡ Quarto perfectibile qd̄ ḟm se ꝑ
fiit̄ nobiliori perfectōe ē simplr̄ no
bilius. Ꝭ uolūtas perficit̄ nobilissi
mo hitu q̄ ē caritas ḡ. a. hētur a co
mētatore sexto ethicoꝝ ubi dicitq̄
quoꝝ perfectōes supponūt̄ ⁊ ipsa su
ponūt̄. b. ē apl'i ꝓ adcoritios sic dicē
tis q̄ scia queꝑtinet aditellectū iflat
caritas ueꝛo que pertinet adaffectū
hedificat. Et 13 apl's dicit si habue
rim omnē sciam ⁊ nouerim misteria
omnia ⁊ habueri fidē ut mōtes trā
sferā. caritatē aūt ñ habeā nichl' sum
. Exqbꝫ omnibꝰ

Ex qbꝫ omnibus ꝯcluditq maioꝛ om
niū ē caritas. Et ꝯfirmatˀ qa si itel
lectus eēt nobilioꝛ volūtate sequere
tˀq aliqs hitus posset esse nobilior
caritate qͦd pꝫ esse fīm ex articulo p̄
cedēti. Cūa pꝫ q cuilꝫ pfectibili. cōres
pōdet ꝓportionata perfectō. Quito
poᵃ diligēs ultimū finē formaliter
et ea que sꝫ ad finē ē nobilior poten
tia simplˀr ñ diligēte h̄ pꝫ qa pdebi
tā dilectōem ultimi finis. z eoꝝ que
sꝫ ad finē acqritˀ beatitudo foꝛalis
iqua ꝯsistit totū bonū hois itrīsecū
z ꝯñs poᵃ diligēs formaliter ē sim
pliciter nobilior z pfectōꝛ ñdiligē
te. cū tota perfectō creature zōalˀ ad
summā istā beatitudiem finaliter or
dietˀ. ꝯstat aūt q volūtas ē poᵃ foꝛalitˀ
diligēs nō aūt itellectus ḡ. Sexto il
la poᵃ ē simpliciter nobilior cuius ac
tus purioꝛ z perfectōꝛ ē. ꝫ actus vo
lūcatis perfectōr ē simpliciter actu i
tellectus nō aūt ꝯuerso ḡ. .b. fuit su
fficiēter ꝓbata in articulo precedenti
et pōt ꝯfiꝛ̄ari ex dictis eoꝝ qa sīno
bilissimū ē nobilius nobilissimo i ali
quo genere. Illud ē nobilissimū sim
pliciter ꝫ nobilissimus actus volūta
tis q ē diligere deū ē nobilioꝛ nobi
lissimo actu itellectus q ē cognosce
re dm̄ qꝛ ibus que sꝫ supra animam
z precipue dilectō dei cognitōni pre
fertˀ ꝙ pereos ut stati pereos i prece
dēti articulo ex titit ꝯclaratū. Nᵒ
illa poᵃ simpliciter ē nobilioꝛ per cuiˀ
actū creatura rōalis magis cōiūgitˀ
ipsi deo. ꝫ h̄ ē p volūtatē z nō per in
tellectū ḡ. a. pꝫ qa tota pfectō crea
ture zōalis ꝯsistit icōmūctōe z adep
tōe ipsius ꝯi. ꝓbatˀ. b. duplˀr p̄ qa per
actū itellectus ꝯiūgimur ipsi obiec
to ꝫm esse qͦd habet icognosiēte pac
tū volūtatis ꝯiūgimur ei ꝫ esse qͦd
habet ī se ipso ꝫ ꝫa vio ē maioꝛ priᵃ
ḡ. ꝫo qa volūtatis ē magis iclinare
ꝙ itellectus cū iclinatō sit ꝑ ꝯiūc
tōem seqtˀ q per actū volūtatis mag
ꝯiūgimur deo ḡ. Octavo illa poten
tia ē simpliciter nobilioꝛ ꝑ cuius
actum ē actus alterius potentie h̄ pꝫ
qꝛ ꝑ unūqͦdꝫ tale ꝫ̄. ꝫ actus itel
lectus ē ꝑ actū volūtatis ꝫm ansel
mū cur deus homo iprīcipio libri et
ꝫm beatū augustinū ide cognitōe ue
re vite ḡ ꝯ iᵃ potētia ē sipˀr nobilior
iter potētias aīe. que movet omnes
alias ad actus suos eis iꝑando. pꝫ qꝛ
movēs ē nobilius moto ꝙ pereos et
precipue si moveat alis iperando ꝫ
volūtas vere movet alias potētias
aīe nr̄e ad actus suos eis iꝑando. ut
dicit anselmˀ ili. ꝯsimilitudinibꝫ et
experiētia docet z dicat recta rō aliˀñ
haberet actū elicitū z iperatū qͦd ñ
solū ē falsū imo ꝯ opināces ḡ. Xᵒ
illa poᵃ que respicit rōem referibilē
ad aliā obiectie ē min̄ nobilˀ poᵃ res
piciēte rōem ireferibilē. ꝫ itellectus
respicit obiectie rōem referibilē ad a
liā volūtas aūt ñ. ꝫ ad rōem irefer
bilē ḡ ꝫ̄ a. pꝫ qa rō referibilˀ i aliā
ē minus nobilˀ zōe ñ referibili ꝓbatˀ
.b. qa ut dictū ē bonū z finis ē obiec
tū volūtatis finis aūt ut sic ñ ē i ali

ad referibile. nec℞ aūt ut sit ē i aliud
referibile ꝛ ialiud ordiabile ḡ. Cō
firmatō pōis predicte ꝛ uere panto
ritatē sanit o℞ ꝛ iħ ℞ h ecaūt pō
ɔfirmat̄ꝑ auctoritatib℞ sanctorum.
Ñā beatus augustiñ ilibro ō libero
arbitrio pe. totū ꝛ richar℈ ili. q ici
pit omne caput languidū ca. 4 et 6
Et anselmus simil̄r i de ɔcepta uir
ginali ca. quarto dicūt ꝙ uolūtas est
dignissima iter potētias aie. Ꝯ au
toritatib℞ phoꝝ uñ a℞. 9 methaphi
sice ꝛ auicēna dicūt ꝙ appetitus ē ue
re deus ꝛ locunt̄ de apetitu itellecti
uo q ē uolūtas ḡ. ꝛ h ūbo. Ꝓo ad
raōnes alterius opionis. Restat ḡ
nūc resp ōdere ad rōes alterius opio
nis. Ad primū cū dī ul' dicebat̄ ꝙ poa
cognoscēs foꝛ al̄r ē nobilioꝛ ꝝ dicē
dūꝙ unā po℈ esse nobiliorē altera
pōt itelligi dupl̄r uel simpliciteꝛ ul'
ꝯm qd. in his aūt que st̄ citra prim̄
nota simplicit̄ pōt esse min̄ nobile ꝯ
qd. et iō ñ ē aliqua repugnātia ꝙ inte
lectus sit nobilioꝛ ꝯm qd q2 cognos
cēs uolūtas aūt nō. et tñ uolūtas sin
pl̄r ē nobilioꝛ itellectu qa foꝛ al̄r di
ligens ñ aūt itellectus dilectio autē
simpl̄r cognitōi prefert̄ ex articulo
precedēti dicē℈ ḡ ꝙ poa cognoscens
foꝛ al̄r ē nobilioꝛ ꝯm qd poa non co
gnoscēte. ut poa ñ cognoscēs habet a
liquā perfectōem excedētē cognitōē
et sic ē i ꝓposito ꝛ iō 2ō nulla ē ꝛ ꝓ
adē pꝫ quid ē dicē℈ ad cōfirmatōem
a℞. q2ia itellectus iqnātū sciens ē
aliqⁱomō nobilioꝛ ñ simpl̄r ꝯm qd

Nec ualet si dicat̄ ō h ꝙ foꝛ al̄r cog̊s
cēs ꝛ simpl̄r dicūt perfectōem. h no
tā℈ ꝯm qd ꝛ peroñs poa cognoscēs
foꝛ al̄r ñ solū ꝯm qd imo simpliciter
ē nobilioꝛ ñ cognoscere. Ñā per eādē
2ōem ꝓbat̄ eis ꝙ uolūtas simplicit̄
sit nobilioꝛ qa foꝛ al̄r dicit ꝑfectōē
simpl̄r cū reperiat̄ ideo foꝛ aliter. ḡ
poa uolēs foꝛ aliter ē simpr ꝑfectōꝛ
potētia ñ uolēte foꝛ aliter. tal' ē uolū
tas respectu itellectus ḡ simpr ē no
bilioꝛ ipso et sic eēt idē nobilius sin
rp ꝛ minus nobile simpr qō ē ɔppo
sitū i adiecto et iō dicē℈ ꝙ eo ipso ꝙ
cognoscere dic̄ ꝑfectōem simpr. poa
cognoscēs simpr dī nobilioꝛ potētia
nō cognoscēte. nec aliquā perfectōm
simpliciter icludēte ñ aūt sic ē i ꝓpo
sito q2 uolūtas icludit aliquā perfec
tōem simpl̄r que cognitōi prefertur
ut dēm ē ꝛ iō 2ō ñ ɔcludit. Et pōt
dari peoꝛ istātia maifesta qa itelle
ctus agēs ñ cognoscit foꝛ al̄r ꝛ tñ ē
nobilioꝛ intellectu possibili simpl̄r
ut dicūt lꝫ h ñ credā ueꝝ esse. suppo
sito ꝙ itellectus agēs sit aliqd in oh
ḡ ñ oꝫ ꝙ poa cognoscēs formaliter
ꝝ Ad ꝯm ɔcessa. a. negat̄. b. itellec
tus é ñ ē potētia libera nec dña sui
actus ut pꝫ ex dc̄is. et iō ipsa mēt
sola ponit̄ nobilissima simpl̄r ꝛ cū
dī ꝙ uolūtas ñ habet domiūm for
mal̄r nec ē dña sui actus nec liberta
tē nisi ab itellectu dicē℈ ꝙ uolūtas ñ
habet libertatē foꝛ aliter ab itellec
tu. cū intellectus ñ sit liber h seip
sa foꝛ aliter ē libera habet tñ cāliter

libertatẽ abipso tã𝑞̃ actũ siñ qua nõ
iq̄uãtũ cognitõ naturaliter precedit
actũ uolũtatis pfectũ babere aũt sic
libertatẽ abitellectu ñ arguit liber
tatẽ aliq̃ i ipso Adtertiũ piterẽptõ
nẽ.b.nã creatura rõalis ñ effic it ip
si dõ similis pitellectũ q̃ puolunta
tẽ imo potius econũso z cũ dz q̄ in
deo ẽ omnis rõ eẽndi ꝭ perintel̃c tm
creatura rõnalis ẽ quedã mõ omnia
ñ aũt peruali tate dicẽ dõ q̄ fi m ẽ Nã
cũ iste potẽtie sint equalis ãbitus o
biectie tã pitellectũ q̃ per uolũtatẽ
sumꝰ aliquo mõ oia z perfectiusper
uolũtatẽ q̃ peritellectũ qz per itel
lectũ assimilamur obiecto fm esse q̄
habet inobis per uolũtatẽ assimilam̃
eiõ fm esse qõ habet ise ipso et qa
ista assimilatõ perfectioz ẽ q̃ pr.ma
Idcirco creatura rõalis simillioz ef
ficiť ipsi deo peruoluntatẽ q̃ perin
tellectũ rõ igiť ista mag ẽ ꝯ eos q̃
peis. Adquartũ dicẽ dõ periterẽptõẽ
.b. q a ut cõsũm ẽ supra obiectũ uo
lũtatis ut distigniť aboblecto itelle
tus ẽ nobilius ipso z nõ econũso nec
pbõ ualet imo habet multos defec
tus.pmꝰ ẽ q̄ obiectũ uolũtatis fm dic
ta eoꝝ erit nobilius dicũt ẽ q̄ deus
uel qõ ũq3 aliud ẽ obiectũ uolũtatis
fm esse qõ habet ise obiectũ itellec
tus fm esse qõ habet iaia. ꝭ ꝯstat q̄
que3 res depredicato sbe saltẽ nobi
lius esse habet ise ipso q̃ i aia nrã
z precipue deus ipse. obiectũ g̃ uolũ
tatis ẽ nobilius obiecto intellectus.
Secũds ꝺfectus ẽ q̄a obiectũ itellec
tus ñ ẽ simplicius nec fm rõem pri
obiecto uolũtatis pereos. deus ẽ ha
bet esse simplicius pat habet esse in
se z fm rõem prius q̃ pur ẽ inobis
z tñ per eos p mõ ẽ obiectũ uolũta
tis. z 2o mõ ẽ obiectũ itellectus. g̃
obiectũ uolũtatis ẽ simplicius obiec
to itellectus z fm rõem prius z nõ
econũso. Tertiõ defectus q̄ ñ oz q̄ in
creaturis quãto qd simplicius tanto
nobilius alias cũ imago hois ispecu
lo sit simplicior ipso hoie eẽt nobili
or ipso qõ ẽ fim nõ obstãte g̃ qõ ha
beãt aliqua obiecta simplicius esse i
aĩa q̃ ise ipsis tñ ñ seqť q̄ nobilius
Ad qntũ dicẽ dõ q̄ eẽ rõale peẽnꝭ põt i
telligi tripl̃r uł quãtũ adactũ ł q̃tũ
adpoꝭ uł q̃tũ ad aĩam si itelligatur
pmis duob modis falsum ẽ qõ as
sumiť qz rõale peẽnꝭ q̃tũ adactũ
z poꝭ iõ ẽ q̄ esse cognoscẽs siue itel
ligẽs fozalr ꝭ ꝯñsum fuit isolutõe
primi argumẽti q̄ poª cognoscens si
ue itelligẽs fozal̃r ñ oz q̄ sit nobili
oz simpl̃r poª ñ cognoscẽte g̃ sbiſto
sbu maioz ẽ falsa si aũt itelligatur
ꝫº mõ habeat ũitatẽ. ꝭ tũc nõ ẽad
ppositũ qz uolũtas isto mõ ẽ rõal̃
p eẽnꝭ sicut itellectus cũ fundetur
ineadẽ eẽnª aĩe z natura cũ itellectu
Et 2ũ dz q̄ fm beatũ augꝰ. hõ ẽ rõ
nalis z ꝑ h excellit. dicẽ dõ q̄ uerꝫ est
q̃tũ adnaturã eo q̄ ẽ aĩal rõale ꝭ tũc
ñ summiť rõale q̃tũ adactũ nec q̃ꝫ
adpoꝭ. Adsextũ piterẽptõem.b.
nã pꝫ ex p articulo nõ obstãte distic
tõe rõis que poiť iter rões obiectias
.q.x.

itellectus ꝛ uolũtatis itellectus eq̃l'
ambiuus obiectie ẽ cũ uolũtate .Et
iõ itellectus ñ se extẽdit adplures
rões ientib; q̃ uolutas nec ꝯuerso.
et cũ dꝫ ꝙ uolũtas solũ se extendit
adrõem boni itellectus aũt adhanc
ꝛ adomnẽ aliã dicenꝺ ꝙ ens ꝛ bonũ
ꝯuertũt et iõ nulla rõ põt dari iñe
que ñ sit rõ boni.uel ꝙ ipsam ñ pre
suppõat ꝛ iõ ñ ꝯcludit.Adseptimũ
dicẽꝺ ꝙ illꝺ qꝺ mouet aliud ipatie
ẽ nobilius. Illꝺ aũt qꝺ mouet sen
sum ostẽsiue ñ oꝫ ꝙ sit nobilius nisi
tm̃ ſm qd. Primo mõ uolũtas mo
uet itellectũ,ꝛ ñ ꝯuso ut pꝫ ex nona
ꝛõe. 2o mõ itellectus mouet uolũta
tẽ ostẽdẽdo ei obiectũ ꝛ iõ nõ ſeqͭ
ꝙ sit nobilioꝛ.Adoctauũ dicẽꝺ ꝙ iꝺ
argumẽtũ posset fieri ꝯ eos cũ ẽ itel
lectus intelligat ꝑspẽm et perꝯñs
mediãte uolũtas aũt ñ fertͭ isuũ ob
iectũ mediãte spetie ꞩ imediate seq
ͭ pereãdem ꝛõem ꙙ uolũtas sit no
bilioꝛ. Itẽ cũ sensus tẽdat isuũ obie
ctũ imediate itellectus aũt mediãte
sensu sicut uolũtas mediãte itellectu
g° sensus simpͬ nobilioꝛ ẽ itellectu
Et iõ dicẽꝺ adrõem ꙙ totũ illud a
gregatũ.s.bonũ ñ ẽ obiectũ ꝑmũ uo
lũtatis ꞩ solũ bonũ cognitũ. Illud
aũt ẽ quedã ꝛõ annexa obiecto ꝛ nõ
obiectũ.Adnonũ deiperfectõe ẽ dicẽ
ꝺ ꙙ ista,ꝓpõ uniuersaliter sumpta fal
sa ẽ ꝑ eos alias potẽtia passiua que
habet ise perfectõem foꝛaliter ihe
rẽtẽ esset nobilioꝛ potẽtia actia que
ñ habet ise perfectõem foꝛaliter cũ

actõ ñ sit iagẽte ꞩ ipatiẽte ut dicit
cõiter. Et ulterius cũdꝫ ꙙ itellectus
ise habet ꝑfectõem uolũtas aũ tque
rit abaliquo extꝛ iseco. aut per ꝑfec
tõem itelligitͭ hitus aut actus aut
obiectũ.si uero noĩe perfectõis itelli
gatͭ hitus,ꝓpõ falsa ẽ qa sicut hitus
itellectualis manet i intellectu sic
hitus uolũtatis manet iuolũtate.et
similiteꝛ ꝺ actu qa actus uolũtatis
manet inuolũtate sicut actus itellec
tus manet in itellectu si aũt nomie
perfectõnis itelligatͭ obiectũ nichil
ad,ꝓpositũ qa obiectũ itellectus ſm
esse qꝺ habet ise ipso ut iheret itel
lectui sicut nec obiectũ uolũtatis ihe
ret uolũtati Et si dicatͭ ꙙ obiectum
itellectus ut sic habet esse itellectu
qa itelligere ẽ motus rei ad aĩam
dicẽꝺ ꙙ ex hꝫ magis arguitͭ oppositũ
itellectus q̃ ꝓpositũ qa ꝑfectõ cõsi
stit itrãsfoꝛatõe ꝛ assimilatõe adob
iectũ ꞩ uolũtas magis trãsfoꝛatͭ io
biectũ ꝛ assimilatͭ ei ex solutõe tertie
rõis.cũ uelle sit motus aĩme adrẽ g°
uolũtas ẽ simpͬ nobilioꝛ itellectu.
Ad decimũ ꝛ ultimũ dicẽꝺ ꙙ ꝑiterẽ
ꝑfõem minorẽ.nã pꝫ ex ꝛõe ꝛ arti
culo precedẽti ꙙ actus uolũtatis ẽ sin
plr nobilioꝛ. Et cũ dꝫ ꞵ ꙙ si pessim
sit peius pessimo ialiquo genere dicẽ
ꝺ ꙙ ista rõ ẽ totalr adoppositũ.eo ẽ
ipso ꙙ actus uolũtatis ẽ simplr pessi
mus ut odire dm̃.seqͭ ꙙ actus q po
nitͭ illi actui q ẽ diligere deũ ẽ opti
mus.nã ſm arꝫ.8° ethicoꝝ ca x°pe
ssimũ ẽ ꝯriũ optio põt tñ dici adrõẽ

q̄ ē pessimū peioritate nature. ꝛ ē pes
simū peioritate culpe actus ḡ uolun
tatis ñ ē pessim⁹ peioritate nature ꝫ
ē pessim⁹ peioritate culpe qñ ḡ dꝫ
q̄ si pessimū ē peius pessimo i aliq̄
genere. Illō simplr̄ ē peius dicēdū
q̄ ueꝝ ē ꝯ peioritate nature. ñ aūt ꝯ
peioritate culpe. Cuius rō ē qa q̄tū
cūq̄ natura aliqua nobilioꝛ tanto
culpa grauioꝛ. Et iō eo ipso q̄ actus
uolūtatis ē peioꝛ peioritate culpe. ꝯ
cludit nec̄ iō q̄ uolūtas sit simpr̄ no
bilioꝛ. Ad ꝫam. p̄hōem cū dꝫ q̄ scire
malū ñ ē malū ꝫc. dꝫ q̄ eo ipso q̄ ac
tus ei oppositus q̄ ē diligere deum ē
optimus uł dicēdō q̄ uelle malū ē ma
lū ñ malitia nature ꝫ malitia cul
pe sic dicēdō ē ꝯ peioritate. Ad auctori
tates dicēdō. Ad primā cū dꝫ q̄ itelli
gētia hōis ē prestātissima ꝫm beatū
augustinū dicēdō q̄ ipse intelligit p̄ i
telligētia totā aiam itellectiam ꝛ ñ
itellectū ꝫm qō distiguit ꝯ uolunta
tē qō pꝫ p̄eū alibi qō uolūtas ē di
gnissima ut allegatū ē supra. Ad ali
ā de sensu comuni dicēdō q̄ ad iudicā ꝯ
duo reqrūt. s. cognitōis ueritas ꝛ p̄
sidētia auctoritatis ꝛ qa ista duo ha
bet sensus comuis respectu sēsus par
ticularis. Idcirco pōt iudicare de ip
so ꝛ p̄oñs ē nobilioꝛ. Intellectus a
utē habet ueritatē cognitōis ꝫ non
habet presidēdi auctoritatē respectu
uolūtatis imo potius ꝯ uso sicut ex
nona rōe ad pricipale. et iō ñ sequit
q̄ sit nobilioꝛ. ad auctoritates dama
sceni cū dꝫ q̄ itellectus ē iudex dicē
dū q̄ itellīgit p̄ itlc̄tū totā aiam itel
lectiam qō pꝫ ex dictis suis qa ipse
dicit q̄ deus p̄ itellectū ui_us ē car
ni certū ē aūt q̄ p̄ itellectū ñ pōt itel
ligere p̄oꝫ itellectiam qa ñ ē uitus
carni p̄ potētiam itellectiam ꝫ me
diāte tota aiā ł dicēdō q̄ itlc̄tus ē no
bilior ꝫ qd qa iudex ꝫ ē cognoscēs
ñ aūt simplr̄. Ad actoritatē aꝝ. ꝛ co
mētatoris. dicēdō q̄ eōd mō accipiūt
p̄ itellectu totā p̄tē itellectiam p̄ut
cōprehēdit uolūtatē si aūt ex toto
eēt itētō sua ad oppoitū negat qa a
ristotiles ñ cognouit hītū caritatis
q̄ poit i uolūtate. Et iō forte dixit
itellectū nobiliorē qō tñ ñ credo es
se de itētōe sua cū ipse dicat q̄ appe
titus ē uere dñs ꝛ ꝫ de ꝫ° ꝛ igit pꝫ
articul⁹ ꝛ p̄oñs tota qō. Ad rōes pri
cipales. ad primā cū dꝫ q̄ sicut se ha
bet iequalitas obiectoꝝ ad iequalita
tē potētiaꝝ ꝫc. dicēdō q̄ sicut pꝫ ex ꝫ
articulo. aliqua distictō ponit iter rō
nes obiectales itlc̄tus ꝛ uolūtatis p̄p
quā rō obiectia uolūtatis ut sic poit
nobilioꝛ ut deductū ē i isto articulo
Ad ꝫm cū dꝫ q̄ i actu nobilioꝛis po
tētie ꝯsistit beatitudo foꝛ alis dicēdō
q̄ sicut pꝫ i ꝫo articulo. beatitudo for
mal' poit i actu uolūtatis ꝛ nō i actu
itlc̄tus. Et cū dꝫ q̄ . ohānis. 17° dꝫ
q̄ ꝫ ē uita eterna ut cognoscāt te de
um ueꝝ. Dicēdō q̄ ad uisionē dei seq
ē summa delectatō. et iō uisio uel co
gnitō dei dicit uita eterna nō rōne
sui ꝫ rōne delectatōnis sibi annexe
ut dictū ē supra Et iō beatitudo q̄

formaliter beatificamur cõsistit pricipalr idelectatõe de deo uiso quam beatitudiem prestare dignet ipse iesus Marie filius. Amen.

Expliciũt questiões ilibris de aïa a r oposite r sbtilr uetilate preuerẽdissimũ dominũ sacre theologie doctorẽ celeberrimũ dei et sedis appostolice gr̃a ecclesie toletane archiepiscopũ dignissimũ dominũ Alfonsum ispanũ featrem ordĩs heremitarum sancti augustini.

Finis.

Ec ẽ precedẽtis opis tabula i qua ptinent pncipaliũ qõnũ r articulorũ i q̃b pncipali qõe ptẽtorũ tituli.

Finis. Deo Gratias. Amen.

Finit Per me Nicholaum Florentie. Die .xx6°. mensis Julii. M.CCCC LXXvii.